Med detta häfte följer som bilaga Medd. fr. Statens Skogsförsöksanstalt h. 16 nr 5.

GUNNAR HALLSTRÖM

Svenska SKOGSVÅRDS FÖRENINGENS TIDSKRIFT

17:e ÅRG.

HÄFT. 9—10 SEPT.—OKT. 1919

Skogsmöten i november:

Svenska skogsvårdsföreningen anordnar diskussionsafton måndagen den 24 november (se »Skogens» novemberhäfte).

Skogsvårdsstyrelsernas gemensamma möte börjar tisdagen den 25 november.

Sveriges skogsägareförbunds fortbildningskurs äger rum 25—27 nov. (se sid x 204).

SKOGSVÅRDSFÖRENINGENS TIDSKRIFT

MED

MEDDELANDEN FRÅN STATENS SKOGSFÖRSÖKSANSTALT

UTGIVES AV

SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN

(FÖRENINGEN FÖR SKOGSVÅRD)

REDAKTION: PROFESSORN, JÄGMÄSTAREN GUNNAR SCHOTTE, ANSVARIG UTGIVARE
PROFESSORN, FIL. D:R HENRIK HESSELMAN.

Tidskriftens pris i bokhandeln 15 kr., för medlemmar (medlemsavgift 3 kr., varför erhålles tidskriften Skogen) allenast 12 kr.

Föreningens kontor, Jakobsbergsgatan 9, 3 tr., hålles öppet vardagar kl. 1/2 10—4. Rikstel. 22 90. Postadress: Stockholm C. Professor Schotte träffas i telefon Riks Experimentalfältet 32 (kl. 10—11 f. m.) och efter kl. 1/2 6 e. m. i sin bostad vid Dalängens hållplats å Lidingön, Rikstelefon Lidingö 1 33 o. Allm. tel. Lidingö 2 19.

Författarna äro ensamma ansvariga för sina uppsatsers innehåll. Avtryck av uppsatser och illustrationer ur tidskriften förbjudes, därest ej särskilt tillstånd härtill erhållits av redaktionen.

INNEHÅLL:

LAGERBERG, TORSTEN: Snöbrott och toppröta hos granen (med 11 fig.) Bil. sid. 115—162

Meddelanden från Svenska Skogsvårdsföreningen:

Snöbrott och toppröta hos granen. Diskussion vid årsmötet ..... Sid × 173

Länsjägmästare Ernst von Porats donationsfond ..... » × 181

Skogspolitiska inlägg:

Ny engelsk skogslagstiftning ..... » × 182

Litteratur:

Ensartet timmermaaling. (Rec. av M. N.) ..... » × 185

Tisdkriftsöversikt:

Skogsskötsel ..... » × 186

Skogsuppskattning ..... » × 189

Skogsindelning ..... » × 190

Marklära ..... » × 192

Skogsentomologi ..... » × 193

Nyutkmona böcker ..... » × 193

Meddelanden från Skogsbiblioteket n:r 4 ..... » × 197

Notiser:

Studiekurs i Bispgården ..... » × 203

Amerikanska skogsmän studera i Sverige ..... » × 204

Avlöningen till danska skogsmän ..... » × 204

Fortbildningskurs för privatanställda skogstjänstemän ..... » × 205

Trävarumarknaden av —M. ..... » × 206

Skogsadministrationen: ..... » × 207

Tjänster och förordnanden, se platsnotiser sid. I,V.

Skogsvårdsstyrelsernas berättelser för år 1918 ..... Bil. 1 sid. 1—416

MEDDELANDEN
FRÅN SVENSKA SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN

SNÖBROTT OCH TOPPRÖTA HOS GRANEN.

Diskussion med anledning av T. Prof. Lagerbergs föredrag vid årsmötet den 15 mars 1919.[1]

Jägmästare **G. Kolmodin:** När skogsveckans program utskickades, såg jag, att professor Lagerberg skulle hålla föredrag över det ämne, han nu behandlat. Eftersom jag gjort några undersökningar av liknande art, och då resultatet därav inte har fullt sammanfallit med det, vartill professor Lagerberg kommit, har jag begärt ordet. Det område, varest undersökningarna äro gjorda, är det som på professor Hesselmans karta över snöbrottstrakter är det sydliga, och som är ett av de största och mest skadade. Det har också nu omnämnts av professor Lagerberg.

Det material, som använts för undersökningarna, omfattar cirka 400 stammar, men har jag inte hunnit slutföra en del undersökningar å hela materialet, men i alla fall å större delen därav.

Sättet för undersökningarna var bland annat, att de toppbrutna träden kapades tills fullt frisk ved erhölls. Sedan gick man tillbaka och sågade ut en trissa, på vilken rötan nätt och jämt kunde skönjas. Så mättes längden för rötans nedträngande i trädet.

Om resultatet sedan sammanställes, så kan detta ske på flera sätt. Ett av dessa gav tydligt utslag, nämligen när de skadade träden ordnades efter den diameter, stammen hade vid själva brottstället. Som lämplig dimensionsklass ansågs en engelsk tum avrundad nedåt. Dimensionsklassen för 1 tum var emellertid svår att fixera, varför resultatet angives med reservation för denna klassen. Här skulle då rötan hava nedträngt i stammen med två centimeter per år. För de andra klasserna har för *2* tums brott rötan gått ned med 6 centimeter per år — för *3* tums brott med 16 centimeter, — för *4* tums brott 19 centimeter, — för *5* tums brott 30 centimeter, — för *6* och *7* tums brott 36 centimeter.

Det blir ju således en betydlig skillnad, om man har en snöbrottskadad skog med brutna toppar av liten diameter, eller om stammarna vid brottstället hava grov diameter. Rötan har i förra fallet gått ned mycket litet, men i senare fallet har rötskadan blivit högst betydlig. Detta bör ju ha en viss praktisk betydelse för skogsmännen, särskilt om det visar sig bliva samma undersökningsresultat på andra trakter. Skogsmännen kunna nog utan alltför stor olägenhet ha träd med brott av mindre dimensioner stående kvar, om

[1] Föredraget utgjorde en sammanfattning av Professor Lagerbergs avhandling, vilken så som Medd. från Statens Skogsförsöksanstalt åtföljer detta häfte som bilaga.

så skulle erfordras ett betydligt antal år. Ha snöbrotten däremot inträffat så att stammarna ha grövre dimensioner i brottet, så böra träden omedelbart avverkas.

Vad snöbrottskadad ungskog beträffar så har jag inte haft stort material, men i alla fall över 100 stammar. Där har påträffats ett högst väsentligt antal träd med icke alls rötskadade stammar. I en 39-årig skog voro 59 % fria från röta, i en 30-årig skog voro 67 % av de snöbrutna träden fria från röta, och så minskades undan för undan procenten rötskade träd allteftersom den snöbrutna skogens ålder minskades. Detta förhållande står emellertid i strid med professor Lagerbergs slutsats, att växtliga skogar äro mest utsatta för rötskada efter snöbrott.

Vidare har jag undersökt de tagna trissorna med avseende å specifika vikten. Omkring 700 vägningar hava utförts på materialet, jag haft till förfogande. Därvid visade det sig, att där rötan framtränger i trissan, ställets specifika vikt endast uppgick till 0,53 eller 0,55. Som bekant har splinten betydligt högre specifik vikt, c:a 0,8 och däröver, och har kärnan likaledes en högre specifik vikt. Det tyder på att om jag har mycket gammal skog med väl utvecklad kärna, så skulle sådan skog inte vara mycket utsatt för röta. Detta överensstämmer ju också med professor Lagerbergs undersökningar. Men går man vidare och undersöker skog, där det icke förekommer kärnbildning, men i stället mycket splint, så framtränger rötan i sådana träd ej heller vidare kraftigt.

Resultatet blir sålunda, att vid snöbrottsskada såväl splint som kärna giva ett relativt gott skydd mot rötans framträngande, och att rötans bästa angreppspunkter finnas innanför splinten, i ved som ännu ej övergått till kärna. Träd med liten splint och liten kärna äro alltså mest utsatta för rötskada efter toppbrott.

Det finns mycket stora arealer med snöbrottskadad skog. Det finns sammanhängande arealer, som uppgå till 1 000 hektar och däröver, men skogsmän vilja icke lägga så stora ytor kala på en gång.

Jag har tagit mig friheten framföra förestående synpunkter, därför att man troligen kan tillmäta dem allmängiltighet. Och det är givetvis gott för en skogsman att veta, att när diametern vid brottstället är ringa, så kan rötskadan inte bli vidare stor om man låter snöbrutna träd stå kvar för att ej behöva helt ödelägga bestånden.

Professor Lagerberg framhöll att trädtypen inte har betydelse för rötans utbildning. Jag vill inte träda i breschen för den omtalade kamgranen, men det är klart, att trädtyper med stor specifik vikt bättre hindra rötan att utvidga sig. Professor Lagerberg har ju som slutresultat kommit till att växtlig skog är mest angripen av röta. Såvitt jag kan förstå står detta i motsats till eller överensstämmer icke med att vattenhalten i celler är hämmande för svamparnas utbredning. Det är väl så, att den största vattenhalten förekommer i virket hos de växtliga skogarna, och det är därför rötan bör förekomma relativt mindre hos växtlig skog.

Så till sist vill jag påpeka att den skillnad, som förefinnes i tillväxthastigheten mellan rötor i professor Lagerbergs och mitt material kan förklaras därigenom att tillväxthastigheten i förra fallet hänför sig till rötornas första utvecklingsår och i senare fallet till 6 à 7 år.

Professor **T. Lagerberg**: Det var intressant att få höra hr Kolmodins framställning. De resultat, som han erhållit av sin undersökning, synes mig i stort sett väl överensstämma med mina egna, men han har tydligen trott sig kunna tolka dem på annat sätt i flera punkter. En del anmärkningar gjordes ju också mot mina slutsatser. Om hr Kolmodin ej funnit så stora tillväxtbelopp för topprötorna som jag gjort, så torde detta bero därpå, att han ej mätt rötorna på samma sätt som jag. Vidare har hr Kolmodin trott sig finna en mycket enkel mätare på topprötornas tillväxthastighet i brottytans diameter. Min egen undersökning har däremot visat, att ett dylikt fast samband icke kan påvisas, just därför att andra viktiga fakorer, vilkas betydelse icke närmare kan preciseras, verka reglerande på rötbildningen. Endast så mycket kan man med någorlunda stor säkerhet påstå, att utsikterna för en snabb spridning av rötan äro större vid grova brott än vid fina. Jag anser mig alltså icke vidare behöva ingå på denna fråga.

De exempel från den skadade ungskogen, som hr Kolmodin framdrog, och som skulle stå i strid med mina egna resultat, synes mig snarare bekräfta dessa. Att sådana unga granbestånd nu visade en så stor procent icke rötskadade stammar, beror helt enkelt därpå, att kärnved här icke kommit fram i brottytorna. För övrigt kanske resultatet icke skulle ha ställt sig så gynnsamt, om undersökningen uppskjutits ytterligare några år.

Det var vidare en del andra anmärkningar som framställdes. Jag tänker härvid särskilt på den betydelse, som hr Kolmodin vill tillmäta vedens specifika vikt för rötbildningen. Stammens specifika vikt beror ju dels på virkets större eller mindre frodvuxenhet, men dessutom på splintens växlande mäktighet, ty det är här som vattnet är tillfinnandes. Om rötan ej utvecklar sig i splinten, som ju har den högsta specifika vikten, utan i ett vedparti, där denna är mycket liten, så är det klart, att betingelserna för en snabb rötbildning i de växtliga stammarna även äro de största. Detta behöver naturligtvis icke utesluta, att vattenhalten i dessa stammar samtidigt är större, och hr Kolmodins slutsats, att rötan sålunda av denna orsak borde förekomma mindre i växtlig skog, måste betecknas som förhastad. Vattenhalten i splinten har naturligtvis i första hand betydelse för splintens rötfasthet. Men detta betyder icke att vattenhalten i och för sig motverkar rötbildning. Vad som härvidlag är av vikt är splintens ringa lufthalt, som givetvis är beroende av dess höga vattenhalt, och för övrigt förfogar splinten uppenbarligen över ett allt för ringa syreöverskott för att tillåta mycelens utveckling, då syret förbrukas av det levande vedparenkymet allt efter som det tillföres. Detta kan emellertid medelbart tänkas inverka även på syrehalten i kärnvedens luft, och det är därför möjligt, att en bred splint kan verka något fördröjande på rötans utveckling inom kärnveden. Men att detta åtminstone icke kan generaliseras, ha mina undersökningar visat.

För övrigt vill jag ytterligare betona, att jag tror, att det är möjligt, att övervallningarna kunna hålla tillbaka topprötorna i de frodvuxna stammarna, och att rötans tillväxt i dessa därför kan bli mindre, trots det att den genom stammens anatomiska konstruktion faktiskt äger större utvecklingsmöjligheter. Vi få kanske därför inte räkna med fullt den ökning i tillväxtintensiteten, som vi enbart av denna orsak skulle vara berättigade till.

Det är klart att det är brott vid grövre diameter, som medföra den största faran. Men om man å andra sidan kan vara någorlunda säker på, att rötan

ej växer så hastigt efter brott vid liten diameter, så är det i alla fall ej utan risk, om man, som hr Kolmodin förordar, i sådana fall låter träden kvarstå. Man må betänka, att om rötan efter exempelvis 20 år endast vuxit en meter, så har stocken naturligtvis förlorat åtskilligt i värde, då den kanske under denna tid nått propsdimension i toppen. Att på rak arm bedöma vid vilken diameter stammen är bruten, och på denna grund avgöra om den bör få stå kvar eller ej, är väl för övrigt inte så lätt. Jag har därför ej ansett mig kunna förorda, att några av snöbrott skadade träd skulle få kvarstå, åtminstone beträffande de norrländska skogarna. För Sydsveriges vidkommande vill jag emellertid för närvarande ej uttala mig.

Skogschefen **Ernst Andersson:** Jag tror att de forskningsresultat professor Lagerberg här offentliggjort äro betydelsefulla och praktiskt användbara vid skogsskötseln. Då det gäller att bestämma vilka träd som skola utgallras och vilka som skola kvarlämnas i ett bestånd, söker man ju utsortera alla träd, som äro av mindre betydelse för produktionen, framför allt sådana, som samtidigt gå sin undergång tillmötes på grund av en eller annan orsak. För de skogsägare, som ej förut haft kännedom om topprötan, utgör denna undersöknings resultat en ytterst värdefull fingervisning.

Många skogsägare, som redan tidigare haft kännedom om topprötans utbredningshastighet på grund av observationer, som gjorts av skogvaktare och faktorer vid avverkningarna, hava givetvis sökt utgallra de toppbrutna träden. Men skogsägarna hava icke alltid full handlingsfrihet. Denna är som bekant inskränkt genom lagbestämmelser, och i vissa delar av landet råder utsyningstvång. Det har ofta visat sig att vederbörande tjänstemän eller myndigheter, som hava att kontrollera skogslagarnas efterlevnad eller att verkställa utsyningarna, ej velat tillmäta topprötan någon avgörande betydelse för utsyningen. Sedan rötans utbredningshastighet nu blivit vetenskapligt konstaterad, torde sådan hänsyn ej kunna vägras.

Jag ser i denna vid skogsförsöksanstalten utförda undersökning ett vackert exempel på den direkta nytta, som de svenska skogarna hava av anstaltens verksamhet.

Skogsingenjör **E. Hammarstrand:** Det är ju en för praktikens skogsmän mycket viktig fråga, som här upptagits till behandling. Inledaren nämnde att det råder delade meningar bland skogsmännen om nödvändigheten av att avverka snöbruten skog. Från början vill jag då förklara mig höra till dem, som anse att toppbrutna granar enligt en god skogshushållning böra avverkas så snart som möjligt. Inledaren ansåg också att toppbrotten äro mindre farliga för granen i Sydsverige än i Norrland. Den saken skall jag ej yttra mig om, men säkert är, att snöbrotten äro vanligare i Norrland, särskilt å vissa högre belägna trakter, där de också i de flesta fall medföra allvarlig skada för träden.

Men man kan vid en stämpling å sådana områden ej bedöma de särskilda träden med deras skador var för sig; de måste ses och dömas i samband med beståndet i dess helhet. Det gäller då att avgöra om man skall avverka alla toppbrutna träd, eller om man för beståndsvårdens skull bör lämna en del. Förekomma toppskadorna över en större trakt, är ju klart att man bör förlägga föryngringshuggningen eller slutavverkningen till de hårdast skadade delarna, men inom de bestånd eller delar därav, som av olika orsaker inte omedelbart kunna eller böra slutavverkas blir man ofta satt i den ställningen,

att man måste göra sig den frågan: vilka toppbrutna träd kan jag utan större ekonomisk skada för skogsägaren tillsvidare lämna?

Det är det vidsträckta granområde mitt i Västerbottens lappmark, som fått namnet Stöttingfjället, som jag nu närmast tänker på. Där förekomma snöbrott av alla åldrar, ofta i sådan omfattning, att det möter stora svårigheter att åstadkomma en ordnad behandling av bestånden, som därtill för det mesta äro söndertrasade genom dimensionsavverkningar.

Vid en stämpling inom nämnda område, å kronoparken Vargen i Örträsks socken, gjorde jag — utan alla anspråk på vetenskaplig precision — några undersökningar för att utröna den hastighet varmed rötan utbrett sig efter de där allmänt förekommande snöbrotten. Det var då särskilt tre typer, som jag fann värda intresse ur förut nämnda synpunkt, och för var och en av dessa har jag här en företrädare.

Den första är en gran, som mätte 11 tum vid brösthöjd, åldern var omkring 300 år. Den kvarstående stamdelen eller stubben var 44 fot lång och toppbrottet syntes ha inträffat för bortåt 60 år sedan. Under denna tid hade rötan gått ner 23 fot från brottet räknat. Nedifrån var trädet angripet av rotröta till en höjd av 10 fot, och den mellanliggande delen bestod av s. k. fast rödved, som är olämplig också såsom massaved, d. v. s. trädet var odugligt eller ett vrak.

Den andra är en gran på 165 år, 8 tum vid brösthöjd och växande å god mark och i jämförelsevis skyddat läge. Toppbrottet hade inträffat för omkring 40 år sedan på en höjd av 32 fot, och rötan hade sedan dess trängt ner 12 fot. Trädet lämnade en felfri rotstock om 20 fot och 6 tum i topp.

En tredje typ har jag företrädd med en gran om 6 tum vid brösthöjd och omkring 225 år gammal. Snöbrottet hade skett 22 fot från marken och troligen för något mer än 50 år sedan. Omedelbart under brottet hade från en gren växt upp en ny topp, som sedan torkat och brutits av. Därefter hade från en annan gren en fot rätt under den förra skjutit upp en tredje topp, som nu var frisk och grön och kottrik och räknade 20 årsringar vid basen. Denna topp växte upp på ett avstånd av 8 tum från huvudstammen, således en tydlig s. k. bajonettbildning. Rötan hade under hela tiden ej gått ner längre än en fot under fästet av den sistnämnda grenen eller två fot från brottet. — Nu vill jag inte påstå att rötan inte skulle kunna rå på granar, som satt ny topp, men jag vågar av detta och av andra fall dra den slutsatsen, att om ett träd visar sin livskraft genom att såsom jag nämnt sätta en eller flera nya toppar, det också finns skäl att tro, att rötan där har mindre möjligheter att breda ut sig än vid ett toppbrott där inga sådana nya toppar utvecklas.

När man nu ämnar göra en rensningshuggning i ett bestånd inom en sådan trakt med exponerat läge och med mer eller mindre skadad skog, och där ungskog kanske helt och hållet saknas blir frågan närmast, icke vilka toppbrutna träd jag bör avverka för deras egen skull, utan vilka jag tillsvidare *kan* lämna för beståndets skull. Det finns då tydligen ingen anledning att stämpla ut och kosta avverkning på vrakträd, som ofta kunna göra nytta som markskydd om de få stå kvar. Träd av typen n:r 2 däremot böra snarast avverkas och tillvaratagas för att räddas innan rötan gått för långt. Slutligen tycks det som om det skulle finnas skäl för att i regel lämna de träd som satt ny topp. — Dessa nu omnämnda fall hänföra sig till de vanliga

»svårare» toppbrotten, eller sådana där i medeltal omkring en tredjedel av stammen brutits av, de »lindrigare» fallen torde vara mindre utsatta för röta.

Det är glädjande att denna fråga nu upptagits till undersökning, och den skall säkerligen även vinna på att ytterligare utredas, allt till tjänst särskilt för de skogsmän, som ha att verkställa stämplingar i sådana trakter där snöbrotten äro vanliga.

Jägmästare **G. Kolmodin**: Jag blev missförstådd av professor Lagerberg, och skall därför be att få lämna några upplysningar. Det var särskilt angående specifika vikten i träden. Det gällde visst inte att utröna hela trissans specifika vikt, utan jag gjorde flera prov i samma trissa på olika radiellt avstånd från rötan. Sålunda tog jag alltid ett prov inåt märgen, och ett annat prov i närheten av rötan, vanligen cirka en centimeter därifrån och om möjligt hörande till ungefär samma årsringar som dem rötan framträngde i. Sist tog jag ett prov i splinten. Alltså gjordes minst tre olika undersökningar på skilda ställen å trissan, och erhölls alltid överensstämmande olika specifik vikt.

Som medelresultat av undersökningarna erhölls att specifika vikten blev 0,58 inåt märgen, 0,53 där rötan går fram, och 0,86 till 0,90 i splinten. Det var således inte en hopblandning av kärna och splint, utan ett starkt särskiljande av dem, varigenom jag fått den uppfattningen att svampen kraftigast och lättast utvecklar sig innanför splinten och utanför kärnveden.

Jag kan inte underlåta att fråga om professor Lagerberg möjligtvis kan ha tagit fel, när det gällde att beräkna rötans ålder. Det är ju inte alltid så lätt att urskilja de sista årsringarna. Professor Lagerberg har ju räknat sig till, att snöbrott förekommit under en hel följd av år. Men å de trakter, jag känner till, ha snöbrott icke förekommit mer än åren 1911—1912.

Professor Lagerbergs undersökningar hava säkert stor betydelse. Visst skall all toppbruten skog avverkas. Men skogsmannen vill inte på en gång kallägga alltför stora områden. Mina undersökningar äro gjorda för att om möjligt utröna den risk man löper, då för beståndsslutenhetens skull kvarlämnas träd med små toppbrottsskador.

Professor **T. Lagerberg**: Jag skulle vilja säga, att vad hr Hammarstrand anfört, visar en alldeles eklatant överensstämmelse med min egen erfarenhet. Hr Hammarstrand anser tillämpligt för övre Norrland, att sådana träd, som utbildat ersättningstoppar, böra kunna kvarlämnas, och detta kan ju möjligen försvaras. Men jag vill dock framhålla, att jag i mitt material har flera sådana stammar med ersättningstoppar, där rötan nått en avsevärd utveckling, och man torde därför icke av några få undersökningar vara berättigad till det generella omdöme, som hr Hammarstrand framfört.

Vad hr Kolmodin anförde om sina undersökningar över virkets specifika vikt, kan knappast vara ägnat att ge mig någon större tilltro till hans resultat, i all synnerhet som hans uppfattning av begreppen kärna och splint hos granen ej tycks vara fullt klar. Att växlingar i den specifika vikten inom den döda kärnveden kunna förekomma är en naturlig sak. Detta beror närmast på växlingar i årsringsbredden på olika avstånd från märgen, men att denna växling skulle vara så regelbunden, att den minsta specifika vikten alltid skulle föreligga »innanför splinten och utanför kärnveden», som hr Kolmodin vill göra troligt, är i och för sig osannolikt. Då hr Kolmodin dessutom anser att rötans läge i stammen bestämmes av de vedpartier, som ha den minsta specifika vikten, så är detta uppenbarligen en förväxling av orsak och verkan.

Rötvedens specifika vikt måste förr eller senare bli mycket låg, därför att svampen förbrukar en del av vedsubstansen.

Den anmärkning, som hr Kolmodin riktade mot mina åldersbestämningar av rötorna, måste jag bestämt tillbakavisa. Jag vill sålunda starkt framhålla att mina åldersbestämningar äro noggranna, för så vitt jag ej särskilt anger att de äro approximativa. En räkning av årsringar är ej alls så svår, även om de äro mycket fina, blott man lägger snittet snett, då bredden ju blir större än på ett verkligt tvärsnitt, och om man förfogar över en god lup, vilket jag gjort. Att som hr Kolmodin gjort vid behandlingen av sitt material anse, att alla stammarna höra till samma snöbrottsperiod är i och för sig icke korrekt, då det mycket väl kan inträffa, att en del stammar tillhöra tidigare eller senare snöbrottsperioder än huvudmassan. Ännu mindre bör det förvåna, att det förekommit andra snöbrottsperioder inom de trakter, där jag arbetat. Snöbrott äro ju oftast helt lokala företeelser, som växla från trakt till trakt allteftер klimat och exposition m. m. Att många snöbrottsperioder förekommit i de starkt exponerade trakter jag undersökt är ju därför ej så särdeles egendomligt.

Jägmästare **G. Beronius**: Som den föregående talaren omnämnt finnes granområden, som ligga på 500 till 700 meters höjd över havet. Där växer skogen ofta gruppvis och är mera exponerad. Bestånden böra här behandlas mera individuellt, d. v. s. på smärre områden bör man lämna snöskadade granar för att kunna skydda de friska, som stå inblandade.

På hyggen i dessa trakter bör man också lämna toppbrutna granar som fröträd, om de eljest såsom fröträd betraktade äro värdefullare än oskadade med sämre betingelser i detta avseende.

Med anledning av vad professor Lagerberg anfört om rötans snabba framfart i snöskadade granar, skulle jag önska att få rikta en fråga till byråchefen Hermelin. Inom trakter med inskränkt dispositionsrätt är avverkningsprocenten fastställd av Kungl. Domänstyrelsen med huvudvikten fästad på, att den oväxtliga och skadade skogen skall kunna uttagas, så fort föryngringshänsyn etc. det medgiva. Detta huvudändamål uppnås dock knappast även under s. k. normala förhållanden.

Om nu på en skog inom detta område snöbrott i större omfattning inträffar, vill då Kungl. Domänstyrelsen medgiva, att denna skadade skog, vars tillgodogörande efter vad vi hört är brådskande, uttages såsom extra avverkning efter okulär besiktning av vederbörande jägmästare?

Jag förmodar, att herr byråchefen är överens med mig om, att detta icke låter sig göra i form av rensningshuggning, enär denna skulle omfatta så stor procent av beståndet och delvis just de kraftigaste granarna med de starkast utvecklade kronorna, att den kvarstående delen av beståndet sannolikt skulle torka. Avverkningen måste därför i de starkast skadade trakterna få formen av slutavverkning, varvid då de snöbrutna granarna skulle avräknas såsom extra avverkning. Därigenom besparades kostnader för omtaxering och vanns tid särskilt nu, då personalen är så ansträngd av övriga göromål.

Jägmästare **G. Kolmodin**: Professor Lagerberg menade att jag förblandar orsak och verkan. Det är ju möjligt att jag i vanliga fall alltid gör så, men tillsvidare vill jag inte tro, att jag gjort det med avseende på svampskadorna och virkets specifika vikt. Oftast har den rötskadade veden högre specifik vikt än den närgränsande icke angripna veden. Det är då svårt att tro, att

svampen först skulle göra specifika vikten mindre och sedan större igen hos veden. Jag hyser den åsikten, att specifika vikten har primär och inte sekundär betydelse, och har erhållit den uppfattningen även vid inympningsförsök av blåyta i växande träd.

Men av lättförståeliga skäl vill jag inte *nu* ge mig in på det området.

Byråchefen **Th. Hermelin**: Redan innan jag blev direkt uppfordrad att yttra mig i frågan, hade jag tänkt begära ordet i anledning av vissa yttranden, som fälldes av en föregående talare. Denne framhöll sålunda, att de av föredragshållaren meddelade rön rörande uppkomsten och befordrandet av rötor hos granen på grund av toppbrytning syntes vara av den beskaffenhet, att det borde framstå såsom en given följd att i fråga om sådana enskildas skogar, där det allmänna genom sina vederbörande organ hade den huvudsakligaste bestämmanderätten om huru skogsavverkningen finge bedrivas, alla toppbrutna träd skyndsamt borde få avverkas. Jag hade därvid tänkt erinra, att toppbrytning av träd icke alltid kan få utgöra ett ovillkorligt skäl till avverkning av alla på så sätt skadade träd. Särskilt vill jag i sådant avseende erinra om skyddsskogar och fjällskogar, i vilka toppbrutna eller på annat sätt skadade träd ej sällan måste överhållas längre eller kortare tid på grund av de i dessa skogar rådande särskilda förhållandena. Även i andra fall kan det med hänsyn till föryngring och återväxt emellanåt vara tvunget låta toppbrutna träd få fortleva ännu viss tid framåt; vilket allt för oss skogsmän torde framstå såsom en given följd av att vi i regeln handhava icke individ — utan beståndsskötsel.

Ehuru det måhända vore lämpligare att på annan plats avhandla det speciella spörjsmål, som innebäres i den till mig nyss riktade frågan beträffande avverkning å vissa enskilda skogar i Norrland, vill jag dock ej undandraga mig att redan nu söka lämna ett direkt svar därå. Om jag fattat saken rätt, önskade senaste ärade talaren få besked om huruvida en i större omfattning skedd toppbrytning å sådana enskilda tillhöriga fastigheter i Norrland och Dalarna, å vilka ägaren har allenast viss inskränkt dispositionsrätt till skogen, berättigade ägaren till en extra avverkning utöver den, som enligt i vederbörande ordning fastställd avverkningsplan tillkommer honom. Fastän ett generellt svar härå knappast kan lämnas, då nämligen ett flertal skilda förhållanden kunna göra sig gällande, torde dock kunna sägas, att enbart det faktum, att viss del av skogen toppbrutits, i allmänhet icke torde berättiga skogsägaren till erhållande av extra avverkning. Däremot kan sådan omständighet utgöra ett vägande skäl till att skogsägare, där så erfordras för de toppbrutna trädens tillvaratagande, i förskott erhåller utsyning av den enligt planen beräknade avkastningen för vissa år framåt. Skulle nämligen skadans omfattning vara jämförelsevis stor och alla de skadade träden uttogos genom extra avverkning utom plan, bleve ju det befintliga skogskapitalet avsevärt nedsatt, och det kunde sålunda givetvis ej fortfarande lämna samma avkastning som den enligt planen beräknade, nämligen om denna vore rätt uppgjord. Fortsatt avverkning av fastställt utsyningsbelopp, även efter sedan den betydande extra avverkningen uttagits, innebure under sådana förhållanden ett ständigt tärande på skogskapitalet och avkastningens i följd därav oavbrutna nedgång i storlek.

Det kan dock tänkas, att en påkommen skada, som nödvändiggjorde ett stort virkesuttag på en gång, kunde tillika med andra vid avverkningsplanens

uppgörande ej förutsedda, men sedermera inträdda förhållanden, berättiga till krav på viss revision och jämkning av den gamla planen. I fråga härom måste saken dock prövas i vart och ett särskilt fall.

Professor **T. Lagerberg:** Jag kanske borde framhålla, att resultatet av mina undersökningar över topprötorna hos granen fått en mera ideel formulering, i vad mån det kan omsättas i praktiken beror givetvis på många andra förhållanden. Jag har själv endast haft i ögonsikte att utreda rötans skadlighet för den snöbrutna stammen i och för sig. Det är alltså naturligt, att behandlingen av den snöskadade skogen bör bli olika på olika trakter. Vill man lämna snöbrutna träd som skydd för underväxt eller rent av som fröträd, som hr Beronius framhöll, så är det givet att härför intet hinder möter. Men det är i detta fall andra principer, som bli bestämmande för trädens kvarlämnande.

Min avsikt med hela denna undersökning har varit att visa, att vådan av snöbrott är mycket större, än vad man på en del håll kanske föreställt sig, och att det därför bör tas under allvarligt övervägande, om icke beståndsvården i framtiden borde reagera på annat sätt mot dessa skador, än vad den hittills gjort.

Skogschefen **Ernst Andersson:** För att undvika ytterliga missförstånd ber jag få påpeka, att jag i mitt anförande yttrade mig företrädesvis om utgallring av toppbrutna träd. Om då på vissa trakter så stor del av skogen är toppbruten, att större ytor skulle kalläggas genom samtliga toppbrutna träds avverkning, så måste man givetvis väga den eventuellt ökade föryngringssvårigheten mot den förlust, som topprötan vid sin tillväxt medför, innan avverkningsformen fastställes. Huvudsaken är att topprötan ej kan bagatelliseras.

Jägmästare **G. Beronius:** Jag vill framföra mitt vördsamma tack till byråchefen Hermelin, för att han varit vänlig att upptaga min fråga till besvarande. Jag beklagar dock, att jag icke kan godkänna byråchefen Hermelins skäl för vägran att uttaga den snöskadade skogen såsom extra avverkning. Grunden för den ordinarie avverkningens storlek under en indelningsperiod är ju proportionen mellan växtlig, oväxtlig och skadad skog. Om nu genom en naturkatastrof denna proportion i större utsträckning förändras, så föreligger i och med detta utan tvivel ett absolut berättigat skäl för att under resten av indelningsperioden en tillfällig höjning av avverkningsbeloppet skall äga rum, som *icke* får givas formen av en *förskottsavverkning* och därigenom framdeles minskande ingripa på en förut såsom behövlig fastställd realisationsprocent av oväxtlig och skadad skog, utan som bör berättiga till ett effektivt *höjande* av densamma, om ej dyrbart virke skall förstöras. En taxering *enbart av de skadade bestånden* med frånskiljande av de toppbrutna granarna kunde ju säkerställa beräkningarna.

Länsjägmästare Ernst von Porats donationsfond.

Ansökningar om erhållande av pension från nämnda fond ingivas före den 20 november till Styrelsen för Svenska Skogsvårdsföreningen, adress Jakobsbergsgatan 9, Stockholm. Ansökan skall vara åtföljd av intyg från vederbörande myndighet om sökandens medellöshet. Rätt till erhållande av pension äger behövande änka efter länsjägmästare eller efter från Skogsinstitutets högre kurs utexaminerad person eller efter person med motsvarande utbildning.

SKOGSPOLITISKA INLÄGG

NY ENGELSK SKOGSLAGSTIFTNING.

De strävanden, som under de senaste åren gjort sig gällande i England att ej blott läka de sår, som krigets ökade virkesförbrukning gjort i skogarna, utan även genom skogskulturer i stor skala öka landets skogbärande areal, ha helt nyligen lett till antagandet av skogslagen av den 19 augusti i år, vilken trätt i kraft den 1 september s. å. Lagens officiella namn är: »An Act for establishing a Forestry Commission for the United Kingdom, and promoting afforestation and the production and supply of timber therein, and for purposes in connexion therewith». (Lag angående inrättandet av en skogskommission samt befrämjandet av skogsodling och virkesproduktion jämte därmed sammanhängande frågor.)

Här nedan refereras, i den ordning de förekomma i lagtexten, de delar av densamma, som äga intresse för oss, varvid originaltextens ordalydelse såvitt möjligt noga följts.

Kommissionen utgöres av åtta medlemmar eller skogsfullmäktige, av vilka Kungl. Maj:t utser en, vilken fungerar som ordförande, varjämte minst två medlemmar skola äga speciell kännedom och erfarenhet om skogsvården i Skottland och en av dem besitta vetenskapliga kvalifikationer och kännedom i skogsteknologi. Endast tre av skogsfullmäktige äro avlönade; de tillsättas för en tid av fem år och en av dem skall vara medlem av parlamentet.

Skogsfullmäktige äga att — efter finansdepartementets hörande — i sin tur tillsätta de tjänster och befattningar, som de anse nödvändiga.

På kommissionen överflyttas den myndighet och de arbetsuppgifter i skogsfrågor, som tidigare tillkommit »Board of Agriculture and Fisheries i England», »Board of Agriculture for Scotland» och »Department of Agricultural and Technical Instruction for Ireland» ävensom dessa myndigheters verksamhet rörande skadliga insekter och sjukdomar på skogsträden.

Kommissionens åligganden.

Dessa äro följande:

1) att köpa eller arrendera sådana områden, som äro lämpliga för skogsodling eller behövas i samband med skogsodling eller skötsel av skog, samt att förvalta, kultivera eller på annat sätt utnyttja de områden, som förvärvats, samt uppföra de byggnader och utföra de arbeten därpå, som den anser nödvändiga;

2) att sälja eller utarrendera de områden, som ej äro nödvändiga eller visat sig olämpliga för det ändamål för vilket de förvärvats, eller utbyta dylika områden mot andra, mera lämpliga samt att utbetala eller mottaga de medel, som därvid åtgå eller inflyta;

3) att inköpa eller på annat sätt förvärva växande skog samt sälja eller

på annat sätt avyttra virke, som tillhör kommissionen eller enskild ägare, i senare fall efter gemensam överenskommelse om villkoren, samt att i allmänhet befordra tillgången, försäljningen och utnyttjandet av virke;

4) att bevilja anslag eller lån till personer eller lokala myndigheter i och för skogsodling på dem tillhöriga områden;

5) att åtaga sig skötseln eller överinseendet av eller lämna råd och bistånd vid utförandet av skogskulturer eller skötseln av skogar tillhörande enskilda personer, däri inbegripna sådana skogar, som förvaltas av styrelsen för domänerna (Commissioners of Woods) eller tillhöra lokala myndigheter;

6) att anlägga, handhava eller lämna hjälp vid anläggandet eller ledningen av trävaruindustriella företag;

7) att samla, bearbeta, trycka och sprida statistiska uppgifter rörande skogshushållningen samt befrämja teoretisk och praktisk undervisning i detta ämne genom att upprätta eller understödja skolor härför eller andra institutioner;

8) att utföra eller understödja sådana forskningsarbeten och försök samt samla eller understödja insamlandet av sådana uppgifter, som kunna anses av vikt för befrämjandet av skogsskötseln eller undervisningen däri, samt att publicera eller på annat sätt bringa till allmänhetens kännedom dylik kunskap;

9) att utföra eller understödja forskningar, som kunna anses nödvändiga för att säkerställa virkestillgången i Storbritannien samt uppmuntra virkesproduktionen i kolonierna.

När bidrag lämnats i form av anslag, skall av den vinst, som uppstår till följd av de åtgärder, för vilka anslaget lämnats, till skogsfonden återbetalas anslaget jämte 4 % ränta på ränta, dock med avdrag av 4 % ränta på ränta på de utgifter, som ägaren därjämte ådragit sig i samband med företaget. Om tvist uppstår mellan fullmäktige och ägaren, skall denna hänskjutas till en av lantmäteriöverstyrelsen utsedd person. Innan kommissionen förvärvat något land, skall den rådföra sig med vederbörande jordbruksdepartement, och innan något område säljes eller på annat sätt avyttras, skola nämnda myndigheter beredas tillfälle att förvärva detsamma.

Förebyggande av skadegörelser.

Om fullmäktige finna, att träd eller trädplantor skadas eller sannolikt komma att skadas av harar, kaniner eller andra skadedjur, häri inbegripet ekorrar, till följd av ägarens uraktlåtenhet att utrota dem eller på annat sätt förhindra deras skadegörelse, äga fullmäktige, efter det att ägaren givits tillfälle att vidtaga dylika åtgärder i den utsträckning, fullmäktige anse skäligt, att förordna någon kompetent person att döda skadedjuren, varjämte kostnaderna härför utkrävas av ägaren skattevägen.

Adjungerade ledamöter och konsulterande kommittéer.

Kommissionen utnämner tre adjungerade ledamöter, en för England och Wales, en för Skottland och en för Irland; dessa skola handhava de administrativa ärendena, med undantag av de ärenden, som röra statistik, undervisning och forskningar, samt andra uppgifter, som kommissionen anser lämpligt att tilldela dem.

Kungl. Maj:t äger att tillsätta fyra konsulterande kommittéer, för England, Skottland, Irland och Wales, med uppgift att lämna fullmäktige råd och bi-

stånd. Dessa kommittéer bestå av en representant för ovan nämnda jordbruksdepartement, personer med praktisk kännedom om skogshushållning och trävaruindustri, arbetarerepresentanter, representanter för länsstyrelserna och andra lokala myndigheter med intresse för skogsskötsel, representanter för skogsvårdsföreningar samt för skogsägare.

Expropriering av land.

Om fullmäktige ej kunna genom överenskommelse med ägaren till skäligt pris förvärva områden, som de anse nödvändigt att disponera, äga de att hos nyodlingskommitten (the Development Commissioners) anhålla om fullmakt att expropriera området i fråga, och sedan ägaren beretts tillfälle att föra sin talan, äger nyodlingskommittén att bevilja dylik fullmakt.

Från dylik expropriering äro följande områden undantagna: de som utgöra del av någon park eller trädgård eller tillhöra inägorna till någon herrgård eller äro nödvändiga för boningshus, samt sådana som, när lagen trädde i kraft, ägdes av lokala myndigheter eller förvärvats av något bolag för anläggande av järnväg, hamn, kanal eller vattenledning eller på vilket något gammalt minnesmärke eller föremål av arkeologiskt intresse finnes.

Dylik expropriering skall, när det är fråga om mark, som utgör del av en allmänning eller öppen mark, endast vara provisorisk och måste för att bli definitiv underställas parlamentets prövning, med undantag för de fall, när i samband med exproprieringen ett utbyte av lika stor areal sker, som enligt intyg av lantbruksdepartementet är lika fördelaktigt för alla parterna.

Dock att exproprieringen ej är provisorisk, när det gäller att tillgodose allmänhetens berättigade krav på områden att användas för sport eller rekreation o. d. för såvitt ej området redan förut jämlikt gällande lag upplåtits för allmänheten eller är en stad eller förstad tillhörande allmänning eller ingår i stadsplan.

Transportmöjligheter.

Om fullmäktige finna, att transportmöjligheterna från en skog till en väg, järnväg eller vattenväg äro otillräckliga, äga de påbjuda ägarens medverkan vid hindrens undanröjande, dock med skyldighet för den person, som drager fördel av vägförbättringen, att betala skälig ersättning eller vägavgift samt gottgöra event. skadegörelse vållad under transporten. Om tvistigheter uppstå, avgöras de genom en skiljedomare utsedd av lantmäteriöverstyrelsens chef. Den person, som drabbas av ett dylikt påbud, äger dock att höras och får tillfälle att klaga hos nyodlingskommittén, vilken äger att ändra eller återkalla påbudet.

Bildandet av en skogsfond.

Fullmäktiges och andra löner samt alla övriga utgifter, som äro förbundna med kommissionens verksamhet, bestridas av en skogsfond, vilkens storlek genom lagens antagande fixerats till tre miljoner femhundratusen pund (63 miljoner kronor), att årligen i belopp, som parlamentet för var gång bestämmer, inbetalas under loppet av tio år, räknat från den 1 april 1919. Vidare inbetalas till fonden alla de medel, som inflyta genom försäljning av mark eller timmer eller på annat sätt genom fullmäktiges verksamhet. Fullmäktige må även mottaga gåvor eller donationer, givna till dem för befrämjande av lagens syften.

I. T—DH.

RECENSIONER.

Ensartet tømmermaaling. *Indstilling fra den av Norsk Skogeierforbund nedsatte Komité.* Særtryk av »Skogeieren». 39 sidor. A/S Handelstrykkeriet. Kristiania 1919.

I Sverige har som bekant spörsmålet rörande åvägabringandet av enhetliga regler för inmätning av olika slags rundvirke blivit utrett genom särskilt tillkallade sakkunniga under medverkan av Svenska Cellulosa-, Pappersbruks- och Trävaruexportföreningarna samt Sveriges Skogsägareförbund. Förslaget förelåg färdigt i slutet av förra året och utsändes därefter för yttrande till olika bolag, föreningar och personer, och är nu definitivt fastställt.[1] Detsamma finnes även publicerat i »Skogen», årg. 1919, h. 10, vadan möjlighet förefunnits för intresserade att taga del av utredningen.

Samma betydelsefulla fråga har även i Norge ryckts i förgrunden bland de praktiskt-tekniska skogsspörsmålen, och som det framgår av föreliggande arbete, fått en ingående utredning genom en kommitté, tillsatt av Norsk Skogeierforbund.

Kommittén föreslår, att metersystemet genomgående skall införas i all virkes handel i Norge vid köp och försäljning av såväl rundvirke av olika slag som sågade och hyvlade trävaror. För angivande av kubikmeter fast mått skall användas benämningen »kubikmeter» och för löst mått »rummeter». Allt virke, som kan och bör barkas, skall mätas i rundbarkat tillstånd. Avdrag för röta skall ske genom avkortning å längden, så att den friska veden i den avkortade delen fullt motsvarar kvarvarande rötskadade delar, såframt icke virkessortimetens minimilängder genom avkortningen understigas, då nedtumning i diametern bör äga rum.

Å allt virke, som inmätes styckevis, såsom sågtimmer, trämasseved m. m., skall diametern mätas i hela eller halva centimeter och längden i halva meter. Diametermåtten skola avrundas nedåt, om mätning sker i halva centimeter, men till närmaste streck vid inmätning i hela centimeter. Längdmåtten skola alltid avrundas nedåt. Kommittén uttalar sig vidare för införandet av mittmätning å allt virke, som inmätes styckevis, med undantag för sågtimmer i kortlängder, å vilket sortiment även toppmätning av diametern får äga rum. För brännved och mindre värdefull massaved föreslå kommitterade följande famnmått för inmätning i löst mått, nämligen

famn:	2	m	bred,	2	m	hög,	1	m	vedlängd,	
mellanfamn:	2	»	»	2	»	»	0,75	»	»	,
småfamn:	2	»	»	2	»	»	0,50	»	»	samt
storfamn:	2	»	»	2	»	»	3	»	»	,

innehållande resp. 4, 3, 2 och 12 lösa kbm, »rummeter». Försäljning och köp pr tolft föreslås utbytt mot pr tio st., »tier».

[1] *Enhetliga inmätningsregler för rundvirke.* Utgivna av Svenska Cellulosa-, Pappersbruks-, Trämasse- och Trävaruexportföreningarna samt Sveriges Skogsägareförbund. Almqvist & Wiksells boktryckeriaktiebolag. Uppsala 1919.

Intressant är att taga del av kommitterades argumentering för och emot klassindelningar efter stycketalskubikmassan vid värdering av olika virkessortiment. Majoriteten föreslår följande kubikmasseklasser för prissättning av timmer nämligen

I: minimikubikmassa 0,60 kbm,
II: » 0,45 » samt
III: » 0,35 » ,

För massaved föreslås följande klasser, nämligen

I: minimikubikmassa 0,25 kbm,
II: » 0,10 » samt
III: maximikubikmassa 0,10 » ,

Undertecknad hade redan år 1916 vid en skogsteknisk studieresa i Norge tillfälle att å ett av huvudvattendragen förskaffa sig en ingående kunskap om dåvarande mätningsmetoder. Den uppfattning, som då erhölls om den höga ståndpunkt, på vilken de norska virkesmätningsmetoderna befunno sig, jävas på intet sätt av den ovan omnämnda utredningen, även om det för undertecknad är svårt inse den praktiska nyttan av att mäta sågtimmer på mitten.

Utredningen skulle emellertid hava vunnit på litet mera konsekvens och reda vid behandlingen av det föreliggande ämnet (jämför t. ex. rubrikerna å sidorna 14, 19 och 22). M. N.

TIDSKRIFTSÖVERSIKT.

Skogsskötsel.

Grenekapning af Rødgranoverstandere. I. M. Dalgas. Fra Skoven og Træmarkedet 1919, h. 17.

Förf. omnämner, att man i Danmark kan använda gran som överståndare blott man i tid genom gallringar utvecklat granarna till kraftiga, vindhärdiga träd. För att minska faran för stormfällning rekommenderas att avkvista kronorna nedifrån räknat. Metoden har med fördel använts av Overförster Moldenhawer på Frijsenborg. — Om man vill eller behöver ställa fröträd av gran vore metoden värd att försökas även hos oss. G. Sch.

Hvad rationel skogpleie kan utrette. Agnar Barth. Tidsskrift for Skogbruk 1919, nr 5—6.

Från Fossums chefsgaardsskog i Ogndalen, 10 km nordost från Stenkjær (Throndhjems-trakten) med en areal av 68,9 har, varav 28,7 har myrmark, lämnas exempel på ökad tillväxt efter de olika uppskattningarna av skogen 1896, 1907 och 1916 att döma.

Skogens massatillväxt beräknas ökad
från cirka 86 kbm år 1896
till » 92 » » 1907 och
» 121 » » 1916. Detta resultat har nåtts utan att förhållandet mellan skogens dimensionsklasser och således icke häller dess absoluta värde förryckts. Förf. räknar med hälften av denna tillväxtökning som direkt resultat av dikning under åren 1901—1913. Årligen utgavs då härför 123: 24

kr., vilket kapitaliserat till 1916 gör 1,851: 78 kr. Efter 1917 års nettopriser beräknar förf., att dikningarna under 12 år medfört en kapitalökning hos skogen av 3,948 kr. G. Sch.

Fjeldskogen. Haakon Lie. Tidsskrift for Skogbruk 1919, nr 7—8.

Efter en ganska utförlig biologisk skildring i flera kapitel av fjällskogen övergår förf. i kapitel VII till behandling av densamma.

För björkregionen rekommenderas försiktig blädning. Lövskogen bör behålla sin täthet, så att träden ömsesidigt kunna giva varandra skydd. Större sträckningar få under inga omständigheter kalhuggas. Särskilt gäller det att ej kalhugga björkskog, som stöter omedelbart upp till fjällvidden eller videregionen. Föryngring kan påräknas dels genom frösådd (självsådd), dels framför allt genom stubbskott, varför det gäller att avverka träden med *låga* stubbar och helst under vinterhalvåret.

Det översta barrskogsbältet, »vernbeltet», bör helst fredas för varje avverkning av levande träd, åtminstone av träd, som ännu kunna sätta frö. I varje fall vill förf. ej medgiva avverkning till försäljning i detta övre barrskogsbälte. Som skogsodlingsmetod rekommenderas plantering med kraftiga, 3-åriga omskolade plantor, för granen möjligen också 4-åriga. För sådd blir sommaren ofta för kort, då plantorna ej hinna nå full utveckling, innan höstkölden kommer och fördärvar dem. Plantorna måste givetvis vara uppdragna av frö från skogsodlingstrakten, medan de däremot torde kunna dragas upp i låglandet.

I den lägre liggande fjällskogen bör även företagas mycket försiktig blädning. All skadad skog kan ej få avverkas. Det är nödvändigt tänka på varje trädindivids betydelse för skogen som helhet. För detta bälte rekommenderas dikning, hjälpkultur med 2-åriga omskolade tallplantor och 3-åriga omskolade granplantor, samt markberedning.

Den norska skogslagen anses otillräcklig och bör ersättas med obligatorisk stämpling av *all* fjällskog. G. Sch.

Om Sitkagranen i Klitten. J. F. W. Bohn-Jespersen. Dansk Skovforenings Tidsskrift 1919, h. 2.

25-årig erfarenhet om detta trädslags användbarhet framlägges. Dess fordringar på marken är ej stor. Det trives visserligen bäst på frisk, myllblandad sandjord, men håller även tillgodo med svagare marker och t. o. m. ren flygsand. Här är det dock ibland rätt vanskligt att få upp sitkagranen. Får den de första åren efter planteringen gynnsam väderlek med rik nederbörd på våren och ringa nattfrost, trives den gott och t. o. m. bättre än bergtall, men blir den av olämplig väderlek hämmad i början, kan den länge stå stilla utan att växa och gå då slutligen ut. Fuktig mark tål den däremot ej. På vanlig dansk, mager ljunghed går den att få upp i blandning med bergtall.

Unga plantor intill 60 cm höjd tåla icke höstfrost, särskilt om den infinner sig redan i oktober — det har sålunda hänt, att en hel plantskoleskörd blivit förstörd av en sådan tidig frost. Vårfrost fördrar sitkagranen bättre, med undantag av nysatta plantor. Planteringen bör därför ske sent om våren.

Förf. hyser stora förhoppningar på sitkagranens framtid i de västjutska skogarna. G. Sch.

Skogsägarens viktigaste åliggande sommaren 1919. Arvid Borg. Upps. i skogsbruk 1919, h. 6.

Förf. pläderar ivrigt för svedning av hyggestrakter och stöder sig härvid dels på erfarenheter rörande det finska svedjebruket och dels på professor Hesselmans undersökningar. — »Hos oss i Finland fasthålla gamla allmogemän, som noga iakttagit naturen, envist vid den åsikten, att tallplantan icke någonstädes trives så bra och utvecklar så starka och mörkgröna årsskott som å svedjemarker, där växttäcket förstörts av eld och skogsfröet fått gro i av aska gödslad jord.» G. Sch.

Rödgran paa Fyn, Bidrag til Belysning af Vækst og Udbytte. O. Fabricius. Dansk Skovforenings Tidsskrift 1919, h. 3.

Med stöd av utav förf. uppskattade 54 tillfälliga provytor framlägges 4 »tilvækstoversigter» över granens växt å Fyn. De resultat, förf. kommer till, ha även mera allmänt intresse, varför de här i korthet refereras. Materialet är delat i 4 grupper med hänsyn till trädens höjdtillväxt. Förf. benämner dessa typ I, II, III och IV och ej bonitet, emedan begreppet bonitet i övervägande grad hänför sig till jordmånens beskaffenhet. Förf. har däremot i sina typer sammanfört bestånd av enhetlig växt, vilken betingas av åtskilliga faktorer, varav jordmånens beskaffenhet blott är en om ock viktig sådan.

Gallringen är tänkt upprepad vart 4:de år under beståndsåldern 25—40 och sedan vart 5:te år upp till 70 år eller avverkningsåldern. Varje gång avverkas 12—15 %.

Förf:s 3 första typer visa en totalproduktion av 1,225, 1,062 och 832 kbm, varav omkring 45 % beräknas utfalla genom gallringarna. Detta är större gallringsutbyte än vad flertalet andra »tillväxtöversikter» i Danmark uppvisat och större än de tyska och schweiziska erfarenhetstabellerna. Tillväxtöversikterna från Fyn uppvisa högre produktion än motsvarande boniteter i andra erfarenhetstabeller, men lägre stamantal på grund av den starkare gallringen.

Vid uppskattningen av provytorna blevo rötskadade gallringsträd särskilt antecknade, och den skadade delen av träden bortskars, liksom det sker i praktiken, och uppmättes särskilt. Resultatet härav visade, att skadegörelserna voro minst inom typ I, d. v. s. i de växtligaste bestånden, och mest förekommande i typ III. Medeltalet för stammassornas rötskadeprocenter var 2,0, 6,1 och 7,7 inom de 3 första typerna respektive samt 4,3 i typ IV, vilket sistnämnda värde dock tillskrives tillfälligheter. Denna intressanta iakttagelse, att de växtligaste skogarna bli minst angripna av röta, strider emot de erfarenheter, man förr trodde sig ha funnit hos oss.

Förf. har ej kunnat göra några egentliga ekonomiska beräkningar, men meddelar nettopriser på rot under 10-årsperioden 1904—1914, som uppgått till för bok 7,6—9,2, gran 7,2—8,6 och ek 10,1—12,4 kr. pr kbm. Då boken på god mark i Danmark lämnar en produktion vid 120-årig omloppstid av 1,475 kbm, förmår granen å Fyn under två 60-åriga omloppstider lämna 2,020, 1,791 och 1,415 kbm för förf:s tre första typer.

Med hänsyftning härpå uttalar förf., att granen icke blott på de sämre utan även på bättre marker giver större utbyte än lövskogen, och att det därför kanske t. o. m. i kusttrakterna, trots att rötangreppen äro starka, måste givas betydlig plats för granen, om det blott gäller att få det största utbytet.

G. Sch.

Was ist denn jetzt Mode: Saat oder Pflanzung? M. Kienitz. Zeitschr. f. Forst- und Jagdwesen 1919, h. 8.

Förf. är en utpräglad anhängare av plantering. Han omnämner exempel på då i två—fleråriga sådder tallplantorna gått ut. Rotsystemet blir vid sådd ej så naturligt å mager mark, där rötterna sträva att följa den mera humusrika ytan. Vid planteringen blir humusen bättre omrörd, och rötterna få härigenom en mera normal utveckling på djupet. Förf. påvisar också huru vid användningen av kilspaden den plantan närmast omgivande jorden och den strax under planthålet befintliga blir bäst genomfuktad vid regn. Detsamma borde även gälla vår spettplantering.

Förf. gör en ekonomisk beräkning, varigenom han får sådderna dyrare än planteringarna; han anser nämligen att sådderna tarva mera och dyrbarare markberedningar (hackning) än planteringarna.

Ehuru således förf. är anhängare av plantering, inser han dock att under nuvarande svåra förhållanden (särskilt i Tyskland) måste tillgripas den snabbaste metoden för att få nu befintliga stora hyggesarealer återodlade. Det snabbaste medlet är då användning av plog och sådd med maskin — barnen och kvinnorna ha näml. vant sig av med skogsarbeten, synnerligast plantering. Om tillräckligt med frö kan anskaffas, vilket är tvivelaktigt, och lyckan är god, kan på så sätt stora arealer övergås med sådd. De komma dock säkerligen att kräva, dessa sådder, rätt många hjälpplanteringar, vilket å sin sida kan göra, att planteringen åter kommer på modet. G. Sch.

Skogsuppskattning.

Faktoren der Schaftformbildung. Dr Herbert Schmied. Centralblatt für das gesamte Forstwesen, H. 3—4, 1919.

Förf. diskuterar möjligheten av att från beskaffenheten av de element, som bilda tillväxten, sluta sig till trädens stamform. I samband med dessa i och för sig till synes tämligen ofruktbara spekulationer drar han fram en del intressanta saker, delvis förut kända och delvis fallande under begreppet historik men delvis också av nyare datum, bottnande i egna undersökningar. Till det senare höra huvudsakligen studierna över årsringsbredden å olika delar av stammen.

Förf. konstaterar att årsringens bredd är störst i närheten av rotpartiet, varifrån den avtager uppåt och når sitt minimum ganska hastigt, varefter den åter stegras. Beroende på höjden och alltså på boniteten kan denna minimipunkt flyttas upp över brösthöjd med stigande ålder. Årsringbreddens tilltagande (∂b) uppåt stammen från nyssnämnda minimipunkt och till sitt största värde finner han vara lika pr längdenhet, om åldern är lika, oberoende av bonitet och slutenhetsgrad. Om höjdtillväxten är stark, stegras årsringsbredden ständigt från sitt minimum uppåt stammen, i annat fall uppträder även en inflexionspunkt uppe i toppen.

Dr Schmied har tidigare intresserat sig för huru man skall åstadkomma riktiga jämförelser mellan olika stammar (Centralbl. für d. ges. Forstw., H. 7—8, 1918), och även nu återfinner man denna synpunkt i hans arbete. Han pointerar nödvändigheten av att frångå brösthöjdsdiametern vid vetenskapliga tillväxtstudier, då man alltid måste jämföra den tillväxt, som avsatt sig på relativt samma höjd på stammen vid olika tillfällen. Sålunda studerar han årsringsbredden i mm å $^1/_{10}$, $^2/_{10}$, $^3/_{10}$ etc. av trädets höjd. Resultaten

sammanställas (efter Guttenberg) för olika boniteter och inom dessa för olika åldersklasser från 15 till 115 år (i ett fall till 145 år). Vidare uträknas det procentiska förhållandet mellan årsringsbredden och toppskottets längd för samma klasser.

Av den senare sammanställningen drar författaren vissa slutsatser. Sålunda anser Schmied i allmänhet proportionalitet råda mellan de båda olika slagen av tillväxt under trädets hela livstid. Proportionalitetsfaktorn ändrar sig lagbundet med stigande ålder. Vid tiden för tillväxtens kulmination är årsringsbredden störst i förhållande till toppskottslängden, sedan faller faktorn hastigt till ett belopp, som håller sig i det närmaste konstant till beståndets mognad.

Huvudfrågan i den refererade uppsatsen gäller emellertid på vilket sätt stamformen utbildas genom pålagring av de årliga tillväxtskikten. Förf. påpekar, att så snart årsringsbredden ej är lika utefter hela stammen, måste en formförändring inträda. I sju punkter formulerar han vad som i främsta rummet bör beaktas vid problemets utredning. De viktigaste faktorerna äro höjdtillväxten samt den lutning, som de pålagrade skikten intaga till de föregående och som får ett uttryck i differenserna pr längdenhet av årsringsbredden upp efter stammen. S. P.

Skogsindelning.

Die Bestimmung der finanziellen Bestandes-Hiebsreif. Th. Micklitz, Centralblatt für d. ges. Forstw. H. 1—8, 1919.

Förf. konstaterar, att teorierna för bestämmande av omloppstiden icke ha slagit igenom i praktiken. Trots en mycken noggrant arbete på teoriernas utformning, varigenom det blivit tämligen utrett, huru de olika faktorerna inverka, går praktiken i alla fall sin väg utan hänsynstagande härtill. Förf. menar dock icke, att genom alla undersökningarna någondera av de tvenne huvudriktningarna, markräntelären och skogsräntepricipen, tillkämpat sig platsen som den allenahärskande och under alla förhållanden riktiga. Ty huru man än räknar, kommer dock alltid ändamålet med produktionen att bliva olika för stat och enskilda samt växla för olika förhållanden, och det är detta ändamål, som avgör principerna för hushållningen. Men det, som förf. vänder sig mot, är den omständigheten, att få eller alls inga kalkyler göras, och han anför flera skäl för att detta är förhållandet, varibland särskilt ett är av vikt. I själva verket, säger Micklitz, ha vi i skogsbruket föga användning för en fixerad omloppstid, som schablonmässigt tillämpas på hela skogen. Avgörandet av när slutavverkning skall ske bör verkställas för varje enskilt bestånd, som bör dömas på sina egna speciella meriter. Åldersklassernas fördelning på skogen i dess helhet och en del andra utredningar måste visserligen ligga till grund för förvaltningens orientering i stort, men avverkningsmognaden bestämmes sedan beståndsvis och grundas på tillväxtens storlek i massa och värde.

Den förnämsta uppgiften är sålunda att framställa ett kriterium, som avgör, om beståndet bör falla för yxan eller icke. Micklitz framlägger detta kriterium i form av en visarprocent, härledd från Krafts formel. Om vänstra membrum är större än högra, bör sålunda beståndet stå kvar, om båda membra äro lika, är fallet tvivelaktigt, men om högra membrum är större än vänstra, skall beståndet avverkas. Micklitz' formel lyder:

$$a+b \gtrless \frac{1}{O.x}\left[p_{mt} - c + \frac{G}{mq}\left(\frac{p_{mt}+p_m}{2} - c\right)\right],$$ där

a massatillväxtprocenten, b kvalitetstillväxtprocenten, c = dyrhetstillväxtprocenten, $O.x$ = slutenhetsgraden, p_{mt} = den statliga räntefoten för utdelning å obligationer (i Sverige före kriget 3,6 %), p_m = den vanliga räntefoten, m = beståndets kubikmassa, q = medelvärde pr kubikmeter och G = driftkapitalet, vari ingår markens, men ej skogens, värde samt de kapitaliserade utgifterna.

Det bör särskilt beaktas, att i formeln hänsyn blivit tagen till beståndets slutenhet, så att icke ett alltför glest bestånd kan försvara sin plats endast därigenom, att det växer med en hög procent på sitt kapital.

Det vänstra membrum utgöres alltså enbart av summan av massatillväxtprocenten samt kvalitetstillväxtprocenten, och för en svensk skogsman torde det väl knappast uppställa sig som något svårt problem att i ett bestånd finna dessa faktorer. Om vi ha medelgrundytestammen, höjdkurvan och medelformklassen, skaffa vi oss lätt grundytetillväxtprocenten genom borrning och formhöjdstillväxtprocenten genom erfarenhetstal efter beståndets ålder. Genom att aptera medelstammen och beräkna dess kubikmeterpris vid två tillfällen få vi kvalitetstillväxtprocenten.[1]

För Migklitz, som är helt obekant med Jonsons tabell och svensk skogsmatematisk problemställning över huvud taget, blir det en synnerligen benig uppgift att klarera vänstra membrum på ett praktiskt sätt, och jag vågar ej påstå, att han löst denna uppgift tillfredsställande efter de fordringar vi här i landet äro vana att uppställa.

För beräkning av kubikmassetillväxtprocenten anser sig Micklitz behöva följande förberedande undersökningar:

1) Uppställande av en klassificeringstabell för att mäta graden av växtfyllighet (Vollholzigkeit) för olika trädslag vid olika åldrar.

2) Beteckning av måttställena för D och φ i Schneiders formel (D = diametern, φ = antalet årsringar pr 1 cm; $a = \frac{400}{D\varphi}$ trädets massatillväxtprocent om måttstället tages något under stammens mitt).

3) Beräkning av korrektionsfaktorer, med vilka man multiplicerar de på stående medelstammar vid brösthöjd uppmätta grundytetillväxtprocenterna för att få massatillväxtprocenterna.

Klassificeringen efter växtfyllighet sker genom att undersöka förhållandet $\frac{H}{D_b}$, där H är höjden i meter ovan stubbskäret, och D_b är brösthöjdsdiametern i cm (Guttenbergs formförhållande). Micklitz' material utgöres av Guttenbergs stamanalyser för gran. Han uppställer tre olika klasser, benämnda formklass I, II, III. Formförhållandet är för klass I (sehr vollholzig): $> 0{,}92$; för klass II (mässig vollholzig): $0{,}92$—$0{,}78$; för klass III (abholzig): $< 0{,}78$.

Förf. bestämmer därefter den punkt, varest mätningen av grundytetillväxtprocenten borde ske, för att den skulle få samma värde som trädets massatillväxtprocent. Måttstället beräknas ligga för formklass I på 48 %, för form-

[1] Vi låta exempelvis medelstammen växa med grundytetillväxtprocenten i n år. Under förutsättning av samma formklass och oförändrad höjdkurva (berättigat vid de åldrar som det gäller) erhållas alla erforderliga uppgifter.

klass II på 45 % och för formklass III på 43 % av stamhöjden ovan stubbavskärningen.

Med ledning av dessa resultat beräknar han därefter SCHNEIDERS konstant (d. v. s. det tal som skall stå i formeln i stället för 400) samt får slutligen följande utjämnade värden.

Formklass	Ålder i år			
	70	80	90	100
I	730	690	650	600
II	690	670	660	640
III	630	620	640	670

Alla siffrorna gälla för gran. Tabeller meddelas visserligen även för bok, lärk och silvergran, men materialet för vartdera av dessa trädslag inskränker sig till det minsta tänkbara d. v. s. en stam för varje, och förf. reserverar sig själv emot siffrornas allmängiltighet.

För beräkning av kvalitetstillväxtprocenten anpassar förf. sin metod efter det i Tyskösterrike och Böhmen vanliga systemet med offerter på virke efter mittdiametern. Genom en kombination av PRESSLERS närmeformel och SCHNEIDERS formel samt en tabell över relationen mellan diametern vid brösthöjd på bark och mittdiametern inom bark erhålles den sökta procenten.

S. P.

Marklära.

Bodenrückgang unter Fichte. H. SCHRÖDER. Zeitschrift für Forst-und Jagdwesen. Arg. 51, 1919, sid. 439—444.

Författaren meddelar några ytterst intressanta iakttagelser angående en snabb markförsämring i granskog från de trakter i Europa, där klimatet kanske mera än annorstädes gynnar uppkomsten av svårartade ortstensbildningar.

I ett revir på Nordschleswigs ostkust hade två granbestånd av ungefär 70 års ålder uppdragits å bokmark av bonitet II—III och äro fortfarande omgivna av bokskog, i vilken marken är i utmärkt skick. I de täta granbestånden hade emellertid utbildat sig råhumusskikt av omkring 10, ibland ända till 20 cm:s mäktighet. Mineraljorden, som utgöres av sandblandad mjäla, (eller lättlera, »Lehm») var inom 10—15 cm:s djup under denna råhumus något urblekt, mera än i den omgivande bokskogen. Under blekjordsskiktet förefanns ett 15—25 cm mäktigt lager av bruna ådror och utfällningar, vilka stundom voro hårda och ortstensartade. Ibland hade rent av små ortstensskikt utbildat sig. Särskilt var detta fallet å en stenig fläck, där marken från början antagligen varit svagare än å omgivningarna.

I bokskogen förefanns ingen benägenhet för ortstensbildning, och förf. visar med stor sannolikhet, att profilens olikhet i granskogen, jämfört med den omgivande bokmarken, är en följd av granbeståndets inverkan. — Hanh iakttagelser komplettera förut kända erfarenheter från norra Tyskland oce annorstädes angående de täta, rena granbeståndens degenererande inflytands på marker, som ej äro på grund av hög kalkhalt eller någon annan speciel egenskap mindre benägna för råhumusbildning.

O. T-M

Skogsentomologi.

Ædelgranlusene. Boas, J. S. V. — Dansk Skovforenings tidsskrift, Bd III, s. 191—276, 51 textfig. — Kobenhavn 1918.

I Danmark skadas silvergranskulturerna av två bladlöss, dels en art av det bekanta barrlussläktet *Chermes*, *Ch. piceæ*, dels en bladlusart *Mindarus abietinus*. Båda arterna ha redan tidigare behandlats av Boas (Tidsskr. f. Skovvæsen. Bd 17, sid. 1—19), men i föreliggande arbete ger han en synnerligen uttömmande och rikt illustrerad skildring av dessa djurs skadegörelse samt dennas inverkan på träden i olika åldrar och huru träden reagera mot och söka övervinna angreppet.

I fråga om *Chermes piceæ* tar Boas bestämt avstånd från övriga *Chermes*-forskares åsikter. På ädelgranen påträffar man nämligen dels en »stamform», vilken vid starkt angrepp kläder hela stammen med ett vitt överdrag, dels en skottform, som håller till särskilt på undersidan av årsskotten av yngre träd. Ofta påträffas ej båda formerna tillsammans; på träd, vilkas stammar lysa helt vita finnes ej ett enda skott angripet och omvänt. Detta har gjort, att *Chermes*-forskarna uppställt de båda formerna som särskilda arter. Den på skotten levande formen har kallats *Chermes Nüsslini*, barkformen *Chermes piceæ*, och Börner angiver också flera morfologiska kännetecken på arterna.

Denna uppfattning delas emellertid ej av Boas, som ej kunnat finna någon skillnad mellan bark- och skottformen och därför uppfattar dem som biologiska raser.

Chermes piceæ är förnämligast en skadegörare på kulturer, som kan döda eller avsevärt försvaga unga silvergranar, och den kan särskilt om jordmånen är olämplig göra en ansenlig skada. Anmärkningsvärt är dock, att angripna kulturer ofta fullständigt repa sig.

Mindarus abietinus skadar i vida mindre grad än *Chermes piceæ* silvergranens allmänna hälsotillstånd, enär det egentligen endast är toppskotten, som dödas eller så försvagas, att de lätt brytas av. Denna toppskada förekommer såväl på yngre som äldre träd och kan upprepas år efter år, vilket medför en försämring av stammens form, vilken emellertid ofta nog övervinnes.

Som medel mot dessa insekter rekommenderar Boas dels besprutning med lysol och nicotinlösning, dels tidig gallring av kulturerna. I. T—dh.

NYUTKOMNA BÖCKER.

Andersson-Tesch, Hj.: Forskning och industri i Nordamerikas Förenta Stater Sveriges Industriförb. Avd. Div. Publ. n:r 15. Stockholm 1919. 78 sid. Pris 3,50 kr.

Betänkande och förslag till inrättande av ett statens bränsleinstitut och en statens torvskola. Avgivet av 1916 års torvkommitté. Stockholm 1919. 100 sid.

Enhetliga inmätningsregler för rundvirke, utgivna av Svenska Cellulosa-, Pappersbruks-, Trämasse- och Trävaruexportföreningarna samt Sveriges skogsägareförbund. Uppsala 1919. 14 sid.

Gustafsson, F. O.: Tabell för skogs uppskattning på rot i engelska kubikfot, uppställd efter mångåriga provmätningar vid avverkning av skogar inom Värmlands, Skaraborgs och Älvsborgs län. Andra tillökade upplagan. Ulricehamn 1918. 8 sid. Pris bunden 3 kr.

Handbok för trädgardsodlare, utgiven av Nils Sonesson under medverkan av 30 olika fackmän. Stockholm 1919. Alb. Bonnier. 1250 sid, 616 teckningar och 58 större tabeller. Pris 36 kr.

Holmgren And.: Studier över nordligaste Skandinaviens björkskogar. Stockholm 1912. P. A. Norstedt & Söner. 156 sid. 58 fig. och 1 karta.

Kungl. Domänstyrelsens förvaltning år 1917. Sveriges officiella statistik. Stockholm 1919. X + 155 sid.

Kungl. Socialstyrelsen. Arbetaretillgång, arbetstid och arbetslön inom Sveriges Jordbruk år 1917. Ur Sveriges off. statistik. Socialstatistik. Stockholm 1919. 51 sid.

Pettersson, Alb.: Tabeller för uppskattning av sågtimmer- och trämassevedsutbytet hos stående träd. Stockholm 1919. 19 sid., bunden.

Program för Svenska Skogsvårdsföreningens 13 exkursion den 31 juli—3 aug. 1919 till Bergslagen. Stockholm 1919. Svenska Skogsvårdsföreningens förlag. 128 sid. litograferad text samt 34 illustrationer som planscher, därav 1 större karta. Tryckt i 200 numr. exemplar. Pris 20 kr.

Ronge, E. W.: Tvåprissystem. Huggning och körning av timmer (sågtimmer, pappersved m. m.). Pristabell, baserad på stycketal och verkl. kub.-massa för beräkning av ackordspris och avverkn.-kostnad. Stockholm 1919. 4 sid. kartong. Pris 1,50 kr.

Skogshögskolan. Lärare och elever 1916—1918. Stockholm 1919. A.-B. Hasse W. Tullbergs Boktryckeri. 58 sid. Pris 22,50 kr. 4 bilder. 145 porträtt.

Skogsvårdsstyrelsernas berättelser för år 1918. Stockholm 1919. Svenska Skogsvårdsföreningens förlag. 416 sid. 2. fig. Pris 6 kr.

Statens krigsberedskapskommission. Betänkande del IV. Folknäringen vid krig. Stockholm 1918. 201 sid. Betänkande del V. Arbetsmarknaden vid krig. Stockholm 1918. 331 sid.

Statistisk årsbok för Sverige 1919 Utgiven av Kungl. Statistiska Centralbyrån. Stockholm 1919. XII. + 316 sid. Pris bunden 2,75 kr.

Trägårdh, Ivar: Några allmänna men hittills föga uppmärksammade barkborrar och deras gångsystem. Statens Skogsförsöksanstalt, Flygblad n:r 17. Stockholm 1919. 10 sid., 8 fig. Pris 30 öre.

Törnqvist, Walfr.: Redogörelse över Svenska polis- och skyddshundsföreningens verksamhet 1910—1918. Göteborg 1919. 36 sid. 7 fig. Pris 50 öre,

Sylvén, Hjalmar: Våra vanligaste barkborrar (examineringstabeller). Hedemora 1919. Förf. förlag. 24 sid. 21 fig.

Wallén, Axel: Vattenståndsförutsägelser. Granskning av 1918 års resultat och prognoser för år 1919. 24 sid. Särtr. ur Teknisk Tidskr. 1919. h. 3 av Väg- och Vattenbyggnadskonst.

Wibeck, Edvard: Om tall- och granfrö från Norrland. Statens skogsförsöksanstalt, Flygblad n:r 16. Stockholm 1919. 12 sid., 3 fig. Pris 30 öre.

* * *

Aarflot, L. D. og Rogstad, N. W.: Industrilandet Norge. Kristiania 1919. H. Ascheoug & C:o (W. Nygaard) 151 sid. Pris 9 kr. Innehåller bl. a.: Industriens andel i nationalindtægten og dens betydning i forhold til de øvrige næringer (Skogbruk sid. 15—17); Industrien

betydning i forhold till utlandet, belyst ved dens andel i handelsbalancen (Træforædlingsindustrien sid 32—34).

Barth, Agnar: De svenske flytlappers Skogodelæggelser i Tromsø amt og disses følger for skogenes nuværende beskaffenhet og utstrækning. En imøtegaaelse av jägmästare A. Holmgrens skrift: »Studier över nordligaste Skandinaviens björkskogar» 1912. Kristiania 1915. Grøndahl & Søns boktryckeri. 331 sid. och 110 illustr.

Black, Robson: Canada's Forest as an Imperial Asset. Isued by The Canadian Forestry Association. Ottowa 1919. 16 sid.

Briganti, Gaetano: I problemi dell' arboricultura italiana. Bologna 1919. N. Zanichelli. VIII + 107 sid. Pris 2 L.

Brockmann-Jerosch, H.: Baumgrenze und Klimacharakter. Pflanzengeographische Kommission der Schweizerischen Naturforschenden Gesellschaft. Beiträge zur geobotanischen Landesaufnahme 6. Zürich 1919. Rascher & C:io. 255 sid. 1 karta i färger. 4 tavlor och 18 fig. Pris 8 fr.

Brunies, S.: Bilder aus dem schweizerischen Nationalpark und seiner Umgebung. Bale 1919. Benno Schwabe & C:o. 30 sid. och 68 planscher. Pris 7,50 fr.

Dijkmans, M. A. F.: Het kolenbranden in Zweden. Separaatafdruk van Cultura. 32 sid. 20 fig.

Ensartet Tømmermaaling. Indstilling fra den av Norsk Skogeierforbund nedsatte komite. Kristiania 1919. 39 sid.

Fogli, Ottarivo: Stime forestale, conteggi, misurazioni e cubazioni dei legrami in bosco abbattuti e lavorati. Milano 1919. U. Hoepli. 136 sid. Pris 6 L.

Forestry Bill. An Act for establishing a Forestry Commission for the United Kingdom, and promoting afforestation and the production and supply of timber therein, and for purposes in connexion therewith. London 1919. 12 sid. 4:o. Pris 2 d.

Forhandlinger ved de skandinaviske naturforskeres 16. møte i Kristiania den 10—15. juli 1916. Redigerade av N. Wille. Kristiania 1918. 899 sid. samt 3 bilagor om 142 sid. samt talrika illustrationer. Innehåller bl. a., Lennart v. Post: Skogsträdspollen i sydsvenska torvmosselagerföljder sid. 432—468; M. Vahl: Statistiske Undersøgelser over Bundvegetationen i skandinaviske Skove, sid. 559—560.

Handbook of Forest Protection 1918. Sacramento 1918. California State Board of Forestry. 106 sid., bunden. 2 fig.

Henry, Augustine, and Flood, Margaret G.: The history of the London plane (Proceedings of the Royal Irish Academy, vol. XXXV). Dublin 1919. 28 sid. 9 planscher. Pris 1 shilling.

Instrukser m. v. vedkommende det offentlige skogvæsen ved utgangen av Januar 1919. Utgitt av skogdirektøren. Kristiania 1919. 133 sid.

Jahresbericht über die Fortschritte, Veröffentlichungen und wichtigeren Ereignisse im Gebiete des Forst-, Jagd- und Fischereiwesens für das Jahr 1914. Supplement zur Allg. Forst- u. Jagd-Zeitung, Jahrg. 1915. Herausgegeben von Heinrich Weber. Frankfurt a. M. 1919. J. D. Sauerlander's Verlag. 148 sid. Pris 10 M.

Jones, Arthur F.: Lumber Manufacturing Accounts. Second Prints. New York 1919. 12 sid. 32 formulär.

Kohler, Chr.: Stammzahlen. Tübingen 1919. Ar band. X i serien: Aus Württemberg. Unsere Forstwirtschaft im 20. Jahrhundert. 84 sid. med 3 kurvor. Pris 4 M. +30 % i dyrtidstillägg.

Lov om Norges landbrukshøiskole. Kristiania 1919. 8 sid.

Merz, F.: Die Edelkastanie, ihre volkswirtschaftliche Bedeutung, ihr Anbau und ihre Bewirtschaftung. Bern 1919. 69 sid. 18 fig. Pris 0.70 fr.

Neger, F. W.: Die Krankheiten unserer Waldbäume und wichtigsten Gartengehölze. Ein kurzgefasstes Lehrbuch für Forstleute und Studierende der Forstwirtschaft. Stuttgart 1919. Ferdinand Enke. 234 fig. Pris i pappband 30 M. +10 %.

Neudammer Förster-Lehrbuch. Ein Leitfaden für Unterricht und Praxis sowie ein Handbuch für den Privatwaldbesitzer Bearbeitet von A. Schwappach, H. Eckstein, E. Herrmann u. W. Bergmann. Sechste Aufl. Härtill: Repetitionen zum Neudammer Förster-Lehrbuch. Neudamm 1919. 939+177 sid. med 209 fig. Pris bunden 30.50 M.

Personal-Verzeichnis der Sächsischen Staats-Forstverwaltung auf das Jahr 1919. Dresden 1919. 80 sid. Pris 2.50 M.

Reuss, Hermann: Der Forsthaushalt, aufgelöst in seine praktischen Einzelverichtungen auf dem Gebiete der Wirtschaft und Verwaltung. Mit einem Überblick über das Recht der Forstwirtschaft, der Jagd und der Fischerei von Dr. Walther Schiff. Leipzig u. Wien 1918. G. Freytag. 610 sid. Pris 36 M.

Schwalbe, Carl G., u. Sieber, Rudolf: Die chemische Betriebskontrolle in der Zellstoff- und Papierindustrie und anderen Zellstoff verarbeitenden Industrien. Berlin 1919. Julius Springer. Med 23 fig. Pris bunden 21 M. +10 % i dyrtidstillägg.

The Swedish chamber of commerce for the United Kingdom. Year book 1919. London 1919. XII+152+80 sid.

Trifone, Romualdo: La legislazione forestale nelle tene redente. (R. Istituto superiore forestale nazionale, Firense N. 3.) Firense 1919. 85 sid.

Vorschläge zur Neugestaltung der Forstwirtschaft und zur Reform der Staatsforstverwaltung in Deutschösterreich. Salzburg 1919. Höllrigl's Buchhandl. 46 sid. Pris 2 öster. kr.

Wagner, C.: Der Blendersaumschlag und sein System. Zweite, ergänzte Aufl. Tübingen 1915. Verlag der H. Laupp'schen Buchhandlung. 382 sid. 75 fig. och 2 tavlor. Pris bunden 15.75 M.

Weber, Heinrich: Grundlinien einer neuen Forstwirtschaftsphilosophie. Tübingen 1919. 116 sid. Pris 4 M.+30 % i dyrtidstillägg.

Westermeiers Leitfaden für die Försterprüfungen. 12. Aufl. Berlin 1919. Julius Springer. XII+450 sid., 123 fig. och 1 tavla. Pris bunden 13.80 M.

MEDDELANDEN FRÅN SKOGSBIBLIOTEKET.

N:r 4.

Ur bokförvärvet till skogsbiblioteket.

1 april—31 aug. 1919.

Allmän skogsvetenskap och skogsskötsel.

AKERMAN, ALFRED, Farm forestry. A text book dealing with the wooded parts of southern farms and the problems growing out of them . . . Athens 1914.

BERLIN, E., Die Forstwirtschaft in ihren Hauptteilen. 5:te Aufl. von Meyers Forstwirtschaft. Berlin 1918.

BERNER, N., Praktisk hjälpreda för skogsmän. Stockholm 1919.

CAJANDER, A. K., Metsänhoidon perusteet. 1—2. Porvoo 1916—17. (Gåva av förf.)

CHEYNEY, E. G. and WENTLING, J. P., The farm woodlot. A handbook of forestry New York 1915.

COLBY, FORREST H., Forest protection and conservation in Maine 1917. Lewiston 1917. (Department of forestry. Maine.)

ELLIOTT, SIMON B., The important timber trees of the United States. A manual of practical forestry. Boston & New York 1912.

FANKHAUSER, FRANZ, Leitfaden für Schweiz. Unterförster- u. Bannwartenkurse. 5:te verbess. Aufl. von F. Fankhauser's »Leitfaden für die Bannwartenkurse im Kanton Bern». Bern 1912.

FERGUSON, J. A., Farm forestry. New York & London 1916.

FERNOW, BERNARD E., The care of trees in lawn, street and park with a list of trees and shrubs for decorative use. New York 1910.

FORBES, A. C., Avondale forestry station. General description and progress 1906—1912. (Departm. of agriculture and techn. instruction for Ireland.)

—— Forestry work during 1904—06 dealing especially with methods of assessing the value of waste land for afforestation purposes. Newcastle-upon Tyne 1906.

—— The management of plantations. London. (»Journal of the R. Horticultural Society. Vol. 18).

FORBES, A. C., Tree growth. Dublin 1914. (Proceedings of the R. Irish Academy.)

FULLER, ANDREW S., Practical forestry. A treatise on the propagation, planting, and cultivation . . . New York 1914.

GERHARDS, HERMANN, Der deutsche Wald und seine reiche Ernte. Ein Beitrag für unsere Volksernährung. 2:te verbess. und vermehr. Aufl. Neuwied 1917.

GOING, MAUD, Our field and forest trees. Chicago 1916.

GRAVES, HENRY SOLON, The principles of handling woodlands. New York & London 1914.

GREEN, SAMUEL B., Principles of American forestry. New York & London 1903.

HAWLEY, R. C. and HAWES, A. F., Forestry in New England. A handbook of Eastern forest management. New York & London 1912.

HENRY, AUGUSTINE and FLOOD, MARGARET, The history of the London plane. Dublin 1919. (Proceedings of the R. Irish Academy. Vol. 35.) (Gåva av prof. A. Henry.)

KALLIO, M. J., Maamiehen metsänhoito-oppi, metsänomistajia ja maatalouskouluja varten. Helsingfors 1916. (Gåva af Finska Skogsvårdsföreningen Tapio).

MESSAGE from the president of the United States, transmitting a report of the secretary of agriculture in relation to the forests, rivers and mountains of the Southern Appalachian region. Washington 1902.

MOON, F. F., The book of forestry. New York & London 1918.

MOON, F. F. and BROWN, N. C., Elements of forestry. New York & London 1915.

MUIR, JOHN, Our national parks. Boston & New York 1901.

PINCHOT, GIFFORD, The training of a forester. Revised 3:d ed. Philadelphia & London 1917.

REUSS, HERMANN, Der Forsthaushalt aufgelöst in seine praktischen Einzelverrichtungen auf dem Gebiete der Wirtschaft und Verwaltung. Mit einem Überblick über das Recht der Forstwirtschaft, der Jagd und der Fischerei von Walther Schiff. Wien 1918.

ROTH, FILIBERT, First book af forestry. Boston, New York . . . 1902.

Skogsvårdsnämnden i Norrbottens län.
Berättelse 1905—11.
Instruktioner 1918. 1919.
Skogsvårdsstyrelsen i Hallands läns landstingsområde.
Årsberättelse 1905.
Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands läns landstingsområde.
Årsberättelse 1905.
Meddelande till Jämtlands läns skogsägare 1912.
Skogsvårdsstyrelsen i Jönköpings läns landstingsområde.
Div. instruktioner 1919.
Skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs läns landstingsområde.
Årsberättelse 1905.
Div. tryck: Meddelanden formulär m. m.
Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län.
Meddelande 1919.
Suomen metsänhoitoyhdistys Tapio. Helsingfors.
Kansankirjasia. N:o 1—8. 1910—1918.
Käsikirjasia. N:o 1. 3—7, 9—12. 1908—1917.
Faylor, J. L. B., Haandbook for rangers and woodsmen. New York & London 1917.
Toumey, James W., Seeding and planting. New York & London 1916.
Wappes, Lorenz, Studien über die Grundbegriffe und die Systematik der Forstwissenschaft. Berlin 1909.
Woolsey, Theodore S., French forests and forestry. Tunisia, Algeria, Corsica. With a translation of the Algerian Code of 1903. New York & London 1917.

Skogsindelning med geodesi.

Chapman, H. H., Forest valuation. New York & London 1915.
Huenagl, Leopold, Praktische Forsteinrichtung. 2:te erweit und verbess. Aufl. Wien & Leipzig 1913.
Jordan, W., Handbuch der Vermessungskunde. Fortgesetzt von C. Reinhertz. Bd 2. Feld- und Landmessung. 8:te erweit.-Aufl. bearb. von O. Eggert. Stuttgart 1914.
Recknagel, A. B., The theory and practice of working plans. (Forest organization.) 2:nd ed. thoroughly revised. New York & London 1917.
Roth, Filibert, Forest regulation or the preparation and development of forest working plans. Ann Arbor 1914.
—— Forest valuation. Ann Arbor 1916.
Wagener Gustav, Die Waldrente und ihre nachhaltige Erhöhung. Neudamm u. å.
Wimmenauer, Karl, Grundriss der Waldwertrechnung und forstlichen Statik, nebst einer Aufgaben-Sammlung. Leipzig u. Wien 1891.

Skogsuppskattning med matematik.

Glück, Karl, Aus de Mittelwaldpraxis. Massenermittlung des Ober-und Unterholzes. Praktische Anleitung zur Massenermittlung und Verkaufsvorbereitung der stehenden Hölzer des Nieder und Mittelwaldes. Wien u Leipzig 1918.
Graves, Henry Solon, Forest mensuration. New York & London 1914.
Mattson-Mårn, L., Ett antal separat. (Gåva av förf.
Schwappach, Adam, Neuere Untersuchungen über den Wachstumsgang der Schwarzerlen-Bestände. (= Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen 1919).

Skogsteknologi.

Brereton, Bernard, Lumberman's and logger's guide. Ed. 1. Tacoma 1919. (Gåva av förf.)
Edholm, B. J. S., Allas kuberare. 2:a uppl. Stockholm 1907.
Ericson, A. Bern., Timmerkuberaren. 2:a uppl. Innefattande kubikinnehållet av runt virke efter 12-delat mått i $^1/_{11}$, $^1/_{12}$, $^3/_4$ & $^1/_4$ tums mått. Stockholm 1913.
Fahlroth, S. Fickbok vid timmersågning. Uppsala 1895.
Gustafsson, C. J., Hjälptabeller samt grafisk tabell för aptering av rundvirke jämte kub. tabell samt reduktionstal för snabbkubering. Lindesberg 1912.
Noyes, William, Wood and forest. 4:th ed. Peoria 1912.
Nördlinger, H., Die gewerblichen Eigenschaften der Hölzer. Stuttgart 1890.

RECORD, SAMUEL. J.. Identification of the economic woods of the United States. Including a discussion of the structural and physical properties of wood. 2:nd ed., revised and enlarged. New York & London 1919.
—— The mechanical properties of wood. Including a discussion of the factors affecting the mechanical properties, and methods of timber testing. New York & London 1914.
ROWE, SAMUEL, M., Handbook of timber preservation. Chicago 1904.
SCHENCK, C. A., Logging and lumbering or forest utilization. Darmstadt u. å.
WEISS, HOWARD F., The preservation of structural timber. New York & London 1916.
WIMMENAUER, KARL, Grundriss der Waldwegbaulehre nebst einer Aufgaben-Sammlung und neuen Hilfstafeln zur Erdmassen-Berechnung. Leipzig u. Wien 1896.

Skogslagstiftning, skogspolitik och skogshistoria.

BLACK, ROBSON, Canada's forests as an Imperial asset. Ottawa, u. å. (Canadian forestry association.)
JONES, ARTHUR F., Lumber manufacturing accounts. 2:nd printing. New York 1919.
KINNEY, J. P., The essentials of American timber law. New York & London 1917.
VANSELOW, KARL, Die ökonomische Entwicklung der bayerischen Spessartstaatswaldungen 1814—1905. Leipzig 1909.

Undervisning.

Festschrift für die fünfzigjährige Jubelfeier der Forstakademie Eberswalde. Berlin 1880.
Skogshögskolan. Lärare och elever. 1916—18. Stockholm 1919. (Gåva av Skogshögskolans elevkår.)
Veterinær-og Landbohøjskolen, Den Kongelige. Aarsskrift 1919. Köbenhavn 1919.

Botanik.

ASCHERSON, PAUL und GRÆBNER, PAUL, Synopsis der Mitteleuropäischen Flora. 96. Lieferung. Bd. 5 Caryophyllaceæ. (Forts.) (Bogen 50—54). Leipzig 1919.
BARY, A. DE, Vergleichende Anatomie der Vegetationsorgane der Phanerogamen und Farne. Leipzig 1877. (Handbuch der physiologischen Botanik . . . hrsg. von W. Hofmeister Bd. 3.) (Gåva av dr. Selim Birger.)
BEHRENS, WILHELM, Hilfsbuch zur Ausführung mikroskopischer Untersuchungen im botanischen Laboratorium. Braunschweig 1883.
—— Methodisches Lehrbuch der allgemeinen Botanik für höhere Lehranstalten. Braunschweig 1880. (Gåva av dr. Selim Birger.)
Blätter, Praktische, für Pflanzenbau und Pflanzenschutz . . . hrsg. von L. Hiltner. Stuttgart. Jahrg. 1 (1903 – 6 (1908).
COUTANCE, A., Histoire du chêne dans l'antiquité et dans la nature. Ses applications à l'industrie, aux constructions navales, aux sciences et aux arts etc. Paris 1873.
CZAPEK, FRIEDRICH, Biochemi der Pflanzen. Bd. 1. 2:te umgearb. Aufl. Jena 1913.
DETMER, W., Das kleine pflanzenphysiologische Praktikum. 3:te vielfach veränderte Aufl. Jena 1909. (Gåva av dr. Selim Birger.)
DINTER, K., Deutsch-Südwest-Afrika. Flora. Forst-und landwirtschaftliche Fragmente. Leipzig 1909.
DRAGENDORFF, GEORG, Din qualitative und quantitative Analyse von Pflanzen und Pflanzen theilen. Göttingen 1882. (Gåva av dr. Selim Birger.)
EBERMAYER ERNST, Physiologische Chemie der Pflanzen. Bd. 1. Berlin 1882. (Gåva av dr Selim Birger.)
ENGLER, ADOLF, Syllabus der Pflanzenfamilien. Eine Übersicht über das ganze Pflanzensystem . . . 7:te wesentlich umgearb. Aufl. mit Unterstützung von Ernst Gilg. Berlin 1912.
ENGLER, ARNOLD, Tropismen und excentrisches Dickenwachstum der Bäume. Ein Beitrag zur Physiologie und Morphologie der Holzgewächse. Zürich 1918.
ENGLER, VIKTOR, Monographie der Gattung Tilia. Breslau 1909.
ERIKSSON, JAKOB, Die schwedischen Gymnosporangien, ihr Wirtswechsel und ihre Spezialiesierung. Stockholm 1919. (K. V. A:s handl. Bd. 59. N:o 6.)
—— Zwei russische Gymnosporangien. Eine biologische systematische Studie. Stockholm. 1919. (Arkiv för botanik. Bd. 15. N:o 23.) (Gåva av förf.)
Führer zu den wisenschaftlichen Exkursionen des II. internationalen botanischen Kongresses

Wien 1905. Hrsg von Organisationskomittee des II. internationalen botanischen Kongresses unter Mitwirkung von A. Ciesiar, A. Ginzberger . . . Wien 1905.

Goebel, K., Organographie der Pflanzen, insbesondere der Archegoniaten und Samenpflanzen. T. 2. 2:te umgearb. Aufl. Jena 1915—18.

Hesselman, Henrik, Zur Kenntnis des Pflanzenlebens schwedischer Laubwiesen. Eine physiologisch-biologische und pflanzengeographische Studie. Jena 1904. (Mitteilung aus dem botanischen Institut der Universität zu Stockholm.) (Gåva av förf.)

Husemann, A., Hilger, A. & Husemann, Theod., Die Pflanzenstoffe in chemischer, physiologischer, pharmakologischer und toxikologischer Hinsicht. 2:te völlig umgearb. Aufl. Bd. 1. Lief. 1—2. Berlin 1882. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Kraus, Gregor, Zur Kenntnis der Chlorophyllfarbstoffe und ihrer Verwandten. Spectralanalytische Untersuchungen. Stuttgart 1872. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Krok, Th. O. B. & Almquist S., Svensk flora för skolorna. D. 2. Kryptogamer. 4:de uppl. Stockholm 1917.

Marktanner-Turneretscher, Gottlieb, Ausgewählte Blüthen-Diagramme der europäischen Flora. Wien 1885. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Martinet, J. B., Thèses presentées à la faculté des sciences de Paris pour obtenir le grade de docteur ès sciences naturelles. Paris 1871. (Gåva av dr Selim Birger.)

Neger, F. W., Biologie der Pflanzen auf experimenteller Grundlage. (Bionomie). Stuttgart 1913.

Poulsen, V. A., Botanisk Mikrokemi. Kobenhavn 1880. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Sachs, Julius, Lehrbuch der Botanik. 4:te umgearb. Aufl. Leipzig 1874. Gåva av dr. Selim Birger.)

Schacht, Hermann, Lehrbuch der Anatomie und Physiologie der Gewächse. T. 1—2. Berlin 1856—59. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Sendtner, Otto, Die Vegetationsverhältnisse der bayerischen Waldes nach dem Grundsätzen der Pflanzengeographie. Nach dem Manuscripte des Verfassers vollendet von W. Gümbel und L. Radlkofer. München 1860.

Solereder, Hans, Systematische Anatomie der Dicotyledonen. Ein Handbuch für Laboratorium der wissenschaftlichen und angewandten Botanik. Stuttgart 1899. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Strassburger, Eduard, Das botanische Praktikum. Anleitung zum Selbststudium der mikroskopischen Botanik für Anfänger und Geüberte zugleich ein Handbuch der mikroskopischen Technik. 5:te Aufl. bearb. von E. Strassburger und M. Koernicke. Jena 1913.

Theorin, P. G. E., Ett 20-tal separat. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Untersuchungen, Botanische, aus dem physiologischen Laboratorium der landwirtschaftlichen Lehranstalt in Berlin. Hrsg. von H. Karsten. H. 4. Berlin 1867. (Gåva av dr. Selim Birger.)

Warming, Eug., Dansk Plantevækst. III. Skovene. 2. Kobenhavn & Kristiania 1919.

Warming, Eug. und Graebner E., Eug. Warmings Lehrbuch der ökologischen Pflanzengeographie. 3:te umgearb. Aufl. Berlin 1918.

Wettstein, Richard R. von, Handbuch der systematischen Botanik. 2:te umgearb. Aufl. 1911.

Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten. Begründet von P. Sorauer. Bd. 12 (1902) 15(1905). Stuttgart.

Zimmerman, A., Die botanische Mikrotechnik. Ein Handbuch der mikroskopischen Präparations-Reaktions- und Tinktionsmethoden. Tübingen 1892. Gåva av dr. Selim Birger.)

Zoologi och jakt.

Almanack för Västmanlands län. Innehåller bl. a. Påminnelse om jaktlagarna och jaktvården. Västerås 1918. (Gåva av Västmanlands läns jaktvårdsförening.)

André, Ed., Species des Hyménopteres d'Europe & d'Algérie. T. 1. Beaune 1879.

Bachmetjew, P., Experimentelle entomologische Studien vom physikalisch-chemischen Standpunkte aus. Bd. 1. Temperaturverhältnisse bei Insekten. Leipzig 1901.

Calwer's Käferbuch. 6:te Aufl., verfasst von Camillo Schaufuss. Bd. 1—2. Stuttgart 1916.

Dalla Torre, G. C. de, Catalogus hymenopterorum hucusque descriptorum. Vol. 1—10. Leipzig 1904—1906.

Eichhoff, W., Die europäischen Borkenkäfer . . . Berlin 1881.

Enslin, E., Die Tenthredinoidea Mitteleuropas. 5—7. (Deutsche Entomol. Zeitschrift, Beiheft 1916—18.)

Ferrant, Victor, Die schädlichen Insekten der Land- und Forstwirtschaft, ihre Lebensweise und Bekämpfung. Lief. 1—5. Luxemburg 1908—11.

FRIDERICH, C. G., Naturgeschichte der deutschen Vögel entschliesslich der sämtlichen Vogelarten Europas. 5:te gänzlich umgearb. . . . Aufl. von Alexander Bau. Stuttgart 1905.
GRABER, VITUS, Die Insekten. Th. 1—2. München 1877—79.
HARTMANN, AUGUST, Die Kleinschmetterlinge des europäischen Faunengebietes. München 1880.
HENNICKE, CARL R., Handbuch des Vogelschutzes. Magdeburg 1912.
KERTÉSZ, C., Catalogus dipterorum hucusque descriptorum. Vol. 1—7. Leipzig 1902—1910.
PAY, C. M., Hund och jägare. Den stående hundens dressyr och bruk på jakt i Norden. Översättning. Stockholm 1917.
Rasfrågor i modern belysning med särskild hänsyn till det svenska folket. Populär handledning. Utg. under medverkan av fackmän av H. LUNDBORG. Stockholm 1919.
RITZEMA BOS, J., Tierische Schädlinge und Nützlinge für Ackerbau, Viehzucht, Wald- und Gartenbau . . . Berlin 1891.
SCHOENICHEN, WALTHER, Praktikum der Insektenkunde nach biologisch-ökologischen Gesichtspunkten. Jena 1918.
SEDERHOLM, J. J., Forntidens djurvärld. Stockholm 1916.
TASCHENBERG, E., Die Insekten nach ihrem Schaden und Nutzen. 2:te vermehr. und verbess. Aufl. hrsg. von O. Taschenberg. Leipzig u. Wien 1906.
WILHELMI, J., Die angewandte Zoologie als wirtschaftlicher, medizinisch-hygienischer und kultureller Faktor. Berlin 1919.

Klimatologi och marklära.

ANGÔT, ALFRED, Traité élémentaire de météorologie. 3:e éd., revue et corrigée. Paris 1916.
HANN, JULIUS VON, Lehrbuch der Meteorologie. 3:te, unter Mitwirkung von R. Süring. umgearb. Aufl. Leipzig 1915.
MAREK, RICHARD, Waldgrenzstudien in den österreichischen Alpen. Gotha 1910. (Ergänzungsheft N:o 168 zu »Petermanns Mitteilungen».)
MICHAELIS. LEONOR, Dynamik der Oberflächen. Eine Einführung in biologische Oberflächen-Studien. Dresden 1909.
NIKLAS, HANS, Chemische Verwitterung der Silikate und der Gesteine . . . Wien, Berlin & London 1912.
RAMANN, E., Bodenbildung und Bodeneinteilung. (System der Böden.) Berlin 1918.
Soil Science. Founded by Rutgers college. New Brunswick, N. J. Vol. 1—6. 1916—18.
WIEGNER GEORG, Boden-und Bodenbildung in kolloidchemischer Betrachtung. Dresden u. Leipzig 1918.

Kemi och fysik.

HERZ, W., Grundzüge der Geschichte der Chemie. Stuttgart 1916.
OSTWALD, WOLFGANG, Die neuere Entwicklung der Kolloidchemie. Dresden & Leipzig 1912.
REICH, A., Leitfaden für die Rauch-und Russfrage. München & Berlin 1917.
YLPPÖ, ARVO, Tabellen. Berlin 1917.

Geografi och topografi.

CHRISTOFFERSSON, OLOF, Skytts härad. Kulturhistorisk beskrivning. Trelleborg 1918. (Gåva av förf.)
Värmland. En bok om Värmland av värmlänningar. Red. av H. H. HILDEBRANDSSON & SIXTEN SAMUELSSON. D. 1—2. Uppsala & Stockholm 1917—18.

Jordbruk.

HALLENBORG, J. F., Lärobok uti lanthushållningens ekonomi för skolor och självstudium. Stockholm 1913.
NAUCKHOFF WILH., Sveriges agrar- och landtmannaförbund 1895—1914. Stockholm 1919. (Gåva av förf.)

Statistik.

Indberetning om det Norske Skogvæsen . . . afg. af Skogdirektören. 1917. Kristiania 1919.
Statistik, Sveriges officiella. Industri med bergshantering. Sveriges monterade vattenkraft. Stockholm 1919.
—— Kungl. Domänstyrelsens förvaltning 1917. Stockholm 1919.
—— Socialstatistik. Arbetaretillgång, arbetstid och arbetslön inom Sveriges jordbruk 1917. Stockholm 1919.
YULE, G. UDNY, An introduction to the theory of statistics. 3:d ed., revised. London 1916.

Diverse.

CALMES, ALBERT, Der Fabrikbetrieb. Die Organisation, die Buchhaltung und die Selbstkostenberechnung industrieller Betriebe. 5:te, neu bearb. und verm. Aufl. Leipzig 1919.
—— Statistiken inom industri- och handelsföretag. Stockholm 1915. (Sv. Industriförbund. Afd. Organisation n:o 7.)
CASSEL, GUSTAV, Theoretische Sozialökonomie. Leipzig 1918. (Lehrbuch der allgem. Volkwirtschaftslehre . . . bearb. und hrsg. von L. Pohle und G. Cassel. Abth. 2).
DAHL, SVEND & DOSSING, FIL., Dansk Tidsskrift-Index. Aaarg. 1 (1915) 3(1917). København 1916—18.
LEWIN, CARL M., Inventarieböcker och avskrivningar vid industriella företag. Stockholm 1910. (Sv. Industriförbund. Avd. Organisation. N:o 1.)
NÄGELI, CARL & SCHWENDENER, S., Das Mikroskop. 2:te verbess. Aufl. Leipzig 1877. (Gåva av dr. Selim Birger.)
PETUNNIKOV, A., Latein-deutsch-russisch botanisches Wörterbuch, T. 1. S:t Petersburg 1912.
REISCH, RICHARD & KREIBIG, J. K., Bilanz und Steuer-Grundriss der kaufmännischen Buchführung unter besonderer Würdigung ihrer wirtschaftlichen und juristischen Bedeutung. 3:te, neu bearb. und erweit. Aufl. Bd. 2. Wien 1915.
SILLÉN, O., Moderna bokföringsmetoder, med särskild hänsyn till fabriks- och varuhandelsföretag. 1. 2:a uppl. Stockholm 1915.
SOMMAFEN, EMIL, Ekonomilära. 1—2. Stockholm 1915—16.

* * *

För studier intresserade skogsmän torde beakta att från Skogsbiblioteket utlänas böcker även till i landsorten bosatta personer. Böckerna sändas efter skriftlig rekvisition som tjänstepaket, och fordras av personer, som äro utexaminerade från Skogsinstitutet eller Skogshögskolan eller i övrigt av bibliotekarien kända ingen annan borgen än de medföljande utlåningssedlarnas ifyllande och återsändande. Andra intresserade, som önska erhålla böcker till låns ur biblioteket, torde dock vid rekvisitionen även skicka med en borgensförbindelse.

Från Skogsbiblioteket kan all den förnämsta in- och utländska skogslitteraturen erhållas, och skulle någon rekvirerad, ur skogsvetenskaplig synpunkt särskilt intressant bok, ej förut finnas, anskaffas den så fort som möjligt

NOTISER

Studiekurs i Bispgården.

Intresset för fortbildning börjar inom skogsmannakretsar att bli allt större. Tidigare har i denna tidskrift omnämnts hurusom dels Länsjägmästarnas förening dels landets skogschefer anordnat kurser för skoglig fortbildning. Nu senast har Svenska forstmästareförbundets styrelse anordnat en dylik kurs, vilken varit förlagd till Bispgården i Jämtland den 15—17 september 1919. Kursen ägde dels rum å Bispgårdens hotell, där särskilt föreläsningsrum anordnats, dels vid Bispgårdens skogsskola, varjämte exkursioner företogos i närmaste skogstrakter.

Första dagen föreläste lektor *J. A. Amilon* tvenne timmar om svensk skogslagstiftning. Efter avresa till skogsskolan föreläste jägmästare *Ferd. Lindberg* därstädes om skogsföryngring. Sedermera företogs en kortare exkursion å Oxböle krpk, där jägmästare *Lindberg* demonstrerade skogsodlingar och självsådder samt utförda huggningsförsök i 70-åriga täta bestånd av »nargran».

Andra dagen höll professor *Tor Jonson* tre timmars föreläsning om massauppskattning och virkesutbytesberäkningar. Å Fors kyrkoherdeboställes skog företogs sedan på e. m. demonstrering av vid föreläsningen genomgångna metoder. För metodernas kontroll fälldes en del träd, som noga uppskattades och bestyrkte virkestabellernas utmärkta användbarhet.

Tredje dagen höll professor *Gunnar Schotte* en föreläsning om proveniensfrågan inom skogsbruket och meddelade nya iakttagelser från skogsförsöksanstaltens nu 10-åriga planteringar i olika delar av Norrland. Samme föreläsare lämnade även en redogörelse för olika gallringsmetoder och deras utförande samt genomgick de gallringsresultat, som erhållits vid skogsförsöksanstaltens nu 15-åriga försök i olika delar av landet. På eftermiddagen företogs åter en exkursion å Fors kyrkoherdeboställes skog, där två av skogsförsöksanstaltens gallringsytor demonstrerades. Den ena ytan (n:r 39) i 127-årig granskog hade starkt krongallrats för 10 år sedan och ytterligare gallrats för 5 år sedan. Alla träden hade nu en mycket påtaglig reaktion under de senaste 6 åren. Den andra ytan (n:r 40) i 75-årigt tallbestånd, som från början uppkommit mycket tätt, hade gallrats första gången 1905 samt starkt låggallrats såväl 1910 som 1915. Även här kunde konstateras en mycket kraftig tillväxt efter gallringen under de senaste 7—8 åren.

Deltagarnas antal i kursen uppgick till 24. Svenska forstmästareförbundets styrelse är all heder värd för det tagna initiativet och för det sätt, på vilket kursen genomfördes. Förbundet lär ha för avsikt att om ett par år åter anordna en liknande kurs och då i södra delarna av landet. Det ser sålunda ut, som om dessa Forstmästareförbundets studiekurser kunde bliva en institution, vilken helt säkert bleve till stort gagn för förbundets medlemmar och landets skogsvård.

G. Sch.

Amerikanska skogsmän studera i Sverige.

Ur en amerikansk tidskrift hämta vi följande notis:

»Långt före kriget var tyskt skogsbruk över hela världen ansett som ett mönster, emedan det skulle nått den högsta möjliga utveckling på sitt område. Tyska forskningar på skogsområdet ansågos värdefullare än dem, som gjordes av skogsmän i andra länder. Ett av de lyckligaste resultaten av kriget har varit en omorientering vad beträffar åsikten om vetenskapsmännens skicklighet, i det att forskningar, gjorda i andra länder, numera även bli uppskattade. Bland annat har det sålunda blivit uppenbarat, att Sverige hastigt utvecklat sitt skogsbruk, och att många forskningar, som utförts av svenskar, lagts mer eller mindre beslag på eller använts av tyskarna. Med hänsyn till detta förhållande är det av intresse erfara, att skandinavisk-amerikanska föreningen erbjudit att sända två studeranden från universitetet i Washington till Skogshögskolan i Stockholm». —

De två amerikanska skogsmännen ha redan anlänt till Stockholm och deltaga nu i studierna på Skogshögskolan.

Under det gångna läsåret har också en kanadensisk ingenjör åhört föreläsningarna vid Skogshögskolan samt tagit ingående del av den svenska skogslitteraturen.

G. Sch.

Avlöningarna till danska skogsmän.

Då löneregleringen för den svenska skogsstaten är aktuell, meddelas här nedan några siffror från den nya avlöningslagen för danska tjänstemän.

De nya lönerna äro beräknade efter 1916 års prisnivå. Ålderstillägg utgå efter 3—5 år; de högst avlönade tjänstemännen få dock inga ålderstillägg.

Till avlöningsförmånerna kommer ett ortstillägg, som i Köpenhamn är 450 kr. årligen, i de större städerna 330 kr. och i de mindre samt i stationssamhällen 240 kr. Vidare utgår ett dyrtidstillägg, lika för alla och f. n. 702 kr. för familjeförsörjare och 468 kr. för ogift enligt en glidande skala efter kostnadsindex. Slutligen utgår också f. n. ett konjunkturtillägg efter viss skala, minimum 750 och vid en lön av 10,400 kr. uppgår tillägget till 1,590 kr.

För skogsstaten finnas 6 löneklasser:

till klass 1 (11,400 kr. i lön) hänföres skogdirektören,
» 2 (6,300—7,500 kr. i lön) hänföras skovrider,
» 3 (5,700 kr. i lön) hänföras skogstaxator,
» 4 (3,120—4.200 kr. i lön) hänföras forstassistenter.
5 (3,000—3,600 kr. » » plantörer och skovfogeder av första graden.
till klass 6 (2,700—3,300 kr. i lön) hänföras skovfogeder av andra graden.

Skovridere, som tjänstgöra i skogdirektoratet, få ett extra tillägg av 800 kr.

Föreståndare för försöksväsendet och professor vid Landbohoiskolen får en begynnelselön av 7,800 kr., som stiger vart tredje år med 600 kr. upp till 9,600 kr., och vaktmästaren vid försöksanstalten 2,550—3,540 kr.

För tjänstebostad med eller utan trädgård avdrages $^1/_8$ av begynnelselönen, om bostaden är avsedd för gift person, annars $^1/_{12}$. Bränsle erhålles till viss myckenhet mot fastställt pris. Pensionsrätt inträder vid 70 år med en maximipension av 8,000 kr. Till pensionen betalar tjänsteman 2,5 % årligen av lönen.

* * *

I detta sammanhang kan meddelas, att »Foreningen for Skov- og Jagtbetjente paa Sjælland» uppgjort följande prislista för de privata skogsfogdarnas löner:

Grundlön för intill 200 har skog 2,400 kr., stigande vart fjärde år med 100 kr. till 2,800 kr. Utöver 200 har skog betalas för varje påbörjade 25 har skog 75 kr. Över 600 har skog betalas med 150 kr. pr påbörjade 25 har och över 700 har 250 kr. pr 25 har. För skogar, som vid framkomlig väg eller stig ligga mellan 2—3 km. från skogsfogdebostället, gives

ett extra tillägg av 20 kr. pr påbörjade 25 har

mellan 3—4 km. » » » 30 » » »
» 4—5 » » » 40 » » »
» 5—6 » » » 50 » » »
» 6—7 » » » 60 » » »
över 7 » » » 70 » » »

Vidare skall skogsfogden ha fri bostad (fritt underhållen), trädgård och fritt bränsle. För en bevakning om 700 har blir sålunda lönen efter 16 år 4,600 + 1,400 kr., därest halva arealen ligger 4—5 km. från bostaden.

G. Sch.

Fortbildningskurser för privatanställda skogstjänstemän.

Under medverkan av Skogshögskolans lärare m. fl. anordnas den 25, 26 och 27 november av Sveriges Skogsägareförbund en serie föreläsningar vid högskolan. Berättigade att deltaga i denna kurs äro samtliga i enskild tjänst anställda skogsförvaltare och skogschefer i landet. Programmet har följande utseende:

Professor A. Wahlgren: Skogskultur och kvalitetsproduktion.

Professor T. Jonson: Modärna skogsuppskattningsmetoder.

Professor G. Lundberg: Skilda ackordsprissättningssystem vid avverkning.

F. d. domänfiskalen G. Alexandersson: Några synpunkter på förhållandet mellan jordägare och nyttjanderättshavare enligt allmänna och norrländska arrendelagarna.

Skogschefen Å. Joachimsson: Modärna principer vid utarrenderingar.

Civilingenjören Paul Wretling: Möjligheter till besparingar vid vägunderhållet.

Byråchefen O. F. Nordqvist: Om fiskets organisation på skogsegendomar.

Dessutom torde ett föredrag komma att hållas om modärn hagmarks- och betesvård. Med den härför tillämnade föredragshållaren har emellertid på grund av dennes resa avtal ännu ej kunnat träffas.

Efter samtliga föredrag lämnas tillfälle till diskussion.

I samband med kursen kommer att å Lidingön under professor Lundbergs ledning anordnas uppvisning av den nya trädfällningsapparaten »Gerber», och komma de deltagare, som så önska, att kunna få personligen prova densamma. Vidare uppvisas lastautomobiler, avsedda för virkestransport.

En av dagarna kommer gemensam middag att anordnas. Kostnaden för deltagandet i kursen torde komma att utgöra cirka 50 kronor.

Anmälan om deltagande skall göras till undertecknad (adress Birger Jarlsgatan 106, Stockholm) före den 15 november.

Nils Schager.

TRÄVARUMARKNADEN

Den långsamma utvecklingen av årets marknad fortfar. När normala förhållanden åtnyo skola inträda är alltjämt lika ovisst. Om ock de senaste veckorna medfört en del försäljningar, kan dock marknaden ej annat än betraktas såsom stilla. Orsakerna till detta sakernas tillstånd äro flerahanda. Först och främst de allmänna svårigheterna att återföra produktionen i alla länder på fredsfot.

Det har ju varit en, som litet var har tyckt, välgrundad förhoppning att återuppbyggandet, av vad som kriget förstört, skulle kräva avsevärda mängder av virke och därmed stor införsel från de träproducerande länderna. Att Englands stora byggnadsprogram skulle inom kort genomföras, har också ansetts visst. Även i vårt eget land måste ju byggas, för att ej bostadsnöden skall bliva olidligare än den redan är. Sålunda alla möjliga skäl till att avsättningen av våra trävaror under innevarande år skulle bliva god. Men allt detta dröjer. Det saknas arbetslust och arbetsro över hela världen.

Trävarumarknaden påverkas fortfarande starkt av den rådande tonnagebristen. Avtalet med England om överfraktning av 60,000 stds trävaror torde väl i det närmaste nu vara fullgjort. Någon särskild förmån för vår trävaruexport torde det näppeligen hava medfört. Har avsättningen till England i någon mån underlättats, torde väl i dess ställe de franska affärerna hava försvårats.

Emellertid är det huvudsakligen på *England* som några avslut förekomma, och knappast från distrikt norr om Härnösand. Priset för furuplankor synes ställa sig i c:a £ 27.10 och för battens £ 24. — fob. Nederbotten. Smalare bredder röna knappast någon avsättning. *Spanien* har gjort några få kontrakt från Nederbotten och har därvid uppnåtts £ 29. — för furuplankor och £ 26. — och 36. 10 för furubattens. *Danmark* har slagit sig på inköp av finska varor och är än så länge så gott som borta från vår marknad.

Summan av för året från Sverige försålda trävaror, torde röra sig om något över 650,000 stds, eller ungefär $^2/_3$ av normal avsättning. Det är lätt att förstå att det fordras både tålamod och en stark rygg att med lugn avvakta en förbättring i marknadsläget. Å andra sidan är emellertid den enda rätta politiken att lugnt se tiden an och ej låta locka sig till några prisreduktioner. —*m.*

ADMINISTRATION.

Driftkostnader för statens domäner under år 1920. Med tillkännagivande att framdeles vilja fatta beslut med anledning av riksdagens anhållan om en allsidig och förutsättningslös utredning i fråga om statens övertagande i viss omfattning av förädlingsverksamheten beträffande avkastningen från statens skogar, har Kungl. Maj:t meddelat domänstyrelsen sitt och riksdagens beslut angående driftkostnader för statens domäner för år 1920 till kännedom och efterrättelse samt för iakttagande vid uppgörande av generalförslag beträffande domänfondens driftkostnader för sistnämnda år.

Ur nåd. brevet, givet den 19 juni, hämtas följande:

Domänstyrelsen skall från och med år 1920 från domänbokföringssakkunniga övertaga den av bemälda sakkunniga hittills bedrivna kassabokföringen beträffande domänfonden, samt till Kungl Maj:t inkomma med förslag beträffande de föreskrifter, som med anledning av nyssnämnda övertagande och den därav föranledda tillökningen å extra stat av kameralbyråns arbetskrafter må erfordras.

I fråga om avlöningsstaten för skogsstatens ordinarie personal, skall där ytterligare uppföras dels en överjägmästare med 4,700 kronor lön och 3,000 kronor tjänstgöringspenningar, dels elva jägmästare, en var med lön av 3,000 kronor samt med tjänstgöringspenningar, uppgående för en till 3,200 kronor, för två till 3,000 kronor, för fyra till 2,800 kronor, fören till 2,600 kronor, för en till 2,400 kronor och för två till 2,200 kronor, dels en överjägmästareassistent med 2,600 kronor lön och 1,600 kronor tjänstgöringspenningar, dels ock en skogstaxator med likaledes 2,600 kronor lön och 1,600 kronor tjänstgöringspenningar ävensom för var och en med rätt till ålderstillägg liksom övriga motsvarande befattningshavare, och har domänstyrelsen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till den omreglering av överjägmästaredistrikten och reviren, som föranledes av inrättandet av nyssberörda ordinarie tjänster, samt beträffande de avlöningsbelopp, som böra tillerkännas jägmästarna i de revir, som nyinrättas eller som beröras av omregleringen, därvid tillika bör övervägas, huruvida genom överflyttning helt eller delvis av revir och skogsvårdsområden utjämning i arbetet må, där så finnes önskligt, kunna beredas även för sådana överjägmästaredistrikt, som icke röna inverkan av det nya distriktets inrättande.

Tjänstgöringspenningarna för jägmästarna i Västra och Östra Korpilombolo revir skola från och med år 1920 höjas från 2,600 kronor till 2,800 kronor.

Från och med år 1920 skola två biträdande jägmästarebefattningar, en var med arvode av 4,200 kronor, inrättas med tjänstgöringsområden, benämnda Sala och Södertälje revirdelar.

Vid planläggandet av arbeten å statens skogsdomäner skall beaktas, att arbetena till skogarnas föryngring och återväxt härefter upptagas i så vitt möjligt den utsträckning, som betingas av en rationell skogsskötsel, och har domänstyrelsen att framdeles vid avgivande av förslag till beräknande av driftkostnaderna för statens domäner lämna redogörelse för ställningen å förnyelsefonden för återväxtkostnader samt över de belopp av till förvaltningskostnader för skogsdomänerna anvisade medel, som enligt tillgängliga senaste uppgifter i verkligheten kommit till användning.

Från och med år 1920 skola kronans kostnader för nybyggnad och underhåll av flottleder bestridas av domänfondens medel, dock må vid 1919 års utgång eventuellt förefintliga reservation å det i riksstaten hittills uppförda extra anslaget till bestridande av kostnader för reglering av flottleder under år 1920 direkt förbrukas till flottledsarbetaren.

Med iakttagande att kronans flottledsarbeten och flottningskostnader bliva inom domänfonden särskilt för sig bokförda och med ledning i övrigt av vad statsråd-protokollet härom innehåller, har domänstyrelsen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till de närmare

föreskrifter, som må finnas erforderliga och böra av Kungl. Maj:t meddelas rörande ifrågavarande flottningsarbeten och flottningskostnader samt deras bokföring ävensom angående uppbörd och redovisning av flottningskostnader samt kontrollen därom jämte vad med dessa frågor sammanhänger.

Domänstyrelsens und. utlåtande angående reglering av distrikt och revir inom skilda delar av landet den 20 september 1919. I nådigt brev den 19 juni 1919 har Eders Kungl. Maj:t, sedan samma års riksdag bifallit Eders Kungl. Maj:ts proposition n:r 62 den 9 januari 1919 angående driftkostnaderna under år 1920 för statens domäners fond, fastställt sådana ändringar i avlöningsstaten för skogsstatens ordinarie personal att där ytterligare uppförts dels en överjägmästare med 4,700 kronor i lön och 3,000 kronor tjänstgöringspenningar, dels 11 jägmästare en var med lön av 3,000 kronor samt med tjänstgöringspenningar uppgående för 1 till 3,200 kronor, för 2 till 3,000 kronor, för 4 till 2,800 kronor för 1 till 2,600 kronor, för 1 till 2,400 kronor och för 2 till 2,200 kronor. Vidare har Eders Kungl. Maj:t i samma nådiga brev dels anbefallt domänstyrelsen att inkomma med förslag till den omreglering av överjägmästaredistrikten och reviren, som föranleddes av inrättande av nyssberörda tjänster, samt beträffande de avlöningsbelopp, som borde tillerkännas jägmästarna i de revir, som nyinrättats eller som berörts av omregleringen, därvid styrelsen tillika skulle taga i övervägande, huruvida genom överflyttning helt eller delvis av revir och skogsvårdsområden utjämning i arbetet kunde, där så funnes önskligt, beredas även för sådana överjägmästaredistrikt, som icke rönte inverkan av det nya distriktets inrättande, dels förordnat, att från och med år 1920 2 biträdande jägmästarebefattningar en var med arvode av 4,200 kronor skulle inrättas med tjänstgöringsområden benämnda Sala och Södertälje revirdelar, varvid styrelsen hade att till Eders Kungl. Maj:t inkomma med förslag till omfattningen av dessa revirdelar och till de omregleringar, som föranleddes av desammas inrättande.

Till åtlydnad härav får domänstyrelsen i underdånighet framlägga följande förslag till omfattning av förenämnda nyinrättade 11 reviren och tvänne revirdelarna ävensom av de revir, vilka beröras av förutnämnda nyinrättade tjänster.

Län	Revir	Socken och omfattning
Norrbottens.	Södra Piteå (benämning event. Långträsk). Nytt revir, kung. ledigt.	Av Piteå socken trakterna omkring Åby älv och söder därom belägna delar av socknen eller kronoparken Brännfors samt block 1—15 av Pite kronopark jämte därinom eller söder därom belägna fastigheter med inskränkt dispositionsrätt till skogen.
	Norra Piteå (benämn. event. Pite).	Av Piteå socken: återstående delar.
Norrbottens o. Västerbottens.	Norra Malå (benämn. event. Åliden). Nytt revir.	*Inom Norrbottens län*: av Arvidsjaurs socken kronoparkerna Hedberget och Ålderliden samt därinom belägna hemman, ävensom hemmanen Grundträsk och Grundträskliden. *Inom Västerbottens län*: av Malå socken trakterna norr om kronoparkerna Ålidens, Sodobergets och Malådalens samt hemmanen Mellanlidens och Malånäs sydöstra gränser samt kronoparkerna Släpplidens och Fårhedens samt hemmanet Löparlidens norra rågångar.
Västerbottens.	Södra Malå (ben. event. Malå), kung. ledigt.	Av Malå socken: återstående delar.
Norrbottens.	Södra Arvidsjaur.	Förutvarande omfattning inom Arvidsjaurs socken med undantag av de delar, som hänförts till Norra Malå revir.
Västerbottens.	Västra Jörns (ben. event. Jörn). Nytt revir, kung. ledigt.	Av Skellefteå socken: delen norr om Skellefteå älv. Av Jörns socken: trakterna omkring och väster om norra stambanan.
	Östra Jörns (ben. event. Byske).	Av Jörns socken: återstående delar samt hela Byske socken.
	Mellersta Stensele (ben. event. Stensele). Nytt revir.	Av Stensele socken: av kronoparken Gunnarn blocken V—VIII och X—XII, eller trakterna mellan hemmanen Norrdal, Sördal och Vännäs på västra

Län	Revir	Socken och omfattning
		sidan och Gubbträsk, Norrbäck och Bastuträsk på östra sidan, samt av kronoparken Jovan blocken IX—X eller trakterna väster om hemmanet Joranträsk; Stensele kyrkoherdeboställe, ävensom hemmanen Barsele, Forsvik, Friden, Gubbträsk, Fredriksten, Gunnarberg, Brännholm, Holmsund, Långnäs, Norrbäck, Norråker, Nyholm, Nysele, Skarvsjö, Verksamheten, Norrheden, Stensele, Luspen, Lönnberg, Stentorp, Vinliden och Sundsvall.
	Östra Stensele (ben. event. Juktåns), kungör. ledigt).	Av Stensele socken: av kronoparken Gunnarn block I—IV, eller trakterna från Lycksele sockengräns västerut mot Gubbträsk och Norrbäcks byaområden, samt av kronoparken Jovan block I—VIII eller från Lycksele sockengräns västerut till mitt för västra rågången av Joranträsk hemman; ävensom hemmanen Balstaberg, Bastuträsk, Berglunda, Bergnäs, Björnabäck, Brattbäck, Bäcklunda, Börtingberg, Grundfors, Joranträsk, Lumsen, Pauträsk, Friheten, Finnäs, Västervik, Ånäset, Åskilja och Östansjö.
	Vännäs. Nytt revir.	Sävar, Umeå och Vännäs socknar samt av Bjurholms socken kronoparkerna Hörneålandet, Antmyrliden och Högmyråsen ävensom av Degerfors socken kronoparken Hundtjärnliden.
	Bjurholms, kung. ledigt.	Nordmalings socken samt Bjurholms socken med undantag av kronoparken Hörneålandet, Antmyrliden och Hundtjärnliden.
	Degerfors.	Degerfors socken förutom kronoparkerna Skatan, Pyttisberget, Surtjälen och Sjöberget samt Hundtjärnliden.
	Hällnäs skolrevir.	Av Degerfors socken kronoparkerna Skatan, Pyttisberget, Surtjälen och Sjöberget.
Västernorrlands.	Örnsköldsviks. Nytt revir.	Av Anundsjö socken kronoparkerna Östra Anundsjö och Västra Anundsjö, utom block II skifte 3, samt skattehemmanen med inskränkt dispositionsrätt till skogen Stavro och Stormyran, ävensom socknarna Björna, Trehörningsjö, Gideå, Grundsunda, Arnäs, Själevad, Mo, Nätra, Sidensjö, Vibyggerå, Nordingrå och Ullånger samt Skorped förutom hemmanen Jussjö, Tväjsjö, Sunnansjö och Stenbittjärn.
	Anundsjö, kung. ledigt.	Anundsjö socken förutom dels kronoparkerna Östra Anundsjö och Västra Anundsjö med undantag av till sistnämnda kronopark hörande block II skifte 3, dels skattehemmanen Stavro och Stormyran.
	Tåsjö.	Tåsjö och Bodums socknar samt av Fjällsjö socken kronoparken Smulen.
	Junsele.	Ådalsliden och Junsele socknar, Fjällsjö socken med undantag av kronoparken Smulen och av Ramsele socken kronoparken Tarasjönäs.
	Sollefteå.	Ramsele socken förutom Tarasjönäs kronopark; Edsele, Helgums, Långsele, Sollefteå, Styrnäs, Boteå, Överlännäs, Sånga, Multrå, Eds och Resele socknar samt av Skorpeds socken skattehemmanen med inskränkt dispositionsrätt till skogen Jussjö, Tväjsjö, Sunnansjö och Stenbittjärn.
	Härnö. Nytt revir.	Häggdångers, Säbrå, Stigsjö, Hemsö, Högsjö, Gudmundrå, Ytterlännäs, Dals, Torsåkers, Bjärtrå, Skogs, Nora, Graninge, Viksjö, Ljustorps, Hässjö, Tynderö, Indals och Holms socknar samt Indals-

Län	Revir	Socken och omfattning
		lidens socken förutom Boda kronopark ävensom Härnösands stads skogar.
	Medelpads.	Samtliga socknar i Selångers, Tuna, Torps, Njurunda och Sköns tingslag.
Jämtlands.	Åre.	Föllinge, Laxsjö, Kalls och Åre socknar, av Hotagens socken området söder om Vinklungsfjällets lappskattelands norra rågång och en linje därifrån till sockensgränsröset vid Öjarklumpen samt av Alsens socken den del, som är belägen nordväst om gränsen mot Nordbyns, Västbackens och Kongsta byar.
	Östersunds.	Hammerdals, Gåxsjö, Lits, Häggenås, Kyrkås, Rödöns, Nästhough, Aspås, Ås, Borgvattnets och Frösö socknar.
	Bräcke.	Bräcke, Revsunds, Bodsjö, Sundsjö, Näs, Hackås med Gillhovs kapell, Sunne, Brunflo, Marieby och Lockne socknar.
	Ragunda. Nytt revir. kung. ledigt.	Håsjö, Hällesjö, Ragunda, Nyhems och Stuguns socknar samt av Fors socken kronoparken Åslandet.
Västernorrlands.		Av Indalslidens socken: kronoparken Boda.
Jämtlands.	Bispgårdens skolrevir.	Fors socken med undantag av kronoparken Åslandet.
Kopparbergs.	Särna.	Av Särna socken: Därinom belägen del av kronoparken Östra Fjäten, kronoparken Västra Fjäten söder om 13:de parallellen, kronoparken Granådalen, kronoparken Särnabyn litt. Z b, Särna länsmansboställe, Särna kyrkoherdeboställe, Särnabyns, Nordomsjöns, Öjvassla, Östomsjöns, Sörbergets, Per-Anders och Granådalens skifteslag.
	Idre Östra (ben. event. Idre).	Av Idre socken: den del som är belägen öster om Storån (Österdalälven), förutom skogar tillhörande Foskros skifteslag, samt väster om Storån Idre skifteslag och Vegåns kronopark. Av Särna socken: Hedens skifteslag, Älvros kronopark och den del av Västra Fjätens kronopark som är belägen mellan 12:te och 13:de parallellerna väster om Fjätälven.
	Idre Västra (ben. event. Storbo). Nytt revir, kung. ledigt.	Av Idre socken: Den del som är belägen väster om Storån (Österdalälven) förutom Idre skifteslag och Vegåns kronopark. Av Särna socken: Gördalens skifteslag och den del av Fuludalens kronopark, som är belägen mellan 15:de (sockengränsen) och 16:de parallellen väster om 3:dje västra kontrollbasen samt söder om 16:de parallellen väster om 2:dra västra kontrollbasen.
	Västerdalarnes.	De delar av Särna socken, som ej ingå i Särna, Idre Östra och Idre Västra revir, Malungs tingslag med undantag av Äppelbo socken och Tyngsjö kapellförsamling i Malungs socken, av Mora tingslag: Venjans socken. Eller i huvudsak samma omfattning som nuvarande Transtrands revir.
	Älvdalens Västra.	Av Älvdalens socken: De delar som ligga väster om Österdalälven.
	Grangärde.	Av Malungs tingslag: De delar som ej tillhöra Västerdalarnes revir, Nås tingslag, av Västerbergslags tingslag Grangärde och Ludvika socknar, Ludvika stad, Smedjebackens köping samt de delar av Norrbärke, Söderbärke och Malingsbo socknar, som icke tillhöra Malingsbo revir, av Falu

Län	Revir	Socken och omfattning
		södra tingslag den del av Gustavs socken som utgöres av Östanbergs gruvallmänning. Eller i huvudsak samma omfattning, som nuvarande Västerdalarnes revir.
Värmlands.	Fryksdals. Nytt revir, kung. ledigt.	Övre Älvdals härad samt av Nedre Älvdals härad den del av Ekshärads socken, som ligger väster om Klarälven, Övre Fryksdals härad, Nedre Fryksdals härad.
Örebro.	Grönbo.	Det område av Ramsbergs socken i Lindes- och Ramsbergs bergslag samt den del av Fellingsbro härad, som utgör Grönbo kronopark.
Västmanlands.	Köpings.	Skinnskattebergs bergslag, Åkerbo härad, Köpings stad och Arboga stad.
	Västerås.	Norbergs bergslag, utom Bjurfors kronopark, Vagnsbro härad, Snefringe härad, Norrbo härad, Tuhundra härad, Västerås stad, Siende härad, Ytterljurbo härad.
	Sala revirdel, kung. ledig.	Våla härad, Övertjurbo härad, Sala stad, Simtuna härad, Torstuna härad.
Stockholms.	Stockholms.	Långhundra härad, Sjuhundra härad, Erlinghundra härad, Sigtuna stad, Seminghundra härad, Vallentuna härad, Åkers skeppslag, Frötuna skeppslag, Länna skeppslag, Norrtälje stad, Sollentuna härad, Danderyds skeppslag, Vaxholms stad, Värmdö skeppslag, Färentuna härad, Stockholms stad, Nacka socken i Sotholms härad.
	Södertälje revirdel, kung. ledig.	Öknebo härad, Södertälje stad, Svartlösa härad, Sotholms härad utom Nacka socken.
Södermanlands.		Daga härad utom Åkers rekognitionsskog, Hölebo härad och Trosa stad.
	Gripsholms.	Väster-Rekarne härad, Torshälla stad, Eskilstuna stad, Öster-Rekarne härad, Åkers härad, Strängnäs stad, Selebo härad, Mariefreds stad, Åkers rekognitionsskog i Daga härad.
	Nyköpings.	Oppunda härad, Villåttinge härad, Jönåkers härad, Nyköpings stad, Rönö härad.
Jönköpings.	Jönköpings.	Vista härad, Tveta härad med undantag av Nässjö, Barkeryds, Jersnäs och Forserums socknar, av Västra härad Ödestugu socken, av Östbo härad Byarums socken med undantag av däri belägen del av kronoparken Götaström, av Mo härad Bottnaryds, Mulseryds, Angerdshestra, Bondstorps, Norra Unnaryds och Stengårdshults socknar samt i Öreryds socken belägen del av kronoparken Lunnarsbo.
	Värnamo.	Östbo härad med undantag av dels i Byarums socken utom kronoparken Götaström dels i Hagshults socken belägen del av kronoparken Torrmyra, av Mo härad Öreryds socken med undantag av däri belägen del av kronoparken Lunnarsbo samt Valdshults, Åsenhöga, Källeryds och Norra Hestra socknar, Västbo härad. Eller i huvudsak samma omfattning som nuvarande Västbo revir.
	Nässjö. Nytt revir, kung. ledigt.	Norra Vedbo härad, av Södra Vedbo härad Flisby och Norra Solberga socknar, av Tveta härad, Nässjö, Barkeryds, Jersnäs och Forserums socknar, Västra härad med undantag av Ödestugu, Fröderyds, Bäckaby, Södra Solberga och Ramkvilla socknar, av Östbo härad i Hagshults socken belägen del av kronoparken Torrmyra.

Län	Revir	Socken och omfattning
Jönköpings.	Eksjö.	Södra Vedbo härad med undantag av Flisby och Norra Solberga socknar, Östra härad, av Västra härad Fröderyds, Bäckaby, Södra Solberga och Ramkvilla socknar.

Ehuru styrelsen i här förut avgivna förslag till gränser för skilda revir sökt angiva gränserna på så sätt, att en fastighet med flera skiften icke skall komma att höra till två skilda förvaltningsområden, får styrelsen dock hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes bemyndiga styrelsen att i särskilda fall, då en under skogsstatens förvaltning eller kontroll stående fastighet, såsom belägen å båda sidor om vattendrag, sockenrågång eller annan gräns, som utgör skillnad emellan två förvaltningsområden, skulle enligt förestående indelning tillhöra till en del det ena och till den övriga delen det andra av dessa revir, bestämma en sådan jämkning uti den av Eders Kungl. Maj:t fastställda indelningen i revir att fastigheten i dess helhet hänföres till ettdera reviret.

Såsom särskild bilaga närsluter domänstyrelsen en i tabellform uppställd uppgift å arealen av skilda slag av skogar, som här ovan hänförts till de skilda reviren.

Uti här förut åberopade nådiga brev har Eders Kungl. Maj:t anbefallt domänstyrelsen att i samband med förslag till de revir, som borde hänföras till det nyinrättade överjägmästaredistriktet, taga under övervägande huruvida genom överflyttning helt eller delvis av revir och skogsvårdsområden utjämning i arbetet kunde, där så funnes önskligt, beredas även för sådana överjägmästaredistrikt, som icke rönte inverkan av det nya distriktets inrättande. Domänstyrelsen, som emellertid efter noggrant övervägande icke funnit sig kunna för närvarande framlägga något sådant förslag beträffande sistnämnda överjägmästaredistrikt, får härmed avgiva följande förslag till omfattning av de överjägmästaredistrikt, som berörts av inrättande av förutnämnda 11 nya reviren och tvänne revirdelarna, ävensom av det nyinrättade överjägmästaredistriktet.

Distrikt.	Omfattning. Revir och skogsvårdsområden.
Nedre Norrbottens.	Storbackens, Jokkmokks, Görjeå, Pärlälvens, Sikå, Vargiså, Malmesjaurs, Östra Arvidsjaurs, Västra Arvidsjaurs, Bodens, Selets, Norra Piteå, Södra Piteå och Älvsby revir samt Luleå och Piteå skogsvårdsområden. Summa 16 revir och skogsvårdsområden.
Skellefteå.	Arjepluogs, Södra Arvidsjaurs, Norra Malå, Södra Malå, Norra Sorsele, Södra Sorsele, Östra Jörns, Västra Jörns, Burträsks och Norsjö revir samt Skellefteå Södra, Skellefteå Norra, Nysätra Norra och Nysätra Södra skogsvårdsområden. Summa 14 revir och skogsvårdsområden.
Umeå.	Västra Stensele, Mellersta Stensele, Östra Stensele, Bjurbäckens, Lycksele, Blåvikens, Vinlidens, Örå, Degerfors, Bjurholms, Vännäs samt Hällnäs skolrevir samt Umeå och Vindelns skogsvårdsområden. Summa 14 revir och skogsvårdsområden.
Härnösands.	Fredrika, Västra Åsele, Östra Åsele, Volgsjö, Malgomajs, Dorotea, Anundsjö, Sollefteå, Junsele, Tåsjö. Örnsköldsviks och Härnö revir. Summa 12 revir.
Mellersta Norrlands.	Frostvikens, Östersunds, Åre, Hallens, Bräcke, Ragunda, Rätans, Hede, Medelpads, Norra Hälsinglands, Västra Hälsinglands och Bispgårdens skolrevir. Summa 12 revir.
Dalarnes.	Hamra, Kopparbergs, Älvdalens Östra, Älvdalens Västra, Särna, Idre Östra, Idre Västra, Västerdalarnes, Grangärde, Malingsbo och Klotens revir. Summa 11 revir.
Stockholm—Gävle.	Gästriklands, Garpenbergs, Enköpings, Norra Roslags, Örbyhus och Stockholms revir, Sala och Södertälje revirdelar samt Grönsinka och Bjurfors skolrevir. Summa 10 revir och revirdelar.
Bergslags.	Filipstads, Fryksdals, Arvika, Karlstads, Kristinehamns, Askersunds, Örebro, Grönbo, Köpings och Västerås revir. Summa 10 revir.
Östra.	Gripsholms, Nyköpings, Karlsby, Finspångs, Gullbergs, Linköpings, Kinda, Gottlands, Tjusts revir samt Ombergs skolrevir. Summa 10 revir.

Distrikt.	Omfattning. Revir och skogsvårdsområden.
Smålands.	Aspelands, Eksjö, Jönköpings, Värnamo, Nässjö, Sunnerbo, Värends, Kosta, Ulricehamns revir samt Hammarsebo skolrevir. Summa 10 revir.

Beträffande de tjänstgöringspenningar, som böra tillerkännas jägmästarna uti de nyinrättade och övriga av revirregleringen berörda reviren, får styrelsen hemställa och föreslå

1:o ifråga om de 11 nyinrättade reviren att följande tjänstgöringspenningar måtte för desamma bestämmas nämligen

Mellersta Stensele	revir	3,200 kronor
Norra Malå	»	3,000 »
Idre Västra	»	3,000 »
Södra Piteå	»	2,800 »
Västra Jörns	»	2,800 »
Vännäs	»	2,800 »
Örnsköldsviks	»	2,800 »
Härnö	»	2,600 »
Ragunda	»	2,400 »
Fryksdals	»	2,200 »
Nässjö	»	2,200 »

2:o att för nedannämnda revir, vilka till största delen omfatta förutvarande revir, men nu i här förut avgivet förslag tilldelats nya namn, måtte bestämmas följande tjänstgöringspenningar till belopp lika med för närvarande för de gamla reviren utgående nämligen:

Södra Malå	revir	3,000 kronor
Idre Östra	»	3,000 »
Norra Piteå	»	2,800 »
Östra Jörns	»	2,800 »
Västerdalarnes	»	3,000 »
Grangärde	»	2,400 »
Värnamo	»	2,200 »

3:o att tjänstgöringspenningarna för Junsele och Tåsjö revir, som för närvarande utgå med respektive 2,600 och 3,000 kronor, måtte efter revirregleringens ikraftträdande, då de nyreglerade reviren i huvudsak bestå av lika stora delar av vart och ett av de förutvarande reviren, måtte bestämmas till 2,800 kronor för vardera. Härigenom åstadkommes ingen ändring uti totalsumman för de båda reviren nu utgående tjänstgöringspenningarna.

Uti förestående förslag till omreglering av överjägmästaredistrikten har uppförts ett nytt under benämning Stockholm—Gävle distrikt, och torde till innehavare av tjänsten i detsamma böra utgå tjänstgöringspenningar med 3,000 kronor i enlighet med förut åberopade nådiga brev av den 19 juni innevarande år. Till överjägmästare uti ävenledes omnämnda Dalarnes distrikt, vilket omfattar större delen av nuvarande Gävle—Dala distrikt, torde böra utgå 3,000 kronor i tjänstgöringspenningar eller samma belopp, som överjägmästaren i Gävle—Dala distrikt för närvarande uppbär.

Vad domänstyrelsen här ovan föreslagit och hemställt får styrelsen i underdånighet anhålla måtte av Eders Kungl. Maj:t godkännas och fastställas till efterrättelse från och med den 1 januari 1920.

I detta ärendes handläggning hava deltagit byråcheferna Fr. Giöbel, frih. Th. Hermelin, G. Cassel, föredragande, och t. f. byråcheferna Fr. Witt och F. Aminoff.

Överjägmästaremötet. Domänstyrelsen har kallat samtliga överjägmästare till sammanträde inför styrelsen den 3 instundande november kl. 11 f. m. för överläggning i bland annat följande ämnen:

1) Angående beräkningsgrunder vid arrendevärdering av gårdar och torp med arbetsskyldighet.

2) Bör i distrikt, där större mängd gårdar och torp finnas, för underlättande av jägmästarnas arbetsbörda anställas särskild person för att hålla besiktningar och närvara vid syner?

3) I vad mån kan gällande indelningscirkulär förenklas?

4) Angående utfärdande av reglementariska föreskrifter för skogstaxatorer och överjägmästareassistenter.

5) Är det önskvärt, att skogsförvaltningarna i och för taxeringsvärdena för de ecklesiastika skogarna lämna liknande uppgifter som för kronoparkernas taxering?

6) I vad mån böra fasta basvägar anläggas samt kojbyggnader för även rotförsäljningar uppföras?

7) Är samverkan med skogsvårdsstyrelserna önskvärd för inköp av kott, och huru bör detta ordnas?

Anslag av medel.

Fördelning av behållna skogsvårdsavgifter. Kungl. Maj:t har förordnat, att de vid 1918 års utgång reserverade skogsvårdsavgifterna, i runt tal 425,000 kronor, skola mellan nedannämnda skogsvådsstyrelser fördelas efter följande procenttal, nämligen:

skogsvårdsstyrelsen inom	Stockholms läns landstingsområde	5	procent
»	Uppsala » »	5	»
»	Södermanlands » »	2	»
»	Östergötlands »	3	»
»	Jönköpings » »	5½	»
»	Kronobergs »	5	»
»	Kalmar läns norra »	1	»
»	» » södra »	5	»
»	Gottlands läns	3	»
»	Blekinge » »	4	»
»	Kristianstads » »	6½	»
»	Malmöhus » »	4½	»
»	Hallands » »	10½	»
»	Göteborgs och Bohusläns »	6½	»
»	Älvsborgs läns	6½	»
»	Skaraborgs » »	3½	»
»	Värmlands » »	3	»
»	Örebro »	4	»
»	Västmanlands »	5	»
»	Kopparbergs » »	4	»
»	Gävleborgs » »	2	»
»	Västernorrlands » »	3	»
»	Jämtlands » »	2½	»

samt att av den skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns södra landstingsområde tillerkända andel i omförmälda skogsvårdsavgifter hälften skall användas för skogsodling på Öland.

Lån för inköp av automobil. Kungl. Maj:t har på domänstyrelsens hemställan medgivit, att lån till skogsstatens förvaltande personal för inköp av automobil för resor i tjänsten må utlämnas efter samma bestämmelser och villkor som meddelats för inköp av motorcyklar. (Se under »Cirkulärskrivelser»!)

Avlönings- och ersättningsfrågor.

Fyllnadsarvode till viss extra jägmästare, som förordnats uppehålla överjägmästareassistent- eller skogstaxatorsbefattning. Kungl. brev av den 28 augusti 1919. GUSTAF etc. Vår ynnest etc. I en till OSS ställd ansökning har t. f. överjägmästareassistenten i Bergslagsdistriktet, extra jägmästaren Gösta Wiman anhållit att komma i åtnjutande av ett fyllnadsarvode av 1,500 kronor för år räknat för den tid 16 maj—15 juli 1919, då han under ordinarie överjägmästareassistenten på grund av sjukdom beviljad tjänstledighet uppehölle sagda befattning.

— —

Då VI nu låtit OSS föredragas detta ärende, hava VI *dels* i anledning av förevarande ansökning medgivit, att till sökanden må för tiden från och med den 16 maj 1919, så länge hans ifrågavarande förordnande som överjägmästareassistent i Bergslagsdistriktet varat, utgå ett tilläggsarvode, beräknat efter fyrahundra kronor för år, *dels ock* i enlighet med Eder hemställan förordnat, att extra tjänsteman vid skogsstaten, som åtnjuter fast arvode, skall, då han förordnas uppehålla överjägmästareassistent- eller skogstaxatorsbefattning, äga upp-

bära — förutom de med den tjänst, varå han sålunda förordnats, förenade tjänstgöringspenningar, en tredjedel av sitt arvode jämte honom eventuellt tillkommande arvodestillägg — fyllnadsarvode till så stort belopp, att hans sammanlagda avlöningsförmåner under denna tid uppgå till samma storlek, som han såsom extra tjänsteman vid skogsstaten med fast arvode eljest varit berättigad uppbära.

Cirkulär.

N:r 9. Rörande förenkling i Kungl. domänstyrelsens föreskrifter angående de allmänna skogarnas indelning till ordnad hushållning den 27 maj 1916 (1916 års indelningscirkulär); givet den 17 juni 1919. Vid indelning av allmän skog enligt 1916 års indelningscirkulär har Kungl. domänstyrelsen, med anledning av bristen på för skogsindelningsförrättningar tillgänglig arbetskraft, funnit skäl att tillsvidare och intill dess annorlunda förordnas, medgiva, att, där den produktiva utmarkens areal ej överstiger för typ A 50 hektar och för typ B 300 hektar, följande förenkling vid upprättandet av skogshushållningsplaner jämlikt cirkuläret den 27 maj 1916 må vidtages.

Allmänna beskrivningen

göres kortfattad, och intages endast vad som är oundgängligen nödvändigt. Föreskrivet utdrag ur blankett n:r 7 må uteslutas, liksom ock på samma blankett grundade grafiska framställningar (sid. 10 och 23 i 1915 års indelningscirkulär).

Beståndsbeskrivningen, Sammandrag.

Av å sida 19 och 20 upptagna sammandrag må under punkt 3) anförda formulär n:r 7 A och 7 B uteslutas. I stället användas blanketterna n:r 8 A och 8 B, där avdelningarna införas med angivande av areal och virkesförråd, särskilt för varje hyggesföljd och inom hyggesföljden uppdelade efter markboniteter. Genom summering erhålles sedan slutsummorna å varje åldersklass, icke blott för de särskilda bonitetsklasserna inom hyggesföljden, utan även för hyggesföljden i sin helhet och slutligen jämväl för hela utmarken. Då blanketterna n:r 8 A och 8 B sakna summakolumn för den skogbevuxna marken, böra dennas areal och virkesförråd införas under summan för sista åldersklassen.

Å blankett n:r 8 A och å sida 20 punkt 4) föreskriven uppdelning av virkesförrådet inom varje bestånd med skillnad för tall, gran och lövträd må uteslutas.

Blanketterna n:r 8 A och 8 B renoveras i lika antal som övriga handlingar.

Beståndsbeskrivningen, Tillväxtberäkningen.

De från provträden härledda massatillväxtprocenterna införas vid typ A i stället för å blankett n:r 7 A å blankett n:r 8 A efter den för vederbörande hyggesföljd verkställda beräkningen av åldersklassernas normalytor, varvid även massatillväxten, uttryckt i kubikmeter, angives.

Hushållningsplanen, Omloppstiden.

Blanketterna n:r 9 A och 9 B må uteslutas.

Å blanketterna n:r 8 A och 8 B återfinnes såsom här ovan anförts arealen för varje hyggesföljd, fördelad på de olika åldersklasserna. Å dessa blanketter kan således uppställas den här föreskrivna jämförelsen mellan den befintliga och den med hänsyn till omloppstiden normala storleken av olika åldersklassers arealer samt av kalmarksytan.

N:r 10. Angående avgivande av resejournal till överjägmästare, givet den 19 juni 1919. I avseende på tillämpning av nådiga instruktionen för skogsstaten den 8 oktober 1918 §§ 37, 46, 53 och 54 samt med ändring av punkterna 2 och 3 i Kungl. domänstyrelsens den 31 januari 1910 utfärdade reglementariska föreskrifter vill Kungl. styrelsen härigenom föreskriva, att de resejournaler, som av förvaltande skogsstatspersonal avgivas till överjägmästare, skola i de fall, då rese- och traktamentsräkningar icke till överjägmästaren insändas kvartalsvis, till denne avgivas dels i ett exemplar samtidigt med nämnda räkningar i och för deras granskning och attestering; dels ock, beträffande jägmästares journal, i ett exemplar med föreskriven kvartalsrapport.

N:r 11. Angående likviderande av vissa rese- och traktamentsräkningar, givet den 28 juli 1919. Sedan Kungl. domänstyrelsen genom beslut den 18 december 1917

(K. n:r 2,014) medgivit, att tills vidare, efter det räkning å av förvaltande skogsstatstjänsteman verkställda resor inkommit till vederbörande kassas förvaltare, denne må äga rätt att såväl för egen som för underlydande tjänstemans del omedelbart utbetala ett belopp motsvarande högst 60 % av räkningens slutsumma, har Kungl. domänstyrelsen genom beslut den 26 maj 1919 funnit skäligt medgiva, att högst 80 % av räkningens slutsumma må av kassas förvaltare omedelbart utbetalas för ifrågavarande rese- och traktamentsräkningar. Därvid skulle vederbörande kassaförvaltare erinras om dem åliggande skyldighet att tillse, det förskott icke utlämnas å räkningar, som icke ha stöd av gällande författningar.

N:r 12. Med bestämmelser ang. viss underhållsskyldighet å till skogsstatspersonalen upplåtna boställen och bostadslägenheter; givet den 30 sept. 1919. Kungl. domänstyrelsen, som genom sitt cirkulär n:r 5 den 22 april 1919 meddelat vissa bestämmelser i fråga om bland annat underhållet av till skogsstatspersonalen upplåtna bostadslägenheter och boställen, vill härigenom föreskriva följande.

Ehuru innehavare av till skogsstatstjänsteman upplåtet *boställe* för tiden efter den 14 mars 1919 är befriad från underhåll av därå varande åbyggnader i vidsträcktare mån än vad som i nämnda cirkulär sägs, åligger det honom dock ej mindre att, såsom i nämnda cirkulär sägs, vidmakthålla och väl hävda till bostället hörande trädgård, åker och äng än även att ansvara för underhållet av därtill hörande hägnader, diken, broar och trummor m. m. samt att bestrida underhållet av sådana vägar, som erfordras för boställets nyttjande och icke blivit till allmänt underhåll indelade.

Vid inträffande ombyte av tjänsteinnehavare skall, för utrönande av rättsförhållandet mellan av- och tillträdare i fråga om hävd och innehavaren åliggande underhållsskyldighet, å boställe av- och tillträdessyn på sätt därom finnes stadgat förrättas så snart ske kan och helst inom sex månader före eller efter fardagen.

Till *bostadslägenhet* hörande tomt och trädgård skall av innehavaren väl vårdas och vidmakthållas. Vid inträffande ombyte av tjänsteinnehavare skall vederbörande jägmästare å till kronojägare och vederbörande överjägmästare å till jägmästare eller skogsskoleföreståndare upplåten bostadslägenhet förrätta besiktning till utrönande av i vad mån avträdaren eftersatt honom enligt det ovansagda åliggande skyldigheter. Om så anses erforderligt må besiktningsförrättaren därvid tillkalla sakkunnigt biträde. Därvid upprättat instrument skall innehålla uppgift om den uppskattade kostnaden för botande av såväl de brister, som kunna hava uppkommit genom avträdarens underlåtenhet att fullgöra vad honom enligt det ovansagda åligger, som den skada, som genom avträdarens eller hans husfolks förvållande kan hava uppkommit å den upplåtna lägenheten.

Till boställen räknas enligt detta cirkulär alla upplåtelser, för vilka tjänsteinnehavaren får vidkännas avdrag å lönen, motsvarande såväl hyra för bostaden som boställets därutöver uppskattade avkomst, och till bostadslägenheter sådana, där dylikt avdrag sker enbart för hyra.

CIRKULÄRSKRIVELSER.

Rättelse i fråga om i föregående häfte (n:r 6—8) införda cirkulärskrivelser:
N:r 13 skall vara n:r 16.

N:r 13. Ang. dyrtidstillägg till extra kronojägare och extra tillsyningsmän med arvode; den 16 juni 1919. Med anledning av nådiga kungörelsen den 30 maj 1919 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst vill Kungl. domänstyrelsen härigenom medgiva, att till extra kronojägare och extra tillsyningsman med arvode må utbetalas dyrtidstillägg i enlighet med de i kungörelsen angivna grunderna.

N:r 14. Ang. dyrtidstillägg åt bevakningspersonalen vid vissa ecklesiastika skogar; den 9 juli 1919. Sedan Kungl. Maj:t den 30 maj 1919 utfärdat kungörelse (n:r 262) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, har Kungl. Maj:t med anledning av en av Kungl. domänstyrelsen den 16 juni 1919 gjord underdånig framställning genom nådigt beslut den 4 innevarande juli funnit gott bemyndiga domänstyrelsen att av de ecklesiastika, under skogsstatens förvaltning ställda boställsskogarnas avkastning till bevakningspersonalen vid dessa skogar för tiden från och med den 1 januari 1919 tills vidare, så länge sist berörda kungörelse äger giltighet, utbetala dyrtidstillägg i enlighet med grunderna i samma kungörelse.

I anledning härav vill Kungl. styrelsen anmoda de förvaltande tjänstemän, som utbetala arvoden till ifrågavarande bevakningspersonal, att till densamma utbetala dyrtidstillägg i enlighet med de i ovannämnda kungörelse angivna grunderna.

N:r 15. Ang. lån för inköp av motorcyklar till skogsstatens förvaltande personal; den 10 juli 1919. Genom nådigt brev den 4 innevarande juli har Kungl. domänstyrelsen bemyndigats att av domänfondens avkastning för innevarande år använda ett belopp av intill 210,000 kronor för att därav till skogsstatens förvaltande personal för inköp av motorcyklar utlämna lån till belopp av högst 3,000 kronor för varje att återbetalas inom loppet av fem år och löpande med fem procents ränta samt mot säkerhet, som av Kungl. styrelsen kunde godkännas.

I anledning härav vill Kungl. styrelsen meddela, att de förvaltande skogsstatstjänstemän, som önska dylikt lån, äga att till Kungl. styrelsen insända ansökan härom jämte förbindelse enligt visst formulär samt borgen. De närmare villkoren framgå av sagda formulär till låneförbindelse. Såsom säkerhet för lånet skall antingen ställas till vederhäftigheten styrkt borgen av tvänne personer eller till Kungl. styrelsen överlämnas värdehandling, som av Kungl. styrelsen godkännes.

N:r 17. Ang. viss specificering av för år 1920 begärda förvaltningsmedel. Till samtliga överjägmästare den 4 september. Kungl. domänstyrelsen vill härmed anmoda Eder att vid insändande hit jämlikt punkt 45 i reglementariska föreskrifterna, av uppgifter å av jägmästarna inom Edert distrikt för år 1920 begärda förvaltningsmedel särskilt meddela, huru mycket av den begärda anslagssumman, som belöper sig å skogsodlingar och dikningar. Där uppgifter enligt äldre föreskrifter redan insänts, böra de i angivna avseende kompletteras.

N:r 18. Ang. jämkning av reseanslag till ordinarie kronojägare och tillsyningsmän. Till samtliga överjägmästare den 15 september. Sedan vid fördelning utav det för innevarande år anslagna beloppet för reseanslag till ordinarie kronojägare och tillsyningsmän en summa av 15,500 kronor reserverats för erforderliga jämkningar uti de skilda reseersättningarnas belopp, vill Kungl. domänstyrelsen, sedan nu någon erfarenhet vunnits rörande förhållandet mellan de fastställda reseanslagen för de ordinarie bevakarna, härigenom anmoda Eder att, efter vederbörande jägmästares (skogsingenjörs) hörande granska i vad mån reseanslagen för de skilda bevakningstrakterna kunna anses vara rättvist avvägda i förhållande till varandra samt avgiva förslag till den höjning, som för någon eller flera bevakningstrakter kan anses böra ifrågakomma.

N:r 19. Ang. beräkning av vissa förvaltningsmedel. Till samtliga överjägmästare den 22 september. Kungl. domänstyrelsen vill härigenom anmoda Eder att snarast möjligt och senast före den 20 instundande oktober hit inkomma med revirvis, enligt nedan angivna formulär, uppställda beräkningar å för innevarande år erforderliga förvaltningsmedel utöver stat i den mån ökningen i utgifter ej kan täckas av under året uppkommande besparingar

Förvaltningsmedel år 1919 för distrikt.

Revir	För året anvisade medel		Beräknade besparingar å a + b	Ytterligare erforderliga förvaltningsmedel utöver a + b—c
	a enligt fastställt utgiftsförslag	*b* enligt särskilda Kungl. domänstyrelsens beslut	*c*	
Summa för distriktet				

N:r 20. Ang. anslag för arbeten till skogarnas föryngring och återväxt. Till samtliga överjägmästare den 26 augusti 1919. I nådigt brev till domänstyrelsen den 19 juni 1919 rörande driftkostnader för statens domäner under år 1920 (se rubr. administration) har — med anledning av att, på grund av den under senare åren rådande kristiden, arbetena för skogens återväxt och föryngring samt höjandet av markens produktionsförmåga i avsevärd grad måst hållas tillbaka och alltså icke kunnat utföras i önskvärd omfattning — Kungl. Maj:t bland annat anbefallt Kungl. styrelsen att vid planläggandet av arbeten å sta-

tens skogsdomäner beakta den, i jordbruksutskottets av 1919 års lagtima riksdags gillade utlåtande, uttalade förväntan, att arbetena till skogarnas föryngring och återväxt härefter upptages i så vitt möjligt den utsträckning, som betingas av en rationell skogsskötsel.

I enlighet härmed får Kungl. styrelsen härmed anmoda Eder att vid den enligt 6 § av gällande instruktion för skogsstaten Eder åliggande granskning av vederbörande jägmästares med flera förvaltningsförslag särskilt beakta, huruvida till förberörda arbeten medel i tillräcklig omfattning synas vara beräknade och, där så anses icke vara fallet, föreslå den ökning, som med hänsyn till rådande förhållanden kan finnas skälig.

Nr 21. Angående abonnemangsavgift för tjänstetelefon. Till skogsstatens förvaltande tjänstemän, den 6 oktober.

På förekommen anledning får Kungl. domänstyrelsen härmed anmoda Eder att till Kungl. styrelsen före denna månads utgång inkomma med uppgift å

1:o) arten av med Kungl. telegrafverket upprättat kontrakt angående av Eder disponerad tjänstetelefon och sådana dylika, för vilka avgifterna utbetalas genom Eder samt

2:o) beloppen av för sagda telefoner utgående årsavgifter.

FINANSER.

Statens domäner 1918.

	Kronor	Kronor	Kronor
Disponerat kapital:			
Vid årets början disponerat kapital		257,364,182: 67	
Fastigheternas genom inköp ökade värde	311,751: 03		
Under året lyftade anslag	636,386: —	948,137: 03	
Överskott av rörelsen den 31 december		41,625,839: 24	299,938,158: 94
Avgå under året verkställda inbetalningar till statsverket			17,925,000: —
Vid årets slut disponerat kapital			282,013,158: 94
Under året i medeltal disponerat kapital			249,739,922: 03
Resultat av rörelsen under året:			
Inkomster:			
inbetalda		42,311,266: 42	
inkomstrester		26,409,163: 32	68,720,429: 74
Driftkostnader:			
utbetalda		26,908,701: 87	
utgiftsrester		185,888: 63	27,094,590: 50
Överskott			41,625,839: 24

utgörande 16,66 procent å det under året i medeltal disponerade kapitalet.

Det disponerade kapitalets användning:

Vid slutet av år	*1917* kronor	*1918* kronor	*Ökning* kronor
I verket bundet kapital:			
Statens skogsdomäner	170,225,825: 95	170,537,576: 98	+311,751: 03
Statens jordbruksdomäner	61,456,171: 74	61,456,171: 74	— —
Inventarier	380,020: 10	380,920: 10	— —
Säger	232,062,917: 79	232,374,668: 82	+311,751: 03
Rörelsekapital:			
Förnyelsefond	2,415,461: 54	4,629,933: 92	+2,214,472: 38
Kapital som ännu ej tagits i bruk:			
Kontanta medel och fordringar	22,885,803: 34	45,008,556: 20	+22,122,752: 86
Summa	257,364,182: 67	282,013,158: 94	+24,648,976: 27

FÖRSÄLJNINGS- OCH PRISFRÅGOR.

Pris på tjärved. Sedan överjägmästaren i Skellefteå distrikt meddelat att han vid i höst hållet distriktsmöte erhållit i uppdrag att inför Kungl. domänstyrelsen framlägga några

vid mötet framförda synpunkter vid beräkningen av tjärvedspriset, och hemställt, att i enlighet med av honom förebragt utredning, priset å tjärved instundande tillverkningsår måtte få bestämmas sålunda:

å 10 kilometers avstånd från avsättningsorten	3: —	kronor pr m³f,
» 20 » » » »	2: —	» »
» 30 » »	1: —	»
» 40	0: 50	» »

varvid ett lägre pris än 0: 50 kronor per m³f icke ansåges böra få förekomma, därest kronan skulle få vederbörlig ersättning för omkostnader för bevakning och kontroll, skada på föryngring m. m. har Styrelsen med anledning härav meddelat, att, under förutsättning att skogsförvaltningarna iakttoge föreskrifterna i nådigt brev den 30 maj 1919 angående tillvaratagande av stubbveden å kronans skogar, Styrelsen intet hade att erinra emot att tjärved inom nämnda distrikt tillsvidare prissattes i huvudsak på av honom föreslaget sätt.

Förslaget, som utmynnade i ovannämnda hemställan baserades på följande beräkning, varvid ett kördagsverke ansetts motsvara två mansdagsverken.

Arbetskostnad för tillverkning av 1 tunna tjära om 125 liter:

Brytning av stubbarna, inkörning, klyvning och travning ...	2,2	mansdagsverken pr tunna
Anläggningskostnad för tjärdalen	0,3	» »
Löptagning, inresning av veden samt bränning	1,0	» »
Summa	3,5	mansdagsverken pr tunna

Denna arbetsmängd anses böra höjas till 4,2 dagsverken, enär minst 15 % av produkten bortgår vid tjärans »vräkning».

Tunnan kan uppskattas till ett värde motsvarande högst 1 mansdagsverke.

Summa tillverkningskostnad per tunna tjära alltså *5.2 mansdagsverken.*

Körningskostnad per tunna anses kunna angivas sålunda — kostnaden valverad i mansdagsverken:

10 km:s väglängd	0,3	mansdagsverken
20 » »	0,5	»
30 » »	0,8	»
40 »	1,0	»
50 »	1,3	»
60 »	1,5	»
70 »	1,8	»
80 »	2,0	»
90 »	2,3	»
100 »	2,5	»

Tillägges produktionskostnaden blir alltså arbetsersättningen per tunna på växlande avstånd från avsättningsorten, omsatt i mansdagsverken:

på 10 km:s väglängd från avsättningsorten	5,5	mansdagsverken
» 20 » » » »	5,7	»
» 30 » » » »	6,0	»
» 40 » »	6,2	»
» 50 » » » »	6,6	»
» 60 » » » »	6,8	»
» 70 » »	7,0	»
» 80 » »	7,2	»
» 90 »	7,5	»
» 100 » » » »	7,7	»

Med ett antaget marknadsvärde av 50 kronor per tunna och ett dagsverkspris av 8 kronor per mansdagsverke, med vilka priser torde få räknas f. n., skulle följande rotvärde per fm³ erhållas för tjärveden, då 2 fm³ tjärved beräknas åtgå till framställning av 1 tunna tjära.

10 km:s avstånd från avsättningsorten	3: —	kr. pr fm³
20 » » » »	2: 20	» »
30 »	1: —	» »
40 » » »	0: 02	» »

Lagar och förordningar.

Ang. förnyad upplåtelse av skogstorp ovan odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens län. Kungl. brev givet den 4 juli 1919. GUSTAF etc. Vår ynnest etc. I mom. 19 av kungörelsen den 10 juni 1909 (n:r 69) angående upplåtande av odlingslägenheter å kronoparker och överloppsmarker i de sex nordligaste länen har stadgats, att innehavare av skogstorp skulle äga att efter frihetsårens utgång, därest han vore berättigad till förnyad upplåtelse, erhålla torpet på arrende under femtio år och på vissa villkor i övrigt, varjämte i kungörelsen den 9 oktober 1914 (n:r 334) angående ändrad lydelse av 15 och 19 mom. av förberörda kungörelse den 18 juni 1909 föreskrivits, bland annat, att innehavare av skogstorp, som väl hävdat detsamma, skulle äga att vid utgången av löpande fardagsår erhålla torpet på arrende under femtio år med rätt att tillgodonjuta enligt föregående upplåtelse möjligen återstående frihetsår samt att vid sådan utarrendering av allmänna medel erhålla — utöver honom jämlikt äldre bestämmelser tillkommande statsbidrag å 500 kronor ytterligare 250 kronor.

Genom brev den 20 mars 1914 förordnade VI, att upplåtelse av vare sig odlingslägenhet eller slåtter- eller annan lägenhet tillsvidare och intill dess VI annorlunda föreskreve icke finge äga rum å kronopark eller överloppsmark ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, och hava VI vidare genom kungörelse den 3 juni 1915 (n:r 169) angående upplåtande av odlingslägenheter m. m. i trakterna ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker förordnat bland annat, att förberörda kungörelse den 18 juni 1909 icke skulle äga tillämpning i avseende å områdena ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker.

Efter det Ni nu i skrivelse den 3 maj 1919 anmält, att på senare tider fråga uppstått om förnyad upplåtelse av ovanför odlingsgränsen anlagda skogstorp, hava VI vid föredragning denna dag av Eder i ärendet gjorda framställning funnit gott förklara, att, utan hinder av föreskrifterna i förberörda kungörelse den 3 juni 1915, innehavare av skogstorp ovan odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker må, där i övrigt villkoren för en sådan upplåtelse befinnas fullgjorda, erhålla torpet på arrende under femtio år.

Personalfrågor.

Återkallande av skogsstatspersonal från bränslekommissionen. Under framhållande av den alltjämt rådande bristen å skogsstatspersonal anhåller domänstyrelsen, att Kungl. Maj:t täcktes förordna om återgående till tjänstgöring i skogsstaten om möjligt från och med den 1 januari 1920 av hos bränslekommissionen ännu kvarstående skogsstatspersonal, åtminstone vad beträffar jägmästaren i Gullbergs revir C. G. A. Liedholm.

SKOGSVÅRDSSTYRELSERNAS

BERÄTTELSER

FÖR ÅR 1918.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1919

INNEHÅLL:

Berättelser från skogsvårdsstyrelsen inom: Sid.

Stockholms läns landstingsområde 1
Uppsala » » 14
Södermanlands läns » 31
Östergötlands » » (med 2 fig.) 55
Jönköpings » 79
Kronobergs » 99
Kalmar läns norra landstingsområde 107
» » södra » 124
Gottlands läns » 145
Blekinge » 154
Kristianstads » 162
Malmöhus » 177
Hallands » 186
Göteborgs och Bohusläns » 207
Älvsborgs läns » 216
Skaraborgs » 235
Värmlands » 247
Örebro » 266
Västmanlands läns » 285
Kopparbergs » 299
Gävleborgs » 323
Västernorrlands » 343
Jämtlands » 373

Tabellsammandrag:

Enskilda skogarnas areal samt skogsvårdsstyrelsernas tjänstepersonal och skogsvårdskommittéer 402
Skogsodlingar, utförda under ledning av skogsvårdsstyrelsernas plantörer 403

Sid.

All till skogsvårdsstyrelsens kännedom kommen å enskild mark utförd skogsodling 404
Föredrag, kurser o. d. samt utdelad skogslitteratur 405
Åtgärder på grund av skogsavverkningar 406
Bäckrensning, dikning och markberedning 407
Fröklängning 408
Länsskogvaktarnas tjänstgöring 409
Skogsfrö 410
Skogsplantor 412
Skogsvårdsstyrelsernas inkomster och utgifter 414
Skogsvårdsstyrelsernas tillgångar och skulder den 31 dec. 1918 414
Skogseldar 416

Skogsvårdsstyrelsens inom Stockholms läns landstingsområde berättelse för år 1918.

1. Skogsvårdsstyrelsens organisation, sammanträden m. m.

Jämlikt § 8 i Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser av den 24 juli 1903 får skogsvårdsstyrelsen inom Stockholms läns landstingsområde härmed avgiva berättelse för år 1918.

Skogsvårdsstyrelsen utgjordes under året av följande ledamöter: av Kungl. Maj:t utsedd, ledamoten av riksdagens första kammare, f. d. landshövdingen m. m. Th. Odelberg; av landstinget, godsägaren m. m. J. W. Lundin, Karby, och av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, bruksägaren m. m. friherre C. J. Beck-Friis. Suppleanter: godsägaren, ingenjören m. m. J. Scharp och ledamoten av riksdagens andra kammare, godsägaren m. m. E. Åkerlund. Som länsjägmästare, sekreterare och kassaförvaltare hava tjänstgjort:
jägmästaren m. m. Hugo Samzelius under tiden 1 jan.—30 april;
jägmästaren m. m. C. Ad. Öhrström under tiden 1 maj—30 juni samt e. jägmästaren E. Hedemann-Gade under tiden 1 juli—31 dec.

Länet, som hittills varit uppdelat i 4 länsskogvaktaredistrikt, har efter 1918 års skogslags ikraftträdande måst uppdelas på 8 st. distrikt. Fyra av dessa tjänster uppehållas dock t. v. av extra länsskogvaktare.

Såsom förmän vid skogskulturerna hava 15 st. skogsplantörer varit anställda.

Skogsvårdsstyrelsen har under året haft 6 st. sammanträden (16 mars, 7 maj, 20 juni, 17 aug., 18 okt. och 16 dec.)

Av de kommunala skogsvårdskommittéerna, som tillsammans utgöra 101 stycken, hava flera insänt berättelser över sin verksamhet till styrelsen, därvid skildrats det skogliga tillståndet i socknen samt under året därstädes verkställda avverkningar och kulturer. Jämväl hava genom deras bemedling av styrelsen inköpta folkskrifter utdelats. Flera kommittéer hava även genom att i tid lämna uppgifter om planerade avverkningar bidragit till att dessa, genom skogsvårdsstyrelsens mellankomst, blivit utförda på lämpligare sätt än vad som från början varit meningen.

1. *Skogsvårdsföreningens Tidskrift 1919.* Bilaga 1.

2. Åtgärder för utbredande av kunskap i skogsskötsel.

Länsjägmästarna hava under berättelseåret liksom under föregående år sökt verka för skogens rationella skötsel och ett förökat intresse för skogsvården, dels på sina resor uti bygderna, dels vid sina personliga mottagningar å skogsvårdsstyrelsens expedition. Skogstillsyningsmännen hava även arbetat för att skaffa länets skogsägare ökade kunskaper i skogens rationella skötsel, och som dessa vid sina många olika förrättningar ofta komma i beröring med vederbörande, torde detta deras upplysningsarbete hava lämnat ett gott resultat.

Respektive tjänstemäns förrättningsdagar framgå av efterföljande tabell:

	Besiktning av avverkning	Stämpl. råd och anvisn.	Kulturer och kulturbesiktn.	Diknings-unders.	Närvaro vid syner och rätteg.	Diverse	Resdagar	Summa	Härav dagar föranledda av 1918 års lag
Länsjägmästarna	35	7	5	—	2	24	8	81	19
Länsskogv. i I distr.	57	68	24	—	—	26	9	184	6
» i II » [1]	25	15	13	—	—	5	10	68	15
» i III » [1]	4	40	1	1	2	33	10	91	43
» i IV » [2]	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» i V »	40	60	20	—	6	12	4	142	22
» i VI »	4	100	97	—	—	21	8	230	11
» i VII »	55	84	44	—	—	16	15	214	58
» i VIII »	64	33	74	—	—	12	10	103	18
Summa för länsskogv.	249	400	273	1	8	125	66	1,122	173

[1] Under tiden $^{1}/_{9}$—$^{31}/_{12}$.

[2] Tjänsten i IV distriktet har under 1918 uppehållits av länsskogvaktaren i II.

Vid de av Stockholms läns hushållningssällskap anordnade föreläsningskurserna för mindre jordbrukare hava föredrag i skogsvård hållits, och ha vid dessa skogsägarna uppmanats att i större utsträckning än hittills använda sig av styrelsens biträde. Populära skrifter i skogsvård ha därvid utdelats kostnadsfritt.

De av styrelsen under kulturtiden anställda plantörerna, som i regel haft forstlig underbyggnad, hava även enligt tillsägelse hållit smärre föredrag för sina arbetsstyrkor å kulturplatserna ävensom utdelat skrifter om sådd och plantering.

Populär skogslitteratur har detta liksom föregående år kostnadsfritt

utdelats till de inom länet befintliga biblioteken ävensom vid de ovan omnämnda föredragen och under skogsodlingarna med folkskolebarn.

På grund av senaste årens svårigheter att anskaffa fullt kompetenta arbetsledare vid de av styrelsen utförda skogskulturerna har under länsjägmästarens ledning en kurs för utbildning av dylika under hösten avhållits i Norrtälje med praktiska övningar å Björnö intilliggande marker. Kursen, som omfattade såväl föreläsningar som framförallt praktiska övningar i hyggesrensningar, markberedning, olika slag av kulturmetoder, hjälpkulturer m. m. pågick under tiden 22 sept.—1 okt. och räknade 26 deltagare av vilka 25 godkändes såsom fullt kvalificerade skogsplantörer. Samtliga godkända deltagare hava förbundit sig att tjänstgöra under 1919 års vårkulturer.

3. Understödjande av skogsodlingen (med tablåer).

Jämlikt styrelsens beslut har skogsfrö erhållits enligt följande grunder.
vid en ägoareal av intill 50 hektar har lämnats 50 % rabatt å inköpspriset
vid en ägoareal av intill 100 hektar har lämnats 25 % rabatt å inköpspriset
vid en ägoareal av över 100 hektar har lämnats 15 % rabatt å inköpspriset
dock ej gällande större parti än 25 kg. Däröver har fullt pris beräknats. Såväl större som mindre skogsägare hava, därest, liksom beträffande fröet, rekvisition inkommit före 1 december och det ej gällt kultiverandet av mark, där lagstridig avverkning skett och skogsodlingsförbindelse sålunda måst infordras, kostnadsfritt erhållit intill 25,000 barrträdsplantor, i regel oomskolade, då nämligen de omskolade allt mer tagas i anspråk för de kulturer, styrelsen har att utföra på bekostnad av utställarna av skogsodlingsförbindelser eller deras borgesmän. Enligt angivna betingelser har skogsplantör avgiftsfritt tillhandahållits, men ägarna av dylika marker ha ej i någon större utsträckning använt sig av detta erbjudande.

Till belysning av kulturernas omfattning meddelas fyra tablåer, den första upptagande genom styrelsens försorg utlämnat skogsfrö, den andra angivande utlämnat plantmaterial, den tredje upplysande om arealen av all inom länet skogsodlad mark med av styrelsen tillhandahållet frö och plantmaterial samt den fjärde angivande areal och dagsverken i fråga om den med biträde av styrelsens plantörer skogsodlade marken.

Av tablåerna framgår, att under medverkan av styrelsen blivit under året genom kultur och hjälpkulturer skogsodlade 760,95 har vid 134 olika egendomar, därvid utsåddes 380,5 kg tallfrö och 228 kg granfrö eller in-

Tablå n:o 1. **Utlämnat frö.**

Härad eller skeppslag	Tall	Gran	Lärk	Summa
Sollentuna härad	56,0	7,0	—	63,0
Färentuna »	6,5	2,5	—	9,0
Långhundra »	12,0	5,0	—	17,0
Erlinghundra »	9,25	2,0	—	11,25
Seminghundra »	3,0	2,0	—	5,0
Vallentuna »	40,0	36,0	—	76,0
Frösåkers »	34,0	25,0	—	59,0
Närdinghundra »	44,0	26,0	—	70,0
Väddö & Häverö skeppslag	17,0	15,0	—	32,0
Lyhundra härad	17,0	13,5	—	30,5
Sjuhundra »	10,25	3,25	—	13,5
Bro & Vätö skeppslag	—	—	—	—
Frötuna & Länna skeppslag	26,0	22,25	—	48,25
Åkers skeppslag	20,5	7,0	—	27,5
Värmdö skeppslag	15,0	13,5	—	28,5
Sotholms härad	32,0	16,5	—	48,5
Svartlösa »	9,0	5,0	—	14,0
Öknebo »	19,5	18,5	—	38,0
Danderyds skeppslag	2,5	2,5	—	5,0
Diverse ställen	6,0	5,5	—	11,5
Skolbarnsplanteringar	1,0	—	—	1,0
Summa kg.	380,50	228,0	—	608,5
Plantskolorna	43	50	—	93
Summa kg.	423,50	278,0	—	701,5

Tablå n:o 2. **Utlämnade plantor.**

Härad eller skeppslag	Tall	Gran	Lärk	Summa
Sollentuna härad	19,000	33,000	—	52,000
Färentuna »	65,500	25,750	—	91,250
Långhundra »	8,000	7,000	—	15,000
Erlinghundra »	20,000	11,000	—	31,000
Seminghundra »	12,000	11,000	—	23,000
Vallentuna »	12,500	5,000	—	17,500
Frösåkers »	176,300	26,100	—	202,400
Närdinghundra »	31,000	9,500	—	40,500
Väddö & Häverö skeppslag	25,000	25,000	—	50,000
Lyhundra härad	28,500	30,000	—	58,500
Sjuhundra »	99,000	40,000	—	139,000
Bro & Vätö skeppslag	24,000	10,500	—	34,500
Frötuna & Länna »	55,000	21,500	—	76,500
Åkers skeppslag	29,500	2,000	—	31,500
Värmdö »	35,000	24,500	—	59,500
Sotholms härad	149,000	43,000	5,000	197,000
Svartlösa »	9,000	7,000	—	16,000
Öknebo »	33,000	28,000	—	61,000
Danderyds skeppslag	—	—	—	—
Diverse ställen	400	2,100	25	2,525
Skolbarnsplanteringar	3,500	2,500	—	6,000
Summa	835,200	364,450	5,025	1,204,675

Tablå n:o 3.

Samtliga skogskulturer med material från skogsvårdsstyrelsen.

Antal egendomar	Härad eller skeppslag	Sådd har	Plant. har	Summa
6	Sollentuna härad	29,0	7,5	36,5
7	Färentuna »	9,0	18,25	27,25
3	Långhundra »	21,0	2,75	23,75
5	Erlinghundra »	11,75	6,0	17,75
5	Seminghundra »	5,5	4,65	10,15
6	Vallentuna »	30,0	2,75	32,75
15	Frösåkers »	54,67	50,9	105,57
7	Närdinghundra »	32,35	3,0	35,35
5	Väddö & Häverö skeppslag	16,0	14,0	30,0
8	Lyhundra härad	27,0	14,5	41,5
8	Sjuhundra »	13,5	27,8	41,3
5	Bro & Vätö skeppslag	—	6,0	6,0
12	Frötuna & Länna skeppslag	116,5	14,5	131,0
4	Åkers skeppslag	32,5	8,5	41,0
7	Värmdö »	30,0	12,1	42,1
9	Sotholms härad	43,0	15,0	58,0
5	Svartlösa »	11,0	3,6	14,6
6	Öknebo »	36,0	12,2	48,2
1	Danderyds skeppslag	4,0	—	4,0
6	Diverse ställen	11,5	0,48	11,98
3	Skolbarnsplanteringar	1,0	1,20	2,2
133	Summa	535,27	225,68	760,95

Tablå n:o 4.

Skogskulturer utförda med biträde av skogsvårdsstyrelsens plantörer.

Härad eller skeppslag	Dagsverken			Sådd	Plant.	Hjälpkultur		Summa	Antal egendomar
	Mans-	Kvinns	Barns-	har	har	Sådd har	Plant. har	har	
Sollentuna härad	73	15	194	18,0	5,5	—	—	23,5	2
Färentuna »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Långhundra »	21	16	104	12,0	0,25	2,0	—	14,25	2
Erlinghundra »	10	—	47	2,5	2,0	—	—	4,5	1
Seminghundra »	7	2	24	1,5	0,65	—	—	2,15	2
Vallentuna »	40	5	76	7,0	2,75	—	—	9,75	3
Frösåkers »	148	75½	215	1,0	18,8	—	1,5	21,30	6
Närdinghundra »	58	2	282	1,5	3,0	8,25	—	12,65	3
Väddö & Häverö skeppsl.	188	132	72	16,0	14,0	—	—	30,0	5
Lyhundra härad	94	59	101	7,5	13,5	1,5	1,0	23,5	5
Sjuhundra »	86	119	292	5,0	17,0	—	—	22,0	3
Bro & Vätö skeppslag	30	10	57	—	5,8	—	—	5,80	3
Frötuna & Länna skeppsl.	162	131	260	109,0	9,5	4,0	—	122,5	9
Åkers skeppslag	42	6	15	—	—	4,5	1,5	6,0	3
Värmdö »	21	3	45	3,0	1,7	—	—	4,70	1
Sotholms härad	62	14	165	—	7,0	—	—	7,0	1
Svartlösa »	3	3	46	1,0	1,5	1,0	1,0	3,5	2
Öknebo »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Danderyds skeppslag	8	—	40	4,0	—	—	—	4,0	1
Diverse ställen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skolbarnsplanteringar	3	—	50	1,0	0,2	—	—	1,2	1
Summa	1,056	592½	2,085	190,0	102,15	21,15	5,0	318,3	53

alles 608,5 kg skogsfrö, varjämte utplanterades 835,200 tallplantor, 364,450 granplantor samt 5,025 lärkplantor eller inalles 1,204,675 plantor.

Arealen av skogsodlingar, vartill frö och plantor rekvirerats från skogsvårdsstyrelsen, men som utförts av resp. egendomars skogvaktare, är beräknad till omkring 442,6 hektar, medan arealen av de under styrelsens direkta ledning utförda kulturerna omfattar 318,30 har, fördelade å 53 egendomar. Härvid hava använts 1,056 mansdagsverken, 592 $^1/_2$ kvinns- och 2,085 barndagsverken.

I skogsvårdsstyrelsens tvenne plantskolor hava utsåtts 43 kg. tallfrö, 50 kg granfrö, varjämte tall- och granplantor omskolats i mån av utrymme. Detta senare är emellertid alltför begränsat, varför styrelsen dels låtit utvidga plantskolan vid Erken, dels beslutat anlägga en ny större plantskola, så snart lämpligt markområde kan anskaffas.

4. Biträde vid skogens skötsel.

Ansökningar om sakkunnigt biträde för avverknings planläggning och utförande, utstämpling av skog till avverkning, gallring, utmärkande av fröträd, hyggesrensning, markberedning och kultur ha inkommit från 148 egendomar (mot 88 år 1917), och hava vid dessa biträde lämnats i enlighet med rekvisitionerna.

Under berättelseåret hava av länsjägmästarna och skogstillsyningsmännen sammanlagt 412 egendomar besiktigats, dels för att utröna, om föreskrivna kulturåtgärder enligt lämnade förbindelser voro vidtagna, dels för att tillse, huru nyligen skedd avverkning bedrivits.

5. Uppsikten över skogslagarnas efterlevnad.

a. 1903 års lag.

185 avverkningar i strid mot lagen angående vård av enskildes skogar ha under året kommit till styrelsens kännedom. I fråga om 74 av dessa ha skogsodlingsförbindelser avlämnats, varjämte dylika förbindelser infordrats från ytterligare 42 avverkare. Övriga avverkningar hava föranlett skrivelser från styrelsen, varvid vederbörande jordägare ställt sig lämnade förskrifter till efterrättelse och i allmänhet omedelbart rekvirerat frö eller plantor.

Beträffande Bränslekommissionens avverkningar, som å flera egendomar fått sådan omfattning att skogskultur måste tillgripas, har styrelsen beslutat att infordra skogskulturförbindelser jämte nödig säkerhet, så snart dessa avverkningar slutförts, vilket torde inträffa under våren 1919.

Endast vid en egendom har undersökning enligt § 2 av lagen angående vård av enskildes skogar måst hållas.

b. 1918 års lag.

Lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo av den 28 juni 1918 har medfört en genomgripande förändring i skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Så snart lagen i fråga utkom i tryck, lät skogsvårdsstyrelsen, för att dess bestämmelser så snart som möjligt skulle komma till den skogägande allmänhetens kännedom, dels distribuera särtryck av densamma till skogsvårdskommittéer, större skogsägare och kända skogsköpare, dels i tidningarna införa kungörelser angående lagens huvudsakliga innebörd, varjämte slutligen alla kända köpare av avverkningsrätter och skogslotter personligen tillskrevos med uppmaning att, innan köp av avverkningsrätter eller skogar av dem avslutades, inhämta skogsvårdsstyrelsens utlåtande angående möjligheterna för avverkning av desamma.

En följd av dessa förebyggande åtgärder har varit, att ett flertal skogsägare hänvänt sig till skogsvårdsstyrelsen, ej blott för att erhålla råd och anvisningar vid avverkningarnas planläggning, utan jämväl för att få desamma i sin helhet av styrelsens tjänstemän utstämplade. Såsom redan nämnts, hava härtill erfordrats 192 förrättningsdagar, vilket givetvis medfört en avsevärd extra utgift för skogsvårdskassan.

Skogsvårdsstyrelsen kan i detta sammanhang med glädje konstatera, att köpare av avverkningsrätter i mycket stor utsträckning fordrat styrelsens intyg om att salubjudna virkesposter varit av styrelsens tjänstemän besiktigade och godkända, och har styrelsen härigenom satts i tillfälle att avstyra flera olämpliga avverkningsförsök.

Trots nu relaterade åtgärder hava emellertid under året 8 st. lagstridiga avverkningar eller tillämnade sådana till styrelsen inrapporterats och beröra samtliga lagens § 1. Av dessa 8 fall utgöres 7 st. av äldre avverkningsrätter, vilka genom att antingen omfatta all å hemmanet växande skog eller vissa dimensioner berört ungskog. Uppmärksamgjorda härpå, hava emellertid samtliga avverkare inför utsikten av avverkningsförbud ställt sig styrelsens föreskrifter till efterrättelse och antingen alldeles stoppat avverkningen eller ock genom styrelsens försorg fått ifrågavarande ungskogar på ett rationellt sätt genomstämplade.

Endast i ett fall har avverkningsförbud utfärdats och har detta huvudsakligen skett för att i enlighet med avverkningsrättsinnehavarens önskan på så sätt skaffa honom möjlighet att av säljaren begära återgång av köpet i de delar, där avverkningsförbudet hindrat honom att tillgodogöra sig den köpta varan.

Om sålunda lagstridiga avverkningar icke förekommit i större utsträckning före årsskiftet, vill styrelsen dock icke uraktlåta påpeka, att detta till stor del torde hava sin grund — förutom i styrelsens ovannämnda åtgöranden — i det förhållandet, att avverkningarna inom länet i regel icke påbörjas före årsskiftet utan först under januari—februari månader.

Beträffande verkningarna av 1918 års lag tror sig styrelsen med bestämdhet hava konstaterat, att lagen i fråga överallt mötts med stort förstående. Härför borga nämligen ej blott den beredvillighet, varmed såväl större som mindre skogsägare ställt sig styrelsens anvisningar i enlighet med lagens anda till efterrättelse, utan jämväl den påtagliga tillfredsställelse, det i vida kretsar väckt, att äntligen en gräns satts för de senaste årens skogsskövlingar.

6. Finanserna.

Kassaredogörelse:

Debet.

Ingående balans.

Kassabehållning: å Deposition		40,000: —	
å Giroräkning		5,539: 60	
Kontant		1,178: 86	
Inventarier		4,483: 01	
Förskotterade synekostnader		480: 40	
Ombesörjd skogsodling		1,489: 25	53,171: 12

Inkomster.

Statsanslag	7,409: —	
Anslag från Hushållningssällskapet	3,500: —	
Skogsvårdsavgifter	58,802: 42	
Försäljning av frö och plantor	11,116: 95	
Räntor	2,473: 97	83,302: 34

Omföring.

Värdet av under året tillkomna inventarier	3,551: 28	
Förskotterade synekostnader	419: 77	3,971: 05
	Summa Kr.	140,444: 51

Kredit.

Utgifter.

Inköpta inventarier och verktyg	3,551: 28	
Förskotterade synekostnader	419: 77	
Transport Kr.	3,971: 05	

	Transport Kr.	3,971: 05	
Avlöningar: Länsjägmästarna	8,800: —		
Länsskogvaktarna	13,212: 18		
Kanslipersonal	3,400: —	25,412: 18	
Kanslihyra		1,525: —	
Hyresbidrag till länsskogvaktarna		1,600: —	
Reseersättning: Länsjägmästarna	2,268: 75		
Länsskogvaktarna	8,558: 68	10,827: 43	
Arvode åt styrelse och revisorer		357: 80	
Plantörsarvoden		2,688: 98	
Skogsodling		9,828: 30	
Plantörskursen		3,363: 94	
Plantskolor		6,336: 32	
Rättegångar		2,786: 75	
Förvaltningskostnader		4,741: 39	
Diverse, frakter o. d.		488: 65	73,927: 79

Omföring.

Värdet av under året avförda inventarier		1,451: 85

Utgående balans.

Inventarier	6,582: 44	
Förskotterade synekostnader	900: 17	
Ombesörjd skogsodling	1,489: 25	
Kassabehållning: å Deposition	50,000: —	
å Giroräkning	5,075: 47	
Kontant	1,017: 54	65,064: 87
	Summa Kr.	140,444: 51

För 1919 har styrelsen fastställt följande stat:

Inkomster.

Behållning från år 1918	54,000: —
Statsbidrag för uppehållande av skogsvårdsstyrelsens verksamhet	4,000: —
Anslag från länets hushållningssällskap	3,500: —
Andel i riksdagens extra anslag till skogsodlingens främjande	3,500: —
Skogsvårdsavgifter	143,000: —
Andel av statskontorets reserverade skogsavgifter	20,000: —
Försålt frö och plantor	8,000: —
Ersättning för biträde av länsskogvaktare och plantörer	5,000: —
Räntor	3,000: —
Summa Kr.	244,000: —

Utgifter.

Avlöningar: Länsjägmästaren	6,500: —	
Fyra ordinarie länsskogvaktare	8,600: —	
Fyra extra länsskogvaktare	6,000: —	
Kanslipersonal	4,000: —	25,100: —
Kristidstillägg		13,900: —
Hyresbidrag till de ordinarie länsskogvaktarna		1,600: —
Kostnader för kanslilokal		3,500: —
Resor och traktamenten för styrelsen, tjänstemän, revisorer, skogsvårdskommittéer och plantörer		25,000: —
Frö och plantinköp		20,000: —
Skogsodlingsredskap och reparationer av dylika		2,000: —
Plantskolorna		15,000: —
Skogsodling av äldre kalmarker		5,000: —
Dikningsbidrag		5,000: —
Plantörs- och skogsvårdskurser		8,000: —
Gallringskurs och studieresa för länsskogvaktarna		1,000: —
Föredrag och spridning av skogslitteratur		2,000: —
Rättegångskostnader		1,500: —
Förvaltningskostnader, telefoner, trycksaker, skrivmaterialier, bokbindning		4,500: —
Inventarier, böcker och tidskrifter		2,000: —
Påbörjande av arkiv		10,000: —
Diverse: förskotterade synekostnader m. m.		1,900: —
Behållning till år 1920		97,000: —
	Summa Kr.	244,000: —

7. De enskilda skogarnas inom länet tillstånd och skötsel.

Under det gångna året hava virkespriserna nått en anmärkningsvärd höjd. Mången skogsägare har även begagnat tillfället att realisera stora delar av sitt skogskapital och länets redan tidigare hårt anlitade virkesförråd har på grund härav i betänklig grad decimerats. Å flertalet egendomar har denna exploatering visserligen skett genom gallringar och beståndsvårdande huggningar, vilka till stor del direkt och indirekt föranletts av Bränslekommissionens vedanskaffning, men tyvärr hava jämväl rena egendomsskövlingar ägt rum. Lyckligtvis har 1918 års skogslag satt en viss hämsko på dessa skövlingar, men som en mängd avverkningsrätter upplåtits redan under 1917 — därav ett stort antal till Bränslekommissionen — har trots detta betydande skogsvidder uthuggits utan att skogsvårdsstyrelsen sett sig i stånd att lagligen kunna förhindra detsamma.

Omfattningen av ett visst års avverkningar belysas bäst av de under nästföljande året erlagda skogsvårdsavgifternas storlek. Det förtjänar

framhållas, att de under 1918 erlagda avgifterna (för 1917 års avverkningar) uppgingo till mer än det dubbla mot 1917, trots att sistnämnda års avgifter dock voro högre än någonsin tillförne. En bidragande orsak till dessa höga avverkningssiffror ligger givetvis i 1917 års enorma vedavverkningar. Dessa hava i Stockholms län emellertid forcerats jämväl under 1918. Enbart av Bränslekommissionen har sålunda under året upphuggits 448,833 kbm (mot 492,402 kbm år 1917). Länets förmåga att för närmaste åren producera ved har på grund härav betänkligt nedsatts.

Årets skogskulturer hava lidit avsevärt av den svåra torkan under vårmånaderna. Särskilt hava sådderna på många håll gått ut. Planteringarna hava däremot stått sig bättre, och vill det synas, som om plantering, särskilt å de lerbundnare markerna inom länet, vore den enda kulturmetod, som å dylika marker har framtiden för sig. Utomordentligt lyckade resultat hava vunnits å de ställen, där vid avverkningarna skydds- och fröträd kvarlämnats. De kulturer, som utförts i skydd av dylika träd, hava sålunda nästan undantagslöst gått väl till. Skogsägare, som kvarlämnat erforderligt antal sådana skyddsträd, hava därför gjort en avsevärd ekonomisk vinst genom att besparas de kostsamma hjälpkulturer, som å de flesta andra ställen blivit en följd av att hyggestrakterna alltför mycket utsatts för sol och vind.

Tillgången på grankott har varit riklig, men har kotten delvis varit kådlupen och skadad av grankottvecklarens larver. Tallkott har endast förekommit här och var.

Tvenne skogselder hava under året till styrelsen inrapporterats. Vid den ena härjades på grund av antändning av lokomotiv 23 har ungskog i Frösunda socken. Orsaken till den andra skogselden är ej känd, men torde hava förorsakats av någon tobaksrökande vägfarande. Av branden härjades c:a 75 har å Åsbergby i Östuna socken.

Skador av insekter eller svampar hava ej förekommit i nämnvärd utsträckning.

Stockholm den 7 april 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens vägnar:

John Scharp.

E. Hedemann-Gade.

Undertecknade, som erhållit i uppdrag att granska skogsvårdsstyrelsens i Stockholms läns landstingsområde redovisning för sin förvaltning år 1918, få, sedan detta uppdrag nu blivit fullgjort, härmed avgiva följande

Revisionsberättelse.

Kassaredogörelsen utvisar:

Vinst- & Förlust Konto.

	Debet.	*Kredit.*
Räntors Konto		2,473: 97
Anslagens Konto		69,711: 42
Frö- och Plantors Konto		11,116: 95
Plantörsbiträdens Konto	2,688: 98	
Avlöningars Konto	24,362: 18	
Hyresbidrags Konto	3,125: —	
Reseersättningars Konto	10,827: 43	
Arvode åt styrelse och revisorer	357: 80	
Skogsodlings Konto	13,192: 24	
Plantskolors Konto	6,336: 32	
Rättegångars Konto	2,786: 75	
Förvaltnings Konto	4,741: 39	
Skrivbiträdes Konto	1,050: —	
Diverse	380: 76	
Frakter och Transporter	107: 89	
Vinst 1918	13,345: 60	
Summa Kr.	83,302: 34	83,302: 34

Balans Konto.

	Debet.	*Kredit.*
Depositioners Konto	50,000: —	
Giroräkning	5,075: 47	
Inventarie Konto (utan avskrivning)	8,034: 29	
Förskotterade synekostnader	900: 17	
Kulturfordran $^{31}/_{12}$ 1917	1,489: 25	
Kassa Konto	1,017: 54	
Kapitalbehållning $^{31}/_{12}$ 1918		66,516: 72
Summa Kr.	66,516: 72	66,516: 72

Skogsvårdsstyrelsens berättelse, som finnes räkenskaperna bilagd, har icke givit revisorerna anledning till någon erinran.

Räkenskaperna voro omsorgsfullt förda och försedda med nödiga verifikationer.

Siffergranskningen har enligt vårt uppdrag utförts av herr P. T. Brogren, medlem av Svenska Revisorsamfundet. En härvid anmärkt, av redogöraren efter räkenskapernas avslutande själv upptäckt felaktighet har under innevarande år blivit nöjaktigt rättad.

Inventarieförteckningen har genomgåtts och äro inventarierna bokförda till ett värde av 6,582 kr. 44 öre.

Ställningen den 31 december 1918 utgjorde.

Kassan:

Innestående hos redogöraren		1,017: 54	
» » å bank:			
Depositioner	50,000: —		
Giroräkning	5,075: 47	55,075: 47	56,093: 01

Inventarier:

I enlighet med inventarieförteckningen och efter skedd avskrivning av kr. 1,451: 85			6,582: 44

Fordringar utestående:

För kultur		1,489: 25	
» synekostnader		900: 17	2,389: 42
		Summa Kr.	65,064: 87

På grund av den sålunda verkställda granskningen få revisorerna tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för skogsvårdsstyrelsen för dess förvaltning under året 1918.

Stockholm i maj 1919.

L. A. Reuterskiöld.

Reinhold Rudbeck. *John Upmark.*

Skogsvårdsstyrelsens i Uppsala län berättelse för år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning och tjänstepersonal.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning har under året ej undergått någon förändring. Ordförande är överstekammarjunkaren och bruksägaren m. m., greve Henning Wachtmeister. Av landstinget utsedd ledamot är häradsdomaren J. G. Gustafsson, Hökby, och av hushållningssällskapets förvaltningsutskott utsedd ledamot är kammarherren m. m. friherre G. Fr. von Essen.

Suppleanter äro för landstingets ledamot förvaltaren G. Lovén, Sätuna, och för hushållningssällskapets ledamot landstingsmannen J. R. Johansson, Esplunda.

Länsjägmästare, sekreterare och kassaförvaltare är e. jägmästaren R. Lübeck.

Å expeditionen tjänstgör kamrer Elof Petersson.

Under året hava länsskogvaktareområdena, som förr utgjorde tre, omlagts till att omfatta sex. Härvid har en extra länsskogvaktare antagits till ordinarie samt tvenne nya befattningar tillsatts.

Områdena äro numera följande:

I området, omfattande Bro, Håbo och Trögds härad. Länsskogvaktare C. K. Nordlund, Enköping.

II området, omfattande Åsunda, Lagunda och Hagunda härad. Länsskogvaktare J. E. Johansson, Örsundsbro.

III området, omfattande Ulleråker, Vaksala och Rasbo härad. Länsskogvaktare Axel Th. Eriksson, tj. ledig.

IV området, omfattande Bälinge och Norunda härad. Länsskogvaktare David Sundqvist, Uppsala.

V området, omfattande Olands härad (utom Öster-Lövsta och Hållnäs socknar) samt Vendels och Tierps socknar av Örbyhus härad. Länsskogvaktare J. A. Lundmark, Örbyhus.

VI området, omfattande Öster-Lövsta, Hållnäs, Vessland, Tolfta, Älv-

karleby och Söderfors socknar. Länsskogvaktare Ivar Enyck, Skärplinge, Lövsta Bruk.

Verksamhet för upplysning.

För undervisning i skogsodling och särskilt med tanke på utbildande av lämpliga förmän, skogsplantörer, anordnade styrelsen även i år en kurs, denna gång förlagd till Edshammar i Lena socken. Kursen pågick under tiden 15—25 april och omfattade föreläsningar och praktiska övningar i skogssådd, skogsplantering, hyggesröjning, plantskolearbeten och gallring samt exkursion till kringliggande skogar, varvid särskilt besågos de bekanta skogsdikningarna på Vattholma bruks skogar.

Antalet deltagare i kursen var 25, som samtliga genomgingo fullständig kurs. Ledare för kursen var länsskogvaktare J. A. Lundmark med biträde av länsskogvaktare D. Sundqvist.

Till skogsvårdskommittéernas ledamöter och andra för skogsvården intresserade personer hava utdelats tidskrifterna »Skogen» och »Skogvaktaren». Därjämte har vid skogsodling och andra lämpliga tillfällen utdelats diverse skrifter, som behandla skogsvården.

Vid sina besök ute i skogarna, då vanligen även skogsägaren själv är följaktig, hava tjänstemännen använt varje tillfälle att lämna upplysning i skogliga ämnen.

Skogsodling.

De under året högt uppdrivna arbetsprisen hava förorsakat, att skogsägarna sökt inskränka sina skogsodlingar till minsta möjliga. Frivilliga skogsodlingar hava därför företagits i endast ringa omfattning, och där skyldighet förefunnits att skogsodla har i åtskilliga fall ansökan om uppskov ingivits. Emellertid försummades en hel del skogsodlingsarbeten föregående år, då arbetet av skäl, som i förra årets berättelse angivits, måst inskränkas, och skogsvårdsstyrelsen har därför ansett nödvändigt att nu söka taga igen det försummade. De skogsodlingar, som verkställts, hava därför huvudsakligen företagits på områden, avverkade efter år 1904 och där skyldighet att skogsodla sålunda föreligger.

Skogsodlingsarbetet tog sin början den 23 april och avslutades den 7 juni. Styrelsen utsände under året 27 plantörer, vilka hade ett sammanlagt antal arbetsdagar av 464, i medeltal för varje plantör sålunda $17^1/_4$ dag. Under deras ledning hava utsåtts 219,70 kg tall- och granfrö samt utsatts 510,470 st. plantor. Härigenom har skogsodlats en areal av sammanlagt 373,39 har, varav nykultur verkställts å 258,47 har och hjälpkultur å 114,92 har reducerad areal. Till dessa skogsodlingar

hava använts 2,140 mans-, 536 kvinno- och 2,601 barndagsverken. Dylik skogsodling har utförts å 157 gårdar.

Till sådana gårdar, där skogsodlingen kunnat utföras utan ledning av styrelsens plantörer, hava utlämnats 522,30 kg tall- och granfrö samt 468,438 st. plantor, fördelade på 96 skogar. Den härigenom skogsodlade arealen utgör 759 har.

Dessutom hava å 13 större skogsegendomar, huvudsakligen bruksskogarna, skogsodlats 764,28 har, varav nykultur å 710,98 har och hjälpkultur å 53,30 har reducerad areal.

Sammanlagt har sålunda å de enskilda skogarna inom länet skogsodlats 1,896,67 har, varav nykultur utförts å 1,728,45 har och hjälpkultur å 168,22 har. Av den sammanlagda arealen har skogsodlingen utförts genom sådd å 1,495,36 har och plantering å 401,31 har.

I tab. I och II hava sammanförts mängden av utlämnat skogsodlingsmaterial och av tab. III framgår närmare omfattningen av skogsodlingarna inom länet.

Skogsodlingarna synas hava i allmänhet gått ganska väl till, varför man har all anledning att hoppas på ett gott resultat av årets arbete.

Tab. I.

År 1918 använt skogsfrö.

	Tall kg	Gran kg	Björk kg	Summa kg
Fritt utlämnat	29.85	28,30		58,15
Till nedsatt pris utlämnat	39.50	37,80	–	77,30
Till självkostnadspris	276,10	170.45	1.0	447,55
Utsått summa	345.45	236,55	1.0	583,00
Utsått i plantskolan	76.50	83.50	180,0	340,00
Summa	421,95	320.05	181.0	923,00

Biträde för skogsskötsel, avverkningars ordnande m. m.

En viktig del av styrelsens verksamhet är tillhandahållandet av biträde för skogsvårdande huggningar, såsom gallringar i ungskog, rensningshuggningar, röjningar å hyggestrakter, utstämpling för blädning samt i övrigt planläggande av avverkningar i enlighet med skogsvårdens fordringar.

Biträde för ren beståndsvård, gallring, rensningshuggning och röjningshuggning, har lämnats å 90 skogar under 170 dagar. För ordnande av

Tabell II.

År 1918 använda skogsplantor.

	Tall		Gran		Div. andra barrträd	Björk	Div. andra lövträd	Summa
	oomskol.	omskol.	oomskol.	omskol.				
Fritt utlämnade	132,350	113,350	69,050	39,835	3,070	53,640	484	411,779
Till nedsatt pris utlämnade	1,000	19,000	3,000	12,000	1,025	1,250	2,630	39,905
Till produktionskostnad utlämnade	213,400	35,500	230,500	39,000	1,238	3,415	4,171	527,224
Summa utlämnade	346,750	167,850	302,550	90,835	5,333	58,305	7,285	978,908

Tab. III.

Till skogsvårdsstyrelsens kännedom kommen skogsodling inom länet.

	Antal jordägare	Använt frö		Använda plantor					Skogsodlad areal						Använda dagsverken		
									sådd			plantering					
				tall		gran		diverse	ny kultur	hjälpkultur		ny kultur	hjälpkultur				
		tall	gran	oomsk.	omsk.	oomsk.	omsk.			hel areal	red. areal		hel areal	red. areal	mans	kvinns	hjone
	st.	kg	kg	st.	st.	st.	st.	st.	har	har	har	har	har	har	st.	st.	st.
Under styrelsens ledning	157	111.85	107.85	194,600	72,250	151,450	61,300	30,870	182.35	151.30	80.30	76.12	62.62	34.62	2,140	536	2,601
Med styrelsens medverkan men utan dess ledning	96	310.10	212.20	152,500	95,600	151,100	29,535	40,053	655.00	—	—	104.00	—	—	—	—	—
Utan styrelsens medverkan	13	—	—	—	—	—	—	—	548.21	55.00	29.50	162.77	56.10	23.80	—	—	—
Summa	266	—	—	—	—	—	—	—	1,385.56	206.30	109.80	342.80	118.72	58.42	—	—	—

avverkningar, utstämpling av skog och dylikt har lämnats biträde å 84 skogar under 250 dagar. Dessutom har lämnats råd för skogsskötseln i allmänhet å 39 skogar, vartill använts 27 dagar. Sammanlagt har sålunda för angivna ändamål biträde lämnats å 213 skogar och hava härtill använts 453 dagar.

Dikningar.

Av helt naturliga skäl sammanhänger skogsdikningarnas omfattning i synnerligen hög grad med tillgången å arbetskraft, och priset å densamma. De höga dagspenningarna hava tvingat skogsägarna att undanskjuta alla arbeten, som ej äro för stunden nödvändiga och följaktligen hava skogsdikningarna, vilka först i en mera avlägsen framtid kunna giva lön för mödan, ej lockat skogsägarnas intresse. En av styrelsen understödd dikning har emellertid avsynats och godkänts, nämligen i Svartbäcke i Vendels socken. Dikningen omfattar 1,020 meter och genom densamma förbättras 20 har skogsmark. Såsom bidrag har av styrelsen utbetalats 275: 98 kronor.

Vidare har plan upprättats för en större avdikning i Saringe och Vittja byar i Tuna socken. Underhandlingar rörande dikningens utförande pågå och förmodas leda till resultat under innevarande år.

Utan styrelsens medverkan hava relativt omfattande skogsdikningar utförts å några större skogsförvaltningar. Uppgifter härom återfinnas i redogörelsen för skogarnas tillstånd och skötsel.

Kontroll över skogslagarnas efterlevnad.

Genom den under året tillkomna provisoriska skogslagen, om tillfälliga atgärder till förekommande av skövling av skog i enskild ägo, har styrelsens kontrollerande verksamhet avsevärt utvidgats. För att möta det härigenom uppkomna behovet av större personal har styrelsen som förut namnts anställt ytterligare 2 länsskogvaktare. Då den nya lagen emellertid tillkom först sedan avverkningarna för året i allmänhet avslutats, gör sig verksamhetens utvidgning särskilt märkbar först under innevarande år.

Under år 1918 hava besiktigats avverkningar å 374 egendomar, varvid upprättats fullständiga beskrivningar jämte kartor över de avverkade områdena. Samtidigt hava skogsägarna blivit underrättade om de åtgärder, som äro erforderliga för att återställa marken i skogbärande skick och, där så ansetts behövligt, förelagts viss tid, inom vilken dessa åtgärder skola vara verkställda.

I de fall där mera omfattande avverkningar ägt rum, hava vederbörande avfordrats skogskulturförbindelse. Dylika hava erhållits för 23

avverkningar, avseende kulturåtgärder, å en sammanlagd areal av 457,66 har. Kostnaden för dessa arbeten beräknas till ett belopp av 54,399 kronor och 70 öre.

För att på ett effektivt sätt sprida kännedom om den provisoriska skogslagen och dess innebörd lämnade skogsvårdsstyrelsen genom kungörelse i ortspressen samt genom direkt hänvändelse till de personer, som kunde antagas bliva särskilt berörda av de nya bestämmelserna, ingående upplysningar om lagen samt erbjöd sig att genom sin personal lämna råd och anvisningar om huru avverkningarna borde bedrivas för att anses tillåtna.

Styrelsen har även sökt utöva en verksam kontroll över att lagens bestämmelser följdes. I de fall, där anledning till anmärkning förelåg, har styrelsen genom hänvändelse till avverkarna alltid lyckats träffa avtal om omläggning av avverkningarna. I följd därav har styrelsen ej ännu i något fall behövt tillgripa den rätt att meddela avverkningsförbud, som lagens 4 § medgiver.

Någon laga undersökning enligt skogsvårdslagens 2 § har ej förekommit under året och ej heller har styrelsen under året fört någon rättegång.

Plantskolor.

Styrelsen har brukat två större plantskolor, vid Uppsala och vid Enköping samt fyra mindre.

I plantskolorna hava utsåtts 76,50 kg tallfrö, 83,50 kg granfrö samt 180 kg björkfrö. Tillgången å plantor framgår av tabell IV. Förrådet utgjorde vid årets slut 4,838,762 st. varav 4,037,000 st. oomskolade och 801,762 st. omskolade.

Plantorna förete en god växtlighet och lova gott för vårens kulturer.

På grund av plantskolans vid Enköping avskilda läge och därtill behov av utvidgning, har styrelsen inköpt en lägenhet »Fagerskogen» i närheten av Enköpings station, för att där anlägga ny plantskola. Då området i fråga ej tillträddes förrän innevarande år, hava några arbeten därstädes dock ännu ej kunnat vidtagas.

Fröklängningen.

Fröklängningsanstalten har ej under året varit i bruk, då kott ej kunnat anskaffas.

Sammanträden och besiktningsresor.

Styrelsen har under året haft 4 sammanträden, nämligen den 7 mars, 30 och 31 juli, 28 september och 6 december. I samband med sammanträdena i juli och september företogos inspektionsresor, varvid besöktes

Tab. IV. **Tillgång å plantor i skogsvårdsstyrelsens plantskolor $^{31}/_{12}$ 1918.**

	Tall		Gran		Div. barr	Björk		Diverse löv		Summa	
	oomsk.	omsk.	oomsk.	omsk.	omsk.	oomsk.	omsk.	oomsk.	omsk.	oomsk.	omsk.
Uppsala	2,000,000	39,000	1,045,000	608,000	2,960	5,000	62,450	20,000	6,252	3,070,000	718,662
Enköping	700,000	20,000	54,000	30,000	500	—	—	—	1,300	754,000	51,800
Ryda	120,000	—	—	—	—	—	—	—	—	120,000	—
Härkeberga	60,000	—	—	—	—	—	—	—	—	60,000	—
Husby	15,000	—	10,000	18,400	—	—	950	—	—	25,000	19,350
Signesberg	8,000	—	—	11,300	—	—	650	—	—	8,000	11,950
Summa	2,903,000	59,000	1,109,000	667,700	3,460	5,000	64,050	20,000	7,552	4,037,000	801,762
										4,838,762	

Tabell V.

	Skogsodling och plantskolor		Utstämpling och avverkningars ordnande		Biträde för beståndsvård, gallring m. m.		Råd för skogsskötsel m. m.		Besiktning av avverkningar		Diverse		Summa	
	ställen	dagar	ställen	dagar	ställen	dagar	ställen	dagar	ställen	dagar	ställen	dagar	ställen	dagar
Länsjägmästaren	33	19	10	6	—		19	10	66	29	12	18	140	82
Länsskogvaktare Nordlund	2	2	1	3	9	9	4	6	15	8	—	—	31	28
» Johansson	5	94	24	58	17	38	2	2	73	97	—	—	121	289
» Sundqvist	24	34	14	73	22	49	1	1	138	99	—	—	199	256
» Lundmark	40	43	21	75	37	59	13	8	82	43	—	—	193	228
» Enyck ($^{1}/_{10}$—$^{31}/_{12}$)	—	—	14	41	5	15	—	—	—	—	—	—	19	56
» Summa	104	192	84	256	90	170	39	27	374	276	12	18	703	939

Strömsnäs och Klippan i Breds socken, Frössvi i Tillinge socken samt Ängsholmen och Arnöberg i Bandarnö socken.

Inspektionerna avsågo dels att kontrollera skogsodlingsarbeten och dels att besiktiga avverkningar, som kunde anses beröras av den provisoriska skogslagen.

För att söka ernå likartade principer vid tillämpningen av den nya lagen anordnades den 28 september gemensamt sammanträde med skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län. Härvid besöktes även Strömsnäs gård i Breds socken, där en avverkning planlagts, som delvis ansågs komma att strida mot lagens bestämmelser. Ett gemensamt protokoll fördes vid detta sammanträde och tillställdes innehavaren av avverkningsrätten.

Dessutom har den nyssnämnda lägenheten »Fagerskogen» besökts för att utröna dess lämplighet för inköp till plantskola.

Bland mera anmärkningsvärda ärenden, som förekommit under sammanträdena, kan utöver förut i berättelsen angivna, framhållas yttrande över ett förslag till det statsunderstödda pensionsväsendets centralisering, som styrelsen för sitt vidkommande på anförda grunder avstyrkt, ävensom beslut att anordna pensionering enligt vissa grunder, som antagits av samtliga skogsvårdsstyrelser vid gemensamt möte i december 1915.

Skogsvårdskommittéerna.

Några avsevärda förändringar i skogsvårdskommittéerna hava ej förekommit. Kommittéer finnas i 81 av länets 86 socknar. Liksom förut hava de bistått styrelsen med mottagande av ansökningar om frö och plantor, anmälningar om avverkningar av anmärkningsvärd beskaffenhet samt i övrigt varit styrelsen behjälpliga vid varjehanda tillfällen inom respektive socknar.

Expedition och tjänstepersonal.

Styrelsens expedition hålles för allmänheten öppen varje helgfri dag kl. 10—3. Länsjägmästaren är där att träffa samma tid då tjänsteresa ej hindrar.

Diariet omfattar 507 nummer. Antalet inkomna skrivelser uppgår till 766 och antalet utgående till 939. Dessutom hava expedierats ett större antal cirkulär och meddelanden, ansökningar om frö och plantor m. m., vilka ej upptagits i diariet.

Tjänstemännens förrättningsdagar äro sammanställda i tabell V. Av densamma framgår, att dessas antal uppgår till 939 st., varvid 703 skogar besökts.

Finanser.

Kassakontots debet och kredit balansera på en summa av 152,132 kronor 76 öre. Tillgångar utöver skulderna i penningmedel, inventarier, lager av frö och plantor m. m. utgöra 80,492 kronor 96 öre. Härtill kommer den till skogsvårdsstyrelsens förfogande ställda hushållningssällskapets planteringskassa, som uppgår till 3,293 kronor 98 öre.

Räkenskaperna och den ekonomiska ställningen vid årets slut framgå av bifogade tablåer.

De enskilda skogarnas inom landstingsområdet tillstånd och skötsel.

I den årliga redogörelsen för de enskilda skogarnas skötsel har skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län, i likhet med en hel del andra skogsvårdsstyrelser inom landet, framhållit huru 1903 års skogsvårdslag visserligen i stort sett lyckats trygga återväxten i skogarna, men ej kunnat förhindra andra former av vanvård, som under de senaste åren alltmera gripit omkring sig, nämligen skövling av ungskog och rovhuggning på egendomar, som kommit i spekulationshänder. Flerfaldiga gånger har från skogsvårdsstyrelsehåll och ej minst från Uppsala län påpekats, huru upplysning och övertygelse om en rätt skogsvård väl verkat på de stadiga skogsägarna, men varit utan resultat för tillfälliga ägare och skogshandlare. Därvid har även framhållits såsom den enda möjligheten att rädda en hel del växtliga skogar från förödelse att skapa effektiva lagar, som utan att hindra ett rationellt tillgodogörande av skogstillgångarna, dock kunde stävja påtaglig skövling. Denna länge närda önskan har under året blivit på ett i det stora hela tillfredsställande sätt uppfyllt. Genom lagen den 28 juni 1918 hava ungskogarna fått ett effektivt skydd och dessutom är hinder satt för hänsynslös avverkning å nyköpta skogsegendomar och av våra många kristidslagar torde få hava hälsats med så allmän tillfredsställelse i initierade kretsar. Skogsvårdsstyrelsen har även i flera fall erfarit, att bland dem, som drabbats ganska hårt av lagen, råder förståelse för dess nödvändighet. Det är därför att hoppas, att lagen, som ännu endast är provisorisk, snart skall bliva slutligt fastställd eller en lika effektiv sättes i stället.

För styrelsens åtgärder i anledning av denna lags tillkomst har förut redogjorts. Det återstår därför nu endast att tillägga, att, sedan en ändamålsenlig ungskogslag under några få år fått verka, vårt skogskapital med all säkerhet kommer att öka, såväl i värde som, framdeles, även i avkastning.

Såsom förut nämnts trädde lagen i kraft först sedan den egentliga avverkningssäsongen för året var slut. Under årets första del verkställdes avverkningar i högst betydande omfattning. Den överavverkning, som

tvivelsutan skett under såväl 1918 som 1917 kan emellertid, såsom styrelsen även framhöll i förra årets redogörelse, i någon mån försvaras av tidsläget med högt uppdrivna priser på skogsprodukter. Den måste dock med nödvändighet betraktas såsom ett uttagande i förskott av skogarnas avkastning och sålunda efterföljas av några års återhållsamhet.

Några mera anmärkningsvärda skador å skogarna genom naturhändelser hava ej förekommit.

Beträffande särskilda åtgärder för skogarnas framtida förbättring, hava dylika ej kunnat företagas i någon större omfattning på grund av de höga arbetskostnaderna. Jämfört med de närmast föregående åren visar dock omfattningen av sådana åtgärder avsevärd ökning. Särskilt anmärkningsvärt är också, att vid några av de större bruksegendomarna nedlagts ett beaktansvärt arbete på avdikningar, trots de därmed förenade höga kostnaderna. I det föregående har styrelsen lämnat uppgifter om utförda skogsodlingsarbeten samt genom styrelsens medverkan företagna gallringar, dikningar m. m. Utöver dessa är styrelsen i tillfälle lämna några uppgifter från arbetet å bruksskogarna och några större egendomar. Härvid är dock att märka, att uppgifter saknas från en större bruksskog som tyvärr i år ej kunnat tillhandagå med dylika.

Sammanställningen giver vid handen, att hjälpgallring utförts å	4,182,6	har
Bäck- och dikesrensning	31,169	meter
Nydikning	10,815	»
Härvid vunnen eller förbättrad mark c:a	125	har
Markberedning har utförts å	1,018,95	»

Uppsala den 30 april 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens i Uppsala län vägnar:

H. Wachtmeister.

R. Lübeck.

TABLÅ

över skogsvårdsstyrelsens i Uppsala län räkenskaper för år 1918.

Debet.

Ingående behållning från 1917.

Innestående i Upplands Enskilda Bank			
å Upp- och avskrivningsräkning	5,393: 32		
å Kapitalräkning	19,621: 65		
Kontant i kassan	921: 65	25,936: 62	
Frö- och plantors konto	6,624: 14		
Plantskolors konto	6,015: —		
Inventariers »	7,554: 20		
Rättegångars o. laga undersökningars konto	674: 76		
Diverse personers konto	515: 82		
Pensionsfondens »	4,310: 51	25,694: 43	
Pant för skogsodling, depositionsbevis	8,808: 78		
» » » kontant deponerade	2,629: 97	11,438: 75	63,069: 80
Hushållningssällsk. plant. kassa (inom linjen)	3,273: 98		

Influtit under året.

Kontant från ingående balanskonto		921: 65	
Statsanslag till styrelsens verksamhet	3,000: —		
» » skogsodlingens befrämjande	974: —		
Hushållningssällskapets anslag	1,000: —		
Skogsvårdsavgifter	56,337: 33		
Ersättning för biträde till länsskogvaktare	656: —		
Fröklängningens konto	100: —		
Frö och plantors »	9,126: 63		
Plantskolors »	399: 80		
Rättegångars och laga undersökningars kostnader	219: 78		
Ersättning för biträde av skogsplantörer	1,743: 30		
Ersättning för skogsodling	109: 77		
Återbetalda utlägg för skogsodling	3,586: 55		
Såsom pant i bank deponerade medel	273: —		
» » kontant deponerade medel	848: 27		
Influtna räntor	3,581: 54		
Diverse personers konto	4,111: 85		
Uppgift å upp- och avskrivningsräkning	40,143: 29		
å kapitalräkning	25,000: —	151,211: 11	152,132: 76
		Transport	215,202: 56

		Transport	215,202: 56

Utgående skulder till 1919.

Såsom pant i bank deponerade medel		8,535: 78	
» » kontant deponerade medel		5,654: 79	
Resterande köpeskilling för fastighet		2,000: —	16,190: 57
Kapitalräkning			28,861: 91
		Kronor	260,255: 04

Kredit.

Ingående skulder från 1917.

Såsom pant i bank deponerade medel		8,808: 78	
» » kontant deponerade medel		2,629: 97	11,438: 75

Utbetalt under året.

Utgifter för skogsvårdsavgiftestaxering	1,356: 93		
Inköp av frö och plantor	4,474: 93		
Skogsplantörerna	4,197: 31		
Fröklängningen	250: —		
Plantskolorna	9,779: 79		
Dikningsbidrag	275: 98		
Inventarier	414: 35		
Avlöningar	10,778: 73		
Resekostnader	9,440: 19		
Administrationskostnader	3,982: 81		
Skrifter, tryck, annonser	539: 22		
Skogsupplysning	995: 02		
Utlägg för skogsodling	4,382: 70		
Diverse utgifter för skogsodling	126: 78		
» » i övrigt	337: 68		
Diverse personers konto	1,121: 27		
Plantörskursen	1,694: 39		
Revisorerna	280: —		
Å sparkassa insatta kontant deponerade medel	3,666: 92		
Pensionsfonden, ränta	234: 89		
Inköp av fastighet	10,000: —	68,329: 89	
Kontant till utgående balanskonto		90: 43	
Insättning å upp- och avskrivningar	34,794: 90		
» å kapitalräkning	48,917: 54	83,712: 44	152,132: 76

Utgående behållning till 1919.

Innestående i Upplands Enskilda bank			
å upp- och avskrivningsräkning	44: 84		
å kapitalräkning	43,539: 28		
Kontant i kassan	90: 43	43,674: 55	
		Transport 43,674: 55	163,571: 51

	Transport	43,674: 55	163,571: 51
Värde av frölager	2,530: 50		
» » plantlager	11,273: 68		
» » inventarier	7,186: 20		
» » fastighet	12,000: —		
Pensionsfonden	4,545: 40		
Utestående fordringar för rättegångar och laga undersökningar	454: 98		
Utestående fordringar för frö och plantor	827: 65	38,818: 41	
Såsom pant i bank deponerade medel	8,535: 78		
» » kontant deponerade medel	5,654: 79	14,190: 57	96,683: 53
Hushållningssällskapets planteringskassa (inom linjen)	3,273: 98		
		Kronor	260,255: 04

Uppsala den 30 april 1919.

H. Wachtmeister.

R. Lübeck.

Revisionsberättelse.

Undertecknade jämväl för 1918 utsedde, A. R. Thalén av Kungl. Maj:t å statens vägnar, O. A. Berg av Uppsala läns landsting och K. H. Modén av Uppsala läns hushållningssällskap, att granska skogsvårdsstyrelsens inom Uppsala läns landstingsområde räkenskaper och förvaltning under år 1918, få efter fullgjort uppdrag härmed avgiva följande

Berättelse:

De av skogsvårdsstyrelsen vid dess sammanträden förda protokollen hava vi genomläst utan anledning till anmärkning däremot och hava vi funnit styrelsens fattade beslut väl motiverade och sedan av tjänstemännen ordentligt utförda.

Av skogsvårdsstyrelsen oss delgivna berättelse framgår i övrigt fullständigt alla de åtgärder, som styrelsen låtit vidtaga för att fullgöra

sina åligganden att verka för effektiv och rationell skogsvård, för skydd mot olagliga avverkningar, för spridande av kunskap om och meddelande av råd och intresse för skogens vård och återväxt, vadan överflödigt må med skäl anses att detta i vår berättelse på annat sätt vidröra än att uttala vårt erkännande av skogsvårdsstyrelsens oförtröttade bemödanden, vilket ock av skogsägarna synes hava uppskattats, enär förtroendet till och arbetet för tjänstemännen så ökats, att ökade arbetskrafter erfordrats.

Om sålunda än skogsvårdsstyrelsens vilja att på allt sätt verka varit god, har den dock i sina bemödanden hindrats av rådande höga arbetspriserna, i följd varav åtskilligt, som styrelsen önskat vidtaga, t. ex. skogsdikningar, måst av ekonomiska skäl uppskjutas i avvaktande av bättre tider.

Glädjande är dock i det fallet att av styrelsens berättelse inhämta, att bruksägarna inom länet å sina skogar icke låtit sig av de höga arbetspriserna avskräckas från att i år s. s. tillförene gå i teten för skogskultur, skogsdikningar m. m., vilket synes oss framgå därav, att å dylika skogar hjälpgallring utförts å 4,182,1 har, bäck- och dikesrensning å 31,169 meter, nydikning å 10,815 meter, omfattande en vunnen, förbättrad och beredd areal mark av 1,143,95 hektar, vartill kommer skogskultur å 764,28 har bruks- och större skogsegendomar samt å smärre skogar under ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer skogsodling å 759 har.

Ett kraftigt stöd i sin verksamhet för ungskogens skydd och mot skövling av enskilda skogar säger skogsvårdsstyrelsen vänta sig av den nya skogslagen, vilken den hoppas måtte bliva icke blott provisorisk utan permanent.

Av berättelsen och räkenskaperna framgår, att styrelsen under året vid Enköping för 12,000 kronor inköpt ett område kallat »Fagerskogen» till ny plantskola — summan är visserligen betydande, men då området behövdes för sitt ändamål, vore beläget inom Enköpings stads område och innehöll i areal 3 tld öppen jord och 15 tld avrösningsjord (till övningsfält) samt bebyggt med åtskilliga hus, måste priset därpå anses rätt så gott.

Åt undertecknad Berg uppdrogs att besöka och bese området i Enköping och undertecknad Thalén har besökt den stora plantskolan i Uppsala och hava vi icke haft anledningar till några anmärkningar vid dessa våra besök.

Deponerade och i kassafack i bank förvarade förbindelser äro utan anmärkning granskade.

Kontanta medel hava jämlikt styrelsens åliggande i § 8 av reglemen-

tet varit i bank insatta, varigenom uppstått en *räntevinst* under året av ej mindre än 3,581: 54 kronor. Under året har uppstått en kapitalökning av 28,861: 91 kronor.

Vidkommande själva räkenskaperna har även för detta räkenskapsår en siffergranskning verkställts av f. häradsskrivaren A. Gullbergsson och har därvid ej förekommit någon enda anmärkning.

Fullständiga verifikationer till såväl inkomst- som utgifts-kassaposter äro avlämnade och av oss utan anmärkning genomgångna.

Staten för året valverar på 200,460: 14 kronor *netto*, såsom närmare framgår av räkenskapssammandraget i följande

TABLÅ.

Debet:

Ingående tillgångar.

Hushållningssällskapets planteringskassa 3,273: 98.			
Innestående på upp- o. avskrivningsräkning	5,393: 23		
» » kapitalsräkning	19,621: 74		
Kontant i kassan	921: 65	25,936: 62	
Depositionsbevis s. s. pant för skogsodling	8,808: 78		
Kontant s. s. pant depon. medel	2,629: 97	11,438: 75	
Frölagrets värde	6,624: 14		
Plantskolornas plantors värde	6,015: —	12,639: 14	
Inventariers värde		7,554: 20	
Utestående fordringar för rätttegångar och laga undersökningar	674: 76		
Utestående fordringar av div. personer för frön och plantor	515: 82	1,190: 58	
Till pensionsfonden avsatta medel		4,310: 51	63,069: 80

Inkomster under året.

Kontant från Ing. balans kontot		921: 65	
Anslag: Statsanslag till styrelsens verksamhet	3,000: —		
Statsanslag till skogsodlingens befrämjande	974: —		
Av hushållningssällskapet	1,000: —		
Skogsvårdsavgifter	56,337: 33	61,311: 33	
	Transport	62,232: 98	63,069: 80

	Transport	62,232: 98	63,069: 80
Ersättningar för biträde av skogsplantörer	1,743: 30		
» » » » länsskogvaktare	656: —		
Fröklängningen (gm. hyra)	100: —		
Sålda frön och plantor	9,126: 63		
Såld potatis från plantskolan	399: 80		
Rättegångar och laga undersökningar	219: 78		
Ersättning för skogsodling	109: 77		
Återbetalda utlägg för skogsodling	3,586: 55		
S. s. pant i bank dep. medel	273: —		
» » kontant » »	848: 27		
Influtna räntor	3,581: 54		
Diverse personers konto	4,111: 85		
Fr. upp- o. avskr.-räkn. uttagn. *utöver* insatta	5,348: 39	30,104: 88	
Utgående skulder.			
S. s. pant i bank dep. medel	8,535: 78		
» » » » kont. dep. medel	5,654: 79		
Resterande köpeskilling för Fagerskogen	2,000: —	16,190: 57	108,528: 43
Kapitalräkning under året			28,861: 91
		Summa kr.	200,460: 14

Kredit.

Ingående skulder fr. 1917.			
S. s. pant i bank dep. medel	8,808: 78		
» » » kont. dep. medel	2,629: 97	11,438: 75	11,438: 75
Utgifter under året.			
För taxering av skogsvårdsavgifter	1,356: 93		
För inköp av frön och plantor	4,474: 93		
Till skogsplantörer	4,197: 31		
» fröklängningen	250: —		
» plantskolornas skötsel	9,779: 79		
» dikningsbidrag	275: 98		
» inköp av inventarier	414: 35		
» avlöningar åt tjänstemän	10,778: 73		
» resekostnader	9,440: 19		
» administrationskostnader	3,982: 81		
» skrift, tryck i annonser	539: 22		
» skogsupplysning	995: 02		
» utlägg för skogsodling	4,382: 70		
» diverse utgifter för skogsodling	126: 78		
» diverse utgifter i övrigt	337: 68		
» diverse personers konto	1,121: 27		
» plantörskursen	1,694: 39		
» revisionskostnad	280: —		
» pensionsfonden	234: 89		
» inköp av fastigheten Fagerskogen	10,000: —		64,662: 97
		Transport	76,101: 72

		Transport	76,101: 72
Kontant i kassan	90: 43		
Insatt å kapitalräkn. utöver uttag därå	23,917: 54	24,007: 97	
A sparkassa insatta dep. medel		3,666: 92	27,674: 89

Utgående tillgångar.

Innestående på upp- och avskrivning	44: 84		
» » kapitalräkning	43,539: 28		
Kontant i kassan	90: 43	43,674: 55	
Dep. bevis s. s. pant för skogsodling	8,535: 78		
Kontant i bank dep. medel	5,654: 79	14,190: 57	
Frölager	2,530: 50		
Plantlager	11,273: 68		
Inventarier	7,186: 20	20,990: 38	
Utestående fordringar för rättegångar	454: 98		
» » » frön o. plantor	827: 65	1,282: 63	
Hushållningssällskapets planteringskassa 3,273: 98.			
Pensionsfonden	4,545: 40		
Fastigheten	12,000: —	16,545: 40	96,683: 53
		Summa kronor	200,460: 14

I följd härav få vi tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet åt skogsvårdsstyrelsen inom Uppsala läns landstingsområde för 1918 års räkenskaper och förvaltning.

Uppsala den 25 juni 1919.

A. R. Thalén.

O. Alfr. Berg. *K. H. Modén.*

Skogsvårdsstyrelsens i Södermanlands läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning och tjänstepersonal.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning är densamma som vid avgivandet av förra årets berättelse. Styrelsen utgöres sålunda av hovstallmästaren m. m. G. Tamm, av Kungl. Maj:t förordnad ordförande; godsägaren m. m. H. Santesson, utsedd av hushållningssällskapets förvaltningsutskott och godsägaren, kaptenen m. m. N. Arfwedson, utsedd av landstinget. Suppleanter äro likaledes fortfarande godsägaren, kaptenen m. m. E. F. von Celsing, utsedd av landstinget och godsägaren m. m. G. Sederholm, utsedd av hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

Länsjägmästare- och sekreterarebefattningarna hava fortfarande innehafts av länsjägmästaren E. G. Noreen, som under Styrelsen likaledes ansvarar för skogsvårdskassan. De egentliga kassagöromålen hava däremot överlåtits åt fanjunkaren m. m. D. Lindmark, under senare delen av året i egenskap av kamrer. Denne har dessutom biträtt vid expeditionstjänstgöringen. På grund av det högst betydligt ökade arbetet, som förorsakats av de under året utfärdade skogsvårdslagarna, har en biträdande länsjägmästare anställts från och med den 1 oktober. Till denna befattning antogs e. jägmästaren O. L. Bundy.

Länsskogvaktarnas antal har under året fortfarande varit 5 med nedanstående tjänstgöringsområden:

Norra distriktet, omfattande Öster- och Väster-Rekarna härader: länsskogvaktare J. E. Ekberg, tillika föreståndare för Ärila plantskola;

Västra distriktet, omfattande Oppunda härad med undantag av Bettna, Vrena och Husby-Oppunda socknar: länsskogvaktare G. H. Luthman, Katrineholm;

Södra distriktet, omfattande nämnda socknar av Oppunda härad samt Jönåkers, Rönö och Hölebo härader: länsskogvaktare H. Wernander, Nyköping, tillika föreståndare för Nyköpings plantskola.

Mellersta distriktet, omfattande Villåttinge härad: länsskogvaktare H.

Alsterberg, Flen, som dessutom verkställer dikningsundersökningar i hela länet, samt

Östra distriktet, omfattande Daga, Åkers och Selebo härader: länsskogvaktare H. W. Håkanson, Mariefred.

Skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Med de inskränkningar, som förorsakats av att två länsskogvaktare från årets början till den 1 april och en likaledes från årets början till den 1 juni varit anställda jämväl hos Bränslekommissionen, har Styrelsens verksamhet fortgått efter samma riktlinjer, som under föregående år. Genom lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo, som trädde i kraft den 14 juli, hava emellertid nya viktiga uppgifter under året förelagts Styrelsen, som för dessas fullgörande erhållit en väsentligt ökad befogenhet beträffande den enskilda skogsvården. Denna innefattar i korthet att Styrelsen med avverkningsförbud äger att ingripa mot skövling av ungskog samt å vissa fastigheter även mot all avverkning, som står i strid med grunderna för en god skogsvård.

Styrelsens sammanträden och de viktigaste behandlade ärendena.

Styrelsen har under året haft tre sammanträden. Av de ärenden, som därvid förekommit till behandling, förtjäna särskilt framhållas nedanstående:

Det viktigaste beslutet gäller givetvis klarläggande av Skogsvårdsstyrelsens tolkning av ovannämnda nya lag samt att organisera den nya verksamheten. Ordföranden utsågs härvid till verkställande ledamot, en biträdande länsjägmästare anställdes och förutvarande expeditionsbiträdet antogs till kamrer, varjämte plan uppgjordes för arbetsfördelningen mellan ordinarie och biträdande länsjägmästaren samt kamreren.

Sedan den förutvarande bokföringen med kassajournal och kassaredogörelse, upprättad efter räkenskapsårets slut, med den utsvällning Styrelsens räkenskaper under de senare åren undergått icke längre kunde anses motsvara kraven på överskådlighet, har Styrelsen under året beslutat en övergång till annan bokföringsmetod, den s. k. amerikanska med dagbok och huvudbok, vilket även genomförts såväl beträffande skogsvårdskassans som pensionsfondens räkenskaper från årets början.

Vidare har Styrelsen fattat beslut om anläggande av en ny plantskola i Flen, vilket dock under året ej kunnat verkställas. Slutligen bör här nämnas att Styrelsen beviljat personalen dyrtidstillägg för året,

i huvudsak överensstämmande med det som utbetalas till statens tjänstemän, samt för år 1919 fastställt ny lönestat.

Expeditionen och tjänstepersonalen.

Expeditionen (adr. Östra Kyrkogatan 10, Nyköping, Tel. 319) har varit för allmänheten öppen varje helgfri dag kl. 10—3 och vanligen även 5—7. Då ej resor eller andra förrättningar hindrat, har länsjägmästaren varit att träffa såväl personligen som per telefon då och övriga tider av dagen, varav en mängd personer begagnat sig.

Under året behandlade ärenden hava sammanförts under 1,955 diarienummer och utgöras av 2,037 ankomna och 2,115 avgångna skrivelser. Postboken upptager 5,487 avgångna postförsändelser.

Kassadagboken upptager 202 debet- och 722 kreditposter.

Länsjägmästaren har med biträde av kamreren D. Lindmark utfört alla å expeditionen förekommande göromål samt därutöver, så långt tiden medgivit, företagit resor för besiktning av avverkningar och skogsodlingar, för skogshushållningens ordnande, undervisning m. m. Under årets sista kvartal har även biträdande länsjägmästaren deltagit i ovannämnda göromål.

Länsjägmästarens och bitr. länsjägmästarens tjänstgöring utom expeditionen fördelar sig sålunda:

	Antal dagar	
	Ordinarie	Bitr. länsj.
Sammanträden med styrelsen, kommunalnämnder m. m.	7	1
Undervisning och föredrag	13	2
Besiktning av klängningsanstalten, skogsodling, plantskolor och avdikning	14	2
Besiktning av avverkningstrakter	20	8
Råd och anvisningar för skogens skötsel och vård	25	15
Närvaro vid laga skogsundersökningar	1	—
Skogsmöten och studieresor	8	—
Resor och diverse	6	1
Summa	94	29

Länsskogvaktarnas tjänstgöring torde framgå av efterföljande tabell. Påpekas bör att länsskogvaktarna Ekberg och Luthman under tiden 1 januari—31 mars och Alsterberg under tiden 1 januari—31 maj tjänstgjort även hos Bränslekommissionen.

3. *Skogsvårdsföreningens Tidskrift 1919.* Bilaga 1.

	Plantskole-arbeten	Tillsyn av skogsplantörer	Undervisning	Ledande av kulturarbeten	Gallring, stämpling, utmärkande av föråd	Besiktning av avverkade marker	Diverse	Resedagar	Summa
Wernander	65	6	3	—	82	36	50	14	256
Ekberg	43	8	—	—	63	19	25	18	176
Alsterberg	—	5	—	—	46	43	52	9	155
Luthman	—	6	—	3	56	74	47	9	195
Håkanson	—	9	—	—	75	66	22	14	186
Summa	108	34	3	3	322	238	196	64	968

Utbredande av kunskap i skogshushållning.

Länsjägmästaren har meddelat undervisning vid Åsa folkhögskola och lantmannaskola i 7 timmar, varav 3 timmar under exkursion, vid Ulvhälls lantbruksskola i 3 timmar och vid Strängnäs lantmannaskola i 5 timmar. Biträdande länsjägmästaren har undervisat 11 timmar vid Ulvhälls lantbruksskola, varav 3 timmar upptogos av exkursion.

Under hösten anordnades en skogsplantörskurs i Nyköping, avsedd att räcka i 2 veckor, vilken dock på grund av sjukdom måste avbrytas efter en veckas förlopp. Undervisningen härvid meddelades av länsjägmästaren och e. jägmästaren Tor Jacobson. Kursen skall dock fortsättas och avslutas våren 1919. Antalet deltagare utgjorde 16.

Under hösten var även anordnad en skogsvårdskurs för hemmansägare och hemmansägaresöner och denna pågick under en veckas tid med 29 deltagare. Ytterligare 9 hade anmält sig att deltaga häri, men blevo hindrade av sjukdom. Kursen leddes av de båda länsjägmästarna.

Vid undervisningen hava de för deltagarna värdefullaste av Skogsvårdsföreningens och andra folkskrifter kostnadsfritt utdelats. Skogsvårdskommittéernas ledamöter och de mera fasta skogsplantörerna hava kostnadsfritt erhållit tidskriften »Skogen».

Årsanslaget till Södermanlands—Östergötlands skogsmannaförbund för främjandet av dess verksamhet har under året varit 200: — kronor.

Skogsodling.

Skogsvårdsstyrelsens mera direkta arbete med skogsodlingarna på enskildes skogar inom länet har letts av länsskogvaktarna och 26 anställda plantörer. Dylikt arbete har ägt rum å 177 egendomar och krävt 734,5 arbetsdagar för de anställda plantörerna.

Styrelsens understödjande av skogskulturerna har fortfarande ägt rum i huvudsak på följande sätt:

1) Å kalmarker, avverkade före 1905, har Styrelsen bekostat och verkställt fullständig skogskultur efter det att skogsodlingskontrakt upprättats mellan markägaren och Styrelsen. Markägaren ikläder sig däri att hålla plantören med kost och logi, bidraga i Styrelsens utgifter för dennes avlöning med 1 kr. 50 öre per dag samt hålla den skogsodlade marken fredad i 10 år för kreatur. Skogsvårdsstyrelsen betalar däremot, med undantag av ovannämnda bidrag, såväl plantör som arbetsfolk och tillhandahåller plantor och frö. Under året hava på detta sätt 28,5 har planterats samt verkställts hjälpkultur på ett område motsvarande 19 har kal mark. (Närmare utredning i nedanstående skogsodlingstablå.) Under året hava 8 nya skogsodlingskontrakt av Styrelsen godkänts.

2) Å kalmarker uppkomna efter 1905, varå avverkaren är skyldig skaffa återväxt, har Skogsvårdsstyrelsen ombesörjt skogsodling på det sätt att plantör, utrustad med nödiga skogsodlingsredskap, tillhandahållits den enskilde godsägaren efter rekvisition avgiftsfritt under 3 dagar och därutöver mot Styrelsens självkostnadspris. 10,000 st. tall- och 10,000 st. granplantor hava erhållits avgiftsfritt. Plantor härutöver hava lämnats till Styrelsens självkostnadspris, som för året blivit 2 kr. per 1,000 st. oomskolade tall- och granplantor. Skogsfrö har tillhandahållits på följande villkor: till halva priset intill den frömängd, som erfordras till besåning av en hundradel av fastighetens hela utmarksareal; frö härutöver till Styrelsens självkostnadspris eller 14 kr. för tall- och 5,50 kr. för granfrö. (Närmare utredning rörande arbetets omfattning å nedanstående skogsodlingstablå.)

3) Åt enskilda markägare, som själva ombesörjt skogsodlingsarbetet, hava plantor och frö tillhandahållits under samma villkor, som under 2) angivits.

Skogsvårdsstyrelsens kostnad för de 26 plantörerna har gått till 4,627 kr. i dagtraktamente och 1,495,76 kr. i reseersättningar, sammanlagt 6,122,76 kr. och då arbetsdagarna voro 734,5 blir kostnaden för dag 8,34 kr. Plantörerna hava dessutom av markägarna erhållit kost och logi.

Av Skogsvårdsstyrelsen enligt skogsodlingskontrakt bekostade kulturer hava dragit en kostnad, för 112 dagsverken av plantörer à 8,34 per dag, efter avdrag av markägarnas förut omnämnda bidrag, 768 kr., för utförda dagsverken 4,119,40, sammanlagt 4,887,40 kr. och då skogsodlingen omfattat 46,5 har, blir Skogsvårdsstyrelsens kostnad per har 105 kr. Härtill komma dock markägarens utgifter, vilka hava beräknats till 12,36

Skogsodlingstablå.

Kulturmetod	Skogsodlad areal Har	Använt frö kg		Använda plantor						Använda dagsverken		Kostnad
				Oomskolade			Omskolade					
		Tall	Gran	Tall	Gran	Div.	Tall	Gran	Div.	Mans	Hjons	Kr.
1) Av skogsvårdsstyrelsen enl. kontrakt bekostad fullständig skogsodling.												
Nyplantering	28,5	—	—	126,000	76,000		—	—		285	374	4,119: 40
Hjälpplantering	18,0	—	—	84,000	39,000	—	5,000	5,000		180	197	
Summa	46,5	—	—	210,000	115,000	—	5,000	5,000	—	465	571	4,119: 40
För plantörerna	—	—	—	-	-	—	—	—		112	—	930: 00
2) Under ledning av utsända plantörer.												
Nyplantering	140,8	—	—	638,800	508,600	—	85,300	78,000	6,600	1,456	1,983	—
Nysådd	81,5	45,0	38,6	—	—	—	—	—	—	412	624	—
Hjälpkultur	17,0	3,0	2,0	44,700	41,700	—	11,000	21,000	—	167	321	—
Summa	239,3	48,0	40,6	683,500	550,300	—	96,300	99,000	6,600	2,035	2,928	—
För plantörerna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	623	—	5,216
3) Till enskilda markägare utlämnat frö och plantor	—	154,0	130,4	433,750	688,600		—	—	—	—	—	—

kr. per har. Arbetskostnaden för dessa kulturer skulle således gå *till omkring* 130 kr. per har.

Arbetsåtgången i dagsverke per har har varit: *plantör 2,4, man 10 och hjon 12.*

Arbetsåtgång vid kultur under Skogsvårdsstyrelsens *ledning* har i dagsverken per har blivit: *plantör 2,6, man 8,5 och hjon 12,2.* Arbetskostnaden för dessa senare kulturer har beräknats *till 150 kr. per har.* (Priset beräknat på följande sätt: Plantören har kostat Skogsvårdsstyrelsen 8,34 och markägaren inklusive skjutsar 5, eller sammanlagt 13,34 kr. per dag, karldagsverke har satts till 8 kr. och hjondagsverke till 4 kr.)

Anskaffning och distribuering av frö.

För att säkerställa tillgången på för orten lämpligt skogsfrö inköpte Styrelsen, i enlighet med beslut år 1917, i början av året en jägmästare G. Ramstedt tillhörig klängstuga, belägen vid Arnö, strax utom Nyköping. Då något kottlager icke övertogs, tillgången på tallkott var ringa och på grankott ingen, kunde endast en ringa mängd frö utklängas. Större delen av fröbehovet måste därför anskaffas genom inköp. I följd härav ställer sig fröanskaffningen på följande sätt:

	Tallfrö kg	Granfrö kg	Diverse frö kg
Behållning från 1917	11.0	3.0	—
Inköpt under år 1918	250,0	216,5	4.0
» i samband med klängstugan	3.0	—	—
Klängt under år 1918	49,5	—	—
Övervikt å inköpt frö	—	2.5	—
Summa anskaffat frö	313.5	222.0	4,0

Fröet har använts på följande sätt:

	Tallfrö kg	Granfrö kg	Diverse frö kg
Till enskilda markägare försålt till nedsatt pris	98,0	86.0	—
D:o till självkostnadspris	107,0	87,0	0.5
Utsått i Ärila plantskola	25,0	29,5	3.0
» » Nyköpings plantskola	13,0	19.5	0.5
Behållning till år 1919	70,5	—	—
Summa	313.5	222.0	4,0

Vid klängstugan klängdes 73 hl tallkott och detta gav i utbyte 49,5 kg rengjort frö, vilket gör 0,68 kg per hl tallkott.

Plantskolorna.

På våren utsåddes:

i Ärila plantskola..... 25 kg tallfrö, 29,5 kg granfrö, 3 kg div.
i Nyköpings plantskola..... 13 » » 19,5 » » 0,5 » »

Från plantskolorna uttogos under året följande antal där uppdragna plantor:

Plantskola	Oomskolade		Omskolade		Diverse
	Tall	Gran	Tall	Gran	
Ärila	419,200	674,000	89,800	72,300	8,350
Nyköpings	908,050	679,900	1,500	7,800	—
Summa	1,327,250	1,353,900	91,300	80,100	8,350
	2,681,150		171,400		
	2,860,900				

Dessa plantor utlämnades på följande sätt:

Årstid	Antal rekvirenter	Oomskolade		Omskolade		Diverse	Anteckningar
		Tall	Gran	Tall	Gran		
Våren.....	195	1,152,050	858,300	85,700	79,600	3,600	Avgiftsfritt.
Hösten ...	14	72,200	56,200	1,500	500	100	»
Våren.....	11	80,000	419,000	4,100	—	4,650	Mot självkostnad.
Hösten ...	3	23,000	20,400	—	—	—	»
Summa	223	1,327,250	1,353,900	91,300	80,100	8,350	—

Vid årets utgång funnos följande antal användbara plantor:

Plantskola	Oomskolade		Omskolade		Diverse
	Tall	Gran	Tall	Gran	
Ärila	1,032,000	504,000	110,000	56,000	6,000
Nyköpings	725,000	650,000		7,000	—
Summa	1,757,000	1,154,000	110,000	63,000	6,000
	2,911,000		173,000		
	3,090,000				

Den jämförelsevis ringa plantbehållningen vid årets utgång måste tillskrivas vårens torka, som vid Ärila plantskola, med dess torra sandmark, verkade synnerligen skadligt. En svår storm den 23 augusti anställde dessutom i samma plantskola svår förödelse, i det att marken på cirka 6 ar upprevs, varvid omkring 600,000 plantor förstördes.

Biträde för skogshushållningens ordnande, beståndsvård och avverkning.

Skogsvårdsstyrelsen har lämnat dylikt biträde efter därom inlämnad rekvisition på följande villkor: länsjägmästare avgiftsfritt under en dag och sedan efter 20 kr. per dag och länsskogvaktare avgiftsfritt under tre dagar och därutöver mot 10 kr. per dag. Personalen skall dessutom tillhandahållas fri kost och logi samt hämtas vid närmaste station.

Under året har dylikt biträde lämnats av ordinarie och bitr. länsjägmästarna samt av länsskogvaktarna på 183 ställen under sammanlagt 357 dagar.

Härvid hava av länsskogvaktarna å 940 har gallringsbleckning samt å 220 har hyggesjustering och utmärkande av fröträd verkställts.

Biträde med dikning.

Skogsvårdsstyrelsen verkställer efter rekvisition besiktning av sankmarker och, där det så anses lönande, upprättas kostnadsfritt avdikningsplan och utstakning av diken. Ställer sig dikningen för har räknat ej allt för dyr, bidrager Skogsvårdsstyrelsen med halva den beräknade avdikningskostnaden, dock ej mer än 500 kr., vilket belopp dock sedermera höjts till 1,000 kronor.

Under året hava 23 dikningsplaner upprättats och å expeditionen granskats, därav hava 15 st. föreslagits till godkännande, 3 st. böra närmare undersökas å marken och 5 st. hava ställt sig allt för dyra per har för att kunna av Styrelsen understödjas. Å mark, som genom skogsodlingskontrakt upplåtits åt Skogsvårdsstyrelsen, hava upptagits 374,5 meter diken för en kostnad av 165 kr., varigenom c:a 2 har beräknas blivit torrlagda.

Vidtagna åtgärder enligt gällande skogsvårdslagar:

1) *Med anledning av 1903 års lag.*

Under året hava inkommit 204 rapporter om avverkningar och hyggesbesiktningar. I 7 fall har Styrelsen funnit skäl hos Konungens befallningshavande påkalla laga skogsundersökning. Under året hava 7

sådana blivit verkställda. Efter laga syn hava 3 st. förbindelser om åtgärder för skogsåterväxtens betryggande av den skogsodlingsskyldige undertecknats. Ett avverkningsförbud har av Konungens befallningshavande utfärdats, men sedermera upphävts efter det borgen lämnats för skogsodlings verkställande. I två fall hava avtal ej kunnat träffas, utan hava dessa båda ärenden måst överlämnas till domstol för avgörande. Tre domstolsutslag ha under året avkunnats och samtliga hava utfallit i överensstämmelse med Styrelsens yrkande.

Utan laga syn hava under hand 46 överenskommelser träffats om åtgärder för skogsåterväxtens betryggande.

2) *Med anledning av lagen av den 28 juni 1918.*

Genom sin mera allmänt hållna avfattning har den närmare tolkningen av denna lag, som tillkommit för att hejda den genom kristidens osunda egendomsspekulationer i hög grad stegrade skogsskövlingen, kommit att i huvudsak vila på vederbörande skogsvårdsstyrelse. Ett betydande arbete har därigenom förorsakats dels för upplysning huru lagen bör tolkas, dels för att genom anvisningar eller direkt utförande av stämplingar lämna besked huru avverkning i de enskilda fallen finge bedrivas, dels ock för kontrollen över lagens efterlevnad och beivrandet av överträdelser däremot.

Styrelsens åtgärder i första avseendet hava bestått i dels kungörandet av lagens ikraftträdande med en kortfattad tolkning av dess innehåll, dels ock i ett uppdrag för länsjägmästaren att författa en mera omfattande uppsats att både införa i länets tidningar och utgivas i broschyrform. Detta uppdrags fullgörande medhanns dock först efter berättelseårets utgång.

För erhållande av biträde i och för anvisningar och verkställande av stämplingar till förekommande av lagöverträdelser infördes i länets tidningar kungörelser, att Skogsvårdsstyrelsens personal efter därom gjord ansökan enligt särskilt formulär stode till förfogande. Genom denna upplysningsverksamhet torde avsikten med lagen i regel blivit uppnådd. I sju fall under året har dock Styrelsen ansett sig böra ingripa med avverkningsförbud. Över ett av dessa hava besvär anförts hos Konungens befallningshavande, som dock efter förklaring av Styrelsen lämnat dem utan avseende.

Förrättningar för kontroll, anvisning och stämpling enligt denna lag hava verkställts

av länsjägmästaren	på	6	ställen	under	11 dagar,
» bitr. »	»	16	»	»	21 »
» länsskogvaktarna	»	59	»	»	123 »

Finanserna.

Såsom av räkenskaperna framgår hava inkomsterna under året varit 123,468: 12 kr. och utgifterna 73,716: 45 kr., vadan alltså en behållning av 49,751: 67 kr. under året uppstått. Från föregående år fanns en behållning på 62,959: 53 och var således hela behållningen vid årets slut 114,167: 96 kr. Dock må anmärkas att härav 25,000 kronor avsatts till byggande av en fröklängningsanstalt. Den stora behållningen, som uppstått under de båda senaste åren, är beroende på de genom de höga prisen på skogsprodukter och de stora avverkningarna i utomordentlig grad stegrade inkomsterna i form av skogsvårdsavgifter. Överskottet bör lämpligen fonderas, ty dels uppstå i och med de kraftiga avverkningarna stora kalmarker, som i en framtid sannolikt behöva skogsodlas, varvid stora krav torde komma att ställas på skogsvårdskassan, dels måste Styrelsens understödjande verksamhet fortgå utan tvära avbrott, på grund varav en reservfond till utjämnande av vid lågkonjunkturer inträffande minskade inkomster är oundgängligen behövlig.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

Som priserna på skogsprodukter av alla slag under det gångna året alltjämt varit i stigande, har detta föranlett ett starkt spekulerande i skogsegendomar och en häftig stegring i avverkningen. Även ungskogarna, som förut mera undantagsvis inom länet misshandlats, började nu att i allt större utsträckning falla offer därför. Det var därför uppenbart att åtgärder häremot erfordrades och man kan med bestämdhet påstå att den nya lagen varit till stor nytta.

Ökningen i skogsavverkningen och skogsprodukternas värde framgår av att enligt deklarationerna till skogsvårdsavgift under året rotvärdet å den under 1917 avverkade skogen uppgick till 13,596,899 kr. mot 8,384,477 kr. under närmast föregående år. Man har all anledning antaga, att rotvärdet å 1918 års avverkningar icke kommer att visa någon nedgång.

Då den enskilda hemmansägaren försäljer sin skog, sker detta ännu merendels genom avverkningsrätts upplåtande över hela eller endast en del av hemmanets skogsareal. I allmänhet begränsas denna nedåt till något visst tumtal vid brösthöjd, vanligen 7, 8 eller 9 tum. De huggningar, som härigenom uppstå, äro ytterst fördärvliga för de bestånd, som sedan äro avsedda att fortväxa. I mera mogna bestånd kvarstå efter en dylik avverkning i regel endast för fortlevnad oduglig skräpskog, som måste borttröjas för att lämna plats för genom skogsodling uppdraget bestånd. Mången gång har det emellertid inträffat, att det

icke varit möjligt att med stöd av 1903 års lag bringa vederbörande till sådana åtgärder. Genom den nya skogsvårdslagen kan emellertid dylik avverkning hindras eller angivna åtgärder framtvingas beträffande avverkningsrätter upplåtna efter den 14 maj 1918.

De gallringar, som bedrivas å de enskilda skogarna, med undantag på bruksskogar och större gods, där skogspersonal finnes anställd, hava ofta varit felaktigt utförda. De grövsta träden ha i allmänhet utplockats utan att avseende blivit fäst vid att de vackraste och mest snabbväxande individerna därigenom borttagas och beståndets tillväxtenergi sålunda försämras.

Redan före den nya lagens tillkomst hade dock genom Styrelsens upplysningsverksamhet samt frivilligt anlitande av Styrelsens personal en avgjord förbättring häri inträtt. Den nya lagen har tillagt Styrelsen befogenhet att med maktspråk ingripa häremot.

Även 1918 liksom föregående år hade en för skogsbruket otjänlig väderlek. Därigenom att snön tidigt gick bort försvårades virkesutdrivningen. Vårens och försommarens starka torka var ej ägnad att gynna de späda plantorna, varför ock årets skogsodling gått mindre väl till. Den myckna nederbörden under hösten åter försvårade stämplingsarbetet.

Trots vårens och försommarens torka blev skadegörelsen genom skogseld av jämförelsevis ringa omfattning. Beträffande denna hänvisas till bilaga IV.

Beträffande samtliga årets skogsvårdsåtgärder på enskildes skogar inom länet, vilka kommit till Styrelsens kännedom hänvisas till bil. III. Hjälpgallrad areal kan dock, av brist på uppgifter rörande Bränslekommissionens avverkningar, icke heller för detta år uppgivas.

Nyköping den 25 april 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Gösta Tamm.

/ Erik G. Noreen.

Skogsodling på grund av skogsodlingskontrakt år 1918.

Ställe	Socken	Fullständig skogsodling										Hjälpkultur								Arbetsdagar för plantörer	Kostnad	
		Använda plantor i tusental						Skogsodlad areal		Vid arbetet förbrukade dagsverken			Använda plantor i tusental				Nu skogsodlad av arealen proc.	Vid arbetet förbrukade dagsverken					
		Oomskolade			Omskolade								Oomskolade		Omskolade								
		tall	gran	div.	tall	gran	div.	har	ar	mans	kvinns	barns	tall	gran	tall	gran		mans	kvinns	barns		Kr.	ö.
Viby	Helgarö	27	27	—	—	—	—	6	—	94	59	26,5	—	—	—	—	—	—	—	—	15	749	25
Binklinge	Vrena	14	14	—	—	—	—	3	50	25	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	252	25
Norrtuna	Kattnäs	20	20	—	—	—	—	5	—	36	43,5	17	—	—	—	—	—	—	—	—	13	393	45
Viggeby	Fogdö	—	—	—	—	—	—	3	50	—	—	—	20	10	—	—	90	35	48	—	10	319	—
Malmby n:r 2	Strängnäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	25	10	10	—	3	80	—
Ökna	Stenkvista	5	5	—	—	—	—	1	—	12	12	—	8	7	—	—	40à50	18	19	—	10	243	—
Kälbro	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	—	—	25à30	45	60	—	15	405	—
Sanden	Ärila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	5	—	37	29	—	7	270	20
Källtorp	Kjula	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	12	5	—	—	35	31	—	6	271	—
Hällby	Torshälla	50	—	—	—	—	—	6	—	80	90	60	—	—	—	—	—	—	—	—	16	850	—
Bergshammar	Kjula	10	10	—	—	—	—	2	50	38	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	286	25
	Summa	126	76	—	—	—	—	27	50	285	270,5	103,5	84	39	5	5	—	180	197	—	112	4,119	40

Medelkostnad per har: Skogsvårdsstyrelsens ..... 118: —
Beräknad kostnad för markägarna ..... 13: —
Summa kr. 131: —

Bil. II.

SAMMANDRAG

över för skogsodlingsändamål lämnat biträde av länsskogvaktare och plantörer, utlämnade plantor och tillhandahållet skogsfrö år 1918.

Socken och härad	I socken					I härad				
	Biträde antal dagar	Utlämnade plantor st.		Utlämnat frö i kg		Biträde antal dagar	Utlämnade plantor st.		Utlämnat frö i kg	
		tall	gran	tall	gran		tall	gran	tall	gran
Jönåkers härad.										
Bergshammars s:n	5	5,000	5,000	2.00	2.00					
Tuna »	13	15,000	15,000	13.00	13.00					
Lunda »	8	15,000	15,000	—	—					
Kila »	3	17,000	20,000							
Björkviks »	14	32,000	38,000	4.50	3.50					
Nykyrka »	2	23,000	23,000	—	—					
Stigtomta »	10	58,400	20,050	—	—					
Bärbo »	—	36,000	48,000	7.50	7.50					
Nikolai »	16	38,000	15,300	3.50	2.50	71	239,400	199,350	30,50	28,50
Rönö härad.										
Ripsa s:n	—	—	125,000	0.25	1.50					
Lids »	2	4,000	5,000	—	—					
Runtuna »	12	24,000	24,000	—	—					
Ludgo »	2	5,000	5,000	5.00	5.00					
Tystberga »	6	18,000	8,000	—	—					
Svärta »	3	5,000	5,000	13,00	12,00					
Helgona »	—	15,000	—	—	2,00					
Lästringe »	2	10,000	10,000	5.00	5.00	27	81,000	182,000	23.25	25,50
Hölebo härad.										
Hölö s:n		1.000	—							
Västerljungs »	3	—	—	6,00	3.00					
Vagnhärads »	5	—		12,00	10,00	8	1,000	—	18,00	13.00
Oppunda härad.										
Västra Vingåkers s:n	23	66,400	66,600	2,00	2,00					
Östra Vingåkers »	32	15.000	15,000	13.25	8.25					
Österåkers »	2	—	8,000	1.00	1.00					
Julita »	2	4,500	4,500							
Floda »	23	50 500	57,500	2.90	1.90					
Sköldinge »	4	8,000	7,000	4.00	3.50					
Transport	86	144,400	158,600	23.15	16.65	106	321,400	381,350	71.75	67.00

Socken och härad	I socken					I härad				
	Biträde antal dagar	Utlämnade plantor st.		Utlämnat frö i kg		Biträde antal dagar	Utlämnade plantor st.		Utlämnat frö i kg	
		tall	gran	tall	gran		tall	gran	tall	gran
Transport	86	144,400	158,600	23,15	16,65	106	321,400	381,350	71,75	67,00
Stora Malms s:n	5½	10,000	15,000	5,00	4,00					
Lerbo »	2	6,000	6,000	—	—					
Vadsbro »	13	10,000	10,000	3,00	2,30					
Husby-Oppunda »	—	—	—	0,50	1,00					
Blacksta »	—	3,000	2,000	1,00	1,00					
Bettna »	12	25,550	44,550	10,25	4,25					
Vrena »	—	10,000	50,000	—	—	118½	208,950	286,150	42,90	28,90
Villåttinge härad.										
Helgesta s:n	—	—	—	2,00	—					
Hyltinge »	—	—	5,000	0,50	4,00					
Forssa »	—	10,000	9,000	1,00	1,00					
Dunkers »	12	22,000	17,000	—	—					
Lilla Malma »	5	14,100	15,000	1,50	0,50					
Lilla Mellösa »	3	10,000	11,000	2,00	2,00					
Flens »	3	3,000	3,000	1,00	1,00	23	59,100	60,000	8,00	8,50
Öster-Rekarna härad.										
Jäders s:n	43	76,200	71,400	—	—					
Barva »	—	15,000	15,000	—	—					
Kjula »	27	59,000	40,000	—	—					
Sundby »	2	3,400	2,000	—	—					
Vallby »	8	15,000	15,000	—	—					
Hammarby »	2	4,500	5,000	—	—					
Stenkvista »	34	62,500	53,500	—	—					
Ärila »	21	83,600	28,300	7,50	4,00					
Husby-Rekarna »	—	14,600	16,000	10,50	9,00					
Näshulta »	3	13,000	17,000	6,00	5,50	140	346,800	265,200	24,00	18,50
Väster-Rekarna härad.										
Torshälla s:n	18	56,700	7,000	—	—					
Gillberga »	34	124,000	87,000	5,25	4,25					
Lista »	1	1,000	1,000	—	—					
Tumbo »	13	21,600	20,500	—	—					
Transport	66	203,300	115,500	5,25	4,25	387½	936,250	992,700	146,75	122,40

Socken och härad	I socken					I härad				
	Biträde antal dagar	Utlämnade plantor st.		Utlämnat frö i kg		Biträde antal dagar	Utlämnade plantor st.		Utlämna frö i kg	
		tall	gran	tall	gran		tall	gran	tall	gran
Transport	66	203,300	115,500	5.25	4.25	387½	936,200	992,700	146,65	122,90
Oja s:n	—	—	—	2.00	2.00					
Västermo »	—	—	5,000	—	—	—	203,300	120,500	7,25	6,25
Åkers härad.										
Åkers s:n	—	17,500	22,500	5.00	5.00					
Fogdö »	—	22,000	12,000	3.00	3.00					
Helgarö »	—	35,000	3,000	—	—					
Strängnäs »	—	25,100	23,500	11,00	10.00	—	99,600	61,000	19,00	18,00
Daga härad.										
Gåsinge s:n	—	10,000	—	—	—					
Kattnäs »	—	20,000	20,000	—	—					
Frustuna »	—	24,600	81,000	4,00	4.00					
Björnlunda »	—	10,000	10,000	8,00	2.50					
Gryt »		21,900	48,100	8.00	7.00	—	86,500	159,100	20,00	13.50
Selebo härad.										
Toresunds s:n	—	4,000	4,000	—	—					
Över-Selö »	—	10,000	10,000	—	—					
Ytter-Selö »	—	29,700	25,500	—	—					
Kärnbo »	—	8,000	5,000	—	—					
Taxinge »	—	2,500	20,000	5,00	5.00					
Över-Enhörna »	—	20,000	20,000	3,50	3.00					
Ytter-Enhörna »	—	—	—	0,50	0,50	—	74,200	84,500	9,00	8,50
Eskilstuna stad.										
f. d. Fors s:n	—	12,500	13,000	1.00	4.00					
f. d. Klosters »	—	2,500	2,500	2,00		—	15,000	15,500	3,00	4,00
Nyköpings stad	—	—	—	—	—	—	3,700	700	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	1,418,550	1,434,000	204,90	173,15

Bil. III.

SAMMANDRAG

över skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar inom Södermanlands läns landstingsområde år 1918.

Härad	Gallring	Dikning	Kulturhägnad	Markberedning	Plantering	Hjälpkultur	Sådd	Summa nykultiverad mark
	har	längdmeter	längdmeter	har	har	har	har	har
Jönåkers	1,146	1,867	275	18	95,0	13,2	135,5	230,5
Rönö	782	555	600	8	31,9	43,0	78,6	110,5
Hölebo	72	1,628	—	—	8,1	6,0	38,5	46,6
Oppunda	1,019	2,722	900	23	69,3	28,5	270,5	339,8
Villåttinge	648	2,430	1,100	19	17,4	36,0	27,0	44,4
Öster-Rekarna	492	6,033	1,500	—	62,2	20,5	28,0	90,2
Väster-Rekarna	172	1,000		8	32,4	2,0	26,5	58,9
Åkers	71	385		—	28,8	10,0	37,0	65,8
Daga	182	-	—	—	31,3	4,0	34,0	65,3
Selebo	74	374	—	—	15,9	1,3	17,5	33,4
Eskilstuna stads område	76	—	—	—	3,2	—	7,0	10,2
Summa	4,734	16,994	4,375	76	395,5	164,5	700,1	1,095,6

Skogseldar inom Söder-

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn Kilometer	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag angivna i tiondelar, där elden uppkom, tall, gran, löv	Areal skogsmark, som övergicks av elden Har	Den brunna skogens medelålder
Socken	By						
1	2	3	4	5	6	7	8
Ärila	Stockkärr	2 km till Ärila stationssamhälle	30 maj	Gnistor fr. lokomo.	0,8 tall, 0,2 gran	5	65 år
»	St. Häradsäng	2 km till Stålboga järnvägsstation	15 maj	» » »	0,4 tall, 0,1 gran, 0,5 löv	6	20 »
Taxinge	Taxinge-Näsby	2 km t. Taxinge Näsby gård	7 juni	Stubbsprängning	tall	5	100 »
Floda	Väsby	0,5 km till Stavsäter	10 och 11 juli	Blixten	0,8 tall, 0,2 gran	1,5	–

Bil. IV.

manlands län år 1918.

Med anledning av eldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder	Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet Kronor	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar o. d., ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad Kronor	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad Kronor	Anteckningar. Har skogen nyligen varit brandskadad? Har långvarig torka varit rådande före branden? Har skogsmarken tagit nämnvärd skada av branden? m. m.
9	10	11	12	13	14
—	2,000	Moteld och släckningsmanskap	3,000	5,000	Skogen nyligen gallrad. Långvarig torka före branden. Myllan uppbränd.
—	1,900	Sjö naturlig gräns, dessutom släckningsmanskap	2,000	3,900	Långvarig torka före branden.
—	300	Moteld	800	1,100	» » »
—	25	Regn	—	25	Egentliga skogen avverkad 1 år före branden. Långvarig torka före branden

Revisionsberättelse.

Sedan undertecknade av vederbörande myndigheter utsetts till revisorer av skogsvårdsstyrelsens i Södermanlands läns landstingsområde räkenskaper och förvaltning under år 1918, få vi avgiva berättelse över denna revision.

Under året influtna medel:

Anslag: Statsanslag till skogsvårdsstyrelsens verksamhet	3,700: —	
» » skogsodlingens främjande	2,922: —	
Hushållningssällskapets anslag	500: —	
Landstingets »	2,500: —	9,622: —
Skogsvårdsavgifter	97,565: 59	
» andel i hos Kungl. Statskontoret redovisade	4,100: —	101,665: 59
För försålda effekter frö och plantor		4,082: 14
» biträde av styrelsens tjänstemän		1,415: —
Diverse inkomster		671: 03
Inbetalda fordringar		640: 79
Räntor		5,371: 57
	Summa kr.	123,468: 12

Från kreditsidan antecknas:

Rese- och traktamentersättningar, avlöningar och dyrtidstillägg	34,915: 98
Skogsodlings m. fl. kostnader	23,095: 52
Till pensionsfonden avsatta	2,145: 42
Upplysningsverksamhet	3,456: 75
Kostnader i fiskaliskt hänseende	2,331: 37
Inköp av inventarier	1,990: 25
Trycksaker, annonser, diverse omkostnader m. m.	5,781: 16
Inkomster utöver utgifterna	49,751: 67
Summa kr.	123,468: 12

Utgående Balans Konto.

An.	Balansräkningars Konto (Giro)	93,663: 55	
»	» » (Kapital)	18,730: 57	112,394: 12
»	Obligationers Konto		8,000: —
»	Skogsfröers »		990: 64
»	Plantors »		6,674: —
»	Fröklängningens »		768: 51
»	Inventariers »		3,990: 25
»	Fastigheters »		9,880: 48
»	Div. personers »		2,948: 95
»	Kassa »		1,197: 21
		Summa kr.	146,844: 16

Per.	f. Skogsodlingskommitténs fonds Konto	1,676: 20
»	Reserverade medel till fröklängningsanstalt	25,000: —
»	Plantors Konto	6,000: —
»	Kapital Konto	114,167: 96
	Summa kr.	146,844: 16

Liksom fallet varit under flera föregående år, hava revisorerna i och för en mera ingående granskning av skogsvårdsstyrelsens arbete och resultatet därav företagit resor; för året inom länets norra del, varvid 10 st. arbetsplatser besökts. Å dessa hava under de senaste 15 åren tillsammans omkring 180 har skogsodlats, dels vid 8 egendomar å 130 har helt och hållet på skogsvårdsstyrelsens bekostnad i överensstämmelse med uppgjorda skogsodlingskontrakt och dels vid 2 egendomar å 50 har av markägaren med stöd av skogsvårdsstyrelsen genom lämnande av sakkunnigt biträde samt skogsodlingsmateriel. På några av dessa egendomar hava styrelsens organ dessutom biträtt med avverkningens ändamålsenliga ordnande. Resultatet av nu omtalade atgärder kan betecknas som synnerligen tillfredsställande. Vid detta omdöme måste dock undantagas ett par ställen, där markägaren ej varit bunden av skogsodlingskontrakt och således varit oförhindrad att använda det skogsodlade området till betning, innan återväxten hunnit undanväxa skadegörelse genom beteskreatur. Revisorerna vilja därför framhålla det önskvärda i att skogsodlingshjälps erhållande alltid skall åtföljas av förbindelse från vederbörande markägare att under tillräckligt lång tid skona

kulturplatserna för betning, en sak varom skogsvårdsstyrelsen lärer vara enig med revisorerna.

Vid några ställen besågs under samma resor skövlade områden, beträffande vilka behöriga inledande åtgärder vidtagits av skogsvårdsstyrelsen. Förhållandena vid ett av dessa, Fröberga i Över-Selö socken, finna revisorerna synnerligen anmärkningsvärda. Här hade nämligen odlingslån beviljats i och för uppodling av ren skogsmark, som åtminstone till större delen således ej lämpade sig till åker eller betesmark. Jordmånen utgjordes av mer eller mindre groft grus med ett mycket tunnt humuslager. Ägaren, som var närvarande vid besiktningen av det avverkade området, förklarade sin avsikt vara att efter uppodlingen taga en skörd och så verkställa insåning till mångårig vall, åtgärder som i detta fall ögonskenligen måste betecknas som orimliga. Revisorerna, som representera såväl staten som landstinget och hushållningssällskapet inom länet, kunna ej underlåta att fästa uppmärksamheten vid det tillämnade missbruket av odlingslån. Till detta kommer, att, även om ett mindre område undantagits, där uppodling på grund av förefintliga ättehögar ej skall ske, många fornminnesmärken på andra delar av området ifråga utsättas för rubbning eller annan skadegörelse genom det planerade »odlingsarbetet».

Vid Surssa i samma socken hade ägaren kalavverkat skog, som genom länets skogsodlingskommittés försorg uppdragits för 38 à 39 år sedan. Ägaren uppgavs ämna använda marken, c:a 40 har, till beteshage, ehuru revisorerna funno endast en ringa del därav passande för sagda ändamål, under det att huvudparten endast lämpade sig för skogsbörd. Även ännu yngre skog, som skogsvårdsstyrelsen uppdragit vid samma gård för 13 år sedan, var i fara för liknande behandling som den nyssnämnda ungskogen undergått eller att i förtid avverkas. De nya provisoriska skogslagarna lämna dock möjlighet att förhindra dylik skövling, och lärer skogsvårdsstyrelsen vara betänkt på åtgärder i sådant syfte.

I detta sammanhang vilja revisorerna, på grund av den kännedom de förvärvat om förhållandena inom länet samt om skogsvårdsstyrelsens arbete, kraftigt understryka behovet av en genomförd lagstiftning i den riktning, som nyssnämnda provisoriska skogslagar angiva, och uttala sin förvissning om, att sådana lagar bliva effektiva under förutsättning att tillräckliga medel och arbetskrafter stå till skogsvårdsstyrelsens förfogande.

Vad penningmedel beträffar har Södermanlands läns skogsvårdsstyrelse för närvarande tillräckligt, vilket bland annat framgår därav, att

en behållning till styrelsens disposition vid utgången av år 1918 av ej mindre än 114,167: 96 kr. förefanns, varav dock 25,000 kr. avsatts för uppförande av en fröklängningsanstalt. Skogsvårdsstyrelsen har med anledning härav framhållit önskvärdheten av att av dessa medel, som tillkommit under de sista årens högkonjunkturer å virkesmarknaden, en fond bildas som kan lämna skogsvårdsstyrelsens arbete ett tillräckligt och säkert finansiellt stöd under kommande tider med tryckta virkespriser och därmed följande knappare tillskott av skogsvårdsmedel. Revisorerna vilja på det livligaste instämma i detta skogsvårdsstyrelsens uttalande och dessutom fästa uppmärksamheten på, att statens under kristiden åsamkade skuldsättning för framtiden måste försvåra beviljande av direkta statsanslag för sådana ändamål som här avses.

Av skogsvårdsstyrelsens berättelse framgår, att styrelsens verksamhet alltjämt vuxit i en omfattning, vilken nödvändiggjort, att de verkställande organen måst utökas genom anställande av en biträdande länsjägmästare och flere länsskogvaktare, varjämte även expeditionsgöromålen påkallat en förstärkning av arbetskrafterna. Dessa åtgärder finna revisorerna väl motiverade och vittna åtgärderna i sin mån om skogsvårdsstyrelsens avsikt att vad på densamma ankommer göra skogslagarna effektiva..

Under berättelseåret hava genom skogsvårdsstyrelsens försorg 46,5 har och med styrelsens stöd 239,3 har skogsodlats. Kostnaderna härför kunna i stort beräknas till 150 kr. per har, vilket med rådande arbetspriser måste betecknas som en ganska måttlig kostnad.

För övrigt har skogsvårdsstyrelsens fortsatt sitt arbete beträffande skogsvårdskurser och annan upplysningsverksamhet samt lämnat biträde till enskilda skogsägare för genomförande av rationella avverkningsmetoder. Ävenså hava dikningsplaner upprättats och dikningsarbeten å försumpad mark direkt understötts.

I 7 fall har laga undersökning beträffande vanvård av skogsmark påkallats. Utan sådan syn hava 46 överenskommelser träffats för vidtagande av skogsodlingsåtgärder. Avverkningsförbud i samband med de nya skogslagarnas tillämpning har utfärdats i 7 fall. Kontroll, anvisning och stämpling har verkställts på 81 ställen på grund av sistnämnda lagar.

Räkenskaperna hava revisorerna funnit förda med utmärkt ordning och reda samt, med undantag för en del inkomstposter, försedda med behöriga verifikationer. Då dessutom skogsvårdsstyrelsens arbete förövrigt befunnits omsorgsfullt och energiskt i och för den enskilda skogs-

skötselns höjande i länet på såväl tvångets som frivillighetens väg, kunna revisorerna med synnerligt nöje tillstyrka ansvarsfrihet för det år revisionen omfattat.

Eskilstuna den 15 augusti 1919.

Clas Häckner.
Av Kungl. Maj:t utsedd revisor.

Carl Nisser.
Av Hushållningssällskapet utsedd revisor.

F. von Mecklenburg.
Av Landstinget utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens inom Östergötlands läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Enligt Kungl. förordningen av den 24 juli 1903 får skogsvårdsstyrelsen inom Östergötlands läns landstingsområde härmed vördsamt avgiva berättelse för år 1918.

Sammandrag över skogsvårdsstyrelsens räkenskaper under år 1918.

Inkomster.

Kassabehållning		156,095: 74
Statsbidrag till skogsvårdsstyrelsens verksamhet	2,600: —	
» » skogsodlingens befrämjande	4,870: —	
Skogsvårdsavgifter, reserverade	6,150: —	13,620: —
Skogsfrö och plantor		10,223: 29
Ersättning för biträde		5,619: 65
Räntor samt div. inkomster å omkostnadskontot		8,270: 90
	Kronor	193,829: 58

Utgifter.

Skogsodlingskostnader	16,489: 66	
Plantor och arbeten i plantskolorna	20,927: 91	
Skogsfrö	1,686: 15	
Inköp och klängning av kott	6,070: 44	
Plantörskurs	2,330: 18	
Föredrags hållande	41: 60	
Resekostnader	29,410: 85	
Löner och arvoden	29,432: 02	
Omkostnader	8,587: 43	
Dikningar	388: —	
Diverse	569: 11	115,933: 35
	Transport kr.	115,933: 35

Transport kr.	115,933: 35
Bidrag till pensionsfonden	996: 64
Lägenheten Nysäter, första köpeskilling	3,000: —
Inventarier	10,256: 77
Kassabehållning. Innestående å bankräkning och kontant	63,642: 82
Kronor	193,829: 58

Tablå över skogsvårdsstyrelsens ekonomiska ställning den 31 december 1918.

Tillgångar.

Fordran av diverse personer	759: 50
» » Östergötlands läns landsting	5,000: —
Diverse inventarier	8,000: —
Fröklängningsstugan	3,000: —
Plantor	9,793: 75
Skogsfrö	7,095: 57
Lägenheten Löfsberg	2,500: —
» Nysäter	3,000: —
Kassabehållning	63,642: 82
Kronor	102,791: 64

Skulder.

Inga.

Skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Ordförande: Bruksägare Gunnar Ekelund (utsedd av Kungl. Maj:t).

Ledamöter: Godsförvaltare Åke Joachimsson (utsedd av landstinget).
Godsägare Johan Karsberg (utsedd av hushålln.-sällsk.).

Suppleanter: Bruksdisponent Elis Wettergren (utsedd av landstinget).
Godsägaren, friherre Israel Lagerfelt (utsedd av hushållningssällskapet).

Av skäl, som närmare angivits i 1917 års berättelse, hade styrelsen vid Bränslekommissionens tillkomst ej ansett sig kunna underlåta att ställa sin forstligt utbildade personal till kommissionens förfogande. Förhållandet kvarstod vad beträffar länsskogvaktarna till 1 april och länsjägmästaren till 1 juli 1918, och såsom följd därav låg styrelsens verksamhet under första delen av berättelseåret så gott som nere.

Skogsodlingarna utfördes emellertid enligt uppgjord plan och till en omfattning något överstigande föregående årets. Med sommarens inträde kommo övriga arbeten i gång.

Genom att avsevärt utöka sin personal, bl. a. genom anställande av en extra länsjägmästare, har styrelsen sökt ej blott att inhämta vad som under senaste året ej medhunnits, utan jämväl att lösa de nya uppgifter, den ställt sig före. En sedan länge planerad systematisk undersökning av samtliga enskilda skogar inom länet för utrönande av kal- och sankmarksförekomsten har sålunda blivit påbörjad och vid årets slut fortskridit så långt, att något mer än fjärdedelen av länet blivit genomgången. Vidare har avdikningsfrågan ägnats uppmärksamhet, och för första gången ha planer för torrläggning av till skogsbörd lämpliga marker utförts samt i viss utsträckning bidrag lämnats.

Men även om nu nämnda arbeten utgjort en väsentlig del av styrelsens verksamhet, har denna i än högre grad karaktäriserats av vad som direkt eller indirekt kan sättas i samband med tillkomsten av 1918 års provisoriska skogslag. Genom Lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo den 28 juni 1918 ha nya, stora fält öppnat sig för styrelsens verksamhet. Ett länge närt önskemål har blivit nått. Möjlighet har vunnits att stävja skogsskövlingen, och på ett helt annat sätt än förut kan skogsvårdsstyrelsen leda skogsskötselns utveckling i rätt riktning.

Den befogenhet, som lagts i skogsvårdsstyrelsens hand, är stor, men knappast skulle styrelsen tjäna sin uppgift, om den i varje fall med makt sökte göra sin åsikt gällande. Mycket skulle visserligen vinnas, om tvångsvägen beträddes, men än större resultat bör kunna nås, om det förtroendefulla samarbetet mellan styrelsen och allmänheten upprätthålles och ytterligare utvecklas.

Övervakandet av den nya lagens efterlevnad har givetvis i stor utsträckning tagit styrelsens kraft i anspråk. Men den följden ha också de nya bestämmelserna haft, att styrelsen i avsevärt högre grad än någonsin förut blivit anlitad för avverkningars planläggande.

För såväl denna som övriga grenar av styrelsens verksamhet redogöres närmare i det följande.

Styrelsen har under året varit samlad till sju sammanträden samt dessutom gjort två besiktningsresor.

Skogsodling.

Omfattningen av genom skogsvårdsstyrelsens försorg under år 1918 utförd skogsodling framgår av tab. 1.

Tab. 1.

Skogsodlingar utförda under skogsvårdsstyrelsens direkta ledning år 1918.

	Antalet jordägare	Använt skogsfrö: Tall kg	Använt skogsfrö: Gran kg	Använda plantor: Oomskolade Tall st.	Använda plantor: Oomskolade Gran st.	Använda plantor: Omskolade Tall st.	Använda plantor: Omskolade Gran st.	Div. st.	Skogsodlad areal: Nykultur har	Skogsodlad areal: Hjälpkultur: Hela arealen har	Skogsodlad areal: Hjälpkultur: Reducerad areal har	Plantörer: Antal	Plantörer: Förrättningsdagar
Enligt skogsodlingskontrakt A . . .	—	19.20	14.10	163,100	34.800	22,800	57.500	—	41.07	77.59	—	—	—
Enligt skogsodlingskontrakt B	—	251.00	272.15	475,700	85,800	116.600	145,900	—	558.97	314.29	—	—	—
Enl. vanl. rekvisition	—	156.90	136.85	398,000	135,800	36,000	126,000		359.05	125.75	—	—	—
Summa	484	427.10	423.10	1,036,800	256,400	175,400	329,400	12,000	958.79	517.45	—	68	1,163
		850.20		1,293,200		504,800							
Motsvarande:													
1917	476	739.50		399,300		728,800		22,700	845.45	419.15	—	70	1,005
1915 16 (medeltal)	624	1,044.58		1,114,800		507,500		93,000	1,156.05	478.45	—	60	1,287
1910—14 »	605	975.33		1,200,300		440,600		59,900	1,288,33	215.65		59	1,229
1905—09 »	280	887.39		793,566				2,600	837.10	63.57	—	35	550

Enligt skogsodlingskontraktet A. bekostar styrelsen såväl frö och plantor som arbete.

» » B. lämnar styrelsen fri arbetsledare samt frö och plantor till halva priser.

» vanlig rekvisition lämnar styrelsen arbetsledare mot en avgift av 2 kr. pr dag; frö och plantor till gängse priser.

Tab. 2.

All till skogsvårdsstyrelsens kännedom kommen å enskild mark utförd skogsodling år 1918.

Under skogsvårdsstyrelsens direkta ledning				Utan skogsvårdsstyrelsens direkta ledning och utan dess medverkan				Summa			
Antal jordägare	Nykultur har	Hjälpkultur		Antal jordägare	Nykultur har	Hjälpkultur		Antal jordägare	Nykultur har	Hjälpkultur	
		Hela arealen har	Reducerad areal har			Hela arealen har	Reducerad areal har			Hela arealen har	Reducerad areal har
484	958.79	517,45	—	25	512,75	186.00	—	509	1,471,54	703.45	—
Motsvarande:											
1917	—	—	—	—	—	—	—	496	1,222,30	515.05	—
1915—1916 (medeltal).....	—	—	—	—	—	—	—	674	1,614,93	612,55	—
1910—1914 »	—	—	—	—	—	—	—	655	2,043,66	434.82	—
1905—1909 »	—	—	—	—	—	—	—	317	1,584,00	393.00	—

Arbetena togo sin början den 17 april och avslutades den 1 juni. På grund av den starka torkan under våren och försommaren blev resultatet i en del fall mindre tillfredsställande.

Vid försäljning av frö och plantor till enskilda skogsägare inom länet ha följande priser tillämpats:

		Motsvarande			
			Medeltal		
	1917	1915—1916	1910—1914	1905—1909
Frö, tall pr kg	7: 50 kr.	7: —	8: —	14: 50	10: 45
» gran » »	2: 50 »	2: 50	3: 25	5: 50	2: 37
Plantor, tall oomskolad pr 1,000 st.	1: 50	1: 50	1: 50	1: 30	1: —
» » omskolad » » »	4:	4:	4: —	3: 60	3:
» gran oomskolad » » »	1: 50	1: 50	1: 50	1: 40	1: 10
» » omskolad » » »	5: —	5: —	5: —	4: 60	4: —

Plantskolan.

Arealen å plantskolan vid Älvan är oförändrad eller 9,64 har.

Omskolningsarbetena nådde avsedd omfattning, men ledo plantorna av den torra och blåsiga väderleken.

Sådderna kommo sent upp, och plantorna utvecklade sig ej så kraftigt, som önskligt vore.

För planttillgången m. m. redogöres i tab. 3.

Fröklängning.

Fröklängningsanstalten är alltjämt förlagd till Åtvidaberg.

För kottinköpens omfattning, klängningsresultat m. m. redogöres i tab. 4.

Skogsdikning.

Sedan flera år har för styrelsen framstått som ett önskemål att kunna främja utdikningen av skogsmark. Bristen å medel lade till en början hinder i vägen, och när sedan styrelsens ekonomi förbättrats, kom

Tab. 3.

Plantskolorna 1918.

	Antal plantskolor	Areal	Frö					Plantor i 1000-tal														
								Oomskolade							Omskolade							
			Tall	Gran	Lärk	Björk	Ek	Tall	Gran	Lärk	Silvergran	Björk	Ek	Al	Div.	Tall	Gran	Lärk	Silvergran	Björk	Ek	Al	Div.
		har	kg	kg	kg	kg	kg																
Antal och areal	1	9,64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frösådd	—	—	75	75	2	73	175	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Omskolning av plantor	—	—	—	—	—	—	—	780	1,100	4	6	10	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Utlämning av plantor till av styrelsen ledda kulturer	—	—	—	—	—	—	—	1,036	256	—	—	—	0,3	—	—	175	329	—	—	—	—	—	12
Försäljning av plantor	—	—	—	—	—	—	—	52	85	—	—	—	0,5	—	—	100	185	—	—	—	—	—	20
Inventarium vid årets slut	—	—	—	—	—	—		3,872	1/0 3,300 2/0 1,100	5	—	22	28	—	—	621	771	0.3	8	9	3.3	3.7	37
Motsvarande:																							
1917	—	9.64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1915—1916	—	8.63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1910—1914	—	5.57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1905—1909	—	1.20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 4.

Frörlan 1918.

	Kottar						Frö					
	Mängd		Inköpspris pr hl f. b. v. produktorten medeltal		Fröutbyte pr hl medeltal		Mängd		Inköpspris pr kg.		Försäljnings pris pr kg	
	Tall hl	Gran hl	Tall kr.	Gran kr.	Tall kg	Gran kg	Tall kg	Gran kg	Tall kr.	Gran kr.	Tall kr.	Gran kr.
Ingående behållning	10	—	—	—	—	—	1,125	2,203	—	—	—	—
Inköpt kott och frö	512	—	6.60	—	—	—	11	—	12	—	—	—
Klängning av kott	522	—	—	—	0.78	—	410	—	—	—	—	—
Utlämning av frö till av styrelsen ledda kulturer	—	—	—	—	—	—	427	423	—	—	—	—
Utlämning av frö till plantskolan och till kurser	—	—	—	—	—	—	76	76	—	—	—	—
Försäljning av frö	—					—	603	252	—	—	7:50*	2:50*
Brist		—			—	—	4	1	-	—	—	—
Utgående behallning	—	—	—	—	-	-	436	1,451	—		-	

* Vid försäljning utom länet och till icke enskilda skogsägare inom länet 100 % högre pris.

kristiden med dess kända verkningar, bland annat på dispositionen av styrelsens personal.

Under 1918 har emellertid dikningsverksamheten kunnat upptagas enl. i korthet följande grunder:

1) undersökning och kostnadsförslag uppgöres avgiftsfritt,

2) bidrag lämnas vare sig planen uppgjorts genom skogsvårdsstyrelsens eller genom markägarens försorg, i båda fallen intill 50 % av kostnaden,

3) markägaren förbinder sig underhålla dikena under minst 15 år.

Undersökningen å marken har i huvudsak utförts av extra länsjägmästaren. Ett önskemål är givetvis, att framdeles länsskogvaktarna, var och en inom sitt distrikt, kunna planlägga förekommande dikningar, men innan länsskogvaktarna vunnit tillräcklig erfarenhet i dessa speciella arbeten, har nu nämnda förfaringssätt ansetts nödvändigt.

För 31 egendomar ha torrläggningsarbeten å marken planlagts och i samband därmed 27,600 m diken utstakats.

Utarbetandet av grävningstabeller och kostnadsförslag har emellertid måst anstå till hösten och vintern, varför endast ett fåtal planer kunnat föreläggas styrelsen för slutlig prövning.

Kal- och sankmarksundersökningar.

Sättet för arbetets utförande framgår av följande utdrag ur den för förrättningsmännen utfärdade instruktionen:

»Inventeringen har till uppgift att hemman för hemman, socken för socken undersöka förekomsten dels av kalmarker, dels av försumpade marker.

Till ledning härvid användes ekonomiska kartverkets karta samt en från lantmäterikontoret lämnad uppgift om hemmanens namn och areal. Å kartan inläggas samtliga kalmarker, vilka äro i behov av kultur, och i en samtidigt upprättad beskrivning lämnas uppgift om areal, belägenhet m. m.

I de fall kalmarkerna äro av så ringa utsträckning, att deras yttergränser ej kunna markeras å kartan, utmärkas desamma blott med en tydlig punkt. Om åter större delar av skogen äro söndertrasade genom dimensionshuggning e. d. och sålunda ett flertal hyggen uppkommit, svåra att var för sig inlägga å kartan, markeras hela trakten som kalmark. I beskrivningen upptages dock givetvis endast den verkliga kalmarksarealen, d. v. s. befintliga, tätare skogsbestånd frånräknas. Har avverkningen övergått hela hemmanet, redovisas varje hage eller skifte för sig.

Nyssnämnd beskrivning skall jämväl upptaga en plan för skogsodlingsarbetenas utförande, d. v. s. för varje hygge angives när och i vilken form kultur bör ske.

I kolumnen »befintlig överenskommelse» angives årtalet för rekvisitionens eller kontraktets upprättande. Har överenskommelse ej kunnat träffas, antecknas detta med blyerts med angivande av orsaken därtill.

I särskild »Anmärkning» efter beskrivningen angives vad som för hemmet kan vara utmärkande, t. ex. »Hela skogen är dimensionshuggen 1915—1916», »Endast dåliga hagar», »En myckenhet gammal skog».

Samtidigt med kalmarksinventeringen sker undersökning av förefintliga mossar, kärr och försumpade marker. De marker, som lämpa sig för avdikning för skogsbörd, för odling, för bränntorv- eller torvströtäckt, inläggas å kartan och upptagas i en sankmarksbeskrivning med för varje figur angiven areal. Icke dikningsbara sankmarker inläggas ej å kartan, men deras sammanlagda areal angives i beskrivningen i en klumpsumma.

Där större dikningsbara sankmarker förekomma, bör markägaren uppmanas att hos skogsvårdsstyrelsen söka bidrag.

För varje hemman upprättas sålunda:

1) kalmarksbeskrivning med kulturplan,

2) sankmarksbeskrivning

och närslutes till den förra en kopia å oljepapper av ekonomiska kartverkets karta, å vilken kopia förutom hemmanets yttergränser samt kal- och sankmarker vissa fasta punkter, såsom sjöar, inägor, större vägar o. d., som äro av betydelse för kal- eller sankmarkernas återfinnande å marken, inläggas. Under varje förhållande utprickas gårdens läge, men i övrigt iakttages, att kartskissen ej göres mera utförlig, än som är nödvändigt.

Vid inventeringen förbigås allmänna skogar (kronoparker, prästboställen, häradsallmänningar o. d.) samt egendomar tillhörande större gods eller bruk, å vilka ordnad skogsskötsel och förvaltning förefinnes.

I de fall endast skifteslagets, ej varje enskilt hemmans gränser framgå av ekonomiska kartan, inhämtas desamma från skifteskartan, som finnes förvarad i varje skifteslag.»

Undersökningen tog sin början i juni och fortgick, huvudsakligen med extra personal, tills snön lade hinder i vägen eller till mitten av december. I första hand undersöktes de mera skogrika och mera avlägset liggande socknarna, och arbetet hade vid årsskiftet fortskridit så långt, att, såsom förut nämnts, omkring en fjärdedel av länet blivit genomgången.

Att avgöra i vilken grad den påbörjade undersökningen kan bliva till nytta är givetvis ännu för tidigt. Såsom påtagligt resultat framstår emellertid redan nu:

att översikt vinnes över å varje hemman befintliga kalmarker,

att jämväl sådana kalmarker, av äldre eller nyare dato, som vid länsskogvaktarnas årligen återkommande besiktningsresor av en eller annan orsak blivit förbigångna, nu registreras,

att skogsodlingsskyldighetens fullgörande lättare övervakas, när samtliga kalmarkers läge å karta markerats, samt

att genom länsskogvaktarens besök å varje hemman upplysning sprides om skogsvårdsstyrelsens uppgift och om de förmåner, densamma kan erbjuda, t. ex. vid skogsdikning, stämpling o. d.

Kurser.

För utbildning av skogsplantörer var under våren anordnad en kurs vid Hamra lantmannaskola. Den pågick 24—30 april samt räknade 11 deltagare.

För hösten var en mera brett lagd kurs planerad vid Bersbo. Den började den 21 oktober men måste på grund av »spanska sjukan» avbrytas redan efter en vecka. Dock hade flertalet av de 25 deltagarna dessförinnan kunnat bibringas så stor färdighet, att de med en kortare repetitionskurs äro användbara såsom skogsplantörer.

Spridande av skogslitteratur.

Styrelsen har under året låtit utdela 400 exemplar av skogsvårdsföreningens folkskrifter, 180 årgångar av tidskriften »Skogen» och 10 av »Skogvaktaren». Därtill har särtryck av nya skogslagen spritts i större mängd.

Belöning för god skogsvård.

För andra gången under sin tillvaro har styrelsen utdelat belöning för god skogsvård, denna gång till hemmansägaren J. A. Johansson å Falla egendom i Åtvids socken.

Skogsvårdskommitteer.

Skogsvårdskommittéer funnos under året i 32 av länets 149 socknar.

Undersökning enl. § 2 i 1903 års skogslag.

Syn enl. § 2 av sagda lag har hållits i 4 fall.

Åtgärder föranledda av 1918 års provisoriska skogslag.

Så snart Lagen av den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo utkommit,

50-årig skog, som för bränsleändamål så hårt utglesnats, att inskridande från skogsvårdsstyrelsen måst äga rum. Beståndet »gallrat» enl. ägarens principer.

vidtog styrelsen åtgärder att få densamma känd bland allmänheten. Genom kungörelse i tidningarna klargjordes lagens innebörd, genom särtryck spreds den i bygderna. Till större virkesköpare inom länet riktades under hand en anmaning att ej förvärva avverkningsrätter, utan

att desamma vunnit skogsvårdsstyrelsens godkännande och att vid utbud hänvisa skogsägarna till skogsvårdsstyrelsen för stämpling.

Lagen synes också förhållandevis hastigt ha blivit känd, att döma dels av den ringa utsträckning, i vilken styrelsen behövt ingripa, dels

Samma bestånd gallrat enl. skogsvårdsstyrelsens anvisning. I båda fallen har allt virke, oberoende av dimension, upphuggits till ved.

av den starka ökningen av rekvisitioner å biträde för avverknings planläggande.

Att effektivt kontrollera lagens efterlevnad hade givetvis sina svårigheter första tiden, innan formerna för det av nya lagen betingade

arbetssättet blivit klara. Ett lättnad häri bragte utökningen av personalen och sedermera anställandet av särskilda ombud inom de viktigare socknarna.

Dessa ombud, s. k. rapportörer, till antalet 45, utgöres av i skogliga ting förfarna personer, herrgårds- och allmänningsskogvaktare, kronojägare, äldre plantörer o. d., och ha till uppgift att var och en inom sin hemtrakt med uppmärksamhet följa avverkningarna, på uppdrag och i den mån länsskogvaktarnas tid det icke medgiver verkställa besiktningar samt insända rapporter, så snart något av vikt är att meddela.

Vad beträffar tillämpningen av lagen har skogsvårdsstyrelsen så långt möjligt sökt undvika att störande ingripa i virkeshandeln. I de fall lagstridig avverkning varit för handen eller kunnat befaras, har styrelsen sålunda i första hand på frivillighetens väg sökt inverka på vederbörande skogsägare, för honom klargjort avverkningens lagstridiga natur och anmodat honom iakttaga rättelse. I regel har därmed det avsedda målet vunnits, och endast undantagsvis har styrelsen sett sig nödsakad tillgripa det yttersta medlet, avverkningsförbud, vilket då i första hand drabbat de skogsägare, som vägrat ställa sig givna föreskrifter till efterrättelse, men jämväl dem, som genom sin föregående verksamhet visat sig sakna varje förståelse för skogsvård.

Följande 7 avverkningsförbud ha under året utfärdats:

Fastighetens namn	Socken	Åtgärden grundar sig på		
		§ 1	§ 2	
			första stycket	andra stycket
		[1]	[2])	[3]
Starrnäs	Skedevi	1	—	—
Högmåla	Norra Vi	—	1	—
Fagerhult Södergård	Norra Vi	—	—	1
Kalkegryt	Ulrika	1	—	—
Säter och Golby	Motala och V. Ny	1	—	—
Veda	Vreta Kloster	1	—	—
Bromma	Motala	1	—	—
	Summa	5	1	1

[1]) Avverkning av ungskog.
[2]) » å fastighet, inköpt efter $^{14}/_{6}$ 1918.
[3]) Avverkningsrätt, upplåten efter $^{14}/_{6}$ 1918.

På anmaning av chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet har styrelsen i december lämnat vissa uppgifter ang. lagens tillämpning och verkningar och därvid anfört bl. a. följande:

»Styrelsen är fast övertygad om den stora nytta lagen hittills haft, och med tanke på den starka påfrestning, som av allt att döma landets skogar ha att utstå under de närmaste åren, vill Styrelsen på det kraftigaste framhålla önskvärdheten av, att en tillfällig lag till förekommande av skogsskövling vinner tillämpning intill dess det förslag, som är att förvänta från skogslagstiftningskommittén, blivit föremål för riksdagens prövning.

I huvudsak synes lagen kunna bibehållas i sin nuvarande form, men i ett avseende, till förekommande av förvecklingar mellan förvärvare av avverkningsrätt och jordägare, torde en komplettering vara behövlig. Behovet ifråga har enligt tillgängligt protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 8 maj 1918, framhållits av justitierådet von Seth vid behandlingen av ifrågavarande lagförslag, och detsamma kan ytterligare belysas av följande, flera gånger upprepade fall: En fastighet har före lagens tillkomst, kanske för flera år sedan, växlat ägare, varvid själva fastigheten förvärvats av en person, ståndskogen av en annan. I kraft av § 1 i lagen den 28 juni 1918 förbjuder skogsvårdsstyrelsen avverkning av ungskog. Säljaren av avverkningsrätten vägrar att återbära någon del av köpesumman, ägaren till fastigheten att lösa vad som sålunda ej får avverkas. Avverkningstiden och därmed rätten till kvarstående skog utgår. Innehavaren av avverkningsrätten gör oförskylt en förlust, fastighetsägaren en vinst.»

Övriga åtgärder.

Södermanlands-Östergötlands skogsmannaförbund har tilldelats ett anslag av 200: — kr. att efter styrelsens för förbundets gottfinnande användas till främjande av förbundets syften.

Tjänstemännen och deras verksamhet.

Såsom förut i berättelsen framhållits, har en avsevärd utökning av styrelsens personal under året ägt rum. Sålunda har en extra länsjägmästare- samt två nya länsskogvaktarebefattningar blivit inrättade, varjämte under sista halvåret fem extra länsskogvaktare varit anställda.

Såsom ex. länsjägmästare antogs från 1 april ex. jägmästaren C. G. Carlsen.

Tab. 5.

Länsskogvaktaredistrikten.

N:o	Namn	Omfattning	Ungefärlig areal		
			Enskilda skogar har	Därav skogar med ordnad förvaltning har	Rest har
I	Linköping	Bankekind, Hanekind, Åkerbo härader samt Valkebo utom Ulrika socken	57,000	30,000	27,000
II	Älvan	Aska, Dals, Bobergs och Gullbergs härader samt Godegårds socken av Finsponga län	44,000	5,000	39,000
III	Mjölby	Lysings, Göstrings och Vifolka härader samt Ulrika socken av Valkebo	65,000	15,000	50,000
IV	Österbymo	Ydre härad	57,000	15,000	42,000
V	Kisa	Kinda härad	84,000	15,000	69,000
VI	Norrköping	Skärkinds, Memmings, Bråbo, Lösings, Björkekinds och Ostkinds härader samt Vånga socken av Finsponga län	89,000	25,000	64,000
VII	Söderköping	Hammarkinds härad	61,000	5,000	56,000
VIII	Hällestad	Finsponga läns härad utom Godegårds och Vånga socknar	82,000	35,000	47,000
		Summa har	539,000	145,000	394,000
		Medeltal pr distrikt	—	—	49,000

Tab. 6.

Tjänstemännens förrättningar år 1918.

Tjänsteman	Tjänstgöringstid	Antal dagar: Skogsundervisning, kurser o. d.	Tillsyn av underlydandes arbeten*	Ledande av kulturarbeten	Plantskolearbeten	Systematisk kal- och sankmarksundersökning	Besiktningar på grund av 1913 års lag	Besiktningar på grund av 1918 års lag	Anvisning ang. avverkad skogsmarks behandling	Anvisning ang. avverknings bedrivande	Dikning	Diverse	Summa	Antal förrättningsställen
Länsjägmästaren	—	19	50	—	—	—	5	18	2	21	2	47	164	158
e. Länsjägmästaren	från 1/4	13	23	—	—	—	7	12	—	3	66	11	135	140
Summa	—	32	73	—	—	—	12	30	2	24	68	58	299	298
Länsskogvaktaren														
i Linköpings distrikt	—	4	27	—	—	39	16	6	—	81	3	24	200	194
i Älvans »	—	—	—	—	125	41	3	4	—	22	6	16	217	80
i Mjölby »	—	2	27	2	4	44	21	23	17	80	13	4	237	370
i Österbymo »	från 15/10	—	—	—	—	—	—	10	—	37	—	—	47	34
i Kisa »	—	—	6	1	—	—	12	11	2	111	—	5	148	347
i Norrköpings »	från 15/10	6	—	—	—	—	13	2	4	21	—	—	46	58
i Söderköpings »	—	—	22	4	—	59	35	5	3	72	6	7	213	294
i Hällestad »	från 15/10	6	—	—	—	—	12	4	1	26	—	1	50	29
e. Länsskogvaktare.														
6 st.	—	—	—	—	—	393	42	8	—	165	—	9	617	1,498
Summa	—	18	82	7	129	576	154	73	27	615	28	66	1,775	2,904
Motsvarande för länsskogv.:														
1917	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	654	960
1915—1916 (medeltal)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	698	650
1910—1914 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	432
1905—1909 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	291	270

* För länsskogvaktare huvudsakligen tillsyn av plantörer.

Länsskogvaktaren Fr. Lindmark har under året frånträtt sin befattning. Såsom ordinarie länsskogvaktare ha nyantagits följande skogvaktare: E. J. Andersson, A. J. R. Carlsson samt O. Ström.

Styrelsens personal utgjorde vid årets slut:

Länsjägmästare:	E. Palm,	adress Linköping.
e. Länsjägmästare:	C. G. Carlsen,	» Linköping.
Länsskogvaktare:	C. Persson,	» Linköping (Linköpings distr.)
	C. O. Söderberg,	» Älvan (Älvans distrikt).
	G. Ljungberg,	» Tannefors (Mjölby distrikt).
	O. Ström,	» Österbymo (Österbymo distr.)
	A. Andersson,	» Kisa (Kisa »)
	R. Carlsson,	» Kimstad (Norrköpings »)
	K. J. Larsson,	» Söderköping (Söderköp. »)
	E. J. Andersson,	» Hällestad (Hällestads »)

Föreståndare för frörian: M. Andersson, adress Åtvidaberg.
Kassör: fanjunkare E. Th. Thamsten,

samt dessutom fem extra länsskogvaktare och tvenne kvinnliga kontorsbiträden.

I och med tillsättandet av de nya länsskogvaktare-befattningarna har en omreglering och därmed koncentrering av distrikten ägt rum. Distriktens omfattning m. m. framgår av tab. 5.

De olika tjänstemännens antal förrättningsdagar och förrättningsställen framgår av tab. 6.

Därutöver har flertalet befattningshavare, såsom förut i berättelsen framhållits, i större eller mindre utsträckning varit upptagna med arbeten för Bränslekommissionens räkning.

Skogseldar.

Omfattningen av till styrelsens kännedom komna skogseldar framgår av tab. 7.

De enskilda skogarnas inom landstingsområdet tillstånd och skötsel.

Avverkningarna vintern 1917—1918 karaktäriserades av Bränslekommissionens massutdrivningar av virke för bränsleändamål. Enligt till-

Tab. 7.

Skogseldar år 1918.

Plats, där skogselden pågick		Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Areal skogsmark, som övergicks av elden har	Beräknad brandskada å skogsbeståndet kr.	Medel, varigenom elden begränsats	Beräknad släckningskostnad i kronor	Summa kostnader kr.	Anteckningar
Socken	Hemman								
V. Harg	Oxhagen	—	Barn	0,50	—	—	—	—	
Ulrika o. V. Harg	Görsgöl och Rustorp	—	Skogsarbetare	22,00	—	—	—	—	
Vånga	Restad		Täg	1,00					
Blåvik	Tingkullanäs	—	Obekant	3,00				—	
Torpa	Brevik	—	Odling	1,50					
Tidersrum	Ekeberg	—	Täg	0,50				—	
V. Eneby	Björke	—	Gärdesstängning	1,50	—	—	—	—	
Jonsberg o. Rönö	Gottenvik	—	Skogsarbetare?	57,00	—	—	—	—	
Täby	Täby	—	Askslag	5,00	—	—	—		
Mogata	Hösterum	—	Do	1,00	—	—	—		
			Summa	93,00					

gängliga uppgifter blevo under tiden juni 1917—april 1918 genom kommissionens egen försorg eller för s. k. frivillig leverans till kommissionen i runt tal 746,000 kbm ved upphuggna inom Östergötlands län.

Att en så avsevärd, till vissa sortiment begränsad avverkning, utförd under loppet av mindre än ett år och koncentrerad till de mera välbelägna delarna av länet, skulle lämna tydliga spår efter sig, är naturligt.

Såsom motto för sina huggningar satte Bränslekommissionen »god skogsvård», vilken princip i stort sett också torde ha blivit följd. Och så tillvida har Bränslekommissionens verksamhet inom länet varit till nytta för skogsvården, att stora skogsarealer, vilka förut knappast varit upprensade eller gallrade, nu fått den nödiga behandlingen.

Under det sålunda vedhuggningen under senaste vintern nådde en mycket stor omfattning, visade timmeravverkningen en avsevärd minskning mot närmast föregående åren, beroende dels på ovissheten å virkesmarknaden, dels på de höga arbetspriserna.

Såsom i föregående årsberättelser framhållits, kan man icke tala om egentlig skogsvård annat än å ett fåtal, större egendomar. Många skogsägare ha underlåtit att ge sin skog den ans den behöver, och än flera ha misskött den genom olämplig avverkning. Dimensionshuggning har hittills varit det vanliga avverkningssättet. Tack vare 1918 års provisoriska skogslag har emellertid en avgjord förbättring inträtt.

För att belysa i vad mån egendomshandeln befordrat skogsskövlingen, har styrelsen låtit undersöka en socken, Östra Ryd, och resultatet framlägges i en till denna berättelse fogad bilaga.

Såsom synes ha under den tid undersökningen avsåg, eller åren 1900—1917, icke mindre än 60,7 % av hela socknens utmarksareal varit föremål för extensiv avverkning, antingen i form av kalhuggning av hela hemman eller dimensionshuggning till 9 tum vid brösthöjd eller lägre. Och dessa avverkningar ha ägt rum:

inom 3 år efter köp	.....	å	49,6 %	av skogsarealen.
» » » » arv	.....	»	2,1 »	» »
senare än 3 år efter köp	.....	»	5,2 »	» »
» » » » » arv	.....	»	3,8 »	» »

Undersökningen har sålunda tydligt visat den menliga inverkan egendomshandeln inom ifrågavarande socken haft å skogens bestånd. Fallet torde icke vara enastående.

Från ett antal bolag och enskilda skogsägare har inkommit uppgift om genom deras försorg verkställd skogsodling, och är i tab. 2 en sammanfattning gjord av alla inom länet under år 1918 utförda kulturarbeten.

Linköping den 14 mars 1919.

Gunnar Ekelund.

Joh. Karsberg. *Åke Joachimsson.*

Emil Palm.

Bil.

Undersökning ang. avverkningarnas omfattning inom Östra Ryds socken åren 1900—1917.

Areal skogsmark i enskild ägo — 7,596 har.

Avverkningarnas omfattning.

Avverkningssätt	Avverkningen utförd				Ingen avverkning	Summa	
	inom 3 år efter egendomens förvärv		senare än 3 år efter egendomens förvärv				
	gm. köp har	gm. arv har	gm. köp har	gm. arv har	har	har	har
Kalhuggning	149	—	—	—	—	149	—
Dimensionshuggning, minimidimension vid brösthöjd 6″—7″	907	41	173	—	—	1,121	—
8″—9″	2,709	115	219	292	—	1,335	4,605
Ingen avverkning	—	—	—	—	2,991	—	2,991
Summa	3,765	156	392	292	2,991	—	7,596
%	49.6	2.1	5.2	3.8	39.3	—	100

Kalhuggning har upptagits, endast om densamma omfattat hela egendomens skogsmark.

»Ingen avverkning» angives jämväl i de fall avverkning ägt rum, om densamma ej varit av extensiv natur, vid kalhuggning ej omfattat hela egendomens skogsmark eller vid dimensionshuggning haft en minimidimension överstigande 9 tum vid brösthöjd.

Avverkningen anses vara utförd inom 3 år, om ägaren påbörjat densamma inom denna tid i avsikt att slutföra den snarast möjligt, eller om avverkningsrätt upplåtits inom samma tid.

Undertecknade, som blivit utsedda att granska skogsvårdsstyrelsens inom Östergötlands läns landstingsområde förvaltning under år 1918, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande

Revisionsberättelse.

Skogsvårdsstyrelsens räkenskaper, vilka blivit av revisorerna genomgångna och dessutom underkastats särskild siffergranskning, äro befunna i god ordning samt överensstämmande med därtill hörande verifikationer.

Beträffande inkomster och utgifter under året samt den ekonomiska ställningen såväl vid årets början som vid dess slut få revisorerna hänvisa till de ur räkenskaperna hämtade uppgifter, som härom förekomma i styrelsens årsberättelse.

I fråga om bokföringen av de skogsvårdsavgifter, som komma skogsvårdsstyrelsen till del, har under året vidtagits den ändringen, att dessa medel, vilka icke pläga till skogsvårdsstyrelsen utanordnas under det år, för vilket de blivit debiterade och uppburna, utan först i början av det påföljande, numera i räkenskaperna redovisas för det år, under vilket de till skogsvårdsstyrelsen influtit och icke såsom tidigare — för det år, de avse. Emot denna förändring i bokföringssättet torde icke något vara att anmärka.

Skogsvårdsstyrelsens plantskolor vid Älvan och Mantorp hava av revisorerna besökts och är det revisorerna ett nöje att kunna vitsorda, hurusom dessa plantskolor, av vilka den vid Älvan utvecklats till en av de största i landet, påtagligen skötas mycket planmässigt samt med största omsorg och intresse.

På flera ställen, än ute i skärgården och än i mellersta delen av landskapet, hava revisorerna tagit i betraktande skogskulturer, som genom skogsvårdsstyrelsens försorg blivit utförda, och därvid icke kunnat undgå att lägga märke till det oförtrutna arbete, som nedlagts för uppnående av det åsyftade målet, men ock vilka stora svårigheter som möta, då det gäller att skaffa skog åter på mera omfattande skogsmarker, där en hänsynslös avverkning gått härjande fram.

Med intresse hava revisorerna tagit del av det av skogsvårdsstyrelsen under året igångsatta vittomfattande arbetet med att utreda dels i vilken utsträckning ännu inom landstingsområdet förefinnes äldre kalmarker, därå åtgärder för skogsåterväxtens betryggande behöva vidtagas, dels om och i vilken omfattning torrläggning av för skogsbörd tjänliga marker bör ifrågakomma.

Enligt vad styrelseberättelsen upplyser, har styrelsen under det gångna året sammanträtt sju gånger. Att döma av de vid dessa sammanträden förda protokollen, av vilka revisorerna tagit del, vill det synas, som om vid dessa sammanträden styrelsen skulle varit fulltaligt samlad. Emellertid har, efter vad revisorerna erfarit, detta icke alltid varit förhållandet, ity att i två särskilda fall, nämligen vid de sammanträden, som ägt rum den 18 november och den 19 december endast två av styrelsens ledamöter, godsägaren Karsberg och skogschefen Joachimsson varit närvarande.

Då nu i Kungl. Maj:ts förordning ang. skogsvårdsstyrelse av den 24 juli 1903 finnes stadgat, att för besluts fattande inom skogsvårdsstyrelsen denna skall vara fulltalig, har således i nämnda två fall den i lag föreskrivna ordningen för besluts fattande icke blivit iakttagen. Visserligen har man för att åt de sammanstämmande meningar, som hysts av de båda närvarande ledamöterna och vilka i protokollen utformats såsom styrelsebeslut, förläna kraft och verkan av i laga ordning tillkomna beslut, så förfarit, att protokollen, i vilka, såsom nämnts, oriktigt antecknats att hela styrelsen varit samlad, efter sammanträdenas slut översänts till styrelsens ordförande, brukspatronen Ekelund, som icke varit vid sammanträdena tillstädes, och av honom försetts med påskrift att de blivit av honom justerade, men ett dylikt tillvägagångssätt för åstadkommande beslut lärer icke låta sig förena med vare sig gällande föreskrifter eller god ordning.

Hade det omnämnda förfarandet inskränkt sig till ett enstaka fall, då endast ärende av underordnad betydelse förekommit till behandling, hade saken måhända förtjänat mindre uppmärksamhet, men då så ingalunda varit förhållandet, utan tvärtom vid båda ifrågavarande sammanträden till behandling och avgörande förevarit flera frågor av synnerlig vikt,

ha revisorerna icke ansett sig kunna underlåta att rikta en anmärkning mot det betänkliga avsteg från föreskriven ordning för ärendenas behandling, som synes vara på väg att insmyga sig.

Revisorerna finna sig för övrigt därtill så mycket mera föranlåtna som här synes mindre fråga om rena undantagsfall än om ett system, som håller på att utvecklas till praxis. Enligt vad revisorerna inhämtat, lärer nämligen icke vid något enda av de fem sammanträden, som hållits under innevarande år, styrelsen varit fulltaligt samlad.

Under vitsordande att för övrigt icke under revisionen förekommit något förhållande, som givit anledning till anmärkning, få revisorerna tillstyrka, att styrelsen må beviljas ansvarsfrihet för den tid granskningen omfattat.

Linköping den 11 juli 1919.

E. G. Hj. Petersson.
Av Kungl. Maj:t utsedd revisor.

J. E. Kinman.
Av Hushållningssällskapet utsedd revisor.

Ad. Burén.
Av landstinget utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens inom Jönköpings läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Jämlikt § 8 i Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903, får skogsvårdsstyrelsen inom Jönköpings läns landstingsområde härmed avgiva berättelse för år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning och personal.

Styrelsens sammansättning under det gångna året har undergått förändring.

Godsägaren Ivar Berg, som alltsedan skogsvårdsstyrelseinstitutionens början år 1905 varit medlem av styrelsen och fr. o. m. 1908 i egenskap av ordförande med kraft och aldrig svikande intresse lett verksamheten, avgick med döden den 3 maj 1918. Till ordförande har Kungl. Maj:t utsett landshövdingen m. m. Fredr. Pettersson.

Ledamöterna äro fortfarande domänintendenten m. m. Oscar Ericksson, Bjärsby, Hult, och majoren m. m., friherre F. Lilliecreutz, Jönköping.

Suppleanter äro: direktören m. m. Ernst L. Hartmann, utsedd av hushållningssällskapet och lantbrukaren Edw. Gustafsson, Slättna, utsedd av landstinget.

Som t. f. länsjägmästare har, under den tid ordinarie länsjägmästaren på grund av offentligt uppdrag varit tjänstledig, tjänstgjort dels jägmästaren E. Rudbäck till 23 mars, dels ock forstmästaren Rolf Westman 23 mars—1 augusti.

Som sekreterare har under hela året tjänstgjort länsjägmästaren W. Lothigius.

Till biträdande länsjägmästare fr. o. m. 1 dec. har förordnats e. jägmästaren, fil. kand. C. G. Chöler och till assistent forstmästaren Rolf Westman.

Länsskogvaktarna Th. Gustafsson och E. Gabrielsson hava på egen begäran beviljats avsked, den förre för tillträdande av överskogvaktareplats hos A.-B. Skogsegendomar, Vetlanda, den senare för att antaga befattning som stadsskogvaktare i Vimmerby.

Till ordinarie länsskogvaktare hava antagits i Vetlanda distrikt Fr. Olsson, i Sävsjö distrikt G. A. Sjöstedt.

Till extra länsskogvaktare hava antagits: Olof Andersson, Ivar Svensson, Hj. Johansson, O. G. E. Claesson, Gunnar Särnmark, Arthur Jonsson samt som extra bevakare Paul Johansson.

Av dessa hava Särnmark avgått ur tjänsten den 1 sept. och Ivar Svensson den 15 okt.

För att utöva den omedelbara ledningen av de omfattande skogsodlingsarbeten, som utförts genom skogsvårdsstyrelsen och varom redogöres i det följande, voro under våren anställda 102 utbildade plantörer.

Styrelsens sammanträden och verksamhet.

Styrelsen har haft 10 sammanträden.

Under året har verksamheten bland annat inriktats på att undersöka under kristiden avverkade områden samt medelst förbindelsers infordrande och rekvisitioners upptagande reglera återväxtförhållandena.

Dylika undersökningar hava visserligen varje år utförts, men på grund av de omfattande uppdrag, personalen under åren 1916—1917 haft, samt den utökning av avverkningar, som skett, har undersökning av samtliga avverkningsplatser under nämnda år ej medhunnits. Med de undersökningar, som slutförts å hösten 1918, torde dock de flesta avverkningar under kristiden blivit undersökta och reglerade. Under senare halvåret har verksamheten koncentrerats på åtgärder för ett effektivt övervakande av bestämmelserna i lag till förekommande av skövling av skog tillhörande enskilda av den 28 juni 1918.

Under året avhållna instruktionskurser och skolor hava av styrelsen inspekterats.

Skogsvårdskommittéer.

Skogsvårdskommittéer finnas i 126 av länets socknar.

Skogsodling.

Skogskulturarbetena kunde påbörjas redan den 15 april och pågingo till i medio av maj månad.

Bidrag till och biträde vid skogsodling har under berättelseåret tillhandahållits länets skogsägare på samma villkor, som tidigare härför varit gällande.

Styrelsen har på allt sätt sökt väcka och understödja intresset för skogsodling å gamla kalmarker, uppkomna före år 1905. Å gamla kalmarkskon-

trakt serie A., upprättade före år 1913, har styrelsen bidragit med hela kulturkostnaden, med undantag å områden för hjälpkultur, där markägaren låtit beta området. Å dessa kontrakt har å 29 ställen nykultiverats 11,80 hektar, samt hjälpkultiverats 99 hektar.

Arbetskostnaden härför uppgick till 2,471:50 kronor, plantörskostnaden 241:25 kronor, plantkostnaden 519 kronor eller sammanlagt 3,231:75 kronor.

Å kalmarkskontrakt serie B., där frö, plantor samt plantör lämnas gratis mot det att markägare å mark över 5 hektars storlek förbinda sig att väl vårda kulturen, så att densamma efter viss tidrymd bliver tillfredsställande, har å 4 ställen nykultiverats 23,79 hektar och hjälpkultiverats 1,25 hektar, sålunda sammanlagt 25,04 hektar. Plantörskostnaden uppgick till 112:50 kronor och plantkostnaden till 233 kronor eller sammanlagt 345:50 kronor.

Å kalmarkskontrakt serie Ba, lämnas frö, plantor och plantör gratis samt visst bidrag till arbetskostnad, vilket för året utgjorde 15 kronor vid plantering och 10 kronor vid sådd allt per hektar, mot det att kontraktstagaren förbinder sig på anfordran verkställa hjälpkulturer på egen bekostnad. Å dylika kontrakt ha å 114 ställen nykultiverats 315,80 hektar för en kostnad av till plantörer 1,392:50 kronor, för frö och plantor 3,154:10 kronor, för bidrag till arbetskostnaderna 4,580:25 kronor eller tillhopa 9,126:85 kronor. Å gamla kalmarker, där markägare ej har kontrakterat om skogsodling, har efter rekvisition med bidrag av skogsvårdsstyrelsen och med ledning av dess plantörer nykultiverats 435 hektar och hjälpkultiverats 31 hektar å 536 ställen.

Skogsvårdsstyrelsens bidrag härför utgör i plantörskostnad 2,550 :—
Frö- och plantkostnad ..... 5,575 :—

eller sammanlagt kronor 8,125 :—

Å *gamla kalmarker,* inklusive kontraktsskogsodling har sålunda kultiverats genom nykultur 786,38 hektar, hjälpkultiverats 131,25 hektar eller sammanlagt 917,63 hektar å 638 ställen, varvid styrelsen bidragit med en kostnad av 20,829:10 kronor. Härtill komma utgifter för frakter, kostnad för anskaffande av rekvisitioner och organisation, vilket uppgår till c:a 4,000 kronor. *Skogsvårdsstyrelsens bidrag till skogskulturer å gamla kalmarker uppkomna före år 1905 uppgå sålunda i allt till 24,829:10 kronor.*

Av tabell 2 framgår, att å kontrakterad mark avverkad före år 1905 kultiverats sammanlagt å 147 ställen 451,71 hektar, därav nykultur 348,39 hektar och hjälpkultur 103,32 hektar.

Tabell 3 innehåller uppgift å de skogsodlingsarbeten, som på jordägarens bekostnad utförts under ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer å

6. *Skogsvårdsföreningens Tidskrift 1919.* Bilaga 1.

såväl ny som gammal kalkmark, dock i huvudsak å förstnämnda slag av mark.

Den sålunda skogsodlade arealen är fördelad på 1,179 rekvirenter med 1,850,91 hektar, därav 1,532 hektar nykultur och 356,59 hektar hjälpkultur.

Hela den under året skogsodlade arealen med bidrag och under ledning av skogsvårdsstyrelsens personal uppgår till 1,848,71 hektar nykultur och 459,91 hektar hjälpkultur eller *sammanlagt* 2,308,62 hektar.

Genom skolplantering och undervisningskurser ha 150 hektar nykultiverats.

Enligt beredvilligt lämnade uppgifter har dessutom skogsodling å större eller mindre egendomar utan ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer men i de flesta fall med frö och plantor tillhandahållna av skogsvårdsstyrelsen till nedsatt pris utförts å omkring 354 hektar nykultur och 147 hektar hjälpkultur.

Inalles har sålunda under år 1918 kultiverats 2,959 hektar å 1,506 ställen inom Jönköpings län .

Av tabell II och III framgår, att vid skogsodlingsarbeten i fråga förbrukats tillhopa under ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer 27,669 dagsverken.

Till skolplantering och fri skogsundervisning har gratis utlämnats 55 kg. tallfrö och 77 kg. granfrö.

Enligt tabell I ha utlämnats sammanlagt 1,251 kg tallfrö och 1,168 kg granfrö samt 8,326,600 plantor, därav

4,104,500 tall,
4,157,100 gran,
7,500 lärk,
1,500 douglasgran.

Härav ha till rekvirenter utom länet försålts 600 kg tallfrö och 648,5 kg granfrö.

Plantskolorna.

Från styrelsens plantskolor hava under året utgått

5,306,800 tall,
4,096,000 gran.

Av tabell II framgår, att våren 1918 i samtliga plantskolor utsåddes

211,50 kg tallfrö,
241,00 » granfrö.

På grund av den torra väderleken under våren och försommaren samt ofta återkommande skarpa frostnätter uppkommo plantorna ojämnt i plantskolorna och utvecklades sakta. Vid vegetationstidens slut voro 1-årsplantorna klent utvecklade.

Besprutning av tallplantorna har som vanligt ägt rum.

Fröklängningen.

Från år 1917 fanns en behållning av 1,299 kg tallfrö och 2,938 kg granfrö. Under året ha inköpts 15 kg tallfrö och 22 kg granfrö.

Fröbehållningen den 31 dec. 1918 var 63 kg tallfrö och 1,792 kg granfrö.

Skogsundervisning.

Undervisning i skogshushållning och skogsvård har av assistenten lämnats vid lantmannaskolan i Tenhult.

Kolareskola.

Med bidrag från Jernkontoret har skogsvårdsstyrelsen anordnat en kolareskola å Bratteborgs fideikommiss i Byarums socken.

Från skolan, som varade i 7 veckor, utexaminerades 16 elever, varav 12 st. från Jönköpings län, 3 från Kronobergs län och 1 från Hallands län. 7 milor kolades och en tjärdal brändes. Resultatet av kolningen framgår av tabell V. I betraktande av att kolveden var färsk och fälld under sommaren samt den regniga väderleken under kolningstiden får utbytet anses såväl kvantitativt som kvalitativt gott.

Elev erhöll i stipendium 110 kronor, vilket täckte omkostnaderna för kosthållet.

Skolan leddes av länsjägmästare Lothigius med biträde av länsskogvaktare Johansson och skogvaktare Höglund.

Skolplantering.

I 92 socknar ha planteringsdagar med skolbarn varit anordnade i allmänhet under ledning av resp. lärare, varvid deltagit c:a 3,400 barn.

Sammanlagda utgifter för skogsundervisning uppgå till 5,387:74 kronor.

Biträde med skogens vård och avverkning.

Genom lag av den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo har beretts tillfälle för sty-

relsen att på ett helt annat sätt än förut ingripa reglerande i fråga om avverkningarnas bedrivande. Sedan styrelsen genom kungörelse, tidningsuppsatser, särtryck m. m. upplyst den skogägande allmänheten om lagens innebörd och tillämpningar av densamma rekvirerades biträde av styrelsens personal i och för utsynings utförande och råds lämnande vid avverknings planläggande.

Under året ha sålunda inkommit rekvisitioner av biträde å 720 ställen. Enär åtskilliga ansökningar inkommit så sent som i december månad har utförandet av en del måst anstå till 1919. Av tabell IV framgår att utsyning m. m. utförts å 673 ställen. Å områden där vederbörande avverkare ej velat omlägga avverkningen i enlighet med styrelsens förslag har avverkningsförbud måst utfärdas. 26 avverkningsförbud hava påkallats, varav dock sedermera 16 modifierats, sedan utsyning genom styrelsens försorg verkställts.

Åtgärder för säkerställande av skogsåterväxten.

Enär länsskogsvaktaredistriktens storlek ej medgiva en noggrann granskning av skogarna inom hela distriktet, hava distrikten måst uppdelas så att besiktning av en socken återkommer vart annat år. Vid dessa besiktningar upptagas rekvisitioner för skogsodling, dikning, biträde för skogsvård m. m. samt göres förslag till överenskommelse rörande skogsodlingen å områden, som ännu ej äro slutavverkade eller färdiga för skogsodlingsarbete.

Övervägande antalet rekvisitioner av skogsodlingsmaterial upptages sålunda av personalen och endast ett fåtal dylika insändes direkt till styrelsens expedition. Givetvis skulle skogsvårdsstyrelsens arbete kunna underlättas om resp. markägare utan påstötning efter utförd kalavverkning insände behövliga rekvisitioner av frö, plantor och arbetsledare, men å andra sidan torde med all säkerhet en del markägare, därest personalens besök utebleve, underlåta inkomma med rekvisitioner och givetvis även underlåta skogsodla.

Styrelsen har även funnit att den personliga påverkan, som utövas av personalen vid besök å enskilda skogar, har varit av den största betydelse för väckandet av skogsägarnas intresse för vidtagandet av behövliga skogsvårdsåtgärder. Av tabell IV framgår att under året av länsskogvaktare besiktigats 1,316 st. områden i och för ordnande för kultur, dessutom har efterbesiktning skett å i regel förut undersökta avverkningstrakter å 1,601 ställen, och rekvisitioner å skogsodlingsmaterial därstädes upptagits.

87 st. skogsodlingsförbindelser som säkerhet för skogskulturens utförande å större avverkningar hava infordrats och inkommit. Där den skogs-

odlingsskyldige ej velat utföra skogskultur i behörig tid eller nekat att lämna säkerhet för kulturens utförande har undersökning enl. § 2, 1903 års lag, måst ske. 16 dylika undersökningar hava under året utförts och 9 överenskommelser enl. § 3 samma lag hava träffats.

Länsskogvaktarna hava haft sammanlagt 2,364 förrättningsdagar och resedagar, häri dock ej inberäknat plantskolearbeten m. m. i bostadsorten, vartill använts 105 dagar. På varje ordinarie länsskogvaktare komma i medeltal 163 dagar utom bostadsorten.

Värdet av skogsavverkningarna år 1917.

Enligt skogsvårdsavgiftslängden uppgår värdet av avverkat deklarationspliktigt virke till 15 millioner kronor.

För att få en siffra på värdet av husbehovsuttaget har beräknats att per individ å landsbyggden åtgå 4 kbm per år. Med gängse virkespris som utgångspunkt har därefter husbehovsvirket åsatts ett pris av 10 kr. kubikmetern fast mått å rot. Den lantbrukande befolkningen uppgick år 1917 till c:a 170,000 personer, vadan sålunda husbehovsvirkets värde å rot kan sättas till i runt tal 7 millioner kronor.

Icke accispliktigt tvirkesvärde beräknas uppgå till minst 500,000 kr.

Värdet av totalavverkningen år 1917 kan således sättas till i runt tal 22,5 million kronor. Denna summa betecknar den år 1917 avverkade *skogens värde å rot.*

Skogseldar inom länet.

Tabell VI angiver de till skogsvårdsstyrelsens kännedom komna skogseldarnas uppkomstsätt, omfång, värdet av det brunna m. m.

Av tablån framgår att sammanlagda arealen skogsbrandsområden uppgår till 255 hektar samt skadans värde till 104,000 kronor.

Premiering av mindre skogsbruk.

Från S. A. Johanssons donationsfond har räntan för åren 1917 och 1918 sammanlagt 1,000 kronor under berättelseåret utdelats. Räntan från donationen skall enligt donatorns bestämmelse utdelas till skogsägare inom Västbo och södra delarna av Mo härader, vilka genom visat intresse för skogens vård varit ett föredöme för sin ort.

Följande skogsägare tilldelades premier ur donationsfonden samt styrelsens diplom: E. Nykvist, Svenstorp, Torskinge socken, Per Algot Johansson, N:a Sävsås, S:a Unnaryds socken, Hj. A. Andersson, Tjust Lunnagård, Bolmsö socken, S. och H. Nilsson, Stackebo, Gnosjö socken samt nämndemannen Fr. Johansson, Vik, Hestra socken.

De enskilda skogarnas inom landstingsområdet tillstånd och skötsel.

Jämväl under berättelseåret hava länets skogar blivit mycket hårt anlitade. Spekulationer i egendomar har under årets första månader fortgått i liknande utsträckning som föregående år. Sedan spekulationsköp skett har antingen köparen omedelbart och till högre pris försålt egendomen eller ock påbörjat realisationer av förefintligt skogskapital, styckning av fastigheten och avyttring av inventarier och gröda. Myndigheterna hava stått maktlösa; förvärvsbegäret och exploateringen hotade att tillintetgöra de senaste decenniernas löftesrika arbete till skogsvårdens främjande och jordbrukets höjande.

En följd av de snart sagt obegränsade möjligheter, som sålunda förelegat vid en hänsynslös och okontrollerad handel med jord, har också blivit, att priser å jordbruksfastigheter och särskilt å sådana med någon skogstillgång stigit i hög grad, vilket i sin tur mycket försvårat åtkomsten av jord för dem, vilka velat förskaffa sig sådan för att därå driva skogs- och jordbruk — ett ur social synpunkt betänkligt förhållande.

För Jönköpings läns vidkommande, där skogskapitalets bevarande utgör ett livsvillkor för den jordbrukande befolkningen, var situationen särskilt brydsam. Lockelserna till rovbruk av skogen äro som bekant vida större än då fråga är om jordbruksjorden, spekulationsintresset vänder i första rummet sina blickar mot skogen, och återställandet av ett skövlat skogskapital tager vida längre tid än återställandet i produktionsdugligt skick av en vanvårdad jordbruksdrift.

Opinionen mot att landets värdefulla naturtillgångar föröddes och dess jord vanhävdades växte sig allt starkare. Man fordrade att åtgärder vidtogos, som skulle återföra skogs- och jordbruket till en räntabel näring och en eftersträvansvärd yrkesverksamhet.

Så tillkom, som ett första steg i rätt riktning, lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo och lag om inskränkning för viss tid i rätten att överlåta fast egendom, vilka bägge lagar trädde i kraft den 11 juli 1918.

Åt skogsvårdsstyrelserna lämnades uppdraget att övervaka bestämmelserna i förstnämnda lag.

Innan redogörelse lämnas för redan nu skönjbara verkningar av lagen, vars tillkomst utgör en vändpunkt i skogshanteringens historia, må några ord nämnas om skogarnas allmänna tillstånd i länet.

När skogsvårdsstyrelsen år 1905 började sin verksamhet, saknades i allmänhet förståelse för skogsmarkens rationella utnyttjande. Där kalavverkning skett, fingo markerna i regel ligga okultiverade. Endast genom att

bekosta samtliga utgifter för kultur hade hushållningssällskapet lyckats förmå en del skogsägare att upplåta marker till skogsodling.

De områden, som på så sätt kultiverats före 1905, uppgingo dock sammanlagt ej till större areal än som nu under något år kultiveras av skogsvårdsstyrelsen. Betydande kalmarker lågo därför improduktiva eller ofullständigt bestockade av vid avverkningen kvarlämnade rester av bestånden. Vid kalavverkningen lämnades i regel ej fröträd, varför naturlig besåning ej kunde påräknas inom rimlig tid.

När avverkningarna ej bedrevos i form av kalavverkning, utfördes huggningarna efter viss dimension, oavsett om därvid fälldes de träd, som hade de bästa tillväxtmöjligheterna, varav följde att efter dimensionsavverkningarna kvarstodo mindre utvecklingsbara bestånd, som genom ringa tillväxt lämnade föga ränta å marken. Huggningarna leddes sålunda varken med tanke på framtida återväxt eller tillväxt.

När sedan lag angående vård av enskildes skogar den 1 jan. 1905 trädde i kraft, tvingades avverkaren visserligen att sörja för återväxten, där densamma efter avverkningen uppenbarligen äventyrats, men den för skogsbrukets ekonomi så förlustbringande dimensionsavverkningen kunde dock ej förhindras. Tvärtom synes »återväxtlagen», som i och för sig medfört så goda verkningar, hava provocerat fram ökad dimensionsavverkning.

Förhållandet var nämligen att vid en dimensionsavverkning skogens återväxt enligt lagens terminologi ej »uppenbarligen äventyrades» och markägare sålunda i de flesta fall kunde undslippa den för många på den tiden som onödig ansedda skogskulturen. Genom skogsvårdsstyrelsens omfattande upplysningsarbete ha åsikterna om skogens ekonomiska tillgodogörande visserligen ändrats hos ett ej ringa fåtal av den skogägande allmänheten, vilket bäst framgår av att gallringar, utsyningar med flera skogsvårdande arbeten av skogsvårdsstyrelsens personal utförts under årens lopp å ej mindre än 4,132 ställen av länets till ett antal av 16,000 st. uppgående brukningsdelar, men skogsvårdsstyrelsens strävanden hava å andra sidan motverkats av en del med skogsaffärer sysselsatta personer.

Sedan en del av den skogägande allmänheten fått ögonen öppna för rationell gallrings betydelse och slumpköp av avverkningsrätter ej så lättvinligt som förut kunde göras, började virkesspekulanterna inköpa hemman i större utsträckning, dimensionsavverkade skogen och sålde sedan hemmanet till någon person, som övertog säljaren tillkommande skogsodlingsskyldigheter. Mången gång har köparen i brist på medel och i avsaknad av möjligheter att avyttra skogsprodukter ej kunnat fullfölja erforderlig skogsodling och densamma därigenom blivit försenad.

Avverkningsformen dimensionsavverkning kan sägas hava varit förhärskande intill dess den provisoriska skogslagen nu lagt hinder i vägen för

dess utnyttjande. Oaktat alla styrelsens bemödanden, som bland annat tagit sig uttryck i att genom dess försorg eller initiativ c:a 27,000 hektar blivit kultiverade, *d. v. s. motsvarande ungefär $^1/_{20}$ av hela länets produktiva skogsmarks areal*, samt beståndsvårdande huggningar å betydande områden utförts, kvarstår dock det faktum att tack vare dimensionsavverkningens utbredning inom länet för närvarande finnas så stora arealer skräpskog, att det med fog kan ifrågasättas, huruvida icke skogstillståndet inom Jönköpings län är mindre tillfredsställande än i något annat län i landet.

Det var sålunda ej för tidigt att en sedan länge tillbaka påfordrad lag till skydd för den växande ungskogen och till förhindrande av egendomsspekulationer kom till stånd.

I och för mötande av de krav den provisoriska skogslagen skulle pålägga skogsvårdsstyrelsen utökades personalen med 1 biträdande länsjägmästare och 7 extra länsskogvaktare. Åtgärder vidtogos omedelbart att få lagen känd för allmänheten. Styrelsens närmaste uppgift blev därefter att göra en undersökning av avverkningsförhållandena å de egendomar, som under senaste åren i spekulationssyfte gått i handeln.

Undersökningarna gåvo som resultat att å egendomar av nämnd kategori avverkningar i stor utsträckning planerats i ungskog på sådant sätt att bestånden efter avverkningen helt eller delvis skulle komma att spolieras. Under sommarens och höstens lopp, i de flesta fall innan avverkning påbörjats, undersöktes 79 st. sålunda planerade avverkningar. Genom överenskommelser med resp. avverkare omlades avverkningarna och verkställdes utsyning genom styrelsens personals försorg. I en del fall har som förut i berättelsen angivits avverkningsförbud utfärdats. Rekvisitioner av biträde för utsyning ha under året utförts i mycket stor utsträckning och det kan för närvarande sägas, att övervägande antalet avverkningar under drivningsvintern 1918 reglerats av skogsvårdsstyrelsen.

Redan nu skönjbara verkningar av lagen äro att dimensionsavverkningar omöjliggöras och ytterligare uppkomst av skräpskogar förhindras.

Att effektivt kontrollera lagens efterlevande har givetvis mött en del svårigheter, men sedan en del ombud anställts i vissa socknar såsom rapportörer, kunna lagstridiga avverkningar i allmänhet upptäckas i tid.

Den befogenhet, som lagts i skogsvårdsstyrelsens hand, är stor, men knappast skulle styrelsen tjäna sin uppgift, om den i varje fall med makt skulle göra sin åsikt gällande.

Hittills ha endast strängare åtgärder måst vidtagas mot den kategori av personer som benämnas jobbare. Den stora skogägande allmänheten har lojalt sökt följa statsmakternas avsikt till förbättrande av skogsvården, inseende att det är till fördel för dem själva och landet.

Virkespriserna hava under året ytterligare stegrats och nådde sin kul-

men under årets sista månader. Särskilt betalades bilade varor med höga priser och huggningarna inriktades av den orsaken på framställning av skrätt virke.

Följande priser å virke hava varit gängse under året. Siffrorna angiva medelpriser, som voro gällande under årets första och sista månader resp. vid järnvägsstationer.

Rundvirke (sågtimmer) smärre	0,90—	1,30	kr.	per	kbf	toppmätning
» (») grövre	1,20—	1,60	»	»	»	»
Massaved, gran	90,00—	105,00	kr.	per	kubfamn	
» tall	75,00—	90,00	»	»	»	
Props	67,00—	125,00	»	»	»	
Sparrar	1,40—	2,00	kr.	per	kbf	
Bjälkar	1,75—	3,00	»	»	»	
Björkstock	1,10—	1,60	»	»	»	mittmätning
Bokstock	1,00—	1,50	»	»	»	»
Ved, 1:ma björk	15,00—	15,00	»	»	kbm	löst mått
» 2:da »	11,00—	11,00	»	»	»	»
» 1:ma barr	13,00—	13,00	»	»	»	»
» 2:da »	11,00—	11,00	»	»	»	»
Stubbved	8,00—	8,00	»	»	»	»

Drivningsomkostnaderna, som på vårvintern 1918 voro mycket höga, stegrades avsevärt under årets sista månader. Sålunda uppgick dagsinkomsten för en huggare från c:a 8 kronor i genomsnitt på vårvintern till 10 å 12 kr. under årets senare månader och dagsersättningen för häst och karl från 18 kronor till 30—40 kronor.

Jönköping den 30 april 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens i Jönköpings län vägnar:

Fredr. Pettersson.

Wilh. Lothigius.

Tabell 1 1918.

Sammandrag över frö och plantor år 1918.

	Frö			Plantor														
				Tall		Gran							Lärk			Silvergran	Douglasgran	
	Tall	Gran	Lärk	1/0	2/0	1/2	1/0	2/0	1/0	2/1	1/2	2/2	1/0	2/1	2/2	2/2	
				1,000													
Behållning den 1 jan. 1918	1,299.00	2,938.00	0.2	2,045.6	2,184.00	—	3,605.0	4,802.8	—	75.00	—	45.0	—	7.5	—		
Tillkommet under året	15.00	22.00	—	—	—		—	—	—	—	—	—				—	1.5
Klängt frö under året	—	—	—	—		—			—	—	—	—				—	
Summa	1,314.00	2,960.00	0,2		—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Utsått i plantskolorna	211.50	241.00	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
Omskolade plantor i plantskolorna	—	—	—	—	—	—	—	—		65.0						—	—
Frö- och plantåtgång vid skogsodling å kontrakt	12.00	0,86			973.75	—		900.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frö o. plantor utlämnade till 1,179 rekvirenter m. biträde av plantör	218.50	154.00			2,464.4			2,928,8		—	—	—	—	7.5	—	—	1.5
Frö o. plantor utlämnade till 156 rekvirenter utan bitr. av plantör	753.80	688.00	—		664.1			327,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Till skogsundervisning	55.00	77.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—
Behållning den 31 dec. 1918	63.00	1,702.00	0.2	7,026.6	76.0	—	4,012.0	465.5	1,855.0	50.0	3.0	70.0		—	—	—	

Tabell II 1918.

Sammandrag över skogsodling å kontrakterad mark år 1918.

Härad	Skogsodlad areal i hektar				Använda dagsverken				Antal ställen
	Nykultur		Hjälpkultur						
	Sådd	Plantering	Sådd	Plantering	Mans-	Kvinns-	Barn-	Summa	
Norra Vedbo	—	24,20	—	—	225½	87½	96½	409½	7
Södra »	—	5,05	—	—	46	11	22	79	2
Östra	3,00	69,08	—	6,00	542	397¼	354	1,293¼	19
Västra		2,20	—	—	18	—	15	33	1
Tveta		45,27	—	—	348	135	111	594	17
Vista	—	—	—	3,00	10	5	3	18	1
Mo	2,00	6,00	—	—	43	36	34	113	2
Västbo	12,55	127,75	—	93,07	1,226	779	367½	2,372½	82
Östbo	3,00	48,29	—	1,25	399	212	150	761	16
Summa	20,55	327,84	—	103,32	2,857½	1,662¾	1,153	5,673¼	147
	451,71								

Tabell III 1918.

Sammandrag över skogsodling på grund av rekvisitioner år 1918.

Härad	Skogsodlad areal i hektar				Använda dagsverken				Antal ställen
	Nykultur		Hjälpkultur						
	Sådd	Plantering	Sådd	Plantering	Mans-	Kvinns-	Barn-	Summa	
Norra Vedbo	7,20	92,69	—	27,48	836½	241½	602½	1,680½	69
Södra »	7,00	65,75	1,50	29,54	738	329½	362½	1,430	62
Östra	30,40	149,14	1,20	65,79	1,534	694½	945	3,173½	93
Västra	45,25	107,66	—	54,73	1,100	580	489	2,169	114
Tveta	10,90	113,44		39,74	1,184	509	407	2,100	155
Vista	—	10,50	—	9,00	111	33	53	197	15
Mo	88,85	4,00	—	—	413	200	176	789	46
Östbo	158,10	188,01	6,50	56,85	1,700½	1,134½	867	3,702	196
Västbo	90,66	330,77	—	54,26	3,635½	1,957	1,162½	6,755	429
Summa	438,36	1,061,96	9,20	347,39	11,252½	5,679	5,064½	21,996	1,179
	1,500,32		356,59						
	1,856,91								

Tabell IV 1918, se sid. 96.

Bil. V.

Uppgifter om och resultat

		1	2
Kolningsmetod		Värmlandsmila	Värmlandsmila
Kolbottnens beskaffenhet		gammal, mindre god	Gammal, god
Vedens avverkningstid	år och månad	1918 $^{1}/_{7}$—$^{15}/_{8}$	1918 $^{1}/_{7}$—$^{15}/_{8}$
» behandling m. m.		Obarkad	Obarkad
» längd	m	3	3
» medeldiameter (grovlek) på bark	cm	6,5	7
Resmila: medelomkrets	m	20.4	22,7
medelhöjd	»	—	—
volym	l. m³	88	108,10
Liggmila: volym	»	—	—
Milans fasta innehåll: mätningssätt		Kubering	Uppskattning
kolved: tall	f. m³	18.28	22
gran	»	8.03	8.40
lövträd	»	5.48	12,80
summa kolved	»	31.79	43.20
fyllved	»	2	1
summa kolved och fyllved	»	33.79	44,20
kolved: tall	%	57.0	50.5
gran	»	25.2	19.4
lövträd	»	17.2	30,1
summa i förhållande till milans volym	»	38	40
Milans tändning	år, månad och dag	1918 $^{20}/_{9}$	1918 $^{23}/_{9}$
» dämning	» » »	—	—
» rivning	» » »	$^{10}/_{10}$—$^{17}/_{10}$	$^{14}/_{10}$—$^{17}/_{10}$
Kolningstid	dygn	$^{20}/_{9}$—$^{15}/_{10}$	$^{23}/_{9}$—$^{14}/_{10}$
Utbyte av träkol: mätningssätt		Uppmätt i lada	Uppmätt i lada
träkol	m³	31.5	33,5
bränder, behållning i kol	»	4.2	3.5
summa träkol och bränder	»	35.7	37
summa träkol och bränder i förhållande till milans volym	%	40	34
Ekonomiskt utbyte:			
vedåtgång pr m³ erhållna träkol	f. m³	0.95	1.20
arbetskostnad pr m³ träkol			
huggning	kr. (2)	2: 10	(1: 87) 1: 56
vedens körning	»	2: 63	2: 08
kolning	»	4: 50	4: 50
milbottnens iordningställande	»	—: 51	—: 43
träkolens körning	»	5:	5: —
summa	»	14: 74	13: 57
vedens värde på rot vid ett träkolspris av kr. pr m³ vid avstjälpningsplatsen:			
pr f. m³	»	8: 15	7: 45
Skogsaccis à 3 proc. å arbetskostnaden pr m³ ved	»	—: 71	—: 65
	Netto	7: 44	6: 80

vid kolning i milan n:r

3	4	5	6	7
Östgötamila	Värmlandsmila	Värmlandsmila	Östgötamila	Östgötamila
Gammal, mindre god	Gammal, mindre god	Gammal, god	Gammal, god	Gammal, mindre god
1918 $^{1}/_{6}$—$^{15}/_{7}$	1918 $^{1}/_{6}$—$^{15}/_{7}$	1918 $^{1}/_{6}$—$^{1}/_{8}$	1918 $^{1}/_{6}$—$^{1}/_{8}$	1918 $^{1}/_{6}$—$^{1}/_{8}$
Obarkad	Obarkad	Obarkad	Obarkad	Obarkad
3	3	3	3	3
6	6	7	6,5	7
24,2	25.4	22.8	19.7	22.5
—	—	—	—	—
127.90	134,20	113.20	89	111.50
—	—	—	—	—
Uppskattning	Kubering	Kubering	Kubering	Kubering
20,90	35.18	31.27	18,43	10.71
28,20	9.01	1,90	5,79	17.33
4,60	0.48	2,90	4.48	17.14
53.70	44.67	36,97	28.70	45.18
2	1,40	0,75	1.30	0.40
55.70	46,07	36,82	30	45.58
39	79	86,80	60	23.7
52.4	20	5.2	22.4	38.2
8.6	1	8	17.6	38.1
43	34	32	30	40
1918 $^{28}/_{9}$	1918 $^{20}/_{9}$	1918 $^{25}/_{9}$	1918 $^{26}/_{9}$	1918 $^{25}/_{9}$
—	—	—	$^{23}/_{10}$	—
$^{24}/_{10}$—$^{26}/_{10}$	$^{15}/_{10}$—$^{21}/_{10}$	$^{17}/_{10}$—$^{19}/_{10}$	—	$^{23}/_{10}$—$^{24}/_{10}$
$^{28}/_{9}$—$^{23}/_{10}$	$^{26}/_{9}$—$^{16}/_{10}$	$^{25}/_{9}$—$^{16}/_{10}$	$^{26}/_{9}$—$^{22}/_{10}$	$^{28}/_{9}$—$^{21}/_{10}$
Uppmätt i lada	Uppmätt i lada	Uppmätt i lada	Uppskattning	Uppmätt i lada
42	47.5	41.8	35	31.5
3	4.2	4.2	—	3.4
45	51.7	46	35	34.9
35	39	41	39	31
1.19	0.89	0.80	0.86	1.31
(2: 20 1: 85	(2: 16) 2: 42	(1: 90) 2: 38	(1. 75) 1: 94	(1: 90) 1: 45
2: 10	2: 80	3: 12	2: 90	1: 90
4: 50	4: 50	4: 50	4: 50	4: 50
—: 40	—: 46	: 39	—: 43	: 50
5: —	5: —	5; —	5: —	5: —
13: 85	15: 18	15: 39	14: 77	13: 41
8: 65	7: 28	8: 90	9: —	6: 15
—: 70	: 69	—: 75	—: 74	: 60
7: 95	6: 59	8: 15	8: 26	5: 55

Bil. VI.

Skogseldar inom Jön-

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn. Kilometer	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag angivna i tiondedelar där elden uppkom
Socken	By				
Vetlanda..	Färeda	1 km fr. Tälleda	$^{18}/_{6}$—$^{19}/_{6}$	Gnistor fr. järnvägen	Tall 0,7, Gran 0,3
Alsheda....	Alsheda Prästg.	0,5 km. fr. Alsheda by	$^{11}/_{7}$—$^{14}/_{7}$	» »	Tall 0,8, Björk 0,2
Almesåkra	Lannafall	2 km fr. Ekelsjö och Elgaryds by, samt 1 km fr. Lannafall där en gård brann	omkr. $^{23}/_{6}$	Gnistor fr. ångmaskin å torvmosse, för torvfabrikation	Tall 0,2, Gran 0,7, Löv 0,1
Malmbäck.	Elgaryd (Stolpen)	» »	»	»	» »
Källeryd...	Hjulfhult	1,5 km fr. Ulvestorp	$^{20}/_{6}$	B. K:s stubbspräng-ning	Tall 1. Omr. största del. kalmark
Torskinge.				Torvmaskin	0,5 tall, 0,5 gr.
Tofteryd...	Boarp		$^{7}/_{6}$	Artilleriskjutning	Tall (gr.)
»	Skjutfältet (Skillingaryd)		$^{7}/_{6}$	»	Tall (gr.)
»	Kronobostället Holma		$^{7}/_{6}$	»	Tall 0,7, Gran 0,2, Löv 0,1
Åker	Klevshult		Maj	Gnistor fr. Järnvägen	Tall (gr.)
Summa		—	—		—

köpings län år 1918.

Areal skogsmark, som övergicks av elden	Den brunna skogens medelålder	Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet.	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begr. mot myrar o. d., intr. regn, ingripande av släckn.-mansk. m. m.	Beräknad släckningskostnad.	Summan av beräkn. brandskada och släckningskostnad.	Med anledning av skogseldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder	Anteckningar
Har		Kr.		Kronor	Kronor		
5		1,500: —	I väster järnv., i öster landsv. Ekenässjön. Hvetlanda.	Friv. släckn.-manskap. Ingen ersättning.	1,500: —	Järnv. frikänd för ersättn. på grund av att ris o.d. ej var bortröjt fr. spåret.	
2,50		300: —	Elden begränsad mot odlad mosse.	» » »	300: —	Ingen ersättn. begärd då marken bestod av impediment.	
18	50 år	7,000: —	Dels av släckningsmanskap, dels av inägor och sjö.	500: —	7,500: —	Inga åtgärder, ägaren t. fabr. köpte hem.-et	Elden började å Stolpens ägor o. spred sig till intilligg. ägor å Lannafall.
2,5	30-50 år	1,000: —	» » »	100: —	1,100: —	Inga, då detta hemman tillhörde hem.	
1	30 »	150: —	Släckn.-mansk.		150: —	Inga.	
120,84	50 »	31,832: —	» » » (Militär)	15,000: —	46,832: —	Forsheda Torvfabrik anses ersättningsskyldig.	
12	50 »	13,000: —	» » »	1,000: —	14,000: —	Staten ersättningsskyldig.	Samma brand.
70	50 »	25,000: —	» » » »	4,000: —	29,000: —	D:o	
4,88	50 »	3,251: 32	» » »	500: —	3,751: 32	D:o	
20	Kalmark	Ej nämnvärd	» » »	Ingen kostn.	—	—	
254,72	—	—	—	—	104,133: 32		

Tabell IV 1918.

Sammandrag över lämnat biträde vid avverknings planläggande och utsyning, jämte undersökta områden i och för ordnandet av skogskultur.

Härad	Biträde vid avverknings planläggande och utsyning		Undersökta områden, där avverkning skett i och för ordnandet av skogskultur		
	Antal ställen	Antal avverkn.-förbud	Antal ställen	Total skogsareal har	Skogsareal, som beröres av avverkn. har
Norra Vedbo	46	1	230	10,990,66	1,824,33
Södra »	81	4	181	7,829,46	1,220,08
Östra »	98	5	121	6,753,88	1,421,63
Västra »	126	6	133	8,757,19	837,09
Tveta »	42	2	106	4,466,00	1,008,97
Vista »	27	—	39	3,139,75	279,20
Mo »	23	1	103	5,180,50	343,93
Östbo »	75	1	129	2,813,00	280,30
Västbo »	155	6	274	7,928,60	592,95
Summa	673	26	1,316	57,859,04	7,808,48

Revisionsberättelse.

Undertecknade, vilka såsom revisorer granskat skogsvårdsstyrelsens inom Jönköpings läns landstingsområde räkenskaper och förvaltning under år 1918, få härmed vitsorda, att räkenskaperna äro förda med ordning och noggrannhet samt försedda med vederbörliga verifikationer.

De i styrelsens berättelse lämnade uppgifterna angående verksamheten under nämnda år hava vi funnit överensstämma med räkenskaperna.

Vi hava genomgått de värdehandlingar, som finnas i styrelsens förvar och funnit dessa handlingar fullt betryggande. Brandförsäkringarna å såväl fast som lös egendom hava vi jämväl funnit tillfredsställande.

Angående verksamheten under 1918 få vi hänvisa dels till styrelsens berättelse och dels till följande sammandrag av räkenskaperna, utvisande tillgångar och skulder såväl vid årets början som vid dess slut ävensom inkomster och utgifter under året.

Ställning den 1 januari 1918.

Tillgångar:

Inventarier	7,363: 65	
Frö	16,270: —	
Plantor	11,114: —	
Fröklängningen, inneliggande förråd	951: 60	
Fastigheten	1,000: —	
Undersökningar enligt § 2	540: 42	
Jordbrukarnes förs.-förening	211: 57	
Smålands Ensk. Bank, Upp- och avskrivning	8,317: 78	
» » » » Kapitalräkning	36,183: 36	
Skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län	1,183: 12	
Kassabehållning	229: 99	83,365: 49

Skulder:

S. A. Johanssons Donationsfond	500: —	
Tillgångar över skulder	82,865: 49	83,365: 49

Räkenskapssammandrag 1918.

Inkomster:

Ingående Balans konto	82,865: 49	
Frö och plantors »	3,870: 02	
Anslags konto	122,637: 52	
Räntors »	6,468: 29	215,841: 32

Utgifter:

Inventariers konto	3,778: 60	
Skogsodlings »	34,513: 25	
Skogsundervisnings konto	5,387: 74	
Biträde för skogsvårds konto	5,962: 81	
Avverkningsundersökn. »	10,073: 41	
Fröklängningens konto	369: 91	
Fastighetens »	114: —	
Expensers »	8,816: 54	
Telefoners »	1,161: 50	
Jordbrukarnas förs.-förenings konto	211: 57	
Undersökning enl. § 2 konto	843: 12	
Cykel konto	600: 35	
Styrelsens och revisorers konto	1,089: 58	
Löners konto	20,594: 81	
Skogsvårdsstyrelsens Pensionskassas konto	3,872: 03	
Utgående balans	118,452: 10	215,841: 32

Ställning den 31 december 1918.

Tillgångar:

Inventariers konto	6,796: 51	
Frö och plantors konto	4,090: —	
Plantskolors »	12,155: —	
Föryngringens »	960: —	
Fastighetens »	1,000: —	
Undersökningars enl. § 2 konto	849: 98	
Skogsvårdsstyrelsens i Skaraborgs län konto	1,183: 12	
Cykel konto	100: —	
Smålands Ensk. Bank, Giro konto	2,716: 49	
» » » Kapitalräknings konto	106,619: 70	
Kassabehållning	281: 30	136,752: 10

Skulder:

Kapital konto	118,452: 10	
Skogsodlingsåtagandets konto	18,300: —	136,752: 10

Vid granskning av styrelsens protokoll hava vi funnit, att styrelsen vid sammanträde den 21 december godkänt ett av vederbörande länsjägmästare uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1919 samt att bland utgifterna upptagits »avsättning till pensionsfond 20,000 kronor».

Utav det vid styrelsens sammanträde den 4 februari 1919 förda protokollet framgår, att ifrågavarande belopp jämväl insatts å skogsvårdsstyrelsens pensionskassas kapitalräkning i Smålands Enskilda Bank.

Då det synes oss tvivelaktigt, huruvida en dylik åtgärd är i överensstämmelse med föreskrifterna i Kungl. Förordningen den 24 juli 1903 angående skogsvårdsstyrelser, hava vi ansett oss böra påpeka densamma.

Till sist få vi vitsorda, att styrelsen med omsorg och noggrannhet handhaft de till densamma hörande angelägenheterna samt att tjänstemännen med plikttrohet och skicklighet fullgjort sina åligganden.

Med anledning av vad som sålunda under revisionen förekommit, hemställa vi att ansvarsfrihet beviljas styrelsen för dess verksamhet under år 1918.

Jönköping den 16 augusti 1919.

G. Lindman.
Förordnad av Kungl. Maj:t.

August Stork.
Utsedd av Landstinget.

Hj. Leijonmarck.
Utsedd av Hushållningssällskapet.

Berättelse
över skogsvårdsstyrelsens i Kronobergs län verksamhet och förvaltning under år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning har i så måtto förändrats, att sedan överjägmästare Gyllenkrok i december 1917 ingivit sin avskedsansökan som styrelsens ordförande, undertecknad, Hammarström, förordnats till styrelsens ordförande från och med 1918 års början.

De enskilda skogarnas skötsel och vård.

Den allmänna högkonjunkturen under berättelseåret har helt naturligt utövat ett starkt inflytande även på priset å skogsprodukter alltifrån vedvirke och massaved upp till tekniska virkessortiment.

Den för hela landet likformigt bestämda värdesättningen å rotstående vedskog har medfört en värdestegring å bränneved, som för Kronobergs skogrika län blivit abnormt hög och särdeles kännbar för invånarna här i staden samt i köpingar och stationssamhällen, ävensom för järnvägar och industri.

Tillföljd av stark efterfrågan på massaved och konkurrens mellan länets cellulosafabriker har priset å denna vara stigit till omkring 100 kr. pr kubikfamn.

Priset på rotstående timmer och sågskog har ävenledes under berättelseåret betydligt stegrats. Medan medelpriset under år 1917 utgjorde omkring 20 kr. pr kbm, har det under år 1918 stigit med c:a 30 %, eller i medeltal till kr. 28 pr kbm, undantagsvis ända till kr. 40 pr kbm.

Tillföljd av viss tendens å världsmarknaden har tillverkningen av plank, battens och bräder väsentligt reducerats, medan det bilade virket i form av bjälkar och sparrar haft en särdeles omfattande och lukrativ omsättning till pris, för sparrar belöpande sig till omkring kr. 1,80 och för bjälkar till kr. 2,50, allt pr kbfot, fritt järnvägsstation.

Förutom virke hava från skogarna hämtats betydliga mängder kåda samt ek- och bokollon, varjämte från rymarker och äldre hyggen stora

kvantiteter ljung inhöstats till kreatursfoder. Medelpriset för kåda utgjorde 90 öre, för ollon 45 öre och för ljung omkring 5 öre, allt pr kg.

Under året har stubbrytning pågått i ganska stor utsträckning, dels för vinnande av vedvirke till industriella verk och järnvägar och dels för utvinnande av tjära och andra biprodukter vid ett flertal inom länet nyanlagda tjärugnar. Även kolningen, gynnad av höga kolpris, har under året antagit större omfattning än eljest, vilken omständighet även i någon mån befordrat gallringar i ungskogsbestånd.

Den provisoriska skogslag, som den 11 juli trädde i kraft, har utövat ett djupgående och välgörande inflytande på vården av de enskilda skogarna. Egendomsjobberiet har nog också ansenligt hämmats genom ifrågavarande lagstiftning, även om det icke kunnat fullt stäfjas.

Redan vid lagens offentliggörande ansåg styrelsen angeläget, att göra densamma i möjligaste mått för allmänheten känd, vilket skedde genom upprepade kungörelser i ortspressen.

I avsikt dels att kunna i allmänhet befordra skogsvården och dels i synnerhet att förmå möta de krav, den provisoriska skogslagen komme att ställa på styrelsen i och för lagenliga utsyningar och utstämplingar, anställdes tre nya länsskogvaktare samt tvenne extra sådana, varjämte genom gallringskurser utbildades ett tjugutal gallringsledare till tjänst för de enskilda, som önskade genomgallra sina ungskogar.

Under året inkommo omkring 400 ansökningar om utstämplingar. I allmänhet hava dessa utan vidare kunnat bifallas, varvid i skogsvårdens intresse sådana hyggesformer tillämpats, som med avseende å beståndens ålder, slutenhet och läge befunnits mest ändamålsenliga.

I åtskilliga fall, där till avsalu avsedda bestånd icke kunde få avverkas, har i stället överenskommelse med vederbörande träffats angående avverkning å annan del av skogen.

Det är tydligt, att den provisoriska skogslagen, som i vissa avseenden verkar retroaktivt, i många fall utövat ett menligt inflytande för innehavare av avverkningsavtal, ingångna före lagens trädande i kraft. Synnerligen svårt har med hänsyn härtill länets stora cellulosaindustri drabbats, då den huvudsakligen hämtar råmaterialet till pappersmassan från relativa ungskogar, och då den för sin verksamhet nödgas ett år i förväg upplagra det till förbrukning avsedda massavedsförrådet. Erinras bör ock att, om länets viktiga cellulosaindustri skulle i brist på prisbillig råvara nödgas reducera sin verksamhet, detta skulle högst menligt återverka på landskommunernas ekonomiska förhållanden.

Men även en del enskilda virkesköpare hava blivit lidande genom lagens retroaktiva verkan, synnerligast i fall, där skogen redan blivit gulden, eller köparen uppgjort bindande leveransavtal.

Önskligt vore för visso, att lagstiftningen på detta område så modifierades, att innehavare av äldre avverkningsrätter i varje fall icke måtte ådragas direkt förlust i följd av verkställd likvid för skogen.

Visserligen har högkonjunkturen befordrat ökade avverkningar, men dessa hava dock genom den nya skogslagens tillkomst kunnat regleras till för skogsbeståndet gagnande eller åtminstone i minsta möjliga grad skadliga avverkningsformer; och i de allra flesta fall har sådan reglering med tillfredsställelse godtagits av jordägaren. Denne inser nämligen alltmer betydelsen av att ungskogsbestånden bliva befriade från överståndare, liksom även att glesa utblädade bestånd av låg räntabilitet bliva avverkade för efterföljande återkultur, medan de slutna, tillväxande skogsparkerna bliva tillsvidare sparade för yxan.

Såsom allmänt omdöme kan sägas, att skogens alltmer stegrade värde även medfört ökad omvårdnad om densamma från ägarens sida.

Skogsodlingen.

Under berättelseåret har denna haft att kämpa mot flera svårigheter. I första rummet bör framhållas brist på arbetskraft, som tillföljd av de forcerade torvtäkterna varit nästan omöjlig för jordbrukaren att till skälig daglön uppbringa. Även försommarens ogynnsamma väderlek med frost och torka har menligt återverkat på skogsodlingen.

För gynnandet av den viktiga stubbrytningen hava en del skogsodlingsskyldiga erhållit uppskof med planteringen till kommande vår.

I enlighet med avgivna skogsodlingsförbindelser skogsodlades under ledning av styrelsens plantörer och med tillhandahållande av fritt skogsfrö och plantor	1,216,00	hektar
Genom frivilliga skogsodlingar med styrelsens bidrag av plantörsbiträde och fritt frö eller plantor	227,65	»
Genom frivilliga skogsodlingar utan bidrag av frö eller plantor men under ledning av styrelsens plantör	50,00	»
Skolplanteringar med bidrag av frö eller plantor	14,00	»
S:a	1,507,65	hektar

= 3,015,30 td.).

Å större herresäten och bruksegendomar hava med Styrelsens partiella medverkan, i form av plantörsbiträde och fritt utdelat skogsfrö eller plantor, utförts dels obligatoriska och dels frivilliga skogsodlingar, nämligen:

å Ary bruk	134,00	hektar
å Orrefors bruk	77,85	»
å Lessebo pappersbruk	117,50	»
å Strömsnäs bruks A.-B.	375,00	»
å A. Bol. Kosta Glasbruk	19,00	»
å A.-B. Böksholms Sulfitfabrik	65,00	»
å Bergqvara gård	78,00	»
å A.-B. De Svenska Kristallglasbruken	17,00	»
å Ormo gård	40,00	»
å Kalmar Kol och Trävaruaffär	26,00	»
å Säfsjöströms bruk	45,50	»
å Fridafors fabriks A.-B.	34,00	»
å A.-B. Karlskrona Träexport	187,00	»
å Timsfors bruk (Lagemills A.-B.)	12,00	»
å Klafreströms bruk	5,00	»
S:a	1,232,85	hektar

Inom länet har skogsodling sålunda under året utförts å en areal av 2,740,50 hektar (= 5,481 tld).

Till årets skogsodlingar har styrelsen gratis utdelat 1,345 kg barrträdsfrö och 1,330,000 skogsplantor.

Inköpt skogsfrö.

Under året har endast inköpts 1,8 kg tallfrö och 101,5 kg granfrö, allt för en summa av kronor 421.

Plantskolorna.

Våren 1918 utsåddes i dessa 55 kg tall- och 35 kg granfrö.

Sådden har genom försommarens ihållande torka i förening med senfroster blivit i hög grad skadad.

Vid inventering beräknades plantskolorna äga ett förråd av omkring 2,340,000 plantor.

Utdikning av försumpad skogsmark.

Under berättelseåret hava till styrelsen inkommit flera ansökningar om bidrag till utdikning, churu endast ett fåtal kunnat under året utföras.

I bidrag till utdikningar, numera utgående med 75 % av beräknade kostnaden, har under året utbetalts kr. 1,201: 20.

Under senhösten inkom meddelande om ett antal utförda dikningar, men då snövinter redan inträtt måste avsyningen av dessa uppskjutas till inst. vår.

Skogsavverkningar som föranlett undersökning m. m.

Under året hava byggesbesiktningar företagits till ett antal av 644 st. Skogsodlingsförbindelser hava avfordrats vederbörande skogsodlings-

skyldige, och hava sådana godkända förbindelser under året inkommit till ett antal av 252 st., med en skogsodlingsareal av 872 har.

Någon laga syn har under året icke förekommit.

Kontrollbesiktningar hava utförts å 199 st. skogsodlade områden.

Åtgärder för spridande av kunskap i skogsvård.

Styrelsen har prenumererat på skogsvårdsföreningens publikation »Skogen» i 150 ex., samt å tidskriften Skogvaktaren i likaledes 150 ex., vilka skrifter på vanligt sätt utdelats till intresserade i länet.

Länsjägmästaren har hållit föredrag i Småbrukarekurserna m. m., hållit skogsvårds-, gallrings- och repetitionskurser med plantörerna, undervisat i skogsodling vid Växjö Seminarium, vid folkskolor m. m., varjämte övriga tjänstemännen utöva rådgivande verksamhet under tjänsteresor, besiktningar och utstämplingar.

Disponibla medels placering

förmedlas fortfarande av Sydsv. Kredit A. B:s avdelningskontor i Växjö medelst depositions- och löpande räkningar.

Styrelsens sammanträden och expedition.

Styrelsen har under året haft 7 sammanträden, samt företagit en inspektionsresa under trenne dagar.

Väderleken.

Den starka frost, som inträffade den 7 juni verkade i hög grad skadande på unga granplantor, vilkas nyss utvecklade årsskott förfröso.

Frosten efterföljdes av intensiv torka, som i början hindrade det såväl på fältet som i plantskolorna utsådda skogsfröet att gro.

Det ihållande regnväder, som inträffade efter midsommar och fortsatte framåt hösten, verkade emellertid räddning åt de flesta skogsodlingarna.

Skador å skogen.

Den s. k. sprittmasken har inom några trakter, synnerligast inom vissa delar av Kinnevalds och Sunnerbo härader, uppträtt skadegörande å unga tallbestånd. Märgborren har flerestädes härjat svårt i unga och medelålders tallbestånd. Granens rika fruktifiering har skadats av granmalen.

De orkanlika stormar, som inträffade i slutet av augusti och medio av september åstadkommo en mängd vindfällen, synnerligast i utblädade timmerbestånd.

Skogsvårdsstyrelsens inkomst- och utgiftskonto för år 1918.

Debet.

Ingående behållningar.

Kontant i kassan	1,331: 37	
Å deposition i Sydsv. Kredit A.-B.	76,000: —	
Å löpande räkning i d:o	11,093: 67	
Förskjutna kostnader	271: 42	
Laga hyggessyner	096: 23	
Inventarier	1,371: 08	91,063: 77

Inkomster under året.

Skogsvårdsavgifter	112,924: 33	
Statsanslaget	2,600: —	
Räntor	3,695: 70	119,220: 03

Skuld till årets slut.

Pensionsfonden	9,000: —
Summa Kr.	219,283: 80

Kredit.

Skuld från år 1917	6,000.—

Utgifter.

Skogskulturer	8,226: 04	
Plantskolorna	2,462: 30	
Utdikningar	1,201: 20	
Skogsfrö	421: —	
Hyggesbesiktningar	558: 85	
Avlöningar	19,503: 69	
Expenser	1,900: —	
Hyror	500: —	
Prenumerationer	1,656: 37	
Rese- och dagtraktamenten	14,820: 70	
Diverse omkostnader	5,514: 53	
Laga hyggessyner: Avskrivningar	122: 11	
Inventarier: Avskrivningar 20 %	305: 86	
Avsättning till pensionsfonden	3,000: —	60,192: 65

Behållning till år 1919.

Kontant i kassan	375: 28	
Depositioner i Sydsv. Kredit A.-B.	76,000: —	
Löpande räkning i d:o	74,571: 80	
Laga hyggessyner	920: 63	
Inventarier	1,223: 44	153,091: 15
Summa Kr.		219,283: 80

Inkomst- och Utgiftsförslaget för år 1919.

Debet.

Beräknad behållning från år 1918		150,000: —
Kungl. Maj:ts anslag	2,600: —	
Skogsvårdsavgifter: Förslagsvis	70,000: —	
Räntor: Förslagsvis	5,000: —	77,600: —
	Summa Kr.	227,600: —

Kredit.

Löner	28,000: —	
Resor- och dagtraktamenten	20,000: —	
Skogsodlingar, plantskolor, fröinköp	30,000: —	
Utdikningar	20,000: —	
Expenser och Hyror	3,000: —	
Material och Inventarier	2,000: —	
Oförutsedda utgifter, besiktningar, prenumerationer	10,000: —	
Avsättning till pensionsfonden	4,000: —	117,000: —
Beräknad behållning till år 1920		110,600: —
	Summa Kr.	227,600: —

Växjö 14 april 1919.

På skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Alexis Hammarström.

Eug. Hemberg.

Efter verkställd granskning av skogsvårdsstyrelsens inom Kronobergs län räkenskaper och förvaltning för år 1918 få vi avgiva följande

Revisionsberättelse.

Debet.

Behållning från år 1917.

Inventarier	1,371: 08	
Förskjutna kostnader	271: 42	
Laga hyggessyner	996: 23	
Deposition och löpande räkning	87,093: 67	
Kassabehållning	1,331: 37	91,063: 77

Inkomster.

Statsanslag	2,600: —	
Skogsvårdsavgifter	112,924: 33	
Räntor	3,695: 70	119,220: 03

Skulder till årets slut.

Pensionsfonden		9,000: —
	Summa Kr.	219,283: 80

Kredit.

Skuld från år 1917	6,000: —

Utgifter.

Löner	19,503: 69	
Resor och dagtraktamenten m. m.	14,820: 70	
Skogskulturer och skogsfrö	12,310: 54	
Hyggesbesiktningar	558: 85	
Hyror, annonser, tryckning m. m.	9,570: 90	
Avskrivning å inventarier	305: 86	
Avskrivning på laga hyggessyner	122: 11	
Avsättning till pensionsfonden	3,000: —	60,192: 65

Behållning till år 1919.

Inventarier	1,223: 44	
Laga hyggessyners räkning	920: 63	
Deposition och löpande räkning	150,571: 80	
Kassabehållning	375: 28	153,091: 15
	Summa Kr.	219,283: 80

Granskades kassaräkningen, avslutad denna dag, och överensstämde densamma med förhållandet.

Då av protokollen framgår, att skogsvårdsstyrelsen med nit och skicklighet fullgjort sitt uppdrag och räkenskaperna äro förda med noggrannhet samt försedda med vederbörliga verifikationer, få vi tillstyrka, att full ansvarsfrihet beviljas skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs läns landstingsområde för dess förvaltning under år 1918.

Växjö den 20 juni 1919.

E. O. Magnusson.
Av Kungl. Maj:t förordnad revisor.

Alfr. Fornander.
Av Kronobergs läns landsting utsedd revisor.

E. Hederstierna.
Av Kronobergs läns hushållningssällskap utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens i Kalmar läns norra landstingsområde berättelse för år 1918.

Jämlikt § 8 i Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903, får skogsvårdsstyrelsen inom Kalmar läns norra landstingsområde härmed avgiva berättelse för år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning och verksamhet.

Styrelsen har i likhet med föregående år haft följande sammansättning: Ordförande: bruksägaren m. m. Gust. Boréll, Tofverum. Ledamöter: ryttmästaren m. m. friherre Edw. Fleetwood, Odensviholm, vald av hushållningssällskapet, med lantbrukaren E. Andersson, Hägelåkra. Målilla, som suppleant, kaptenen m. m. Th. Lybeck, Skeppsgården, vald av landstinget, med godsägaren m. m. A. Hedenberg, Kristineberg, Hultsfred, som suppleant. Som länsjägmästare och sekreterare har N. Klein, Västervik, tjänstgjort och såsom juridiskt ombud, kronofogden ö. s. G. Lindeberg. Räkenskapsförare har varit herr A. Kernell.

De ordinarie länsskogvaktarna hava även under året varit fem till antalet, var och en med sitt distrikt. För att kunna medhinna det beräknade antalet ökade förrättningar med anledning av den nya skogslagen beslöt styrelsen tillsätta två extra länsskogvaktare, vilka skulle tjänstgöra vid behov inom olika distrikten. Angående dessas tjänstgöring hänvisas till vad nedan anföres under styrelsens åtgärder m. m. med anledning av den nya skogslagen.

I och för utövandet av den omedelbara ledningen av de omfattande skogskulturerna, som utfördes med bidrag från skogsvårdsstyrelsen och varom närmare redogöres i det följande, voro under våren anställda 14 utbildade plantörer.

Styrelsen har under året haft 10 sammanträden.

Styrelsen har i stort sett följt samma arbetsplan, som under föregående år, och sålunda beslutat:

att biträde lämnas vid skogens skötsel och vård samt vid utsyning och anordnande av fröträdsställning, blädning, hjälpgallring, ljushuggning m. m.,

att styrelsen för de kalmarker, som uppstått genom sådan avverkning, som icke stått i strid med § 1 av lagen ang. vård av enskildes skogar av den 24 juli 1903, och som skogsodlas i vår, lämnar bidrag till rödjningen av marken i ett för skogsodling lämpligt skick med högst 20 kr. pr hektar och för en areal intill 20 hektar,

att styrelsen likaledes i mån av tillgång avgiftsfritt lämnar frö och plantor till skogsodling år 1918 av högst 20 hektar på ovan nämnt sätt uppkomna kalmarker, såvida skogsodlingen sker under tillsyn av person, som av styrelsen godkänts som plantör, dock att till varje rekvirent och markägare gratis utlämnas högst 50,000 st. plantor och 10 kg frö,

att varje rekvirent erhåller kostnadsfri skogsodling, häri inberäknat jämväl hantlangning, å en areal intill 10 hektar kalmark, som uppstått före 1905,

att styrelsen, så långt tillgången medgiver, för av styrelsen uppgjorda dikningsförslag bidrager med intill 80 % av den beräknade kostnaden för torrläggningen, varvid dock styrelsen förbehåller sig rätt att pröva om och till huru stort belopp i varje särskilt fall dikningsanslag bör beviljas,

att styrelsen utan avgift utlånar stubbrytare, varvid dock rekvirenten är skyldig betala frakten till och från Tuna järnvägsstation,

att biträde av länsjägmästare, länsskogvaktare eller plantör erhålles avgiftsfritt under 10 dagar under året, samt därefter mot dagarvode av 8 kr. till den förre och 2 kr. till de senare, dock att fri kost och husrum lämnas förrättningsmannen, samt

att vid stämpling till avsalu biträde av länsjägmästare och länsskogvaktare erhålles avgiftsfritt under 2 dagar under året, samt därefter mot dagarvode av 11 kronor till den förre och 5 kronor till de senare, dock att fri kost och husrum lämnas förrättningsmannen.

Styrelsens personal har under en del av året stått till Bränslekommissionens förfogande, men då hela personalen återinträdde i styrelsens tjänst före vårkulturerna, och då arbetet i skogarna mest baserats på vedavverkning, som största delen skett under styrelsens kontroll, kan med fog sägas, att styrelsens arbeten genom denna personalens anställning icke åsidosatts, utan varit till fromma för en rationell rensningshuggning och gallring.

Under året har tillkommit lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo av den 28 juni 1918, och har denna lag haft synnerligen stort ingripande i styrelsens verksamhet.

Ur styrelsens skrivelse till Kungl. Jordbruksdepartementet ang. de åtgärder som vidtagits med anledning av denna lag m. m. anföres följande:

»Styrelsen ansåg, att genom den nya lagen, ett väsentligt ökat antal ansökningar om råd och anvisningar vid kommande avverkningars bedrivande skulle till styrelsen inkomma, framförallt antogs, att ansökningar om stämpling av skog till avsalu i enlighet med lagens bestämmelser skulle inkomma till så stort antal, att styrelsens dåvarande personal skulle bli otillräcklig för handläggande inom önskad tid av dessa förrättningar, varför styrelsen omedelbart gick i författning om ökande av sin personal genom anställande av tvenne extra länsskogvaktare. Denna styrelsens åtgärd visade sig synnerligen välbetänkt, och har styrelsen härigenom hittills kunnat verkställa de önskade förrättningarna. På allra senaste tiden har dock mängden av ansökningar om hjälp vid stämplingar så avsevärt ökats, att styrelsen måste taga under omprövning frågan om, att under vissa tider av året än ytterligare öka personalen, då genom nu inneliggande ansökningar, styrelsens samtliga tjänstemän äro upptagna för en tid framåt av minst 2 månader. Styrelsens nuvarande personal uppgår till 1 länsjägmästare, 5 ordinarie länsskogvaktare och 2 extra länsskogvaktare. Styrelsen ställer sin personal till förfogande för skogsägare inom landstingsområdet för stämplingsförrättningar enligt följande grunder: varje rekvirent erhåller kostnadsfritt 2 dagars biträde och därutöver mot ett dagarvode av 5 kr. per dag, varvid dock rekvirenten skall hålla förrättningsmannen med kost och logis under förrättningen. Då de flesta förrättningarna, framförallt hos de mindre skogsägarna, vilka kanske bäst äro i behov av sakkunnig hjälp, icke taga mer än 2 dagar i anspråk, åsamkas styrelsen härigenom, då skogsägaren har dessa 2 dagar gratis, en högst avsevärd ökad utgift för reseersättningar till sin personal. Detta styrelsens erbjudande om gratis biträde har så betungat styrelsens budget, att styrelsen icke ser sig i stånd, att för framtiden tillämpa samma grunder, enär då kanske huvudposten av styrelsens inkomster skulle tagas i anspråk för betäckande av personalens löner och reseersättningar. Ett önskemål, vilket kanske blir en ofrånkomlig nödvändighet, är, att staten ökar sitt anslag till uppehållande av styrelsens vidgade verksamhet. Särskilt för skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde är denna fråga av vital vikt, då styrelsen icke har något som helst anslag från hushållningssällskapet eller landstinget, och därigenom icke heller från staten. Tack vare vissa sparade medel, har styrelsen icke ansett lämpligt att nu begära dylika anslag.

Med avseende på sagda lags § 1, har styrelsen icke behövt ingripa i mer än några enstaka fall, och har rättelse vunnits genom godvillig över-

enskommelse utom i ett enda fall, då avverkningsförbud måst meddelas. Detta var å egendomen Härnum i Västra Eds socken, där avverkningsrätt å all gran f. o. m. 6″ i brösthöjd inköpts av A.-B. Eds Cellulosafabrik. Aktiebolaget hade verkställt blekning av träden på så sätt, att veden på stora ställen blottats, och anförde detta såsom motiv för att styrelsen på grund härav skulle frigiva avverkningen. Styrelsen ansåg dock på vissa skäl, då härigenom skulle kunna skapas ett prejudikat, enär varje avverkare sedan vid utmärkningen av träden skulle kunna så förfara, att träden skulle taga skada om de fingo stå kvar, att fortsatt avverkning icke skulle få tillåtas.

Det största antalet förrättningar har hänförts till bestämmelserna i § 2. Enligt första stycket i § 2 har styrelsen behövt ingripa i 4 fall och enligt andra stycket i samma paragraf i 97 fall. De avverkningsrätter, som genom styrelsens personal granskats och där intet ingripande ansetts nödigt, äro till antalet 14 stycken. Dessutom har styrelsen lämnat medgivande till avverkningen i 8 fall, där avverkningen planlagts av forstligt skolad personal, såsom å större bruksskogar, större egendomar o. d., vilka i sin tjänst haft anställda skogvaktare för att övervaka desamma, och där möjligheten till skövling ansetts utesluten.

Avverkningsförbud enl. § 2 har i intet fall behövt meddelas, utan har alltid styrelsen lyckats genomdriva godvillig överenskommelse mellan köpare och säljare, så att det gamla köpekontraktet annullerats och nytt sådant upprättats, varvid det nya köpet omfattat genom styrelsens försorg utstämplad skog. Innan försäljning ägt rum har utstämpling verkställts på 53 ställen.

Det hittillsvarande enda sättet att sälja skog inom norra Kalmar län har varit efter en viss minimidimension i brösthöjd. Då styrelsen anser, att en avverkning baserad på en dylik överenskommelse icke skulle överensstämma med grunderna för god skogsvård, har styrelsen icke kunnat underlåta att ingripa vid dylika försäljningar, och äro ovan angivna 97 fallen att hänföra till dylika köp. Omstämpling av skog, såld efter viss dimension, har sålunda alltid påyrkats av styrelsen, och har såväl köpare som säljare, gått med på detta styrelsens förslag.

I lagen förekomma uttrycken »ungskog» i § 1 och »god skogsvård» i § 2 och giva dessa uttryck rum för ett subjektivt bedömande. Detta kan svårligen undvikas, men hade det varit synnerligen önskvärt, att närmare preciseranden lämnats på dessa uttryck, så att det objektiva bedömandet varit lättare. För sin del har styrelsen hänfört till ungskog, sådan yngre skog, intill ungefär 60 års ålder, som genom sitt allmänna utseende tydligt är att hänföra till ungskog. Begreppet god skogsvård, är däremot svårare att noggrant definiera, då frågan om en viss uthållig-

het inom skogsbruket därmed har nära samband. Styrelsen har vid tillämpningen av lagens bestämmelser inrymt följande fordringar på begreppet god skogsvård med avseende på avverkningar:

att de, innan beståndet är moget för slutavverkning, skola ha till ändamål skogens förbättrande, och således vara av beståndsvårdande natur, såsom rensningshuggning eller ljushuggning,

att de skola avse höjande av markens produktion, så att t. ex. ett sjukligt eller övermoget eller över huvud ett icke tillväxande bestånd, oavsett åldern, må slutavverkas, och marken därefter genast skogsodlas,

att träd med större löpande tillväxt än medeltillväxten icke må avverkas, så att t. ex. ett växtligt 70-årigt tallbestånd med god slutenhet icke må slutavverkas, utan endast utsättas för en rationell rensnings- och ljushuggning,

att genom en tillåten avverkning icke må alstras s. k. skräpskog eller slutenheten upphävas så, att fara skulle uppstå för beståndets framtida fullgoda slutenhet såsom sker vid dimensionshuggning,

att avverkning aldrig må tillåtas starkare, än att egendomens husbehov säkerställes,

att om avverkning önskas i söndertrasade bestånd sådan endast tillåtes om slutavverkning sker och kultur därefter vidtages; skulle lämpliga fröträd finnas, må skräpskogen borthuggas och fröträden lämnas, om marken är lämplig för självsådd,

att icke så stora kalhyggen få uppstå, att deras skogsodlande skulle taga för lång tid i anspråk och draga alltför stora kostnader. Styrelsen vidhåller fordran på skogsodlingsförbindelse, då kalavverkning tillåtes, även om beståndet varit moget för slutavverkning,

att de icke exponerade lägen, såsom i kusttrakterna eller på öar må utföras på minsta vis oförsiktigt genom t. ex. stora hyggens upptagande eller beståndens glesställande,

att på svaga marker kultur genast verkställes efter föregången markberedning,

att man icke riskerar uppkomsten av mindre lämpligt trädslag, så att t. ex. på tallmark med blandbestånd av tall och gran tallen icke enbart må avverkas, utan skall avverkningen föras så, att det lämpliga trädslaget tall må sparas och granen först huggas.

Styrelsen anser önskligt, att något bestämmande föreläge om huru stor avverkning skulle anses överensstämma med begreppet god skogsvård, såsom t. ex. att avverkning icke uttages till större belopp än skogen

tillväxer, dock med medgivande för styrelsen att bestämma, att t. ex. 5 års tillväxt skulle få uttagas på en gång, om under kommande 4 år icke skog till avsalu avverkades, d. v. s. en generell fordran på viss uthållighet skulle stipuleras.

Med avseende på verkningarna av lagen vill styrelsen som sin bestämda åsikt framhålla, att de varit till mycket stort gagn, och hava stora skogsområden därigenom räddats från skövling. Då förhållandena inom norra Kalmar län äro sådana, att ungskog i allmänhet icke avverkas, men medelålders och äldre skog genom dimensionshuggning ofta skövlas och övergår till söndertrasade beståndsrester med fara för markens framtida degeneration och förlust av sin produktionsförmåga, vill styrelsen särskilt framhålla den stora nytta som vunnits genom bestämmelserna i § 2 andra stycket.

Styrelsen vill påpeka olägenheten med bestämmelserna i § 4 andra stycket, om infordrande av yttrande innan förbud meddelas, då styrelsen har sig bekant, att det förekommit fall, att avverkaren, då han vid risk av avverkningsförbud anmodats yttra sig, omedelbart givit huggarna order att, under fristen för yttrandets avgivande, endast hugga och icke tillreda så mycket skog som möjligt. Skövling av ganska avsevärda arealer möjliggöres härigenom, då styrelsen ju icke kan meddela förbud, innan infordrade yttranden inkommit. Lämpligt synes därför styrelsen, att i kommande lag denna bestämmelse utginge.

Påtagligt är även, att handeln med egendomar i syfte, att genom exploaterande av skogen skaffa sig en större vinst, betydligt reducerats, vilket glädjande förhållande med säkerhet delvis har sin grund i denna lags bestämmelser.

Ännu en gynnsam följd av denna lag, är, att skogsägarna mer och mer vända sig till styrelsen med ansökan om råd vid skogens skötsel, och har därigenom denna lag icke blott hindrat skövling av skog, utan även varit en mäktig hävstång för höjande av intresset och insendet av vikten av en god skötsel av skogen.

Som förut framhållits, har styrelsens personal varit anställd i Bränslekommissionens tjänst en del av året, och hava därför antalet förrättningsdagar enbart i styrelsens tjänst icke blivit fullt så många, som under normala förhållanden skulle hava varit fallet. Länsskogvaktarnas och länsjägmästarens förrättningar uteslutande i styrelsens tjänst framgå av nedanstående tablåer.

Länsjägmästarens tjänstgörings- och resedagar under år 1918.

Besiktningar	42	dagar.
Råd angående skogens skötsel	15	»
Föredrag och undervisning	12	»
Plantskolearbeten	4	»
Dikningar	4	»
Diverse resor	32	»
Sammanträden och diskussionsmöten	15	»
Resedagar	8	»
Summa	132	dagar.

Länsskogvaktarna hava under året haft sammanlagt 972 rese- och förrättningsdagar, sålunda fördelade:

	Förrättnings-dagar	Förrättnings-ställen
Råd angående skogens skötsel	66,5	79
Skogsodlingsarbeten	28,5	26
Besiktningar	141,5	167
Stämplingar	373,5	144
Klängnings- och plantskolearbete	63,0	4
Dikningar	41,0	15
Diverse förrättningar	125,0	73
Expeditionsarbete	29,0	1
Resedagar	104,0	—
Summa	972,0	509

Utav plantörerna hava utförts 199 förrättningsdagar med skogsodling, vadan genom styrelsens personal utförts följande förrättningsdagar sålunda fördelade:

Råd angående skogens skötsel	81,5	dagar.
Besiktningar	183,5	»
Föredrag och undervisning	12,0	»
Skogsodlingsarbeten	227,5	»
Stämplingar	373,5	»
Klängnings- och plantskolearbeten	67,0	»
Dikningar	45,0	»
Sammanträden och diskussionsmöten	15,0	»
Diverse förrättningar	186,0	»
Resedagar	112,0	»
Summa	1,303,0	dagar.

Skogsupplysning.

Upplysningsverksamheten har fortsatts efter de grunder som förut beslutats och tillämpats. Vid alla förrättningar har styrelsens personal

sökt sprida intresse för en god skogsvård, särskilt framhållande nödvändigheten av skogsodling samt vikten av beståndsvård genom gallring. Dessutom har framhållits betydelsen av avverkningens rätta planläggande och bedrivande, så att skogsägaren måtte inse faran för skogsbeståndens framtid genom en avverkning baserad endast på trädens dimension.

Föredrag i skogsskötsel har av länsjägmästaren hållits 12 gånger under året bl. a. vid Lantmannaklubbens årssammanträde i Västervik, och har länsjägmästaren påbörjat en serie artiklar i ortens mest spridda tidningar om skogens vård och avverkning, allt i syfte att väcka intresse och förståelse för skogsskötselns betydelse för vårt land.

Ett stort antal broschyrer och tidskrifter i skogsvård har genom styrelsens försorg gratis utdelats till intresserade personer, och har styrelsen genom kungörelser och annonser sökt sprida kännedom om de förmåner, som styrelsen kan erbjuda skogsägare.

Under året har styrelsen anordnat en skogsvårdskurs å Storebro egendom. Till densamma antogos bland ett 40-tal sökande 25 elever och pågick kursen i 12 dagar. Därvid genomgicks hyggesrödjning, sådd och plantering, gallring och ljushuggning samt plantskolearbeten. Länsjägmästaren höll kortare föredrag i hithörande ämnen ävensom uti marklära, taxering och skogsskötsel. Styrelsens kostnader för denna kurs belöpte sig till 2,284: 57 kronor, och har styrelsen för avsikt, då resultatet visade sig mycket tillfredsställande och intresset var över förväntan, att årligen avhålla dylika kurser, möjligen i samband med en kortare studieresa till skogar under rationell vård.

Vid lantmannaskolan i Gamleby har av jägmästare E. Haller hållits en serie föredrag i skogsskötsel, ävensom vid småbrukarekurser inom landstingsområdet.

Skogsodling.

Skogskulturerna började under senare hälften av april och pågingo ungefär en månads tid. På grund av den torra sommaren och våren gingo de i allmänhet mindre väl till, planteringen dock bättre än sådden. En stor mängd skogsägare anhöllo om uppskov med utförandet av dem åliggande skogsodling under framhållande av bristen på arbetskraft och de rådande höga arbetspriserna, och fann styrelsen dessa skäl fullt giltiga, varför den skogsodlade arealen under året blev mindre än under föregående år. Skogsodlingen måste sättas efter sådana arbeten som avse jordbrukets intensivare skötsel och ökande av dess areal.

Styrelsen har på allt möjligt sätt sökt väcka och understödja intresset för skogsodling av kalmarker och framgår av förut meddelad kungörelse de förmåner, som styrelsen har kunnat lämnat skogsägare, såsom fritt frö och fria plantor, delvis även hela hantlangningskostnaden.

Till styrelsen hade vid tiden för skogsodlingarnas början inkommit rekvisitioner i så stor omfattning, att styrelsen, för att kunna effektuera desamma, måst från andra styrelser inköpa 150,000 st. plantor och 50 kg frö, vilket styrelsen sedan i sin tur gratis utdelat till rekvirenter. Härigenom ha alla rekvisitioner kunnat fullgöras.

Rörande kulturernas omfattning och fördelning hänvisas till nedanstående tabeller. Hela den areal som under berättelseåret skogsodlats inom landstingsområdet utgör 538,63 hektar.

Tab. I.

Förteckning över av styrelsen helt bekostade skogsodlingar å s. k. gamla kalkmarker, uppkomna före 1905.

Distrikt	Antal rekvirenter	Åtgången av			Plantor	Fullst. skogsodling	Hjälpkultur
		Tallfrö	Granfrö	Div. frö			
		kg	kg	kg	st.		har
Norra	5	—	—	—	75,700	8.2	14.5
Västerviks	2	—	—	—	19,500	—	7.0
Tuna	6	1.2	—	—	55,640	14,8	—
Vimmerby	6	6,8	1.7	—	33,000	16,4	—
Målilla	6	6,5	—	7.5	72,000	24,0	13,5
Summa	25	14.5	1.7	7.5	255,840	63,4	35,0
		23.7				98,4	

Vid förestående skogsodlingar, därav 31,7 har bestått av sådd och 66,7 av plantering, äro använda 297 mans- och 322,5 hjohns- samt 295,5 barndagsverken och har kostnaden i medeltal utgjort:

Sådd, fullständig kr. 65,33, hjälpkultur kr. 26,39.

Plantering, fullständig kr. 76,39, hjälpkultur kr. 46,27 eller i medeltal för:

Sådd, kr. 54,24 per har.

Plantering kr. 64,65 per har.

Å av 3 st. skogsägare upplåten mark har vid planteringsdagar för skolbarns undervisning i skogssådd fullständig skogsodling skett å 4,6 har och hjälpkultur å 1,3 har, vartill åtgått 2,7 kg tallfrö och 1,3 kg granfrö samt 6,200 st. plantor.

Åt 15 st. skogsägare har styrelsen utlämnat 121,85 kg tallfrö och 49.23 kg. granfrö samt 489,500 st. plantor, varvid delvis med biträde av sty-

relsens plantör skogsodling verkställts å 346.68 har, därav 235,13 har fullständig skogsodling och 11,55 har hjälpkultur.

Av markägare, som enligt avlämnade förbindelser eller träffade överenskommelser äro skyldiga vidtaga åtgärder för skogsmarkens återställande i skogbärande skick, ha 21 st. genom styrelsens plantörer verkställt fullständig skogsodling å 32,85 har och hjälpkultur å 19 har, vartill åtgått 15,7 kg tallfrö och 2 kg granfrö samt 87,300 st. plantor.

I plantskolorna hava utsåtts 17 kg. tallfrö och 10 kg. granfrö.

Tab. II.

Förteckning över av styrelsen utförda skogsodlingar, varvid plantör, fritt frö och fria plantor erhållits av rekvirenten.

Distrikt	Skogsfrö		Plantor st.	Areal i har	
	Tall kg	Gran kg		Fullst. skogsodl.	Hjälp-kultur
Norra	15,4	4,2	18,000	23,3	7,5
Västerviks	2,8	1,0	25,000	10,0	—
Tuna	0,7	—	—	1,0	—
Vimmerby	1,5	—	—	2,0	—
Målilla	—	—	—	—	—
Summa	20,4	5,2	43,000	36,3	7,5

Tab. III.

År 1918 utförda skogsodlingar enligt förbindelser.

Distrikt	Skogsfrö		Plantor st	Areal i har	
	Tall kg	Gran kg		Fullst. skogsodl.	Hjälp-kultur
Norra	7,6	0,6	44,800	14,9	7
Västervik	4,7	0,4	29,500	10,75	2
Tuna	1,6	0,3	3,000	3,0	—
Vimmerby	0,4	0,5	—	1,2	—
Målilla	0,9	0,2	—	1,0	3
Summa	15,2	2,0	77,300	30,85	12

Tab. IV.

Sammandrag av inom Kalmar läns norra landstingsområde utförda skogsodlingar år 1918. (Utav skogsvårdsstyrelsen.)

Kategori	Frö i kg		Plantor st.			Skogsodling i har	
	Tall	Gran	Tall	Gran	Diverse	Fullst.	Hjälpkultur
A.	14,5	9,2	183,900	71,940	—	63,4	35,0
B.	20,4	5,2	20,000	23,000	—	36,3	7,5
C.	15,2	2,0	67,300	10,000	—	30,85	12,0
D.	2,7	1,3	5,100	1,000	100	4,6	1,3
E.	0,5	—	10,000	—	—	2,0	—
Summa	53,3	17,7	286,300	105,940	100	137,15	55,8
						192,95	

I förestående sammandrag över samtliga skogsodlingar omfattar kategorien:

A. Av styrelsen helt bekostade skogsodlingar å kalkmarker uppkomna före 1905. Styrelsen har förutom fritt frö och fria plantor till rekvirenten, bekostat all hantlangning och lämnat redskap gratis ävensom plantör.

B. Skogsodlingar, där styrelsen lämnat frö och plantor gratis, men rekvirenten bekostat hantlangningen. Plantör gratis.

D. Av skolbarn under lärarnas ledning och plantörs överinseende utförda skogsodlingar. Frö, plantor och redskap gratis.

C och E. Av markägare eller avverkare enligt förbindelse bekostade skogsodlingar, under ledning av styrelsens plantör.

Tab. V.

Sammandrag av all inom Kalmar läns norra landstingsområde år 1918 utförd skogsodling.

	Frö i kg		Plantor st.			Skogsodling i har	
	Tall	Gran	Tall	Gran	Diverse	Fullst.	Hjälpkult.
Skogsvårdsstyrelsen.	53,3	17,7	286,300	105,940	100	137,15	54,8
Privata egendomar med bidrag från Skogsvårdsstyrelsen	121,85	49,23	272,300	217,200	—	235,13	111,55
Summa	175,15	66,93	558,600	323,140	100	372,28	166,35

Fröräkning.

Debet.

	Tallfrö	Granfrö
Behållning från 1917	640,0 kg	55,0 kg
Klängt under 1918 och överskott	30,0 »	82,1 »
Summa	670,0 kg	137,1 kg

Kredit.

Försålt	350,0 kg	—
Använt och utlämnat	234,5 »	127,1 kg
Använt i plantskolorna	17,0 »	10,0 »
Behållning till 1919	69,4 »	—
Summa	670,9 kg	137,1 kg

Plantskolor.

Styrelsen disponerar över 5 st. plantskolor belägna vid Västervik, Tuna, Toverum, Målilla och Storsjö. Föregående års plantor voro av en synnerligen god beskaffenhet. Som plantskolearealen visat sig vara för knapp för att kunna tillgodose den årligen ökade efterfrågan å plantor, har styrelsen beslutat att inköpa eller för längre tid arrendera lämpligt område till ny och större plantskola. På grund av 1917 års intensiva torka har frösådden i plantskolorna gått synnerligen dåligt till, varför styrelsen sett sig nödsakad att inköpa avsevärda mängder tallplantor. Vid årets slut uppgick tillgången av:

Tallplantor till	554,000 st.
Granplantor till	445,000 »
Diverse plantor till	2,000 »
Summa	1,001,000 st.

Avdikningar.

På grund av de rådande kritiska förhållandena har i likhet med vad som anförts under skogsodling, skogsägare avhållits från att igångsätta dikningsföretag i någon större omfattning ävensom att fullfölja redan påbörjade sådana, då arbetskostnaderna bibehållit sig onaturligt höga. För att i möjligaste mån motverka detta, beslöt styrelsen, att i likhet med föregående år höja anslaget från 40 kr. per har till 50 kr. för sådan mark som genom dikningen gjordes skogbärande. Av den beräknade kostnaden deltager styrelsen fortfarande med intill 80 %. Dikningar ha dock slutförts på några ställen och har styrelsen utbetalt bidrag till ett belopp av kr. 1,491.91. Hos styrelsen finnes innestående kr. 13,500 av redan be-

viljade dikningsbidrag, då styrelsen, inseende den svårighet som förefinnes för skogsägarna att under nu rådande förhållanden slutföra dikningar, beviljat anstånd med deras utförande.

Biträde vid skogens skötsel och vård.

Efter ingångna rekvisitioner om biträde och råd vid skogens skötsel har länsjägmästaren utfört 15 st. dylika förrättningar och länsskogvaktarna 66 st. på sammanlagt 92 ställen. Styrelsen har under året lämnat biträde avgiftsfritt till utmärkning av gallringsvirke, utstämpling av saluvirke, hyggesrödjning m. m. Styrelsen har även bidragit med intill 20 kr. per hektar för rödjning av hyggen. I samband med andra förrättningar har för skogsägaren alltid påvisats lämpliga skogsvårdsåtgärder, som i ett eller annat avseende varit erforderliga, allt med fästat avseende på väckandet av intresset för skogens rätta behandling.

Uppsikt över skogslagens efterlevnad.

Av personalen hava använts 183,5 dagar för besiktning av avverkningar. Härunder hava 286 olika avverkningstrakter inspekterats. Angående de ingripanden mot avverkningens utförande, som styrelsen ansett nödigt att göra enligt den nya skogslagens bestämmelser, hänvisas till vad därom sagts under rubriken »Styrelsens verksamhet». I strid med 1903 års lag ansågos 17 st. vara, varför då godvillig överenskommelse icke kunnat träffas, laga syn måste begäras å 4 st. och har vid alla, i överensstämmelse med styrelsens uppfattning, synemännen ansett återväxten vara uppenbarligen äventyrad. På två ställen med samma ägare har därefter icke överenskommelse kunnat träffas, varför styrelsen sett sig nödsakad att väcka åtal mot vederbörande.

Sammandrag

över skogsvårdsstyrelsens inom Kalmar läns norra lanstingsområde *räkenskaper* för år 1918.

Inkomster.

Behållning från år 1917:		
Innestående i bank	52,904: 69	
» i kassan	537: 07	53,441: 76
Anslag:		
Statsbidrag till bestr. av styrelsens verksamhet	3,800: —	
Skogsvårdsavgifter	60,444: 70	64,244: 70
	Transport Kr.	117,686: 46

Transport Kr.		117,686: 46
Försålda skogsfrön och plantor		3,280: 90
Inbetalda synekostnader	414: 77	
Inbetalda fordringar	1,452: 75	1,867: 52
Influtna räntor		4,153: 60
Summa Kr.		126,988: 48

Utgifter.

Avlöningar		22,894: 80
Pensionsavgifter		1,602: 95
Styrelsens resor och traktamenten	2,591: 10	
Tjänstemännens resor och traktamenten	9,982: 78	12,573: 88
Skogsodling:		
Kostnad för plantskolor	3,077: 40	
Inköp av plantor och frö	303: 25	
Frakt av plantor och frö	109: 40	412: 65
Arbete i klängstugan		207: —
Kostnad för sådd och plantering	8,285: 94	
Skogsvårdskursen i Storebro	2,284: 57	14,267: 56
Dikningskostnader		1,491: 91
Tidskrifter, trycknings- och annonskostnader		2,270: 33
Diverse kostnader:		
Telefonavgifter	497: 15	
Underhåll av inventarier	72: 70	
Underhåll av fastighet	50: —	
Syner och besiktningar	695: 53	
Kommunalnämndsordförande för taxeringsbesvär	618: 47	
Styrelsens ombud vid taxeringar	898: 14	
Revisionsarvode	146: 30	
Friherre A. Fr. Kruuse, pension	575: —	
Utskylder och brandstod	116: 50	
Års- och medlemsavgifter till Sv. Skogsvårdsfören.	200: 55	
Rättegångskostnader	175: 58	
Kontorsmaterial	427: 22	
Frakter	259: 95	
Diverse	979: 21	5,676: 30
Inköp av inventarier		2,632: 90
Behållning:		
Innestående i bank	62,816: 42	
Innestående i kassan	761: 43	63,577: 85
Summa Kr.		126,988: 48

Tillgångar den 31 december 1918.

Innestående i bank	62,816: 42	
Kassabehållning	761: 43	63,577: 85
Behållning av plantor: 553,900 st. tallplant.	1,938: 65	
445,800 » granplant.	1,783: 20	
1,950 » div. plant.	23: 40	3,745: 25
Behållning av frö: 69,4 kg tallfrö		1,249: 20
Utestående fordringar		1,120: 56
Fastighet: Klängstugan i Tuna	10,000: —	
Lägenheten i Karlsro	6,600: —	16,600: —
Inventarier		6,405: 16
	Summa Kr.	92,698: 02

Skulder den 31 december 1918.

Beviljade, ej lyftade dikningsbidrag	13,500: —
Behållning	79,198: 02
Summa Kr.	92,698: 02

Skogseldar.

Under berättelseåret hava 3 större skogseldar härjat inom landstingsområdet, nämligen:

1) vid Hägg i Lofta socken, där c:a 200 tld totalt avbrändes, löpeld och toppeld. Delvis starkt bergbunden mark. Orsak anges vara cigarettrökande pojkar;

2) vid Björka by i Västra Eds socken, där c:a 30 tld svagt brändes, löpeld. Uppkom genom ovarsamhet vid svedning av hägnadsvirke;

3) vid Gårdveda i Målilla socken, c:a 5 tld, löpeld. Samma orsak som föregående.

Dessutom hava mindre tillbud förekommit mest efter järnvägslinjen, men hava dessa nästan omedelbart kvävts.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

De rådande abnorma förhållandena å virkespriser hava haft stor inverkan på skördandet av landstingsområdets skogar, då som aldrig förr skogarnas alla resurser anlitats. Tyvärr hava en hel del icke avverkningsmogna bestånd fått falla för yxan, men de höga vedpriserna hava även möjliggjort en ur skogsvårdssynpunkt välbehövlig upprensning och gallring av skogarna. Avverkningen under året beräknas till minst 50 % mer än under 1917, som i sin tur var nära dubbelt så stor som 1916 års.

Styrelsen har förut framhållit, att skogskapitalet för varje år allt hår-

dare anlitas, och anser därför nu, då affärslivet så småningom torde återgå till normalare förhållanden, såsom sin ofrånkomliga plikt att medverka till inskränkning uti skördandet av skogarnas resurser samt till en omfattande ökning av skogsodlingar och skogsvårdsåtgärder för att återbringa skogarna i normalt skick. Genom den nya skogslagen ser sig styrelsen i stånd att reglera avverkningarna efter grunderna för god skogsvård, och därigenom förhindra skövling, vilket icke nog kan framhållas såsom varande av den största betydelse för tryggandet av den jämna avkastningen. Med denna makt bakom ordet har styrelsen lyckats leda avverkningarna i rätt riktning, och genom spårad förståelse från skogsägarnas sida för den rationella avverkningens betydelse, samt alltjämt visat ökat intresse för skogsodlingar och beståndsvårdsarbeten även hos mindre skogsägare anser sig styrelsen med skäl kunna uttala sin förvissning om en gradvis pågående förändring till det bättre.

Västervik i april 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Gust. Boréll.

/ Nils Klein.

Undertecknade, revisorer för granskning av Skogsvårdsstyrelsens i Kalmar läns norra landstingsområde räkenskaper och förvaltning under år 1918, få efter fullgörande av detta uppdrag häröver avgiva följande

Revisionsberättelse.

Beträffande inkomster och utgifter samt tillgångar och skulder hänvisas till i styrelseberättelsen intagna sifferuppgifter.

Styrelsens protokoll, räkenskaper med tillhörande verifikationer och säkerhetshandlingar samt inneliggande kassa äro av oss genomgångna, därvid vi funnit allt i god ordning.

Därjämte hava revisorerna besökt den å Västerviks stadsmark belägna stadslägenheten Johannesberg, som styrelsen arrenderat för en tid av tjugu år. Revisorerna finna lägenheten lämplig för styrelsens verksamhet.

På grund av vad vid revisionen förekommit, få revisorerna tillstyrka full ansvarsfrihet för styrelse och räkenskapsförare för den tid revisionen avser.

Västervik den 8 juli 1919.

Ivar Hultman.
Av Kungl. Maj:t utsedd revisor.

Karl J. Bengtzon.
Hushållningssällskapets revisor.

P. J. Östberg.
Landstingets revisor.

Skogsvårdsstyrelsens inom Kalmar läns södra landstingsområde berättelse för år 1918.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel:

Under de första månaderna av året fortgick Bränslekommissionens verksamhet med oförminskad intensitet för att under tiden därefter nästan uteslutande omfatta transporter av den huggna veden. Av skogsvårdsstyrelsens till kommissionens förfogande ställda länsskogvaktare återkallades en den 1 januari, två den 1 april och en den 1 maj, varefter all gemensamhet med kommissionen upphörde.

På grund av den kritik av bränslekommissionens avverkningar, som uppstått i alla delar av landet fann sig kommissionen föranlåten, tydligen för att fastslå, att densamma icke gillade de mer eller mindre oförståndiga stämplingar, som verkställts vid uttagadet av veden, att i en skrivelse till regeringen föreslå utarbetandet och fastställandet av en provisorisk skogslag emot skövling av skog i enskild ägo samt bifogade ett preliminärt lagförslag. Regeringen lät omarbeta förslaget samt framlade därefter tvenne förslag till lagar, avsedda att gälla under ett år, den ena benämnd »Lag om inskränkning för viss tid i rätten att överlåta fast egendom» och den andra »Lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo». I sinom tid blevo dessa båda förslag av riksdagen antagna samt utkommo den 28 juni 1918 och fingo gällande kraft från och med den 11 juli s. å. Till en början mottogos dessa lagar, särskilt den senare, med stor motvilja och misstro av allmänheten, givetvis främst av skogsavverkare av alla slag. Så småningom och när vederbörande sågo hur lagen tillämpades vek misstroendet undan och numera kan sägas att med få undantag är den allmänna uppfattningen, att lagarna voro nödvändiga och lämpliga för tidslaget, men de betraktas dock allmänt såsom krigstidslagar, vilkas upphörande eller uppgående i andra lagar förväntas så snart förhållandena medgiva sådant.

Beträffande verkningarna av särskilt den senare lagen samt de önskemål rörande densamma, som skogsvårdsstyrelsen anser böra vinna be-

aktande framgår av såsom bilaga här nedan intagna skrivelse till jordbruksdepartementet den 7 januari 1919.

På grund av den nya provisoriska skogslagen har emellertid skogsvårdsstyrelsens arbetsbörda i mycket väsentlig grad ökats genom den mängd anvisningar, utsyningar och stämplingar, som blivit en följd av allmänhetens växande förtroende för denna lag. Visserligen har skogsvårdsstyrelsen i vissa fall sett sig nödsakad att utfärda avverkningsförbud, då frivillig uppgörelse om avverknings utförande icke kunnat nås, men detta har dock dess bättre varit mycket sällsynt, i det att endast 3 à 4 sådana förbud förekommit.

Vårkulturerna hava i stort sett visat sig lyckade, ehuru här och där förekommit misslyckade sådana genom torka eller andra orsaker. För plantmaterialet i plantskolorna var den långa och kalla våren mycket olycksbringande, varigenom uppstod brist på såväl tall- som granplantor, och måste styrelsen med stora kostnader och besvär anskaffa utfyllnad i sitt behov från annat håll.

Några nämnvärda angrepp av skadeinsekter på skogen har dess bättre icke under året förekommit.

Torka av tallskogen har i viss utsträckning förekommit å Bottorp och Ölvingstorp i Södra Möre härad, med all sannolikhet orsakad av bristande tillgång på fuktighet i jordlagren, varvid träden reglerat sin avdunstning genom att fälla en del barr. Detta bestyrkes därav att de flesta av de angripna träden på hösten börjat grönska på nytt.

Den 2 januari rasade en våldsam storm över orten, särskilt Öland, varest inom Böda socken stora mängder gammal och medelålders skog blåste omkull (å kronoparken enligt förljudande c:a 100,000 träd och å enskild mark c:a 6,000 träd); även på mellersta Öland vid Skedemosse gick stormen fram kilformigt genom skogen, varvid mellan 400 och 500 tallar vräktes omkull.

Skador genom snö- och isbrott hava icke förekommit.

Däremot har å granskogen i år förekommit en skada, vars orsak är rätt egendomlig, nämligen att granarna burit så rikligt med kottar, att topparna i mycket stor utsträckning hava brutits av.

Skogseldar hava icke i nämnvärd grad förekommit under året; de två, som ansetts vara av betydenhet att anteckna, finnas intagna i särskild bilaga här nedan.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning och verksamhet.

Styrelsens sammansättning har varit densamma som föregående år, nämligen, ordförande godsägare G. Genberg, Ljungbyholm; landstingets

ledamot godsägaren m. m. P. O. Lundell, Ebbetorp, Smedby, och hushållningssällskapets ledamot godsägaren W. Liedholm, Sundtorp, Ljungbyholm.

Suppleanter: för landstinget f. riksdagsmannen A. Johansson, Möllstorp, Färjestaden, och för hushållningssällskapet godsägaren G. Jeansson, Berga gård, Högsby.

Såsom länsjägmästare är fortfarande anställd jägmästaren U. Danielson, vilkens utearbete framgår av följande sammandrag:

Resans ändamål	Antal	
	dagar	förrättningsställen
Besiktningar av avverkningar och hyggen	17	35
Kontrollresor vid skogsodling	5	12
Råd och anvisning om skogens vård	36	59
Skogsundervisning	7	3
Inspektionsresa med styrelsen	2	5
Diverse arbeten	10	12
Resedagar	14	—
Summa	91	126

Såsom räkenskapsförare har fortfarande varit anställd kassören i härvarande riksbankskontor Gunnar Sahlberg.

Från och med den 1 september har anställts ett tillfälligt kvinnligt skrivbiträde på grund av de alltmera hopade göromålen på expeditionen.

För att hålla uppsikt över averkningarna i de avlägset liggande socknarna Vissefjärda, Gullabo och Oskar har anställts ett särskilt avlönat ombud.

Styrelsesammanträdena under året hava varit 5 st., vilka samtliga hållits å expeditionen i Kalmar.

Landshövdingen i länet har visat sitt intresse för skogsvårdsstyrelsens verksamhet genom att deltaga i en inspektionsresa på Öland tillsammans med Ordföranden och länsjägmästaren i början av augusti månad, varvid besöktes de större kulturfälten på mellersta Öland. Genom landshövdingens välvilliga bemedling har styrelsen i och för främjandet av skogsodlingen på Öland erhållit ett extra anslag av något över 5,000 kronor, varför styrelsen från och med 1 januari 1919 beslutat att för varje skogsodlad hektar därstädes utbetala 20 kronor samt i proportion därefter för hjälpkulturer.

Det för året anvisade anslaget av 5,000 kronor till utdikning av sankmarker i och för skogskulturarbeten har till en del tagits i anspråk.

Länsjägmästaren och länsskogvaktarna hava närvarit vid vissa socknars sammanträden rörande taxering till skogsaccis och skogsvårdsavgift.

Diarierna för allmänna ärenden och Öland upptager 556 nummer med 928 inkomna och 800 utgångna skrivelser.

Länsjägmästaren har även under detta år deltagit i skogslagstiftningskommitténs arbeten i Stockholm.

Skogsvårdsstyrelsens bevakande personal består av länsskogvaktarna Jon Carlsson i Norra Möre distrikt, D. Branting i Handbörds distrikt, W. Carlsson i Stranda distrikt, H. Roht i Södra Möre distrikt och O. Jonsson i Ölands distrikt; mellan Handbörds och Stranda distrikt har verkställts den reglering med hänsyn till järnvägsförbindelserna, att Kråksmåla socken överförts till Stranda distrikt och Fliseryds socken till Handbörds distrikt.

Två ordinarie skogsplantörer äro anställda, P. O. Haglund, S:t Sigfrid, och Alg. Petersson, Bläsinge, N:a Möckleby.

Av länsskogvaktarna hava såsom förut nämnts två varit anställda hos bränslekommissionen 1 jan.—1 april och en under tiden 1 jan.—1 maj. Samtliga länsskogvaktares tjänstgöring hos skogsvårdsstyrelsen under året framgår av följande tabell:

	Resans ändamål										Summa dagar	Summa förrättningsställen
	Besiktning av avverkningar		Skogsodling		Skogens vård och avverkn.		Biträde vid syner		Diverse			
	Antal											
	dagar	förr.-ställen	dagar	förr.-ställen	dagar	förr.-ställen	dagar	förr.-ställen	dagar	förr.-ställen		
J. Carlsson	22	25	9	17	51	31	—	—	50	23	132	96
D. Branting ...	58	71	27	6	39	30	—	—	76	50	200	157
W. Carlsson ...	12	14	—	—	35	27	—	—	6	3	53	44
H. Roht	27	32	16	9	52	34	—	—	29	9	124	84
O. Jonsson	5	4	24	26	58	83	—	—	10	30	97	143
Summa	124	146	76	58	235	205	—	—	171	115	606	524

Skogsundervisning.

Länsjägmästaren har under året hållit 5 föreläsningar vid Högalids lantmannaskola samt deltagit i 2 av hushållningssällskapets småbrukarekurser med föredrag i skogsvård.

Skolplanteringar hava under våren hållits med såväl folkskolans, elementarläroverkets som folkskollärarinneseminariets elever, både äldre och yngre. Dessa kurser hava hållits på Kalmar stads marker, huvudsakligen å den s. k. Södra Marken, samt hava letts av länsskogvaktare Jon Carlsson.

Undervisning av folkskolebarn på landet i skogsodlingsarbeten har verkställts av samtliga länsskogvaktare och skogsplantörer vid vårkulturerna och framgår närmare av nedanstående tabell:

	Socken	Antal barn	Antal dagar	Kulturmetod
Öland:	Böda	113	5	Spettplantering.
	Högby	207	7	»
	Löt	62	2	»
	Köping	56	1	»
	Gärdslösa	36	1	»
	N:a Möckleby	9	2	Spett- och gropplant.
	Algutsrum	28	1	Spettplantering.
	Stenåsa	4	2	»
	Kastlösa	10	7	»
	Sandby-Gårdby	12	4	»
	Ås	25	1	»
Fastlandet:	Högsby	23	1	Rutsådd o. plantering.
	Ålem	57	2	» »
	Kyssby	21	1	» »
	Åby	33	3	» »
	Ljungby	13	16	» »
	Hagby	32	2	» »
	Kristvalla	3	5	» »
	S:t Sigfrid	15	6	» »
	Vissefjärda	30	2	» »
	Kläckeberga	13	1	» »
	Söderåkra	92	3	» »
	Summa	894	75	

Skogsodling. På samtliga kulturfält har arbetet fortgått i normal omfattning. Under året hava två nya kulturfält tecknats, nämligen vid Stora Brunneby 18 hektar och vid N:a Kvinneby 38 hektar, på vilka fält skogsodling skall påbörjas våren 1919. Styrelsen har i hägnadshjälp lämnat till det förra 400 kronor och till det senare ävenledes 400 kronor.

För erhållande av plantor och frö hava varit gällande samma villkor som förut under de närmaste åren. Priserna å fröet hava varit för tall kr. 10: — (inköpspriset 11—13 kr.) och för gran 5 kr. (inköpspriset 5 kr.).

Skogsodlingsarbetena fortgingo under april, maj och juni månader under kontroll av länsjägmästaren samt under ledning av 4 länsskogvaktare, 2 ordinarie och 9 extra plantörer.

Skogsplantörernas tjänstgöring framgår av nedanstående tabell:

	Antal	
	Dagar	Förrättningsställen
P. O. Haglund, ordinarie plantör	48	8
A. Petersson » »	29	26
M. Borgvall, extra plantör	14	7
G. Idberg » »	28	17
C. Svensson » »	26	16
G. Carlsson » »	2	1
R. Petersson » »	25	5
M. Olsson » »	34	29
A. Olsson » »	34	28
L. Nyqvist » »	39	18
E. Svensson » »	34	9
Summa	313	164

Sammandrag över verkställd skogsodling.

Område	Antal rekvirenter st.	Åtgång av Tallfrö kg	Granfrö kg	Plantor st.	Fullständig skogsodling har	Hjälpkultur har
Fastlandet	45	130,50	72,75	331,500	217,43	29,88
Öland	184	—	—	1,044,500	54,65	63,30
Summa	229	130,50	72,75	1,376,000	272,08	93,18
		203,25			365,26	

De utsatta plantorna utgöras av:

Fastlandet:	vanlig tall	243,500 st.	
	vanlig gran	87,500 »	
	bok	500 »	331,500 st.
Öland:	vanlig tall	891,250 st.	
	vanlig gran	135,500 »	
	bergtall	2,500 »	
	svarttall	6,000 »	
	silvergran	800 »	
	björk	1,000 »	
	al	2,325 »	
	ask	1,000 »	
	lind	100 »	
	bok	1,000 »	
	alm	1,525	
	kanadapoppel	1,500 »	1,044,500 st.
		Summa	1,376,000 st.

9. *Skogsvårdsföreningens Tidskrift 1910.* Bilaga 1.

Styrelsen har för närvarande endast en egen plantskola, vid Kalmar, vilken huvudsakligen användes till jordslagnings- och ompackningsplats. Full dispositionsrätt har dock styrelsen över följande enskilda plantskolor inom landstingsområdet: Kranklösa och S:t Sigfrid på fastlandet samt Löt, Borgholm, Rälla, Rälla tall, Spjuterum, Bläsinge, Lilla Frö och S:a Bårby på Öland. Plantskolan i S:a Bårby upphör från och med 1 januari 1919.

Uti samtliga plantskolor har under våren utsåtts 30,5 kg tall- och 8 kg granfrö.

Den ungefärliga planttillgången var vid årsskiftet följande:

	1-åriga	2-åriga	Summa
Tallplantor:			
Kranklösa	350,000		350,000
S:t Sigfrid	75,000	25,000	100,000
Löt	300,000	—	300,000
Borgholm	80,000	—	80,000
Rälla tall	230,000	—	230,000
Rälla	35,000	35,000	70,000
Spjuterum	25,000	1,000	26,000
Bläsinge	80,000	—	80,000
Lilla Frö	10,000	—	10,000
Summa	1,185,000	61,000	1,246,000
Granplantor:			
Kranklösa	75,000	30,000	105,000
S:t Sigfrid		12,000	12,000
Löt	—	10,000	10,000
Borgholm	—	3,000	3,000
Spjuterum	8,000	5,000	13,000
Kalmar	—	2,000	2,000
Summa	83,000	62,000	145,000
Summa summarum	1,268,000	123,000	1,391,000

Tillgången på skogsfrö har varit tämligen god. Styrelsen har dock ej under året behövt inköpa mera än ett mindre parti granfrö, då stora lager funnos från 1917. Fröet visade vid undersökning synnerligen god grobarhet.

Priset på det inköpta granfröet var 5 kr.

Beträffande villkoren för erhållande av biträde har ingen annan förändring skett än att överdagar vid stämpling och annan utsyning betalas med 5 kronor pr dag.

Med dylika skogsvårdsarbeten hava länsskogvaktarna under året varit upptagna sammanlagt 235 dagar på 125 ställen, samt länsjägmästaren 36 dagar på 59 ställen.

Uppsikt över skogslagarnas efterlevnad.

Några syner enligt § 2 i 1903 års skogslag hava under året icke verkställts, men en rättegång på grund av året förut verkställd syn har anhängiggjorts rörande skogsodling å avverkad mark på egendomen Fredrikström i Ljungby socken. Utslag i målet föll ej under året.

Avverkningsförbud enligt 1918 års provisoriska lag har utfärdats på 3 hemman inom byarna Stojby och Tålebo.

Rekognoseringar.

Rekognoseringarna hava under året varit inställda på grund av hopade arbeten efter 1918 års provisoriska skogslags ikraftträdande.

Demonstrationsskog.

På »Skogsgård» ha även under året vissa arbeten verkställts såsom närmare framgår av kassörens räkenskaper.

Avverkningar på Öland.

På Öland har styrelsen under 1918 beviljat avverkningsrätt åt 157 st. sökande med ett sammanlagt virkesbelopp av 10,885 kbm.

därav timmerskog	3,460	kbm
ekskog och bok	4,628	»
ask och alm	345	»
ved	2,452	»
Summa	10,885	kbm.

Denna avverkningssumma understiger förra årets med icke mindre än 9,266 kbm. Då man kan beräkna att avverkningen under 1917 av såväl salu- som husbehovsskog gick till c:a 27,900 kbm och motsvarande avverkning 1918 till c:a 18,650 kbm uppstod under förra året en överavverkning i sin helhet av c:a 4,600 kbm, men under 1918 ett överskott av c:a 4,650 kbm, vadan förhållandet mellan tillväxt ($3 \times 7{,}768$) och avverkning numera kan anses utjämnat.

Kalmar den 27 januari 1919.

Å Skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Gust. Genberg.

Uno Danielson.

Bil.

Till Kungl. Jordbruksdepartementet.

Jämlikt skrivelse den 7 december 1918 får Kalmar läns södra skogsvårdsstyrelse lämna följande redogörelse för de åtgärder, som vidtagits med tillämpning av lagen den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog i enskild ägo samt de erfarenheter, som vunnits vid denna lags tillämpning.

Beträffande 1 § har skogsvårdsstyrelsen ansett att såsom ungskog bör betraktas sådant skogsbestånd, där träden över huvud taget icke ännu blivit så pass gamla och nått den mognad och utveckling att desamma, i händelse beståndet avverkas, kunna anses vara fullt dugliga till fröträd, d. v. s. att de icke blott skola lämna fullt dugligt frö utan även hava förmåga att kvarstå på hyggestrakten utan alltför stor fara för omkullblåsning. Såsom dugliga fröträd hava således ej kunnat anses t. ex. 20 à 30-åriga träd, som visserligen genom att hava uppkommit glest fått förmåga att frambringa kottar och frö, men vilket frö dock ej har kunnat anses vara av beskaffenhet, att kunna giva upphof till fullgoda skogsbestånd.

Då det emellertid för allmänheten har stött på vissa svårigheter att avgöra vilket som är ungskog eller ej enligt ovannämnda definition, har styrelsen ansett sig kunna lämna den föreskriften här i orten, att i allmänhet all skog under 60 år vore att betrakta såsom ungskog, men all övrig skog som gammal.

Såsom regel har styrelsen ställt sig absolut avvisande mot de s. k. dimensionshuggningarna, varigenom i ungskogen åstadkommes en gallring som är raka motsatsen till lagens ord »genom för beståndets utveckling ändamålsenlig gallring». I undantagsfall har dock medgivits uttagande av skog efter viss dimension, nämligen om det exempelvis i en ungskog rört sig om 8 à 9 tum och större, (i brösthöjdsmått) varigenom blott de allra största eller grenigaste träden borttagits.

Vidare har skogsvårdsstyrelsen med direkt tolkning av 1 §:s ordalydelse ansett och tillämpat, att § avser *all* ungskog, vare sig den är

upplåten till avverkning före eller efter den 14 maj 1918, och att § således upphäver alla avverkningskontrakt, som äro stridande mot bestämmelserna angående ungskogsavverkning, givetvis även de ännu i vissa fall gällande 50-åriga nyttjanderättsavtal.

Styrelsen har därjämte ansett, att en från ett hemman försåld stämpling (utstämplad eller utbleckad skog) är att betrakta såsom upplåten avverkningsrätt, varför undersökning och eventuellt avverkningsförbud föranstaltats innan den direkta nedhuggningen av träden påbörjats. Ordalagen i 4 §:s första stycke äro härvidlag icke fullt tydliga, men styrelsen har som sagt tagit på sin risk att ingripa, när avverkningsrätten är upplåten och således avverkningen står för dörren, då i annat fall, om ingripandet skulle få anstå till dess att nedhuggningen påbörjats, det i många fall bleve svårt att såväl hålla ögonen på avverkningens skilda stadier som att just passa det lämpliga ögonblicket för ingripandet; detta vore för personalen nära nog outförbart med det myckna och krävande arbete, som för närvarande fordras inom alla dess tjänstgöringsområden. Följden av ett sådant tolkande av ordalagen skulle i de flesta fall bliva, att förbudet skulle komma först när obotlig skada vore åstadkommen.

Med avseende på 2 § första stycket hava bestämmelserna däri tillämpats så, att gammal skog (motsatsen till ungskog) må avverkas enligt 1903 års lag, där avverkningen icke uppenbart strider emot »grunderna för god skogsvård», och där avverkningsupplåtelsen icke är gjord före den 14 maj 1918; även härvid liksom beträffande 1 § anses, att försåld stämpling är liktydigt med upplåten avverkningsrätt. Svårigheten i detta styckes bestämmelser ligger uti fastslåendet av vad som verkligen är att anse såsom stridande emot grunderna för god skogsvård. Skogsvårdsstyrelsen har för sig uppställt följande rättesnöre med avseende härå: Ingrepp bör sålunda kunna ske

1) om avverkning sker enligt viss dimension, t. ex. 4 tum och större, 5 tum och större, 6 tum och större etc. I regel är sålunda icke dimensionshuggning tillåten, men skogsvårdsstyrelsen anser sig kunna i vissa fall lämna tillstånd till avverkning av viss dimension och större, om nämligen skogens beskaffenhet medgiver sådant;

2) om skog avverkas på så sätt, att t. ex. i sin kraftigaste tillväxt stående skogsbestånd (dock ej hänförligt till ungskog) utglesas så hårt att marken förvildas och ej återväxt kan uppkomma, eller om avverkningen bedrives så oförståndigt, att bredvid liggande skog ovillkorligen komme att blåsa omkull;

3) om avverkning sker i så stor omfattning, att egendomen blir i total saknad av husbehovsvirke (för sådan egendom där ungskog saknas).

4) om så stora ytor kalläggas, att deras skogsodlande skulle bliva alltför långsamt och osäkert genom naturförhållandena på platsen;

5) om oförsiktig eller oförståndig avverkning sker i exponerade lägen, t. ex. i kusttrakterna, på öar och holmar, flygsand m. m.

Beträffande 2 § andra stycket har styrelsen tillämpat detsammas bestämmelser på det sätt, att kontrakt rörande gammal skog, som upprättats mellan den 14 maj och 11 juli 1918, upphävts den 11 juli, därest dess avverkningsbestämmelser ansetts vara stridande emot grunderna för god skogsvård. På grund av ordalagen i 4 § har styrelsen vid meddelandet av förbud härvidlag icke begagnat kategorisk form utan meddelat att avverkning enligt kontraktets bestämmelser icke komme att av styrelsen medgivas, varför vederbörande tillråddes att vidtaga ändring i enlighet med av styrelsen lämnade anvisningar.

Med avseende å de erfarenheter som vunnits under lagens tillämpningstid, önskar styrelsen vördsamt framlägga följande synpunkter:

1 § har nog i praktiken visat sig utmärkt, men dess tolkning har lämnats allt för fri för de olika styrelsernas godtycke, då dess ordalag äro i så måtto bristfälliga att uttrycken »ungskog», »för beståndets utveckling ändamålsenlig gallring» och »skogens tillstånd och beskaffenhet» äro synnerligen vaga och lämna fältet öppet för vitt skilda uttydningar, eller att man med andra ord kan säga, att 1 § helt enkelt innebar den bestämmelsen att beträffande ungskogens avverkning är skogsvårdsstyrelsen lag». Detta synes vara en väl stor frihet lagd i styrelsens händer, och om detta hittills gått utan större slitningar, så beror det uteslutande på att § tillämpats på ett förståndigt sätt, men det finnes ingen garanti för att så blir förhållandet i framtiden, om lagen skulle i sin nuvarande form prolongeras för någon längre tid. Det borde väl finnas åtminstone någon definition på vad ungskog är samt hurudan den må vara beskaffad för att få avverkas under annan form än genom för beståndets utveckling ändamålsenlig gallring.

I åtskilliga fall har genom styrelsens ingripande i planerad ungskogsavverkning befintliga kontrakt sönderrivits och nya upprättats i enlighet med lämnade anvisningar om avverkningen och i många fall har avverkningen av redan betald skog omlagts i enlighet med framställda fordringar, varvid den skog som ej fått avverkas, återlösts av markägaren efter skedd värdering. I ett par fall på senaste tiden har dock återlösandet av skog ej kunnat åvägabringas. Denna återlösningsfråga är en synnerligen vansklig sak, som ej med ett enda ord är berörd i lagen. Visserligen kan det tyckas, att denna fråga ej har med skogslagstiftning att göra, men styrelsen anser dock att den har en åtminstone indirekt betydelse däri, att styrelsens ingrepp i vissa fall ses med

mycket oblida ögon, där skogen är köpt och betald före den 14 maj 1918 men avverkas efteråt. Styrelsens tjänstemän tillfrågas ofta av avverkare om den ungskog, som de icke få avverka, skall utan ersättning återfalla till gården, och gårdens ägare tror att han skall få denna skog till skänks samt vägrar att lösa densamma. Styrelsens tjänstemän ha haft mycket arbete att leda dylika fall till tillfredsställande överenskommelser, och ännu har ingen rättegång om dylika fall styrelsen vetterligt blivit anhängiggjord. Det synes styrelsen såsom borde rättvisligen markens ägare lösa sådan skog enligt opartiska skiljomäns värdering. Sammalunda äro förhållandena beträffande brytandet av kontrakt enligt 2 §:s andra stycke.

Erfarenheterna beträffande 2 § äro egentligen blott, att man nödgas mer och mer inse att § är att anse såsom en ren kristidsbestämmelse, vilken dessutom är mycket vansklig att få efterlevd i verkligheten, då styrelsens personal, vare sig den nuvarande eller en betydligt utökad sådan, icke kan komma att räcka till härför, enär §:s tillämpning i själva verket blir detsamma som ett framtvingat allmänt utsyningstvång. Samma effekt, som i 2 § avses, kan dock nås på andra och smidigare vägar, vilket sannolikt kommer att framgå av de lagförslag, som skogslagstiftningskommittén enligt förljudande inom närmaste tiden framlägger.

På allra sista tiden har beträffande denna § blivit rätt vanligt att en skogsägare till t. ex. någon son bortskänker viss skog eller vissa märkta träd i avsikt att kringgå lagens bestämmelser; bakom denne son står naturligtvis en skogsavverkare, som icke offentligt synes. Alltmera vanligt blir även att en gårdsägare helt enkelt överlämnar hela sin gård till son eller annan nära anhörig, vilken sedan såsom det heter själv avverkar skogen, men i de flesta fall står givetvis någon osynlig avverkare-skogshandlare bakom. I detta senare fall blir ju, efter vad styrelsen kan bedöma 2 §:s bestämmelser rent illusoriska.

Beträffande 3 § har styrelsen inga direkta erfarenheter att peka på.

I 4 § andra stycket finnes en bestämmelse, som enligt styrelsens förmenande är till viss stor olägenhet för ett rätt och effektivt handhavande av avverkningsförbudet, nämligen att såväl markägaren som avverkaren, om särskild sådan finnes, skall lämnas tillfälle att yttra sig. Mycket ofta, för att icke säga oftast, kommer styrelsens skrivelse i sådant ärende tillbaka med förfrågan, vad egentligen vederbörande skola yttra sig om, ty självfallet vilja de alls intet förbud hava. I allmänhet förelägger styrelsen en tid av 5 à 6 dagar för yttrandets inlämnande, men under denna tid kan dock mycken skada hinna göras genom en planlös och verkligt lagstridig avverkning, innan styrelsen får makt och rätt att

utfärda förbudet. Styrelsen anser sålunda att förbud bör kunna få utfärdas utan att vederbörande höras förut, men att denne eller dessa må ha rätt att få förbudet upphävt, så snart avverkningen omlägges i överensstämmelse med lagens anda och mening och styrelsens föreskrifter. Det bör emellertid då i varje fall ligga i styrelsens intresse att vid ifrågasatt förbuds utfärdande sätta sig i förbindelse med vederbörande för att söka träffa överenskommelse, men styrelsen bör på samma gång ha makt att omedelbart utfärda förbudet.

Hittills har emellertid styrelsen icke behövt utfärda mera än ett fåtal förbud, tack vare det här ovan omförmälda tidiga ingripandet med ty åtföljande föreläggande för vederbörande om att antingen företaga avverkningen i enlighet med de föreskrifter, som styrelsen kan komma att lämna, eller att, vid vägran, utsätta sig för förbud med dess konsekvenser; denna transaktion har då ansetts som ett lämnat tillfälle till inlämnande av yttrande.

Beträffande övriga §§ har styrelsen hittills inga erfarenheter att åberopa. Trenne formulär jämte en lagförklaring bifogas.

Såsom slutomdöme om lagen av den 28 juli 1918 etc. kan dock sägas, att densamma i stort sett, trots de brister som vidlåda densamma, varit till synnerligt gagn för bevarandet av våra skogstillgångar för allt för starka ingrepp under kristiden, samt att den utan tvivel kraftigt medverkat till förhindrandet av det osunda och fördärvliga egendomsjobberiet. Dock bör den i huvudsak betraktas såsom en ren kristidslag, vilken i sinom tid avlöses av en permanent skogslag, uppbyggd på delvis samma grunder (ungskogsskyddsprincipen) men i övrigt enligt helt andra förutsättningar.

Kalmar den 7 januari 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens vägnar:

G. Genberg.

V. Danielson.

Bil. I. **Fröräkning från Kalmar Läns Södra Skogsvårdsstyrelse år 1918.**

	Tall kg	Gran kg	Diverse kg		Tall kg	Gran kg	Diverse kg
Debet.				**Kredit.**			
				Åtgånget frö:			
Behållning från 1917	193,38	38,11	—	Utsått i skogsmarker	130,50	72,75	—
Inköpt under året	10,00	50,00	—	» i plantskolor	30,50	8,00	—
				Behållning till 1919	42,38	7,36	
Summa	203,38	88,11	—	Summa	203,38	88,11	—

Bil. II. **Planträkning från Kalmar Läns Södra Skogsvårdsstyrelse år 1918.**

	Tall st.	Gran st.	Diverse st.		Tall st.	Gran st.	Diverse st.
Debet.				**Kredit.**			
Inköpta år 1918:				*Utsatta plantor:*			
Från av styrelsen disponerade plantskolor	960,050	195,500		Fastlandet	243,500	87,500	500
				Öland	801,250	135,500	17,750
Från andra plantskolor	184,000	30,000	18,250	Avskrivna plantor	0,300	2,500	—
Summa	1,144,050	225,500	18,250	Summa	1,144,050	225,500	18,250

Skogseldar inom södra Kalmar län år 1918.

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag, angivna i tiondedelar, där elden uppkom	Areal skogsmark, som övergicks av elden	Den brunna skogens medelålder	Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar o. dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad
Socken	By					Har	År	Kronor		Kronor	Kronor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Fogeltorp	Sadeshult	1 km från Grönlid torp	12/5	Kolmila	0,7 tall, 0,4 löv	20	50 (20—80)	100[1]	Sand, grävning, röjning	300	400
Högsby	Mösebo	1 km från Avesjö torp	28/8	Kolmila	tall	15	40 (20—60)	500[2]	D:o d:o	400	900

[1] Värdet 600 kr. Kan tillvaratagas skog för 500 kr.

[2] Värdet 1,700 kr. Kan tillvaratagas skog för 1,200 kr.

Förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1919.

Tillgångar och beräknade inkomster.

Innestående i banker (utom pensionsmedlen)		41,109: 78
Fröbehållning: 42,38 kg tallfrö	453: 80	
7,36 » granfrö	29: 44	483: 24
Statsbidrag för år 1919	3,200: —	
» » » » för Öland	5,000: —	
Av anslaget till skogsodlingens främjande	900: —	9,100: —
Anslag av Hushållningssällskapet	1,000: —	
Skogsvårdsavgifter	80,000: —	
Beräknad inkomst av försålda plantor och frö	1,500: —	
Räntor å i bank insatta medel	1,500: —	84,000: —
Utestående fordringar: frö, plantor m. m.	644: 30	
syn enl. § 2	74: 30	718: 60
	Kronor	135,411: 62

Beräknade utgifter.

Avlöningar	19,100: —	
Dyrtidstillägg	5,200: —	24,300: —
Anslag till resekostnader:		
styrelsen	1,000: —	
revisorerna	200: —	
länsjägmästaren	1,500: —	
länsskogvaktarna	5,000: —	
2 ordin. plantörer	500: —	
10 extra plantörer	3,000: —	11,200: —
Plantskolor	400: —	
Skogsodlingskostnader	15,000: —	15,400: —
Dikningskostnader		10,000: —
Expeditionshyra	800: —	
Undervisningsmaterial	100: —	
Prenumerationer, annonser, tryck m. m.	1,000: —	
Diverse omkostnader (instrument, verktyg m. m.)	2,500: —	4,400: —
Arbeten å »Skogsgård» (nybyggnad m. m.)		5,000: —
Avsättning till pensionsfonden		2,000: —
	Kronor	72,300: —

Behållning till år 1920:

Innestående i banker (utom pensionsmedlen)	63,111: 62
Summa Kr.	135,411: 62

Kalmar den 14 december 1918.

G. Genberg.
Ordförande.

P. O. Lundell.
Landstingets ombud

W. Liedholm.
Hushållningssällsk. ombud.

Uno Danielson.

Räkenskapssammandrag för år 1918.

Influtna medel.

Statsanslag	4,174: —
Anslag från hushållningssällskapet	1,000: —
Skogsvårdsavgifter	51,053: 17
Räntor	3,095: 33
Återburna förskott	670: —
» förvaltningsutgifter	5: —
Uttag från banker	42,768: 67
Diverse inkomster	77: 50
» debitorer	2,276: 95
Kronor	105,120: 62

Utgivna medel.

Skogsupplysningar	665: 65
Skogsodlingar	6,976: 63
Biträde vid skogens vård och avverkning	2,817: 11
»Skogsgård»	1,250: 02
Syneförrättningar enl. § 2 och laga åtgärder	83: —
Avlöningar	15,961: 66
Dikningar	139: 78
Inventarier	658: 90
Övriga förvaltningsutgifter	6,487: 87
Tillfälliga räkningar	520: —
Insättning i banker	69,560: —
Kronor	105,120: 62

Tillgångar och skulder vid början och slutet av räkenskapsåret utvisas av nedanstående tablå:

Tillgångar.

	d. 1 jan. 1918	31 dec. 1918
Inventarier	2,470: 87	2,823: 38
Fastighet	3,800: —	3,800: —
Förskott mot redovisningsskyldighet	450: —	300: —
Skogsfrö och plantor	2,279: 62	483: 24
Diverse debitorer	827: 69	728: 60
Statsobligationer	2,000: —	2,000: —
Innestående i banker	28,051: 10	54,842: 43
	Kr. 39,879: 28	64,977: 65

Skulder.

Kapitalkonto	29,779: 28	52,372: 65
Pensionsfonden	10,100: —	12,605: —
	Kr. 39,879: 28	64,977: 65

Inkomst- och utgiftsförslag för Öland för år 1919.

Beräknade inkomster.

Statsbidrag för 1919 (ungefärlig summa)		5,500: —
Skogsvårdsavgifter 1919		3,100: —
	Kronor	8,600: —
Att fyllas av skogsvårdskassan		3,000: —
	Summa kronor	11,600: —

Beräknade utgifter.

Länsskogvaktarens avlöning		2,750: —
Länsjägmästarens resor	500: —	
Länsskogvaktarens resor	1,000: —	1,500: —
1 ordinarie plantör	500: —	
6 extra plantörer	1,000: —	1,500: —
Plantor	3,500: —	
Planteringskostnad (efter 20 kr. pr hektar)	2,000: —	5,500: —
Frö till plantskolor		250: —
Diverse		100: —
	Summa kronor	11,600: —

Utdrag ur kassaboken för 1918. Avser utgifter och inkomster för Öland.

Jämlikt Kungl. Brev d. 29/5 1918.

	Kr. öre	Kr. öre
Debet.		
Extra anslag av staten, Kungl. Brev d. 29/5 1918	5,125 —	
Skogsvårdsavgifter från Öland	1,302 48	6,427 48
Att täckas av skogsvårdskassan		1,390 31
Summa kronor		7,817 79

	Kr. öre	Kr. öre
Kredit.		
Länsskogvaktarens avlöning Ver. nr 18, 32, 46, 65, 86, 117, 134, 160, 182, 201, 221, 233)		1,730 —
Länsjägmästarens resor (37, 54, 70, 87, 125, 141, 208, 222)	457 16	
Länsskogvaktarens resor (6, 21, 38, 51, 73, 91, 120, 145, 170, 187, 204, 223)	908 96	1,366 12
Skogsplantörer:		
1 ordinarie plantör, arvode (110,237)	200: —	
1 " resor m. m. (53, 78, 212, 240)	204: 17	
	404 17	
6 extra plantörer (52, 101, 102, 104, 105, 108	807 75	1,301 92
Plantor:		
tall, à 2.50 %	2,228 12	
gran, à 3.— "	174 25	
diverse (06)	429 —	3,131 37
Diverse (96)		60 88
Frö till plantskolor: 20½ kg tall	205 —	
4½ " gran	22 50	227 50
Summa kronor		7,817 79

Kalmar den 27 januari 1919.

Uno Danielsson.

Undertecknade, förordnade att granska skogsvårdsstyrelsens i Kalmar läns södra landstingsområde redovisning för dess förvaltning under år 1918, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande

Revisionsberättelse.

Inkomster.

Behållning från år 1917		39,879: 28
Statsanslag	4,174: —	
Hushållningssällskapets anslag	1,000: —	
Skogsvårdsavgifter	51,053: 17	
Räntor	3,095: 33	
Diverse inkomster	77: 50	59,400: —
	Summa Kr.	99,279: 28

Utgifter.

Skogsupplysning	665: 65	
Skogsodling	6,819: 15	
Biträde vid skogens vård och avverkning	2,817: 11	
Syneförrättning	83: —	
Dikning	139: 78	
Avlöningar	15,961: 66	
Avskrivning å inventarier	306: 39	
» » fordringar	16: —	
Utgifter för »Skogsgård»	1,010: 02	
Övriga förvaltningsutgifter	6,482: 87	34,301: 63
	Summa Kr.	64,977: 65

Ställningen den 31 december 1918 framgår av nedanstående:

Balansräkning.

Tillgångar.

Inventariers Konto	2,823: 38	
Fastighets Konto	3,800: —	
Skogsodlings Konto	483: 24	
Div. debitorers Konto	728: 60	
Tillfälliga räkn. Konto	300: —	
Bankers Konto	56,842: 43	64,977: 65

Skulder.

Kapital Konto	52,372: 65	
Pensionsfondens Konto	12,605: —	64,977: 65

Skogsvårdsstyrelsens protokoll och redovisning med vid den senare fogade verifikationer hava vi granskat, och då vi därvid icke funnit något, som givit anledning till anmärkning, få vi tillstyrka full ansvarsfrihet för 1918 års förvaltning.

Kalmar den 12 juli 1919.

Carl Fransén.
Av Kungl. Maj:t förordnad revisor.

M. A. Kindberg.
Av landstinget utsedd revisor.

Axel Åkesson.
Av Hushållningssällskapet utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens inom Gottlands län berättelse för år 1918.

Finanser.

Skogsvårdsstyrelsens finanser under år 1918 framgå av följande utdrag ur skogsvårdsstyrelsens räkenskaper för sagda år:

Debet.

Ingående balans:			
Behållning i bank och kassa		24,095: 49	
Pensionsfonden		3,381: 38	
Inventarier		2,241: 45	29,718: 32
Inkomster:			
Anslag:			
av staten för uppehållande av skogsvårdsstyrelsens verksamhet		7,500: —	
» staten för skogsodlingens befrämjande		2,435: —	
» landstinget för skogsdikning m. m.		2,500: —	
» hushållningssällskapet: statsanslag för skogsundervisning		1,000: —	
		13,435: —	
Skogvårdsavgifter:			
influtna inom länet	4,003: 61		
genom statskontoret	6,150: —	10,153: 61	
Försålda plantor		837: 25	
Diverse		4,906: 95	
Pensionsfonden:			
befattningshavarnas avgifter	335: —		
upplupen ränta	230: 39	565: 39	29,898: 20
Omföring:			
Ur pensionsfonden till kassan överförda återbetalade pensionsavgifter			258: 94
Utgående balans:			
Pensionsfonden			4,362: 83
		Summa Kronor	64,238: 29

Kredit.

Balans från år 1917:			
Pensionsfonden			3,381: 38
Utgifter:			
Löner		6,262: 46	
Hyresbidrag och expeditionskostnader		575: —	
Rese- och traktamentsersättningar		3,643: 35	
Frö, plantor, plantskolor		2,721: 76	
Extra skogvaktare och plantörer		2,507: 13	
Skogsundervisning		808: 38	
Annonser, tryck, skrivmaterial		1,695: 93	
Telefon, telegram, postporton, frakter		165: 64	
Anslag till skogsdikning		840: —	
» » skogsodling		712: —	
Diverse		162: 19	
Återbetalda pensionsavgifter		258: 94	20,353: 78
Omföring:			
Avsättning till pensionsfonden	1,010: —		
räntor å fonden	230: 39	1,240: 39	
Värdet av under året förbrukade redskap		18: 50	1,258: 89
Utgående balans:			
Behållning i bank och kassa		32,658: 46	
varav reserverade medel för redan beviljade skogsdikningsanslag	7,000: —		
Pensionsfonden		4,362: 83	
Inventarier		2,222: 95	39,244: 24
		Summa kronor	64,238: 29

Hos skogsvärdsstyrelsen deponerade och av styrelsen realiserade skogsodlingshypotek redovisas i särskild liggare och avräkningsbok.

För år 1919 har fastställts följande

Inkomst- och utgiftsstat.

Inkomster:

Behållning från år 1918	c:a	32,600: —	
varifrån avgå reserverade medel för beviljade skogsdikningsanslag		7,000: —	25,600: —
		Transport kronor	25,600: —

	Transport kronor		25,600: —
Statsanslag för uppehållande av skogsvårdsstyrelsens verksamhet,	förslagsvis	7,500: —	
Statsanslag för skogsodlingens befrämjande	d:o	2,400: —	
Statsanslag genom hushållningssällskapet för skogsundervisning	d:o	1,000: —	
Anslag av landstinget för skogsdikning m. m.	d:o	2,500: —	
Skogsvårdsavgifter	d:o	10,000: —	
Försäljning av plantor	d:o	500: —	
Räntor	d:o	1,400: —	25,300: —
	Summa kronor		50,900: —

Utgifter:

Löner		6,700: —	
Hyresbidrag och expeditionsersättning	förslagsvis	500: —	
Rese- och traktamentsersättningar	»	3,700: —	
Frö, plantor, plantskolor	»	3,500: —	
Extra skogvaktare och plantörer	»	3,500: —	
Skogsundervisning	»	1,000: —	
Annonser, tryck, skrivmaterial	»	1,700: —	
Telefon, telegram, postporto, frakter	»	200: —	
Diverse	»	500: —	
Avsättning till pensionsfonden	»	1,000: —	22,800: —
Disponibla medel för anslag till skogsdikning, skogsodling å kalmarker m. m.	»		28,100: —
	Summa kronor		50,900: —

De enskilda skogarnas inom länet tillstånd och skötsel.

Skogsvårdsstyrelse.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning har icke undergått någon förändring.

Skogsvårdskommittéer.

Skogsvårdskommittéernas sammansättning har undergått förändring endast inom Fide och Fole kommuner.

Sammanträden.

Under året hava hållits 12 sammanträden nämligen den 11—12 januari. 1 februari, 1 mars, 26 mars, 3 maj, 7 juni, 5 juli, 2 augusti, 6 september. 4 oktober, 15 november och 16 december.

Personal- och tjänstförvaltning.

Länsjägmästaren har under året handlagt 163 förrättningar under 129 rese- och förrättningsdagar. Av förrättningarna hava 103 avsett utsyning eller undersökning jämlikt 4 § av skogslagen, 5 ledning och inspektion av skogsodlingar, 28 planläggning av skogsdikning, 10 föredrag och konsultationer i skogsvård samt 23 odlingssyner, kontrollresor och diverse förrättningar.

Länsjägmästaren har under året tjänstgjort såsom statens bränslekommissions länschef för Gottland.

Länsskogvaktaren C. A. Abrahamsson har på därom gjord begäran beviljats avsked från sin befattning. Till länsskogvaktare efter Abrahamsson förordnades den 26 mars e. kronojägaren Gunnar S. Herrlin, vilken emellertid erhöll avsked redan den 6 juni. Till hans efterträdare såsom ordinarie länsskogvaktare förordnades den 3 augusti utex. skogvaktaren Olof Hansson, Tåsjö.

Till extra länsskogvaktare med helårsförordnande antogs den 7 juni skogvaktaren Bernh. Forsberg.

Härförutom hava tjänstgjort två tillfälliga extra skogvaktare.

Under vårkulturerna hava förutom länsskogvaktarne varit anställda 6 skogsplantörer.

De ordinarie länsskogvaktarna hava under året haft sammanlagt 160 rese- och förrättningsdagar, varav 136 för stämpling och biträde vid utsyning, 10 för skogsodling, 3 för skogsdikning samt 11 för bevakning och diverse skogsvårdsändamål. Extra länsskogvaktaren Forsberg har haft sammanlagt 121 förrättningsdagar, varav 61 för stämpling och biträde vid utsyning, 18 för skogsodling, 33 för skogsdikning och 9 för bevakning och diverse skogsvårdsarbeten.

Tjänsteexpedition. Tjänsteexpeditionen har liksom föregående år skötts av länsjägmästaren med av honom anställda biträden, och har expeditionen varit öppen alla dagar med ordinarie mottagningstid lördagar kl. 10—3. Antalet avgående skrivelser och försändelser har varit c:a 2,500 och inkommande c:a 1,550.

Avverkningar 1/8 1917—31/8 1918. Här nedan lämnade uppgifter rörande avverkning inom länet avse avverkningsåret 1/8 1917—31/8 1918. Under sagda år har skogsvårdsstyrelsen behandlat 1,189 avverkningsansökningar. Dessa ansökningars fördelning å olika socknar, deras beskaffenhet och behanling åskådliggöres genom närslutna sammandrag bil. A.

Av nämnda sammandrag framgår, att skogsvårdsstyrelsen i 175 fall föranstaltat om utsyning eller undersökning å marken. I fråga om fattade beslut i avverkningsärenden har skogsvårdsstyrelsen i 162 fall lämnat tillstånd till avverkning i enlighet med verkställd utsyning, i 926 fall bifallit ansökningarna utan särskilda bestämmelser, i 25 fall reglerat avverkningarna genom vissa föreskrifter eller inskränkningar, i 35 fall avslagit eller förklarat ansökningarna icke till någon åtgärd föranleda; 41 ansökningar hava återkallats, avskrivits eller överförts på följande avverkningsår. I 6 fall har skogsvårdsstyrelsen föreskrivit vissa åtgärder för återväxtens betryggande. I 10 fall, där ansökningarna avsett förfogande över virke på grund av tillämnad odling av skogsmark, hava av sökandena lämnats förbindelser och säkerhet för odlingens utförande.

Ansökningarnas fördelning på olika socknar ställer sig sålunda, att största antalet eller 25 och däröver inkommit från följande socknar i nu nämnd ordning: Gothem 45, Eksta 44, Anga 35, Boge 35, Fröjel 34, Hangvar 34, Lärbro 32, Alskog 30, Hejde 29, Norrlanda 29, Bunge 28, Kräklingbo 28, Sanda 27 samt Levide 26.

Under avverkningsåret hava verkställts 158 utsyningsförrättningar, varvid utstämplats 178,860 träd av 4 tum och däröver i diameter med en kubikmassa av 36,648 kubikmeter.

Totala saluavverkningen å enskildes skogar inom länet kan approximativt beräknas till

avverkning efter förutgången utsyning	55,200	kbm
» utan » »	20,500	»
» å till åker uppbruten mark	8,600	»
Summa	84,300	kbm.

I detta belopp ingå de av statens bränslekommission bedrivna avverkningarna å enskildes skogar före den 1 juni 1918 med omkring 26,000 kbm

Saluavverkningarnas nettovärde (rotvärde) kan uppskattas till omkring 1,012,000 kronor.

Väderleksförhållandena under vintern 1917—1918 voro för skogsarbeten ogynnsamma. Vinterföre inträffade vid jultiden 1917, men strax på nyåret 1918 började en serie med häftiga snöstormar, medförande väldiga snömassor, som gjorde skogar och vägar svårtrafikabla, tills ett häftigt blidväder, som började den 20 januari, hastigt gjorde slut på snömassorna och slädföret för återstående delen av vintern.

Arealen av den skogsmark, som avverkats för odling till åker synes med stöd av inkomna ansökningar kunna beräknas till 200 hektar mot 130 hektar år 1916—1917 och 90 hektar år 1915—1916, sålunda en högst betydlig ökning, som i hög grad torde bero på de av staten anslagna nyodlingsbidragen.

För avverkningsärenden inkomna under innevarande avverkningsår $^{1}/_{6}$1918—$^{31}/_{5}$1919 kommer att redogöras i nästa årsberättelse. Här må endast nämnas, att avverkningarna under vintern varit livliga och att priserna å timmerskog stigit till över 15 kronors rotvärde per kubikmeter i genomsnitt.

In- och utförsel af trävaror.

Trävaruutförseln från länet utgjorde under kalenderåret 1918 5,846 kbm sågat virke, varav 4,218 kbm plank och 1,628 kbm slipers. Införseln utgjorde under samma tid 1,140 kbm bräder o. dyl. samt 5,663 kbm (löst mått) ved. Jämfört med näst föregående år har sålunda utförseln minskats och införseln något ökats.

Virkestaxeringen.

Skogsvårdsstyrelsen har icke begagnat sig av rätten att utse ombud vid

kommunalnämndernas sammanträden angående virkestaxering, och någon klagan i fråga om taxering har icke av skogsvårdsstyrelsen anförts.

Besvär. Några besvär hos Konungens befallningshavande över skogsvårdsstyrelsens beslut hava icke i något fall anförts.

Olaga avverkningar och rättegångar. Nio fall av olaglig skogsavverkning hava till atal befordrats, i ett fall genom vederbörande landsfogde och i övriga fall genom skogsvårdsstyrelsen. I åtta av dessa mål har vederbörande häradsrätt avkunnat fällande utslag, det nionde vilade vid årets utgång i norra häradsrätten. Två av de i häradsrätten avkunnade utslagen ha överklagats hos vederbörande hovrätt. Det ena av dessa ärenden har hovrätten avgjort med ogillande av besvären. Det andra vilade vid årets slut i hovrätten.

Skogseldar. Förutom en väldig myrbrand i Roma myr förekom endast två skogseldar av betydenhet, båda under den intensiva torkan i maj månad, nämligen vid Tengelgårda i Lärbro den 12 maj, då c:a 50 hektar avbrändes, samt vid Källgårds i Atlingbo s. k. Vallsmyr den 30 maj.

Insektshärjningar. Inga insektshärjningar av betydenhet hava inträffat.

Skogsodling. Liksom föregående år har skogsvårdsstyrelsen avgiftsfritt åt enskilda skogsägare utlämnat skogsplantor och frö samt tillhandahållit redskap och biträde av plantör utan annan kostnad för rekvirenten än kost och logi åt plantören.

Särskilda anslag hava på enahanda grunder som föregående år beviljats för skogsodling å alvarsmarkerna å södra Gottland. På grund av de ogynnsamma naturförhållandena och de orimligt uppdrivna arbetspriserna hava dessa skogsodlingar icke tagit någon fart. För planteringarna å Avanäset har beviljats ett anslag av 450 kronor under villkor att Fårö kommun beviljar 300 kronor.

För att i någon mån motverka olägenheterna av de uppdrivna arbetspriserna har skogsvårdsstyrelsen beslutat att efter bedömning i varje särskilt fall lämna hantlangningsbidrag till skogsodling å gamla kalytor med 2 kronor per utfört dagsverk.

Även har skogsvårdsstyrelsen beslutat att i vissa fall premiera lyckade och för kreatursbete väl skyddade skogsodlingar.

Skogsodlingarna under året hava, som av sammandraget bil. B framgår, omfattat huvudsakligen plantering. 255,310 plantor samt 8 kg frö hava vid skogsodlingarna använts. Av de utsatta plantorna äro 196,200 tall, 42,950 gran samt 16,160 huvudsakligen sibirisk lärk, björk och oxel.

Från den nyanlagda plantskolan för korgpil i s. k. Skolbetningen har redan kunnat tagas en ej obetydlig skörd.

För verkställd frösådd, omskolning etc. vid centralplantskolan redogöres å närslutna sammandrag bil. C.

Väderleksförhållanden och deras inverkan.

Genom de torra somrarna 1917 och 1918 samt barmarksvintrarna 1917—1918 och 1918—1919 hava frösådderna i plantskolan tagit sådan skada, att bl. a. en stor del av de 2-åriga tallplantor, som skulle hava blivit färdiga att utplanteras i år, blivit förstörda. Skogskulturerna hava däremot i regel stått sig bra. Nederbörden under månaderna mars—augusti utgjorde sammanlagt endast 99,5 mm mot normalt 219,3 mm d. v. s. endast c:a 45 % av det normala. Medelnederbörd och medeltemperatur å Gottland år 1918 äro i nedanstående tabeller sammanförda:

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
	Medelnederbörd												
År 1918.....	56,2	25,3	2,3	15,0	6.8	22,5	26,8	26,1	92,8	37,6	22,5	64,5	398,4
Normal	29.3	26.7	28.3	25,0	24.9	33.5	49.3	58.1	39,2	51.2	48.4	41,4	455,3
	Medeltemperatur												
År 1918	— 1.0	— 0,4	— 0,2	+ 5,7	+ 8,8	+ 11.5	+ 16,0	+ 15,5	+ 11,7	+ 8,9	+ 5.5	+ 1,3	
Normal	— 0,4	— 0,9	+ 0.2	+ 3.7	+ 8.1	+ 13,2	+ 16.0	+ 15.6	+ 12.4	+ 7.8	+ 13.8	+ 0,8	

Skogsundervisning.

Undervisning i skogsodling (bil. D) har ägt rum vid 13 folkskolor under 17 planteringsdagar. Omkring 350 barn hava härvid närvarit. Vid dessa övningar hava 42,510 plantor samt 5 kg frö använts.

Länsjägmästaren har under året föreläst i skogsskötsel 23 timmar vid lantmannaskolan och 17 timmar vid folkhögskolan inom länet. Till eleverna vid dessa skolor liksom till andra av skogsvård intresserade personer har utdelats en del av Svenska skogsvårdsföreningens folkskrifter och andra broschyrer i skogsvård.

Vid de av länets hushållningssällskap anordnade lantmannakurserna, dels i Grötlingbo, dels i Hangvar har länsjägmästaren hållit föredrag.

Skogsdikning.

Skogsdikningen är den gren av skogsvården, som bland länets skogsägare under de senare årens lopp tillvunnit sig det största intresset. För att i den mån det är skogsvårdsstyrelsen möjligt uppmuntra till och understödja enskilda dikningsföretag har skogsvårdsstyrelsen sedan år 1913 dels låtit upprätta dikningsplaner, dels, där så ansetts lämpligt, bidragit till grävningsarbetets utförande med omkring hälften av verkliga kostnaden.

Under det gångna året har till behandling förelegat icke mindre än 35 ansökningar om dylikt biträde och bidrag för skogsdikning. I anledning av dessa har såsom av bil. E framgår i enlighet med upprättade skogsdikningsförslag beviljats anslag för 24 dikningsföretag, upptagande 19,071 sträckmeter diken med sammanlagt 4,075 kronor, varigenom omkring 170 hektar vattensjuk mark beräknas bliva torrlagda.

Liksom året förut har år 1918 kännetecknats av en stor livaktighet att under kristiden tillvarataga en mängd skogsprodukter, som förut saknat värde, särskilt ris och stubbar. Det stora vedbehovet, som har sin orsak i kolbristen, har satt stora krav på de gottländska skogarna, men hitintills har den behövliga kvantiteten kunnat i huvudsak uttagas genom rationell gallring.

Då i avseende å skogsbruket tiden mellan sådd och skörd är så lång, synas nuvarande uppdrivna arbetspriser komma att verka i hög grad hämmande på skogskultursarbetena. Varje skogsägare måste därför betänka, att även virkets värde hitintills varit i ständigt stigande, att skogsprodukterna i framtiden i och med minskade tillgångar kunna väntas få ännu vida högre värde än nu, att den arbetskostnad, som nedlägges på skogskultur av ett avverkat område, rätteligen bör betraktas endast såsom en del av avverkningskostnaderna, och att det måste anses såsom en plikt för var och en att efter tagen skörd sörja för sådden.

En annan fara för våra skogar på Gottland ligger däruti, att man på många håll, endast för att realisera skogskapitalet, söker lägga sådana skogbeväxta områden under plog, som av naturen äro ämnade till skogsmark och ur nationalekonomisk synpunkt böra bibehållas såsom sådan. De av staten lämnade nyodlingsbidragen synas till någon del hava främjat spekulationer i denna riktning.

Visby i april 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Carl Bolin.

Ragnar Melin.

Bil. A.—E. ingå endast i skogsvårdsstyrelsens separatupplaga.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, som av Kungl. Maj:t och Gottlands läns landsting och hushållningssällskap blivit utsedda att granska skogsvårdsstyrelsens inom Gottlands län redovisning för dess förvaltning under år 1918, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

De av skogsvårdsstyrelsen i sin årsberättelse meddelade sifferuppgifter angående skogsvårdsstyrelsens ställning vid revisionsårets början och slut samt över dess inkomster och utgifter under samma år hava revisorerna funnit överensstämmande med räkenskaperna, vilka äro förda med synnerlig ordning och noggrannhet samt försedda med behöriga verifikationer.

Samtliga skogsvårdsförbindelser med tillhörande hypotek hava av revisorerna granskats och befunnits utan anmärkning.

Styrelsens protokoll hava blivit lästa och granskade.

Inventarierna äro behörigen brandförsäkrade.

Då revisionen ej givit anledning till någon anmärkning och förvaltningen utmärkt sig för nit och omsorg, få vi tillstyrka, att ansvarsfrihet meddelas skogsvårdsstyrelsen inom Gottlands län för dess förvaltning under år 1918.

Visby i juni 1919.

H. Ihre.
Av Kungl. Maj:t förordnad revisor.

Gustaf Sjöberg.
Av Landstinget utsedd revisor.

Gunnar Bodin.
Av Hushållningssällskapet utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens i Blekinge läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Jämlikt § 8 i Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903, får skogsvårdsstyrelsen i Blekinge läns landstingsområde härmed avgiva berättelse för år 1918.

Styrelsen.

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:
Ordförande: godsägaren L. M. Kruse, Trantorp.
Ledamot för hushållningssällskapet:
godsägaren S. Hellerström, Marielund, med
godsägaren G. Bergström, Bubbetorp, som suppleant.
landstinget:
godsägaren greve H. Wachtmeister, Västeråkra, med
riksdagsmannen John Jönsson, Boa, som suppleant.
Styrelsen har under året sammanträtt två gånger.

Tjänstepersonal.

Som länsjägmästare och sekreterare har under året tjänstgjort e. jägmästaren Gunnar Fischer. Expeditionen har, liksom föregående år, varit förlagd till Ronneby. Såsom expeditionsdagar, då allmänheten haft tillfälle till besök för rådfrågningar i ärenden rörande skogsvården, hava anslagits och kungjorts första och tredje helgfria fredag i varje månad.

Länsjägmästaren har liksom under år 1917 tillika varit anställd hos Bränslekommissionen. Likaså hava länsskogvaktarna under längre eller kortare tid helt eller delvis varit anställda hos kommissionen.

Under året har styrelsen dels befordrat länsskogvaktaren E. A. Hansson till 1:ste länsskogvaktare, dels såsom extra länsskogvaktare anställt utexaminerade skogslärlingen J. H. Gustafsson.

Länsjägmästarens rese- o förrättningsdagar uppgå till 40 st.

Länsskogvaktarnas tjänstgöring framgår av följande tabell:

Namn och adress	Tjänstgöringsdistrikt	Plantskolearbeten	Biträtt allmänheten med utsyning etc.	Besiktning av avverkn.	Skogsodlingsarbeten	Skogsaccistaxeringar	Vid skogseld	Div. arbeten	Summa
Förste länsskogvaktare E. A. Hansson, Asarum, Rt. 19	Blekinge län	20	7	2	5	3	2	1	40
Länsskogvaktaren N. Nilsson, Jämjöslätt, Rt. 14	Östra	32	36	13	28	12	—	7	128
e. Länsskogvaktaren, J. H. Gustafsson, Ronneby	Mellersta	—	50	36		—	—	6	92
e. Länsskogvaktaren N. Karlsson, Karlshamn	Västra	—	49	41	28		7	14	139

Skogsodling.

Liksom föregående år har styrelsen tillhandahållit allmänheten plantor och frö av tall och gran enligt den principen, att kostnadsfritt tilldelats 15,000 st. plantor eller 3 kg frö per rekvirent. Om större kvantitet önskats, hava plantor sålts till styrelsens självkostnadspris och frö till halva inköpspriset, varjämte styrelsen tillhandahållit plantörsbiträde kostnadsfritt mot att rekvirenten lämnat fritt vivre och bostad under förrättningen samt fri skjuts till närmaste förrättningsställe, järnvägs- eller ångbåtsstation.

Med ägare av sedan längre tid tillbaka kala eller före 1905 avverkade marker har styrelsen upprättat 7 st. nya kontrakt omfattande 45,59 har, varå skogsodling delvis skett med 176,500 st. tall- och 84,000 st. granplantor. Hjälpkultur å kontraktsskogsodlingar har verkställts å 88,13 har, varvid utsatts 354,000 st. tall- och 25,000 st. granplantor. Vid dessa skogsodlingar bekostar styrelsen hela kulturarbetet och skogsodlingsmaterialet med villkor, att markägaren håller nödigt stängsel omkring kulturfältet, samt ansvarar för betesfred intill dess styrelsen ej längre anser betningen skada plantorna.

Skogsodlingarna togo sin början den 8 april och fortgingo till den 11 maj.

Den numera tyvärr regelbundet inträffande vår- och försommartorkan uteblev ej heller i år, men åstadkom dock ej så stor skada som exempelvis år 1917. Det enda medel att skydda sig häremot torde vara att mera allmänt använda omskolade plantor, vilket dock de senare åren ej kunnat realiseras på grund av svårigheten att erhålla lämplig jord i tillräcklig utsträckning till omskolningen.

Sammandrag över av Skogsvårdsstyrelsen lämnat plantörsbiträde och utlämnat skogsodlingsmaterial år 1918.

Härad	Socken	Plantörernas förrättningsdagar	Antal rekvirenter	Frö		Plantor		Skogsodlad kalkmark	
				Tall kg	Gran kg	Tall	Gran	har	ar
Bräkne	Asarum	2	8	1,00	—	39,000	20,000	10	83
	Bräkne Hoby	5	3			11,500	7,000	3	8
	Ringamåla		1		—	1,000	2,000		50
	Hällaryd		3	—		9,000	10,000	3	16
	Öljehult	—	3	—			10,000	1	66
Listers	Jämshög	33	18	4,00	4,00	53,500	73,500	29	16
	Mörrum	4	2		—	15,000	2,000	2	83
	Kyrkhult	46	15	1,50	2,50	109,500	484,000	102	91
	Gammalstorp	4	1	—	—	4,000	3,000	1	16
	Mjällby	5	8	—	—	4,200	18,300	3	75
	Ysane	5	1	—	—	20,000	7,000	4	50
Medelsta	Nättraby	9	4		—		45,000	7	50
	Hjortsberga		1			100,000	70,000	28	33
	Edestad		1			3,000	3,000	1	
	Ronneby	20	3		20,00		185,000	51	
	Tving		2			1,000	1,000	—	33
	Eringsboda	22	8	1,80	2,30	23,000	43,000	14	—
Östra	Kristianopel	7	6			19,000	2,000	4	
	Jämjö		4		—	18,000	9,000	4	50
	Ramdala	—	2	—	—	—	6,000	1	—
	Augerum	4	1	—		5,000	10,000	2	50
	Rödeby	2	1	—	—	6,000	2,000	1	33
		168	96	8,30	28,80	441,700	1,012,800	279	03

Vid skogsodlingarna hava såsom förmän varit anställda 13 st. plantörer.

Plantskolorna.

Styrelsen har liksom föregående år brukat 2 plantskolor, en i Asarum och en i Jämjöslätt, vardera omfattande cirka 2 har, varjämte 0,3 har, beväxt med omskolade plantor, arrenderats.

Under året hava utsåtts:

Tallfrö	101 kg
Granfrö	102 »

Årets sådd har gått väl till.

Från plantskolorna hava utgått:

till rekvirenter, kostnadsfritt	634,500	plantor
» » efter styrelsens självkostnadspris	820,000	»
» skogsodlingen å kontraktsmarker	639,500	»
» försäljning utom länet	105,000	»
Summa	2,199,000	plantor

Skogsundervisningen.

Undervisning i skogsvård har av länsjägmästaren lämnats vid lantmannaskolan i Bräkne Hoby, varjämte eleverna erhållit litteratur i skogsvård.

För att främja skolbarnens undervisning i skogsodling har styrelsen förut utsänt cirkulärskrivelse till skolrådsordförandena med anhållan om att skolbarnen i största möjliga utsträckning måtte lämnas tillfälle deltaga i skogsodlingsarbetena. Från sammanlagt 6 skolor hava 242 barn deltagit och utfört 300 dagsverken, varvid 44,500 plantor blivit utsatta å cirka 9,70 har.

Avverkningar och därav föranledda åtgärder.

Antalet av länsskogvaktarna inrapporterade större avverkningar hava under året varit 28 st. omfattande en areal av c:a 380 har.

Styrelsen har under året vunnit tvenne processer rörande avverkningar, där undersökning jämlikt § 2 av lagen angående vård av enskilda skogar ägt rum, därav den ena avgjorts och ej överklagats i häradsrätten och den andra avgjorts av Kungl. Maj:t.

Skogsvårdsstyrelsen har efter ansökning till följd av lagen den 28 juni 1918 lämnat anvisning angående avverkningens förande och verkställt utsyning i enlighet med nedanstående tablå:

Härad	Socken	Antal anvisningar	Areal har	Förrättningsdagar
Listers	Kyrkhult	12	352	23
	Jämshög	2	52	5
	Mörrum	2	13,5	4
Bräkne	Ringamåla	6	56,5	11
	Bräkne Hoby	5	345	14

Härad	Socken	Antal anvisningar	Areal har	Förrättningsdagar
Bräkne	Oljehult	9	80	10
	Asarum	1	75	5
Medelsta	Ronneby	5	92	5
	Eringsboda	3	120	8
	Nättraby	1	20	1
	Sillhövda	6	133	9
	Fridlevstad	2	20	1
	Backaryd	2	20	2
Östra	Jämjö	3	55	4
	Ramdala	1	15	2
	Lösen	2	75	4
	Rödeby	4	48.5	3
	Kristianopel	1	15	2
		67	1,587.5	113

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

Styrelsen har i de senare årens berättelser framhållit nödvändigheten av lagstiftning mot skövling av skog. Genom den provisoriska lag, som av riksdagen antogs den 28 juni 1918, har det blivit styrelsen möjligt att i avsevärd grad förhindra rovhuggningar.

Lagen har verkat därhän, att avverkare i stor utsträckning hänvänt sig till styrelsen i och för erhållande av råd vid avverkningar, ävensom om utsyning. Särskild tablå häröver är upptagen under rubriken avverkningar.

Blott i två fall har avverkningsförbud behövt utfärdas. Detta har sin orsak även i att avverkningarna under den blida hösten ej hunnit påbörjas i större skala. Bidragande orsaker till den minskade avverkningen torde även hava varit svårigheten med körningar under rådande foderbrist, de höga avverkningskostnaderna och tidsläget samt ovissheten om de virkespris, som komma att gälla under den närmaste framtiden.

Ävenså torde en del avverkningsrättsinnehavare hava beslutat sig för att ej nu verkställa avverkningen, i förhoppning om att prolongering av lagen ej kommer att äga rum.

Före lagens tillkomst har med ytterst få undantag försäljningen av skogen skett till viss angiven dimension, vilken senare i vissa fall nedgått ända till 5″ i brösthöjd.

Att söka på övertygelsens väg förmå skogsägarna att frångå denna avverkningsmetod, har under årens lopp visat sig fullständigt lönlöst.

Ja, det har inträffat att markägare, som efter samtal med styrelsens tjänstemän blivit övertygade om olämpligheten att försälja till viss dimension, begärt biträde för utsyning enligt rationella grunder, men senare dock av virkeshandlare låtit förleda sig att ej sälja den genom styrelsen verkställda gallringen, utan till viss dimension.

Den tillfälliga lagen har visat sig synnerligen effektiv vid förhindrande av skogsskövling, varför styrelsen vill uttala den förhoppning, att densamma med några mindre ändringar måtte komma att tillämpas, intill dess skogslagstiftningskommitténs väntade förslag förelagts och prövats av statsmakterna.

Sammandrag över skogsvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1918.

Tillgångar den 1 januari 1918			32,172: 40
Därav inventarier		3,907: 49	
» fastigheter		3,510: —	
» utestående fordringar		2,692: 50	
Bankaktiebolaget Södra Sverige:			
Sparkassa	10,663: —		
Kapitalräkning	10,519: 86		
Kontant i kassan	879: 55	22,062: 41	

Inkomster.

Anslag:			
Statens till uppehållande av styrelsens verksamhet		3,200: —	
Statens till skogsodlingens främjande		4,286: —	
Hushållningssällskapets		2,400: —	
Landstingets för år 1917		2,000: —	
Skogsvårdsavgifter		23,486: 14	35,372: 14
Ränta å i bank insatta medel			1,840: 05
Å genom kontrakt utförd skogsodling			1,024: 20
Försålda skogseffekter			1,818: 35
Skogsutsyningsavgifter			405: —
Genom rättegång influtna medel			429: 12
		Summa Kr.	73,061: 26

Utgifter.

Avlöningar:			
Länsjägmästaren		1,500: —	
Länsskogvaktarna		4,366: 69	5,866: 69
Reseräkningar:			
Styrelsen		600: 30	
Revisionskostnad		96: 80	
Länsskogvaktarna		3,140: 97	
Hyggebesiktning		127: 10	
Taxering till skogsvårdsavgifter		71: 82	4,036: 99
		Transport Kr.	9,903: 68

	Transport Kr.	9,903: 68
Skogsundervisning:		
Länsjägmästaren för hållna föreläsningar	250: —	
Litteratur och undervisning	179: —	429: —
Plantskolorna:		
Arbetskostnader	3,483: 83	
Arrenden	152: 80	
Materialier	435: 17	
Frakter	6: 25	4,078: 05
Frö:		
För plantskolor och skogsodlingar		1,834: 30
Skogsodlingar:		
Arbetskostnader		9,522: 80
Material och inventariers underhåll		889: 41
Rättegångskostnader		910: 65
Styrelsens bidrag till dess pensionskassa		928: 96
Länets ekonomiska kartor		500: —
Expenser:		
Diverse frakter	18: 40	
Hyra för expedition	100: —	
Telefon och telegram	224: 81	
Annonser	593: 80	
Övriga omkostnader	306: —	1,243: 01
Behållning		42,821: 40
	Summa Kr.	73,061: 26

Tillgångarna äro sålunda placerade:

Inventarier	3,981: 49	
Fastighet (Asarums Plantskola)	3,510: —	
Bankaktiebolaget Södra Sverige:		
Kapitalräkning	30,964: 97	
Sparkassa	5,046: 97	
Utestående fordringar	355: 50	43,858: 93
Avgår av redogöraren förskotterade		1,037: 53
	Summa Kr.	42,821: 40

Ronneby den 27 mars 1919.

För skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län:

L. M. Kruse.

Gunnar Fischer.

Revisionsberättelse.

Omstående sammandrag överensstämmer med Skogsvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1918, vilka blivit av oss därtill utsedde revisorer granskade utan anmärkning.

Styrelsens protokoll hava befunnits i behörig ordning.

Inventarierna äro vederbörligen brandförsäkrade.

I samband med revisionen hava vi granskat räkenskaper för de medel som avsatts för beredande av pension åt befattningshavare hos styrelsen (pensionskassan). Dessa medel utgjorde vid 1918 års slut 4,372 kr. 30 öre varav 2,414 kr. 80 öre äro insatta i bank och 1,957 kr. 50 öre placerade i Svenska statens 5 % obligationer.

Då revisionen icke givit anledning till anmärkning samt Styrelsen med nit och omsorg fullgjort sitt åliggande få vi tillstyrka ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Ronneby den 29 april 1919.

F. H. H. Norlin.
Utsedd av Kungl. Maj:t.

Ernst Abramson.
Utsedd av landstinget.

C. G. Håkansson.
Utsedd av hushållningssällskapet.

Skogsvårdsstyrelsens i Kristianstad län berättelse för år 1918.

Styrelsens sammansättning.

Ordförande: godsägare, greve Raoul Hamilton, Ovesholm.

Ledamöter: för landstinget ryttmästaren W. von Geijer, Vegeholm, med f. riksdagsmannen Troed Troedsson som suppleant.

För hushållningssällskapet: friherre R. Barnekow, Sörbytorp, med friherre A. de Geer, Hanaskog, som suppleant.

Sekreterare: borgmästare B. Borgström, Kristianstad.

Länsjägmästare: F. af Petersens, Kristianstad.

Länsskogvaktarna.

I styrelsens tjänst hava varit anställda följande länsskogvaktare: E. S. Wallin, Kroksminne, Klippan för norra och södra Åsbo, samt Bjäre härader, E. Lindberg, Ousby, för östra och västra Göinge härader, samt N. Hammarlund, Gärds Köpinge, för Gärds, Villands, Albo, Ingelstads och Järrestads härader.

Länge har det emellertid visat sig svårt, för att icke säga ogörligt för länsskogvaktarna, att inom så vidsträckta områden utöva önskvärd kontroll över avverkningar och skogsodlingar, och då tillfällig lag till förebyggande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo den 28 juni 1918 trädde i kraft, varigenom allmänheten kunde ställa långt större krav å styrelsen, blev det en ren tvingande nödvändighet att öka länsskogvaktarnas antal samt omreglera deras tjänstgöringsområden. Vid årets slut är därför länet indelat i följande distrikt, inom vilka nedannämnda länsskogvaktare hava sin tjänstgöring.

I distriktet. E. S. Wallin, Kroksminne, Klippan.

För Bjäre härad, Södra Åsbo härad, Norra Åsbo härad m. u. för socknarna Örkelljunga, Fagerhult, Oderljunga och Perstorp.

II distriktet. Hugo V. Vallin, Örkelljunga.

Av Norra Åsbo härad: Örkelljunga, Fagerhult, Oderljunga och Perstorps socknar. Av V. Göinge härad: Vittsjö, Åkarp, Röke och Torups socknar.

III distriktet. Otto Svensson, Hessleholm.

V. Göinge härad m. u. för socknarna Farstorp, Visseltofta, Verum, Vittsjö, Åkarp, Röke och Torup. Av Ö. Göinge härad: N. Ströö, Färlöf och Kviinge socknar.

IV distriktet. E. Lindberg, Ousby.

Av V. Göinge härad: Farstorp, Visseltofta och Verums socknar. Av Ö. Göinge härad: Loushult, Ousby, Hästveda, Broby, Emitslöfs och Knislinge socknar.

V distriktet. Karl Nilsson, Lönsboda.

Av Ö. Göinge härad: Örkened, Glimåkra och Hjärsås socknar. Villands härad m. u. för Åhus socken.

VI distriktet. N. Hammarlund, Gärds Köpinge.

Gärds, Albo, Järrestads och Ingelstads härader. Av Villands härad: Åhus socken.

Styrelsens verksamhet.

Styrelsen har under året sammanträtt 4 gånger.

Länsjägmästarens o. länsskogvaktarnas verksamhet.

För besiktning och anordnande av kulturer samt kontrollresor har länsjägmästaren haft 83 st. rese- och förrättningsdagar.

Länsskogvaktarna hava haft följande rese- och förrättningsdagar: E. S. Vallin 272 dagar, Hugo V. Vallin 50 dagar, Otto Svensson 72 dagar, E. Lindberg 219 dagar, Carl Nilsson 46 dagar och N. Hammarlund 145 dagar.

Bidrag till skogsodling.

I den mån styrelsens tillgångar det tillåtit har styrelsen utlämnat skogsplantor och skogsfrö till lågt nedsatt pris för skogsodling, som avsett gammal kalmark, men även till något nedsatt pris för skogsodling å hyggen, där jordägaren enligt skogsvårdslagens föreskrifter är skyldig att skogsodla.

För tillämpning tillsvidare f. o. m. 1919 har styrelsen emellertid bestämt att samma prisbestämmelser skola gälla för skogsodlingsmaterial antingen de avse nyavverkad mark eller s. k. gammal kalmark, men att, vad gammal kalmark beträffar, till skogsodlaren på ansökan återställa $^2/_3$ av vad han till styrelsen betalat för skogsodlingsmaterial, därest skogsodlingen är ledd av styrelsens plantör eller annan person, som av styrelsen kan anses lämplig härtill, eller skogsodlingen eljest befinnes väl utförd och vårdad.

Dessa skärpta bestämmelser hava gjorts på grund av många gånger påvisat slarv vid skogsodlingen samt vanvård av kulturen.

Med ägare till gamla kalmarker har styrelsen liksom förut upprättat kontrakt varigenom styrelsen åtagit sig skogsodlingen till visst pris, som understigit självkostnaden. Priset har dock måst höjas och bestämmes i varje särskilt fall med hänsyn till markens beskaffenhet samt andra omständigheter, som kunna inverka på självkostnaden.

Följande skogsodlingsmaterial har under året utlämnats till rekvirenter:

Härad	Antal rekvirenter	Antal plantor				Frö	
		Tall st.	Gran st.	Diverse st.	Summa st.	Tall kg	Gran kg
Norra Asbo	134	65,500	530,950	1,250	597,700		7
Södra Asbo	7	50,000	73,000		123,000	3	1
Bjäre	11	21,500	34,000		55,500	—	—
Västra Göinge	104	42,500	512,000	—	554,500	4.5	18,5
Östra Göinge	22	28,500	88,500		117,000	10.5	3,5
Ingelstads	4	15,000	26,000	2,500	43,500	2	8
Järrestads	1					2	2
Albo	13	39,500	36,000	5,000	80,500	15	5
Gärds	43	111,000	151,000	2,800	264,800	8	3
Villands	56	297,700	101,300	1,250	400,250	—	—
Summa	395	671,200	1,552,750	12,800	2,236,750	45	48

Å till skogsvårdsstyrelsen genom kontrakt överlåtna marker har utsatts 525,000 st. tall-, 199,000 st. gran- och 15,000 st. björkplantor.

Plantskolorna. Efterfrågan å omskolade plantor, synnerligast gran, har trots det högre priset blivit allt större, enär man småningom kommit till insikt om, att resultatet med dylika plantor på större delen av länets skogsmarker bliver säkrare. Som en följd härav har styrelsen måst utvidga sina plantskolor allt mera men dessutom anlägga smärre plantskolor avsedda för ortens behov i sådana trakter, där efterfrågan är stor. De omskolade plantorna äro nämligen skrymmande, emballage och frakter dyra, och då härtill kommer att vid inträffande varm väderlek, plantorna ofta taga skada a transporter, är det rätt förklarligt att rekvirenten gärna kör en mil eller mera för att hämta sina plantor, som då erhållas direkt ur jorden och med säkerhet äro friska vid framkomsten. Emellertid bliver skötseln av plantskolorna något dyrare på detta sätt, men då dels de i orterna spridda plantskolorna egga skogsägare till skogsodling, dels plantorna i bättre tillstånd nå rekvirenten, torde dessa fördelar väl uppväga de ökade kostnaderna.

Sådderna i plantskolorna hava i allmänhet gått ganska väl till, ehuru

vattning måst tillgripas under den skarpaste torkan. Den svåra nattfrosten i slutet av maj — i norra Skåne mättes —7 ° — skadade mycket i synnerhet de omskolade plantorna, som redan skjutit ganska stora skott. Plantorna bliva härigenom avsevärt tillbakasatta.

Likaså har svårigheten att erhålla animalisk gödning till plantskolorna på vissa ställen menligt inverkat å plantskörden.

I en plantskola måste samtliga 2-åriga tallplantor på våren uppbrännas på grund av svampinfektion, skytte, trots att de under sommaren besprutats med bordeauxvätska.

Skogsodlingarna.

På grund av vår- och försommartorkan, som förefaller vara konstant i södra Sverige, har resultatet av skogsodlingarna blivit mycket ojämnt. I de egentliga friska skogsmarkerna har det, i all synnerhet där omskolade plantor använts, och enbuskar skyddat kulturen, gått väl till, och detsamma gäller kalhyggen å frisk, god skogsmark. Å torra sandmarker har däremot kulturen gått betydligt sämre, och sådden å dylik mark har i de flesta fall misslyckats.

Avverkningar.

Högt stegrade priser på alla slags skogsprodukter hava haft till följd att skogsägare, virkes- och vedhandlare forcerat avverkningarna, för att få så stor fördel av högkonjukturen som möjligt.

Likaså har den livligt bedrivna handeln med egendomar som oftast endast haft till mål ett snabbt utnyttjande av skogskapitalet lämnat betänkliga spår efter sig. Att en skogägare utnyttjar de goda priserna och kalhugger t. ex. oväxtlig eller sjuk skog, även om det förefintliga skogskapitalet därigenom minskas, kan icke klandras, endast han gör klart för sig att en överavverkning tarvar besparing under kommande tider samt dessutom bereder sig på att snarast föryngra skogen å den avverkade marken.

Ej heller bör klandras en nedbringning av skogskapitalet, om den förorsakats av att ägaren genomgått hela sin skog med en beståndsvårdande gallrings- och rensningshuggning, som med höga vedpriser ger en god avkastning, men i normala fall kanske lämnar intet eller mycket ringa direkt vinst, endast ägaren även här sätter sig in i att han *på en gång avverkat för flera år* och sålunda en tid framåt får nöja sig med mindre avkastning, till dess den genom gallringen ökade tillväxten bringat upp skogskapitalet till vad det förut varit, eller, vilket i de allra flesta fall torde vara önskvärt, ökat detsamma.

Tabellen å sid. 166 utvisar det antal avverkningar styrelsen på grund av lag angående vård av enskildes skogar den 24 juli 1903 låtit besiktiga samt de åtgärder som hittills vidtagits.

Nedanstående plantskolor hava under året tagits

Plantskola	Areal har	Utsätt frö				Före-		
		Gran	Tall	B. tall	Summa	Gran 1 o	Gran 2 o	Gran 3/0
Häringtorp	0,25	21			21	550,000	330,000	—
Orkelljunga	1,50	30	10	—	40	940,000	100,000	250,000
Korum	0,25	3,5	20	—	23,5	90,000	85,000	—
Kuberup	0,25	22			22	780,000	57,000	—
Tågarp	0,87	10	33	1	44	230,000	590,000	—
Hässleholm	0,50						—	
Ignaberga	1	50	10		60	1,000,000	400,000	—
Wittsjö	1,50	16	10		26	250,000	—	—
Ousby	1,50	40	15	—	55	500,000	300,000	—
Drakesholm	0,20	—	—		—			—
Skäldinge	1,25	—	—		—	—		57,000
Byrhult	0,0375	—			—			—
Axeltorp	0,0625		8		8			—
Summa	9,3500	198,5	106	1	305,5	4,340,000	1,862,000	307,000

Tillfälliga lag till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo den 28/6 1918.

Med den tillfälliga lagen till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo har skogslagsstiftningen tagit ett avsevärt steg framåt.

De erfarenheter styrelsen efter så kort tid haft om densamma äro ganska goda. Ett stort antal skogsägare hava före avverkningen vänt sig till skogsvårdsstyrelsen med anhållan om anvisning huru avverkningen

Härad	Antal skogar	Totalareal skogsmark	Totalareal avverkad mark	Rekv. av skogsodlingsmaterial	Odling som skäl för avverkningen	Bete som skäl för avverkningen	Syn begärd	Förbindelse utan syn	Förbindelse efter syn	Avverkning-förbud och rättegång	Ad acta
N. Åsbo	129	3 879	559	42	10	8	16	38	3	—	12
S. Åsbo	10	443	49	2	—	1		1	2	1	3
Bjäre	7	401	41	2	1	1	1	1		—	1
V. Göinge	76	3.839	731	16	4	6	19	10	2	—	19
Ö. Göinge	34	2.320	597	8	1	1	6	5	4	2	7
Villand	13	962	173				6	4	1		2
Gärds	5	81	37				2	—	1		2
Summa	274	11.926	2 188	70	16	17	50	59	13	3	46

i bruk och finnes vid årets slut 12,839,874 plantor.

f i n t l i g t p l a n t m a t e r i a l									Summa
Gran 2/1	Gran 1/2	Gran 2/2	Tall 1/0	Tall 2/0	Lärk	D. gran	S. gran	Div. plantor	
31,000	—	24,000	—	—	—	—	—	935,000
447,000	—	229,000	101,000	15,000	—	—	—	—	2,082,000
—	—	—	400,000	35,000	—	—	—	—	610,000
—	—	—	—	—	—	—	—	—	837,000
117,000	—	82,000	1,400,000	780,000	2,174	—	3,000	34,700	3,238,874
55,000	—	60,000	—	—	—	—	—	—	115,000
250,000	—	83,000	375,000	—	10,000	10,000	—	—	2,128,000
170,000	—	—	100,000	—	—	—	—	—	520,000
300,000	10,000	85,000	100,000	80,000	800	—	2,600	7,100	1,385,500
70,500	—	40,000	—	—	—	—	—	—	110,500
477,000	—	119,000	—	—	—	—	—	—	653,000
67,000	—	60,000	—	—	—	—	—	—	127,000
—	—	—	90,000	8,000	—	—	—	—	98,000
1,984,500	10,000	782,000	2,566,000	918,000	12,974	10,000	5,600	41,800	12,839,874

må bedrivas, och även följt givna anvisningar. Likaså kunna ju större skogsavverkningar i allmänhet hejdas och ledas in i mera skogsvårdsmässiga spår.

Givetvis kan ej en lag lämna sådana föreskrifter, att därigenom en god skogsvård ernås, men genom att samarbetet mellan skogsvårdsstyrelsen och de enskilda skogsägarna vid tillämpningen av den nya lagen måste bliva mycket intensivt, kan man med skäl hysa förhoppning om att en bättre skogsvård än hittills skall ernås.

Nedanstående tabell utvisar styrelsens åtgärder med hänsyn till lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo den 28 juni 1918.

I distriktet
omfattande

21 st. rapporter om ej påbörjade avverkningar, där avverkare underskrivit förbindelse att följa styrelsens anvisning för huggningen.

4 st. rapporter om avverkning i strid mot § 1. I dessa 4 fall har 2 avverkningsförbud utfärdats, 1 avverkare underskrivit förbindelse att följa styrelsens anvisning och 1 förbindelse att skogsodlä.

II distriktet
omfattande

24 st. rapporter om ej påbörjade avverkningar, där avverkare underskrivit förbindelse att följa styrelsens anvisning för huggningen.

1 st. rapport om avverkning i strid mot § 1, men är å denna förbindelse lämnad.

III distriktet
omfattande

9 st. rapporter om ej påbörjade avverkningar, där avverkare underskrivit förbindelse att följa styrelsens anvisning för huggningen.

2 st. rapporter om avverkningar i strid mot § 1. Å dessa ha avverkningsförbud utfärdats.

1 st. rapport om avverkning i strid mot § 2, varå avverkningsförbud utfärdats.

IV distriktet
omfattande

22 st. rapporter om ej påbörjade avverkningar där avverkare underskrivit förbindelse att följa styrelsens anvisning för huggningen.

2 st. rapporter om avverkningar i strid mot § 1. Av dessa har å 1 avverkningsförbud utfärdats och å 1 har underskrivits förbindelse att följa styrelsens anvisning för huggningen.

V distriktet
omfattande

12 st. rapporter om ej påbörjade avverkningar, där avverkare underskrivit förbindelse att följa styrelsens anvisning för huggningen.

3 st. rapporter om avverkningar i strid mot § 1. Av dessa har å 2 avverkningsförbud utfärdats och å 1 har underskrivits förbindelse att följa styrelsens anvisning för huggningen.

VI distriktet
omfattande

1 st. rapport om avverkning i strid mot § 2, varå avverkningsförbud utfärdats.

---

102 st. rapporter.

De enskilda skogarnas i länet tillstånd och skötsel.

Under kapitlet om avverkningar är ju skötseln av de enskilda skogarna berörd, och man kan därav delvis sluta sig till hurudant skogarnas tillstånd är, men dessutom är åtskilligt av intresse att framhålla.

Någon taxering av länets skogar förefinnes ej, varför det är omöjligt att bilda sig något bestämt omdöme om de enskilda skogarnas virkeskapital.

Styrelsen har emellertid låtit vederbörande länsskogvaktare vid besiktning av skog avfatta en kort beskrivning över densamma, av vilken framgår hela egendomens areal, dess betesmarksareal, kalmarks och ungskogs, medelålders och gammalskogs fördelade i åldersklasser från 1—20 år, 21—40 år o. s. v.

Ett sammandrag av dessa beskrivningar, omfattande en total skogsmarksareal av 4,661 hektar, synes här nedan. Då tiden ej medgivit någon omsorgsfull uppmätning utan arealerna äro okulärt bestämda kan detta sammandrag ej göra anspråk på full noggrannhet. Likaså är ju den beskrivna arealen en ringa procent av länets totala skogsmark.

Då materialet emellertid är hämtat uteslutande från skogar, där saluavverkning av ägaren ansetts skälig, torde sammandraget dock vara av ganska stort intresse.

Det styrker givetvis den uppfattning styrelsen länge haft om länets skogar, nämligen att stor brist råder å mogen eller nästan mogen skog, samt att kalmarksarealen är allt för stor.

En jämförelse mellan en normalskog med 80-årig omloppstid och 5 års kulturtid, d. v. s. den tid som beräknas åtgå från ett hygges avverkning tills det bör vara försett med fullgod naturlig eller kulturåterväxt, visar att en stor brist råder i de huggbara åldersklasserna samt att återväxten *ej* håller jämna steg med avverkningarna.

	Kalmark har	I (1—20) har	II (21—40) har	III (41—60) har	IV (61—80) har	V (81— har	
Nuvarande fördelning av åldersklasserna	671	906	1,701	849	303	231	4,661
Normal fördelning av åldersklasserna ...	274	1,097	1,097	1,097	1,096	—	= 4,661
Överskott	397	—	604	—	—	231	—
Brist	—	191	—	248	793	—	—
					562		

Såsom synes är kalmarksarealen betydligt mer än dubbelt för stor, brist råder i åldersklassen 1—20 år, i åldersklassen 41—60 år samt mycket stor brist i åldersklassen 61—80 år, där arealen med tillägg av arealen för åldersklassen 81—100 år uppgår till ungefär hälften av det normala.

Om nu de arealer, som i verkligheten upptagas av de olika ålders-

klasserna, vore väl bevuxna med fullsluten, växtlig och god skog, vore ju situationen ej så beklaglig, men tyvärr är ej så förhållandet, i det att slutenheten å de flesta ställen lämnar mycket övrigt att önska, en omständighet, som yttermera sänker virkesmängden.

För att återbringa länets skogar till ett normalt tillstånd fordras förutom ett intensivt skogsodlingsarbete med betesskydd å plantskog eller under föryngring ställd skog, stor sparsamhet och omtanke vid avverkningen.

På grund av att skogsmarken och skogsbeståndet i länet äro så olikartade, är det givetvis omöjligt att fastslå någon avverkningsmetod, som passar för alla skogar eller skogsbestånd.

En huvudregel från vilken skogsägaren emellertid ej borde vika, är emellertid att avverkningen städse borde bedrivas med tanke på naturlig återväxt, där marktillståndet tillåter detta och trädslag och trädras äro av den beskaffenheten, att det kan anses lämpligt att därmed fortplanta beståndet.

De många exempel, som finnas på att marker, som fordom skövlats, utan kultur åter blivit skogsbevuxna, om det ock dröjt lång tid och marken därigenom legat räntelös samt försämrats, visa tydligt, att det med litet god vilja och förstånd från skogsägarens sida i de flesta fall lätt skulle erhållas god naturlig föryngring.

De områden, som ligga norr om granens sydgräns som vilt växande träd, och där skogsbeståndet allmänt utgöres av blandskog med tall, gran och björk som huvudträd, synes naturlig föryngring i allmänhet lätt erhållas.

Men även söder om grangränsen som från Hallandsåsen med vissa bukter sträcker sig mot Ballingslöf och därifrån över Ifösjön mot trakten av Axeltorps järnvägsstation, synes naturlig föryngring i de flesta fall hava goda utsikter att lyckas.

Tallen visar prov på utmärkt god föryngring å vissa sandmarker, t. ex. å Trolle Ljungby, Vidtsköfle och Borrestad, bok, ek och ask föryngras i allmänhet lätt, likaså björk, som mångenstädes där värdefullare trädslag åstundas, uppträder som skogsogräs.

Ett oeftergivligt villkor för att den naturliga föryngringen skall lyckas är emellertid, att avverkningen göres så, att marken ej å större ytor utsättes för sol och vind, samt att plantorna under uppväxttiden skyddas från betesdjur.

Att naturlig återväxt trots stora hyggen och trots betning mångenstädes erhållits, är obestridligt, men skogar, som utan skydd och åtgärder från skogsägarens sida uppstått och som stundom framdragas som bevis på att återväxt kommer lika bra utan något jordägarens åtgörande och

trots betning, ådagalägga endast att avverkningarna förr ej bedrivits i den omfattning eller efter den metod som nu, samt vidare att den betande kreatursstocken icke då var av jämförelsevis den storlek, som nu är fallet.

Styrelsen vill sålunda som medel till höjande och förbättrande av länets skogskapital framhålla, *att ett intensivt skogsodlingsarbete måste bedrivas å nu befintliga och i framtiden uppstående kalmarker, att skogarna under uppväxttiden gallras på ett rationellt sätt, att slutavverkningarna, som måste inskränkas, böra där skogsbeståndet är av den beskaffenhet, att det lämpligen kan fortplanta släktet, och markens beskaffenhet ej lägger hinder i vägen, bedrivas så att den naturliga återväxten främjas*, samt slutligen, *att betesgången inskränkes till sådana marker, som kunna lämna nöjaktigt bete och att dessa marker såsom betesmark skötas på ett rationellt sätt.*

Kristianstad i april 1919.

Å skogsvårdsstyrelsens vägnar:

R. G. Hamilton.

F. af Petersens

Sammandrag av skogsvårdsstyrelsens i Kristianstads läns kassaräkning för år 1918.

Debet.

Behållning från år 1917		831: 98
Anslag:		
Av staten (expensmedel)	2,100: —	
» (skogsodlingens främjande)	5,844: —	
Andel i skogsvårdsavgifter	35,162: 05	
» i reserverade skogsvårdsavgifter	12,300: —	
Av landstinget	3,000: —	
» hushållningssällskapet	3,000: —	61,406: 05
Upptaget lån å löpande räkning		10,000: —
Försålda skogseffekter		8,766: 35
Skogsodlingsavgifter		3,766: 15
För biträde vid skogsvårdsförrättningar		140: —
Återbetalda synekostnader		656: 35
Ränta		180: 50
	Summa kronor	85,747: 38

Kredit.

Löner och arvoden:		
Länsjägmästaren	3,200: —	
Sekreteraren	500: —	
Länsskogvaktarna	6,080: 53	9,780: 53
Resekostnader och dagtraktamenten:		
Styrelsen	99: 05	
Länsjägmästaren	2,135: 76	
Länsskogvaktarna	4,389: 30	
Plantörerna	6,686: —	13,310: 11
Underhåll av plantskolorna		21,757: 01
Kostnader för skogsodling av övertagen mark		8,689: 30
Inköp av plantor och frö		11,517: 60
Fraktkostnader och emballage		2,950: 66
Inlöst lån å löpande räkning		3,000: —
Synekostnader		2,803: 78
Inköp av inventarier		466: 02
	Transport kr.	74,265: 01

Transport kr. 74,265: 01

Diverse utgifter:

Reparationer	66: 90
Plantupptagning	459: 25
Ersättning för upprättande av accislängder	892: 84
Expenser, skrivbiträde, papper m. m.	4,476: 35
Gödning	376: 45
Förbrukningsartiklar	2,851: 29
Revisionskostnader	132: 20
Behållning till år 1919	2,217: 09

Summa kronor 85,747: 38

Kristianstad den 30 april 1919.

B. G. Borgström.
Sekreterare och kassör.

Överensstämmer med skogsvårdsstyrelsens kassabok.

W. Ehrenborg. ***P. Nilsson.*** ***Per Johnsson.***
Revisorer.

Redogörelse över influtna årsavgifter till skogsodlingens främjande år 1918.

Debet.

Behållning från år 1917	1,807: 48
Influtna avgifter	172: —
Ränta	81: 31
Summa kronor	2,060: 79

Kredit.

Behållning	2,060: 79
Summa kronor	2,060: 79

Kristianstad den 30 april 1919.

B. G. Borgström.

Överensstämmer med räkenskaperna, intyga

W. Ehrenborg. *P. Nilsson.* *Per Johnsson.*

Revisorer.

Förslag till utgifts- och inkomststat för skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län för år 1919.

Inkomster.

Anslag:

Av landstinget	3,000: —	
» hushållningssällskapet	3,000: —	
» staten (expensmedel)	1,800: —	
» » (skogsodlingens främjande)	5,000: —	12,800: —
Andel i skogsvårdsavgifter		88,000: —
Diverse inkomster		3,200: —
	Summa kronor	104,000: —

Utgifter.

Löner och arvoden:

Länsjägmästaren	6,000: —	
Länsskogvaktarna	15,600: —	
Sekreteraren	500: —	22,100: —
Resekostnader och dagtraktamenten		15,000: —
Underhåll av plantskolorna		25,000: —
Kostnader för skogsodling å övertagen mark		12,000: —
Inköp av plantor och frö		8,000: —
Fraktkostnader och emballage		3,000: —
Synekostnader		3,000: —
Inlöst lån å löpande räkning		8,000: —
Diverse utgifter		7,900: —
	Summa kronor	104,000: —

Kristianstad i december 1918.

På skogsvårdsstyrelsens vägnar:

R. G. Hamilton.

B. G. Borgström.

Undertecknade utsedda att granska skogsvårdsstyrelsens i Kristianstads läns landstingsområde redovisning för dess förvaltning under år 1918 få efter fullbordat uppdrag härmed avgiva följande

Revisionsberättelse.

Skogsvårdsstyrelsens protokoll samt den räkenskapen åtföljande årsberättelsen äro genomgångna utan att giva anledning till anmärkning.

Närslutna av skogsvårdsstyrelsens sekreterare och kassör upprättade sammandrag av skogsvårdsstyrelsens kassaräkning för 1918 överensstämmer med de inkomst- och utgiftsposter, som finnas intagna uti förenämnda års kassabok och utvisar behållning till 1919 av 2,217 kronor 9 öre.

Utgifterna hava befunnits behörigen verificerade.

Här ovan omnämnda räkenskapssammandrag har försetts med revisorernas påskrift om dess riktighet.

De enligt nådiga reglementet den 20 januari 1905 bestämda diarier hava blivit i behörig ordning förda.

Full ansvarsfrihet för skogsvårdsstyrelsens förvaltning under år 1918 tillstyrkes.

Skogsodlareföreningens räkenskaper för år 1918, som vid årets slut utvisade en behållning av 2,060 kronor 79 öre, hava även granskats och räkenskapsförarens sammandrag befunnits med desamma överensstämma, därom påskrift meddelats.

Anledning till anmärkning mot dessa räkenskaper har ej heller förekommit.

Kristianstad den 12 juni 1919.

W. Ehrenborg.
Av Kungl. Maj:t utsedd revisor.

P. Nilsson.
Av landstinget utsedd revisor.

Per Johnsson.
Av Kristianstads läns hushållningssällskap utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens i Malmöhus län berättelse för år 1918.

Styrelsens sammansättning.

Ordförande: v. Häradshövding C. A. Trolle, Fulltofta.

Ledamöter: för landstinget: Hovjägmästaren, Friherre H. O. Ramel. Övedskloster, Öved, med Ryttmästaren, Greve A. Moltke-Huitfeldt, Qwesarum, som suppleant.

För Hushållningssällskapet: Ryttmästare P. O. Liedberg, Öja, Ystad, med Godsägare Nils Andersson, Slagtofta, som suppleant.

Länsjägmästare och sekreterare: Länsjägmästare F. af Petersens, Kristianstad.

Länsskogvaktarna.

I styrelsens tjänst hava varit anställda följande länsskogvaktare: A. Nilsson, Hemmeneköp, Önneköp, för Frosta, Färs, Torna, Herrestads och Vemmenhögs härader.

J. Nilsson, Öslöv, Stabbarps Gruva, för Luggude, Onsjö, Rönnebergs, Harjagers, Oxie, Skytts, Bara och Ljunits härader.

Styrelsens verksamhet.

Styrelsen har under året sammanträtt 3 gånger.

Dessutom har styrelsens plantskolor vid Holma och Vittseröd besiktigats av Ordföranden samt plantskolorna vid Veberöd och Hemmeneköp liksom ett antal skogsodlingar i Långaröds socken av Friherre H. O. Ramel.

Länsjägmästarens och länsskogvaktarnas verksamhet.

Länsjägmästaren har under året haft att övervaka skötseln av plantskolorna, skogsodlingarna samt att besiktiga avverkningar, samt för styrelsen bereda och framlägga förekommande ärenden.

Länsjägmästarens rese- och förrättningsdagar hava uppgått till 39 st.

Länsskogvaktarna hava haft att sköta styrelsens plantskolor, verkställa utdelning av plantor samt ordna kulturerna samt dessutom var inom sitt område besiktiga förekommande avverkningar, varom rapporter insändas till expeditionen.

Länsskogvaktare A. Nilsson har under året haft 146 st. rese- och förrättningsdagar. Länsskogvaktare J. Nilsson 71 st.

Bidrag till skogsodling.

I den mån styrelsens tillgångar det medgivit, har styrelsen kostnadsfritt utlämnat skogsodlingsmaterial samt även åtagit sig skogsodling av gammal kalmark till ett lågt nedsatt pris.

Styrelsen innehar tills dato kontrakt om sammanlagt 446,75 hektar gammal kalmark, sålunda fördelad:

Frosta	härad	215	hektar
Onsjö	»	80	»
Färs	»	71	»
Torna	»	20,75	»
Bara	»	60	»
		446,75	hektar

Mängden av utlämnat skogsodlingsmaterial samt arbetet å de kontrakterade markerna framgår av nedanstående tabell (sid. 3).

Skogsodlingarna hava å den friskare skogsjorden i allmänhet gått mycket väl till, men å lättare sandjord har en stor del på grund av den mycket svåra torkan gått ut. Den starka nattfrosten i slutet av maj, då granplantorna redan skjutit nya skott, nedsatte plantorna betydligt, men det stora flertalet repade sig under eftersommaren.

Plantskolorna. Styrelsen innehar vid årets slut följande plantskolor med nedanstående plantmaterial (sid. 4).

Avverkningar. Skogsavverkningarna hava med stor intensitet bedrivits under det gångna året. Dock synas de hava minskats, åtminstone vad bränsleavverkningen beträffar, under senare hälften av året.

Sättet för avverkningarnas bedrivande är givetvis mycket olika. Å större egendomar med sedan gammalt forstmässigt skött skog hava högkonjunkturerna ej i allmänhet menligt inverkat på skogsskötseln utan snarare tvärtom, i det att gallringar och rensningar, som förut eftersatts, nu ganska allmänt vidtagits. Dock torde även på för övrigt välskötta skogar virkeskapitalet mångenstädes nedbringats, i det avverkningen överskridit tillväxten.

Å smärre skogar, där någon skötsel ej lämnas skogen och densamma anses mogen, då den kan lämna klyvved eller småtimmer och props, märkas följderna av högkonjunkturen tydligare. I allmänhet avverkas en skogspark, stundom hela skogen, kalt eller så gott som kalt, även om skogen ännu står i sin bästa växtkraft.

Sällan kan man spåra någon tanke på att skogen efter en ordentlig gallring kanske tillväxer långt mera än räntan på dess försäljningsvärde, och lika sällan ser man att huggningarna bedrivas med tanke på att erhålla naturlig återväxt, trots att möjligheterna härför mångenstädes varit goda.

För att trygga återväxten har styrelsen i nedanstående fall enligt föreskrifterna i lag angående vård av enskildes skogar den 24 juli 1903 ingripit, och framgår målens bevakning av sammandraget (sid. 5).

Härad	Vårkulturerna								Höstkulturerna				Å kontrakterad mark utsatta skogsplantor			Summa
	Tallfrö kg	Granfrö kg	Plantor						Plantor							
			Tall	Gran	Björk	B.-tall	Div.	Summa	Tall	Gran	Björk	Summa	Gran	B.-tall	Summa	
Frosta	—	—	—	122,600	—	—	3,000	125,600	—	23,000	5,000	28,000	200,000	156,000	356,000	509,600
Färs	—	—	—	24,000	3,000	—	3,500	30,500	4,000	15,000	—	19,000	184,050	100,000	284,050	333,550
Onsjö	—	—	—	122,000	—	100	—	122,100	—	—	—	—	80,000	15,000	95,000	217,100
Rönnebergs	2	—	—	8,000	—	—	—	8,000	—	—	—	—	—	—	—	8,000
Harjagers	2	—	66,000	1,000	—	10,500	—	77,500	—	—	—	—	—	—	—	77,500
Luggude	—	—	—	27,500	—	600	—	28,100	—	—	—	—	—	—	—	28,100
Skytts	—	—	73,900	4,000	—	6,000	—	83,900	—	—	—	—	—	—	—	83,900
Torna	3,5	0,7	13,400	27,400	38,000	2,000	—	80,800	10,000	10,500	5,000	25,500	—	—	—	106,300
Herrestad	—	—	2,000	1,000	500	1,000	500	5,000	—	—	—	—	—	—	—	5,000
Ljunits	—	—	—	3,500	—	100	—	3,600	—	—	—	—	—	—	—	3,600
Summa	7,5	0,7	153,300	341,000	41,500	20,300	7,000	565,100	14,000	48,500	10,000	72,500	464,050	271,000	735,050	1,372,650

I plantskolorna beräknat plantmaterial.

Plantskola	Gran				Tall		B.-tall	Ask	Björk	Silver-gran	Dougl.-gran	Lärk	Bok	Summa
	$\frac{1}{0}$	$\frac{2}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{1}{0}$	$\frac{2}{0}$	$\frac{1}{0}$	$\frac{2}{2}$						
Oslöv	100,000	—	67,000	11,000	200,000	—	5,000	6,000		—	—	—	5,000	394,000
Vittseröd	150,000	10,000	350,000	15,000	—	60,000	—	—				—	—	585,000
Munkarp		—	72,000	—	—	—	—		—	—	—	—	—	72,000
Holma	—	—	205,000	76,000	—	—	—			—	—	—	—	341,000
Veberöd		50,000	64,000	51,500	—	170,000	—	—	60,000	—	—	—		396,500
Hörsnäs	40,000	—	8,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48,000
Hemmeneköp	1,400,000	475,000	396,000	70,000	500,000	—	—	—	350	4,900	1,025	200	2,600	2,859,075
Ekeby	200,000	—	45,000	—	300,000	—	—	—	—	—	—	—	—	545,000
Summa	1,890,000	536,000	1,267,000	232,500	1,000,000	230,000	5,000	6,000	60,350	4,900	1,025	200	7,600	5,240,575

Antal skogar		Total areal skogs-mark	Total areal av-verkad mark	Rekv. av plant-material	Odling som skäl för av-verk-ningen	Betes-behov som skäl för avverk-ningen	För-bindel-se utan syn	För-bindel-se efter hållen syn	Av-verk-nings-förbud och rätte-gång	Ad acta
Frosta härad.										
Socken.										
Höör	9	331	80	—	—	—	4	—	1	4
Munkarp	2	175	53	—	—	—	1	—	—	1
Svensköp	7	50	11	1	—	—	5	—	—	1
Ö. Espinge	3	16	5	—	—	—	2	—	—	1
N. Rörum	10	236	118,8	—	—	1	3	1	4	1
Färs härad.										
Socken.										
Långaröd	2	20	2,3	—	—	—	1	—	—	1
Onsjö härad.										
Socken.										
Ask	1	4	3	—	—	—	—	—	—	1
Billinge	2	75	15,5	—	—	1	—	1	—	—
Konga	3	158	24,5	—	—	—	—	1	—	2
Röstånga	3	77	22	—	1	—	1	—	—	1
Hallaröd	7	183	53,5	—	—	1	1	1	1	3
Torna härad.										
Socken.										
Veberöd	1	53	25	—	—	—	1	—	—	—
Summa	50			1	1	3	19	4	6	16

= 50

Att en lag till skyddande av ungskog och till förebyggande av skogssköv- *Lag till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo d. 28/6 1918.*
ling i förening med egendomshandel eller avverkningsrätts upplåtande, är av nöden i Malmöhus län, där skogsarealen i förhållande till förbrukningen av virke och bränsle är så ringa, torde vara otvivelaktigt. Huruvida den förefintliga lagen kommer att leda till målet, är ännu efter så kort tids til-

lämpning omöjligt att fastslå. Det torde för övrigt vara ytterligt svårt att så formulera en skogslag, att därigenom med ett slag ordnat skogsbruk införes, utan att de enskilda intressena allt för mycket åsidosättas, men genom denna lag bör samarbetet mellan Skogsvårdsstyrelsen och de enskilda skogsägarna bliva mera intensivt och fruktbringande än förr, i det att lagen själv i flera avseenden giver stöd åt de anvisningar och åtgärder styrelsen lämnar eller vidtager i fråga om skogens avverkning.

Styrelsen har under året handlagt följande mål, där styrelsen ansett sig böra ingripa på grund av lagens föreskrifter eller där avverkaren före avverkningens början ansett sig böra tillfråga styrelsen.

Östra distriktet. J. Nilsson, Öslöv. St. Gruva. 10 rapporter, varav 5 st. om avverkning i strid mot § 1, 5 st. om ej påbörjade avverkningar, där anvisning, om hur huggning finge verkställas, har underskrivits.

Där avverkning i strid mot § 1 har förekommit, har i tre fall avverkningsförbud utfärdats, i ett har skogsodlingsförbindelse underskrivits och i ett förbindelse att odla.

Södra distriktet. A. Nilsson, Hemmeneköp. 2 rapporter, båda om avverkning i strid mot § 1, men har den ena avverkningen omedelbart avslutats, och å den andra har skogsodlingsförbindelse blivit lämnad.

Kort framställning av de enskilda skogarna: tillstånd och skötsel.

Någon beräkning över virkeskapitalet i länet förefinnes ej, och icke heller någon sådan beskrivning, som närmelsevis utvisar hur stor areal av den produktiva skogsmarken, som upptages av kalmark samt de olika skogsåldersklasserna.

Med den kännedom styrelsen har av de enskilda skogarna i länet vågar styrelsen dock påstå, att de skogar där virkeskapitalet är normalt i förhållande till skogsmarkens areal utgöra undantag, och att regeln är ett för ringa skogskapital samt vidare, att kalmarksarealen är mångdubbelt för stor, och att nästan undantagslöst den areal, som upptages av mogen eller nästan mogen skog är långt mindre än den normalt borde vara. Och i detta avseende går det så långt, att mogen skog är en stor sällsynthet med undantag för de allmänna skogarna och större egendomar.

Orsaken härtill är givetvis den, att ägare av smärre skogar icke betrakta dessa såsom ett kapital, som bör giva en årlig jämn avkastning, utan hava den uppfattningen, att hela skogen skall skördas med vissa längre eller kortare mellanrum, under vilka så gott som ingen avkastning erhålles. Och som denna uppfattning tycks hava rått ganska länge, har man på många ställen kommit därhän, att skogen i sin helhet är mycket jämnåldrig, i stället för att den helst borde representeras av alla åldersklasser, så att då den äldsta slutavverkades, den nästäldsta var färdig rycka upp i dess ställe.

I fråga om skogsodling vill styrelsen framhålla, att även om skogsägarna

i allmänhet inse värdet och betydelsen för en gård att äga ordentlig skog, skogsodlingsarbetet ingalunda bedrives i den omfattning som vore önsklig.

Av de stora arealer gammal kalmark, som finnas synnerligast i Frosta, Onsjö, Färs och Torna härader och som, beklädda med god skog, skulle reprensentera mycket stora värden, användes största delen till betesmark. Där marken är av så godartad beskaffenhet och sådan fuktigshetsgrad, att ett naturligt gott bete erhålles, torde marken giva en skälig avkastning, men detta är undantagsfall. Regel är att s. k. fäladsmarkerna äro beklädda med ljung, som ju visserligen är ett nödfoder men icke kan anses vara lämpligt foder i normala tider, eller med ett så tätt enbuskbestånd, att endast en mycket obetydlig del av marken gives gräs. Genom röjning i dessa enefälader samt sedermera skötsel med lämpliga gödningsämnen, och insådd av för marken passande grässorter, skulle på mycket mindre areal kunna erhållas ett långt rikligare gräsbete, och den övriga delen kunde utan men för kreatursskötseln avstängas och skogsodlas.

Vad avverkningarna beträffar, har ju redan framhållits, att de mångenstädes ske i form av kalhuggning. Visserligen är ju kalhuggning en enkel och bekväm metod, som kan vara fullt berättigad att använda, då det gäller att avverka ett dåligt bestånd, som man av en eller annan anledning ej vill eller kan föryngra med samma trädslag utan vill låta efterträdas av ett kulturbestånd av ena eller andra trädslaget; och ävenledes motiveras kalhuggningen ofta med att skogen bliver lättare att sköta och kontrollera, att avverkningen bliver bekvämare etc., vilket förhållande ej heller kan förnekas.

Men då det gäller att få ett så ringa kapital som länets skogar att räcka så länge som möjligt, bör ej bekvämligheten spela någon roll i skogsskötseln, och då olägenheterna med kalhuggningen, vilka först äro att marken längre tid får ligga utsatt för sol och vind och därigenom försämras samt att skogsodlingarna draga jämförelsevis stora kostnader, torde marken givetvis lämna större avkastning, om de stora kalhyggena bannlysas och avverkningen föres så, att naturlig återväxt, där så ske kan, erhålles. Skall kalhuggning tillgripas, bör avverkaren emellertid också sätta sig in i, att skogsodling måste ske så snart som möjligt, även om det ställer sig dyrbart, och rusta sig därför genom anläggning av plantskolor eller genom att i tid på annat sätt försäkra sig om skogsodlingsmaterial.

Fulltofta i april 1919.

För Skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län.

Carl A. Trolle.

F. af Petersens.

Revisionsberättelse.

På grund av det uppdrag, som av Kungl. Maj:t, Malmöhus Läns hushållningssällskap och Malmöhus Läns landsting givits oss, hava vi verkställt granskning av Skogsvårdsstyrelsens i Malmöhus Län räkenskaper och förvaltning för år 1918, och avgiva vi däröver följande berättelse:

För uppdragets utförande hava följande handlingar ställts till vårt förfogande:

1. Skogsvårdsstyrelsens berättelse av April 1919.
2. Kassaredogörelse för år 1918.
3. Verifikationer för samma år.

Vi hava genomgått och granskat verifikationerna och jämfört dem med räkenskaperna utan att finna anledning till anmärkning.

Ultimo December 1918 fanns hos Styrelsen ingen kapitalbehållning, utan tvärtom en skuld till räkenskapsföraren av Kr. 52:99.

Ur kassaredogörelsen avgiva vi följande sammandrag:

Behållning från år 1917.

Innestående i Skandinaviska Kredit A.-B.	7,167: 83

Inkomster.

Anslag av Svenska staten	6,922: —	
» Malmöhus läns landsting	2,000: —	
» Hushållningssällskapet	1,000: —	9,922: —
Skogsvårdsavgifter		21,087: 60
Försålda plantor		515: 40
Skogsodling av gamla kalmarker		1,969: —
» » skövlad mark		2,940: —
Uppburen ränta		145: 49
Återbetalda synekostnader	53: 60	
Diverse inkomster	30: 50	84: 10
Tillfälligt lån av räkenskapsföraren		52: 99
	Kronor	43,884: 41

Utgifter.

Återbetalt räkenskapsförarens fordran från 1917		399: 54
Avlöningar till länsjägmästaren, skogvaktare m. fl.		5,500: —
Resor		6,061: 66
Inköpta plantor och frö		4,496: 89
Plantskolorna		15,220: 38
Insamling av frö och upptagning av plantor		843: 75
Skogsodling av gamla kalmarker		6,624: 66
» » skövlad mark		1,291: —
Skrivbiträde, papper m. m.	2,285: 85	
Utbetalda synekostnader	870: 13	
Uträkning av skogsvårdsavgifter	290: 55	3,446: 53
		Kronor 43,884: 41

Vi vilja icke underlåta att i denna berättelse erinra om Styrelsens uttalande om de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel inom länet och uttala den förhoppning, att, såvitt det på Skogsvårdsstyrelsen kan bero, en annan och bättre uppfattning om betydelsen av skogsodling och skogsvård inom länet mer och mer må vinna insteg.

Med erkännande av det nit och intresse, varmed Styrelsen fullgjort sitt viktiga värv, hava revisorerna velat anteckna, att räkenskaperna, som blivit förda med omsorg och noggrannhet, icke givit anledning till någon erinran, och att förvaltningen på ett förtjänstfullt sätt blivit handhavd.

Vi få därför åt Styrelsen för såväl förvaltning som räkenskaper tillstyrka ansvarsfrihet för den tid denna revision omfattar.

Stockholm den 10 Maj 1919.

Malte Sommelius.
Av Kungl. Maj:t utsedd revisor.

Claes Wachtmeister.
Av Malmöhus läns hushållningssällskap utsedd revisor.

N. Gyllenstierna.
Av Malmöhus läns landsting utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens i Hallands läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Enligt gällande bestämmelser i Kungl. Maj:ts nådiga förordning av den 24 juli 1903 angående skogsvårdsstyrelser, får Skogsvårdsstyrelsen inom Hallands läns landstingsområde härmed avgiva berättelse över sin verksamhet under 1918, jämte en kortfattad redogörelse över de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel inom länet under sagda år.

Skogsvårdsstyrelsen har under året utgjorts av: Ordförande, Landshövdingen och Kommendören m. m. Carl Hederstierna, Halmstad. Övriga ledamöter: Godsägaren m. m. Jonas Wærn å Knobesholm samt f. Riksdagsmannen Joh:s Bengtsson å Bjernalt.

Suppleanter: f. Riksdagsmannen And. Olsson å Tyllered och Direktören A. L. Apelstam i Halmstad.

Skogsvårdsstyrelsen har under året haft 6 sammanträden samt företagit tvenne exkursioner för tillämpning av 1918 års skogslag.

Ordföranden har därjämte företagit resor för handläggning av vissa skogsvårdsärenden.

Den förenade länsjägmästare-, kassörs- och sekreterarebefattningen har fortfarande uppehållits av Friherre G. Pfeiff.

Länsjägmästaren har därjämte under året uppehållit befattningen som länschef hos Bränslekommissionen. Till följd härav har länsjägmästarens avlöning under året utgått med reducerade belopp.

Skogsvårdsstyrelsens diarier upptaga sammanlagt 820 ärenden.

Expeditionen har under året varit tillgänglig för allmänheten alla helgfria dagar.

På grund av det ökade arbetet, dels å expeditionen och dels för kontrollering av skogsodlingsarbeten m. m. beslöt Styrelsen att från årets början inrätta en förste länsskogvaktarebefattning för länet.

Till befattningen antogs länsskogvaktaren inom Årstad-Halmstad distrikt C. J. Almqvist.

Till länsskogvaktare inom nämnda distrikt samt föreståndare för Styrelsens fröklängningsanstalt vid Kinnared antogs från den 15 mars utex. skogslärlingen G. Leiding.

Samtidigt entledigades den förutvarande föreståndaren för fröklängningsanstalten.

I övrigt ha bevakningstrakterna ej undergått någon förändring och ha tjänsterna innehafts av samma personer som under föregående år.

För att biträda vid skogsstämplingar med anledning av 1918 års skogslag anställdes från och med den 1 november en extra länsskogvaktare.

Utom bevakningen och därmed sammanhängande göromål ha såväl förste länsskogvaktaren som de ordinarie länsskogvaktarna haft var sin plantskola att sköta.

Skogsvårdskommittéerna.

Antalet skogsvårdskommittéer inom länet har under året utgjort 13 st.

Av dessa ha dock endast 2 st. lämnat redogörelse över sin verksamhet. Dock ha vissa av kommitéerna tillhandagått lantbrukarna med upptagning av plantrekvisitioner o. d.

Sammandrag över skogsvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1918.

Debet.

Behållning från år 1917		37,518: 68
Anslag:		
Statens för uppehållande av verksamhet	2,000: —	
» » skogsodlingens befrämjande	14,611: —	
Landstingets för » »	10,000: —	
Hushållningssällskapet	5,000: —	31,611: —
Skogsvårdsavgifter:		
erhållna genom Konungens Befallningshavande	9,764: 05	
» » Statskontoret	21,525: —	31,289: 05
Försäljningar av:		
plantor till gängse pris	6,439: 19	
» » nedsatt pris	510: 13	6,949: 32
frö		4,721: 83
emballage		284: 35
skogshackor		575: 75
räntor		1,510: 75
diverse		289: 65
	Summa kronor	114,750: 38
Förskotterade avgifter för plantor att utdelas våren 1919		1,299: 25
Inbetalt förskott för skogsodling		478: 37
	Summa kronor	116,528: —

Kredit.

Skogsupplysning:			
Litteratur för utdelning		275: —	
Föreläsningar		84: —	
Anslag till föreningar		386: 90	
» kolarekurs		150: —	895: 90
Skogsodling:			
Skogsfrö		116: 55	
Plantor		1,900: —	
Kontroll av skogsodlingar		2,946: 20	
Skogsodling å äldre kalmarker:			
dagsverken	21,051: 08		
plantörer	2,938: 85		
Kontrollresor:			
länsskogvaktarna	1,237: 40		
diverse	16: 75	25,244: 08	
Bidrag till skogsodlingar		384: 40	
Plantutdelning till rekvirenter		160: 42	
Plantörsbiträde		171: 76	
Emballage och transporter	1,215: 48		
Järnvägsfrakter	1:306: 91	2,522: 39	
Plantskolorna:			
arrenden	530: —		
dagsverken	7,371: 25		
gödning och diverse	980: 98		
länsjägmästarens resekostnader	220: 23	9,102: 46	42,548: 26
Avlöningar		19,258: 16	
Pensionsavgifter		1,221: 70	20,479: 86
Övriga förvaltningskostnader:			
Reskostnader:			
styrelsen	1,367: 14		
länsjägmästare	1,446: 60		
länsskogvaktare	3,634: 98	6,448: 72	
Telefon		400: 50	
Papper och tryck		1,606: 97	
Böcker		57: 60	
Expeditionslokal		600: —	
Annonser		1,315: 60	
Brandförsäkringspremier		155: 25	
Reparation av byggnader		112: 76	
» inventarier		57: 55	
Skrivbiträde		1,200: —	
Diverse		311: 35	
Taxering till skogsaccis		136: 89	
Byggnader		21: 25	
Inventarier		2,030: 33	14,454: 77
		Summa kronor	78,378: 79

		Transport	78,378: 79
Behållning till år 1919:			
I bank innestående		34,645: 65	
Kontant hos:			
redogöraren	168: 74		
länsskogvaktarna	405: 39	574: 13	
Fordringar		2,929: 43	38,149: 21
		Summa kronor	116,528: —

Ekonomiska ställningen den 31 december 1918.

Tillgångar.

Kontanta medel	35,219: 78	
Fordringar	2,929: 43	38,149: 21
Fröklängningsanstalten		5,938: 15
Vattenledning i Fridhem		1,070: 58
» i Kinnared		1,224: 69
Materialbodar och stängsel		1,922: 81
Inventarier		2,280: 71
Plantor		17,080: 80
Frö		1,583: 65
Kinnareds plantskola		1,573: —
	Summa kronor	70,823: 60

Skulder.

Förskotterade avgifter för plantor att utdelas våren 1919	1,299: 25
Inbetalt förskott för skogsodling	478: 37
Tillgångar utöver skulder	69,045: 98
Summa kronor	70,823: 60

Pensionskassans ställning den 31 december 1918.

Tillgångar.

4 st. Svenska Statens 5 % obligationer	3,982: —
4 » » » » »	3,690: —
Behållning å bankräkning	2,229: 70
Ej uppburen ränta å 4 st. obligationer	58: 33
Summa kronor	9,960: 03

Skulder.

Skogsvårdsstyrelsens konto	6,102: —
Befattningshavarnas	3,673: 40
Summa kronor	9,775: 40
Behållning å överskottskonto	184: 63
Summa kronor	9,960: 03

Skogsupplysning.

Under det gångna året har Skogsvårdsstyrelsen, i likhet med föregående år, sökt bibringa undervisning om skogarnas liv, utveckling och skötsel, dels genom föreläsningar, vilka hållits å olika platser inom länet och dels genom utdelning av skogslitteratur.

För samma ändamål har styrelsen beviljat ett anslag a 100 kronor åt Vestra Sveriges skogsvårdsförbund, med villkor att verksamheten utsträcktes till Hallands län.

Under sina tjänsteresor har skogspersonalen genom ett målmedvetet och intresserat arbete sökt förmå skogsägarna att genom skogsodlingar av kalmarker samt ändamålsenliga gallringar av ungskogsbestånden, öka länets skogskapital och dettas avkastning.

Skolbarnens skogsodlingar.

På grund av det intensiva arbete som under året ålegat skogsvårdspersonalen dels som en följd av under föregående år eftersatta arbeten och dels med anledning av den nya skogslagens ikraftträdande har ej tiden medgivit organisering och övervakning av dessa skogsodlingar i den utsträckning, som kunde anses önskvärd.

Enligt från länets kyrkoherdar ingångna meddelanden har inom 18 pastorat utförts sammanlagt 1,402 skogsodlingsdagsverken av 921 barn se tab. I.

Skogsodlingsföreningar.

De från föregående ar omnämnda skgsodlingsföreningarna, vilka synas nedlägga ett intresserat arbete för skogsodlingar av kala marker, ha även under år 1918 erhållit begärt bidrag för sin verksamhet.

Skogsodlingar och skogsvård.

Med den utsträckning de äldre kalmarkerna ännu intaga inom Hallands län samt de betydande skogskulturer som utförts inom länet under de senaste årtiondena torde ännu för lång tid framåt stora krav på Skogsvårdsstyrelsen komma att göra sig gällande beträffande skogsodlingar samt ungskogarnas vård och skötsel.

I. Skogsodlingsverksamheten.

För främjande av skogsodlingsverksamheten inom länet lämnar Styrelsen bidrag i enlighet med nedanstående bestämmelser.

A. Utdelning av plantor och frö till nedsatt pris samt i vissa fall fritt plantörsbiträde.

B. Bidrag med viss del av arbetskostnaden, samt i vissa fall fritt plantörsbiträde (premiering).

C. Kostnadsfritt frö och plantor jämte plantörsbiträde och hela arbetskostnaden.

D. Styrelsen lämnar frö och plantor samt utför skogsodlingen mot det att markägaren bidrager med viss del av arbets- och plantörskostnaderna.

A. *Utdelning av plantor och frö till nedsatt pris samt i vissa fall fritt plantörsbiträde.*

Skogsvårdsstyrelsen har även under år 1918 tillhandahållit allmänheten skogsodlingsmaterial mot här nedan stadgade villkor.

1. Tall-, gran- och bergtallplantor utdelas till marker inom länet till följande priser, oavsett om markerna tillhöra större eller mindre skogsbruk.

Intill	5,000	st.	plantor	.....	25	öre	pr	1,000 st.
»	10,000	»	»	.....	50	»	»	» »
»	15,000	»	»	.....	75	»	»	» »
»	20,000	»	»	.....	100		»	»
»	25,000	»	»	.....	125	»	»	» »
»	30,000	»	»	.....	150	»	»	» »

2. Undantag göres för de marker, som varit föremål för laga syn eller för de personer, som vanvårdat förut bekommet skogsodlingsmaterial.
3. Ett plantanal över 30,000 st. erhållas till 25 procents rabatt av det försäljningspris Styrelsen årligen bestämmer.
4. Rekvisition av plantor under 30,000 st. skall vara insänd och betalad före den 1 mars samma år de utdelas.
5. Plantorna få avhämtas vid de vanliga utdelningsställena.
6. Övriga plantslag erhållas till 25 procents rabatt av försäljningspriset.
7. Tall-, gran- och bergtallfrö erhållas till 25 procents rabatt av försäljningspriset.
8. Understiger en rekvisition av plantor 1,000 st., betalas de med 25 öre.

Enligt ovan angivna villkor har till 1,581 rekvirenter utlämnats:

1,379,400	st.	tallplantor,
2,982,150	»	granplantor,
81,900	»	bergtallplantor eller sammanlagt
4,443,450	st.	plantor, varmed enligt insända rapporter skogsodlats 559,25 har samt hjälpplanterats 134,70 har, se vidare tab. II.

B. *Bidrag med viss del av arbetskostnaden, samt i vissa fall fritt plantörsbiträde.*

Till skogsodlingar å äldre kalmarker, där markägarna själva utföra arbetet lämnar Skogsvårdsstyrelsen under vissa förutsättningar bidrag till arbetskostnaden enligt här nedan angivna bestämmelser.

1. Skogsodlingen skall vara utförd å äldre, kala marker, eller sådana varå skogsbeståndet avverkats före den 1 januari 1905.
2. Skogsodlingen skall vara verkställd våren 1918.
3. Skogsodlingen skall vara väl planlagd och utförd.
4. Skogsodlingen skall vara utförd genom plantering av trädslagen tall, gran eller bergtall.
5. Bidrag lämnas endast till de skogsodlingar som omfatta minst 0,5 hektar, det kontanta bidraget utgör 20 kr. pr hektar.
6. 1918 års skogsodlingsbidrag utbetalas samma år efter skriftlig ansökan.

I enlighet med dessa bestämmelser ha under året från 38 kalmarksägare inkommit ansökningar om bidrag för en sammanlagd skogsodlad areal av 65,75 har.

Efter granskning av de sålunda inkomna ansökningarna beslutade Styrelsen att utbetala sökt bidrag åt 22 markägare för utförd skogsodling å 18,87 har kalmark. En del ansökningar avsågo skogsodlingar som utförts för längre tid tillbaka eller å marker som vederbörande varit pliktiga att på grund av avverkning utföra. Häri ligger den stora skillnaden i ansökt och beviljat bidrag.

Samtliga skogsodlingar, vilka blivit utförda med från Styrelsen enligt A och B utlämnat skogsodlingsmaterial ha kontrollerats av länsskogvaktarna eller till biträde anställda extra plantörer.

Vid kontrollen har förrättningsmannen därjämte att upptaga rekvisition för kommande års kultur samt lämna råd och anvisningar beträffande val av plantslag samt arbetets riktiga utförande.

I trots av den under försommaren rådande starka torkan visa de kulturer, där arbetet medhunnits i god tid under våren, ett medelgott resultat. Under det sent utförda kulturer i allmänhet lämnat, som väntat är, mindre gott resultat.

För att bereda skogsodlarna tillfälle att inköpa för länet lämpliga skogshackor, har Styrelsen tillhandahållit dylika till ett pris av 2,75 kr. pr st. 202 st. hackor ha försålts under året.

C. *Kostnadsfritt frö och plantor jämte plantörsbiträde och hela arbetskostnaden.* A-kontrakt.

Å sådana äldre kalmarker, där skogsvårdsstyrelsen efter med markägarna träffade avtal utför skogsodlingsarbetet har även under 1918, till följd av äldre avtal, utförts en del skogsodlingar och hjälpkulturer enligt ovan angivna bestämmelser, se tab. III och IV.

Numera har Styrelsen helt frångått denna form av bidrag och träffar avtal endast mot villkor att markägarne förbinda sig att bidraga med viss del, som regel $^1/_3$, av kostnaderna för skogsodlingen och i enlighet med de här nedan under D intagna bestämmelserna.

D. *Styrelsen lämnar frö och plantor samt utför skogsodlingen mot det att markägaren bidrager med viss del av arbets- och plantörskostnaderna.*

De närmare villkor enligt vilka styrelsen träffar dylika avtal framgå av det här nedan intagna kontraktsformuläret.

»Undertecknad ägare av / mantal..... i .... socken..... härad bidrager med viss här nedan angivna del av kostnader till skogsodling å c:a.... hektar å denna egendoms äldre kalmarker mot det att Skogsvårdsstyrelsen i Hallands län verkställer och till viss del bekostar skogsodlingen och förbinder sig undertecknad, markägare:

1) att bidraga med / av plantörs- och arbetskostnaderna;

2) att betning med kreatur i möjligaste mån inskränkes;

3) att före den första mars det år undertecknad önskar att skogsodlingen skall utföras till Skogsvårdsstyrelsen uppgiva storleken av det område, för vilkets odling han är villig att under året bidraga;

4) att innan skogsodling skall utföras lämna marken på undertecknads, markägarna, bekostnad röjd efter Skogsvårdsstyrelsens anvisning;

5) att anskaffa tjänligt arbetsfolk;

6) att lämna plantören under den tid skogsodlingen pågår fri bostad och fritt vivre samt fri skjuts till och från närmaste järnvägsstation eller förrättningsställe;

7) att utan ersättning avhämta vid närmaste järnvägsstation skogsredskap samt frö och plantor.

Skogsvårdsstyrelsen å sin sida åtager sig att, under förutsättning, att markägaren ställer sig till efterrättelse här ovan angivna åtaganden, att bekosta / av plantörs- och arbetskostnaderna samt hela kostnaden för frö och plantor, dock att skogsodlingen ej utföres i större utsträckning än som efter ovan angiven grund motsvarar markägarens bidrag.»

Med anledning av sålunda träffade överenskommelser har Skogsvårdsstyrelsen under året utfört skogsodlingar å en sammanlagd areal av 291.1 har, se tab. V.

I trots av den under vegetationsperioden rådande starka och intensiva torkan ha dock de genom Skogsvårdsstyrelsens försorg utförda skogsodlingarna visat gott resultat.

II. Skogsvården.

Det gångna året kan beträffande vården av ungskogarna betecknas som ett märkesår genom den av riksdagen den 28 juni 1918 antagna provisoriska lagen mot skövling av ungskog samt i vissa fall skydd mot överdriven avverkning jämväl av äldre skog.

Det har visat sig att det skydd denna lag beredde länets ungskogar var välbehövligt och välbetänkt.

För länet betydande arealer ungskog avsedda att kalavverkas ha nu i stället, efter Skogsvårdsstyrelsens anvisningar, blivit gallrade i enlighet med beståndsvårdens fordringar.

Med stöd av nämnda lag har av Skogsvårdsstyrelsen under året meddelats avverkningsförbud i 55 fall omfattande en sammanlagd ungskogsareal av c:a 350 har.

De av Styrelsen meddelade avverkningsförbuden ha huvudsakligen gällt sådana avverkningsrätter till ungskog, som upplåtits före den 14 maj 1918.

Efter det lagen blivit känd bland allmänheten ha endast i få fall avverkningsrätter upplåtits i strid mot lagen, då skogsägarna i de flesta fall innan försäljningen skett anhållit om råd och anvisningar för avverkningarnas utförande i enlighet med grunderna för en god skogsvård.

Efter därom inkomna ansökningar har Styrelsen sålunda i 91 fall lämnat dylika anvisningar.

Det vore att beklaga ifall denna lag, vilken för ungskogarnas bevarande och vårdande redan uträttat mycket gott och som även vunnit erkännande hos många av skogsägarna, skulle upphöra att gälla i och med den för densamma fixerade tiden. Befaras kunde i så fall att många av de nu sparade och gallrade ungskogarna under de närmaste åren komme att kalavverkas.

Fröklängning.

Någon klängning av barrträdsfrö har ej ägt rum under året vid Styrelsens fröklängningsanstalt, enär träden ej voro kottbärande. Under hösten insamlades 105 kg björkfrö.

Plantskolorna.

Skogsvårdsstyrelsen har under 1918 brukat samtliga 5 från föregående år innehavda plantskolor.

Följande fröpartier utsåddes i samtliga plantskolor under våren 1918:

Tallfrö.....	162,0 kg
Granfrö	255,2 »
Bergtallfrö	3,5 »

Den torra och ogynnsamma väderleken under vegetationsperioden i samband med en betydlig skadegörelse i samtliga plantskolor av gråsparvar har förorsakat ett såddresultat betydligt under medelmåttan.

Under år 1918 ha följande plantpartier utgått från länet:

	Tall	Gran	Bergtall	Björk	Diverse
Till rekvirenter	1,379,400	2,982,150	81,900	—	—
» skogsodling å A-marker	175,000	111,000	2,000	—	—
» hjälpkultur å A-marker	51,000	73,000	—	—	—
» skogsodling å B-marker	914,000	356,500	5,000	67	—
» försäljning m. m.	493,250	1,865,240	8,200	63,880	214
Summa	3,012,650	5,387,890	97,100	63,947	214

8,561,801 st.

Av dessa plantor ha 7,611,801 levererats från Styrelsens plantskolor och 950,000 tall inköpts från annat län.

Plantförsäljningarna ha tillfört kassan kronor 6,949: 32 och ha de inköpta plantorna betingat ett pris av kr. 1,900: 00.

Arbetskostnader samt utgifter för arrenden, gödning m. m. ha under året uppgått till kr. 9,102: 46.

Åtgärder för återväxtens betryggande efter avverkning.

Enligt från länsskogvaktarna insända rapporter ha avverkningar i 198 fall bedrivits så att återväxten uppenbarligen äventyrats å en sammanlagd areal av 789,66 har.

För 128 fall har överenskommelse träffats med de skyldige rörande markernas återförsättande i skogbärande skick inom viss angiven tid.

En laga syn har hållits under året och i detta fall har uppgörelse ej ännu kunnat träffas.

Tvenne lagstridigt avverkade hyggen ha under året skogsodlats genom Styrelsens försorg, då vederbörande ej inom föreskriven tid fullgjort sina åtgärder för återväxtens betryggande.

Skador å skogen.

Skogseldarnas antal och den avbrända arealen har under år 1918 varit större än under föregående år. Den sammanlagda arealen, som under året härjats av eld omfattar c:a 572,5 har. Se Bil. VI.

Som bidragande orsaker härtill framhållas dels den under försommaren

rådande torkan och dels att vid vedeldningen å lokomotiven en del järnvägar ej haft tillräckliga skyddsanordningar för gnistsamlingen.

Insekts- och svampangrepp av större betydelse hava ej förekommit under året.

Sena vårfroster ha däremot i likhet med de närmast föregående åren anställt avsevärda skador å de yngre granbestånden.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

I och med de stegrade priserna på skogarnas produkter synes även det allmänna intresset för skogarnas föryngring och vård ha ökats. Härtill torde dock även ha medverkat det intensiva upplysningsarbete som nu under snart halvtannat decennium bedrivits genom Skogsvårdsstyrelsen.

Ett motsatt förhållande har dock tyvärr visat sig å de egendomar, vilka inköpts i spekulationssyfte och där ägarna söka att realisera så mycket som möjligt för att sedan åter sälja egendomen.

En avgjord förändring till det bättre har emellertid inträtt genom de tillfälliga lagar, som under berättelseåret utkommit, för att stävja egendomsjobberiet och befrämja en bättre skogsvård.

Styrelsen har sig nämligen bekant endast ett fåtal fall, då skogsegendomar gått i handel och många skogsvårdande huggningar hava verkställts.

Halmstad i april 1919.

Å Skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Carl Hederstierna.

G. Pfeiff.

Tabell I.

Förteckning över skogsodlingsarbeten utförda av skolbarn.

Pastorat	Socknar	Antal deltagare	Antal skogsodl. dagsverk	Anteckningar
Tölö	Tölö, Lindome, Älvsåker	20	104	
Vallda	Vallda, Släp	65	112	
Onsala	Onsala	—	—	
Kungsbacka	Kungsbacka, Hanhals	10	10	
Fjärås	Fjärås, Förlanda	—	—	Uppgift saknas.
Örmevalla	Örmevalla, Landa	—	—	
Frillesås	Frillesås, Gällinge, Idala	—	—	
Värö	Värö, Stråvalla	—	—	
Veddige	Veddige, Sällstorp	—	—	
Valinge	Valinge, Skällinge, Nösslinge, Stamnared	36	36	
Varberg	Varberg	82	82	
Lindberg	Lindberg, Torpa	27	27	
Träslöv	Träslöv	60	120	
Hunestad	Hunestad, Gödestad	26	52	
Grimeton	Grimeton, Rolfstorp	36	36	
Tvååker	Tvååker, Spannarp	—	—	
Morup	Morup	—	—	Dessutom ha barnen i Skrea biträtt enskilda jordbrukare.
Falkenberg	Falkenberg, Skrea	94	188	
Vinberg	Vinberg, Stafsinge	—	—	
Ljungby	Ljungby, Alfshög	—	—	Uppgift saknas.
Sibbarp	Sibbarp, Dagsås	102	102	
Okome	Okome, Köinge, Svartrå	48	96	
Fagered	Fagered, Källsjö, Ullared	26	65	
Gällared	Gällared, Gunnarp	64	94	
Drängsered	Drängsered, Krogsered	—	—	Uppgift saknas.
Vessige	Vessige, Askome	—	—	
Abild	Abild	—	—	
Årstad	Årstad, Asige	30	30	
Slöinge	Slöinge, Eftra	115	124	
Getinge	Getinge, Revinge	—	—	
Harplinge	Harplinge, Steninge	—	—	Uppgift saknas.
Söndrum	Söndrum, Vapnö	62	106	Inom Vapnö ha dessutom fridagar för deltagande i skogsplantering tilldelats skolbarnen.
Halmstad	Halmstad, Holm, Övraby	—	—	
Slättåkra	Slättåkra, Qvibille	—	—	
Torup	Torup, Kinnared	18	18	
Breared	Breared	—	—	
Enslöv	Enslöv	—	—	Uppgift saknas.
Snöstorp	Snöstorp, Trönninge	—	—	
Eldsberga	Eldsberga, Tönnersjö	—	—	
Laholm	Laholms landsförsamling	—	—	
Veinge	Veinge, Tjärby	—	—	
Knäred	Knäred	—	—	
Renneslöv	Renneslöv, Ysby	—	—	
Ö. Karup	Ö. Karup, Skummeslöv	—	—	
Hasslöv	Hasslöv, Voxtorp	—	—	Uppgift saknas.
Hishult	Hishult	—	—	
	Summa	921	1,402	

Tabell II. **Sammandrag över utdelat skogsodlingsmaterial 1918.**

Härad	Socken	Antal ställen	Plantor			Nykultiverad mark	Hjälpkultiverad mark
			Tall	Gran	Bergtall		
			1,000 st.			har	har
Fjäre	Onsala	25	19.0	30.7	4,7	7.17	1.22
	Vallda	43	37.7	46,8	1.0	7,23	8,30
	Släp	18	48.0	14,0	0,5	2,99	0,25
	Lindome	35	42,0	74.0	—	12,62	6,00
	Älvsåker	11	8,5	8.5	—	1,35	2,00
	Tölö	15	17,0	10,0	1.0	3.06	—
	Hanhals	7	5,0	12,0	—	1.92	0,30
	Fjärås	35	26,5	54.5	0.2	5.79	3.00
	Förlanda	3	3.5	3,5	—	0,41	—
	Idala	6	1,0	17,5	—	1,87	2,40
	Gällinge	6	3.5	6,5	—	1,10	—
	Örmevalla	14	25.0	6.0	2,0	1,05	—
	Landa	6	5,0	4.0	—	0,91	—
	Frillesås	38	39,5	47.5	0.5	9,12	—
	Summa	262	281.2	335.5	9.0	55.99	23.47
Viske	Värö	22	45,0	9.2	1.5	4.27	1.41
	Veddige	30	49.0	74.5	—	22,01	0,50
	Åbs	23	25,0	21,0	1,5	5.20	—
	Sällstorp	9	3.5	13,0	—	1.10	—
	Stråvalla	5	3,5	3.5	—	0,21	—
	Summa	89	126,0	121,2	3,0	32,79	1,91
Himle	Torpa	13	18,5	3,00	1,0	3,16	—
	Lindberg	20	28.5	16,05	5.0	7,47	1,00
	Valinge	9	8.0	5.00	—	1,93	—
	Stamnared	4	6.0	2,00	—	1,30	—
	Skällinge	10	9.0	12,00	—	4,05	—
	Rolfstorp	15	12,0	30,00	—	2,91	3.50
	Träslöv	10	7,0	7.00	2.5	1.58	3.00
	Hunestad	2	2.0	1,00	—	0,55	—
	Grimeton	17	7,0	41,50	—	5,75	—
	Spannarp	3	2.0	10,00	—	1,40	—
	Tvååker	7	7,0	—	6.0	1,17	—
	Nösslinge	2	—	2.00	—	0,35	—
	Summa	112	107,0	129,55	14,5	31,62	7.50
Faurås	Morup	25	44.0	14,0	5,0	7,31	2,87
	Stafsinge	12	9.0	15.7	3,5	1,54	1,73
	Vinberg	8	15,0	18,8	1,5	1,08	2,50
	Ljungby	22	28,0	30,0	2,0	7,56	1.35
	Alfshög	7	3.0	10,0	1.0	1,33	0,23
	Sibbarp	28	38,0	41,5	—	12,39	—
	Svartrå	21	13.5	28.0	—	5.80	—
	Köinge	7	7.0	11.0	—	2,95	1,00
	Okome	16	14.0	39.0	—	9,95	2,35
	Ullared	25	6,5	66,5	—	10,38	2,00
	Källsjö	1	—	2,0	—	0,37	—
	Fagered	26	10.5	61,5	—	11,31	4,50
	Gunnarp	45	4.5	134.5	—	24,73	10,50
	Transport	243	193.0	472.5	13.0	96,70	29,03

Härad	Socken	Antal ställen	Plantor			Nykultiverad mark	Hjälpkultiverad mark
			Tall	Gran	Bergtall		
			1,000 st.			har	har
	Transport	243	193,0	472.5	13,0	96,70	29.63
	Gällared	62	47,5	112,5	—	25.83	3.80
	Dagsås	3	0.5	35.0	—	4.95	0,75
	Summa	308	241,0	620,0	13.0	127,48	33.58
Årstad	Skrea	25	33.0	21,0	9.0	7.10	0.20
	Krogsered	33	14.0	74,0	—	14.16	3.77
	Drängsered	60	29.5	151,0	—	20.42	8.30
	Askome	10	12.0	31.0	—	3.65	4.50
	Vessige	20	9,0	62,0	—	10.30	0.50
	Åbild	21	5.5	73.5	—	8.18	2,90
	Årstad	12	2.0	25.0	—	3,30	0.70
	Asige	34	10.0	108,0	—	13,60	4.60
	Eftra	20	17.5	18,5	7,0	5.60	2.00
	Slöinge	16	3.5	28.6	—	3,97	1.65
	Summa	251	136,0	592,6	16,0	90,28	29,12
Halmstad	Getinge	16	2,0	55,0	—	6,72	2,60
	Qvibille	5	—	18,0	—	2,92	0,80
	Slättåkra	93	32,0	222,0	—	35.78	3,57
	Steninge	3	1,0	4,5	0,5	1,60	0,80
	Harplinge	23	43.5	48,0	4,5	13,80	1,50
	Söndrum	7	12,5	18,0	4,5	3.90	0,60
	Holm	3	—	10,0	—	1.25	—
	Enslöv	3	—	4.5	—	0,10	—
	Torup	45	44.7	102.8	—	23,32	3.95
	Kinnared	21	19,0	59,5	—	13,43	1.70
	Summa	219	154.7	542,3	9.5	102,82	15,52
Tönnersjö	Torup	24	9.5	46,5	—	8.26	1,50
	Enslöv	74	38,5	148,5	—	24.95	2,10
	Breared	55	42,0	89,5	—	20,31	0.50
	Snöstorp	27	11,0	65,0	—	10,24	1,90
	Tönnersjö	8	4,0	17,0	—	3,65	—
	Trönninge	4	4,0	1,0	9,0	—	3.60
	Eldsberga	11	63,0	5,0	2,0	4,00	—
	Summa	203	172,0	372,5	11,0	71,41	9.60
Hök	Veinge	18	6,5	26.5	—	3,19	4.00
	Knäred	33	29.5	48,5	—	9.70	—
	Voxtorp	10	5,5	18,5	—	2,70	2,50
	Hishult	28	10,0	96,0	—	13,65	—
	Renneslöv	15	12,0	15.0	—	3,22	—
	Östra Karup	4	11,0	21.0	—	3.15	3.00
	Tjärby	10	50,0	—	—	2,50	—
	Laholm	9	18,0	19,0	—	2,00	4,50
	Skummeslöv	5	14,0	12.0	5,0	3,80	—
	Ysby	4	5,0	5,0	—	2.10	—
	Hasslöv	1	—	7,0	—	0.85	—
	Summa	137	161,5	268,5	5,0	46.86	14.00
	Summa för länet	1,581	1,379.4	2,982.15	81,9	559.25	134.70
			4,443.45				

Tabell III.

Skogsvårdsstyrelsens

A-marker.

Härad	Socken	Hemman	Sådd			Plantering		
			Tall	Gran	Bergtall	Tall	Gran	Bergtall
			kg			1,000 st.		
Fjäre	Fjärås	Asserlund	—	—	—	20,0	10,0	2,0
	Gällinge	Dugatorp	7,0	3,5	—	20,0	—	—
Viske	Stråvalla	Stocken	14,5	3,0	3,0	—	5,0	—
	Värö	Norvära	2,3	1,2	—	25,0	—	—
	»	Backa 20	2,0	1,0	—	—	—	—
	Ås	V. Derome	2,5	1,5	—	4,0	—	—
Himle	Valinge	Bönarp	3,0	1,5	—	15,0	—	—
	»	Gammalgärde	1,2	0,5	—	—	—	—
Årstad	Vessige	Väby	—	—	—	3,5	62,0	—
Halmstad	Steninge	Nygård	—	—	—	22,5	14,0	—
Tönnersjö	Tönnersjö	Bjärsahult	—	—	—	50,0	—	—
Hök	Voxtorp	Vindrarp	—	—	—	15,0	20,0	—
		Summa	32,5	12,2	3,0	175,0	111,0	2,0
			47,7 kg			288,000 st.		

Tabell IV.

A-marker.

Härad	Socken	Hemman	Sådd			Plantering		
			Tall	Gran	Bergtall	Tall	Gran	Bergtall
			kg			1,000 st.		
Faurås	Okome	Maen-Kålsgård	—	—	—	8,0	12,0	—
	»	Rävige skog	—	—	—	5,0	8,0	—
	Gällared	Skälstorp	—	—	—	10,0	35,0	—
	»	Spetsebo	—	—	—	18,0	15,0	—
Årstad	Krogsered	Århult	—	—	—	10,0	3,0	—
Hök	Veinge	Göstorp	26,0	—	—	—	—	—
		Summa	26,0	—	—	51,0	73,0	—
			26,0 kg			124,000 st.		

skogsodlingar år 1918.

Nykulturer.

Skogsodlad areal	Antal plantor pr har	Medelarbetsstyrka pr dag	Plantörskostn. pr har	Arbetskostn. pr har	S:ma kulturkostn. pr har	Anteckningar
har	1,000 st.	man o. hjon	kronor			
8,7	3,7	9,7	10,78	62,07	72,85	I arealen ingår 1,18 har impediment.
17,7	4,4	15,9	4,43	47,11	51,54	Plantering 4,5 har, sådd 13,2 har.
35,0	5,5	12,9	3,60	33,25	36,85	» 0,9 » » 34,1 »
10,0	4,3	14,4	6,45	48,80	55,25	» 5,8 » » 4,2 »
3,4	—	7,8	11,86	50,59	62,45	
4,5	5,0	8,2	13,54	65,03	78,57	Sådd 3,7 har, plantering 0,8 har.
7,2	5,5	13,3	10,20	86,49	96,69	» 4,5 » » 2,7 »
1,9	—	13,2	9,20	79,89	89,09	
10,1	6,5	15,7	11,60	99,34	110,94	
5,1	7,2	7,3	18,69	66,74	85,43	
7,5	6,7	6,9	15,82	59,81	75,63	
5,4	6,5	18,9	11,59	127,91	139,50	
116,5						

Medeltal för kulturen

Dagsverkspris			4,19 kr.
Arbetsstyrka pr dag	man och hjon		12,1 st.
Använda dagsverken	pr har		18,6 »
Plantåtgång	» »		5,592 »
Plantörskostnad	» »		11,12 kr.
Arbetskostnad	» »		77,67 »
Totalkostnad	» »		88,79 »

Hjälpkulturer.

Hjälpkultiverad mark	Antal plantor pr har	Medelarbetsstyrka pr dag	Plantörskostn. pr har	Arbetskostn. pr har	S:ma kulturkostn. pr har	Anteckningar
har	1,000	man o. hjon	kronor			
12,7	1,6	13,1	4,30	34,51	38,81	
4,0	3,2	6,5	19,79	66,25	86,04	
17,1	2,6	18,7	4,44	48,57	53,01	
11,8	2,8	13,7	5,27	42,46	47,73	
7,7	1,7	7,5	6,60	19,36	25,96	
21,0	—	9,7	1,14	5,53	6,67	
74,3						

Tabell V. **B-marker.**

Härad	Socken	Hemman	Sådd		Plantering			
			Tall	Gran	Tall	Gran	Bergtall	Björk
			kg		1,000 st.			
Fjäre	Lindome	Lindomeby	—	—	14,0	1,5	—	—
	Älvsåker	Hjälmared	1,0	—	33,0	24,0	—	—
	Tölö	Höglanda	3,8	1,7	17,0	—	—	—
	»	Asslöv	—	—	6,5	6,0	—	—
	Fjärås	Eskatorp	—	—	25,0	5,0	—	—
	Hanhals	Pilagård	1,0		15,0	—	—	—
	Landa	Bueräs	—	—	6,0	—	—	—
	Örmevalla	Harestorp	2,0	1,0	55,0	20,0		—
Viske	Värö	Nyebro	2,0	1,0	24,0	2,0	—	—
	Veddige	Nykvarn	—	—	55,0	25,0	—	—
	»	Hjörne	—	—	42,0	8,0		—
	Ås	Ås 10	—	—	7,0	—	—	—
	»	V. Derome	—	—	11,0	—	—	—
	»	Parten	—	—	17,0	15,0	—	—
	Sällstorp	Kusagärde	—	—	20,0	5,0	—	—
Himle	Valinge	Rygg	—	—	10,0	4,0	—	—
	Skällinge	Kulparp	—	—	15,0	27,0	—	—
	Rolfstorp	Åkulla	—	—	40,0	7,0	—	—
	»	Linnarp	10,0	4,7	75,0	31,0	—	—
	»	Aleslöv	—	—	11,0	2,0	—	—
	Träslöf	Träslöv 8	—	—	30,5	—	5,0	0,067
	Hunestad	Blixtorp	—	—	27,0	3,0	—	—
Faurås	Sibbarp	Dövared	—	—	9,0	5,0	—	—
	Köinge	Köinge 2	—	—	23,0	39,0	—	—
	»	Axtorna 7	—	—	14,0	7,0	—	—
	»	Lustorp	—	—	18,0	2,0	—	—
	Ullared	Ullared 2	—	—	43,0	7,0	—	—
	Gällared	Stenstorp	—	—	15,0	5,0	—	—
	»	Bråtagärde	—	—	51,0	28,0	—	—
	»	Linnesås	4,0	0,9	5,0	20,0	—	—
Halmstad	Enslöv	Spånstad	—	—	—	8,0	—	
Tönnersjö	»	Sten	—	—	48,0	20,0	—	—
	»	Råmebo	7,0	—	8,0	—	—	—
	Breared	Sevsered	—	—	32,0			—
	»	Böshult	—	—	27,0	—	—	—
	»	Skerkered	—	—	20,0	10,0	—	—
Hök	Veinge	Bölarp	58,0		12,0	3,0	—	—
	»	Göstorp	39,0	—	—	—	—	—
	Tjärby	Elestorp	16,0	—	—		—	—
	Hishult	Hishult	—	—	30,0	—	—	—
	Hasslöv	Flintarp	—	—	3,0	17,0	—	—
		Summa	143,8	9,3	914,0	356,5	5,0	0,067
			153,1 kg		1,275,567 st.			

Nykulturer.

Skogs-odlad mark	Antal plantor pr har	Medel-arbets-styrka pr dag	Plan-törs-kostn. pr har	Arbets-kostn. pr har	S:ma kultur-kostn. pr har	Anteckningar
har	1,000	man o. hjon	kronor			
1.5	10,3	15,6	10,16	81,67	91,83	
15.1	4,1	19,4	4,54	48,38	52.92	Sådd 1,3 har, plantering 13,8 har.
9,3	5,5	8,4	17,27	77,51	94.78	» 6,2 » » 3,1 »
2.5	5,0	12,0	12,14	56,40	68,54	
5,1	5,9	9,2	10,24	60,86	71,10	
5.4	3,7	7,4	11,29	45,22	56,51	Sådd 1,4 har, plantering 4,0 har.
1.0	6.0	4,6	30,58	76,15	106,73	
16.9	5,2	15,9	8,41	71,72	80,13	Sådd 2,5 har.
6,3	6,8	10,1	12,48	74.98	87,46	Delvis dubbelplantering.
19.4	4,1	15,7	4,51	46,55	51.06	
8.5	5.9	12,4	13,45	91,91	105,36	
1.6	4,4	10,8	9,52	54.84	64,36	
2.2	5,0	8,6	17,31	80,07	97.38	
4.4	7,3	8,0	15,58	66.28	81,86	
4.5	5.5	13,0	9,00	39,80	48,80	
2.1	6,7	10,2	13,74	82,29	96,03	
9,0	4,7	11,5	8,02	53,71	61,73	
6.0	7,8	11,5	13,02	82,56	95.58	
38,3	3,9	18.2	4,78	51,02	55,80	Sådd 11,4 har, plantering 26,9 har.
1,9	6,8	8,5	15,19	74,74	89,93	
7,2	4,9	14,5	6,80	59,10	65,90	
3,8	7,9	12,6	11.04	83,38	94,42	
2.8	5,0	13,3	9,07	60,71	69,78	
10.0	6.2	18,0	6,00	80,90	86,90	
5.0	4.2	17,5	4,80	65,92	70,72	
2.5	8,0	16,5	9,37	104,00	113.37	
4.5	11,1	13,4	14.10	96,36	110,46	
2.5	8,0	16,8	8,28	80,20	88,48	
12,8	6,2	15.2	8,35	67,52	75,87	
9.4	2,7	10,0	8,11	45.29	53,40	Sådden ingår i planterade arealen.
1.7	4,7	7,5	18,65	72,94	91,59	
8,7	7,8	12,6	8,44	66,44	74,88	
2,9	6,7	11,8	9,21	67,93	77,14	Sådd 1,7 har, plantering 1,2 har.
5.0	6,4	9,6	7,20	46,76	53,96	
3.1	8,7	13,8	9,56	73,61	83,17	
5,0	6,0	10,9	10,68	71,20	81,88	
16,9	6.2	11,6	7,60	53,02	60,62	Sådd 14,5 har, plantering 2,4 har.
13,0	—	11,9	4,61	40,06	44,67	
5.2	—	11,7	8,08	72,92	81,00	
5.1	5,9	8,9	12,59	64,12	76.71	
3,0	6,7	12,7	11,60	77,40	89,00	
91,1						

Medeltal för B-kulturen

Dagsverkspris		4,16 kr.
Arbetsstyrka pr dag	man och hjon	12,6 st.
Använda dagsverken	pr har	14,8 »
Plantåtgång	» »	5,512 »
Plantörskostnad	» »	8,47 kr.
Arbetskostnad	» »	61,85 »
Total kostnad	» »	70,32 »

Tabell VI. **Skogseldar ino**

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn Kilometer	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag angivna i tiondelar, där elden uppkom	Areal skogsmark, som övergicks av elden Har	Den brunn skogen medel ålder
Socken	By						
1	2	3	4	5	6	7	8
Tölö och Lindome	Skårby och Lyckan	Intill och nordost om Skårsjön.	$^{23}/_{4}$	Svedjning av torkplats å torvmosse.	0,7 tall, 0,3 bergtall, glest bestånd.	115.0	20—25
Fjärås	Måå och Rossared	2 km norr om Fjärås kyrka.	I slutet av april	Antänd av minderåriga pojkar.	Tall samt c:a 500 st. bokar.	10.0	
Älvsåker	Frebo	0,5 km öster om Hålsik.	$^{19}/_{5}$	Tros vara anlagd.	0,6 tall, 0,4 gran.	2.0	30 år.
Gällinge och Landa	Smedsgärde, Breared och Påtorp	Intill Smedsgärde.	$^{21}/_{5}$-$^{25}/_{5}$	D:o		103.0	1 har 2 årig t 10,00 planto högst år.
Släp	Kyvik och Hagryd	0,5 km från Kyvik.	$^{6}/_{5}$-$^{14}/_{5}$	Svedjning av odlingsmark.	Bergtall.	5.0	20 år.
Rolfstorp	Mute	Strax vid byn.	$^{11}/_{5}$	Lokomotiv.	Tall.	150,0	Kulturskog 30 år
Källsjö	Åkerholmen, Barkhult, Knappås	1,0.	$^{17}/_{5}$	Bränning av björnbärssnår 3 dagar förut.	Ljungmark beväxt med spridda träd av tall o. gran 20—40 år, 0,5 har 12—15-år. plantskog.	20.5	
Gällared	Spetsebo	Invid byn.	$^{4}/_{6}$	Lokomotiv.	0,9 tall, 0,1 gran.	12,0	
Ullared	Sutarebo	1,0.	$^{24}/_{6}$	Cigarrettrökande minderåriga pojkar.	0,8 tall, 0,2 gran.	5,0	20—45
Laholm och Veinge	Kattarp, Skogaby, Kårarp, Erlandsbygget	Invid Kårarp.		Ljungbränning av banvakter vid Markaryd—Veinge järnväg.	0,7 tall, 0,2 löv.	150,0	9—35

llands län år 1918.

räknad brand-skada i hela skogs-ståndet Kronor	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar och dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad Kronor	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad Kronor	Med anledning av skogseldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder	Anteckningar
9	10	11	12	13	14
—	Släckningsmanskap.	—	—	Åtal vid häradsrätt.	100 har ljungmark, 15 har skogbevuxen mark. Den åtalade frikändes.
—	D:o	—	—	—	8,0 har ljungmark, 2,0 har skogbevuxen mark.
—	D:o		—	Förhör.	Utan resultat.
—	D:o	—		D:o	D:o d:o. 100 har ljungmark, 3,0 har skogbevuxen mark.
—	D:o	—	—	Åtal vid häradsrätt.	4,5 har ljungmark, 0,5 har skogbevuxen mark. Skogen hade antänts 8 dagar efter primärbranden. Vid förhöret framkom att den senare branden troligen anlagts av illasinnade personer. — 25 kr. böter.
—	D:o	—	—	Polisförhör.	
—	D:o	—	—	—	Därav 2,5 har kärr- och mossmark.
—	D:o	—	—	—	Kultur i åldern 2—10 år 3,0 har, mosse 4,0 har, spridda träd, 10—35 år, 5,0 har.
—	D:o	—	—	—	
—	D:o	—	—	Åtal.	C:a 50 har kalmark.

Undertecknade, utsedda revisorer att granska skogsvårdsstyrelsens i Hallands läns landstingsområde redovisning för dess förvaltning under år 1918, hava för fullgörande av vårt uppdrag genom Konungens Befallningshavande i länet fått emottaga skogsvårdsstyrelsens protokoll, räkenskaper med därtill hörande verifikationer och förvaltningsberättelse för sagda år, samt förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1919; och få vi efter företagen granskning av sagda handlingar avgiva följande

Revisionsberättelse.

Det sammandrag av räkenskaperna för år 1918 ävensom den översikt av ekonomiska ställningen den 31 December 1918 beträffande såväl allmänna medlens konto som pensionskassans konto och vilka ingå i styrelsens berättelse här ovan, äro med räkenskaperna överensstämmande.

Räkenskaperna äro med stor noggrannhet förda, försedda med behöriga verifikationer och giva ej anledning till några erinringar. Protokoll och förvaltningsberättelse, samt statförslaget för år 1919, hava vi genomläst och mot desamma ej funnit anledning till anmärkningar, vadan vi tillstyrka att skogsvårdsstyrelsen beviljas full ansvarsfrihet för 1918 års räkenskaper och förvaltning.

Halmstad den 19 juni 1919.

Axel Sjöstrand. *Gustaf B. Hellman.* *H. Appeltofft.*

Skogsvårdsstyrelsens i Göteborgs och Bohus läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens verksamhet 1918.

Styrelsen.

Under berättelseåret har styrelsen haft följande sammansättning:

Ordförande, utsedd av Kungl. Maj:t, majoren och domänintendenten m. m. C. M. Åhlund, Munkedal.

Ledamot, utsedd av landstinget: riksdagsmannen, lantbrukaren m.m. Oscar N. Olsson, N. Broberg, Brodalen (suppleant: lantbrukaren Gust. Hjort, S. Broberg, Brodalen).

Ledamot, utsedd av hushållningssällskapets förvaltningsutskott: f. riksdagsmannen m. m. Gust. Mellin, Hälle, Sunds-Sandvik (suppleant: godsägaren W. Thorburn, Kasen, Uddevalla).

Styrelsen har under året haft 6 sammanträden (15 mars, 15 juli, 7 september, 10 oktober, 6 december och 23 december).

Liksom under närmast föregående åren har styrelsens verksamhet framförallt kommit att bestå uti anordnande av särskilt stora skogsodlingsarbeten.

Med till nödhjälpsarbeten med arbetslösa stenhuggare m. fl. anvisade statsmedel har under verksamhetsåret skogsodling i stor utsträckning bedrivits, visserligen under ledning av en särskild arbetsdirektion med landshövdingen m. m. Oscar von Sydow som ordförande och sålunda ej direkt under skogsvårdsstyrelsen enbart. Då emellertid såväl styrelsens ordförande och ledamöter som också skogsvårdsstyrelsens personal stått helt till förfogande vid ifrågavarande arbeten, torde dessa arbeten med fog kunna betraktas såsom hörande till skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Redogörelse för dessa arbeten kommer framdeles att lämnas av ovan nämnda arbetsdirektion.

Personal och tjänsteförvaltning.

Såsom länsjägmästare och sekreterare har under hela året tjänstgjort länsjägmästare O. A. Beer. Dessutom har styrelsen under hela tiden haft anställd en kassörska och 4 ordinarie länsskogvaktare samt tidtals skrivbiträde.

Länsjägmästaren och länsskogvaktarna voro från den 8 juni till årets slut anställda vid »Statens diknings- och torvtäktsarbeten i Göteborgs och Bohus län».

Under vårens skogsodlingsarbeten voro 86 extra plantörer anställda.

Personalens tjänstgöring framgår av nedanstående tablå:

Tablå n:o 1.

Befattning	Inspektioner eller ledning av skogsodlings- och plantskolearbeten	Besiktningar av mark för skogsodling, konferenser ang. skogsodl.	Råd i skogsvård	Inspektion av avverkningar	Föredrag och kurser	Diverse
	Antal dagar					
Länsjägmästare ...	12	12	9	10	9	9
4 ordinarie länsskogvaktare ...	258	51	117	25	—	109
86 extra plantörer ...	3,933	—	—	—	—	—

Sammandrag av räkenskaperna för år 1918.

Behållning från 1917.

Kassabehållning	321: 48	
Innestående å upp- och avskrivningsräkning i A.-B. Göteborgs Bank	41,784: 59	
Inventarier	1,398: —	
Överskott å pensionsfonden	246: 50	
Pensionstagares fonder	7,446: 30	
Fordran för synekostnader	160: 60	
Fordran av diverse personer	7,372: 60	58,730: 07

Inkomster.

Statens anslag till bestridande av utgifter för skogsvårdsstyrelsens verksamhet under år 1918	1,700: —	
Statens anslag till skogsodlingens befrämjande	16,559: —	
Skogsvårdsavgifter	24,288: 82	
Hushållningssällskapets anslag	15,000: —	
Landstingets anslag	2,000: —	
Räntor	1,102: 52	
Försålda plantor	6,984: 57	
Försåld potatis	196: 80	
Försålt skogsfrö	626: 25	68,457: 96

Skulder till 1919.

Länsskogvaktares fordran	36: 27	
Då statens nödhjälpsanslag för året å kr. 250,000: — redovisats, återstår av 1916 och 1917 års nödhjälpsanslag oredovisat	95,916: 41	95,952: 68
	Kronor	223,140: 71

Skulder från 1917.

Länsskogvaktares fordran	2: 60	
Av nödhjälpsanslag från staten oredovisat	105,440: 80	105,443: 40

Utgifter.

Inköpta plantor	4,184: 15	
Omkostnader för redskap och plantskolearbeten, frakter, körslor m. m.	6,217: 32	
Arrende för plantskolejord	485: —	
Reseersättning för arbetare	7,934: 29	
Bostad m. fl. omkostnader för arbetare	3,902: 64	
Försäkring av arbetare	1,840: 00	
Länsjägmästarens resor och arbeten	1,532: 27	
Länsskogvaktarnas resor och arbeten	4,588: 28	
Extra länsskogvaktares och plantörers resor och arbeten	1,007: 20	
Inköpt frö	4,211: 50	
Anslag till tre skogsodlingsföreningar	200: —	
Premier till 72 lärare och lärarinnor	1,000: —	
Styrelsens resor	588: —	
Avlöningar till länsjägmästare, länsskogvaktare och kassörska	17,956: 25	
Revisionskostnader	208: 28	
Diverse expeditionskostnader, telefon, annonser m. m.	6,626: 94	62,482: 12

Behållning till 1919.

Kassabehållning	1,818: 38	
Innestående å upp- och avskrivningsräkning i A.-B. Göteborgs Bank	6,185: 88	
Inventarier	1,398: —	
Fordran för synekostnader	160: 60	
Överskott å pensionsfonden	1,391: 54	
Pensionstagares fonder	8,308: 45	
Fordran av diverse personer	55,952: 34	55,215: 19
	Kronor	223,140: 71

Skogsupplysning.

Liksom under föregående åren har personalen under sina resor åt de markägare, som besökts, lämnat råd och upplysningar i skogsfrågor. Vidare hava kurser i skogsvård av länsjägmästaren avhållits vid länets lantmannaskolor.

Broschyrer i skogsvård samt ett antal ex. »Ungdomens skogsbok» hava utdelats inom länet.

Skogsvård och skogsodling.

Huvudparten av styrelsens medel och resurser i övrigt har som förut nämnts och i likhet med under de senaste åren tagits i anspråk för skogsodling å ljungmark.

Skogsodlingen bedrevs under året huvudsakligen under den förut omnämnda arbetsdirektionens ledning med arbetslösa stenhuggeriarbetare m. fl., till vilkas avlöning medel erhöllos från statens anslag till bekämpande av arbetslösheten.

Arbetenas fördelning mellan de olika distrikten framgår av nedanstående tablå n:o 2.

Tablå över skogsodlingar med s. k. arbetslösa arbetare.

Tablå n:o 2.

Länsskogvaktaredistrikt	Arbetena		Antal arbetare		Antal besökta gårdar	Verkställda skogsodlingsarbeten					Åtgång av	
							Å förut icke beredd mark		Å förut beredd mark			
	började datum	slutade datum	max.	medeltal		Grophackn. har	Plantering har	Sådd har	Plantering har	Sådd har	Plantor 1,000 st.	Frö kg
Strömstad ..	$^{16}/_{4}$	$^{30}/_{5}$	248	180	134	178	113	—	425	—	3,279	—
Kville.....	$^{18}/_{4}$	$^{25}/_{6}$	408	275	225	129	—	—	626	47	3,723	68
Uddevalla ...	$^{5}/_{4}$	$^{8}/_{6}$	248	200	146	44	306	11	79	50	2,348	97
Kungälv.....	$^{18}/_{4}$	$^{6}/_{11}$	383	200	255	245	88	32	647	39	3,945	92
För länet ...	$^{5}/_{4}$	$^{6}/_{11}$	1,287	855	760	596	507	43	1,777	136	13,293	257

Arbetskostnader pr hektar skogsodlad mark beräknas närmelsevis så som nedanstående tablå n:o 3 angiver.

Arbetskostnad i kronor pr hektar.

Tablå n:o 3.

Distrikt	Icke förut beredd mark		Förut beredd mark		Grophackning
	Plantering	Sådd	Plantering	Sådd	
Strömstad	80	—	65	—	70
Kville.....	—	—	50	50	77
Uddevalla	103	163	60	97	70
Kungälv.....	97	85	51	57	54
För länet	95	102	55	68	65

Den förhållandevis höga kostnaden för skogsodling av förut beredd mark torde bero på, att härvid äldre personer ofta använts till sådana arbeten, som eljest åtminstone delvis utförts av yngre och billigare krafter.

Avlöningen var pr timme:

Män 18 år och däröver i hemorten	37 öre
» » » » » utom »	52 »
» 16 och 17 år i »	24 »
» » utom »	39 »
Kvinnor 16 år och däröver i hemorten	24 »
» » » » utom »	39 »
Barn 15 år och därunder i hemorten	15 »
» » » » utom »	26 »

Förutom ovannämnda kontanta avlöning tilldelades en del arbetare större eller mindre provianteringsbidrag ävensom i några fall matvaror in natura, varom arbetsdirektionen i sinom tid torde komma att lämna detaljerade uppgifter.

Förutom de med arbetslösa stenhuggare m. fl. här ovan berörda arbetena skedde även en del skogsodlingar, utförda med kalmarksägares eget folk eller igångsatta av några skogsodlingsföreningar.

Plantor härtill erhöllos från skogsvårdsstyrelsen, likaså sakkunnig ledning (plantör). Omkring 510,000 plantor utsattes vid dessa arbeten på en areal av omkring 55 hektar.

Av skogsodlingsföreningarna tilldelades endast nedanstående anslag:

Herrestad	50 kr.
Hjärtum	50 »
Västerlanda	100 »

De övrigas verksamhet, vad angår skogsodling var överflödig, enär nödhjälpsarbeten anordnades inom allas verksamhetsområden.

Planteringsdagar med skolbarn.

Ett sjuttiotal lärare och lärarinnor hava under året avhållit 163 till styrelsens kännedom komna planteringsdagar med skolbarn å 116 olika gårdar. Därvid deltogo 2,196 barn och utsattes 248,650 st. plantor och såddes 32,2 kg. frö.

I premier till lärare och lärarinnor utdelades kr. 1,000: — av landstingsmedel, fördelade i premier på följande sätt:

2 st. erhöllo	30 kr.	18 st. erhöllo	15 kr.
4 » »	25 »	36 » »	10 »
10 » »	20 »	2 »	5 »
		Summa	1,000 kr.

Plantskolorna.

Följande plantskolor hava under året varit i bruk:

Gustavsberg	med	2,10	hektars areal
Buderöd	»	2,22	» »
Dammen	»	0,75	» »

En tillfällig, i Kungälvs distrikt belägen plantskola för björkfrö har under året levererat en del plantor.

I plantskolorna utsåddes:

Tallfrö	120 kg
Granfrö	205 »
(Smärre partier annat frö.)	

Omskolning skedde av c:a 125,000 plantor.

Vid årets slut funnos i plantskolorna ett antal av 13,629,000 plantor, varav 7,839,000 lämpliga till användning våren 1919.

Avverkningar och åtgärder för återväxtens betryggande.

God efterfrågan på virke och höga virkespris gjorde att frestelsen för skogsägarna till extra stora avverkningar var större än vanligt. Styrelsen har ständigt sökt att leda det därhän, att skogsägarnas berättigade krav på avverkning från skogarna tog sig uttryck i form av gallringar eller andra beståndsvårdande huggningar och icke föranledde skövling, framförallt ej å bergaktig mark, i exponerade lägen eller i ungskog. Det var icke en dag för tidigt, som lagen den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av ungskog utkom. Huru lagen för övrigt hittills verkat belyses av en styrelsens skrivelse till Kungl. jordbruksdepartementet, ur vilken följande må anföras:

»Omedelbart efter det styrelsen fått kännedom om den nya lagens ikraftträdande meddelades allmänheten genom annonser i tidningarna huvudsakliga innehållet av lagen ifråga och utdelades till en var av länets 78 skogsvårdskommittéer ett ex. av Svensk författningssamling, vilket tryck jämväl tillställdes ett antal bolag och personer, rörande vilka styrelsen ägde kännedom, att de bedrevo skogsavverkning i mer omfattande skala.

Under det halvår, som styrelsen haft att öva tillsyn över lagarnas efterlevnad, hava jägmästaren och länsskogvaktarna i och för utstämpling av skog och i övrigt för lämnande av nödiga anvisningar till skogsägare eller innehavare av avverkningsrätter, rörande i vilken utsträckning avverkning enligt nya lagen vore tillåten, besökt c:a 85 olika avverkningsområden.

De härvid vidtagna åtgärderna hava grundat sig på:

29 st. på föreskrift i 1 §,
9 » » » 2 §, första stycket,
47 » » » 2 §, andra »

Avverkningsförbud jäml. § 4 har meddelats i 7 st. fall. Vad angår skogsvårdsstyrelsens erfarenheter av verkningarna av lagen, får styrelsen till att börja med framhålla, att formulering av särskilt § 2 av lagen är så oklar, att stora svårigheter yppat sig vid tolkningen av densamma. Det torde icke vara för mycket begärt att hemställa om paragrafens omformulering så, att dess anda och innebörd klarare framstår.

Styrelsen får vidare framhålla, att styrelsen varit i stor tveksamhet, huruvida lagen skulle så tolkas, att avverkning av ungskog inköpt före den 14 maj 1918 vore sådan avverkning, som tolkas i lagens 1:sta §. Sedan emellertid styrelsen erfarit, att landets skogsvårdsstyrelser i allmänhet så tolkade lagen, har också styrelsen funnit sig böra göra det.

Härvid har styrelsen emellertid icke kunnat undgå att konstatera, att samtidigt som förvisso en del ungskogar sparats till vidare växt, svåra intrång gjorts i avverkningsinnehavarens ekonomi. Det må kunna ifrågasättas, om det är med billighet och rättvisa förenat att genom en lagbestämmelse hårt rubba ekonomiska beräkningar och avtal, vilkas förutsättningar grunda sig på förhållanden, som ligga 3—4 år tillbaka i tiden.

Konsekvenserna bliva vidare ganska märkliga, för den händelse man, såsom allmänt antages i skogsvårdskretsar inom södra delarna av landet, vid avverkningsförbuds ikraftträdande anser force majeure föreligga och söker tvinga säljare och markägare att återlösa ungskogsbestånden. Fall har då inträffat, att den som anmodats till återköp icke därtill är hågad eller icke besitter nödiga tillgångar härför utöver fastighet och lösöre, varför laga stämning inför domstol måste anhängiggöras och eventuell ansökan om försättande i konkurs m. m. ingivas, konsekvenser som väl aldrig föresvävat lagstiftarna.

För undvikande av en del obilliga och det allmänna rättsmedvetandet kränkande följder av den provisoriska lagen av den 28 juni 1918 anser skogsvårdsstyrelsen, att vid lagens ev. prolongering förklaring helst bör intagas, att lagen icke avses gälla ungskogar inköpta före den 14 maj, eller om detta icke lämpligen anses böra stadgas, klara bestämmelser införas i nya lagen om vem skyldighet åligger återlösa ungskogsbestånd, som icke få avverkas, och tillvägagångssättet härvidlag.

I hög grad önskvärt vore även, att lagen kompletterades med bestämmelse om skyldighet att anmäla tillämnad avverkning samt med förbud att avverka skog i bergaktiga exponerade lägen.

Förutom svårigheter med lagens tolkning och rent tekniska handhavande får styrelsen kraftigt framhålla, att så avsevärt ökade utgifter till-

skyndats styrelsen för dess tjänstepersonals resor och förrättningar för tillseende av lagens efterlevnad, att styrelsen, vars ekonomi är svag, i det å ena sidan en skuld på 60,000 kr. måste amorteras och å andra sidan från år 1910 inkomsterna minskas med 20 %, ovillkorligen måste begära att statsmakterna, därest de fordra att styrelsen tillfredsställande skall fullgöra sin åsyftade uppgift, ställer ökade medel, förslagsvis 10,000 kronor till förfogande för bestridande av utgifter för uppehållande av styrelsens verksamhet.»

Laga syn enl. § 2 i 1903 års lag ang. vård av enskildes skogar har påkallats i ett fall.

De enskilda skogarnas inom landstingsområdet tillstånd och skötsel.

Det är ännu omöjligt att avgöra, om tillståndet i stort sett ändrats till det bättre eller sämre. Ett jättesteg i rätt riktning har ju tagits, så tillvida som tusentals hektar ljunghed skogsodlats, stora arealer skog gallrats och en del skadad skog avverkats, men man får ej bortse från, att även många bestånd, som bort få fortväxa, i stället fått falla för yxan. Önskvärt vore, att 1918 års provisoriska lag till förekommande av skogs skövling bleve efter någon komplettering och en del förtydliganden allt jämt gällande.

Slutligen får styrelsen ännu en gång framhålla, att, om verksamheten skall kunna upprätthållas i full utsträckning, måste större anslag ställas till styrelsens förfogande.

Uddevalla den 29 maj 1919.

För Skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län:

C. M. Åhlund.
Ordförande.

Bernh. R. Blohm.
t. f. Länsjägmästare.

Revisionsberättelse.

Vid granskning av skogsvårdsstyrelsens i Göteborgs och Bohus läns landstingsområde räkenskaper och förvaltning 1918 hava vi funnit räkenskaperna i god ordning och överensstämmande med det i styrelseberättelsen intagna sammandraget. Mot förvaltningen i övrigt hava vi ej heller någon anmärkning att göra, varför vi föreslå att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas.

Då redovisning av de statsmedel, som skogsvårdsstyrelsen haft om händer för arbetslöshetens bekämpande inom länet, skall ske till kammarrätten, har den ej förelegat till granskning av oss revisorer, varför vi ej kunna yttra oss därom.

Uddevalla den 28 juni 1919.

Sven Olsson.

Herbert Lundström. *Hans S. Helgen.*

Skogsvårdsstyrelsens inom Älvsborgs läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Jämlikt § 8 i Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903 får skogsvårdsstyrelsen inom Älvsborgs läns landstingsområde härmed vördsamt avgiva berättelse för år 1918.

Finanserna.

Rörande förvaltningen av skogsvårdskassan under berättelseåret får styrelsen meddela följande utdrag ur kassaredogörelsen:

Ingående behållning.

Skogsvårdskassan:			
I bank å löp. räkning	31,058: 46		
Kontant i kassan	646: 79	31,705: 25	
Utestående fordringar		1,054: 85	32,760: 10
Depositioner:			
Enskildes depositioner för skogsodlingsarbeten, löp. räkning		6,941: 54	
Oléns fond för prem. av gallring, i obligationer	5,000: —		
D:o d:o i ränteavkastning, kapitalräkning	207: 99	5,207: 99	12,149: 53

Inkomster.

Skogsvårdsavgifter	97,335: 79		
Anslag av Landstinget	10,000: —		
» » Staten	11,240: —	118,575: 79	
Räntor		1,573: 60	
Förrättningskostnader		631: 36	
Diverse		914: —	
Skogsfrö		6,638: 95	
Plantor		6,470: 25	
Transport Kr.		134,803: 95	44,909: 63

	Transport Kr.	134,803: 95	44,909: 63
Kottar		1,098: —	
Inventarier		596: 50	
Synekostnader		1,904: 14	
Enskildes depositioner		4,669: 26	
Oléns donation		291: 06	143,362: 91
		Summa Kr.	188,272: 54

Utgifter.

Diverse		4,518: 58	
Skogsupplysning:			
Undervisningskurser	5,168: 60		
Litteratur för spridning	696: 40		
Förrättningskostnader	7,133: 09	12,998: 09	
Skogsodling:			
Skogsfrö	17,565: 19		
Plantskolorna	7,821: 98		
Fröklängningsanstalterna	1,824: 60		
Kottar	980: 25		
Skogsodling av äldre kalmarker	273: 95		
Plantörernas arvoden och resor	11,475: 86		
Tjänstepersonalens resor för skogsodlingsförrättningar	4,623: 24		
Diverse skogsodlingskostnader	4,649: 77		
Anslag till skogsodlingsföreningar	700: —	49,914: 84	
Dikning:			
Dikningsbidrag	7,407: 88		
Förrättningskostnader	999: 53	8,407: 41	
Tjänstepersonalens avlöningar:			
Löner	22,797: 47		
Pensionsavgifter	1,538: 90	24,336: 37	
Förvaltningen i övrigt:			
Avgift till pensionskassan	1,538: 90		
Inventarier	7,929: 70		
Synekostnader	1,904: 14		
Annonser och tryck	4,358: 05		
Expeditions- och skrivmateriel	1,047: 41		
Telefon- och telegramavgifter	821: 11		
Hyror och arrenden	664: 50		
Komm. ordf:s ersättn. f. tax. arbete	513: 17		
Styrelsens resor	1,687: 59		
Tjänstepersonalens resor för besiktningar m. m.	3,666: 80		
Enskildas depositioner	3,086: 96	27,218: 33	127,393: 62
		Transport Kr.	127,393: 62

Transport Kr. 127,393: 62

Utgående behållning.

Skogsvårdskassan:			
I bank å löp. räkning	43,976: 16		
Kontant i kassan	1,884: 85	45,861: 01	
Utestående fordringar		995: 02	46,856: 03
Depositioner:			
Enskildes depositioner för skogsodlingsarbeten, å löp. räkning		8,523: 84	
Oléns fond för prem. av gallring, i obligationer	5,000: —		
D:o, d:o ränteavkastning å kapitalräkning	499: 05	5,499: 05	14,022: 89
		Summa Kr.	188,272: 54

Angående redovisningen av styrelsens förråd av kottar och frö hänvisas till tab. VIII i tabellsammandraget.

Skogsvårdsstyrelsens organisation.

Styrelsen har under berättelseåret haft följande sammansättning:

Ordförande: Förutvarande statsrådet m. m. ingenjör Oskar Nylander.

Ledamöter: Godsägaren Oscar Boman och riksdagsmannen Gustaf Odqvist, utsedda av landstinget, samt kammarherren C. R. C:son Wästfelt, utsedd av södra och godsägaren Oscar L. Carlsson, utsedd av norra hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

Suppleanter: Godsägaren Joh. Johansson i Karlshed, Kinna och landstingsman K. G. Gustafsson, Mon, utsedda av landstinget och disponenten J. M. Hansson, utsedd av södra och godsägaren Sven Dicander, utsedd av norra hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

Tjänstepersonalen har under berättelseårets senare del i samband med de nya provisoriska skogslagarna avsevärt utökats genom extra personal. Fristads och Kinds distrikt har uppdelats på tre distrikt; länet var sålunda vid årsskiftet fördelat på 7 ordinarie länsskogvaktaredistrikt av följande omfattning:

I. *Vedbo distrikt,* omfattande Vedbo härad. Länsskogvaktare Erik Eriksson, Bäckefors.

II. *Öxnereds distrikt,* omfattande Väne, Valbo, Sundal, Nordal och Tössbo härader. Länsskogvaktare Artur Johansson, Dals Rostock.

III. *Alingsås distrikt,* omfattande Flundre, Bjärke, Ale, Vätle och Kullings härader. Länsskogvaktare Anders All, Gräfsnäs.

IV. *Fristads distrikt,* omfattande Vedens, Ås och Gäsene härader. Länsskogvaktare Olof B. Lindberg, Fristad.

V. *Ulricehamns distrikt,* omfattande Redvägs härad samt av Kinds härad socknarna Finnekumla, Grönahög, Gällstad, Marbäck, S. Säm, Tvärred och Ölsremma. Länsskogvaktare David Johansson, Ulricehamn.

VI. *Kinds distrikt,* omfattande Kinds härad utom de ovan uppräknade till Ulricehamns distrikt hänförda socknarna. Länsskogvaktare F. Hedenlund, Hillared.

VII. *Marks distrikt,* omfattande Marks och Bollebygds härader. Länsskogvaktare G. Särnmark, Borås.

Utom ovan nämnda 7 ordinarie länsskogvaktare hava 7 extra länsskogvaktare tjänstgjort under årets senaste månader fördelade på de olika distrikten. Inom Dalsland hava dessutom 5 stämplingsförmän biträtt vid virkesutsyningar under samma tid.

Som länsjägmästarens närmaste man har tjänstgjort skogstillsyningsmannen Samuel Johansson, Borås. För expeditionsgöromålen anställdes i december två kvinnliga expeditionsbiträden.

Vid vårens kulturarbeten biträdde 147 st. plantörer.

Skogsvårdskommittéer funnos vid årets slut i 146 st. av länets 222 socknar.

Sammanträden m. m. Styrelsen har under berättelseåret varit samlad till tre sammanträden nämligen 16 mars, 16 augusti och 20 december.

Bland ärenden av mera allmänt intresse, som förevarit under året, må anföras att medel anslagits för ökat bidrag under 1919 för skogsodling av ljungmarker, samt att bidrag fr. o. m. 1919 även kan erhållas för anläggning av rationella betesvallar å i första rummet improduktiva marker, under villkor bl. a. att skogsmarken i övrigt fredas från betning. I samband härmed har styrelsen även beslutat att skogbevuxen mark, efter avverkning ej skall vara att hänföra till betesmark, förrän med den kalhuggna marken vidtagits särskilda, erforderliga åtgärder så att nöjaktigt gräsbete uppstår och verkligt betesbruk kan sägas föreligga.

Framställning angående skogsvårdsstyrelsens verksamhet och de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel inom landstingsområdet.

Skogsundervisning.

Under tiden 9—20 april anordnade skogsvårdsstyrelsen en undervisningskurs i skogsvård huvudsakligen avsedd att utbilda plantörer. Kursen

hölls i Gräfsnäs, varest skog och kalmarker fanns till förfogande å den där belägna länsallmänningen. Bland de 94 ansökningarna till kursen utvaldes 50 elever, av vilka dock 7 blevo förhindrade att närvara. Undervisningen var helt och hållet avgiftsfri för deltagarna, i det att såväl deras resor som ock kost och logi under tiden för kursen bekostades av skogsvårdsstyrelsen. Eleverna fingo dock förbinda sig, att vid anfordran stå till styrelsens förfogande såsom plantörer under tre vårkulturer mot ersättning efter gällande taxa. Vid kursen lämnades såväl teoretisk som praktisk undervisning i förekommande skogsodlingsarbeten, såsom hyggesrensning, röjning och olika metoder för sådd, plantering samt plantskolearbeten. Även berördes grunderna för uppskattning av enskilda träds och bestånds kubikmassa, värde och tillväxt samt verkställdes trädräkning, fröträdsutmärkning samt gallrings- och föryngringshuggningar.

Vid de av hushållningssällskapet anordnade småbrukarekurserna i Gällby, Ljushult, Skepphult och Viared hava föredrag i skogsvård hållits. Diverse folkskrifter i skogsvårdsfrågor hava utdelats till för skogsvård intresserade personer.

Under sina resor i länet ha såväl länsjägmästaren som länsskogvaktarna fått tillfälle att ute i skogen tillsammans med ägarna lämna anvisningar och råd rörande skogsodling, gallring, avverkning och övriga skogsvårdsåtgärder. Genom kungörelser och anslag har bekantgjorts, vilka bidrag skogsmarksägare kunna erhålla ur skogsvårdskassan samt att sakkunniga biträden, som lämna anvisningar i skogsvårdsfrågor, kunna rekvireras hos skogsvårdsstyrelsen. Antalet dylika rekvisitioner stegrades i avsevärd grad i och med tillkomsten av lagen den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo och uppgingo under året, såsom framgår av sammandraget i tab. I, till 607 st. Anvisningarna upprättas i tre exemplar och insändas till expeditionen, där de vederbörligen granskas av länsjägmästaren och vidare befordras till resp. markägare och avverkare. På grund av att de flesta ansökningarna inkommo sent på året — icke mindre än 537 st. inkommo under årets fyra sista månader — hann ej biträde lämnas i mera än 398 fall. De övriga rekvisitionerna överfördes för handläggning under början av 1919.

Åtgärder med anledning av den nya skogslagen den 28 juni 1918 mot skövling av skog.

Intill utgången av 1918 hade skogsvårdsstyrelsen med stöd av 1 och 2 §§ i ovannämnda lag meddelat förbud mot avverkning å 75 olika avverkningstrakter. Härav träffade 6 förbud ägarna av vederbörande fastigheter under det att 60 förbud gällde avverkningsrätter, därav 52 st.

varit upplåtna före lagens trädande i kraft, 11 juli 1918, och 17 st. senare. Förbuden ha i regel gällt kalavverkning av ungskog. I 10 fall har utstämpling för gallring inom det avverkningsförbjudna området begärts och har styrelsen då efter verkställd sådan utsyning häft förbuden i den mån de gälla de utstämplade träden.

Nu lämnade uppgifter rörande meddelade avverkningsförbud få dock ingalunda anses såsom någon lämplig mätare för bedömande av lagens inverkan på skogsvården. På grund av lagens tillkomst har nämligen utbildat sig en ganska allmänt spridd praxis att, för undvikande av risken av avverkningsförbud, anlita skogsvårdsstyrelsens biträde för erhållande av anvisning, huruvida och i vilken utsträckning en tillämnad avverkning får utföras. Härigenom har skogsvårdsstyrelsen blivit i tillfälle att ingripa på ett så tidigt stadium, att tillämpning av lagens bestämmelser icke behöft komma ifråga.

Att lagen, särskilt såvitt den avser skydd för ungskogen, fyllt ett ytterst trängande behov, lärer av ingen förnekas. Insikten om det upprörande i en sedan åratal pågående planlös skövling av framtidens skogskapital, var så allmänt, att den nya lagens bestämmelser till skydd för ungskogen, trots det starka ingrepp i den enskildes rätt att förfoga över sin egendom desamma innebära, likväl i stort sett mottogos med mycken belåtenhet även bland den skogsägande allmänheten.

Skogsodling.

Kulturer.

I bestämmelserna för skogsvårdsstyrelsens bidrag till skogsodling hade ingen ändring vidtagits utan erhöll varje rekvirent intill 10 kg frö till 1 kr. per kg och intill 10,000 plantor gratis samt fritt plantörsbiträde under fyra dagars tid. Överskjutande kvantiteter fick rekvirenten betala till gängse pris. Verkställdes sådden på ljungmark eller annan kalmark, uppkommen före 1905 utdelades även fröet avgiftsfritt, och för större sammanhängande ljungmarkskomplex om minst 100 tunnland, där särskilt avtal träffats rörande skogsodlingens utförande och fredande mot betning, lämnade styrelsen utom fritt materiel även kontant penningbidrag med $^1/_3$ av arbetskostnaden. Ett villkor för fröets erhållande till nedsatt pris eller gratis var dock att sådden i sin helhet utfördes under tillsyn av styrelsens plantörer. I vissa fall, där ren försummelse förelegat för skogsodlings utförande inom föreskriven tid, har intet bidrag lämnats.

Samtliga inom föreskriven tid inkomna rekvisitioner kunde av styrelsen beviljas. Kulturerna började i stort sett omkring medio av april och pågingo ungefär i tre veckor.

Rörande kulturernas omfattning och fördelning inom länet hänvisas

till tabellsammandraget. Av tab. II framgår bl. a. att *under ledning av styrelsens tjänstepersonal har hos 1,955 st. rekvirenter utsatts 2,580,4 kg blandat tall- och granfrö och utplanterats 1,467,400 st. plantor. Den härstädes skogsodlade arealen har av de respektive plantörerna uppskattats till sammanlagt 2,959,7 hektar effektiv kal areal*, varav 172,4 hektar utgjort gammal kalmark, uppkommen före skogslagens ikraftträdande. Till dessa skogsodlingsarbeten ha använts sammanlagt 21,300 dagsverken.

Liksom under föregående år ha plantor utdelats gratis intill 10,000 st. per rekvirent, även om ej planteringen utförts under ledning av styrelsens plantörer. Många rekvirenter äro nämligen erfarna i skogsodling och anse ej plantörsbiträde erforderligt, synnerligast som det ofta gäller mindre plantrekvisitioner avsedda för gammal kalmark eller ljungmark. Dessa planteringar verkställas i regel endast av respektive gårdars eget folk och kunna därför utföras å de för markägaren mest lägliga tiderna av våren. Plantörerna besiktiga dock även dylika planteringar och avsyna arbetet. Tab. III utgör ett sammandrag härav och visar, att sammanlagt 1,453,215 st. plantor utdelats på sådana villkor och att dessa beräknats täcka en kalareal av 309,9 har, varav 118,9 har gammal kalmark.

Med stöd av inhämtade uppgifter är styrelsen även i tillfälle att angiva omfattningen av de skogsodlingsarbeten, som utförts utan bidrag ur skogsvårdskassan och under skogsägarens egen ledning. Tab. IV vari dessa uppgifter sammanförts häradsvis, visar, att utan något bidrag ur skogsvårdskassan kultiverats 611,3 har kalmark under året och att därtill använts sammanlagt 305 kg frö och 980,430 st. plantor.

Tab. V är ett sammandrag av tab. II—IV, varav framgår att *sammanlagda arealen av inom länet skogsodlad mark under år 1918* — så vitt styrelsen känner — *uppgår till 3,577 har och att därtill använts 2,885,4 kg frö och 3,901,045 st. plantor.*

Att kulturerna under berättelseåret haft denna jämförelsevis ringa omfattning får tillskrivas dels de svåra tiderna att anskaffa arbetsfolk och mat till dessa, dels även det förhållandet, att länsskogvaktarna under sommaren och hösten 1917 voro ställda till bränslekommissionens disposition och därigenom förhindrade att i samma utsträckning som förr göra inspektioner av hyggen och kulturfält samt insamla skogsodlingsrekvisitioner.

Plantskolor. Skogsvårdsstyrelsen har under året utsändt nedanstående antal plantor från egna plantskolor:

Tall		Gran		Div. plantor	Summa st.
1/0	2/0	2/0	äldre		
707,000	3,362,300	1,972,200	217,000	5,615	6,464,115

Till rekvirenter utom länet har sänts 2,781,000 st. plantor.

Såddens och plantförrådens omfattning i styrelsens samtliga plantskolor framgår av nedanstående sammanställning:

Utsått frö kg våren 1918					Beräknat plantförråd hösten 1918						
					Tall		Gran			Div.	S:a st.
Tall	Gran	Lärk	Björk	S:a kg	1/0	2/0	1/0	2/0	3/0 o. äld.		
198	74	100	289	661	8,405,000	3,438,000	2,681,000	8,115,000	6,079,500	700,700	29,931,200

Fröklängningsanstalterna.

Tillgången på tall- och grankott inom länet var under vintern 1917—1918 mycket knapp, varför inga förråd kunde insamlas denna säsong. För vintern 1918—1919 är tillgången bättre framför allt av gran. Inköp av grankott påbörjades i november. Kotten förvaras hos uppköparna och insändas till fröklängningarna först sedan hel eller åtminstone halv vagnslast insamlats, varigenom järnvägsfrakten nedbringas. Under hösten 1918 inkom därför till klängningarna endast ett obetydligt parti kott av gran, se tab. VIII. Någon klängning av frö har ej företagits under året.

Skogsdikning.

Inom den föreskrivna tiden, före 1 april, hade ansökan om dikningsbidrag inkommit från 113 skogsmarksägare inom länet. Bidragets storlek var begränsad till 50 % av nedlagda skäliga arbetskostnader intill högst 500 kr. pr rekvirent, varvid bolag räknas såsom en enskild rekvirent. Kostnadsfritt biträde för planläggning av dikningen och för kostnadsförslags upprättande har tillhandahållits av skogsvårdsstyrelsen på rekvirenternas begäran. Även i de fall då rekvirenterna på grund av arbetets ringa omfattning eller eljest ansett dylikt biträde överflödigt, har dikningsförman beordrats besiktiga det planerade arbetet och lämna nödiga anvisningar för dess utförande; detta för att förekomma eventuella överraskningar för rekvirenterna vid avsyningen, enär styrelsen ej lämnar något bidrag för dikningsarbeten, som utförts på ett oändamålsenligt sätt t. ex. medelst för grunda eller för krokiga diken eller för dikningar, utförda å sådana marker, som ej äro tjänliga till eller avsedda för skogsproduktion. På grund av de rådande kritiska förhållandena och dyrtiden med åtföljande stora svårigheter för många markägare att anskaffa nödig arbetskraft till rimliga dagsverkspriser, blevo dock större delen av de tillämnade dikningsföretagen outförda eller endast påbörjade under året. Endast 58 rekvirenter hade anmält utfört dikningsarbete för besiktning. I tab. VI har en sammanställning häradsvis gjorts över dessa arbeten och

framgår därav, att med styrelsens understöd har *nygrävts 35,025 m diken och rensats 4,192 m bäckar*. Kostnaden härför hade uppgått till 16,800:91 kr., varav styrelsen efter vederbörlig avsyning utbetalade 8,400: 46 kr. En del markägare hava även under berättelseåret utfört skogsdikningar utan bidrag ur skogsvårdskassan, och äro erhållna uppgifter härom sammanförda i samma tablå. *Hela omfattningen av årets skogsdikningar uppgår till 38,382 m grävda diken och 7,957 m rensade bäckar för en totalkostnad av 18,895: 48 kr.*

Avverkningar och åtgärder för återväxtens betryggande.

Enligt skogsvårdsavgiftslängden uppgår värdet av under 1917 avverkat deklarationspliktigt virke till 14,038,225 kr. Värdet av därutöver till husbehov m. m. avverkat men ej deklarerat virke torde sannolikt uppgå till minst detta belopp, varför värdet av totalavverkningen kan sättas i runt tal till 28 millioner kr. Denna summa betecknar sålunda nettovärdet på rot å den under år 1917 avverkade skogen inom länet.

Under året hava länsskogvaktarna besiktigat 1,306 st. avverkningstrakter, tab. VII. *För 489 av dessa med en sammanlagd areal av 2,352,4 hektar*, har i och för den framtida kontrollen upprättats detaljerade beskrivningar. Å de övriga 817 platserna voro avverkningarna ännu ej slutförda eller så långt framskridna att beskrivning över desamma lämpligen kunde upprättas, utan kommer detta att göras först ett kommande år. I 19 fall har styrelsen sett sig nödsakad att jämlikt skogslagens § 2 påkalla undersökning, varefter vederbörande för återväxten ansvariga till styrelsen inlämnat begärd förbindelse för återväxtens betryggande. Dylik skogsodlingsförbindelse har även inlämnats utan föregående laga undersökning för 507 st. avverkningstrakter med en sammanlagd areal av 4,012,39 hektar, där styrelsen på grund av kalarealens omfattning eller eljest ansett nödigt införskaffa säkerhet för skogsodlingens utförande inom skälig tid.

Av under året besiktigade kulturer har återväxten godkänts å 339 olika avverkningstrakter med en sammanlagd areal av 1,786,77 hektar. Deras fördelning inom länet framgår av tab. VII.

Gällande överenskommelse angående skogsodling berättiga såväl varje skogsodlingspliktig att mot föreskriven ersättning överlåta skogsodlingsarbetet på skogsvårdsstyrelsen som ock styrelsen att, för den händelse skogsodlingen försummas, efter viss tid infordra föreskrivet belopp och själv verkställa kulturen. Under berättelseåret har för detta ändamål hos styrelsen deponerats 4,669: 26 kronor gällande 6 st. avverkningstrakter å sammanlagt 107,5 hektar.

Skogseldar ha ej förekommit i någon nämnvärd omfattning under året. I tab. IX återfinnes ett sammandrag över den areal enskild skogsmark, som hemsökts av skogseld under år 1918.

Borås i mars 1919.

Å Älvsborgs läns skogsvårdsstyrelses vägnar:

Oscar Nylander.

Karl F. Mellquist.

15. *Skogsvårdsföreningens Tidskrift 1919.* Bilaga 1.

Tab. 1.

Sammandrag över inkomna rekvisitioner av sakkunnigt biträde, utförda förrättningar och upprättade anvisningar samt meddelade och modifierade avverkningsförbud under år 1918.

Härad	Antal inkomna rekvisitioner[1] st.	Antal utförda förrättningar och upprättade anvisningar st.	Antal meddelade avverkningsförbud på grund av provisoriska skogslagens § 1 För avverkningsrätter: Upplåtna före 11/7 1918	§ 1 För avverkningsrätter: Upplåtna efter 11/7 1918	§ 1 Där ägaren själv är avverkaren	§ 2 Mom. 2	Modifierade avverkningsförbud
Vedbo	99 (+4)	50	5		1	2	1
Nordal	22 (+7)	18	2	—	2	1	—
Sundal	18 (+2)	14	1	—	—	—	—
Tössbo	22 (+2)	16	—	3	—	—	—
Valbo	26 (+1)	17	1	—	—	—	—
Väne	22 (+4)	20	—	—	—	—	—
Ale	3 (+0)	1	—	—	—	—	—
Bärke	5	5	—	—	—	—	—
Hundre	7	4	—	—	—	—	—
Kulling	5 (+1)	5	1	—	—	—	—
Gäsene	16 (+1)	8	—	—	—	—	—
Redväg	36 (+3)	21	2	—	—	—	1
Veden	33 (+1)	18	2	—	—	—	—
Ås	47 (+2)	29	9	—	—	—	2
Kind	145 (+18)	94	17	1	3	—	3
Bollebygd	49 (+0)	31	—	—	—	—	—
Mark	61 (+10)	41	12	8	—	2	3
Summa	607 (+56) 663	398	52	12	6	5	10

[1] Siffrorna inom parantes angiva antalet besiktningar utförda på grund av inkommen anmälan om pågående skogsskövling utan att vederbörande rekvirerat biträde.

Tab. II. **Skogsodlingsarbeten utförda år 1918 inom Älvsborgs län *under ledning av skogsvårdsstyrelsens tjänstepersonal* och med bidrag ur skogsvårdskassan.**

Härad	Antal rekvirenter	Utsatt frö kg	Därav gratis	Utsatta plantor			Skogsodlad effektiv areal i hektar									Förbrukade dagsverken			
							Genom sådd					Genom plantering				För sådd		För plantering	
				Tall	Gran	Div.	Fullst. skogsodlad	Hjälpkultur	S:a hektar	gammal kalm.	Därav	Fullst. skogsodlad	Hjälpkultur	S:a hektar	gammal kalm.	Därav	Mans	Hjon och barn	Mans	Hjon och barn
Vedbo	62	99,7	21,2	23,000	25,000	—	94,9	13,3	108,2	11,2		8,0	1,7	10,6	1,2		309	196	63	53
Nordal	44	93,7	25,5	23,500	30,500	—	81,9	15,3	97,2	1,0		6,4	7,5	13,9	2,4		318	229	88	65
Sundal	87	27,4	5,5	39,500	34,000	—	28,1	1,0	29,1	5,0		11,8	5,1	16,0	9,7		143	120	135	141
Tössbo	42	84,2		16,000	18,000		85,7	4,1	89,8	—		8,1		8,1			286	270	43	61
Vårbo	92	68,8	6,0	15,500	16,500		65,0	7,7	73,0	7,3		4,1	4,1	8,2	3,0		329	238	74	59
Väne	51	61,5	28,5	11,500	26,500		49,5	20,5	70,0	5,0		9,0	2,1	11,1	0,2		175	287	52	115
Ale	82	69,0	36,0	34,000	43,000	—	66,1	0,1	66,6	3,0		13,8	1,1	14,9	3,9		178	170	101	118
Björke	46	70,4	14,8	11,500	14,500	—	62,7	6,0	68,7	6,0		5,5	—	5,5	1,9		247	208	50	63
Flundre	6	23,5		5,000	5,000		15,0	1,5	16,5	—		1,8	0,5	2,3	—		23	124	28	26
Kulling	228	213,8	44,6	85,500	77,500	—	198,7	15,4	214,1	56,8		30,5	12,2	42,7	18,8		650	445	270	263
Vätle	87	52,3	16,0	21,000	30,500	—	52,5	3,0	55,5	—		11,0	1,2	12,2	5,6		117	231	243	127
Gäsene	187	71,3	18,0	87,300	13,200	1,000	65,0	3,5	69,4	18,8		44,0	2,2	46,2	32,5		314	179	339	336
Redväg	88	176,3	8,0	16,500	13,000	1,500	172,4	1,3	173,7	7,0		4,0	1,4	6,0	1,4		608	504	44	48
Veden	75	133,0	7,5	28,500	23,500	—	134,6	0,5	135,1	4,5		9,9	0,4	10,3	0,8		458	385	71	70
Ås	55	110,5	0,5	16,000	23,500	—	107,6	2,2	109,8			7,8	—	7,8	0,8		334	337	37	36
Kind	363	782,8	77,4	186,000	206,000	—	774,2	23,0	798,1	27,2		66,6	9,9	76,5	4,1		2,572	2,232	527	544
Bollebygd	66	107,6	4,0	4,000	4,000		103,9	4,7	108,6	5,0		0,4	0,6	1,0			323	512	12	10
Mark	264	333,7	13,3	139,500	96,900	—	310,7	23,5	334,2	14,6		32,7	14,6	47,3	24,9		1,264	883	354	346
Summa	1,925	2,580,4	326,8	763,800	701,100	2,500	2,470,3	147,9	2,618,2	172,4		276,9	64,6	341,5	109,7		8,648	7,640	2,531	2,481
				1,467,400															

Tab. III.

Skogsodlingsarbeten utförda under år 1918 inom Älvsborgs län under skogsägarens egen ledning men med avgiftsfria plantor.

Härad	Utdelade plantor			Beräknad skogsodlad areal, hektar			
	Tall	Gran	Div.	Fullst. skogsodlad	Hjälpkultur	Summa har	Därav gammal kalkmark
Vedbo	30,000	29,500	—	8,2	1,0	9,2	4,2
Nordal	11,500	14,500	—	4,2	2,1	6,3	1,5
Sundal	51,500	42,500	—	16,0	6,0	22,0	10,3
Tössbo	23,400	24,200	50	10,2	0,8	11,0	-
Valbo	30,000	59,500	500	16,4	7,5	23,9	8,5
Väne	18,000	20,000	15	4,9	4,5	9,4	2,2
Ale	34,500	40,500	50	15,1	0,3	15,4	10,9
Björke	9,000	38,000	—	9,0	2,3	11,3	8,9
Flundre	—	—	—	—	-		—
Kulling	88,100	150,300	—	40,8	13,3	54,1	27,4
Vätle	30,500	51,500	—	14,1	3,9	18,0	10,6
Gäsene	33,000	55,000	—	16,2	1,6	17,8	11,7
Redväg	22,000	17,000	—	6,9	0,4	7,3	3,7
Veden	18,000	31,800	—	9,4	-	9,4	2,2
Ås	9,000	13,500	—	4,4	—	4,4	0,9
Kind	117,500	165,500	2,500	53,9	1,9	55,8	5,3
Bollebygd	6,000	4,500	—	1,7	0,4	2,1	0,9
Mark	181,500	78,800	—	31,5	1,0	32,5	9,7
Summa	613,500	836,600	3,115	262,9	47,0	**309,9**	118,9
	1,453,215						

Tab. IV.

Skogsodlingsarbeten, utförda inom Älvsborgs län år 1918 *under skogsägarens egen ledning* utan bidrag ur skogsvårdskassan.

Härad	Kilogram frö	Plantor			Skogsodlad mark, hektar			
		Tall	Gran	Summa	Sådd	Plantering	Summa	Därav gammal kalm.
Vedbo ...	42.5	25,000	29,000	54,000	30.0	16.5	46,5	—
Tössbo ...	4,0	2,000	5,000	7,000	5,0	3,0	8,0	—
Valbo	21,5	54,300	138,500	192,800	9,5	47,0	56,5	—
Väne	2.0	—	1,500	1,500	1.6	0,2	1,8	—
Ale	24.5	34,700	88,630	123,330	18.0	20,0	38,0	1.0
Bjärke ...	2.0	16,000	13,300	29,300	1.5	8,5	10.0	—
Flundre ...	—	—	35,000	35,000	—	10,0	10.0	—
Vätle	2.0	1,500	1,000	2,500	2.0	1.5	3.5	—
Kind	144,5	4,000	171,000	175,000	147.0	124,0	265,0	6,0
Mark	62,0	80,000	280,000	360,000	76,2	95,8	172,0	76,2
Summa	**305.0**	217,500	762,930	**980,430**	290,8	326,5	**611.3**	83.2

Tab. V.

Sammandrag över utförda skogsodlingsarbeten å enskildes skogar inom Älvsborgs län år 1918.

Härad	Kilogr. frö	Plantor				Skogsodlad mark, hektar			
		Tall	Gran	Div.	Summa	Sådd	Plantering	Summa	Därav gam. kalm.
Vedbo ...	142.2	78,000	83,500	—	161,500	138,2	27,1	165,3	16.6
Nordal ...	93,7	35,000	45,000	—	80,000	97.2	13.9	111,1	4,9
Sundal ...	27.4	91,000	76,500	—	167,500	29,1	16,9	46,0	25.5
Tössbo ...	88.2	41,400	47,200	50	88,650	94.8	11.1	105,9	—
Valbo ...	90,3	99,800	214,500	500	314,800	83,1	55,2	138,3	18,8
Väne	63.5	29,500	48,000	15	77,515	71.6	11,3	82,9	7.4
Ale	93.5	103,200	172,130	50	275,380	84,6	34,9	119.5	18.8
Bjärke ...	72.4	36,500	65,800	—	102,300	70,2	14,0	84,2	16.8
Flundre...	23.5	5,000	40,000	—	45,000	16,5	12,3	28.8	—
Kulling ...	213,8	173,600	227,800	—	401,400	214,1	42,7	256,8	103,0
Vätle	54,3	53,000	83,000	—	136,000	57,5	13,7	71,2	15,6
Gäsene ...	71.3	120,300	68,200	1,000	189,500	69,4	46,2	115,6	63,0
Redväg ...	176.3	38,500	30,000	1,500	70,000	173,7	6.0	179.7	12,1
Veden ...	133.9	46,500	55,300	—	101,800	135.1	10,3	145.4	7.5
Ås	110.5	25,000	37,000	—	62,000	109,8	7,8	117.6	1,7
Kind	927.3	307,500	542,500	2,500	852,500	945,1	200.5	1,145,6	42.6
Bollebygd	107.6	10,000	8,500	—	18,500	108,6	1,0	109.6	5.0
Mark	395.7	301,000	455,700	—	756,700	410,4	145.1	553.5	124,5
Summa	**2.885.4**	1,594,800	2,300,630	5,615	**3,901,045**	2,909,0	668,0	**3.577.0**	484.2

Tab. 17. **Sammandrag över utförda diknings- och bäckrensningsarbeten å enskildes skogar inom Älvsborgs län år 1918.**

Härad	Antal rekvirenter	Med bidrag ur skogsvårdskassan						Utan bidrag ur skogsvårdskassan						Summa					
		Löpmeter		Kostnad				Löpmeter		Kostnad				Löpmeter		Kostnad			
		Diken	Bäckrensning	Dikning		Bäckrensning		Diken	Bäckrensning	Dikning		Bäckrensning		Diken	Bäckrensning	Dikning		Bäckrensning	
				Kr.	öre	Kr.	öre			Kr.	öre	Kr.	öre			Kr.	öre	Kr.	öre
Vedbo	12	7.548		2,130	20			578	2,080	426	99	228		8.126	2,080	2,607	19	228	
Nordal	6	4,798		1,470	15		—							4.798		1,470	15		—
Sundal	8	5,258	1,074	1,582	75	209	46				—	—		5,258	1,074	1,582	75	209	46
Tössbo								180	800	30	60	48		180	800	30	60	48	
Vålbo	6	6.586		3.353	21	—		1,131		254	48			7.717		3.607	69		
Väne	4	4.427	100	3.278	75	9	11	—				—		4.427	100	3,278	75	9	11
Ale		—						878		657	—			878		657	—	—	
Björke		—	—	—		—		—	500			35			500			35	
Vätle			—						100			25			100			25	—
Gäsene	1	267	—	138	30	—	—	—	—				—	267	—	138	30		—
Redväg	1	160	—	86	40	—							—	160	—	86	40	—	—
Vedens	7	2,225	143	1,251	86	85	80	—			—			2,225	143	1,251	86	85	80
Ås	1	287	—	146	35		—			—	—	—		287	—	146	35	—	—
Kind	11	2,903	2,875	1,540	75	961	82	500	285	247	—	142	50	3,553	3,160	1,787	75	1,104	32
Mark	1	506	—	506	—	—	—	—	—		—	—		506	—	506	—		—
Summa	58	35.025	4.192	15,534	72	1,266	19	3.357	3,765	1,616	07	478	50	38,382	7.957	17.150	79	1.744	69

Tab. VII.

Sammandrag över upprättade hyggesbeskrivningar och infordrade skogsodlingsförbindelser samt över påbörjade men ej under året beskrivna avverkningar inom Älvsborgs län år 1918 ävensom över skogsodlingskontrakt för kalmarker inom länet, varå återväxten godkänts under året.

Härad	Upprättade hyggesbeskrivningar år 1918		Infordrade skogsodlingsförbindelser under år 1918		Påbörjade under året ej beskrivna avverkningar	Skogsodlingskontrakt för kalmarker, varå återväxten godkänts	
	St.	Areal, har	St.	Areal, har	St.	St.	Areal, har
Vedbo	29	237.5	31	276,0	19	58	560,2
Nordal	47	334.7	47	263,4	31	6	23,25
Sundal	52	220,3	52	266,2	10	7	13.5
Tössbo	37	197.3	33	151,0	58	8	34.0
Valbo	19	140.2	20	112,2	48	8	32,0
Väne	12	100,0	6	89,5	18	—	—
Ale	—	—	1	3.2	25	4	82,5
Bjärke	2	4,0	3	10,0	1	6	37,0
Flundre	4	55.0	4	55,0	-	1	5,0
Kulling	11	41.5	10	35,5	48	29	93,0
Vätle	—		--	—	2	—	—
Gäsene		--	3	6,9		-	—
Redväg	4	10.0	6	13,87	84	13	30.25
Veden	45	200.0	52	291,0	34	49	133.60
Ås	33	508,5	35	515,65	12	11	22,2
Kind	80	679.95	96	1,242,22	368	66	278.13
Bollebygd	6	8,9	14	172,35	3	3	6,25
Mark	108	614.55	94	508,40	56	70	435,80
Summa	489	3,352.4	507	4,012,39	817	339	1.786,77

Tab. VIII.

Kott- och frö-

	Tall hl	Gran hl	Tall kg	Gran kg	Lärk kg	Björk kg
Behållning från 1917	51.5	—	758,68	3,347.57	—	—
Tillkomst under året genom köp	85.9	237.35	1,077.00	400.00	100	319
Summa	137.4	237.35	1,835.68	3,747.57	100	319

Tab. IX.

Skogseldar inom

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag, angivna i tiondedelar, där elden uppkom	Areal skogsmark, som övergicks av elden, i har	Den brunna skogens medelålder
Socken	By	kilometer					
1	2	3	4	5	6	7	8
Skepplanda	Skönningared	Ostad 6	12/5	Tobaksrökning	0.8 gran 0,2 tall	5	35
Hålanda	Torpa	Hålanda 0,5	30/5	Torvbränning	tall	12	20
Nödinge	Backa	Nödinge 2	20/6	Lokomotiv	tall	5	15
Brändefors	Vänersborgs stads skog	Vänersborg 3	29—30/5	Dito	0.8 tall 0,1 gran 0,1 björk	47	30—40
Summa	—			—	—	69	—

redogörelse för år 1918.

	Tall hl	Gran hl	Tall kg	Gran kg	Lärk kg	Björk kg
Avgång under året, gratis utdelat	—	—	126,00	200,80	—	—
» » » sålt till nedsatt pris	—	—	758,88	1,240,92	—	—
» » » » » inköpspris	—	—	331,50	402,05	—	—
» » » utsått i plantskolorna	—	—	198,00	74,00	100	289
Viktminskning genom omharpning	—	—	9,10	14,50	—	—
Behållning till år 1919	137,4	237,35	412,20	1,815,30	—	30
Summa	137,4	237,35	1,835,68	3,747,57	100	319

Älvsborgs län år 1918.

Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet, Kronor	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar o. dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad kronor	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad kronor	Med anledning av skogseldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder	Anteckningar
9	10	11	12	13	14
1,000	Släckningsmanskap	1,000	2,000	Polisundersökning	Långvarig torka
300	»	250	550	Inga	»
200	»	500	300	Polisundersökning	»
10,000	»	5,000	15,000	Godvillig överenskom. om ersättn. träffad	»
11,500	—	6,550	18,050		—

Revisionsberättelse.

Undertecknade vederbörligen utsedda revisorer för granskning av skogsvårdsstyrelsens i Älvsborgs läns landstingsområde redovisning för dess förvaltning under år 1918, hava genomgått styrelsens protokoll och i styrelsens vård varande handlingar utan att finna anledning till anmärkning. Räkenskaperna ävensom räkenskapen för befattningshavarnas hos skogsvårdsstyrelsen pensionering äro behörigen verificerade, och hava vi efter granskning funnit dem förda med ordning och reda samt överensstämmande med styrelsens avgivna sammandrag över dem, vadan vi tillstyrka full ansvarsfrihet för skogsvårdsstyrelsen i Älvsborgs läns landstingsområde för dess förvaltning år 1918.

Borås den 6 juni 1919.

P. A. Bengtsson.

O. H. Svensson. *G. F. S. Adl.-Adelsköld.*

C. Magnusson. *Carl A. Brusewitz.*

Skogsvårdsstyrelsens i Skaraborgs läns landstingsområde berättelse för år 1918.

I enlighet med Kungl. förordningen om skogsvårdsstyrelser av den 24 juli 1903 får skogsvårdsstyrelsen inom Skaraborgs läns landstingsområde härmed avgiva redogörelse för sin verksamhet och förvaltning under år 1918, ävensom en kortfattad framställning om de enskilda skogarnas inom landstingsområdet tillstånd och skötsel.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning, sammanträden m. m.

Styrelsens sammansättning har sedan föregående berättelseår ej undergått någon förändring, utan är fortfarande följande: ordförande: överjägmästaren m. m. G. Barthelson, ledamöter: kammarherren m. m. Alfred von Essen, Helliden, Tidaholm, och lantbrukaren August Nilsson, Bjärby, Grästorp.

Suppleanter utgöras av e. jägmästaren Allan von Essen, Källefall, Tidaholm, och ledamoten av riksdagens första kammare, godsägaren m. m. greve Nils Posse, Vreten.

Som länsjägmästare, sekreterare och kassör har tjänsgjort e. jägmästaren Alf Winbladh, Mariestad.

Från och med den 1 augusti 1918 har inrättats en biträdande länsjägmästarebefattning, för tiden intill 1 augusti 1919, till vilken befattning antagits e. jägmästaren Torsten Tillander, Mariestad.

Som länsskogvaktare hava varit anställda följande: Anshelm Johansson, Hova, i norra distriktet omfattande Vadsbo härad med undantag av de socknar som tillhöra Mariestadsdistriktet. E. Hagberg, Mariestad, i Mariestadsdistriktet omfattande följande socknar av Vadsbro härad: Torsö, Hasslerör, Berga, Enåsa, Färe, Bäck, Trästena, Hjälstad, Svenneby, Flistad, Odensåker, Horn, Binneberg, Frösve, Säter, Berg, Lerdala, Timmersdala, Låstad, Böja, Tidaved, Ek, Ekby, Utby, Ullervad, Leksberg och Björsäter. A. Strandh, Skara, i västra distriktet omfattande Åse, Viste, Barne, Laske, Kållands, Kinnefjärdings, Kinne, Skå-

nings och Vilske härader. G. Dahlström, Korsberga, i södra distriktet omfattande Kåkinds, Vartofta, Gudhems och Frökinds härader.

Av de ordinare länsskogvaktarna har E. Hagberg på egen begäran från den $^{30}/_{9}$ 1918 erhållit avsked från sin befattning. Efter nämnda datum har tjänsten uppehållits på vikariat, till den $^{11}/_{11}$ av e. kronojägaren G. W. Johansson och därefter av vik. länsskogvaktaren A. W. Karlsson.

Övriga tre ordinarie länsskogvaktare hava under året åtnjutit tjänstledighet för arbete i B. K:s tjänst. Som deras vikarier hava tjänstgjort: i norra distriktet J. H. Davidsson från den $^{1}/_{9}$ till sitt frånfälle den $^{7}/_{11}$, varefter platsen varit vakant; i västra distriktet e. länsskogvaktaren I. Magnusson, samt i södra distriktet e. länsskogv. Nils Mohlin.

I och med ikraftträdande av prov. lagen av den $^{28}/_{6}$ 1918 angående åtgärder till förekommande av skövling av skog i enskild ägo ha på grund av väsentligt ökat arbete för skogsvårdsstyrelsen tvenne nya länsskogvaktarebefattningar inrättats, och har länet sålunda indelats i följande sex distrikt:

distrikt I, Hova distrikt: ordinarie länsskogvaktare A. Johansson, Hova, tjänstledig, vikarie: länsskogv. J. E. Davidsson till den $^{7}/_{11}$, varefter platsen varit vakant; omfattar av Vadsbro härad följande socknar: Amnehärad, Hova, Lyrestad, Fredsberg, Björkäng, Halna, Undenäs, Tived och Finnerödja;

distrikt II, Mariestads distrikt: ordinarie länsskogvaktare E. Hagberg till den $^{30}/_{9}$, därefter G. W. Johansson till den $^{11}/_{11}$ samt vik. länsskogv. A. W. Karlsson till årets slut; omfattar samma område som förra Mariestads distrikt med tillägg av Fägre, Mo och Vads socknar;

distrikt III, Korsberga distrikt: ordinarie länsskogv. G. Dahlström, tjänstledig, vikarie e. länsskogv. Nils Mohlin till den $^{15}/_{12}$, därefter vik. länsskogv. N. Johansson, Mölltorp; omfattar av Vadsbo härad socknarna: Bellefors, Beateberg, Ekeskog, Väring, Locketorp, Mölltorp, Ransberg och Götlunda, samt Kåkinds och Gudhems härader och av Vartofta härad socknarna: Korsberga, Fridened och Fröjered;

distrikt IV, Skara distrikt: ordinarie länsskogv. A. Strandh, tjänstledig, vikarie länsskogv. G. A. Henström; omfattar Kinne, Kinnefjärdings, Skånings och Valle härader;

distrikt V: e. länsskogv. I. Magnusson, Tun; omfattar Kållands, Åse, Barne, Viste och Laske härader;

distrikt VI: ord. länsskogv. P. A. Eriksson, Sandhem, från den $^{15}/_{9}$; omfattar Vilske, Frökind och Vartofta härader utom socknarna Fridene, Fröjered och Korsberga.

Vid de under skogsvårdsstyrelsens ledning utförda skogsodlingsarbetena hava 48 st. plantörer varit anställda, och uppgick sammanlagda antalet förrättningsdagar för dessa plantörer till 673.

Utom till ordinarie vår- och höstsammanträden har styrelsen under året varit samlad till tvenne extra sammanträden under juni och juli månader.

De extra sammanträdena ägde rum med anledning av de nya uppgifter, som lagts uppå styrelsen i och med s. k. ungskogslagens tillkomst. I samband med sammanträdet i juli månad gjorde styrelsen ett besök å Hälsås egendom i Lyrestads socken med anledning av där pågående lagstridig avverkning.

Skogsupplysning.

Den upplysningsverksamhet rörande till skogsvården hörande frågor, som skogsvårdsstyrelsen städse hållit för en av sina främsta uppgifter att öva, har under berättelseåret givetvis lidit därav, att under större delen av året nästan hela styrelsens ordinarie personal varit upptagen i bränslekommissionens tjänst. Broschyrer och tidskrifter ha dock i sedvanlig omfattning genom styrelsens försorg utdelats bland skogsägare inom länet, varjämte styrelsen genom kungörelser och annonser i de mera spridda ortstidningarna sökt fästa allmänhetens uppmärksamhet på de förmåner, styrelsen erbjuder i form av bidrag till kulturer å gamla kalmarker och skogsdikning samt tillhandahållande av sakkunnigt biträde. Den rent personliga upplysningsverksamheten, som bedrivits av styrelsens personal under dess tjänsteresor, kunde i väsentlig mån ökas i och med att styrelsen i augusti månad anställde en del extra och vik. länsskogvaktare. Dessa nyanställda tjänstemän ha genom täta resor i sina resp. distrikt sökt att taga igen vad som förut under året blivit eftersatt. Den upplysningsverksamhet, som av dem övats, har i samband med övervakande av den nya lagens efterlevnad mer än förut kunnat inriktas på att verksamt söka höja intresset för den verkligt rationella beståndsvårdande skogsskötseln. Givetvis har fördenskull ej skogsvårdsstyrelsens gamla huvuduppgift att övervaka skogsodlingarnas rätta bedrivande fått bliva lidande. Rekvisitioner å frö och plantor samt biträde till kommande års vårkulturer torde tvärtom komma att visa en siffra betydligt över det normala.

I likhet med föregående år har även under berättelseåret en s. k. plantörskurs varit anordnad. Programmet för årets kurs var i så måtto utvidgat, att det omfattade ej blott en grundlig utbildning i alla slags skogskulturer, utan jämväl gav deltagarna en inblick i de vanligaste

gallringsmetoderna och deras utövande. Kursen avhölls å Hassle-Säby egendom och varade c:a 14 dagar under oktober månad. Anmälningarna till kursen uppgingo till ej mindre än ett 80-tal, ett glädjande bevis på huru dessa kurser tillvunnit sig allmänhetens intresse. Utgallringen av de 25 deltagarna skedde efter sådana grunder, att i främsta rummet hemmansägaresöner antogos samt att sökande från ort eller socken, där styrelsen förut ej har någon plantör, gavs ett visst företräde.

Den stam av plantörer, som skogsvårdsstyrelsen nu har utbildat uppgår till i det närmaste 150 st., men då flera av dem icke år efter år äro i tillfälle tjänstgöra som plantörer, anser styrelsen det nödvändigt att varje år anordna plantörskurs. Dessa kurser äro ju för övrigt ett effektivt sätt att sprida kännedom om och höja intresset för skogsvård.

Skogsodling.

Liksom under 1917 hava under det sist gångna berättelseåret de genom skogsvårdsstyrelsens försorg och under dess direkta ledning utförda skogsodlingsarbetena, tillfölje bränslekommissionens krav å styrelsens arbetskraft, ej kunnat utföras i normal omfattning. Den areal som dock på detta sätt försatts i skogbärande skick uppgår till c:a 750 har och ha härå utsatts 512 kg frö samt utsatts 1,089,000 plantor. Dessutom har av styrelsen levererats 841 kg frö och 1,135,000 plantor, med vilka torde skogsodlats en areal av c:a 1,275 har. Sammanlagda kultiverade arealen under år 1918 skulle alltså uppgå till ungefär 2,025 har.

Årets fröpriser hava varit för tall Kr. 14: — pr kg och för gran kr. 5: — pr kg. Oomskolade plantor ha som vanligt utlämnats till ett pris av endast 50 öre pr 1,000 st. samt omskolade plantor till ett pris av 4 kr. pr 1,000 st.

Av efterföljande tablåer framgår närmare omfattningen av de under berättelseåret utförda kulturerna. (Se tab. 1, 2 och 3.)

Dikning.

De av styrelsen med penningbidrag och sakkunnigt biträde understödda dikningsarbetena å skogsmarker i enskild ägo hava under året åter börjat taga fart efter att år 1917 till följe brist å arbetskraft fullständigt hava legat nere. Sålunda hava från fem skogsägare — varibland ett byalag — ansökan om bidrag inkommit och den för dessa beviljade summan uppgår till 3,114: — kr., utgörande 50 % av arbetskostnaden å grävda 5,358 meter diken. Önskligt vore, att skogsvårdsstyrelsens verksamhet i detta stycke kunde taga sig än kraftigare uttryck, men torde de f. n. högt uppdrivna arbetspriserna delvis lägga hinder i vägen.

Tab. 1.

Under styrelsens personals ledning utförda skogsodlingar 1918.

Härad	Antal skogsägare	Skogsodlad areal har			Utsått skogsfrö kg		Utsatta skogsplantor i tusental		Använda dagsverken		Förrättningsdagar för plantörer
		Fullständig	Hjälpkultur	Summa	Tall	Gran,	Tall	Gran	Fullvuxna	Skolbarn	
Vadsbo	87	290.3	79,9	370.2	148,7	106.1	122	284.5	2,299	1,159	269
Vartofta	31	151.7	17,3	169	79.6	53.7	66	125	1,322	787	155
Kåkinds	29	75,5	19,8	95.3	39,9	32.6	33.4	68	632	466	77
Kållands	8	15,5	—	15,5	5	5	28	13	120	81	15
Kinnefjärdings	6	12,6	1,4	14	1.8	4.9	15	24	144	160	17
Kinne	7	5.6	3.2	8,8	1,5	1.4	24,5	12	119	76	14
Skånings	7	22.1	—	22,1	7,5	6	18.6	21.7	88	250	29
Åse	5	4.3	—	4,3	—	—	11.5	12	53	43	8
Gudhems	2	3.2	—	3.2	1	1	4	1	14	7	2
Laske	13	12.2	1	13.2	0,7	0,6	33	58.5	112	103	31
Barne	5	5	4	9	0.7	0.6	31	20	86	179	24
Viste	18	20.6	3.3	23.9	8	6,5	24,5	38.3	194	299	32
Summa	218	618,6	129,9	748.5	294.4	218.4	411.5	678,0	5,183	3,610	673

Tab. 2.

På Skogsvårdsstyrelsens bekostnad utförda skogsodlingar på gamla kalmarker under år 1918.

Härad	Skogsodlad areal hektar			Fröåtgång kg		Plantåtgång 1,000 st.		Kostnad kronor	
	Ny kultur	Hjälpkultur	Summa	Tall	Gran	Tall	Gran	Hela	Styrelsebidrag
Vadsbro	25,7	3,8	29,5	6	4,5	67	40	1,106.75	553.37
Vartofta	70,2	—	70,2	36	20,5	31	75	2,474.15	1,958,97
Vilske	19.4	—	19.4	6,5	6	10	10	1,170.12	1,170.12
Laske	5	0.5	5,5	0,7	0.6	18	17	214.50	107,25
Viste	2,9	—	2,9	—	—	9,5	9,5	211.25	105,62
Kåkinds	2	—	2	1	1	—	—	61	30,50
Summa	125,2	4.3	129,5	50,2	32,6	135,5	151.5	5,237.77	3.925.8

Tab. ,,.

Sammandrag över samtliga skogsodlingar.

Frö och plantor	Frö i kg			Plantor			Areal, som beräknas skogsodlas	Antal rekvirenter	Plantörsdagar
	Tall	Gran	Lärk	Tall	Gran	Lärk			
Till av styrelsen fastställt pris									
Med plantör	233,0	175,9	—	190,700	400,500	—	535,5	161	435
Utan plantör	206,4	499,3	—	806,200	174,100	—	1,078	127	—
Summa	440	675,2	—	996,900	574,600	—	1,613,5	288	435
Gratis till enskilda									
Med plantör	54,3	36,2	—	204,800	269,000	1,900	185	49	209
Utan plantör	54,3	19,9		21,200	50,600	—	110	34	—
Summa	108,6	56,1	—	226,000	319,600	1,900	295	83	209
Gratis till skolor									
Med plantör	6,5	6,3	—	16,000	8,500	—	18	8	19
Utan plantör	28,1	30,1	—	18,300	63,900		88	51	—
Summa	34,6	36,4	—	34,300	72,400	—	106	59	19
Summa med plantör	294,4	218,4		411,500	678,000	1,900	748,5	218	673
Summa utan plantör	288,8	549,3	—	845,700	288,600	—	1,276	212	-
Summa summarum	583,2	767,7	—	1,257,200	966,600	1,900	2.024,5	430	673

Plantskolor.

I enlighet med det beslut styrelsen fattat vid ett sammanträde under år 1917 hava en del mindre arrendeplantskolor indragits under berättelseåret. Styrelsen vill härigenom söka koncentrera plantuppdragandet till de trenne plantskolor (Maricholm, Korsberga och Simmabo), vilka stå under styrelsens omedelbara skötsel och vård. En del av arrendeplantskolorna ligga dock mycket lämpligt till och då skogsägare i trakten av en del av dessa småplantskolor. gjort framställning om, att styrelsen fortfarande skulle bibehålla dem, har styrelsen beslutat att tills vidare bibehålla 5 stycken av dessa arrendeplantskolor (under de senare åren hava de utgjort 13 st.). Av vidstående tablå framgår tillgången på plantor i de olika plantskolorna.

Planttillgång vid 1918 års slut.

Plantskola	Plantor					
	Tall		Gran			Lärk
	1 år	2 år	1 år	2 år	1/1-1/2-2/2 år	2/2 år
Marieholm	125,000	—	75,000	325.000	40,000	—
Korsberga	400,000	—	850,000	500,000	33,000	700
Simmabo	400,000	50,000	150,000	140,000	4.500	
Råda	30,000	20,000	35,000	50,000	—	—
Malma	10,000	10,000	15,000	15,000	—	—
Tengenedstorp	30,000	30,000	5,000	30,000	—	—
Gertorp	50,000	—	30,000	—	—	—
Emtunga	150,000	—	50,000	185,000	—	—
Summa	1,195,000	110,000	1,210,000	1,245,000	77,500	700

Avverkningar och åtgärder för återväxtens betryggande.

Avverkningarna å enskilda skogar hava givetvis — betingade av de höga virkesprisen — under berättelseåret försiggått i större omfattning än normalt. Någon avmattning har visserligen kunnat skönjas i slutet av året, tillfölje de svåra exportförhållandena och därav orsakade stora virkeslagringarna i exporthamnarna, men torde detta bli en övergående företeelse. Att skogarnas höga realisationsvärde å många ställen lockat till allt för kraftig avverkning för att ej säga skövling, är ju självfallet, och ha även de av länsskogvaktarna inrapporterade s. k. lagstridiga avverkningarna visat en hög siffra. För c:a ett 60-tal dylika avverkningar har av styrelsen avfordrats förbindelse å skogsodlingen, ofta förbunden med borgen för den kostnad, som eventuellt kan komma att drabba skogsvårdsstyrelsen.

Skador i skogen.

Av mera anmärkningsvärda skador i skogen vill styrelsen ånyo framhålla märgborrhärjningarna. Skada av beteskreaturen i plantskog förekommer givetvis även. Osedvanligt svåra stormar (den 14/6 och 23/8) samt snötryck hava åstadkommit stora skador. Dessutom förorsakade ett par starka frostnätter i juni månad avsevärda skador å yngre granplantor. Ang. skogseldar se omst. tablå.

16. *Skogsvårdsföreningens Tidskrift 1919.* Bilaga 1.

Skogseldar inom Skara

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag, angivna i tiondedelar, där elden uppkom	Areal skogsmark, som övergicks av elden Har	Den brunna skogens medelålder
Socken	By	Kilometer					
1	2	3	4	5	6	7	8
Väster-Bitterna	Tolanda och Slättäng	Läg.: Lindesberg 200 meter, Slättäng och Pukatorp c:a 400 meter	Började d. $^{10}/_{5}$, begräns. d. $^{11}/_{5}$, släckt d. $^{18}/_{5}$	Arbetare vid anläggningen av den nya vägen Karla-Herrljunga avbrände ljung för underlättande av vägdiknings-arbetena	0,9 tall 0,1 gran	190	20 år

De enskilda skogarnas inom länet tillstånd och skötsel.

I och med att 1918 års riksdag antog den s. k. provisoriska lagen till förekommande av skövling av skog i enskild ägo har en, visserligen framtvingad, men dock glädjande förbättring i de enskilda skogarnas skötsel kunnat spåras. Den vanliga formen för avslutande av virkesköp, d. v. s. att spekulanten köper en viss skogsareal rubb och stubb eller till en viss dimension, torde alltmera komma att bortfalla. Den skogsägande allmänheten har redan i stor omfattning före försäljningar vant sig att anlita skogsvårdsstyrelsen för att få den blivande avverkningen lagenlig och lagd efter principen för en god skogsvård. Där ej anmälan om avverkningen sker frivilligt av skogsägaren, har styrelsen i regel god utsikt att genom sina tjänstemän, plantörer och allmänheten erhålla kännedom om planerade avverkningar och därigenom i tid kunna ingripa till hindrande av lagstridigheter.

Antalet avverkningar, på vilka anvisning lämnats av någon styrelsens tjänsteman, uppgick under den del av året, som lagen var i kraft, till ett 140-tal. Som avverkarna i regel åtnöjde sig med den anvisning, som sålunda lämnades, har styrelsen ej under året behövt utfärda mer än ett avverkningsförbud.

Har den nya skogslagen sålunda till sina verkningar redan visat sig vara av stor nytta, torde dock ej kunna förbises, att den i vissa punkter kräver en del förtydliganden. Sålunda hava stora svårigheter vållats, där-

orgs län under år 1918.

Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar, inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad	Med anledning av skogseldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder	Anteckningar
Kronor		Kronor	Kronor		
9	10	11	12	13	14
61,650	Begränsades mot Storemosse, Pukatorps hagmark samt tillräckligt med släckningsmanskap	c:a 2,000	63,650	Rättegång inledd	

av att lagen ej nämner huru skall förfaras med ersättningsfrågan, då en skog inköpts före lagen, men avverkningen ännu ej företagits och nu kommer att hindras genom lagens mellankomst. Dessutom vore önskvärt, att lagen så formulerades, att ej blott en skogstekniskt undermålig avverkning kunde hindras, utan jämväl att en avverkning stridande mot en god hushållning med en fastighets skogskapital vore tydligt lagstridig. Som lagen nu är avfattad, torde i många fall ej något stöd kunna sökas i densamma för hindrande av en fullständig sluthuggning av all mogen skog å en fastighet.

Genom skrivelse av den 7 december från jordbruksministern anmodar styrelsen att inkomma med uppgifter dels angående de åtgärder, som under år 1918 vidtagits med anledning av lagen den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo, dels ock rörande erfarenheten av verkningarna av omförmälda lag. Som svar på denna skrivelse framhöll styrelsen, efter att hava lämnat de begärda uppgifterna, önskvärdheten av, att avverkningsrättsinnehavare, som genom nya skogslagen blir betagen möjlighet att helt utnyttja de rättigheter, som han likvisst under friare förhållanden förvärvat på vällovligt sätt, bör beredas ersättning för sin förlust under i lag föreskrivna former. D. v. s. lagen borde kompletteras med en bestämmelse, att nuvarande markägaren vore skyldig återlösa skog, såld enligt avverkningsrätt, därest avverkning av densamma på grund av lagen för-

hindrades. Denna återlösningsskyldighet skulle dock icke gälla, därest avverkningsrätt upplåtits efter den 11 juni 1918 d. v. s. efter lagens ikraftträdande.

Då styrelsen har all anledning antaga och hoppas att den provisoriska lagen, som upphör att gälla den 1 juni 1919 kommer att prolongeras annu ett år, förmodar styrelsen att lagen kompletteras i ovan antydda sak.

Beträffande styrelsens finanser se efterföljande tablå.

Sammandrag av räkenskaperna för Skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län under år 1918.

Tillgångar vid årets början:

Inventarier		5,083: 93	
Frö		18,734: 68	
Kott		1,464: 75	
Plantörsbiträde		578: —	
Synekostnader		162: 97	
Förskotter		5,000: —	
Ombesörjda skogsodlingar		447: 58	
Innestående i Skaraborgs Ensk. Bank	20,224: 58		
» » Mariestads Sparbank	6,731: 60	26,956: 18	
		58,428: 09	
Avgår: Redogörarens fordran		15: 99	58,412: 10

Inkomster:

Statsanslag		7,296: —	
Landstingsbidrag		4,000: —	
Skogsvårdsavgifter		44,853: 07	
Försäljning av frö och plantor		2,952: 57	
Räntor		2,859: 39	61,961: 03
		Kronor	120,373: 13

Utgifter:

Inventarier		205: 60	
Skogsodling: kulturer, plantskolor	7,410: 82		
biträde	4,731: 16		
omkostnader	1,922: 58	14,064: 56	
Expeditioner		7,642: 67	
Dikningar		2,314: 45	
Reseersättningar		8,207: 65	
Avlöningar		10,544: 59	
Pension		675: 48	43,655: —
		Transport Kr.	43,655: —

Transport Kr. 43,655: —

Tillgångar vid årets slut:

Inventarier		5,113: 23	
Frö		13,669: 59	
Kott		2,066: 96	
Plantörsbiträde		402: —	
Synekostnader		162: 97	
Förskotter		400: —	
Ombesörjda skogsodlingar		1,107: 24	
Innestående i Skaraborgs Ensk. Bank	43,106: 44		
» » Mariestads Sparbank	10,702: 51		
» » Sydbanken	16: 67		
Fordran hos Hellidens Egendom	270: 35	54,095: 97	
		77,017: 96	
Avgår: Redogörarens fordran i kassan		299: 83	76,718: 13
		Kronor	120,373: 13

Mariestad i mars 1919.

För Skaraborgs läns Skogsvårdsstyrelse:

Gust. Barthelson.

Alf Winbladh.

Undertecknade, som i vederbörlig ordning blivit utsedda att granska Skaraborgs läns skogsvårdsstyrelses förvaltning och räkenskaper för år 1918, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande

Revisionsberättelse.

Av redovisningen för den förvaltning, som skogsvårdsstyrelsen avgivit för revisionsåret 1918 med däruti intagna sammandrag av räkenskaperna för det året, hava vi tagit del och kunna vitsorda, att sammandraget till alla delar överensstämmer med de av oss granskade räkenskaperna, i anledning varav vi med avseende å styrelsens verksamhet, dess ställning vid årets början och slut samt inkomster och utgifter under året hänvisa till dessa handlingar.

De vid styrelsens sammanträden förda protokoll hava vi genomläst och därvid icke funnit något att erinra emot desamma.

Siffergranskningen av räkenskaperna har verkställts av bankkamreraren V. Westberg härstädes. Därvid anmärkta mindre fel hava redan blivit rättade i innevarande års räkenskaper.

Då räkenskaperna i övrigt befunnits riktiga och behörigen verificerade samt styrelsen enligt revisorernas åsikt med nit och intresse fullgjort sitt uppdrag, få vi tillstyrka, att full ansvarsfrihet beviljas styrelsen för 1918 års förvaltning.

För siffergranskningen föreslås ett arvode av 75 kronor.

Mariestad den 17 juni 1919.

John Nelsén.
Av Kungl. Maj:t förordnad revisor.

A. O. E. Hedenstierna.
Av Hushållningssällskapet utsedd revisor.

K. G. Wallenius.
Av landstinget utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens inom Värmlands läns landstingsområde berättelse om 1918 års verksamhet samt om skogarnas tillstånd och skötsel.

I enlighet med Kungl. Förordningen om skogsvårdsstyrelser av den 24 juli 1903, får skogsvårdsstyrelsen inom Värmlands läns landstingsområde härmed avgiva redogörelse för sin verksamhet och förvaltning under år 1918, ävensom en kortfattad framställning om de enskilda skogarnas inom länet tillstånd och skötsel.

Styrelsens arbetssätt har under berättelseåret i stort sett fortgått efter samma principer som tidigare. De rådande kristidsförhållandena och tillkomsten av den i samband med dessa stående lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo den 28 juni 1918 hava emellertid föranlett viss rubbning och omläggning av verksamheten. Närmare redogörelse härför lämnas här nedan.

Styrelsens sammansättning har varit oförändrad. Såsom av Kungl. Maj:t utsedd ordförande har alltså fungerat bruksägaren m. m. Reinh. Geijer, Filipstad. Ledamöterna hava varit f. skogschefen m. m. Fr. Lovén, Karlstad, och f. kaptenen m. m. B. A. de Verdier, Gustavsfors, den förre utsedd av landstinget, den senare av hushållningssällskapets förvaltningsutskott. Suppleanter hava varit direktören m. m. Åke Ingeström, Varpnäs, utsedd av landstinget och bruksägaren m. m. Fr. Carnell, Koppoms bruk, utsedd av hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

Under året har styrelsen varit samlad till *fyra sammanträden*.

Såsom länsjägmästare och samtidigt sekreterare och kassaförvaltare har tjänstgjort e. jägmästaren Gunnar Fries samt som extra länsjägmästare e. jägmästaren Eric Darle.

Länsskogvaktaredistrikten hava nedanstående omfattning och innehavare:

Övre Älvdals distrikt, (länsskogv. K. Östberg, Sysslebäck), omfattar Älvdals härads övre tingslag samt Vitsands s:n;

Övre Fryksdals—Nedre Älvdals distrikt (länsskogv. C. J. Ek, Torsby) omfattar Älvdals härads nedre tingslag utom Sunnemo s:n, Fryksdals härads övre tingslag utom Vitsands s:n samt Lysviks s:n;

Jösse distrikt (länsskogv. C. Jakobsson, Arvika) omfattar Jösse härad och Gräsmarks s:n;

Nordmarks distrikt (länsskogv. Paul Karlsson, Årjeng) omfattar Nordmarks härad;

Näs—Gillbergs distrikt (länsskogv. A. Skogsberg, Seffle) omfattar Näs' och Gillberga härader;

Grums—Nedre Fryksdals distrikt (länsskogv. J. A. Samuelsson, Kil) omfattar Fryksdals härads nedre tingslag utom Lysviks och Gräsmarks s:nar, Grums härad samt av Kils härad St. Kils och Frykeruds s:nar;

Nedre Klarälvs distrikt (länsskogv. C. J. Hassel, Deje) omfattar Karlstads, Nyeds, Väse och Kils härader utom St. Kils och Frykeruds s:nar samt Sunnemo s:n;

Fernebo—Visnums distrikt (Aug. Carlsson, Kristinehamn) omfattar Fernebo, Ölme och Visnums härader.

Med skyldighet att efter länsjägmästarens order arbeta inom hela länet, oberoende av gällande distriktsindelning, har fr. o. m. den 26 okt. som extra länsskogvaktare varit anställd skogvaktaren Harald Sjöstedt med bostad i Ulvsby.

I och för den omedelbara ledningen av de skogsodlingsarbeten, som understötts av styrelsen i en eller annan form, voro under våren anställda *44 st. skogsplantörer.*

Då genom den provisoriska skogslagens tillkomst under hösten ansökningar om utsyningshjälp inkommo i sådan omfattning, att länsskogvaktarna omöjligt kunde ensamma medhinna alla dessa förrättningar, anlitades såsom biträde åt skogvaktarna 5 *st. utsyningsmän*, samtliga utbildade vid de av styrelsen under tidigare år avhållna utsyningskurserna.

Boställe åt länsskogvaktaren i Grums—Nedre Fryksdals distrikt har under året uppförts i Kils municipalsamhälle.

Å av styrelsen förvärvad fastighet i hemmanet Gunneby, Dalby s:n har uppförande av boställe åt länsskogvaktaren i Övre Älvdals distrikt under året påbörjats.

Som det arrenderade området i Årjeng, varå styrelsen alltsedan år 1908 haft sin därvarande plantskola förlagd, ej längre kan få av styrelsen disponeras, har styrelsen genom köp under berättelseåret förskaffat sig en lämpligt belägen fastighet av tillräcklig storlek för såväl plantskoleändamål som för uppförande av boställe åt länsskogvaktaren i Nordmarks distrikt.

Genom dessa under vart och ett av de senare åren utförda boställsbyggen är det styrelsens förhoppning att inom en nära framtid den betydelsefulla boställsfrågan för länsskogvaktarna skall vara på ett lyckligt sätt löst.

I föregående årsredogörelse har framhållits, hurusom styrelsen på Kungl. Maj:ts anmodan t. v. ställde sin personal till Bränslekommissionens disposition. Under förra hälften av berättelseåret upptogs sålunda persona-

lens tid i huvudsak av B. K:s arbeten. Under sommaren och hösten lösgjordes emellertid personalen allt mer från nämnda tillfälliga arbetsuppgift och blev i stånd att mera ägna sig åt sina ordinarie arbeten. Från hösten 1918 kan sägas, att hela personalen i verkligheten fullständigt återinrätt i skogsvårdsstyrelsens tjänst. Styrelsen ansåg sig ej kunna genom ett brådstörtat återkallande av personalen försvåra B. K:s arbeten inom länet. I och med berättelseårets utgång skulle emellertid kommissionen icke vidare äga att disponera över tjänstemännen.

Skogsupplysning.

I likhet med vad städse tidigare varit fallet, har tjänstepersonalen — länsjägmästarna och länsskogvaktarna — under sina resor sökt genom personlig påverkan intressera skogsägarna för en förbättrad skogsvård. Denna form av upplysningsverksamhet anser styrelsen, som vid tidigare tillfälle framhållits, vara den, som hittills visat de mest påtagliga resultaten. Verkningarna av densamma kunna nämligen bl. a. avläsas i den omfattning, vari särskilt de mindre skogsägarna hos styrelsen rekvirera bidrag till skogsodlingsarbeten samt biträde av styrelsens personal för utsyning av virke på lämpligaste sätt o. d.

Den tillfälliga lagen mot skogsskövling med dess stränga bestämmelser mot oförståndig avverkning medförde givetvis att skogsägarna i en omfattning som aldrig tillförene hörsammade skogsvårdsstyrelsens anmaning, att *före* avverkningarnas påbörjande, anlita styrelsens personal för erhållande av anvisning om den tillämnade avverkningens rätta utförande.

Under berättelseåret inkommo sammanlagt 459 st. skriftliga ansökningar om biträde av styrelsens personal för anvisning och råd i skogsvårdsfrågor. Av dessa ansökningar inflöto ej mindre än 408 st. under månaderna september—december, d. v. s. efter det den nya skogslagens tillkomst genom skogsvårdsstyrelsens försorg blivit bragt till skogsägarnas kännedom.

Genom ett synnerligen forcerat arbete av länsskogvaktarna och genom anlitande av de tidigare omnämnda utsyningsförmännens biträde vid mindre krävande utsyningar, hade före årsskiftet av dessa 459 anvisningsförrättningar ej mindre än 404 blivit utförda.

Vid en del av de inom länet förefintliga läroanstalterna för blivande jordbrukare har under 1918 undervisningen i skogshushållning upprätthållits genom styrelsens försorg. Sålunda har vid *lantbruksskolan å Varpnäs, lantmannaskolan å Älgå samt lantmanna- och folkhögskolorna i Moikom* under år 1918 undervisning i skogshushållning meddelats på skogsvårdskassans bekostnad. Vid skolorna på Varpnäs och Älgå äro 40 tim-

mar anvisade för detta ämne, och möjliggöres härigenom att med eleverna såväl teoretiskt å lärorummet som demonstrationsvis ute i marken behandla de viktigare kapitlen av skogsskötseln. Å Varpnäs deltaga eleverna jämväl årligen under sakkunnig ledning i skogsodlings- och utsyningsarbeten. Vid Molkomsskolorna bestod undervisningen endast i 10 timmars föreläsningar, huvudsakligen berörande återväxt- och beståndsvårdsåtgärder. Länsjägmästarnas tid medgav emellertid ej för dem att under året ombesörja hela ovanstående undervisning. På styrelsens uppdrag handhades därför undervisningen vid Varpnäs av extra jägmästaren Mac Lilliehöök och vid Älgå av jägmästaren Knut Sjöstedt.

Hushållningssällskapet har 1918 i likhet med under föregående år å olika platser inom länet anordnat *föreläsningskurser för mindre jordbrukare*. Vid tvenne dylika — i Gillberga och Borgviks s:nar — har undervisning genom styrelsens personal meddelats i skogsskötsel. Någon av länsjägmästarna har nämligen vid dessa kurser hållit 3 å 4 timmars föreläsningar i skogshushållning.

Den i tidigare berättelser nämnda föreläsaren Carl Asplund har under året företagit en föreläsningsturné inom Sunne, Lysviks och Fryksände socknar, varvid sammanlagt 10 föredrag hållits.

Av tidskrifterna »Skogen» och »Skogvaktaren» ha genom länsjägmästaren till intresserade under året utdelats resp. 200 och 100 exemplar.

Skogsodling.

Tillgången å användbar tall- och grankott inom länet var under vintern 1917—18 högst obetydlig.

Under berättelseåret inköptes sålunda endast 102.8 hektoliter tallkott. Då det ej ansågs lönande igångsätta klängningsarbete för ett så obetydligt kottparti, kom den vid Deje belägna fröklängningsanstalten att under hela berättelseåret stå utan användning.

Från styrelsens *plantskolor* i Deje, Seffle och Årjeng har under året utlämnats 689,150 st. för utplantering lämpliga plantor, därav 288,000 st. tall- och 401,150 st. granplantor.

Enligt å senhösten verkställd inventering funnos i plantskolorna vid berättelseårets slut följande antal plantor.

i Seffle	580,000 st. tall-	1,485,400 st. gran-			lärkpl.
» Deje	385,000 » »	1,107,000 » »			»
» Årjeng	275,000 » »	764,000 » »	1,700 st.		»
Summa	1,240,000 » »	3,356,400 » »	1,700 st.		»

S:a 4,598,100 st. plantor.

Framhållas bör emellertid att i ovanstående summa ingår över 2 millio-

ner granplantor, vilka för närvarande icke äro till utplantering användbara. Först till ett kommande år bliva de detta och till dess har man att räkna en rätt avsevärd decimering i antalet till följd av uppfrysning m. m.

Bidrag till och biträde vid skogsodling har under år 1918 tillhandahållits länets skogsägare på samma villkor som tidigare varit härför fastställda. Riklig tillgång på frö och plantor möjliggjorde för styrelsen att under året låta bidrag till skogsodlingarna utgå till alla dem, som hos styrelsen sökt dylikt bidrag och som voro därtill berättigade.

De rådande svåra tidsförhållandena, ej minst de uppdrivna arbetspriserna, utöva emellertid ett hämmande inflytande på skogsodlingarna. Som av nedanstående sammanställningar framgår, äro 1918 års skogsodlingsarbeten också jämförelsevis obetydliga.

Omfattningen av de under berättelseåret under ledning av skogsvårdsstyrelsens personal utförda skogsodlingsarbetena framgår av *tablå I*, av vilken synes, att *under år 1918 hava 162 st. skogsägare utsått 537,4 kg frö*, därav 285,4 kg tall- och 252 kg granfrö *samt utsatt 306,450 st. plantor*, därav 131,300 st. tall- och 175,150 st. granplantor, *varvid en ytvidd av 595,7 hektar skogsodlats*, därav 524,8 hektar genom sådd och 70,9 hektar genom plantering.

Av den sålunda skogsodlade arealen äro 574,6 hektar att hänföra till fullständig skogsodling och 21,1 hektar til hjälpkultur.

Ovanstående under ledning av skogsvårdsstyrelsens personal utförda skogsodlingar hava emellertid icke alla kommit i åtnjutande av *bidrag* från skogsvårdskassan. Rättighet till dylikt bidrag förverkas nämligen, såvida fröträd, om sådana funnits att tillgå å den avverkade marken och bort ställas för främjande av självföryngring, icke vid avverkningen kvarlämnats i tillräckligt antal ävensom om avverkningen inneburit skövling av ungskog. Bidrag i form av frö till nedsatt pris samt plantor och plantörsbiträde gratis lämnas sålunda ej till hyggen av detta slag, men har styrelsen ansett lämpligt, att till självkostnadspris tillhandahålla den skogsodlingsskyldige erforderligt frö- och plantmaterial ävensom plantörsbiträde. Dylika av vederbörande själva fullständigt bekostade, men av styrelsens plantörer ledda skogsodlingsarbeten, hava under år 1918 utförts å 19 st. avverkningstrakter om 97 hektar. Härvid ha 88,2 hektar skogsodlats genom sådd och 8,8 hektar genom plantering.

Även under år 1918 är det nästan uteslutande de mindre skogsägarna, som anlitat styrelsens hjälp för ledandet av skogsodlingsarbetena. De större skogsägarna hava nämligen numera nästan undantagslöst egen utbildad skogspersonal, varför sakkunnigt biträde för ledande av skogskulturerna här icke behöver anlitas.

Skogsägare som disponera egen skogspersonal erhålla — oaktat arbetena

icke utföras under direkt ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer — i mån av tillgång intill 20 kg. frö till nedsatt pris samt plantor gratis. Omfattningen av de skogsodlingsarbeten, som på så sätt *understötts* av skogsvårdskassan, framgår av *tablå II*, av vilken synes, att *under år 1918 av 28 st. skogsägare utsåtts 257,4 kg frö*, därav 215,7 kg tall- och 41,7 kg granfrö *samt utsatts 306,000 st. plantor*, därav 143,000 st. tall- och 163,000 st. granplantor, *genom vilka frö- och plantmängder en areal om 304,7 hektar beräknas hava blivit skogsodlad*, 230,2 hektar genom sådd och 74,5 hektar genom plantering.

Beträffande omfattningen av de högst betydande skogsodlingsarbeten, som de större skogsägarna — skogsbolagen — utan något som helst bidrag från styrelsens sida under året utfört, ser sig styrelsen i tillfälle lämna redogörelse i *tablå III*. Siffrorna i denna tablå äro häradsvis sammanställda med ledning av de på styrelsens begäran av vederbörande skogsägare benäget lämnade uppgifterna. Nämnda tablå visar, *att under år 1918 utan något som helst bidrag ur skogsvårdskassan inom länet å enskildas skogsmarker utsåtts 1,102,4 kg skogsfrö*, därav 475,7 kg tall- och 626,7 kg granfrö, *samt utsatts 1,795,600 st. plantor*, därav 631,900 st. tall- och 1,163,600 st. granplantor, *genom vilka frö- och plantmängder 1,795,7 hektar skogsodlats*.

I *tablå IV* hava tablåerna I—III sammanfattats och utvisar denna, att *under år 1918 å enskildas skogar inom Värmlands län skogsodlats tillhopa 2,096,3 hektar, vartill utgått 1,897,2 kg skogsfrö och 2,407,950 st. plantor*.

Skogsdikning.

Några med understöd ur skogsvårdskassan utförda torrläggningsarbeten i skogsmark finnas ej heller för det gångna året att redovisa. Med hänsyn till jordbrukets behov av all tillgänglig arbetskraft under sommaren ävensom till de abnormt uppdrivna arbetspriserna ansåg styrelsen sig ej under berättelseåret böra lämna bidrag till skogsvårdsarbeten av detta slag. Då emellertid skogsdikning för stora delar av länet enligt styrelsens mening måste anses såsom en skogsvårdsåtgärd av allra största betydelse, är det givetvis styrelsens avsikt, att så snart förhållandena det medgiva, ånyo på det kraftigaste understödja skogsdikningsarbeten å enskildas skogsmarker.

En del större skogsägare hava emellertid — trots det dikningsbidrag från styrelsens sida under året ej utgått — å sina skogsmarker utfört en del torrläggningsarbeten. På från styrelsen framställd begäran hava dessa skogsägare benäget inlämnat uppgift över omfattningen av dylika arbeten och finnas dessa uppgifter sammanställda i *tablå V*, av vilken framgår, att *utan bidrag ur skogsvårdskassan under 1918 nygrävts 115,776 löpmeter*

diken för en kostnad av 63,816:05 kronor och upprensats 164,798 löpmeter bäckar för 41,911:81 kronor eller tillhopa alltså torrläggningsarbeten utförts för en arbetskostnad av 105,727:86 kronor.

Som av ovanstående framgår, har årets dikningsarbeten för dessa skogsägare varit synnerligen kostbara. Medelpriset för löpmeter diken och upprensade bäckar belöper sig till ej mindre än resp. 55,1 och 25,4 öre. Som en jämförelse må nämnas att motsvarande siffror å samma skogsmarker under 1914 voro 23,3 och 14 öre.

Skogseldar.

Även under berättelseåret har styrelsen genom sin personal samt genom förfrågningar till de större skogsägarnas skogsförvaltningar sökt att för ernående av en fortlöpande statistik erhålla bästa möjliga uppgifter rörande förekomsten och omfattningen av *skogseldarna* inom länet. De inkomna uppgifterna finnas sammanförda i *tablå VI*, av vilken sålunda framgår att under 1918 inom länet av skogsbrand härjats 183 hektar skogsmark. Den genom elden uppkomna skadegörelsen har, som synes, uppskattats till sammanlagt 25,000 kronor.

Uppsikten över skogslagarnas efterlevnad.

Genom tillkomsten av lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo den 28 juni 1918 har denna del av skogsvårdsstyrelsens verksamhet högst väsentligt utökats.

Tillsynen över att 1903 års skogslags bestämmelser efterlevas, har styrelsen utövat på samma sätt som tillförene.

Med tillfredsställelse kan styrelsen även vid detta tillfälle vitsorda, att den alltjämt nästan undantagslöst härvid mötts av förståelse från skogsodlingsskyldigas sida.

I föregående årsredogörelse omnämnes, hurusom beträffande trenne avverkningstrakter frivillig överenskommelse om erforderliga skogsodlingsåtgärder icke kunnat träffas med de för återväxten ansvariga utan hade styrelsen sett sig för dessa fall nödsakad påkalla undersökning jämlikt § 2 i återväxtlagen. Samtliga dessa avverkningsmål hava under berättelseåret blivit slutligt avgjorda. I ett av fallen kunde med stöd av syneinstrumentet överenskommelse jämlikt § 3 ernås med den skogsodlingsskyldige. De två återstående fallen måste dragas inför domstol, då vederbörande avverkare icke ville foga sig efter synemännens föreskrifter rörande skogsodling av de äventyrade områdena. Genom under berättelseåret laga kraftvunnet utslag har emellertid häradsrätten ålagt avverkarna skogsodling enligt styrelsens yrkande.

Av de avverkningar, som utförts under vintern 1917—1918, är det — oavsett kalhyggen å sedan gammalt skogsvårdande skogsägares marker — endast 31 st. omfattande 390,5 hektar, som redan vid under berättelseåret företagna besiktningar befunnits utförda på sådant sätt, att direkta åtgärder för återväxtens tryggande ansetts nödvändiga. Fördelningen av dessa avverkningstrakter framgår av *tabla VII*. Över samtliga dessa hyggen hava under barmarkstid upprättats detaljerade beskrivningar, varjämte i de fall, där det för den fortsatta kontrollen från styrelsens sida ansetts behövligt, kartor upprättats, å vilka de äventyrade områdena inlagts.

Dessutom hava under året 93 st. beskrivningar över lagstridiga trakter, uppkomna genom tidigare avverkningar, omarbetats, kompletterats eller nyupprättats. Dessa beskrivningar avse kalhyggen med en sammanlagd areal av 490,2 hektar.

På grund av att återväxten genom lyckad skogsodling numera kan anses fullt tryggad, har styrelsen under berättelseåret sett sig i tillfälle från vidare åtgärder och tillsyn avskriva 292 st. lagstridigt avverkade hyggestrakter med en sammanlagd areal av 1,878 hektar.

Vid tillkomsten under sommaren av den provisoriska lagen mot skogsskövling vidtog styrelsen omedelbart kraftiga åtgärder för att göra den skogägande allmänheten underkunnig om lagens bestämmelser. Sålunda infördes i samtliga länets mer lästa tidningar kungörelsen om lagens tillkomst och innehåll, varjämte å alla lämpliga anslagstavlor inom länet särskilda kungörelser anslogos.

Under berättelseåret nödgades styrelsen i tvenne fall tillgripa utfärdandet av avverkningsförbud jämlikt § 4 och gällde båda dessa fall uppenbar ungskogsskövling. Det ena förbudet upphävdes emellertid redan under året, sedan betryggande säkerhet erhållits för att den fortsatta avverkningen skulle bliva i full överensstämmelse med lagens bestämmelser.

I ett flertal fall lyckades personalen, genom att framhålla den risk vederbörande utsatte sig för, få tillämnade avverkningar omlagda i rätt riktning, varför några förbud i dessa fall ej blevo behövliga.

Styrelsen anser sig böra framhålla, att om också denna nya skogslag är behäftad med vissa rätt väsentliga svagheter, densamma såsom ett provisorium måste anses hava verkat mycket gott och i rätt riktning. Särskilt betydelsefull har den visat sig vara för skyddande av ungskogen mot oförsvarliga rovhuggningar.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

Efterfrågan å de flesta virkessortiment har under berättelseåret varit stor. Virkespriserna hava härigenom hållit sig mycket höga, en omstän-

dighet som givetvis lockat till rätt så omfattande avverkningar. En välgörande motvikt mot alltför uppdrivna huggningar utgjorde emellertid den under året rådande bristen på arbetskraft samt de abnormt stegrade arbetspriserna. Den mindre jordbrukaren fäster nämligen gärna större avseende vid utgiftsposternas än nettobehållningens storlek. Mången skogsägare har sålunda av motvilja för att nu utbetala en hög arbetskostnad försummat att *rätt* utnyttja de möjligheter de under kristiden rådande goda avsättningsförhållandena å skogsprodukter erbjudit.

Mot det i föregående berättelse påtalade från såväl skogs- som jordbrukssynpunkt skadliga egendomsjobberiet har under året genom bl. a. den provisoriska lagen mot skogsskövling skapats en välbehövlig hämsko.

Även under förra delen av år 1918 pågingo inom länet B. K:s vedavverkningar. Rörande dessas betydelse, ej minst till väckande av skogsägarnas intresse för en rationell beståndsvård, anser sig styrelsen kunna utan tvekan vidhålla sitt i föregående årsberättelse avgivna omdöme.

Karlstad i april 1919.

Värmlands läns skogsvårdsstyrelse:

Reinh. Geijer.

Fr. Lovén. *B. A. de Verdier.*

Gunnar Fries.

Tabell 1.

Under ledning av skogsvårdsstyrelsens tjänstepersonal

Härad	Antal skogsägare	Frö		Plantor		Skogsodlad		
						Genom sådd		
		Tall kg	Gran kg	Tall st.	Gran st.	Fullst. hektar	Hjälp- hektar	Summa hektar
Älvdals	17	48,2	34,9	—	1,250	85,7		85,7
Fryksdals	29	38,7	29,6	1,200	6,900	52,2	3,4	55,6
Jösse	7	9,0	9,0	—	—	20,3	—	20,3
Grums	15	23,0	22,7	2,500	19,000	46,5	0,7	47,2
Nordmarks	4	1,7	3,5	7,000	8,700	4,3	1,0	5,3
Gillbergs	17	23,5	22,0	81,600	25,800	46,1	—	46,1
Näs	20	31,2	26,7	24,000	38,000	58,1	7,9	66,0
Fernebo	3	22,5	22,5	—	—	40,5	—	40,5
Nyeds	2	0,3	0,3	2,500	2,500	0,6	—	0,6
Kils	21	18,5	12,1	5,000	39,000	22,5	3,1	25,6
Karlstads	6	13,3	10,7	7,500	—	25,0	—	25,0
Väse	9	11,4	13,4	—	20,000	22,0	—	22,0
Ölme	4	12,2	12,6	—	—	28,0	—	28,0
Visnums	8	31,0	32,0	—	14,000	57,0	—	57,0
Summa	162	285,4	252,0	131,300	175,150	508,8	16,1	524,9

utförda skogsodlingsarbeten inom Värmlands län 1918.

mark			Dagsverken							
Genom plantering			vid sådden				vid planteringen			
Fullst. hektar	Hjälp- hektar	Summa hektar	Mans	Kvinns	Barn	Summa	Mans	Kvinns	Barn	Summa
0,3	—	0,3	504,8	134,5	42,1	681,4	7,7	—	—	7,7
2,8	0,1	2,9	347,5	67,5	50,0	465,0	28,0	19,0	8,0	55,0
—	—	—	66,0	3,0	11,0	80,0	—	—	—	—
3,0	1,8	4,8	200,5	12,5	63,0	276,0	60,0	11,0	57,0	128,0
3,5	0,5	4,0	19,0	5,0	7,0	31,0	62,0	—	15,0	77,0
21,0	1,4	22,4	218,1	55,0	52,0	325,1	57,0	229,0	105,0	391,0
16,0	0,5	16,5	192,0	59,0	52,5	303,5	82,5	24,0	92,0	198,5
—	—	—	35,0	149,0	145,0	329,0	—	—	—	—
1,1	—	1,1	8,0	—	—	8,0	12,0	—	4,0	16,0
11,2	0,5	11,7	143,0	21,0	8,0	172,0	81,4	41,6	63,6	186,6
—	0,3	0,3	51,0	27,0	64,0	142,0	10,0	—	8,0	18,0
4,0	—	4,0	69,0	9,0	34,0	112,0	13,0	32,0	38,0	83,0
—	—	—	94,0	19,0	39,5	152,5	—	—	—	—
3,0	—	3,0	137,0	59,0	54,0	250,0	28,0	31,0	22,0	81,0
65,9	5,1	71,0	2,084,9	620,5	622,1	3,327,5	441,6	387,6	412,6	1,241,8

Av skogsvårdskassan *understödda* skogsodlingsarbeten inom Värmlands län år 1918 under skogsägarnas egen ledning.

Härad	Antal skogs-ägare	Frö			Plantor			Skogsodlad mark		
		Tall kg	Gran kg	Summa kg	Tall st.	Gran st.	Summa st.	Sådd hektar	Plantering hektar	Summa hektar
Älvdals	3	29.5	9.0	38.5	—	—	—	34.5	—	34.5
Fryksdals	1	10.0	—	10.0	—	—	—	10.9	—	10.9
Jösse	8	54.0	5.2	59.4	—	—	—	56.4	—	56.4
Nordmarks	3	5.—	—	5.0	15,000	79,000	94,000	5.6	20.2	25.8
Gillbergs	1	—	—	—	30,000	31,000	61,000	—	12.1	12.1
Fernebo	7	69.1	13.5	82.6	98,000	43,000	141,000	62.4	39.6	102.0
Kils	2	26.0	3.0	29.0	—	—	—	29.0	—	29.0
Ölme	1	8.0	4.0	12.0	—	—	—	12.0	—	12.0
Visnums	2	13.0	7.0	20.0	—	10,000	10,000	20.0	2.0	22.0
Summa	28	215.7	41.7	257.4	143,000	163,000	306,000	230.2	74.5	304.7

Skogsodlingsarbeten utförda å enskildas skogar inom Värmlands län år 1918 *utan bidrag* ur länets skogsvårdskassa.

Härad	Frö			Plantor			Skogsodlad mark		
	Tall kg	Gran kg	Summa kg	Tall st.	Gran st.	Summa st.	Sådd hektar	Plantering hektar	Summa hektar
Älvdals	200,9	171,8	372,7	196,100	318,100	514,200	353,9	220,4	574,3
Fryksdals	18,3	26,2	44,5	15,600	32,800	48,400	43,5	23,0	66,5
Jösse	25,0	56,8	81,8	28,100	14,400	42,500	105,0	13,5	118,5
Nordmarks	7,3	0,8	8,1	6,000	—	6,000	11,7	1,1	12,8
Gillbergs	12,9	8,8	21,7	58,000		58,000	23,5	24,0	47,5
Fernebo	141,3	223,8	365,1	79,500	261,700	341,200	494,2	113,5	607,7
Nyeds	23,6	34,8	58,4	132,800	72,200	205,000	58,8	37,3	96,1
Kils	34,5	86,2	120,7	107,400	426,200	533,600	144,0	95,0	239,0
Karlstads	5,2	9,3	14,5	8,400	36,200	44,600	12,9	6,0	18,9
Väse	6,7	8,2	14,9	—	2,000	2,000	13,0	0,5	13,5
Summa	475,7	626,7	1,102,4	631,900	1,163,600	1,795,500	1,261,4	534,3	1,795,7

Tabell IV.

Sammandrag över å enskildas skogar inom Värmlands län utförda skogsodlingsarbeten år 1918.

Härad	Kilogram frö			Plantor			Skogsodlad mark		
	Tall	Gran	Summa	Tall st.	Gran st.	Summa st.	Sådd hektar	Plantering hektar	Summa hektar.
Älvdals	278.6	215.7	494.3	196,100	319,350	515,450	474.1	220.7	694.8
Fryksdals	67.9	55.8	123,7	16,800	39,700	56,500	110.0	25.9	135.9
Jösse	88,2	71.0	159.2	28,100	14,400	42,500	181.7	13.5	195.2
Grums	23,9	22.7	46,6	2,500	19,000	21,500	47,2	4,8	52.0
Nordmarks	14.0	4.3	18.3	28,000	87,700	115,700	22,9	25.0	47.9
Gillbergs	36.4	30.8	67,2	169,600	56,800	226,400	69,6	58.5	128.1
Näs	31,2	26,7	57.9	24,000	38,000	62,000	66,0	16,5	82.5
Fernebo	232,9	259,8	492,7	177,500	304,700	482,200	597,1	153.1	750.2
Nyeds	23,9	35,1	59,0	135,300	74,700	210,000	59.4	38.4	97,8
Kils	79.0	101,3	180,3	112,400	465,200	577,600	199.5	106.7	306.2
Karlstads	18,5	20,0	38,5	15,900	36,200	52,100	37.9	6.3	44.2
Väse	18,1	21,6	39,7	—	22,000	22,000	35,0	4.5	39.5
Ölme	20,2	16,6	36,8	—	—	—	40,0	—	40.0
Visnums	44,0	39,0	83,0	—	24,000	24,000	77,0	5,0	82,0
Summa	976.8	920,4	1,897,2	906,200	1,501,750	2,407,950	2,016.5	679.8	2,696.3

Tablå V.

Diknings- och bäckrensningsarbeten utförda å enskildas skogar inom Värmlands län år 1918 (utan bidrag ur länets skogsvårdskassa).

Härad	Löpmeter		Kostnad			
	Diken	Bäckrensning	Dikning		Bäckrensning	
			Kr.	öre	Kr.	öre
Älvdals	94,398	148,123	45,051	21	37,927	22
Fryksdals	11,845	6,763	4,538	33	1,790	65
Jösse	448	838	334	—	167	60
Nordmarks	505	163	212	20	22	08
Gillbergs	1,649	—	758	80	—	—
Fernebo	11,371	9,156	3,977	91	1,420	15
Nyeds	—	95	—	—	47	50
Kils	2,386	2,431	884	31	707	84
Summa	122,602	167,569	55,756	76	42,083	04

Tablå VI.

Sammandrag över detaljbeskrivna avverkningstrakter uppkomna under avverkningsåret 1917—1918.

Härad	Stycken	Hektar
Älvdals	15	121,5
Fryksdals	3	61,0
Jösse	2	10,5
Nordmarks	1	2,5
Gillbergs	3	97,0
Nyeds	2	11,0
Väse	2	53,0
Ölme	2	19,0
Visnums	1	15,0
Summa	31	390,5

Tabell VII. **Skogseldar inom**

Plats där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag angivna i tiondelar, där elden uppkom	Areal skogsmark, som övergicks av elden	Den brunna skogens medelålder
Socken	By	Kilometer				Har	
1	2	3	4	5	6	7	8
N:a Finnskoga	Gunnarsby utskog	3—4 km från Brattmon	31 maj	Enligt allmän mening anlagd	0,8 tall, 0,2 gr.	35	60
»	»	3 km. från Tjärbacksstrand	25 »	» »	tall	2	60
Dalby	Långav	10 km fr. Långav	juni	Åskslag	gran	6	100—150
»	Backa	15 » » Backa	»	»	»	35	25—150
Ekshärad	Sölje	6 » » Sölje	4 juni	»	0,3 tall, 0,7 gr.	21,5	30—40
»	»	7 » » »	7 »	»	0,6 tall, 0,3 gr. 0,1 löv	21	70
»	Våle	2 » » Solberg	7 »	»	tall	0,15	60
»	Nästorp	2 » Skålviken	25 maj	Efter stubbr. kvarlglödande stubin	»	0,4	70
Gustav Adolf		3 km fr. Geijersholm	16 juni	Gnistor fr. loket	»	1,6	90-årigt överbest. 10-årigt und.-best.
Sunne	N:a Näs	1 km fr. Näs	maj	Ljungkörning	»	0,9	30
Ö:a Emtervik	L. Boanäs	1 » » L. Boanäs	juli	Kaffekokning	»	8	Delvis avverk.mark
Gunnarskog	Bortan	6 km fr. Bortan	»	Oförsiktighet av flottningsmanskap	0,8 tall, 0,2 gr.	1	65
Elgå	Elgå Br:s skog	3 » » Ottersbyn	20 juni	Oförsiktighet av fiskare	0,3 tall, 0,7 gr.	0,5	70
Brattfors		1,5 km fr. Dalbotorp	20 maj	Gnistor fr. loket	0,5 tall, 0,2 gr. 0,3 löv	1	35
Nordmarks	—	1,5 km fr. Stjälpet	6 juni	Åskslag	gran	0,5	60
»	—	0,8 km fr. Mårtenshöjd	»	»	tall	0,48	18
Kroppa	Åskogen	2 km fr. Åskogen	»	»	0,4 tall, 0,3 gr. 0,3 löv	47,85	40
					Summa	182,88	—

Värmlands län år 1918.

Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet Kronor	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar och dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad Kronor	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad Kronor	Med anledning av skogseldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder	Anteckningar
9	10	11	12	13	14
15,000	Manskap	1,200	16,200		
600	»	100	700	—	
200	»	634	834	—	
—	»	600 dagsverken		—	
4,000	»	700	4,700	—	I arealen ingår 10 hektar imp. (berg). En person som trots att han var i omedelbar närhet av brandstället vid eldens uppkomst underlät att ingripa anmäldes av brandfogden för landsfiskalen i och för åtals anställande; resultat okänd.
3,000	»	1,599	4,599	—	
200	»	6	206	—	
400	—	93,60	493,60	—	Elden uppkom på ett hygge med torrt ris och spred sig sedan till ett bestånd, där trädslagsblandningen var 0,3 tall, 0,7 gran.
215	Manskap	54,55	269,55	—	
200	Mot myr	—	200	—	
300	»	—	300	—	Småskog efter avverkningen.
200	Manskap	20	220	—	De som förorsakade elden fingo betala halva släckningskostnaden.
400	»	440	840	—	
200	»	81	281	—	
60	»	40	100	—	
80	»	50	130	—	
—	Begränsning mot myr, samt manskap därav 200 militärer	7,261,90	7,261,90		Någon beräkning av skadan utöver tillväxtförlusten och någon ökad arbetskostnad, kan ej göras, då allt virket nu i vinter tillvaratagits.
25,055	—	12,280,05	37,335,05	—	

Berättelse

över verkställd granskning av Värmlands läns skogsvårdsstyrelses räkenskaper och förvaltning år 1918.

Den ekonomiska ställningen under revisionsåret framgår av följande tablå:

Inkomster:

Behållning från år 1917	102,030: 80	
Skogsvårdsavgifter	224,228: 15	
Statsanslag	8,450: —	
Räntor	5,076: 02	
Skogsfrö	6,948: 80	
Plantor	565: 45	
Plantörsbiträde	1,219: 46	
Inventarier	264: 10	
Synekostnader	6: —	
Tomkott	6: —	
Diverse	3,887: 37	352,682: 15
	Kronor	352,682: 15

Utgifter:

Styrelsens resekostnader	688: 60	
Länsjägmästarnes arvoden	5,891: 56	
» resor	3,343: 95	
Länsskogvaktarnes arvoden	13,568: 73	
» resor	6,822: 60	30,315: 44

Skogsodling:

Inköp av skogsfrö	1,500: —	
Plantskolorna	5,345: 61	
Fröklängning	483: 63	
Kottuppköp	620: 29	
Kottfrakter	153: 15	
Plantörernas arvoden	4,291: 25	
» resor	1,351: 85	
Diverse skogodlingskostnader	2,571: 28	16,317: 06
Litteratur och undervisning		3,410: —
Inventarier		47: 50
» underhåll och reparationer		323: 95
	Transp. Kr.	50,413: 95

	Transp. Kr.	50,413: 95
Annonser och tryck		2,089: 72
Syne- och rättegångskostnader		297: 73
Fastigheterna		26,253: 12
Expedition och skrivmateriel		314: 70
Telegram och telefonavgifter		532: 23
Diverse frakter		271: 20
Hyror och arrenden		1,350: —
Upprättande av skogsv. avgiftslängder		2,198: 06
Diverse		6,174: 92

Behållning till år 1919:

Å deposition i Värmlands Enskilda bank	10,000: —	
Å kapitalräkning i d:o	251,409: 25	
Å giroräkning i d:o	609: 92	
Kontant	767: 35	262,786: 52
	Kronor	352,682: 15
Härtill kommer upplupna bankräntor		14,139: 55

Skogsvårdsstyrelsens värdehandlingar, som förvaras i kassafack i Värmlands Enskilda bank, äro inventerade och befunna i överensstämmelse med räkenskaperna. Verifikationerna äro granskade och befunna i god ordning.

Revisorerna hava tagit del av styrelsens berättelse över dess verksamhet och vid dess sammanträden förda protokoll och få, med hänvisning till berättelsen, vitsorda, att styrelsen alltjämt med största nit och framgång verkat för främjandet av de intressen, vilkas vårdande blivit densamma anförtrott.

Då mot räkenskaperna och deras verificerande icke förekommit någon anmärkning, få revisorerna hemställa, att full och tacksam ansvarsfrihet lämnas Värmlands läns skogsvårdsstyrelse och dess kassaförvaltare för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 22 maj 1919.

L. W. Bergström.
Av Kungl. Maj:t förordnad.

R. Wikström.
Av landstinget utsedd.

C. W. L. Lennartson.
Av hushållningssällskapet utsedd.

Skogsvårdsstyrelsens inom Örebro läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Jämlikt föreskrift i Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1905 får skogsvårdsstyrelsen inom Örebro läns landstingsområde härmed vördsamt avgiva berättelse för år 1918.

Styrelsens sammansättning.

Styrelsen har under året förlorat en mångårig ledamot, i det bruksägaren och riddaren, ledamoten av riksdagens första kammare Ivan Svensson, vilken alltsedan 1 januari 1905 tillhört styrelsen, avlidit den 14 maj.

Efter honom valde landstinget till ledamot i skogsvårdsstyrelsen riksdagsmannen och riddaren A. P. Gustafsson, som förut i många år varit styrelsesuppleant. Till suppleant för honom valdes godsägaren och riksdagsmannen P. Ödström, Hammar. I övrigt har styrelsen haft lika sammansättning som under föregående år.

Tjänstemän och tillsyningsmän.

Länsjägmästaren och kamreren hava varit samma personer, som under föregående år.

Under året har styrelsen inrättat ett nytt länsskogvaktaredistrikt, Örebro distrikt, och till ordinarie länsskogvaktare i detsamma antagit e. kronojägaren Georg E. Emanuel Karlsson med bostadsskyldighet i Örebro.

I samband härmed reglerades de övriga länsskogvaktaredistrikten, och omfattar nu:

Örebro distrikt, länsskogvaktare G. E. Karlsson: Eker, Kil, Hovsta, Axberg, Ringkarleby, Glanshammar, Lillkyrka, Edsberg, Hidinge, Knista, Tångeråsa, Almby, Ekeby, Gräve, Gällersta, Kräklinge, Längbro, Mosjö, Norrbyås, St. Mellösa, Kvistbro, Tysslinge, Täby och Vintrosa socknar.

Frövi distrikt, länsskogvaktare P. O, Karlsson: Ervalla, Näsby, Götlunda, Ödeby, Fellingsbro och Linde socknar.

Karlskoga distrikt, länsskogvaktare V. Olsson: Nysund, Skagershult, Bjurkärn, Karlskoga, Järnboås, Viker och Nora socknar.

Pålsboda distrikt, länsskogvaktare K. A. Engström: Asker, Askersund, Bo, Bodarne, Hackvad, Hallsberg, Hammar, Hardemo, Kumla, Lerbäck, Lännäs, Sköllersta, Snavlunda, Svennevad och Viby socknar.

Kopparbergs distrikt, länsskogvaktare M. Fredriksson: Grythyttehed, Hellefors, Hjulsjö, Ljusnarsberg och Ramsbergs socknar.

Fröklängningsanstalten i Frövi förestås alltjämt av länsskogvaktaren i distriktet, P. O. Karlsson.

Till varje länsskogvaktaredistrikt, med undantag av Örebro distrikt, hör en plantskola, som står under länsskogvaktarens i distriktet direkta skötsel och kontroll.

Förutom ovan nämnda ordinarie länsskogvaktare har styrelsen antagit skogvaktarne Sven Berglund och Gottfrid E. Pettersson till extra länsskogvaktare tillsvidare under året och även i enstaka fall vid gallringsstämplingar anlitat hjälp från andra kompetenta personer.

Skogsvårdsstyrelsens expedition.

Styrelsens expedition har under berättelseåret alltjämt varit förhyrd till Fabriksgatan 5, då styrelsen på grund av den stora bostadsbristen icke lyckats erhålla en rymligare och lämpligare lokal.

Expeditionen har hållits öppen för allmänheten vardagar kl. 10—2.

Skogsvårdskommittéer.

Skogsvårdskommittéer finnas i 22 av länets socknar.

Styrelsens sammanträden.

Styrelsen har under berättelseåret varit samlad till 3 st. sammanträden, nämligen den 15 april, 12 september och 18 december, och hava vederbörliga protokoll förts vid dessa sammanträden.

Bland beslut av mer allmänt intresse kan för året antecknas:

1) Att åter i full utsträckning återtaga sin verksamhet sedan såväl länsjägmästaren som länsskogvaktarne i maj månad fingo tillfälle att lämna sina anställningar hos Bränslekommissionen.

2) Att fullständigt omreglera länsskogvaktarnes löneförhållanden och i samband därmed tillerkänna personalen 33,33 % dyrtidstillägg.

3) Att avstyrka Wennerströms m. fl. motion n:r 283 i riksdagen om överflyttande av Bränslekommissionens verksamhet på skogsvårdsstyrelserna.

4) Att med anledning av lagen den $^{28}/_{6}$ 1918 angående tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog i enskild ägo högst väsentligt utvidga sin verksamhet.

5) Att icke för år 1919 begära anslag av Örebro läns landsting.

6) Att för år 1919 lämna ökade bidrag till skogsodlingar och dikningar inom länet.

Av ovanstående beslut synes, att styrelsen nu velat återknyta sin verksamhet vid den punkt, där densamma under föregående berättelseår avbröts genom nödtvånget för styrelsen att lämna sin personal till Bränslekommissionens förfogande.

Med stöd av en bättre ekonomi har styrelsen nu kunnat vidtaga diverse kostsamma och personalkrävande utvidgningar i arbetsplanen.

Genom sin ökade personal och ökad upplysningsverksamhet har styrelsen nu särskilt sökt komma därhän, att ägarne av mindre skogar i länet, vilka icke hava tillgång till egen skoglig personal, skola i vidaste mån anlita styrelsens personal för råd och anvisningar samt utstämplingar av skog, innan köp, försäljning eller avverkning av densamma kommer till stånd. Styrelsen har med andra ord slagit in på vägen att hellre genom ökad upplysningsverksamhet förebygga sådana avverkningar, som strida mot såväl lagen av den $^{24}/_{7}$ 1903 angående vård av enskildes skogar som ock mot lagen den $^{28}/_{6}$ 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog i enskild ägo än att med den makt lagen ger söka straffa de försumliga avverkarne.

Åtgärder för spridande av kunskap i skogsvård.

I samband med övriga resor inom länet ha såväl länsjägmästaren som länsskogvaktarne, de extra lika väl som de ordinarie, ålagts att städse söka komma i närmare beröring med skogsägarne och uppmanats att framförallt eftersträva att ute i skogarna komma till tals om skogsvårdsfrågor och att påvisa de åtgärder, som ur skogsvårdssynpunkt i varje fall erfordras. Särskilt har alltid framhållits fördelen för skogsägarne att i allt som rör skogens vård anlita biträde av skogsvårdsstyrelsen.

Om de förmåner med bidrag och biträden av personalen, som styrelsen lämnar länets skogsägare, har utförlig annons varit införd i länets samtliga dagliga tidningar, varjämte styrelsens kungörelser härom utdelats till skogsvårdskommittéerna och ett antal andra personer.

Sakkunnigt biträde med skogens skötsel och vård, utstämpling och gallring av skog samt anvisningar för planläggande av avverkningar eller för bestämmande av de åtgärder, som kunna vara erforderliga å avverkade skogsmarker ha efter rekvisition lämnats kostnadsfritt så långt

personalens tid medgiver, skolande dock sökanden lämna styrelsens tjänstemän fri kost och logi samt skjuts, om så erfordras, från och till närmaste station eller ångbåtsbrygga eller närmaste förrättningsställe intill ett maximiavstånd av 2 mil.

Styrelsen har haft glädjen se intresset för dessa skogsvårdsarbeten växa raskt under det gångna året, varom rekvisitionernas antal bära vittne.

Inalles hava 181 st. rekvisitioner av dylikt sakkunnigt biträde inkommit till styrelsen under året, och hava 129 st. kunnat utföras medan 13 st. återkallats av en eller annan anledning och 39 st. inkommit så sent att de icke medhunnits. Vinterns sena inträde medförde nämligen att avverkningarna först kunde påbörjas strax före jultiden, och då kommo också rekvisitionernas flertal. Genom styrelsens försorg har på detta vis genomgallrats 1,364 har ungskogar, utstämplats 123,942 st. timmerträd och utlagts trakthuggning å 241,50 har, varjämte enbart råd och anvisningar utan utstämpling lämnats angående c:a 2,225 har.

Härvid synes särskilt böra anmärkas, att stamräkning och värdering av skog endast i undantagsfall utföres annat än i samband med utstämpling av skogen ifråga. I de undantagsfall, då annan stamräkning skett, har det varit fråga om en eller annan lantmäteriförrättning, där styrelsen genom att lämna biträde av sin personal velat öva inflytande på ståndskogslikvidens verkställande efter möjligast skogsvårdsenliga metoder.

Under våren anordnade styrelsen på olika platser i länet undervisning i skogsodling för de personer, som ville utbilda sig till skogsplantörer. Styrelsen bekostade fri undervisning samt ersättning till plantören för uppehället under tiden jämte fria resor. De utbildade plantörerna anställdes efter genomgången utbildning såsom arbetsförmän vid styrelsens kulturarbeten under våren.

Styrelsen har under året icke kunnat upprätthålla undervisning vid alla lantmannaskolorna i länet. Styrelsens länsjägmästare var nämligen under lästerminen på våren i Bränslekommissionens tjänst och kunde icke själv medhinna undervisningen, och icke heller fanns annan kompetent föreläsare att erhålla till mer än en skola, nämligen länets lantmannaskola vid Kävesta. Där lämnade emellertid styrelsen fri undervisning, omfattande 20 timmars föreläsning i skogskunskap samt ett par dagars exkursion och övning ute i skogen med stämpling, mätning och taxering. Som föreläsare hade styrelsen engagerat e. jägmästaren B. R. Blohm, Örebro. Samtliga elever vid alla lantmannaskolorna i länet ha gratis erhållit en lämplig inbunden lärobok ävensom en del broschyrer och annan facklitteratur samt tabeller och författningssamling. Till skolornas bibliotek har inköpts en del skogslitteratur.

Under berättelseårets senare del har fri undervisning utlovats samtliga lantmannaskolor, men föreläsningarna ha ännu ej börjats före årsskiftet.

En stor mängd skogslitteratur har dessutom utdelats under året. Denna skogslitteratur har huvudsakligen utgjorts av Skogsvårdsföreningens folkskrifter samt tidskrifterna »Skogvaktaren» och »Skogen». Emellertid ser sig styrelsen nödsakad nu beklaga bristen på populära, lättfattliga och lättlästa tidskrifter, tidningar och böcker, som väl passa för ägare av mindre skogsmark inom länet.

För att i viss mån bidraga till en förbättrad hagmarksvård och deltaga i kampen mot skogsbetet, har styrelsen jämväl under året utdelat ett stort antal av Hegarts »Betesskötsel» och Elofsons »Lönande betesdrift», varjämte styrelsen icke försummat något tillfälle att draga i härnad mot skogsbetet, som alltjämt florerar, enkannerligen i Bergslagen, varemot skogsägarne i landsbygden så smaningom synas börja få sina ögon öppnade för dess skadlighet.

I avsikt att sporra intresset för skogsvård och samtidigt belöna goda skogsvårdare inom länet har styrelsen under året beslutat tilldela sitt diplom för god skogsvård till bergsmannen A. G. Andersson, V:a Löa, Rällså, bergsmannen Johannes Larsson, Mårtensgård, Rällså, samt skogvaktaren M. O. Carlsson, Sickelsjö.

Tvenne av styrelsen inköpta stubbrytningsmaskiner ha under året varit utlånade till ägare av mindre skogsegendomar inom länet. Styrelsen har i samband med skogsvårdsarbetet velat på detta sätt i någon mån bidraga till ett allmännare tillvaratagande av stubbvirket från hyggena. De båda stubbrytningsmaskinerna ha utlånats avgiftsfritt.

Skogsodling.

Årets kulturer.

Styrelsen har under året erbjudit inom länet boende skogsägare, som anlita styrelsens personal vid kulturarbeten, i stort sett samma bidrag vid skogsodlingarna, som under fjolåret.

För kultur av kalmarker, uppkomna före 1905, alltså före skogsvårdslagens tillämpning, har styrelsen erbjudit varje skogsägare inom länet fritt frö, plantor och arbetsledning jämte kontant bidrag till arbetskostnaderna, kronor 10: 00 pr tunnland vid sådd och kronor 12: 50 vid plantering. För erhållande av dessa bidrag har dock styrelsen fasthållit vid den fordran, att den skogsodlade marken skall skyddas mot betesdjurens skadegörelse och kräver återbetalning av det kontanta bidraget eller ock att skogsägaren på egen bekostnad reparerar skadan, om sådan göres

på dessa kulturer. Styrelsen har emellertid under året haft glädjen att icke i något enda fall behöva kräva sådan gottgörelse, utan hava kulturerna, så vitt det hittills kommit till styrelsens kännedom, allestädes väl skyddats.

Det har emellertid visat sig, att det hittillsvarande kontanta bidraget icke kan tillräckligt stimulera till plantering, som vid kultivering av dessa av ålder gamla kalmarker är betydligt att föredraga framför den visserligen billigare sådden, varför styrelsen för nästa år beslutat lämna ett högre kontant bidrag vid plantering.

Beträffande kalmarker, uppkomna efter 1 januari 1905, har styrelsen erbjudit fritt frö, plantor och arbetsledning i mån av tillgång till de skogsägare, som följt styrelsens anvisningar vid avverkningens utförande eller i övrigt utfört avverkningen på skogsvårdsenligt sätt.

Å större skogsegendomar, där skogsodlingsarbetet utföres med kompetent egen arbetsledning, har styrelsen efter prövning i varje särskilt fall erbjudit sig att, uppå ansökan därom, kostnadsfritt lämna frö och plantor i mån av tillgång. Styrelsen har dock begärt, att vederbörande efter kulturens slut skola med intyg från skogsförvaltningen eller räkenskapsutdrag styrka, att fröet och plantorna använts till skogskultur inom länet och därvid samtidigt uppgiva arealen skogsodlad kalmark.

I övrigt har styrelsen under året bibehållit sina förutvarande föreskrifter rörande skogsodlingens utförande, där bidrag i en eller annan form lämnats från styrelsen.

Priset å tallfrö, som utlämnas till skogsodling inom länet, bestämdes till 10 kronor pr kg och å granfrö till 3 kronor pr kg.

För 2-åriga oomskolade plantor från styrelsens plantskolor begärdes 2 kronor pr tusen st. och för 2-åriga oomskolade granplantor 2: 50 kronor pr tusen st.

Omskolade plantor försåldes icke.

Kulturerna började i slutet av april månad och voro i regel avslutade före midsommar. Arbetskraftens dyrhet försvårade i hög grad kulturarbetena, men dock icke i så hög grad som bristen på matvaror. Svårigheten att anskaffa föda åt arbetare och plantörer utövade ett ytterst hämmande inflytande på vårens kulturer, och flera skogsodlingar, som bort utföras under berättelseåret, måste av detta skäl uppskjutas till nästinstundande vår.

Trots en till synes ogynnsam försommar förefaller det — såvitt man vid vinterns inträde kunde avgöra — som om resultatet av vårens sådder varit mycket gott. De tidigast på våren gjorda sådderna blevo icke alltid fullständigt lyckade, alldenstund försommarens torka förbrände en del av de nyss uppkomna groddarna, men de senare kulturerna tyckas

däremot allestädes ha lyckats ovanligt väl, och det har även konstaterats, att en hel del av det under fjolårets kulturer utsådda fröet, som då ej kom upp, nu under berättelseåret grott och kommit väl upp. Planteringarna hava icke under berättelseåret lyckats lika väl som sådderna, och då detta även kunde förutses, sedan torkan inträtt, avbrötos alla planteringar och ersattes där det var möjligt med sådder, vilka, som nämnts, synas väl lyckade.

Med biträde av styrelsens egen arbetsledning utsåddes inom länet 298,10 kg tallfrö och 285,05 kg granfrö samt utsattes 21,250 st. tall- och 23,250 st. granplantor.

150 st. skogsägare erhöllo under året biträde med kulturarbetet av styrelsens personal, och skogsodlades därvid 689,35 har genom sådd och 18,05 har genom plantering. Av dessa arealer voro 96,25 har kalmarker uppkomna före 1905.

Till kultivering av dessa sistnämnda äldre kalmarker utbetalade styrelsen utfästa kontanta bidrag med 1,967: 25 kronor.

Den under ledning av styrelsens personal utförda skogsodlade arealen fördelar sig sålunda på de olika länsskogvaktaredistrikten:

Pålsboda	distrikt	301,70	har
Karlskoga	»	98,00	»
Frövi	»	233,80	»
Kopparbergs	»	74,50	»

Till dessa kulturer användes:

2,297	st.	mansdagsverken
1,597,5	»	hjondagsverken
1,894	»	barndagsverken och
482	»	plantörsdagsverken.

Till skogsodling inom länet utlämnades dessutom 112,50 kg tallfrö och 361,80 kg granfrö samt 190,300 st. tallplantor och 423,125 st. granplantor. Detta frö och dessa plantor blevo enligt uppgift använt och utsatta inom länet vid vårens kulturer, och torde med dem hava skogsodlats 593 har genom sådd och 122,50 har genom plantering, eller inalles 715,50 har.

Med bidrag i en eller annan form från styrelsen utfördes således skogsodling på inalles c:a 1,405 har kalmarker.

Till avnämare utom länet kunde inga plantor försäljas.

Kottinköp, fröklängning och skogsfrö.

Några inköp av kott skedde icke under året. Däremot insamlades en del björkfrö.

Fröklängning ägde icke rum. Någon oklängd kott finnes icke inneliggande i lager.

Styrelsens förråd av tallfrö var knappt, och då nämnvärd tillgång å tallkott icke syntes bli inom länet och allmän knapphet å tallfrö inom hela landet befarades, såg sig styrelsen nödsakad inköpa det parti av 200 kg tallfrö, som erbjöds med härstamning från Bergslagen.

Fröbehållningen vid årsskiftet utgör:

214,80 kg tallfrö och
1,745,09 » granfrö.

Fröet förvaras i plåtkanistrar i styrelsens cementerade frökällare vid Pålsboda, där under året inletts elektrisk ledning och möjliggjorts att medelst elektrisk uppvärmning reglera temperaturen och skydda fröet mot för groningsenergien riskabla större temperaturväxlingar.

Grobarheten var

för tallfrö av egen klängning år 1916 86 %
» » inköpt 65 %
» granfrö av egen klängning år 1916 93 %.

Plantskolorna.

Den nyanlagda plantskolan vid Bånghammar har under berättelseåret något utvidgats, medan övriga plantskolor brukats i ungefär lika utsträckning, som under föregående åren.

Bristen på konstgödsel under krigsåren har visat sina verkningar, i det att plantorna voro osedvanligt små.

Den förut verkställda jordanalysen, som utvisade nödvändigheten av betydande jordförbättring i synnerhet vid Frövi plantskola, har nödvändiggjort påförande av sand å den hårda lerjorden.

Omöjligheten att forcera vårens skogsplantering inom länet, varom förut berättats, ävensom omöjligheten att utom länet försälja några plantor trots ytterst reducerade priser medförde förluster i alla plantskolorna utom vid Strömtorp. Styrelsen utbjöd stora partier plantor kostnadsfritt till alla ägare av större skogsbruk i länet, utan att det oaktat kunna placera på långt när alla oomskolade plantor, som avsetts för vårens kulturer. Då ett sådant förhållande emellertid förutsetts på grund av de under krigsåren skapade arbets- och matförhållandena, hade så lågt bokföringsvärde under fjolåret åsatts det ingående plantförrådet, att den bokförda förlusten — utan att avskrivningar behövt tillgripas — blir ganska liten.

Plantskoleskötseln visar följande resultat vid de olika plantskolorna:

Plantskolans namn	Utlämnade skogsplantor			Utlämnade prydnadsträds telningar	Vinst kr.	Förlust kr.	Summa förlust kr.
	Tall	Gran	Löv				
Frövi	8,000	23,800	—	1,560	—	183.76	
Strömtorp	101,000	313,925	—	50	589.18	—	
Pålsboda	102,550	92,675	—	24	—	618.65	
Bånghammar	—	15,000	—	—	—	166.95	
Summa	211,550	445,400		1,634	589.18	969.36	380.18

Plantorna voro vid vinterns inbrott, på grund av den förut påtalta gödningsbristen, visserligen relativt småvuxna, men sågo i övrigt synnerligen friska och bra ut.

Besprutning av tallplantorna har skett som vanligt.

Bristen på björkplantor har styrelsen förgäves sökt fylla genom inköp. Ingenstädes funnos björkplantor att köpa, vare sig i Sverige eller Danmark.

Sådd av björkfrö har under hösten skett på flera olika metoder, och hoppas styrelsen därför, trots brist på särskilt lämplig jord för björkkultur, att till nästkommande år erhålla ettåriga björkplantor.

Plantskolorna äro nu omgivna av unga granhäckar, som genom klippning göras möjligast täta, och hoppas styrelsen att dessa häckar skola skydda plantskolorna för kringflygande ogräsfrö.

Häckplantor av gran samt diverse prydnadsträd av ask, ek, bok, lönn, björk, ädelgran och diverse utländska tallar finnas till salu.

Utsått i plantskolorna våren 1918:

vid Frövi	plantskola	9,20 kg	tallfrö	2,40 kg	granfrö	
» Strömtorps	»	5,00 »	»	10,00 »	»	
» Pålsboda	»	1,50 »	»	4,50 »	»	
» Bånghammars	»	0,00 »	»	1,00 »	»	
Summa		15,70 kg	tallfrö	17,90 kg	granfrö.	

Skogsdikning.

Arbetet på detta område av skogsvården har under berättelseåret återupptagits. Ett stort antal skogsägare hade hos styrelsen anmält sig för erhållande av undersökning och planläggning av skogsdikningar. Rådande brist på arbetskraft och ringa tillgång på föda medförde emellertid att ett stort antal skogsägare i sista stund togo sina ansökningar tillbaka eller anhöllo om uppskov till nästinstundande år. Av dessa anledningar kunde styrelsen under året planlägga skogsdikning endast

hos 37 st. skogsägare, och av samma skäl ha skogsägarna även inskränkt dikesgrävningarna och i stor utsträckning begärt uppskov med planerade dikningars fullgörande. Dylika uppskov har styrelsen ansett sig böra bevilja, då ju förhållandena på arbetsmarknaden verkligen varit sådana, att det varit mycket svårt få dikningsarbeten utförda till rimliga pris. Styrelsen har även i stor utsträckning sett sig nödsakad avsevärt höja sina utlovade dikningsbidrag för sådana dikningar, som planlagts och kostnadsberäknats före dyrtidens början.

I bidrag för skogsdikningar, utförda efter styrelsens planläggning, har under året utbetalats 6,262: 25 kronor för uppgrävning av 23,521 längdmeter diken, genom vilka c:a 90 har beräknas kunna förvandlas till skogsproduktiv mark.

Till 97 st. egendomsägare, å vilkas skogsmark styrelsen planlagt dikningsarbeten, har utlovats i dikningsbidrag kr. 19,609: 25.

Till skogsdikningar å egendomar, där egen kompetent arbetsledning finnes, har styrelsen utlovat dikningsbidrag av halva dikningskostnaden enligt styrkta verifikationsutdrag, dock högst 1,500 kronor för varje. Dikningen å dessa egendomar har omfattat 72,204 längdmeter och avsett utdikning av c:a 206 har. Styrelsens bidrag till dylika skogsdikningar har under året utgått med 6,913: 05 kronor.

Hela styrelsens bidrag för skogsdikning under året utgör således 13,175: 30 kronor för utdikning, enligt beräkning, av c:a 296 hektar genom nygrävning av 95,705 längdmeter eller i medeltal till c:a 44: 50 kronor pr hektar avdikad sandmark.

Skogseldar.

Under berättelseåret ha inga skogseldar inom länet, av den betydenhet att de här böra särskilt omnämnas, kommit till styrelsens kännedom.

Uppsikten över skogslagarnas efterlevnad.

Genom upprepade besiktningsresor från tjänstepersonalens sida övervakar styrelsen liksom tillförne att de marker, å vilka återväxten blivit äventyrad, genom föryngringsåtgärder snarast åter bringas i skogbärande skick.

Härtill har kommit nödvändigheten av att jämväl övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i lagen av $^{28}/_{6}$ 1918 angående tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog i enskild ägo. Detta övervakande har visserligen i stor utsträckning kunnat ske i samband med övriga förrättningsresor, men det har visat sig nödvändigt låta de ordinarie

länsskogvaktarna mer än tillförne ägna sin uppmärksamhet åt de av enskilde planerade och bedrivna avverkningarna. Övervakandet av föreskriften i lagen den 24 juli 1903 angående vård av enskildes skogar kunde förut till största delen förläggas till sommarmånaderna, då de längre dagarna och tillfälle att begagna cykel möjliggjorde för personalen att på en dag inspektera betydande arealer. Nu däremot måste inspektionsresorna till stor del företagas på senhöst och vinter, vilket medför ökat personalbehov och ökad kostnad för styrelsen.

Å andra sidan har styrelsen härigenom och genom den nya skogslagen fått tillfälle att mer än förr planlägga avverkningarna, att förebygga olämpliga avverkningar och avverkningsmetoder samt att sedan på förhand skaffa sig garanti för att de marker, där avverkningen kan beräknas bli av den art att återväxten äventyras, även genom kulturåtgärder bringas i skogbärande skick.

Detta förhållande ävensom högkonjunkturen på virke har livligt bidragit till att avverkarna och enkannerligen skogsägarna mer allmänt synas ha kommit till insikt och förståelse för nyttan av skogsodling, varjämte det förefaller som om rädslan för kostnaden för skogsodlingen håller på att minskas, då ju denna kostnad ser liten ut mot de vinster, som nu erhållas vid avverkningarna.

Under året har styrelsens personal upprättat beskrivning över 67 st. avverkningar å enskilda skogar. Dylik beskrivning upprättas i regel icke annat än där större avverkningar bedrivits eller avverkningen utförts så, att den strider mot föreskrifterna i lagen.

Vid 5 st. av dessa egendomar har styrelsen sett sig nödsakad påkalla sådan undersökning, som föreskrives i § 2 i lagen om vård av enskildes skogar. Dylik undersökning har icke i något fall påkallats annat än då styrelsen vägrats begärd säkerhet för återväxtens tryggande. I 3 st. fall har efter undersökningen överenskommelse kunnat träffas med vederbörande skogsodlingsskyldige. I ett fall har undersökningen konstaterat, att det avverkade området lämpligen kunde brukas som betesmark och alltså skogsodling icke där borde utföras, och i ett fall har vid årsskiftet dylik överenskommelse ännu icke kunnat träffas, men styrelsen har det oaktat ännu icke av flera skäl ansett sig böra bringa saken till domstol. I 28 fall har styrelsen erhållit godvilligt avlämnad säkerhet för markens återförsättande i skogbärande skick. Om 3 st. avverkningar pågå vid årsskiftet underhandlingar om skogsodlingsförbindelse, och i resterande 33 fall av de diarieförda beskrivningarna har styrelsen ansett sig icke behöva vidtaga annan åtgärd, än att dessa egendomar alltjämt hållas under observation av styrelsens personal.

Tjänstepersonalens förrättningsdagar.

De under året av personalen använda förrättningsdagarna fördela sig sålunda:

	Skogs-upplysning	Skogs-odling	Dikning	Besiktning	Summa
Länsjägmästaren	42½	31¼	14	74	162
Länsskogvaktaren i Pålsboda distrikt	37½	47½	37	20	142
» i Frövi »	59½	9	37½	21	127
» i Örebro »	48	3	5	—	56
» i Kopparbergs d:t	73	21	28	32	154
» i Karlskoga distr.	64	11	25½	31½	132
Summa	324½	123	147	178½	773

I dessa dagar är icke inräknat hemarbete eller arbete i plantskolorna.

Bildandet av sockenallmänning.

Till detta ändamål finnas donerade medel, vilka genom räntetillägg nu uppgå till 568: 75 kronor.

Emellertid har ingen kommun anmält sig intresserad av att erhålla de 50 kronor, som av dessa medel kunna erhållas till grundplåt för inköp av skogsmark till bildande av sockenallmänning.

De enskilda skogarnas tillstånd.

De ganska goda prisen å virke ha icke lockat till särskilt stora avverkningar. Osäkerheten på världsmarknaden och framförallt de svåra arbetareförhållandena synas ha varit de härvid bestämmande orsakerna. Bränslekommissionens vedavverkningar äro till större delen avslutade under berättelseårets förra del.

De sjunkande träkolsprisen kunde icke stimulera till större kolvedshuggningar.

Under senhösten och början av vintern förhöllo sig virkesköparna avvaktande, och följaktligen kommo avverkningarna fullt i gång först vid jultiden, samtidigt som kyla och snö möjliggjorde drivningarnas igångsättande. Någon vedtillverkning annat än till husbehov har icke skett annat än i undantagsfall. Bränslekommissionens vedlager å lastageplatser invid kommunikationslederna synas ha avskräckt den skogägande allmänheten från vedhuggning.

Det skydd, som lagen av $^{28}/_{6}$ 1918 lämnat ungskogarna, har visat sig vara effektivt, och samma lags bestämmelser om avverkningar å egendomar, som sålts, eller avverkningsrätter, som upplåtits efter den $^{11}/_{5}$ 1918, hava medfört en tydligt märkbar avmattning i egendomshandeln.

Några stora s. k. rovhuggningar ha under året icke förekommit.

Det allmänna intresset för god skogsvård synes nu ha tagit ett stort steg framåt, och styrelsen anser sig kunna uttala sin övertygelse, att de skarpta lagbestämmelserna angående vården av enskildes skogar blivit i regel mycket väl emottagna av den allmänna opinionen och således hittills verkat gott.

Örebro den 29 april 1919.

För Örebro läns skogsvårdsstyrelse

Fr. Bæckström.

Nils Eckerbom.

Sammandrag av berättelseårets räkenskaper år 1918.

Debet.

Tillgångar vid årets början:

Fastigheters konto.

Frövi plantskola o. länsskogvaktarebost.		9,451: 08	
Frövi fröklängningsria		10,640: 08	
Strömtorps plantskola och länsskogvaktarebostad		3,613: 36	
Pålsboda plantskola och länsskogvaktarebostad		11,995: 78	
Bånghammars plantskola och länsskogvaktarebostad		8,986: 09	44,686: 39

Inventariers konto.

Diverse lösa inventarier		5,484: 28	

Skogsfrös konto.

Lager av skogsfrö		11,241: 36	

Plantors konto.

Plantor vid Frövi	523: 60		
» » Strömtorp	3,125: 10		
» » Bånghammar	195: —		
» » Pålsboda	1,971: 45	5,815: 15	

Kottuppköps konto.

Lager av kott		10: —	22,550: 79

Kassa konto.

Kontant behållning i kassan			61: —

Fordringar.

Örebro Ensk. Bank: å giro	3,249: 70		
» å kap.-räkn.	134,217: 73		
» å spark.-räkn.	541: 71	138,009: 14	
Diverse debitorer	1,574: 32		
Örebro läns landskontor innestående av 1913 års skogsvårdsavgifter	359: 62	1,933: 94	
		139,943: 08	
	Transport	139,943: 08	67,298: 18

Transport		139,943: 08	67,298: 18	
Skulder.				
Donerade medel	540: 43			
Diverse kreditorer	136: 60			
Redovis. pensionsavgifter	2,072: 93	2,749: 96	137,193: 12	204,491: 30

Inkomster under året:

Anslag.				
Statens till upprätthåll. av skogsvårdsstyr. verks.	3,600: —			
Statens s. k. 10 % anslag	8,200: —	11,800: —		
Skogsvårdsavgifter		98,190: 93	109,990: 93	
Räntors konto			11,405: 87	121,396: 80
			Summa kronor	325,888: 10

Kredit.

Utgifter under året:

Skogsupplysningars konto.			
Undervisningskurser	1,695: 05		
Litteratur för spridning	1,086: 66		
Förrättningskostnader	3,479: 79	6,261: 50	
Skogsodlingars konto.			
Skogsodling av äldre kalmarker	6,547: 95		
Plantörernas arvoden och resor	3,337: 07		
Tjänstepers. resor för skogsodl.-förr.	1,464: 55		
Diverse skogsodlingskostnader	326: 56	11,676: 13	
Dikningars konto.			
Dikningsbidrag	13,175: 30		
Förrättningskostn. för anvisning	1,641: 43	14,816: 73	
Avlöningars konto.			
1 länsjägmästare	6,250: —		
1 kassör	3,533: 33		
5 länsskogvaktare	7,758: 33	17,541: 66	
Övriga förvaltningskostnaders konto.			
Annonser och tryck	1,160: 22		
Exp. och skrivmaterial	262: 90		
Telefon och telegram	506: 95		
Transport	1,930: 07	50,296: 02	

Transport	1,930: 07	50,296: 02	
Hyror och arrenden	400: 25		
Kommunalnämndsordf. ersättning för taxeringsarbete	746: 58		
Styrelsens resor	1,350: 60		
Tjänstepers. resor för besiktning	3,550: 24		
Diverse	1,226: 17	9,203: 91	
Skogsvårdsstyrelsens bidrag till pens.-kassan		2,007: 07	
Vinst- och Förlust konto		1,237: 03	62,744: 03

Tillgångar vid årets slut:

Fastigheters konto.

Frövi plantskola o. länsskogv.-boställe	9,451: 08		
Frövi fröklängningsria	10,640: 08		
Strömtorps plantsk. o. länsskogv.-bost.	3,613: 36		
Pålsboda » »	11,995: 78		
Bånghammars » »	8,986: 09	44,686: 39	

Inventariers konto.

Diverse lösa inventarier	5,886: 10		

Skogsfrös konto.

Lager av skogsfrö	11,947: 45		

Plantors konto.

Plantor vid Frövi	1,310: —		
» » Strömtorp	3,436: 20		
» » Bånghammar	177: —		
» » Pålsboda	2,148: 50	7,071: 70	

Kottuppköps konto.

Lager av kott	10: —	24,915: 25	

Kassa konto.

Kontant behållning i kassan		759: 75	

Fordringar.

Örebro Ensk. Bank: å giro	5,530: 47				
» å kapitalräkn.	193,918: 83				
å spark.-räkn.	568: 75	200,018: 05			
Diverse debitorer	576: 87				
Transport	576: 87	200,018: 05	70,361: 39	62,744: 03	

Transport	576: 87	200,018: 05	70,361: 39	62,744: 03
Örebro läns landskontor innestående av 1913 års skogsvårdsavgifter	359: 62	936: 49		
		200,954: 54		

Skulder.

Donerade medels konto	568: 75			
Div. kreditorers konto...	1,232: 25			
Redovis. pensionsavgifter	6,370: 86	8,171: 86	192,782: 68	263,144: 07
			Summa kronor	325,888: 10

Örebro den 29 april 1919.

För Örebro läns skogsvårdsstyrelse:

Fr. Bæckström.

Nils Eckerhom.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, som blivit utsedda till revisorer av Örebro läns skogsvårdsstyrelses räkenskaper och förvaltning för år 1918, hava fullgjort detta uppdrag och få däröver avgiva följande berättelse:

Räkenskaperna med tillhörande verifikationer ha kontrollräknats av särskild sifferrevisor, vilken ej haft något att anmärka.

Brandförsäkringshandlingarna ha genomgåtts, och har därvid befunnits att samtliga skogsvårdsstyrelsen tillhöriga fastigheter och inventarier äro försäkrade.

Följande tablå utvisar i sammandrag skogsvårdsstyrelsens ställning vid revisionsårets början och dess slut:

Tillgångar:

	1 jan. 1918.	*31 dec. 1918.*
Kassabehållning	61: —	759: 75
I bank innestående	138,009: 14	200,018: 05
Örebro läns landskontor	359: 62	359: 62
Diverse debitorer	1,574: 32	576: 87
Diverse inventarier	5,484: 28	5,886: 10
Fastigheter	44,686: 39	44,686: 39
Kott och skogsfrö	11,251: 36	11,957: 45
Skogsplantor	5,815: 15	7,071: 70
Kronor	207,241: 26	271,315: 93
Motstående donerade medel balanserade som skuld	540: 43	568: 75
Summa kronor	207,781: 69	271,884: 68

Skulder:

Donerade medel	540: 43	568: 75
Diverse kreditorer	136: 60	1,232: 25
Redovisade pensionsavgifter	2,072: 93	6,370: 86
Kronor	2,749: 96	8,171: 86
Tillgångar över skulderna	205,031: 73	263,712: 82
Summa kronor	207,781: 69	271,884: 68

Då anmärkningar mot räkenskaperna, som äro förda med god ordning, ej förekommit och styrelsen av vad som framgår av protokollen

med nit och intresse fullgjort sina åligganden, få vi tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas skogsvårdsstyrelsen för den tid revisionen omfattar.

Örebro den 5 juni 1919.

W. Risberg.
Av Kungl. Maj:t förordnad revisor.

Aug. Andersson.
Av landstinget vald revisor.

Rob. Montgomery-Cederhielm.
Av Hush.-sällskapet utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens inom Västmanlands läns landstingsområde berättelse för år 1918.

I enlighet med Kungl. förordningen om skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903 får skogsvårdsstyrelsen härmed avgiva redogörelse för år 1918, ävensom en kortfattad framställning om de enskilda skogarnas inom landstingsområdet tillstånd och skötsel.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning och sammanträden.

Sedan styrelsens mångårige ordförande, borgmästaren J. Karlsson, Västerås, på egen begäran entledigats från sitt uppdrag, utsåg Kungl. Maj:t till ordförande f. o. m. år 1918 landshövdingen W. Murray.

I övrigt har styrelsen haft samma sammansättning som föregående år, nämligen:

Ledamot för hushållningssällskapet: godsägare, greve A. Hamilton, Hedensberg med godsägare greve Fr. Cronstedt, Fullerö, såsom suppleant.

Ledamot för landstinget: riksdagsman J. A. Ander i Hårsbäck, med lantbrukaren A. Lundblad såsom suppleant.

Styrelsen har under det gångna året sammanträtt 8 gånger. Inspektionsresor hava företagits inom länet den 12—13 och 26 september, varvid särskild uppmärksamhet ägnats åt skogar, som berörts av lagen den 28 juni 1918.

Tjänstepersonal.

Under årets förra del tjänstgjorde som länsjägmästare, sekreterare och kassaförvaltare e. jägmästaren R. Alexanderson. Sedan denne begärt avsked för att övergå i enskild tjänst, utsåg styrelsen till nämnda befattningar f. o. m. den 15 maj e. jägmästaren E. Nyblom. Såsom biträdande länsjägmästare har till den 15 juni tjänstgjort e. jägmästaren G. Risberg. Från nämnda tid har Risberg åtnjutit tjänstledighet till årets slut för privat

arbete och har Risberg på egen begäran fr. o. m. 1918 års utgång entledigats från sin befattning.

Någon efterträdare till biträdande länsjägmästarebefattningen har ej utsetts, utan styrelsen har istället fr. o. m. år 1919 beslutat anställa en 1:sta länsskogvaktare.

Länet har liksom föregående år varit indelat i fem länsskogvaktaredistrikt av följande omfattning:

I. Köpings distrikt, omfattande Åkerbo härad samt Heds och Gunnilbo socknar av Skinnskattebergs härad.

Länsskogvaktare G. Lindblad, Köping.

II. Ängelsbergs distrikt, omfattande Norbergs och Vagnsbro härader, samt Skinnskattebergs, Ramnäs, Sura, Fläckebo och Harakers socknar.

Länsskogvaktare K. Norman, Ängelsberg.

III. Västerås distrikt, omfattande Tuhundra, Siende och Ytter-Tjurbo härader, Snefringe härad utom Ramnäs och Sura socknar, Norrbo härad utom Fläckebo och Harakers socknar samt Kumla och Tärna socknar.

Länsskogvaktare A. G. Eriksson, Västerås.

IV. Heby distrikt, omfattande Torstuna härad, Simtuna härad utom Tärna och Enåkers socknar samt Över-Tjurbo härad med undantag av Kumla och Möklinta socknar.

Länsskogvaktare J. G. Lundberg, Heby.

V. Tärnsjö distrikt, omfattande Våla härad samt Enåker och Möklinta socknar.

Länsskogvaktare E. O. Andersson, Tärnsjö.

Som extra länsskogvaktare med tjänstgöringsskyldighet inom hela länet hava under året tjänstgjort K. Söderqvist och Arvid Andersson, den senare även som föreståndare för styrelsens plantskola och fröklängningsanstalt, G. J. Pettersson under tiden 1 jan.—31 okt., Arvid Johansson och Aug. Johansson 1 nov.—31 dec.

All i styrelsens tjänst anställd skoglig personal med undantag av länsskogvaktare E. O. Andersson var ställd till Bränslekommissionens förfogande under förra delen av året. I och med ombyte av länsjägmästare inträdde denne helt i styrelsens tjänst och av länsskogvaktarna återkallades samtliga av Styrelsen fr. o. m. den 1 juli med undantag av länsskogvaktare A. G. Ericsson, som beviljades tjänstledighet till årets slut för arbete hos Kommissionen. Hans tjänst uppehölls av e. länsskogvaktare Pettersson under tiden 1 juli—10 okt. och av Söderqvist under resten av året.

Under kulturtiden hava tjänstgjort 25 st. tillfälligt anställda plantörer.

Tjänste- och tillsyningsmännens samt plantörernas förrättningsdagar framgå av nedanstående tablå:

	Föreläsning	Besiktning av avverkning	Stämpling, råd och anvisning	Kulturer och kulturbesiktning	Dikningsundersökning	Närvarit vid syner och rätegångar	Diverse	Resedagar m. m.	Summa
Länsjägmästaren	9	36	18	23	1	4	18	12	121
bitr. »	12			1			7	1	21
I distriktet.									
Länsskogvaktarna		47	62	26		1	10	3	149
Plantörer				56				35	91
II distriktet.									
Länsskogvaktarna		24	77	11	1	2	13	7	135
Plantörer				108				48	156
III distriktet.									
Länsskogvaktarna		47	74	42	5		17	4	189
Plantörer				182				63	245
IV distriktet.									
Länsskogvaktarna		73	60	50		1	13	5	202
Plantörer				116				61	177
V distriktet.									
Länsskogvaktarna		21	123	41	2		16	24	227
Plantörer				29				18	47
Summa	12	248	414	685	9	8	94	281	1,760

Fr. o. m. den 1 oktober reglerades lönerna för samtliga länsskogvaktarna, varvid en avsevärd förhöjning gjordes. Med hänsyn till kristiden beviljades ett tillägg av 20 % å lön och ålderstillägg.

Skogsodling.

Styrelsen har liksom föregående år på allt sätt sökt uppmuntra till skogsodling av inom länet förekommande kalmarker i enskild ägo. Detta har skett dels genom utlämnande av frö och plantor gratis för skogsodling av gamla kalmarker, avverkade före år 1905, eller genom skogseld uppkomna dylika, dels genom tillhandahållande av plantör vid alla skogsodlingar utan särskild avgift för markägaren, som dock skall bekosta plantören fritt logi och vivre samt skjuts. Omfattningen av denna gren av styrelsens verksamhet framgår av nedanstående tablå:

Sammandrag av kulturerna våren 1918.

Distrikt	Antal rekvirenter	Antal plantörer	Antal plantördagar	Fröåtgång			Sådd areal		Plantåtgång				Planterad areal		Summa skogsodl. areal			Förbrukade dagsverken		
				Tall	Gran	S:ma	Fullständig skogsodl.	Hjälpkultur	Tall	Gran	Björk och div.	Summa	Fullständig plantering	Hjälpplantering	Fullständig kultur	Hjälpkultur	Summa	mans	hjon	S:ma
				kg	kg	kg	har	har	st.	st.	st.	st.	har	har	har	har	har			
1	17	4	56	53.5	33.8	87.3	38.5	22.0	10,000	7,500	6,000	23,500	5.8	0.5	44.3	22.5	66.8	343	329	672
2	30	4	108	67.0	49.0	116.0	119.5	15.5	—	—	—	—	—	—	119.5	15.5	135.0	380	973	1,353
3	17	9	196	85.5	93.0	178.5	174.3	65.0	136,000	90,800	9,700	236,500	6.3	78.8	180.8	85.3	266.1	471	898	1,369
4	26	6	116	46.0	28.3	74.3	66.5	10.5	180,000	36,000	—	216,000	17.5	57.0	84.0	67.5	151.5	715	869	1,584
5	18	3	45	20.5	14.5	44.0	53.5	2.0	23,000	1,000	—	24,000	—	12.0	53.5	14.0	67.5	260	194	454
S:ma	108	26	521	281.5	218.6	500.1	452.5	56.5	349,000	135,300	15,700	500,000	29.6	148.3	486.1	204.8	686.9	2,169	3,263	5,432

Härjämte har utdelats eller försålts till förbrukning inom länet frö och plantor i följande omfattning:

Frö									Plantor				Härmed skogsodlad areal uppskattas till		
utan avgift			mot självkostnadspris			Summa			mot gängse pris				med avgiftsfritt frö och plantor	med övrigt material	S:ma
Tall	Gran	S:ma	Tall	Gran	S:ma	Tall	Gran	S:ma	Tall	Gran	Björk o. div.	S:ma	har	har	har
136,5	121,0	257,5	92,0	101,0	193,0	228,5	222,0	441,5	92,000	110,000	7,000	209,000	260	240	500

Med biträde av styrelsen i en eller annan form torde sålunda inom länet under året hava skogsodlats sammanlagt c:a 1,200 hektar.

På grund av starkt snöfall i slutet av april blevo skogsodlingsarbetena väsentligt försenade. Vårens och försommarens intensiva torka inverkade menligt på årets kulturer, särskilt sådderna. Beträffande dessa gjordes den iakttagelsen, att de senast utförda sådderna lyckades bäst, enär fröna ej hunno gro under torkperioden utan gjorde detta först, sedan starkare regn inträffat i slutet av juni.

Plantskolan.

Från styrelsens centrala plantskola utanför Västerås har under året utlämnats följande antal plantor:

Trädslag	Gratis	Emot gängse pris	Summa
Tall	43,000	410,000	453,000
Gran	7,000	216,000	223,000
Björk	11,000	8,000	19,000
Div.	300	200	500
Summa	61,300	634,000	695,500

Årets frösådd misslyckades nästan helt och hållet, till följd av vårens och försommarens ihållande torka. Då liknande förhållanden inträffade även åter förut är plantskolan vid årsskiftet utan såväl 1- som 2-åriga plantor.

Plantområdet utgör vid årets slut:

Tall 3 o	800,000 st.
Gran 3 o	750,000 »
» 2 i å 2	75,000 »
Björk 2/1 å 2	25,000 »
Diverse	1,000 »
Summa	1,651,000 st.

Under hösten har fullständig täckdikning av plantskolan påbörjats, en åtgärd vilken ansetts nödvändig med hänsyn till att jorden är ganska vattensjuk.

Fröklängningsanstalten.

På grund av bristande tillgång på kott har någon fröklängning under året ej förekommit. Vid årets början förefanns ett frölager av 1,003 kg tall- och 678 kg granfrö, vilket under året fått följande användning:

Till rekvirenter tillämnat:	Tall		Gran		Summa	
utan avgift	136,5		121		254,5	
emot gängse pris	408,5	545	341	462	752,5	1,007
Utsatt i plantskolan		73		31		104
Behållning vid årets slut		585		185		570
Summa kg.		1,003		678		1,681

Skogsdikning.

På grund av rådande höga arbetspriser har skogsdikning ej förekommit i nämnvärd omfattning. Vid årets slut förelågo visserligen ett antal ansökningar om dikningsbidrag men har avsyning av dikningar ej medhunnits under året. Intet dikningsbidrag har heller under året utdelats. Dikningsplaner hava uppgjorts å 3 st. skogar, varvid stakats 5,357 m diken.

Skogsupplysning.

I samband med företagna besiktningar och i övrigt på sina resor hava styrelsens tjänstemän fått tillfälle att för skogsägarna ute på marken påvisa de skogsvårdsåtgärder, som befunnits erforderliga.

Skogsägarna hava liksom föregående år kostnadsfritt erhållit biträde av styrelsens personal intill 5 dagar och har därvid densamma biträtt med utmarkning av gallringsvirke, utstämpling, fröträdsutmärkning, röjning och markberedning m. m. Härvid har biträde lämnats till 148 st. rekvirenter, varvid utförts följande arbeten:

Gallring i ungskog	à c:a	360	hektar
Stämpling av äldre skog	» »	930	»
Anvisning för avverkning	» »	160	»
Utmärkning av fröträd	» »	200	»
Hyggesröjning	» »	340	»
	Summa	1,990	hektar

I övrigt har styrelsen genom undervisning i lantmanna- och lantbruksskolor samt föredrag ute i orterna sökt väcka intresse för en bättre skogsvård. Styrelsen har under året prenumererat å 350 ex. av tidskriften Skogen, som utdelats till för skogsvård intresserade personer, varjämte vid kurser och föredrag utdelats Skogsvårdsföreningens folkskrifter och diverse broschyrer om sådd och plantering.

Slutligen har styrelsen genom tidningsuppsatser sökt sprida upplysning i skogliga spörsmål.

Skogsvårdskommittéer.

Dylika funnos vid årets slut i 53 av länets 68 socknar. Önskvärt vore att styrelsen mer än vad som nu är fallet underhjälptes i sin verksamhet av dessa, t. ex. genom rapportering av avverkning särskilt med hänsyn till den nya prov. skogslagen.

Avverkning i strid mot lagen den 24 juli 1903.

Vid personalens återkallande från Bränslekommissionen i början av sommaren förelågo ett flertal fall av orapporterade avverkningar i strid mot lagen på grund av att tjänstemännnens tid i så hög grad varit upptagen av kommissionens arbeten, vartill kom, att vintern 1917—1918 med sina höga pris å alla slag av virke, särskilt brännved, lockat till rovhuggning i högre grad än någonsin. Under året hava sålunda rapporterats 162 st. avverkningar, där ingripande gjorts på grund av återväxtlagen. Sammanlagda arealen, där återväxten ansetts äventyrad, uppgick härvid till 1,450 hektar.

Tablå över av Skogsvårdsstyrelsen år 1918 utövad uppsikt och vidtagna åtgärder beträffande avverkningar.

Behandlade jäml. § 2				Behandlade utan undersökning jäml. § 2							
Träffade överenskommelser	Lagligen beivrade	Vid årsskiftet icke slutbehandlade	Summa	Avskrivna	Ställda på vidare besiktning	Godkända kulturförbindelser	Vid årsskiftet ej slutbehandlade	Medgiven betesmark el. dyl.	Ingripande	Avverkningsbesiktningar som ej föranlett	Summa	Summa
2		5	7	2	9	112	64	7	29	223	230

Åtgärder och verkan av lagen den 28 juni 1918 angående tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog i enskild ägo.

Med stöd av lagen har styrelsen ingripit i 27 fall, varav på grund av § 1 i 26 fall, berörande c:a 223 har och på grund av § 2 i 1 fall, berörande 4 har. Hot om avverkningsförbud har föranlett inställande av avverkning i 14 fall, återförsäljning av avverkningsrätt till markägare i 5 fall och omläggning av avverkning i enlighet med styrelsens stämpling eller anvisning i 8 fall.

På grund av lagen har styrelsens hjälp med anvisning eller stämpling frivilligt påkallats av vederbörande i 46 fall, varav på grund av § 1 i 18 fall, berörande 243 har och på grund av § 2 i 28 fall, berörande 688 har.

Lagen hälsades redan från början med stor tillfredsställelse av den skogsägande allmänheten, och allmänna meningen inom länet är tydligen den, att lagen borde hava tillkommit långt tidigare, varigenom omfattande skogsskövlingar på ett effektivt sätt skulle hava förhindrats. Anledningen till att styrelsen, såsom framgår av ovanstående, endast i ett fåtal fall behövt använda sig av hot om avverkningsförbud och i intet fall behövt tillgripa dylikt, torde vara beroende därpå, att styrelsen vidtagit ett omfattande upplysningsarbete för att snabbt sprida kännedom om lagen, vilket skett genom kungörelser, tidningsuppsatser o. d. Vederbörande avverkare hava vidare glädjande nog lojalt fogat sig efter lagens föreskrifter och i stor utsträckning hänvänt sig till styrelsen för erhållande av råd och anvisning före avverkning. Härigenom har styrelsens arbete i väsentlig mån ökats, vilket föranlett anställning under höstens lopp av tvenne extra länsskogvaktare.

Styrelsen kan sålunda sammanfatta sina erfarenheter beträffande lagens verkningar så, att densamma visat sig i hög grad effektiv, och att styrelsen i likhet med den allmänna opinionen bestämt är för lagens prolongering.

Fastigheterna.

Under året har styrelsen inköpt fastigheten tomten n:o 7 i kvarteret Adolf vid Akademivreten i Västerås att tillträdas den 1 januari 1919.

Boningshuset är i två våningar, innehållande vardera tre rum och kök m. m. Köpeskillingen utgör 20,000 kronor. Fastigheten är avsedd till bostad till förste länsskogvaktaren och länsskogvaktaren i Västerås distrikt.

Nämnda fastighetsinköp har gjorts i överensstämmelse med styrelsens beslut, att i den mån tillgängliga medel det medgiver anskaffa bostäder åt samtliga ordinarie länsskogvaktare.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

Skogseldar hava under året förekommit blott i ringa omfattning och detta under den torra försommaren. Sammanlagt torde härvid knappast mer än c:a 20 hektar hava avbränts.

Bränslekommissionens avverkningar, som nådde sin höjdpunkt under november och december månad 1917 fortsatte inpå 1918 till slutet av april. Enligt uppgift från kommissionens länsbyrå har av kommissionen själv avverkats under båda åren tillsammans c:a 670,000 kbm ved. Det omdöme om kommissionens avverkningar, som av styrelsen avgavs i 1917 års berättelse, angående desammas skogsvårdande betydelse, anser sig styrelsen fortfarande kunna i huvudsak vidhålla, särskilt beträffande avverkningar enligt förfoganderättslagen.

Den skogsskövling, som styrelsen kunnat konstatera under en lång följd av år, och vilken som en följd av den rådande kristidens höga pris å alla slag av virke, särskilt brännved under senaste år nått en oroande omfattning har genom den provisoriska lagen av den 28 juni 1918 på ett effektivt sätt hindrats. Styrelsens förhoppning är, att de fullständiga förslag till permanenta skogslagar, som skogslagstiftningskommittén snart väntas framlägga, skola visa sig vara av den beskaffenhet, att de kunna av statsmakterna antagas redan vid 1920 års riksdag. Mottagandet av den provisoriska lagen har visat, att den allmänna opinionen inom skogsägarekretsar är välvilligt stämd emot ett även långt gående ingripande, i hithörande frågor från statens sida.

Nedanstående tablå lämnar uppgift om de skogsvårdsarbeten, som utförts av ett antal skogsägare inom länet med egen personal och utan biträde från styrelsen. Sammanställningen är grundad på uppgifter, lämnade av 16 skogsägare.

Gallring har	Markberedning har	Dikning längdmeter	Bäckrensning längdmeter	Plantering har	Hjälpplantering har	Sådd har
3,255	97	42,126	1,684	62	160	385

Styrelsen har under året beslutat att till därför förtjänta personer utdela diplom för god skogsvård. Under år 1918 utdelades detsamma för första gången, nämligen till godsägare A. Treschow å Målhammar.

Styrelsens finanser.

Till styrelsens förfogande under berättelseåret har funnits en summa av 114,934: 19 kronor, rörande vars användning styrelsen får hänvisa till denna berättelse bilagd kassaredogörelse.

Västerås den 15 mars 1919.

Walter Murray.

L. Nyblom.

Kassaredogörelse för år 1918.

Inkomster.

Behållning från år 1917:			
kontant		9,081: 61	
å bank		25,267: 96	34,349: 57
Anslag:			
Statens till upprätthållande av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet	1,800: —		
Statens till skogsodlingens främjande	5,844: —	7,644: —	
Hushållningssällskapets	1,000: —		
Landstingets	5,000: —	6,000: —	13,644: —
Skogsvårdsavgifter:			
Statens s. k. 10 % anslag		10,250: —	
Direkta		24,909: 56	35,159: 56
Räntor			603: 72
Syne- och rättegangskostnader			414: 20
Fröklängningsanstalten:			
Försålt frö		9,669: 25	
Klängd kott 1917		2,192: 45	11,861: 70
Plantskolan:			
Försålda plantor		2,879: 94	
Arrenden för jord		64: 64	2,944: 58
Kontant deponerade medel för skogsodling			6,093: 18
Redovisade förskott			6,167: 14
Diverse debitorer			3,696: 54
		Summa kr.	114,934: 19

Utgifter.

Ersättning för skogsvårdsavgiftstaxering		1,365: 48
Räntor		1,939: 95
Syne- och rättegångskostnader		536: 75
Löner o. d.:		
Länsjägmästarna	6,742: 26	
Länsskogvaktarna	11,257: 13	
Kontorspersonal	2,287: 50	
Pensionsavgifter	3,018: 05	23,304: 94
Resor och traktamenten:		
Styrelsens och revisorernas resekostnader	1,273: 03	
Länsjägmästarnas »	4,031: 67	
Länsskogvaktarnas »	7,783: 86	
Diverse	10: —	13,098: 56
Fröklängningsanstalten:		
Driftskostnader och diverse		2,892: 69
Plantskolan:		
Inköpt frö och plantor	2,325: 15	
Driftskostnader	3,129: 70	
Avdikning och diverse	1,256: 13	6,710: 98
Diverse frakter		136: 48
Skogsodling:		
Avgiftsfritt utlämnat frö	2,136: —	
» » plantor	299: 95	
Plantörer	5,173: 78	
Förskotterade skogsodlingskostnader	2,144: 66	9,754: 39
Litteratur och undervisning		2,102: 19
Reparation av inventarier		854: 56
Inventarier		958: 15
Fastigheterna		1,167: 52
Brandförsäkring		183: 45
Expeditionskostnader		5,300: 45
Diverse		150: 25
Utlämnade förskott		6,667: 14
Förskotterade div. kostnader		594: 87
Återbetalda lån		20,000: —
Behållning till år 1919:		
I bank	5,578: 32	
Kontant	11,628: 07	17,206: 39
	Summa kr.	114,034: 10

På Skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Walter Murray.

E. Nyblom.

Utgående balanskonto.

Tillgångar $^{31}/_{12}$ 1918.

Innestående i bank		5,578: 32
Kontant i kassa		11,628: 07
Oredovisade förskott		500: —
Diverse debitorer		594: 87
Inventarier:		
Fröklängningsanstalten	15,000: —	
Plantskolan med packhus och källare	5,000: —	
Länsskogvaktareboställe i Västerås	20,000: —	
Frö i lager	4,960: —	
Plantor	3,800:	
Kontorsinventarier	100:	
Övriga inventarier	100: —	48,960: —
	Summa kr.	67,261: 26

Skulder.

Västmanlands läns sparbank		12,000: —
Länsskogvaktareboställe i Västerås		
Obetald kontant köpeskilling	4,500: —	
Övertagna lån i Västerås stads sparbank	14,500: —	19,000: —
Deponerade medel		6,093: 18
Tillgångar utöver skulder		30,168: 08
	Summa kr.	67,261: 26

Revisionsberättelse.

Denna dag hava undertecknade sammanträtt i Västerås för att genomgå och granska Västmanlands läns skogsvårdsstyrelses räkenskaper och förvaltning för år 1918.

Under året visas å inkomstsidan	Kr.	114,934: 19
därav utgöres behållningen från föregående år	»	34,349: 57
vadan alltså inkomsterna utgöra	»	80,584: 62
Vidare under året visar utgiftsidan	»	114,934: 19
varifrån bör dragas behållningen	»	17,206: 39
och återbetalda lånemedel	»	20,000: —
De verkliga utgifterna utgöra således	»	77,727: 80

Vi hänvisa för övrigt till den specifikation, som återfinnes i kassaredogörelsen.

Alla kassaposter hava av särskild sifferrevisor genomgåtts och kontrollräknats. Vidare hava verifikationerna blivit av oss genomgångna och granskade. Kassainventering har blivit verkställd och visar behållningen full överensstämmelse med räkenskapsutdraget och den kontanta kassan.

Styrelsens protokoll liksom också årsberättelsen hava blivit genomgångna; något anmärkningsvärt har därvid icke förekommit. Högkonjunkturen har visserligen framkallat många ståndskogsförsäljningar i olika delar av länet, men kunna vi konstatera, att styrelsen med mycken vaksamhet sökt att få de avverkade områdena snarast möjligt under kultur. Fröklängningsanstalten med sin kringliggande plantskola har av revisorerna tagits i skärskådande; allt har befunnits omsorgsfullt och väl skött.

Jordbeskaffenheten är icke den lämpligaste i sitt nuvarande skick, men efter företagen grunddikning torde ett bättre förhållande vara att emotse.

Den under vårarna 1917—1918 rådande torkan har varit till skada för frösådden, som delvis därför icke lyckats väl.

Skogsvårdsstyrelsen har under 1918 inköpt en fastighet i Västerås stad till bostad för 2:ne länsskogvaktare och är det styrelsens mening att i mån av tillgångar skaffa bostad åt övriga fast anställda skogvaktare, vilken åtgärd revisorerna funnit vara välbetänkt.

Statens bränslekommission har på skogsvårdsstyrelsen genom kontrakt överlåtit att verkställa skogsoding på sådana platser, där detta varit av behovet påkallat och mot särskild gottgörelse från bränslekommissionen för

kostnaden. Revisorerna vilja vitsorda att det nyligen införda kolumn-systemet vid bokföringen visat sig vara ur alla synpunkter fördelaktigt, framför allt lätt överskådligt.

Revisorerna hava även granskat tjänsteinnehavarnas pensionsfonds räkenskaper och befunnit dem utan anmärkning.

Emot styrelsens, tjänstemännens eller övriga funktionärers åtgöranden, hava revisorerna icke funnit anledning att göra någon anmärkning; det synes oss att alla fyllt sina tjänsteåligganden med nit och skicklighet.

På grund av vad vi anfört och under revisionens förlopp kunnat erfara vilja vi tillstyrka full ansvarsfrihet för styrelsen under det förvaltningsår, som revisionen omfattar.

Västerås den 15 april 1919.

Gust. E. Lewenhaupt,
av staten förordnad revisor.

Aug. Treschow.
av hushållningssällskapet utsedd revisor.

G. Lindgren,
av landstinget utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens i Kopparbergs läns landstingsområde berättelse år 1918.

Styrelsens sammansättning och personal.

Under berättelseåret har som styrelsens ordförande fungerat landshövdingen m. m. F. Holmquist. Av landstinget utsedd ledamot har varit f. d. riksdagsmannen m. m. Joh. Ström samt av hushållningssällskapets förvaltningsutskott vald ledamot godsägaren O. Olausson. Suppleanter för respektive ledamöter har varit kommunalnämndsordföranden Per Ridderström och direktören m. m. B. Torssell.

Personalen har utgjorts av länsjägmästare, biträdande länsjägmästare, förste länsskogvaktare, 2:ne kvinnliga expeditionsbiträden, 13 ordinarie, och en årsanställd extra länsskogvaktare, varjämte 6 extra länsskogvaktare och 8 stämplingsförmän tjänsgjort under vissa delar av året. Under skogsodlingsperioden har 61 plantörer haft anställning.

Länsskogvaktaren i Tuna—Bjursås distrikt F. N. Hedin har den 1 oktober på egen begäran entledigats och ersatts med länsskogvaktaren i Lima—Transtrands distrikt, L. Lundin, vilken senares befattning t. v. under året uppehållits av t. f. länsskogvaktaren Gust. Ivarsson.

Styrelsen har under året haft 6 protokollförda sammanträden.

Styrelsen har vidare under tiden 18—22 juni företagit en inspektionsresa genom Tuna—Bjursås, Västerbergslags, Malungs, Lima—Transtrands och Älvdalens distrikt och i samband härmed hållit sammanträden i Särna och Idre socknar i och för utseende av skogsvårdsnämnd och fördelning av Kungl. Maj:ts och Hushållningssällskapets anslag kr. 3,000 för dessa kommuner till skogsvårdens befrämjande. Dessa kommuner ligga visserligen utom styrelsens verksamhets område, men dock inom landstingsområdet och utgöra den del av Kopparbergs län, i vilken Kungl. Förordningen den 29 juni 1866 gäller.

Sammanträden med skogsägare.

På ganska talrikt besökta möten i Särna och Idre beslöts bildande av skogsvårdsnämnder för socknarna ifråga och utsåg skogsvårdsstyrelsen på Hushållningssällskapets uppdrag till ordförande i sagda nämnder jägmästaren Nils Bellander i Särna och jägmästaren Erik Geete i Idre skogsvårdsnämnd. Tillgängligt anslag skulle enligt mötenas beslut fördelas i proportion till socknarnas reducerade jordetal. Enligt hushållningssällska-

pets hos styrelsen gjorda anhållan skulle sagda nämnders skogsvårdsåtgärder underställas styrelsens prövning och styrelsen årsvis lämna hushållningssällskapet redogörelse för i sagda socknar utförda skogsvårdsarbeten och för ändamålet anslagna medels användning.

Styrelsens ordförande och länsjägmästaren hava vidare hållit ett sammanträde med jordägare i St. Tuna socken för överläggning angående vissa skogsundantags ställande under vård och förvaltning jämlikt den speciellt för Kopparbergs län gällande lagen av den 11 juni 1915 och enade sig de närvarande att genom en kommitté låta utreda frågan, samt därefter upptaga den till förnyad prövning.

Beslut och yttrande av allmänt intresse.

Bland frågor av mera allmänt intresse som under året förekommit kan nämnas styrelsens beslut att understödja utgivandet av en modern länskarta, vilket arbete vid årets slut framskridit så långt att utgivaren — Ingenjör Fr. Widmark — kunnat överlämna arbetet till Centraltryckeriet i Stockholm för gravering och tryck.

På länsstyrelsens anmodan har styrelsen vidare avgivit underdånigt yttrande över sakkunniges utredning och förslag till det statsunderstödda pensionsväsendets centralisering och för sin del funnit det upprättade förslaget ur flera synpunkter beaktansvärt, men föreslagit vissa ändringar för förslagets anpassande efter de krav, styrelsen måste ställa på tidigare pensionsålder och färre tjänsteår.

Skogsvårdskommittéer.

Skogsvårdskommittéverksamheten har under året verkat som föregående år, och har styrelsen ansett sig hava god hjälp av att ha dessa för skogens skötsel och vård intresserade utposter i 33 av länets, inom styrelsens verksamhetsområde liggande, 46 socknar.

Skogsupplysning.

I likhet med föregående år har styrelsen kostnadsfritt meddelat undervisning i skogsvård vid folkhögskolorna i Fornby, Mora och Malung under 10 timmar i varje.

Undervisning i skogssådd och plantering av skog har jämväl under detta år meddelats på styrelsens initiativ och med understöd från styrelsen vid 153 folkskolor under 203 skogsodlingsdagar. I detta arbete ha 5,511 skolbarn företrädesvis från de 2:ne äldsta klasserna deltagit. Intresset för denna form av skogsupplysning har varit livligt, och styrelsen hyser den förhoppningen att dessa dagar anslagna åt friluftsliv och åt skogen skola åtminstone på vissa håll väcka barnasinnet till en om ock flyktig tanke på att även skogen och skogsplantorna äro i behov av människans omtanke och intresserade arbete. För att fästa det praktiska skogsodlingsarbetet bättre i minnet utdelas alltid en kortfattad broschyr behandlande skogsodlingsarbetet till varje i undervisningen deltagande barn. Omfattningen av denna form av skogsupplysning framgår närmare av tab. 1 här nedan.

Tab. 1. **Sammandrag över skolkulturerna år 1918.**

Distrikt	Skolor	Barn	Fröåtgång			Plantåtgång			Ytvidd		
			Tall	Gran	S:ma	Tall	Gran	S:ma	Fullständig skogsodling	Hjälpkultur	S:ma
			Kg	Kg	Kg	St.	St.	St.	Har	Har	Har
Södra	16	574	4,25	2,10	6,35	—	1,000	1,000	10,35	4,50	14,85
Runns	21	644	6,20	3,10	9,30	1,000	1,050	2,050	13,40	5,30	18,70
Tuna-Bjursås	24	849	6,10	3,00	9,10	10,000	—	10,000	9,40	7,85	17,25
Svärdsjö	14	465	3,75	1,60	5,35	250	—	250	6,31	1,63	7,94
Västerbergslags	12	369	4,10	1,60	5,70	—	—	—	11,28	1,00	12,28
Leksands	18	759	5,00	3,00	8,00	550	—	550	7,52	1,35	8,87
Rättviks	9	360	4,00	1,90	5,90	8,000	—	8,000	9,55	—	9,55
Orsa	8	235	1,65	1,00	2,65	—	—	—	3,24	2,50	5,74
Älvdalens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mora-Våmhus	11	313	3,00	1,50	4,50	—	200	200	4,91	1,50	6,41
Järna	6	182	1,80	0,80	2,60	—	—	—	2,05	—	2,05
Malungs	8	361	2,50	1,50	4,00	8,000	500	8,500	5,40	2,74	8,14
Lima-Transtrands	6	400	1,61	0,89	2,50	3,100	150	3,250	4,26	0,98	5,24
Summa	153	5,511	43,96	21,09	65,95	30,900	2,900	33,800	87,17	29,35	117,02

Skogsvårdsstyrelsen har vidare under oktober månad avhållit sin 10:de skogsvårdskurs förlagd till By socken. Undervisningen omfattar som vanligt bibringande av teoretisk och praktisk färdighet i skogsodling, och enklare beståndsvård samt utstämpling av skog för avverkning. Undervisningen leddes av biträdande länsjägmästaren med biträde av 3 länsskogvaktare. Kursdeltagarnas antal måste på grund av svårigheter att anskaffa mat begränsas till 30 av 90 sökande.

Undervisningen var för deltagare kostnadsfri, i det styrelsen bekostade förutom undervisning fri inkvartering och utspisning i för ändamålet anordnat kosthåll.

För att rikta tanken på skogen och söka sprida viss kunskap om dess skötsel prenumererar styrelsen på 237 årgångar av tidskriften Skogen, 81 årgångar av tidskriften Skogsvännen och 60 årgångar av Skogvaktaren, vilka gratis tilldelas olika *personer för varje år,* vilka visat intresse för skogsvård och därigenom ansetts böra uppmuntras till att börja hålla sig en facktidskrift. Styrelsen har tänkt sig möjligheten att därigenom kunna intressera vederbörande att för framtiden på egen bekostnad fortsätta prenumerationen.

Sockenbibliotek, likasom skogsvårdskommittéledamöterna, tilldelas gratis tidskriften Skogen.

Skogsvårdsföreningens folkskrifter utdelas i mån av tillgång genom länsskogvaktarne och styrelsens expedition, men har denna gren av upplysningsverksamhet under året ej varit föremål för allmänhetens intresse.

Tab. 2. **Sammandrag över**

Distrikt	Antal rekvirenter	Antal plantörer	Antal plantörs-dagsverken	Fröåtgång			Sådd areal		Plantåtgång		
				Tall	Gran	Sma	Fullständig skogsodling	Hjälpkultur	Tall	Gran	Sma
				Kg	Kg	Kg	Har	Har	St.	St.	St.
Södra	33	8	125.5	39.80	13.70	53.50	75.90	1.50	161,500	51,000	212,500
Kunns	10	3	38.0	15,00	6.40	21.40	36.50	8.50	16,300	3,000	19,300
Tuna Bjursås	30	6	104.0	69.40	20.60	96.00	111.50	58.80	45,000	15,000	60,000
Svärdsjö	36	4	94.0	34.50	8.30	42.80	71.00	0.40	—		
Västerbergslags	14	3	99.0	46,00	8.70	54.70	83.40		23,500	—	23,500
Leksands	61	6	119.5	43.30	17.58	60,88	97.40	4.65	38,000	16,000	54,000
Rättviks	18	3	47.0	19.40	7.05	27.05	37.75	1,00	18,250	2,000	20,250
Orsa	25	5	92.5	69.30	3.60	72.90	117.00	—	—	—	
Älvdalens	27	5	97.0	27.80	3.80	31.60	42,10	10.50	100,250	8,000	114.250
Mora-Vämhus	44	7	113.5	84.70	42.00	126.70	176.55	28.75	20,000	—	20,000
Järna	23	3	34.0	43.85	2.00	45.85	33.50	5.10	2,500		2,500
Malungs	16	4	71.0	48,00	4.00	52,60	65.50	17.00			—
Lima Transtrands	14	4	71.0	15.80	0.60	16,40	23,50	—	67,100	—	67,100
Summa	360	61	1,046	557,45	114.93	702.38	971.08	141.00	498,400	95,000	593,400

nty att mycket sällan begäran om dylik litteratur inkommit, möjligen beroende på att folkskrifterna ifråga äro utgivna för ett flertal år sedan och alltså kanske anses föråldrade, vilket emellertid ej är fallet. Så långt tillgängligt förråd räcker kunna emellertid fortfarande dylika folkskrifter gratis på begäran erhållas från styrelsen eller dess länsskogvaktare.

Skogsodlingar. Årets skogsodlingar utförda inom länet genom skogsvårdsstyrelsens försorg och under dess ledning omfatta en areal av 1,726,91 har, motsvarande 1,155,42 och 2,738,75 har under åren 1917 och 1916. Även under berättelseåret liksom under år 1917 ha de svåra tiderna med höga arbetspriser och kanske framför allt oöverstigliga svårigheter beträffande proviantering av arbetslag a avlägset belägna arbetsplatser verkat hämmande på skogsodlingarna. Emellertid har, som synes av tab. 1—4, skogsodlingsverksamheten ändock kunnat hållas något så när uppe och stegrats i förhållande till föregående år.

De ökade avverkningarna under krisåren kräva dock fortsatt energiskt arbete för skogsodlingsarealens höjande och är styrelsens uppmärksamhet fäst vid detta förhållande.

Skogsodling på grund av ansökan (tab. 2) har, som synes, utförts hos 360 rekvirenter å en areal av 1,305,13 har, under ledning av 61 styrelsens plantörer. För arbetet har förbrukats 10,071,5 dagsverken.

vårkulturerna år 1918.

Planterad areal		Ytvidd			Vid arbetet förbrukade dagsverken				Bidrag med 12 kr. per har för äldre kalmark
Fullständig plantering	Hjälpplantering	Fullständig skogsodling	Hjälpkultur	Summa					
Har	Har	Har	Har	Har	Mans	Kvinns	Barn	Summa	Kr.
39.80	18.00	115,00	19.50	134.50	556,0	456.0	564,5	1.576,5	—
4.00	0.75	40,58	9.25	49.83	145,0	175.0	27.0	347.0	—
9,90	0.70	121.60	65,20	186.80	420.0	406.0	129.0	955.0	88 80
—	—	71.10	0.40	71,50	292,5	98.0	51.0	441.5	24 —
4.70	—	88.10	—	88.10	207,0	607.0	62.0	876.0	
15.80	—	113,20	4.05	117,85	413.5	537,0	63.0	1.013,5	12 —
4,75	-	42,50	1.00	43,50	196.0	36,0	129.0	361.0	—
—	—	117.00	—	117,00	528,0	343.0	125.0	996,0	— -
25.05	0.50	67,15	23.00	90,12	403,0	415,0	17.0	835.0	21 60
4.50	—	171.45	28.75	200.20	806,5	425,5	48.0	1.280.0	211 44
0.60	—	34.10	5,10	39.20	183.0	48.0	14.0	245,0	— —
—	—	65,50	17.00	82,50	633,0	—	—	633,0	—
38,50	12.00	62.00	12.00	74.00	358.0	129.0	25,0	512.0	457 20
147.00	43,05	1,119.20	185,85	1,305.15	5,141.5	3,675,5	1,254.5	10,071.5	815 04

Av skogsvärdsstyrelsen utförd skogsodling jämlikt tab. 4. 1,726,91 har under egen ledning utfört skogsodling å 1,366,59 har, mot 947,97 och 1,627,47 åren 1917, och 1916.

Sammandrag över all till skogsvårdsstyrelsens kännedom kommen skogsodling å enskildes marker i Kopparbergs län år 1918.

Av skogsvårdsstyrelsen utförd skogsodling jämlikt tab. 4. 1,726,91 har
av större skogsägare utförd skogsodling jämlikt tab. 16. 1,366,59 »

Summa skogsodling å enskildas marker i hela länet 3,093,50 har

Skogsdikning och bäckrensning.

Dikningsarbetet, som så gott som legat nere år 1917, har under berättelseåret åter börjat komma bättre i gång, dock först sedan styrelsen fått lov att göra omarbetning och avsevärd förhöjning på samtliga planlagda skogsdikningsföretag, vilket blivit en given följd av de på senaste åren ökade arbetskostnaderna. Under året har avsynats 52 utförda bäckrensnings- och skogsdikningsföretag omfattande 70 km diken och rensade bäckar samt dragande en kostnad av 36,277,36 kronor. Motsvarande siffror för de tvenne föregående åren voro respektive 1916:50 företag, omfattande 180 km och dragande en kostnad av 40.646,08 kronor,

Tab. 3.

Eftersatta skogsodlingsarbeten, utförda av skogsvårdsstyrelsen på vederbörande avverkares eller markägares bekostnad år 1918.

Länsskogvaktaredistrikt	Socken	By	Litt.	Areal		Dagsverks-, frö-, plant- och plantörskostnad			
				Har	Har	Kr.	öre	Kr.	öre
Kunns	St. Skedvi	Ansta	N	6,00		276	87		
	Säter	Staden	6. 7	2,00		220	53		
	»	Kullsveden	Ck	1,2		120	52		
	»	»	Cg	0,6	9,8	61	01	678	93
Leksands	Sollerön	Mångsberg	Gb	0,6		83	—		
	»	Gesunda	Ba	1,4	2,0	138	—	221	—
Rättvik	Rättvik	Hedåsen	B	2,00		301	11		
	»	Lerdal	I	2,00		251	80		
	»	»	L	2,00		252	55		
	»	Östbjörka	V	4,00	10,0	90	92	896	38
Mora-Vämhus	Mora	Östnor	[1]B, [1]Ba	2,00		237	11		
	»	Morkarlby	[2]S	2,5		306	30		
	Vämhus	Indor	I	1,5		35	90		
	»	»	[2]M	2,00		39	10		
	»	»	V	4,7		92	60		
	»	»	[2]O	2,00	14,7	39	10	750	11
Malungs	Malung	V. Fors	QZ	6,00	6.0	390	70	390	70
		Summa	—	—	42,50	—	—	2,937	12

Tab. 4. **Kultursammandrag år 1918.**

	Tall		Gran		Summa		Skogsodlad areal i har
	Frö	Plantor	Frö	Plantor	Frö	Plantor	
	Kg	St.	Kg	St.	Kg	St.	
Ansökningskulturer	557,45	498,400	144,03	95,000	702,38	593,400	1,305,13
Skolkulturer	43,96	30,900	21,99	2,900	65,95	33,800	117,02
Borgenskulturer	14,79	31,500	4,80	12,500	19,50	44,000	42,50
Fritt utlämnat frö	127,70	93,500	4,20	83,500	131,90	177,000	259,16
Skogsvårdskursen i By	0,70	4.500	0.60	3,700	1,30	8,200	3,10
Summa	744,51	658,800	176,52	197,600	921,03	856,400	1,726,91

samt 1917: 52 företag, omfattande 45 km och dragande en kostnad av 12,746,34 kronor.

Nya skogsdikningsföretag hava emellertid till ett antal av 290 blivit planlagda genom styrelsens personal, och omfatta dessa företag i sträckmeter diken och bäckrensning 271.6 km dragande en beräknad kostnad av 139,501,72 kronor.

För företagens fördelning på de olika länsskogvaktaredistrikten beträffande antal sträckmeter, kostnad och medelpris per meter redogöres i nedanstående tab. 5.

Tab. 5.

Sammandrag över av skogsvårdsstyrelsen planlagda och med bidrag av skogsvårdskassan utförda skogsdikningsföretag år 1918.

Länsskogvaktaredistrikt	Antal företag	Bäckrensning: Antal löpmeter	Bäckrensning: Medelpris pr meter i öre	Bäckrensning: Kronor	Avdikning: Antal löpmeter	Avdikning: Medelpris pr meter i öre	Avdikning: Kronor	Torrläggning i har: Försumpad skogsmark	Torrläggning i har: Mossmark	Torrläggning i har: Summa
Under året planlagda										
Södra	17	—	—	—	12,606	43.7	5,517,76	6.0	4.5	10,5
Runns	2	235	19,5	46,00	628	60.0	376,85	79,0	13,0	92,0
Tuna-Bjursås	8	35	25.0	8.75	3,152	68,5	2,159,40	14,0	8.5	22,5
Svärdsjö	7	—	—	—	6,583	44.8	2,952.12	29.5	22,5	52,0
Västerbergslags	20	1,177	30,6	360.70	10,107	51.9	5,246.51	33,5	38.5	72.0
Leksands	26	2,672	19,1	510.47	28,244	47,5	13,424.18	511,5	2,0	513,5
Rättviks	16	7,514	16.3	1,230,73	32,775	50,6	16,585.28	520.0	155.5	675,5
Orsa	19	1,680	27,2	457.40	14,746	61,1	9,009,81	91.0	78.0	169,0
Älvdalens	31	4,873	19,1	935.23	23,137	61.0	14,127,60	117,0	60,0	177,0
Mora-Våmhus	11	916	35.3	323.80	10,770	65.6	7,074,16	66,7	31.0	97.7
Järna	15	—	—	—	11,699	55.9	6,544,65	37,5	56.5	94,0
Malungs	16	617	19,8	122,37	27,951	45,1	12,610,61	171,5	86,5	258,0
Lima-Transtrands	102	1,415	23.0	326,66	68,053	58.1	39,550,68	584,0	381,0	965.0
Summa	290	21,134	20,4	4,322,11	250,451	53.0	135,179,61	2.261.2	937.5	3.198,7
Under året utförda och avsynade.										
Södra	4	—	—	—	4,337	44,6	1,937,94	25,5	4,0	29,5
Runns	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuna-Bjursås	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svärdsjö	1	—	—	—	1,111	36,6	406,86	6,0	1,0	7,0
Västerbergslags	13	7,420	33,8	2,508,91	18,282	67.0	12,425,03	155.0	42,5	197,5
Leksands	4	—	—	—	4,926	50,6	2,494,08	91.5	—	91,5
Rättviks	3	—	—	—	3,238	51.8	1,678,10	32,5	15.0	47,5
Orsa	5	286	28,8	82,37	1,862	51,8	965,69	13,5	10,0	23,5
Älvdalens	1	225	22,8	51.30	1,091	52.5	573,06	8,0	7.0	15,0
Mora-Våmhus	2	—	—	—	1,508	31.2	471,56	10,0	3.5	13,5
Järna	6	—	—	—	5,958	55.0	3,277,04	9.0	32.0	41,0
Malungs	3	—	—	—	4,266	39,8	1,701,10	26,0	5,0	31.0
Lima-Transtrands	10	87	35,8	31,17	15,298	49,0	7,643,15	89,0	50.0	139,0
Summa	52	8,018	33,3	2,673,75	61,877	54,2	33,573,61	466.0	170,0	636,0

Sammanföres tab. 5 och tab. 16, så erhålles

Sammandrag över all till skogsvårdsstyrelsens kännedom kommen skogsdikning och bäckrensning å enskildes marker i Kopparbergs län år 1918.

Av Skogsvårdsstyrelsen utförd jämlikt tab. 5	69,895 m
av större skogsägare utförd tab. 16.....	70,001 »
Summa bäckrensning och skogsdikning i hela länet:	139,896 m.

Verksamhet med skogsvård och avverkning.

Till styrelsen har under året inkommit 1,187 ansökningar om biträde under olika former med planläggning av avverkningars och stämplingars utförande, anvisning för beståndsvård och röjningshuggning. Av dessa har 991 st. under året blivit fullgjorda, omfattande en areal av 20,505,4 har skogsmark. Kalhyggen äro utlagda å sammanlagt 710,5 har och äro därvid 11,839 st. fröträd utställda enligt principen 40—50 fullgoda fröträd per har. 2,8 millioner träd äro utstämplade under det motsvarande siffror år 1916 och 1917 voro respektive 3,5 och 1,2 millioner träd.

Beträffande närmare upplysning om denna gren av styrelsens verksamhet hänvisas till tab. 6.

Skogsavverkning och uppnått över skogsägens efterlevnad.

Den rapporterade areal, som under året varit föremål för avverkning, har utgjort 10,469 har, och har återväxten ansetts äventyrad å 1,309 har. Motsvarande arealer 1917 och 1916 voro 17,002 och 10,293 med återväxten uppenbarligen äventyrad å respektive 1,374 och 754 har.

Som synes har avverkningarna allt fortfarande bedrivits hårt oberoende av de dyra arbetslönerna för såväl huggning som körning.

Tab. 6. **Sammandrag över rapporterade avverkningar, lämnade besked, fullgjorda**

Länsskogvaktaredistrikt	Avverkning		Planlagda avverkningar och utförda			Be-
	Rapporterad avverknings hela areal	Areal uppenbart äventyrad mark	Antal rekvirenter	Areal	Utlagda kalhyggen	Antal utmärkta fröträd st.
	Har	Har		Har	Har	
Förste länsskogvaktaren	—	—	—	—	—	
Södra distr.	372.9	82.8	52	689.3	37.6	863
Kunns	677.8	163.0	38	331.2	37.5	768
Tuna-Bjursås	544.9	231.7	21	251.8	60.2	1,736
Svärdsjö	520,0	34.3	37	677,0	19.2	—
Västerbergslags	137.5	20.0	24	550.0	27,5	686
Leksands	537.9	61,2	108	743,8	10.5	1,084
Rättviks	1,085.0	204.9	116	1,678.8	41,5	900
Orsa	2,678.3	137.3	97	3,115,6	280,0	1,114
Älvdalens	494.2	69.3	123	3,308.9	26,6	1,447
Mora-Våmhus	698.3	107.9	79	1,723,5	4,5	1,437
Järna	978.3	21.0	46	1,149,4	15,5	991
Malungs	835.3	146.0	83	2,597,5	83.0	760
Lima Transtrands	908.6	30.0	63	1,696,5	66,9	53
Summa	10,469,0	1,309.4	887	18,513.3	710.5	11,839

Virkespriset har under året varit det hittills högsta i Dalarne och har timret betalats med cirka 60 öre per eng. kubikfot för 6 tums timmer och för grövre med en prisökning av 5 öre per tum och kubikfot. Detta pris har naturligtvis varierat något beroende på olika belägenhet, men egendomligt nog torde kunna sägas att timmerpriset varit högre norr om Tägtens skiljebom i Dalälven än söder därom beroende på större konkurrens.

Massaved har betalats å järnvägsstationer i Bergslagen med c:a 14—17 kr. per lös kubikmeter under det priset i norra och södra Dalarna varit c:a 12—14 kr.

Å Dalälvens huvudvattendrag har betalats för massaved cirka 12 kr. per kbm med flottningsavdrag till Tägtens skiljebom.

Träkol hava enligt av statsmakterna utfärdad förordning betalats med enhetligt pris över hela landet, eller med 50 kr. pr vagnskuberad läst om 20 hl och 42,50 för lika stor stjälpläst vid järnvägsstation.

Vid slutet av berättelseåret, sedan ovanstående enhetliga priser blivit upphävda, har träkolspriset gått ned, så att det vagnskuberade priset hållit sig kring 40 kr. och priset för stjälpläst proportionsvis lägre.

Av dessa priser kan man förstå att avverkningarna stimulerats, om ock som nämnts de höga arbetskostnaderna och svårigheterna att över huvud taget utföra skogsarbeten med ransonering av födan för såväl människor som djur verkat hämmande.

besiktningar och diverse förrättningar, utförda på de olika distrikten år 1918.

sked					Besiktningar				
stämplingar	Anvisning för: beståndsvård		röjning		Antal utförda				Diverse förrättningar
Antal stämplade träd st.	Antal rekvirenter	Areal Har	Antal rekvirenter	Areal Har	A	B	C	D	
—	—	—	—	—	4	10	4	9	5
79,282	13	205,0	5	33.5	91	8	43	6	8
27,324	11	158.8	—	6,5	87	3	14	1	20
33,605	1	4,0	—	12.6	71	21	24	3	72
68,228	10	256.0	1	27.5	25	25	18	1	32
66,014	3	56,5	1	14.0	24	2	1	16	20
120,809	28	307.6	5	28.3	262	82	15	10	24
244,364	4	50,0	—	—	39	17	10	7	57
322,531	2	137.0	2	7.0	13	6	7	4	4
480,172	5	76,6	1	42,2	18	14	11	3	1
327,989	7	379.0	—	—	45	—	37	1	98
304,932	1	65,0	1	60,0	18	12	7	6	31
435,546	1	6,0	—	—	49	27	—	4	16
307,568	2	59.0	—	—	24	9	12	13	10
2,818,364	88	1,760,5	16	231.6	770	236	203	84	407

Tab. 7.

Tablå över av skogsvårdsstyrelsen utövad uppsikt och vidtagna åtgärder beträffande avverkningar år 1918.

Länsskogvaktare-distrikt	Behandlade jäml. § 2				Behandlade utan undersökning jäml. § 2					Summa
	Träffade överenskommelser	Lagligen beivrade	Vid årsskiftet icke slutbehandlade	Summa	Avskrivna	Ställda på vidare besiktning	Inkomna kulturförbindelser	Vid årsskiftet icke slutbehandlade	Summa	
Södra	—	—	—	—	—	17	15	13	45	45
Runns	—	—	—	—	—	16	27	21	64	64
Tuna-Bjursås	1	—	—	1	1	11	5	53	70	71
Svärdsjö	—	—	—	—	—	7	1	8	16	16
Västerbergslags	—	—	—	—	—	9	5	—	14	14
Leksands	—	—	—	—	—	17	24	14	55	55
Rättviks	—	—	—	—	—	7	1	49	57	57
Orsa	—	—	—	—	—	8	4	28	40	40
Älvdalens	—	—	—	—	—	2	7	1	10	10
Mora Vämhus	—	—	—	—	—	19	8	5	32	32
Järna	—	—	—	—	—	9	2	4	15	15
Malungs	—	—	—	—	—	2	1	17	20	20
Lima-Transtrands	—	—	—	—	—	9	3	5	17	17
Summa	1	—	—	1	1	133	103	218	455	456

Som synes av tab. 7, uppgöres så gott som alla avverkningsmål på frivillighetens väg genom överlämnande av oftast med borgen försedda skogsodlingsförbindelser omfattande åtgärder att i regel 3 år efter avverkningen verkställa föreskriven skogsodling samt att 8 år efter densamma hava den avverkade skogsmarken återförsatt i skogbärande skick.

Lagen åtgärder. Vid årsskiftet hade styrelsen sålunda endast 4 pågående rättegångar av vilka motparten i ett fall vädjat till Kungl. Maj:t och i 2 fall till Hofrätten, under det ett fall ännu är föremål för häradsrättens prövning.

Skogsvägen av den 28 juni 1918. Den tillfälliga lagen angående skydd för ungskog och innefattande bestämmelser att skogsegendomar, som försålts och avverkningsrätter till skog som upplåtits efter den 14 maj 1918 endast få avverkas efter de grunder, som äro förenliga med principen god skogsvård, har beträffande Kopparbergs län otvivelaktigt verkat hämmande på egendomsförsäljningarna. Detta har visat sig däri, att skogsvårdsstyrelsen i regel tillkallats för anvisning huru avverkningarna borde utföras.

Emellertid skedde särskilt i början av lagens giltighetstid en del övergrepp, dock mest beroende på vederbörandes obekantskap med de nya lagbestämmelserna. Sålunda har under berättelseåret 18 rapporter inkommit å dylika avverkningar. Å 15 av dessa har förbud för vidare avverkning än efter skogsvårdsstyrelsens anvisning utfärdats och trätt i kraft. I 3

fall har skriftlig överenskommelse träffats utan utfärdande av avverkningsförbud.

De utfärdade 15 avverkningsförbuden röra påbörjade ungskogsavverkningar med en sammanlagd areal ungskog av 155,34 har. Av denna areal hade 39,60 har hunnit avverkas, innan styrelsen hindrande trädde emellan. För 14 av dessa avverkningsmål är emellertid kulturförbindelse avlämnad under det 4 mål vid årsskiftet ännu icke äro slutbehandlade.

Av tab. 7 framgår huru de lagstridiga avverkningarna fördela sig på länets olika länsskogvaktardistrikt. I denna tablå har emellertid skillnad ej gjorts på avverkningar behandlade enligt 1905 och 1918 års skogslagar. Att emellertid med 1918 års skogslag ett stort steg tagits fram emot målet: en väl avpassad skogslagstiftning, som utan att göra skogsägaren omyndig likafullt verkar bevarande på den i sin bästa växtkraft stående ungskogen och reglerande på den osunda spekulationen i skogsfastigheter, måste medgivas, och är det med glädje styrelsen konstaterar, att sagda skogslagar även av allmänheten mottagits med förstående för det stora målet och intresse för lagens efterlevnad.

För att göra allmänheten bekant med 1918 års lagbestämmelser både beträffande skogsavverkning och överlåtande av skogsfastigheter har styrelsen i så gott som samtliga tidningar i Dalarne låtit som annons intaga lämpliga delar av de provisoriska lagarna, som visserligen endast gälla till 1 juli 1919, men som med största sannolikhet torde bliva, beträffande sin giltighetstid, förlängda tills dess riksdagen fått tillfälle taga del av och behandla 1911 års skogslagstiftningskommittés betänkande. Detta betänkande har till sin huvudsakligaste del blivit avgivet strax före årsslutet 1918.

Under berättelseåret har personalen likasom föregående år varit strängt anlitad av den skogägande allmänheten. *Personalen. rese- och förrättning-dagar.*

Största tiden har, som under en lång följd av år, ägnats åt biträde på ansökan med stämpling av skog och anvisning för beståndsvård.

För att kunna fullgöra de krav allmänheten ställt på styrelsens personal har extra arbetskraft under sommarmånaderna måst anlitas, och framgår av tab. 8 huru förrättningsdagarna fördela sig på styrelsens olika verksamhetsgrenar.

Styrelsen har under året haft anställda 6 extra länsskogvaktare och 8 stämplingsförmän, vilkas hela tid tagits i anspråk för planläggning av avverkningar.

Av tab. 8 framgår att länsskogvaktarna haft 4,726,5 rese- och förrättningsdagar.

Länsjägmästaren har under året 35 och biträdande länsjägmästaren 114 rese- och förrättningsdagar.

Tab. 8.

Tablå över länsskogvaktarnas förrättnings- och resedagar fördelade på olika grenar av styrelsens verksamhet under år 1918.

Länskogsvaktare	Skogs upplysning	Biträde m. skogens vård o. avverkning	Skogs odling	Dikning	Förvaltning och bevakning: Bevakning och skogsundersökning	Förvaltning och bevakning: Diverse	Förvaltning och bevakning: Summa	Summa dagar
Förste länsskogv. Aug. Hedlund	6	6	12	34	7	1	8	66
Länsskogv. Karl Evén	20	102	17	16	51.5	19	70,5	231,5
» Sven Larsson	22	71.5	12.5	3	60	29	89	198
» F. N. Hedin	—	19	15	10	106	38	144	188
» K. G. Eriksson	—	120	12	8	91.5	27.5	110	259
» M. Hällströmer	21	68	20.5	31	54,5	30,5	85	225,5
» V. Halvarsson	—	107	15	15	103.5	28	131,5	268,5
» K. Kvarnström		67	5	38	76	63	139	249
» Axel Ek	—	33	14	36	112	20	132	215
» C. V. Löfkvist	—	136	15	20	41.5	5,5	47	224
» G. Ax. Johanson		101	19	18	58	58	116	254
» V. Ezelius	—	109	3	16	47	38	85	213
» Alfr. Andersson		19		8	56	8	64	91
» L. Lundin		52	4	69	101	12	113	238
bitr. Länsskogv. Gust. Lundin		174	23	2	45		45	244
e. Länsskogv. Erik Andersson	—	130	—	—	—	—	—	130
» E. O. Lundgren		144	—	—	—	—	—	144
» Fredr. Ezelius		166		—	—	—	—	166
» H. Englund	—	118	—	—	—	—	—	118
» B. Hagberg	—	52	—	—	—	—	—	52
» G. Ivarsson	2	127	1		38	—	38	168
Stämplingsförman And. Dahlström		131		—	—			131
» J. A. Roos	—	150		—	—			150
» L. H. Ersson		84	—			—	—	84
» A. Andersson	—	28	—	—	—		—	28
» O Bergström	—	79		—	—	—	—	79
» S. E. Jonsson	—	149	—	—	—	—	—	149
» V. Halvarsson		100			—	—	—	100
» H. Bergström		63		—	—		—	63
Summa	77	2.705.5	188	330	1.048.5	377.5	1.426	4.726.5

Tab. 9. **Planträkning år 1918.**

	Tallplantor	Granplantor	Summa plantor
Tillgång			
Från skogsvårds-styrelsen-plantskolor	627,900	194,700	822,600
» skolplantskolorna	30,900	2,900	33,800
Summa	658,800	197,600	856,400
Utgång			
Enligt kultursammandrag	658,800	197,600	856,400

Av tab. 9 framgår att styrelsen i egna plantskolor producerat sitt behov av skogsplantor för årets kulturer eller 856 tusen 2/o tall- och granplantor. *Plantskolor.*

Genom svårigheten att få arbetskraft kunde emellertid ej plantering utföras i den omfattning som beräknats, och följden blev den att inom Kopparbergs län, likasom för övrigt inom de flesta andra län, en stor myckenhet plantor måste vid plantskolorna sorteras ut och förstöras i brist på avsättningsmöjlighet, såväl inom som utom länet. Försök gjordes att få de större skogägande bolagen att övertaga större partier, vilket även delvis lyckades, men även för dessa var det omöjligt att under rådande förhållanden få skogsodling i större omfattning utförd.

Tab. 10. **Kottsammandrag år 1918.**

	Tallkott i hl		Tallkott i hl
Behållning från år 1917	712,11	Klängt under året	712,11
Summa	712,11	Summa	712,11

Insamling av kott har under året lämnat dåligt resultat, enär såväl tall som grankott i stort sett saknats. Av tab. 10 framgår omfattningen av denna styrelsens verksamhet. Den kott som styrelsen lyckats hopsamla har klängts i fröklängningsstugan vid Gärdsjö i Rättviks socken. *Fröklängning.*

Tab. 11. **Frösammandrag år 1918.**

	Tall kg	Gran kg		Tall kg	Gran kg
Behållning från år 1917	1,661.01	1,272.34	Försålt frö	160.75	232.25
Årets klängning	350,00	—	Ansökningskulturerna ...	557.45	144.93
Inköpt under året	2.00	—	Skolkulturerna	43.96	21.09
			Borgenskulturerna	14.70	4.80
			Fritt utlämnat	127.70	4.20
			Utsålt i plantskolorna ...	30,70	6.90
			Skogsvårdskursen i By...	0,70	0.60
				935.06	415.67
			Behållning till år 1919	1,077.05	856,67
Summa	2,013,01	1,272,34	Summa	2,013.01	1,272,34

Tab. 11 lämnar redogörelse för styrelsens tillgång och förbrukning av skogsfrö och synes härav, att styrelsens frölager, som sedan de rikliga frö-åren 1912—1913 legat förvarat i hermetiskt tillslutna kärl, nu är i det närmaste förbrukat och med svårighet kommer att räcka till 1919 års skogsodlingar. Fröfrågan kommer sedan under något eller några år eller tills

dess att vi få rikligt fröår av tall och gran att bli ett synnerligen svårlöst problem. Så mycket kan man dock redan se att skogsodlingarna måste läggas om till plantering i större omfattning än hittills, men stöter detta i dessa trakter på mycket stora svårigheter dels därför, att befolkningen fortfarande har den åsikten, att plantering är en onödig kostnad, enär skogssådd, enligt deras åsikt, för en billigare penning lämnar samma resultat. Detta är för övrigt delvis rätt beträffande vissa marker i Dalarne, där gräsväxten ej är en faktor att räkna med, men å de trakter åter, där marken är benägen för gräsväxt skulle säkerligen en på en gång utförd plantering oftast bespara markägaren obehaget och kostnaden för dyrbara hjälpkulturer. Med stigande värde på skogsprodukterna torde dock även intresset för plantering och sådd av skog lättare låta sig inarbetas i det allmänna medvetandet, helst erfarenheten nogsamt visat, att planteringar äro mindre beroende av torra vårar och brännande heta junidagar än sådderna, blott planteringarna blivit rätt och omsorgsfullt utförda. Härför behövs dock pålitliga och väl skolade plantörer, vilka hava ansvarskänsla för sitt arbete.

Sammandragskartor.

Sammandragskartor. Under berättelseåret har styrelsen genom Ingeniör Fr. Widmark låtit utarbeta sammandragskartor i skala 1 : 20,000 upptagande alla skifteslag och hemmansdelar för Norrbärke, Söderbärke, Malingsbo, Gustafs, Folkärna och By socknar och är därigenom styrelsens kartverk över länets olika socknar så långt kommet, att endast Gagnefs, Garpenbergs, Grytnäs, Husby, Silfberg, St. Tuna och Wenjans socknar återstå och har styrelsen för avsikt att snart komplettera kartverket även med dessa socknar.

Inkomster och utgifter. Skogsvårdskassans ekonomiska ställning samt dess inkomster och utgifter fördelade på styrelsens olika verksamhetsgrenar belysas av den sammanställning, som gjorts i tab. 12.

Tab. 12.

Tablå över skogsvårdsstyrelsens ekonomiska verksamhet under år 1918 enligt räkenskaperna.

Tillgångar vid årets början:

Kassa	3,517: 84
Kopparbergs Ensk. Bank	106,706: 38
Fastigheter	516: 96
Inventarier	12,077: 64
Transport Kr.	122,818: 82

Transport Kr.	122,818: 82	
Fröklängningsanstaltens förlag	15,908: 95	
Sv. Statens 5 % obligationer	9,103: 33	
Fordringar å syneförrättningar och laga åtgärder	318: 96	
Fordringar å skogsfrö och plantor	816: 40	
» å kulturkostnader	1,287: 33	
» å biträde med skogens vård och avverkning	68: 25	
Plantor	4,061: 50	
	154,383: 09	
Avgår skulder:		
Wiklunds gåvofond	5,704: 67	148,678: 42
Inkomster under året:		
Statsbidrag	14,299: —	
Skogsvårdsavgifter	189,865: 01	
Räntor	10,744: 08	214,908: 09
	Summa Kr.	363,586: 51
Utgifter under året:		
Pensionskassan	3,691: 82	
Avlöningar	62,112: 63	
Biträde med skogens vård och avverkning	26,869: 15	
Skogsupplysning	7,282: 89	
Dikningar	17,142: 56	
Skogsodling	44,448: 08	
Förvaltningskostnad	41,316: 94	
Kartarbeten	2,828: 18	205,692: 25
Tillgångar vid årets slut:		
Kassa	4,640: 95	
Kopparbergs Ensk. Bank	131,806: 89	
Sv. Statens 5 % obligationer	9,062: —	
Fastigheter	465: 26	
Inventarier	14,440: 14	
Plantor	2,023: —	
Fordringar å biträde med skogens vård och avverkning	1,424: 50	
Fordringar: Skogsfrö och plantor	859: 55	
» kulturkostnader	2,514: 51	
» syner och rättegångar	318: 96	
Transport Kr.	167,555: 76	

Transport Kr.			167,555: 76
Åtgår skulder:			
Wiklunds gåvofond	6,013: 76		
Fröklängningsanstalten	3,647: 73	9,661: 50	157,894: 26
Summa Kr.			363,586: 51

Tab. 13. **1917 års skogsavverkning.**

Länsskogvaktaredistrikt	Skogsvärde kr.	Skogsvårdsavgift kr.	Kostnad kr.
Södra distriktet	2,298,350	29,878.55	529.04
Kumla	2,213,840	28,778.70	173.10
Tuna-Bjursås	2,413,164	31,787.16	480.87
Svärdsjö	1,914,230	24,884.99	391.28
Vesterbergslags	4,835,280	64,858.64	459.20
Leksands	2,454,800	31,912.40	503.25
Kättviks	3,211,620	41,751.06	386.43
Orsa	1,674,300	21,765.90	290.24
Äldalens	3,037,380	39,485.94	240.00
Mora—Våmhus	2,165,920	28,156.96	286.91
Järna	4,274,780	55,572.14	746.05
Malung	2,185,100	28,406.30	524.00
Luna—Transtrands	2,538,171	32,896.21	694.12
Summa kronor	35,216,935	458,134.95	5,704.48

Skogsvärdet och det deklarerade värdet av avgivna avverkningar

Av tab. 13 framgår huru det deklarerade värdet av under föregående år utförda avverkningar fördelar sig på de olika länsskogvaktaredistrikten likasom beloppet av de skogsvårdsavgifter, som komma att under 1919 stå till styrelsens förfogande. Kostnaden för taxeringsarbetet har samtidigt angivits.

Skogsskadan

Under berättelseåret hava 13 skogseldar förekommit av den betydenhet att de ansetts i tab. 15 böra intagas. Elden har övergått och skadat 1,700.5 har skog och skogsmark. Den därav uppkomna skadan beräknas till 314,000 kronor, varjämte släckningskostnaden för samtliga skogseldar beräknats dragit en kostnad av 29,800 kr. Detta är den största skogseldsskada som på många år övergått länets skogar. Anmärkas kan även att den brunna skogen i huvudsak eller till cirka 90 % består av skog i ålder av 50 år och under.

Bränslekommissionens verksamhet

Under detta berättelseår har bränslekommissionen endast i mindre omfattning utfört avverkningar inom länet. Riksvärderingsnämnden har ävenledes under december månad 1917 nedsatt rotvärdet å skog, som tages under förfogande av B. K. inom Kopparbergs län, till 7,25 och 5,50 per kubikmeter för 1:ma och 2:dra ved i stället för under föregående år respektive kr. 8,25 och 6,50 per kubikmeter.

Vedanskaffningen genom B. K:s försorg inom länet har som framhållits i föregående års berättelse utförts så gott som undantagslöst genom gallring av skogen inom 3 kilometers bälten från trafiklederna.

För att ge en överblick av dessa gallringsarbetens omfång har styrelsen från B. K:s länsbyrå förskaffat sig uppgifter till nedanstående tab. 14, som dock för fullständighetens skull fått omfatta såväl innevarande som föregående år.

Tab. 14.

Tablå över Bränslekommissionens arbeten i Kopparbergs län åren 1917 och 1918 (kostnaderna beräknade pr den 30 april 1919).

Ved avverkad av Bränslekommissionen[1])	824,848,72	kbm	å c:a	7,241 =	5,972,369,92 kr.
» inköpt » »	412,289,77	»	å »	9,889 =	4,077,486,00 »
	1,234,138.49	kbm			10,049,855,92 kr.

Självkostnadspriset pr kbm å av Bränslekommissionen tillverkad ved ställer sig sålunda:

	1:ma ved		*2:da ved*	
Rotvärde enligt Riksvärderingsnämndens taxa ...	kr. c:a	8,117	kr. c:a	6,378
Medelstämplingskostnad	» »	0,16	» »	0,16
Medelhuggningskostnad	» »	1,93	» »	1,93
Medelkörningskostnad	» »	2,57	» »	2,57
Distriktens löner, förvaltningskostnader	» »	0,491	» »	0,491
Länsbyråns löner och förvaltningskostnader	» »	0,077	» »	0,077
1 års ränta å 8 %	» »	1,067	» »	0,928
Summa självkostnadspris pr kbm	kr.	14,412	kr.	12,534

Huggningarna av ved påbörjades i juli 1917 och avslutades i allmänhet omkring nyåret 1918 och var vedinventariet den $^{30}/_{4}$ 1918 895,301,65 kbm
den $^{30}/_{4}$ 1919 595,472,00 »
därav c:a 100,000 kbm kvarliggande ehuru försålda.

Av hela tillverkningen finnes alltså vid 2:dra bokföringsårets slut c:a $^{5}/_{12}$ odisponerade för bränslesäsongen 1919—1920 under det $^{7}/_{12}$ hittills vunnit afsättning.

Även under detta berättelseår har visst samarbete uppehållits med den statliga vedanskaffningsinstitutionen och har av skäl som framhållits i föregående årsberättelse länsjägmästaren med styrelsens medgivande även under berättelseåret tjänstgjort som chef för Bränslekommissionens länsbyrå i Dalarne. Biträdande länsjägmästaren och förste länsskogvaktaren ha vidare, den förre till 1 maj, den senare till 1 juni tjänstgjort som distriktschefer åt B. K., och först efter denna tid återgått till styrelsens

[1]) Härav 3,323.86 m³ avfallsved.

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd i kilometer till närmaste by med angivande av dess namn	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag, angivna i tiondedelar, där elden uppkom	Areal skogsmark som övergicks av elden, i har
Socken	By					
						Tuna-Bjuråsen
Gagnef	Overbacka	12 km Mockfjärd	Juli	Åskslag	Tall 0,8 Gran 0,1 Löv 0.1	13
						Svärdsjö
Sundborn	Korsan	8 km Korså bruk	Juni	Åskslag	Tall 0,6 Gran 0,4	8
»	»	9 km Korså bruk	»	»	Tall 0,5 Gran 0,5	35
						Västerbergslagen
Söderbärke	Larsbo	8,5 km Larsbo	Maj	Ovarsamhet	Tall 0,7 Gran 0,3	9
Grangärde	Sunnansjö	4 km Sunnansjö	»	Ovarsamh. vid fallbränning	Tall 0,6 Gran 0,4	1,5
						Leksands
Sollerön	Flenarne, Björka, Borberg och Övre Lövberg	8 km Gävunda	Juni	Åskslag	Tall 0,6 Gran 0,4	725
Siljansnäs	Fornby	5 km Limån	»	»	Tall 0.7 Gran 0.3	59
						Rättviks
Ore	Sunnanhed	10 km Håfven	Juni	Obekant	Tall 10 Gran 0.0	25
						Orsa
Orsa	Bäcka	15 km Hansjö	Juni	Åskslag	Tall 10 Gran 0,0	200
						Älvdalens
Älvdalen	Åsen	1 km Åsen	Juni	Ovarsamhet av skogsarbetare	Tall 0,3 Gran 0.7	125
						Mora-Våmhus
Mora	Bonäs	3 km Bonäs	Juni	Åskslag	Tall 10 Gran - -	6
»	»	10 km Björkvassla	»	»	Tall 0.2 Gran 0,8	200
Våmhus	Kumbelnäs, Bo och Västra Storbyn	15 km Indor	»	»	Tall 0.8 Gran 0,2	300
					Summa	1,706,5

Kopparbergs län år 1918.

Den brunna skogens medelålder	Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet i kronor	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar o. dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad i kronor	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad i kronor	Med anledning av skogseldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder	Anteckningar
distrikt.						
40 år	2,000	Släckningsmanskap	300	2,300	Inga	
distrikt.						
80 år	1,600	Släckningsmanskap	200	1,800	Inga	
50 »	3,500	»	400	3,900	»	
distrikt.						
30 år	2,500	Släckningsmanskap	1,800	4,300	Inga	
25 »	300	»	—	300	»	
distrikt.						
50 år	145,000	Släckningsmanskap	7,000	152,000	Inga	
80 »	5,000	»	2,500	7,500	»	
distrikt.						
30 år	5,000	Släckningsmanskap	500	5,500	Inga	
distrikt.						
50 år	30,000	Släckningsmanskap	3,000	33,000	Inga	
distrikt.						
80 år	18,600	Släckningsmanskap	1,800	20,400	Inga	
distrikt.						
60 år	600	Släckningsmanskap	300	900	Inga	
50 »	40,000	»	5,000	45,000	»	
50 »	60,000	»	7,000	67,000	»	
	314,100		29,800	343,900		

Tab. 29.

Av enskilda större skogsägare utan bidrag av skogsvårdsstyrelsen vidtagna åtgärder till skogens och skogsmarkens förbättring år 1918.

Socken	Gallring har	Markbe-redning har	Dikning l m	Bäck-rensning l m	Sådd har	Hjälp-sådd har	Plante-ring har
Boda	23	133	—	—	—	—	—
By	103	37	1,140	4,565	23,50	3,50	—
Elfdalen	578	17,00	1,766	2,409	36,20	—	37
Enviken	142	256	—	—	4	—	—
Floda	164	—	—	—	4	11	—
Gagnet	—	—	—	—	7,50	3,50	—
Garpenberg .	—	2,70	—	—	2,70	—	—
Grangärde	1,110	68,50	400	3,200	31	30	14,50
Hedemora	90	—	—	—	12	8	1
Husby	306	11	2,020	—	158,70	27,50	14,10
Järna	311	—	2,873	—	28,45	17,30	—
Kopparberg .	232	—	—	—	8	3,50	—
Leksand	24	83,50	—	1,176	22,70	—	—
Lima	30	3,50	3,209	752	3,50	—	—
Ludvika	165	47,50	2,290	—	6,50	—	5,50
Malung	251	97,40	6,567,50	—	123,90	4,40	23,10
Mora.....	292	21,31	1,992	1,578	54	—	—
Norrbärke	597	2,084	1,186	4,622	40	—	6,50
Nås	15	55	140	788	25,96	5,10	—
Öre	520	76	140	150	—	—	—
Orsa.....	—	157,24	3,109	6,979	111	17,75	—
Rättvik.....	202,50	513,50	—	—	27	—	—
Silfberg	878,41	—	1,114	92	7	—	1,25
Siljansnäs .	—	7	—	—	—	—	—
Sollerön	381	16	—	—	40,50	—	—
Stora Skedvi	11	—	—	—	3	—	—
St. Tuna	—	11	—	—	11,50	—	—
Sundborn.....	—	16,50	—	—	0,30	—	—
Svärdsjö	45	191,80	—	2,252	34,67	—	—
Säfsnäs.....	412	—	148	—	156,37	42,08	18,24
Söderbärke ..	745,50	—	2,536	500	16	10	3
Torsång	10	—	—	—	—	—	—
Transtrand	5	19	7,815	—	18,50	—	1
Wenjan	—	—	—	2,433	1	—	—
Vika	—	8	—	—	—	—	—
Wämhus	232,50	—	—	—	—	—	—
Ål	13	—	—	—	—	—	—
Äppelbo	117	0,50	—	—	27,23	10,57	0,52
Summa	8,011,61	3,934,85	38,445,50	31,556	1,046,68	194,20	125,71

tjänst, den senare fortfarande med tillstånd att vid sidan av sin tjänst hos styrelsen i mindre omfattning som länsassistent biträda B. K.

Samtliga länsskogvaktare, med undantag av en, som till 1 juli varit distriktschef hos B. K. och därefter till årets slut innehaft liknande befattning vid sidan av sin länsskogvaktaretjänst, hava emellertid under berättelseåret ej haft anställning hos Bränslekommissionen.

Kortfattad framställning om de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

Tab. 16 lämnar uppgift om de arbetens omfattning, som utförts av större skogsägare utan styrelsens direkta medverkan.

Som förut framhållits ha de enskilda skogarna under krigsåren och icke minst under detta år blivit hårt anlitade med avverkning. De höga virkespriserna hava lockat till skogsavverkning. Emellertid har samtidigt såväl bränslekommissionens vedanskaffning som konjunkturen på virkesmarknaden för övrigt avsevärt stegrat skogsvärdet och därmed intresset för skog och skogsskötsel, ty givetvis måste en skogsägare med nuvarande skogsvärde se på skogen som en större ekonomisk faktor i hans hushållning än förut. Skogsvärdets ökning har gjort de mest illa belägna skogar avverkningsbara icke blott beträffande grovt timmer, utan även då det gäller tillgodogörande av klenare dimensioner, sulfit och sulfatved samt kolveden icke att förglömma. Detta har naturligtvis i många fall verkat förödande på skogen, men då styrelsen tror sig kunna säga, att allmänheten oftast tillfrågar styrelsen före avverkningarnas utförande, så ligger häri en garanti att skogsskötselns krav icke blivit helt åsidosatta, utan har omfattande avverkningar blivit planlagda och utförda på ett sätt, som samtidigt som de lämnat skogsägaren en stor vinst i pengar, berett skogen en för sin utveckling lämplig gallring eller ljushuggning.

Då emellertid hundratals millioner kronor årligen tagas ur våra skogar, då vidare regering och riksdag oavvänt har och haft sin uppmärksamhet riktad på nödvändigheten att med lagstiftning skydda såväl våra ungskogar som våra skogar i allmänhet, så synes det styrelsen ofattligt, att ej den

Tab. 17.

Tablå över Brännslekommissionens avverkningar inom Kopparbergs län åren 1917 1918.

Länsskogvaktaredistrikt	1:ma kbm	2:dra kbm	Summa kbm
Södra distriktet	33,488.90	36,603,80	70,092.70
Runns »	20,453.83	14,851.14	35,304.97
Tuna-Bjursås	47,528.94	45,764.96	93,293.90
Svärdsjö	5,708,00	6,441.00	12,149.00
Västerbergslags	45,398,23	50,298,10	95,696.33
Leksands	43,175,13	45,302,61	88,477,74
Rättviks	16,002.04	25,743.65	41,745.69
Orsa	37,992,90	39,244.07	77,236.10
Elfdalens	13,885,52	24,074,10	37,959,62
Mora-Våmhus	59,290,30	40,824,09	100,114.39
Järna	42,798,88	54,560.38	97,359.20
Malungs	33,012.70	27,111,20	60,123.90
Lima Transtrand	6,053,10	5,918,10	11,971,20
Summa	404,787.66	416,737.20	821,524.86

riksinventering av vårt lands skogskapital, som försöksvis utförts i Värmlands län och för vilket arbete plan är utarbetad, omfattande taxering av vårt lands alla skogar ännu blivit igangsatt. Kostnaden för detta arbete om den ock rör sig om en eller annan million kronor förefaller emellertid ej vara högre, än att den mycket väl skulle vara överkomlig. Denna åtgärd är för övrigt nödvändig för att skogsskötseln och skogslagstiftningen skall få det säkra underlag, som måste förefinnas i ett skogsproducerande land av den rang som Sverige intager på världsmarknaden.

Falun den 30 april 1919.

För Skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län:

F. Holmquist.

W. Dybeck.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, som blivit utsedda att granska Skogsvårdsstyrelsens i Kopparbergs läns landstingsområde räkenskaper och förvaltning år 1918, få härmed avgiva följande berättelse:

§ 1.

Tillgångar och skulder vid början och slutet av räkenskapsåret utvisas av nedanstående tablå:

Tillgångar:

	1 jan. 1918.	31 dec. 1918.
Kassabehållning	3,517: 84	4,640: 95
Svenska statens 5 % obligationer	9,103: 33	9,062: —
Förlag till Fröklängningsanstalten	15,908: 95	
Fastigheter	516: 96	465: 26
Inventarier	12,077: 64	14,440: 14
Innestående på löpande räkning	106,706: 38	131,806: 89
Fordringar för syner och rättegångar	318: 96	318: 96
» » skogsfrö och plantor	816: 40	859: 55
» » borgenskulturer	1,287: 33	2,514: 51
» » biträde med skogens vård och avverkning	68: 25	1,424: 50
Plantor	4,061: 05	2,023: —
Summa Kronor	154,383: 09	167,555: 76

Skulder:

Till Wiklunds gåvofond	5,704: 67	6,013: 77
» Fröklängningsanstalten		3,647: 73
Överskjutande tillgångar	148,678: 42	157,894: 26
Summa Kronor	154,383: 09	167,555: 76

§ 2.

Kassasammandrag över under året influtna och utgivna medel:

Influtna medel:

Kassabehållning vid årets början	3,517: 84
Av Statskontoret till Skogsvårdsstyrelsens verksamhet	3,100: —
» » » » skogsodlingens befrämjande	974: —
4 1/2 % av reserverade skogsvårdsavgifter	9,225: —
Av Hushållningssällskapet till skogsodlingens befrämjande	500: —
» landstinget » »	500: —
» Kungl. Maj:t & Hushållningssällskapet för vård av enskildes skogar inom Idre och Särna socknar	3,000: —
Skogsvårdsavgifter	195,569: 50
Uttag på löpande räkning	197,282: 88
Influtna räntor	11,924: 01
Kontant av Fröklängningsanstalten	412: 12
Avlöning återbetald enligt revisionsanmärkning	95: 41
Diverse inkomster	430: 35
För biträde med skogens vård och avverkning	78: 25
» skogsupplysningar	57: 40
» syner och rättegångar	131: 07
» skogsfrö och plantor	6,608: 19
» borgenskulturer	982: 17
» såld potatis	325: 79
Pensionskassan återbetalt överkurs å obligationer	41: 33
Kronor	434,755: 31

Utgivna medel:

Till vård av enskildes skogar inom Idre och Särna	3,000: —
Utbetalda arvoden för upprättande av skogsvårdsavgiftslängder	5,704: 49
Insättningar å löpande räkning	222,383: 39
Utbetalda räntor	870: 83
Förlag till Fröklängningsanstalten	2,900: —
Avgifter till pensionskassan	5,717: 49
Avlöningar	60,182: 37
Förvaltningskostnader	25,696: 19
Dikningar	13,929: 35
Förrättningskostnader	48,386: 64
Inköpta inventarier	5,972: 53
Transport Kr.	394,743: 28

Transport Kr.	394,743: 28
Skogsodlingar	20,136: 60
Skogsupplysningar	5,271: 27
Syn och rättegångskostnader	141: 07
Borgenskulturer	1,665: 50
Omkostnader för plantskolorna	5,328: 46
Kartarbeten	2,828: 18
Kassabehållning till år 1919	4,640: 95
Kronor	434,755: 31

Avslutningskonto visar nedanstående:

Inkomster:

Statsbidrag och övriga anslag	14,299: —
Skogsvårdsavgifter	189,865: 01
Räntor	10,744: 08
Kronor	214,908: 09

Utgifter:

Avgifter till pensionskassan	3,691: 82
Avlöningar	62,112: 63
Biträde med skogens vård och avverkning	26,869: 15
Skogsupplysningar	7,282: 89
Dikningar	17,142: 56
Skogsodlingar	44,448: 08
Förvaltningskostnader	41,316: 94
Kartarbeten	2,828: 18
Överskjutande inkomster alltså	9,215: 84
Kronor	214,908: 09

§ 3.

Vid särskild sifferrevision gjorda anmärkningar och påpekningar torde, om så ske kan, rättas i innevarande års räkenskaper.

§ 4.

Som i övrigt intet finnes att anmärka, tillstyrkes ansvarsfrihet för år 1918.

Falun i juli 1919.

C. Sandström.	*O. A. Enfors.*	*Johan Cornelius.*
Av Kungl. Maj:t utsett ombud.	Av Landstinget utsett ombud.	Av Hushållningssällskapet utsett ombud.

Berättelse
angående Gävleborgs läns skogsvårdsstyrelses verksamhet samt de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel inom Gävleborgs län under år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Skogsvårdsstyrelsen har utövat sin verksamhet under år 1918 på ungefär enahanda sätt som under föregående år.

Visserligen hava svåra arbetareförhållanden tillsammans med höga dagsverkspriser lagt hinder i vägen för skogsarbetenas bedrivande, men jämför man det vunna resultatet under 1918 med det under år 1917, så skola vi finna att inom flera områden 1918 års arbeten överträffat år 1917.

Framför allt framgår detta gynnsammare förhållande under rubrik Råd och anvisningar angående skogarnas skötsel.

Detta torde visa att skogsägarnas intresse för skogsvård fortfarande är i stigande inom länet.

Den under året utgivna tillfälliga skogslagen har inom länet ej varit av någon större betydelse under år 1918.

Avverkning av egentlig ungskog har i stort sett ej ägt rum inom Gävleborgs län, sedan sparravverkningarna blevo med hjälp av 1903 års skogslag hejdade. Men med de högst väsentligt ökade värdena på skogsalster av så gott som alla slag, är det ju en möjlighet att ungskogsavverkningarna bliva så begärliga, att ett omslag kan inträffa. Därför synes det som om lagen av den 28 juni 1918 vore välbehövlig.

Det torde dock först bliva under följande år, sedan avverkningarna kommit i gång, som vi kunna bilda oss en fullt klar uppfattning om lagens betydelse och verkan.

I och för lagens praktiska tillämpning har skogsvårdsstyrelsen hållit sammanträde med länets skogsvårdskommitterade samt förordnat huru lagen bör handhavas.

Skogsvårdsstyrelsen har beslutat att under år 1919 tillsätta ytterligare 4 st. länsskogvaktare.

Under år 1918 hava följande sockenkartor upprättats: Söderala, Delsbo,

Undersvik, Norrbo, Rogsta, Hassela, Jättendal, Gnarp, Harmånger och Idenor.

Av vidstående tabeller framgår, vilka skogsarbeten styrelsen givit sina tjänstemän i uppdrag att verkställa ävensom de arbeten, som styrelsen ekonomiskt understött.

Råd och anvisningar angående skogens skötsel. Kostnadsfria råd och anvisningar hava under år 1918 lämnats till mindre skogsägare först sedan anmälan därom ingått till skogsvårdskommittéerna eller direkt till skogvaktaren. Bil. A.

Råd och anvisningar hava lämnats till mindre skogsägare för en avgift av 4 kr. pr dag i de fall, då biträde har sökts för vissa arbeten såsom utstämpling, utmärkning för gallring m. m. Bil. B.

Skogskulturer. Angående skogskultur med bidrag av skogsvårdsstyrelsen har styrelsen följt samma princip som under föregående år.

Enligt utfärdad kungörelse har den mindre skogsägaren fått kostnadsfritt biträde av skogsplantör under högst åtta dagar för vårkulturerna, skogsfröet till ett pris av 6 kr. pr kg tall- och 2 kr. pr kg granfrö, samt hälften av kostnaden för hyggesröjning och arbetet vid kulturerna, förutsatt att avverkningen ej stått i strid med bestämmelserna i § 1 av skogslagen eller varit föremål för syn enligt § 2 av skogslagen, vid vilken det utrönts, att skogen varit utsatt för vansköts el.

De större skogsägarna, vilka leda och utföra skogskulturerna själva, erhålla skogsfrö till nedsatt pris — tallfrö till 6 kr. pr kg och granfrö till 2 kr. pr kg — samt hälften av kostnaden för röjningen och kulturarbetet, dock högst 1,000 kr. pr skogsägare.

Kostnaden m. m. för sådana skogskulturer, vilka letts genom skogsvårdsstyrelsens försorg å mindre skogsägares skogar, framgår av Bil. C och kostnaden m. m. å större skogsägares skogar, i den mån meddelanden härom ingått till skogsvårdsstyrelsen, av Bil. D.

Till de s. k. mindre skogsägarna har skogsvårdsstyrelsen till kostnaderna vid arbetets utförande vid rensning, sådd och plantering utgivit ett kontant belopp av 14,010 kr. 78 öre, se Bil. C. Övriga direkta kostnader för skogsvårdsstyrelsen uppgå till 5,129 kr. 60 öre samt skillnaden av kostnader för fröet, enligt salupris, till 4,270 kr. 80 öre. Den sammanlagda summan utgifter för skogskulturer å mindre skogsägares skogar uppgår sålunda till 23,411 kr. 18 öre. Detta motsvarar ett kontant bidrag av 37 kr. 45 öre pr hektar kultiverad skogsmark.

Till mindre skogsägare äro 8,600 st. tallplantor kostnadsfritt utdelade.

Till de större skogsägarna är för 1918 års kulturer utbetalat i bidrag sammanlagt 10,363 kr. 79 öre, se Bil. D. Av det enligt nämnda Bil. D, ut-

sådda fröet är 563,85 kg tall- och 217,95 kg granfrö försålt till nedsatt pris, d. v. s. 6 kr. pr kg tall- och 2 kr. pr kg granfrö. Om skillnaden tages mellan saluvärdet å det här upptagna fröet och det därför erlagda priset, uppgår värdet å detsamma till 6,510 kr. 30 öre. Hela det bidrag de större skogsägarna erhållit utgör sålunda sammanlagt 16,874 kr. 09 öre. Den kultiverade arealen å större skogsägares skogar uppgår enligt Bil. D. till 1,261,04 har. Detta motsvarar ett kontant bidrag av 13 kr. 38 öre pr har.

Till större skogsägare ha utdelats 16,800 st. tall- och 11,000 st. granplantor.

Å skogsvårdsstyrelsens för skogskulturer arrenderade skogar hava en del skogsvårdsarbeten utförts för en summa av 29,75 kr. Bil. E.

Å skogar, där avverkning bedrivits i strid mot § 1 av skogslagen, har styrelsen, mot full ersättning såväl för frö som även skogsplantör, lämnat biträde vid utförandet av skogskulturerna. Å sådana skogar har utsåtts 44,25 kg tallfrö och 28,20 kg granfrö å en areal av 100,02 har, Bil. F. Dessutom har för besåning av liknande marker inköpts 11,5 kg tall- och 18 kg granfrö, som utsåtts genom ägarna själva.

För plantering å stadsskogar ha till salupris försålts 2,130 st. askplantor.

Med anledning av de för varje år mer stegrade dagsverksprisen har skogsvårdsstyrelsen velat göra försök med bredsådd, medan snön ännu ligger på de för ändamålet iordningställda hyggena. Skulle försöken visa sig motsvara förväntningarna, är det givet att skogsfrösådderna härigenom skulle förenklas i högst väsentlig grad till nytta för skogsåterväxten.

Härför är använt 70 kg tallfrö och 80 kg granfrö, som kostnadsfritt utdelats till flera skogsägare och utsåtts under kontroll av styrelsen.

Bredsådd är för en 20 à 30 år sedan utförd med gott resultat å ett större sammanhängande hygge inom Jämtlands län, på gränsen till Hälsingland. Den är även använd på Grönbo kronopark i Västmanland å ett år 1914 av skogseld härjat område, där det visat i det hela gott resultat.

Planteringsdagar för skolbarn. De barns antal som undervisats vid skogsplanteringarna, framgår av Bil. G. Kostnaden för därvid använda fröet uppgår till 207: 80 kr. Dessutom ha utplanterats 200 st. tallplantor och 400 st. granplantor.

Sammandrag av under år 1918 utförda skogskulturer. Av häröver upprättat sammandrag framgår att inom länet har under året skogskultiverats 1,999,70 har, Bil. H., varför arbetskostnaden utgjort 84,268: 03 kr. Kostnaden för fröet enligt saluvärde utgör 18,162: 50 kr. Härtill har skogsvårdsstyrelsen bidragit med 425.5 st. skogsplantörsdagsverken för en sam-

sammanlagd kostnad av 3,404 kr. — kostnaderna för resorna oberäknade. Sammanlagda kulturkostnaden uppgår sålunda till 105,835: 13 kr. Härav har skogsvårdsstyrelsen bidragit med 40,522: 82 kr. eller 20: 26 kr. pr har.

Bidrag till bäckrensningar och avdikningar av försumpade skogsmarker. Den stora brist på skogsarbetare, som varit rådande under de gångna 3 åren, och de i oroväckande grad stegrade arbetsprisen hava åstadkommit en betydlig inskränkning i dikningar och bäckrensningar. Kostnaderna för bäckrensningar och avdikningar å försumpade skogsmarker hava under året uppgått till: å mindre skogsägares skogar 16,258: 84 kr., vartill ett bidrag utgått med 8,129: 47 kr., och å större skogsägares skogar 12,547: 88 kr., med ett bidrag av 4,030: 14 kr. Sammanlagda kostnaderna belöpa sig till respektive 28,806: 72 kr. och 13,065: 61 kr. Bil. I. och J.

För utförande under år 1919 åro å mindre skogsägares skogar genom styrelsens tjänstemän utstakade 27,644 meter diken för en sammanlagd beräknad kostnad av 24,313: 50 kr.

Kurser för undervisning i skogsvård. De kurser, som skogsvårdsstyrelsen avhållit under föregående år ha måst inställas för året beroende på nu rådande kristid.

Till bidrag för skogsundervisningen har skogsvårdsstyrelsen beviljat och utbetalt till vardera av Gästriklands, Bollnäs och Norra Hälsinglands folkhögskolor 200 kronor. Dessutom hava 15 st. läroböcker i skogshushållning, utgivna av Föreningen för skogsvård i Norrland, och 43 ex. av Lärobok i skogshushållning, av H. Julius, utdelats i nämnda skolor.

För spridande av lämplig skogslitteratur har skogsvårdsstyrelsen prenumererat på Skogsvårdsföreningens tidskrift »Skogen», av vilken 100 st. exemplar spritts inom länet, och 2,000 exemplar av Svensk Författningssamling angående Skogslagen av den 28 juni 1918.

Skörden av barrträdskottar inom länet under år 1918 var mindre god, och ha endast 37,71 hl tallkottar inköpts. Kottarna voro i allmänhet mindre goda.

Tablå över resultatet av fröklängningen framgår av Bil. K.

Vid expeditionen hava under året behandlats 3,780 in- och utgående handlingar, varförutom expedierats hundratals cirkulärskrivelser, broschyrer, böcker m. m., varvid ej brev fogats, samt en mångfald ärenden av mindre viktig art till länsskogvaktarna m. fl., vilka ej diarieförts.

Skogsvårdsstyrelsens tjänste- och tillsyningsmän hava under året varit desamma som under föregående år, nämligen 1 länsjägmästare, 1 sekreterare och ombudsman, 1 bokhållare och kassör, 1 skrivbiträde, 8 länsskogvaktare och 1 länsskogvaktare anställd såsom verkmästare vid fröklängningsanstalten, föreståndare vid plantskolan vid Sunnerstaholm, dikningsledare och underlärare vid skogsvårdskursen.

Uppsikten över skogslagens efterlevnad.

Under den tid som avverkningarna huvudsakligen pågå, eller under vintern ha skogsvårdsstyrelsens tjänstemän att framför annat kontrollera desamma. — Vid besöken i avverkningarna har befattningshavaren sig anbefallt att genom frivillig överenskommelse söka rätta mindre väl planlagda huggningar samt genom undervisning i rationell skogsavverkning söka förmå skogsägare och avverkare att handla därefter.

I de flesta fall brukar såväl skogsägare som avverkare ställa sig den givna undervisningen till efterrättelse. Varom icke, så inrapporteras förhållandet till skogsvårdsstyrelsen, som har att söka bringa ordning däri.

Vid sådana avverkningar, som på ett eller annat sätt strida emot lagens anda och mening, eller i de fall att avverkningen handhaves av sådana män, som visat sig sakna förståelse för de råd och den undervisning som givas, eller där det visat sig fåfängt att söka komma till uppgörelse, i det att sådan ej hålles, eller där man anser, att den antagliga överenskommelsen skulle fordra en starkare säkerställning etc., begäres syn enligt § 2 i skogslagen.

Syner i enlighet med § 2 av skogslagen. Skogsvårdsstyrelsen har hos Kungl. Maj:ts befallningshavande under år 1918 begärt syn på 22 st. skogar inom olika delar av länet. Å 8 st. av dessa har avverkningsförbud utverkats, och 11 st. blivit föremål för rättegång. Samtliga dessa syner äro handlagda.

Rättegångar äro, som nämnt, anhängiggjorda i 11 fall.

Förbindelser, avsedda att på frivillighetens väg betrygga erforderliga skogsåterväxtåtgärder, hava utfärdats i 2 fall.

Besiktningar å hyggesrensningar och skogskulturer. Till följd av upprättade överenskommelser och förbindelser hava de hyggesrensningar, som skulle vara verkställda under året, synats av länsskogvaktarna. I stort sett, måste erkännas, att skogsägarna fullgöra sina skyldigheter oklanderligt. Visserligen förekomma ställen, där rensningen är ofullkomlig, men så händer också på ett annat ställe, att rensningen är allt för väl utförd. Båda dessa förhållanden torde utan gensägelse få tillskrivas en mycket stor okunnighet ej blott om skogsvård i allmänhet, utan framför allt om skogsträdens enklaste livsbetingelser.

För första gången under sin snart 15-åriga verksamhet har styrelsen ansett sig nödgad att utföra en tvångskultur föregången av hyggesrensning å ett skogsområde, där syn enligt § 2 av lagen 1903 hållits och överenskommelse upprättats, men där det visat sig fruktlöst, trots upprepade påminnelser, att få de efterblivna kulturåtgärderna utförda.

Skogsvårdsstyrelsens finanser. Vid avslutandet av skogsvårdsstyrelsens

räkenskapen framgår, att till styrelsens förfogande har ingått under året genom skogsvårdsavgifter 180,438: 07 kr. och genom riksdagens anslag 2,300 kr., samt andel av 1917 års reserverade anslag 4,100 kr.

Styrelsens samtliga inkomster och kassabehållning uppgå till 228,321: 01 kr. Utgifterna belopa sig till 143,852: 21 kr., vadan ett överskott till år 1919 av 84,468: 80 kr. uppstår.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel står helt naturligt i intimaste förhållande till de arbeten, som uträttas i skogarna i skogsvårdande riktning samt i vissa delar i direkt förhållande till de klimatologiska förhållandena under året, framför allt under våren.

Det är ju givet, att de senare årens ringa överskott på arbetskraft för skogsvårdsarbeten i förening med de höga arbetslönerna, hava utövat ett starkt inflytande på alla skogsvårdsarbeten.

De företag, som synas ha blivit mest tillbakasatta äro bäckrensningar och avdikningar, vilka inom vissa områden av länet synas vara nära nog de mest behövliga.

Men även inom snart sagt alla områden har en tämligen stark reducering av skogsvårdsarbeten gjort sig gällande mot förhållandet före år 1915.

Att skogarna hava lidit härav är uppenbart, men då en ljusning synes inträda, få vi väl hoppas, att den goda viljan för skogsvård, som förut funnits bland länets skogsägare, ej är slocknad utan skall återuppstå och visa sig i nya företag.

Därmed skola vi hoppas, att skogsvården med 1918 års slut skall hava genomgått sin kristid och att en ny tid med framgångsrika arbeten skall stunda.

Skogseldar hava ej härjat skogarna under 1918.

Gävle den 28 april 1919.

På skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Edward Rettig.

Carl Ahman.

BILAGOR.

Bil. A.

Sammandrag av länsskogvaktarnas rapporter över under år 1918 besökta skogar i och för kostnadsfri undervisning i skogsskötsel åt mindre skogsägare.

Socken	St. skogar	Använda dagar	Anteckningar
Årsunda	1	1	1 st. B.
Torsåkers	6	4	1 st. B, 5 st. B & T.
Ovansjö	2	1	2 st. B.
Valbo	2	2	2 st. B.
Hille	1	1	1 st. K.
Ockelbo	2	2	1 st. A, 1 st. T.
Skog	2	2	1 st. A, 1 st. K.
Hanebo	4	4	1 st. A, 1 st. B, 2 st. A & B.
Bollnäs	63	20	2 st. B, 3 st. K. 14 st. K, 3 st. A & K, 7 st. B & K, 28 st. K & K. 4 st. A, B, K & K, 1 st. A, K & K, 1 st. B, K & K.
Segerstad	10	4	2 st. K, 7 st. K & K, 1 st. A & B.
Söderala	4	2	4 st K.
Norrala	11	7	2 st. B, 3 st. K, 4 st. K & K, 1 st A & K, 1 st. A, B & K.
Mo	5	3	1 st. A, 3 st. K. 1 st. A & K.
Regnsjö	14	6	2 st. K, 1 st. K. 8 st. K & K, 1 st. B & K, 1 st. A, B & K, 1 st. A & K.
Ljusne	20	11	2 st. B, 2 st. K, 2 st. K, 11 st. K & K, 3 st. B, K & K.
Alfta	9	8	1 st. A, 2 st. B. 5 st. K.
Ovanåker	11	12	8 st. B, 3 st. K.
Loos	1	1	1 st. K.
Arbra	40	37	13 st. A, 17 st. B. 3 st. K, 22 st. K, 9 st. T, 4 st. U.
Undersvik	11	7	4 st. A, 9 st. B, 7 st. K, 1 st. T.
Järvsö	35	20	15 st. A, 13 st. B. 8 st. K, 17 st. K, 1 st. T, 5 st. U.
Färila	10	8	3 st. A, 3 st. B. 5 st. K, 5 st. K, 5 st T.
Ljusdal	21	10½	11 st. A, 1 st. B, 9 st. K.
Delsbo	17	11½	8 st. A, 4 st. B, 5 st. K.
Buråker	6	4½	3 st. A, 3 st. K.
Enånger	6	4	1 st. A, 2 st. K, 3 st. B.
Njutånger	4	4	4 st. K.
Idenor	11	6	5 st. K, 4 st. B, 1 st. A.
Forssa	9	7	1 st. A, 8 st. B, 3 st. K.
Helsingtuna	4	4	1 st. A, 3 st. K.
Kogsta	2	2	2 st. K.
Hög	9	9	2 st. A, 7 st. K.
Norrbo	5	4	5 st. K.
Jättendal	1	1	1 st. A.
Bergsjö	12	12	8 st. A. 3 st. B, 1 st. T.
Hassela	4	5	1 st. K, 1 st. K, 1 st. T, 1 st. A & K.
Gnarp	6	6	1 st. A, 4 st. B, 1 st. A & B.
Summa	381	274½	

Bokstävernas betydelse.

A = Rådgivande anvisning angående Avverkningars förläggande.
B = Dito Beståndsvård i allmänhet.
K = Dito Kulturers utförande.
R = Dito Rensningshuggning av hyggen.
D = Dito Avdikning och backrensning.
U = Dito Utstämpling.

Bil. B.

Sammandrag av under år 1918 genom länsskogvaktarna lämnade »råd och anvisningar angående skogens skötsel» efter förut avgiven rekvisition.

Socken	St. skogar	Använda dagar	Anteckningar
Torsåker	4	10	4 st. U.
Ovansjö	6	5½	1 st. A, 5 st. U.
Valbo	2	3	1 st. A, 1 st. B.
Järbo	16	21	1 st. A, 1 st. B, 14 st. U.
Hille	4	11	1 st. B, 2 st. B & R, 1 st. U.
Ockelbo	9	13	3 st. B, 6 st. U.
Skog	13	28	1 st. A & B, 2 st. B, 2 st. B & R, 8 st. U.
Hamrånge	1	6	1 st. U.
Hanebo	9	13	2 st. B, 1 st. R, 6 st. U.
Bollnäs	14	30	6 st. A, 8 st. U.
Segerstad	2	9	2 st. U.
Mo	2	2	2 st. A.
Trönö	2	3	1 st. A, 1 st. U.
Alfta	5	9	1 st. A, 4 st. U.
Ovanåker	15	40½	2 st. A, 13 st. U.
Loos	1	1	1 st. A.
Järvsö	10	9	5 st. A & B, 2 st. A & K, 1 st. B & K, 1 st. U, 1 st. A, R & U.
Färila	1	1	1 st. A.
Ljusdal	25	33	15 st. A, 10 st. U.
Ramsjö	2	2	2 st. A.
Delsbo	9	9	5 st. A, 4 st. U.
Bjuråker	3	1½	2 st. A. 1 st. R.
Enånger	1	1	1 st. U.
Idenor	3	3½	3 st. U.
Forssa	9	12½	2 st. A, 7 st. U.
Helsingtuna	1	1	1 st. U.
Rogsta	2	1	2 st. B.
Norrbo	2	1	2 st. U.
Hög	7	8	7 st. U.
Harmånger	1	4	1 st. U.
Jättendal	6	7	6 st. A
Bergsjö	9	21½	1 st. A, 8 st. U
Summa	196	321	

Bokstävernas betydelse:

A = Råd och anvisning ang. Avverkningars förläggande.
B = Do. » Beståndsvård i allmänhet.
K = Do. » Kulturers utförande.
R = Do. » Rensningshuggning av hyggen.
T = Do. » Avdikning och bäckrensning.
U = Do. » Utstämpling.

Bil. C.

Sammandrag av under år 1918 genom skogsvårdsstyrelsens försorg verk-

Socken	Antal förrättningsdagar	Använda plantor		Använt frö i kg		Areal	
		tall	gran	tall	gran	har	ar
Hedesunda	1	—	—	0,50	0,50	1	20
Forsåker	3	—	—	2,00	1,00	3	25
Ovansjö	8	—	—	9,50	8,00	10	25
Valbo	38½	—	—	39,30	30,70	70	80
Ockelbo	1	—	—	0,70	0,60	1	50
Skog	2	—	—	1,50	1,50	2	75
Hanebo	7	—	—	14,60	14,50	20	50
Bollnäs	19	—	—	11,60	5,10	22	5
Norrala	10	2,000	—	4,70	2,50	10	20
Regnsjö	12	4,500	—	5,40	2,50	12	65
Trönö	17½	—	—	22,20	15,90	28	—
Alfta	24	—	—	22,00	12,50	35	25
Loos	11	—	—	5,20	2,30	9	50
Arbrå	31	—	—	25,70	16,90	39	98
Undersvik	9	—	—	6,70	3,70	9	75
Järvsö	71	—	—	52,10	30,60	98	80
Färila	68	—	—	36,60	23,30	82	34
Ljusdal	16½	—	—	16,60	10,40	27	80
Delsbo	41	—	—	38,80	14,00	75	17
Enånger	3	—	—	1,10	1,10	2	75
Idenor	2	—	—	0,60	0,60	1	50
Forsa	1	—	—	0,30	0,30	—	75
Helsingtuna	2	—	—	5,40	5,10	2	50
Rogsta	6	—	—	3,50	2,50	10	10
Bergsjö	7	2,100	—	2,10	5,50	11	15
Hassela	5	—	—	3,20	1,10	9	50
Gnarp	9	—	—	10,10	—	25	—
Summa	425½	8,600		342,00	212,70	624	99

ställda skogskulturer, varför bidrag utbetalats — s. k. mindre skogsägare.

Dagsverken			Kostnad för								Bidragets storlek	
			plantering		frösådd		röjning		Summa			
mans-	hjone-	Summa	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
5	3	8	—	—	38	—	5	—	43	—	21	50
7	24	31	—	—	130	50	—	—	130	50	65	25
39	22	61	—	—	346	75	30	25	377	—	188	50
76	407,5	483,5	—	—	1,924	25	372	—	2,296	25	1,148	13
9	—	9	—	—	43	—	24	—	67	—	33	50
20	9	29	—	—	200	—	25	—	225	—	112	50
48,5	20	68,5	—	—	425	—	169	—	594	—	297	—
150,5	63,5	214	—	—	1,415	25	42	—	1,457	25	728	63
53	28	81	69	—	246	—	—	—	315	—	157	50
67	42	109	80	50	498	—	—	—	578	50	289	25
105	48,5	153,5	—	—	772	50	—	—	772	50	386	25
126	161,5	287,5	—	—	1,760	—	8	—	1,768	—	884	—
32	76	108	—	—	735	—	70	—	805	—	402	50
86	259	345	—	—	1,547	50	—	—	1,547	50	773	75
43	52	95	—	—	442	—	—	—	442	—	221	—
509	527	1,036	—	—	5,295	75	—	—	5,295	75	2,647	88
91	871,5	962,5	—	—	5,112	—	—	—	5,112	—	2,556	—
166,5	72,5	239	—	—	1,243	25	128	—	1,371	25	685	63
379	161	540	—	—	2,928	50	—	—	2,928	50	1,464	26
17	8	25	—	—	109	—	55	—	164	—	82	—
7	6	13	—	—	49	50	35	—	84	50	42	25
4	—	4	—	—	15	—	12	—	27	—	13	50
6	1	7	—	—	37	—	—	—	37	—	18	50
46	17	63	—	—	184	50	6	—	190	50	95	25
21,5	16	37,5	30	—	139	—	69	—	238	—	119	—
32	15	47	—	—	239	—	60	—	299	—	149	50
71,25	27	98,25	—	—	500	50	355	—	855	50	427	75
2,217,25	2,938	5,155,25	179	50	26,376	75	1,465	25	28,021	50	14,010	78

Bil. D. **Sammandrag av under år 1918 av s. k.**

Socken	Använda plantor			Använt frö i kg		Kultiverad areal	
	Larix sibirica	tall	gran	tall	gran	har	ar
Oster Fernebo	—			14,75	12,35	96	88
Hedesunda	-		—	-		15	75
Vallbo		-		31,50	10,50	41	
Hogbo			—	13,00	6,00	17	
Hille			—	40,00	40,00	61	
Ockelbo				97,37	48,00	157	82
Skog	2,000	4,000	2,000	16,60	15,00	32	80
Hanebo				1,50	0,50	2	50
Bollnäs	—			17,50	16,50	35	32
Söderala	500		3,000	23,90	24,90	31	05
Alfta		-	—	18,00		20	50
Ovanåker	—			31,00	1,00	40	72
Voxna				3,00	4,00	5	—
Loos			—	28,00	18,10	91	—
Arbrå		6,000	3,000	32,50	11,10	60	70
Järvsö		—		31,50	7,00	62	
Färila				54,00	3,00	185	30
Ljusdal			—	51,80	—	253	50
Ramsjö			—	58,00		47	
Forssa		6,800	3,000	—		4	20
Summa	2,500	16,800	11,000	563,85	217,95	1,261	04

Bil. E. **Sammandrag av under år 1918 genom Skogsvårdsstyrel-**

Socken	Använda plantor		Använt frö i kg		Areal	
	tall	gran	tall	gran	har	ar
Järvsö, Södervallen. Stängningsarbeten	—	—			—	—

Bil. F. **Sammandrag av under år 1918 genom Skogsvårdsstyrelsens försorg verk-uppenbarligen**

Socken	Antal förrättningsdagar	Använda plantor		Använt frö i kg		Areal	
		tall	gran	tall	gran	har	ar
Ockelbo	5,0		—	4,90	4,50	10	—
Hanebo	10,0			7,10	7,60	16	—
Bollnäs	2,0	—	—	1,10	0,50	2	10
Söderala	1,0		—	0,30	0,20	—	60
Alfta	16,0			12,10	6,20	21	75
Färila	1,0		—	0,60	0,40	1	56
Ljusdal	2,5		—	1,80	0,90	3	50
Delsbo	3,0		—	1,60	0,90	4	50
Ruråker	10,0	—	—	12,90	6,40	29	76
Forssa	1,0	—		0,60	0,60	2	—
Gnarp	3,0			1,25		8	25
Summa	54,5		—	44,25	28,20	100	02

större skogsägare utförda skogskulturer.

Dagsverken				Kostnad för plantering		frösådd		röjning		Summa		Bidragets storlek	
mans-	hjone-	barn-	Summa	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
336,0	165,0		501,0	—	—	1,571	41	588	37	2,159	78	839	97
48,0	—	—	48,0	—	—	—	—	190	53	190	53	95	27
31,0	15.0	187	233,0	—	—	751	10	—	—	751	10	375	55
130,0	30.5	—	160,5	—	—	525	50	244	—	769	50	384	75
89,0	523.0	221	833,0	—	—	2,697	50	514	40	3,211	90	624	05
197,0	1,094.0	334	1,625,0	—	—	6.144	50	927	65	7,072	15	1,375	95
473,0	52,0	113	638,0	460	24	978	75	1,985	—	3,423	99	440	94
29,0	—	9	38,0	—	—	297	50	120	—	417	50	208	75
264,0	31,0	192	487,0	—	—	2.173	25	549	50	2,722	75	1,236	75
164,0	367,0	71	602,0	77	—	1,725	50	661	50	2,464	—	205	59
63,0	15.0	14	92,0	—	—	477	50	92	—	569	50	284	75
143,0	—	—	143,0	—	—	427	73	1,061	—	1,488	73	614	93
46,0	6,0	—	52.0	—	—	276	—	—	—	276	—	23	03
388,5	410,0	—	798,5	—	—	5,259	50	—	—	5,259	50	474	18
121,0	407,0	—	528,0	252	—	1,836	75	—	—	2,088	75	779	71
212,5	196,5	—	409,0	—	—	2,142	50	—	—	2,142	50	657	29
205,0	445.0	8	658,0	—	—	4,708	45	2,710	—	7,418	45	569	30
649,0	—	43	692,0	234	—	4,943	50	1,375	—	6,552	50	791	45
297,0	—	—	297,0	—	—	2,376	—	—	—	2,376	—	155	58
45,0	56,0	—	101,0	333	—	—	—	119	—	452	—	226	—
3,931.0	3,813,0	1,192	8,936,0	1,356	24	39,312	94	11,137	95	51,807	13	10,363	79

sens försorg verkställda kulturarbeten å arrendeskogar.

Dagsverken			Kostnad för plantering		frösådd		röjning		Summa	
mans-	hjone-	Summa	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
—	—	—	—	—	—		—		29	75

ställda skogskulturer å skogar, å vilka genom företagen avverkning återväxten äventyrats.

Dagsverken			Kostnad för plantering		frösådd		röjning		Summa	
mans-	hjone-	Summa	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
42,5	26,5	69,0	—	—	253	50	—		253	50
93,5	10,0	103,5	—	—	650	—	—	—	650	—
6.0	14.0	20,0	—		100	—	—	—	100	—
4.0	2,0	6,0	—	—	30		—		30	—
67,0	99.0	166.0	—	—	1,235	—	—	—	1,235	—
—	13,0	13,0	—	—	65	—	—	—	65	—
25,0	12,5	37,5	—	—	193	75	32		225	75
21,5	14.0	35,5	—	—	145	50	—	—	145	50
174.0	59.5	233,5	—	—	1,518	50	—	—	1,518	50
9,0	1.0	10,0	—	—	51	—	—	—	51	—
31,0	—	31,0	—	—	136	—	—	—	136	—
473,5	251,5	725.0	—	—	4,378	25	32	—	4,410	25

Bil. G.

Sammandrag av under år 1918 anordnade planteringsdagar för skolbarn.

Socken	Antal skolor	Antal förrättningsdagar	Använda plantor		Använt frö i kg		Areal		Barnens antal
			tall	gran	tall	gran	har	ar	
Gävle stad	10	18	—		4,1	4,8	4	50	1102
Ljusdal	4	4	—		0,55	0,3	1	19	231
Delsbo	5	5	200	400	0,45	0,3	1	31	126
Ovanåker ...	4	5	—	—	5	2,3	6	65	140
Summa	23	32	200	400	10,1	7,7	13	65	1599
Till Hassela skolråd utl. 1 kg tallfrö, varå ej rapport ingått					1: —				
					11,10	7,70			

Bil. H.

Sammandrag av skogskulturer 1918.

	Använda plantor		Använt frö i kg		Areal		Dagsverken, mans-, hjone- & barn	Sammanlagd kostnad		Bidrag	
	tall	gran	tall	gran	har	ar		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Verkställda genom skogsvårdsstyrelsens försorg åt mindre skogsägare...	8,600	—	342	212,70	624	99	5,155,25	28,021	50	14,010	78
D:o (ålagda att så).....		—	44,25	28,20	100	02	725	4,410	25	—	—
Skolplanteringar	200	400	10,10	7,70	13	65	*)1,599	—	—	—	—
Arrendeskogar...	—	—			—	—	—	29	75	29	75
Verkställda av äg. själva:											
större skogsägare	**)16,800	11,000	563,25	217,95	1,261	04	8,936	51,807	13	10,363	79
Summa	25,600	11,400	960,20	466,55	1,999	70	16,415,25	84,268	63	24,404	32

*) Skolbarn. **) Dessutom 2,500 st. Larix sibirica.

Bil. I.

Sammandrag av avsynade dikningsföretag varför bidrag utbetalats år 1918 åt s. k. mindre skogsägare.

Socken	Bäckrensning			Nydikning			Totala kostnaden		Bidragets storlek	
	Längd i meter	Kostnad Kr.	öre	Längd i meter	Kostnad Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
Årsunda	161	82	55	1,645	1,627	67	1,710	22	855	12
Torsåker	—	—	—	2,199	2,246	81	2,246	81	1,123	41
Ovansjö	—	—	—	3,756	2,423	72	2,423	72	1,211	87
Ockelbo	—	—	—	2,323	2,229	67	2,229	67	1,114	84
Bollnäs	—	—	—	1,152	589	89	589	89	294	95
Regnsjö	—	—	—	1,004	516	14	516	14	258	07
Alfta	—	—	—	3,632	2,287	67	2,287	67	1,143	84
Arbrå	—	—	—	193	259	75	259	75	129	88
Färila	—	—	—	632	484	38	484	38	242	19
Ramsjö	1,520	642	40	1,729	1,176	60	1,819	—	909	50
Delsbo	—	—	—	330	204	60	204	60	102	30
Enånger	—	—	—	286	232	76	232	76	116	38
Bergsjö	—	—	—	989	414	87	414	87	207	44
Gnarp	—	—	—	1,876	839	36	839	36	419	68
Summa	1,681	724	95	21,746	15,533	89	16,258	84	8,129	47

Bil. J.

Sammandrag av avsynade dikningsföretag varför bidrag utbetalats år 1918 åt s. k. större skogsägare.

Socken	Bäckrensning			Nydikning			Totala kostnaden		Bidragets storlek	
	Längd i meter	Kostnad Kr.	öre	Längd i meter	Kostnad Kr.	öre	Kr.	öre	Kr	öre
Torsåker	460	506	—	2,369	1,528	23	2,034	23	1,000	—
Valbo	—	—	—	339	498	78	498	78	249	39
Bollnäs	2,001	837	70	2,751	2,486	25	3,323	95	1,000	—
Voxna	—	—	—	1,887	345	75	345	75	113	02
Loos	2,178	1,198	80	2,160	1,514	75	2,713	55	886	98
Bjuråker	120	19	50	357	178	50	198	—	99	—
Forssa	880	905	—	—	—	—	905	—	452	50
Bergsjö	—	—	—	541	270	50	270	50	135	25
Gnarp	—	—	—	5,565	2,258	12	2,258	12	1,000	—
Summa	5,639	3,467	—	15,969	9,080	88	12,547	88	4,936	14

22. *Skogsvårdsföreningens Tidskrift 1919.* Bilaga 1.

Bil. K.

Tablå över fröklängningsanstaltens verksamhet år 1918.

Fröklängning.

Debet:

Inventarium från år 1917:		
Tallkottar	860,51	hl
Grankottar	44,60	»
Inköpt under året:		
Tallkottar	37,71	»
Summa	942,82	hl

Kredit:

Utklängt under året:		
Tallkottar	860,51	hl
Grankottar	44,60	»
Inventarium till år 1919:		
Tallkottar	37,71	»
Summa	942,82	hl

Skogsfrö.

Debet:

Inventarium från år 1917:			
Tallfrö	1,477,89 kg		
Granfrö	1,168,99 »	2,646,88	kg
Inköpt under året:			
Tallfrö	88,60 kg		
Granfrö	0,60 »	89,20	»
Utklängt under året:			
Tallfrö		313,00	»
Granfrö odugligt			
Summa		3,049,08	kg

Kredit:

Under år 1918 bortskänkt skogsfrö:			
Till bredsådd:			
Större skogsägare:			
Tallfrö	70,00 kg		
Granfrö	80,00 »	150,00	kg
Mindre skogsägare, enl. bil. C:			
Tallfrö	43,80 kg		
Granfrö	48,80 »	92,60	»
Transport		242,60	kg

Transport		242,60 kg	
Till skolsådder, enl. bil. G:			
Tallfrö	11,10 kg		
Granfrö	7,70 »	18,80 »	261,40 kg
Försålt skogsfrö till ett pris av 6 kr. pr kg tallfrö och 2 kr. pr kg granfrö:			
Enl. rekvisition: Tallfrö	842,10 kg		
Granfrö	389,50 »	1,231,60 kg	
Mindre skogsägare, enl. bil. C:			
Tallfrö	298,20 kg		
Granfrö	163,90 »	462,10 »	1,693,70 »
Försålt skogsfrö till ett pris av 16 kr. pr kg tallfrö och 6 kr. pr kg granfrö:			
Enl. rekvisition: Tallfrö	11,50 kg		
Granfrö	18,00 »	29,50 kg	
Enl. bil. F (mindre skogsägare, ålagda att så): Tallfrö	44,25 kg		
Granfrö	28,20 »	72,45 »	101,95 »
Utsått i plantskolan:			
Tallfrö		23,60 kg	
Granfrö		11,20 »	34,80 »
Inventarium till år 1919:			
Tallfrö		534,94 kg	
Granfrö		422,29 »	957,23 »
		Summa	3,049,08 kg

Bil. L.

Gävleborgs läns skogsvårdsstyrelses inkomster och utgifter år 1918.

Inkomster:

Kassabehållning den 1 januari 1918:		
Innestående å giroräkning i A.-B. Stockholms Handelsbank	15,228: 82	
Kontant i styrelsens kassa	5,125: 57	20,354: 39
Andel av statens anslag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet	2,300: —	
Skogsvårdsavgifter	180,438: 67	
Andel av 1917 års reserverade skogsvårdsavgifter	4,100: —	
Likvid för försålda plantor och emballage	293: 75	
Transport	187,132: 42	20,354: 39

Transport	187,132: 42	20,354: 39
Likvid för försålt kopparskrot	35: —	
D:o » » tegel	30:	
Arrende för jord vid Skoghem	2: 21	
D:o d:o vid Stagården	12: 36	
Ersättning för vägunderhåll	1: 26	
Hyra för lägenhet å Skoghem	100:	
D:o d:o å Stagården	24: —	
Likvid för skogsfrö	9,221: 61	
D:o för biträde av länsskogvaktarna	1,284: -	
Återbetalt plantörsarvode	1,716: 50	
Återbetalda rättegångs- och synekostnader	1,587: 70	
Upplupna räntor	6,819: 56	207,966: 62
Kronor	228,321: 01	

Utgifter:

Inköp av inventarier		2,301: 70	
Avlöningar och krigstidsbidrag		53,068: 32	
Kontrollresor		8,585: 68	
Reseersättning till styrelsen		746: 92	
D:o till skogsvårdskommittéerna		417: 10	
Revisionskostnader		190: 30	
Div. omkostnader såsom frakter, telefonavgifter, annonsering, tryck, prenumeration å skogsvårdstidskrifter, brandförsäkring, hyra, värme, lyse, skrivmaterialier m. m.		5,281: -	
Inköp av kottar		214: 33	
Brandförsäkring av kottar och frön		57: 75	
Fröklängningsarbeten, reparation och underhåll av fröklängningsanstalten, frakter m. m.		623: 21	
Kostnad för elektrisk belysninganläggning i:			
fröklängningsanstalten	396: 21		
Skoghem	608: 36		
Stagården	638: 58	1,643: 15	
Plantskolan		1,377: 94	
Hemmanet Skoghem		886: 07	
D:o Stagården: reparationer	1,013: 35		
jordbruket	3,741: 31		
skatter	36: 51	4,791: 17	
Arrendeskogarna		41: 75	
Inköp av frö		534: 60	
D:o av fröpåsar		330: —	
D:o av läroböcker och tidskrifter i skogsvård		981: 95	
Frakter för d:o		38: 50	
Transport		82,111: 44	

	Transport	82,111: 44	
Länsjägmästarens och länsskogvaktarnas resor i och för undervisning		3,397: 82	
Kostnad för skogsvårdskurs i Hedesunda		11: —	
Anslag till Gästriklands, Norra Hälsinglands och Gävleborgs läns folkhögskolor		600: —	
Bidrag för skogskulturer till:			
mindre skogsägare		20,856: 88	
större d:o		10,363: 79	
Bidrag för bäckrensningar och avdikningar till:			
mindre skogsägare	8,726: 82		
större d:o	4,936: 14	13,662: 96	
Rättegångar och syner		3,256: 08	
Sockenkartor		4,682: 70	
Skogsvårdsavgiftstaxering		3,655: 99	
Pensionskassan		1,253: 55	143,852: 21
Kassabehållning den 31 december 1918:			
Innestående å deposition i A.-B. Stockholms Handelsbank		60,000: —	
D:o å giroräkning i d:o		21,962: 95	
Kontant i styrelsens kassa		2,505: 85	84,468: 80
	Kronor		228,321: 01

Bil. M.

Skogsvårdsstyrelsens ekonomiska ställning den 31 december 1918.

Tillgångar:

Kontanta medel:			
Innestående å deposition i A.-B. Stockholms Handelsbank		60,000: —	
D:o å giroräkning i d:o		21,962: 95	
Kontant i styrelsens kassa		2,505: 85	84,468: 80
Inventarier å expeditionen, å Stagården samt hos länsskogvaktarna		11,430: 55	
Fröklängningsanstalten		9,000: —	
Inventarier i d:o		1,454: 42	
Cokeshuset vid d:o		400: —	
Kotthuset vid d:o		400: —	
Länsskogvaktarebostället (Skoghem)		13,000: —	
Hemmanet Stagården med byggnader		14,000: —	
Fordringar för förskotterade synekostnader		1,721: 30	
	Transport	51,406: 27	84,468: 80

	Transport	51,406: 27	84,468: 80
Inneliggande förråd av: kottar		245: 12	
cokes		100: —	
frö		11,092: 78	
färdiga sockenkartor samt materialier för d:o		8,081: 36	70,925: 53
		Kronor	155,394: 33

Skulder:

Kapitalbehållning till 1919 ..... Kronor 155,394: 33

Gävle den 28 april 1919.

På Skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Edward Rettig.

Carl Ahman.

Undertecknade, utsedda att granska skogsvårdsstyrelsens i Gävleborgs län räkenskaper och förvaltning under år 1918, få härmed avgiva följande

Revisionsberättelse.

Vid granskning av räkenskaperna hava tillgångar och skulder samt inkomster och utgifter befunnits överensstämma med i styrelseberättelsen intagna sifferuppgifter.

Styrelsens protokoll äro av oss genomgångna och giva ej anledning till särskilt yttrande.

Byggnader och inventarier äro brandförsäkrade till skäliga belopp.

Inventering av kassa och värdehandlingar är av oss verkställd och då så väl härvid som vid revisionen i övrigt allt befunnits i god ordning, tillstyrka vi full ansvarsfrihet för 1918 års förvaltning.

Revisionen har jämväl omfattat Skogsvårdsstyrelsens pensionskassas räkenskaper.

Gävle den 15 maj 1919.

Gerdt Zimmerman.
Av Kungl. Maj:t förordnad revisor.

E. Claesson.
Av Gävleborgs läns landsting utsedd revisor.

Agathon Westman.
Av Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott utsedd revisor.

Skogsvårdsstyrelsens i Västernorrlands läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Skogsvårdsstyrelsens sammansättning och personal.

Skogsvårdsstyrelsen har under berättelseåret haft samma sammansättning som under nästföregående år.

Någon förändring beträffande personalen eller dess tjänstgöringsområden är ej heller att anteckna för det gångna året.

De av skogsvårdsstyrelsens befattningshavare, som under år 1917 ställts till bränslekommissionens förfogande, hava, i den mån kommissionen kunnat undvara deras tjänster eller arbetena hos styrelsen så påkallat, under berättelseåret återbördats till sina respektive befattningar hos styrelsen, så att personalen åter bringats till full arbetsstyrka vid början av vårkampanjen.

I likhet med vad fallet varit under föregående år, hava extra tillsyningsmän anställts för att i mån av behov biträda med olika skogsgöromål.

Extra tillsyningsmannen S. A. Karlsten har under tjänsteförrättning fallit offer för den svåra influensaepidemi, som under senare delen av förra året hemsökte och alltjämt hemsöker länet.

För att tillgodose det ökade behovet av arbetskraft, som lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo skapat, har styrelsen under berättelseåret beslutat att från ingången av 1919 provisoriskt indela länet i sexton skogsvårdsdistrikt mot förutvarande tolv. På grund härav och sedan tillsyningsmannen i Ullångers distrikt, C. O. Sahlström, på egen begäran entledigats från sin innehavande befattning från årets utgång, har styrelsen anställt ytterligare fem extra tillsyningsmän, var för sitt särskilda skogsvårdsdistrikt, varigenom organisationen tillsvidare ordnats efter följande plan.

Sundsvalls distrikt: Njurunda, Attmar, Tuna, Selånger och Sättna socknar. Olle Grafström. Tillsyningsmannens bostad: Vattjom. Telefon 12.

Ljustorps distrikt: Skön, Timrå, Hässjö, Tynderö, Alnö och Ljustorps socknar. Gotthard Åkerberg. Tillsyningsmannens bostad: Tynderö. Telefon 15.

Indals distrikt: Indalsliden, Indals och Holms socknar. W. Widegren. Tillsyningsmannens bostad: Indal. Telefon 14.

Torps distrikt: Torp och Stöde socknar. Jonas Sjöström. Tillsyningsmannens bostad: Fränsta. Telefon 55.

Borgsjö distrikt: Borgsjö och Haverö socknar. P. B. Sollén. Tillsyningsmannens bostad: Ånge. Telefon 35.

Fjällsjö distrikt: Tåsjö, Bodum och Fjällsjö socknar. E. A. Olsson. Tillsyningsmannens bostad: Backe. Telefon 12.

Junsele distrikt: Junsele och Ådalslidens socknar. Georg Fahlén. Tillsyningsmannens bostad: Junsele. Telefon 25.

Ramsele distrikt: Ramsele och Edsele socknar. Gunnar Ohlsson. Tillsyningsmannens bostad: Ramsele. Telefon 44.

Långsele distrikt: Helgum, Graninge, Långsele, Ed och Resele socknar. Artur Vestberg. Tillsyningsmannens bostad: Långsele.

Sollefteå distrikt: Sollefteå, Multrå, Sånga, Överlännäs, Boteå, Styrnäs, Torsåkers, Dals och Ytterlännäs socknar. H. E. Eriksson. Tillsyningsmannens bostad: Sollefteå. Telefon 213.

Härnösands distrikt: Gudmundrå, Högsjö, Hemsö, Viksjö, Stigsjö, Säbrå och Häggdångers socknar samt Härnön. S. Arnæll. Tillsyningsmannens bostad: Härnösand. Telefon 779.

Ullångers distrikt: Vibyggerå, Ullånger, Nordingrå, Nora, Skog och Bjärtrå socknar. Oskar Eriksson. Tillsyningsmannens bostad: Ullånger. Telefon 10.

Sidensjö distrikt: Skorped, Sidensjö och Nätra socknar. Conr. Nordqvist. Tillsyningsmannens bostad: Sidensjö. Telefon 29.

Själevads distrikt: Mo, Själevad, Arnäs och Grundsunda socknar. J. E. Bergström. Tillsyningsmannens bostad: Örnsköldsvik Telefon 134.

Björna distrikt: Björna, Trehörningsjö och Gideå socknar. Ruben Johansson. Tillsyningsmannens bostad: Björna. Telefon 6.

Anundsjö distrikt: Anundsjö socken. Axel Näsholm. Tillsyningsmannens bostad: Bredbyn. Telefon 47.

Under berättelseåret hava lönerna för såväl tjänste- som tillsyningsmän reglerats med hänsyn till de alltjämt stigande levnadskostnaderna, varjämte hela personalen kommit i åtnjutande av såväl krigstidstillägg som krigstidshjälp allt enligt de grunder, som fastställts för statens befattningshavare.

I enlighet med bestämmelserna i lag om försäkring för olycksfall i arbete av den 17 juni 1916 har skogsvårdsstyrelsen under berättelseåret tecknat försäkring mot olycksfall i arbetet för samtliga de befattningshavare, som därvid lagligen äro berättigade, jämväl under karenstiden.

I övrigt hänvisas beträffande skogsvårdsstyrelsens personal till Tabell X över administration och tjänstepersonal.

Finanserna.

Skogsvårdsstyrelsen har upprättat följande:

Inkomst- och utgiftsstat för år 1919.

Inkomster:

Beräknad behållning från år 1918			128,000: —
Statsbidrag		2,000: —	
Skogsvårdsavgifter		325,000: —	
Återbäring av förskjutna synekostnader		500: —	
Försäljning av skogsfrö och plantor		5,000: —	
Räntemedel		10,000: —	342,500: —
		Summa kronor	470,500: —

Utgifter:

Avlöningar:	Länsjägmästaren	9,000: —	
	En biträdande länsjägmästare	3,600: —	
	En biträdande länsjägmästare	3,600: —	
	Kamreraren	3,500: —	
	Expeditionsbiträde	1,800: —	
	Tillsyningsmännen	22,100: —	
	Provisorisk löneförbättring	3,300: —	
	Kristidstillägg	45,000: —	91,900: —
Resekostnader:	Styrelsen	1,500: —	
	Länsjägmästaren	2,500: —	
	Biträdande länsjägmästarna	6,000: —	
	Tillsyningsmännen	12,000: —	22,000: —
Avsättning till pensionering av personalen			3,500: —
Skogsvårdsarbeten			40,000: —
Syne- och rättegångskostnader			1,500: —
Anskaffning av kott och fröklängning samt assurans av frö			10,000: —
Inventarier			1,000: —
Undervisning i skogshushållning, kurser, försök, tidskrifter och litteratur			12,000: —
Telefonkostnader			2,000: —
Diverse omkostnader för expeditionslokal, skrivmaterialier, blanketter, tidningar, utställningar m. m.			7,500: —
Plantskolor			6,000: —
Kostnader för taxering till skogsvårdsavgifter			4,500: —
Restitution av skogsvårdsavgifter			10,000: —
Oförutsedda utgifter			8,600: —
Bidrag till skogsvårdsarbeten samt behållning till 1920			250,000: —
		Summa kronor	470,500: —

Rörande dispositionen av skogsvårdsmedlen under berättelseåret får skogsvårdsstyrelsen meddela följande översikt.

Behållning från år 1917.

Tillgångar den 1 januari 1918.

Å kapitalräkning i Stockholms Handelsbank	85,000: —	
Å depositionsräkning i d:o	2,692: 31	
Kontant i kassan	3,761: 24	
Uteliggande förskotter	200: —	91,653: 55
Förskjutna synekostnader	1,944: 80	
Inventarier	5,665: 21	
Fastigheten »Skogsskydd»	34,348: 40	
Plantskolorna	9,000: —	
Skogsfrö	12,407: 60	
Utestående fordran å skogsodlingsarbeten samt kolarekursen	4,543: 16	67,909: 17
	Kronor	159,562: 72

Skulder:

Enskildas depositioner för fullgörandet av åtagna förbindelser	2,692: 31	
Innestående å syneförrättningars konto	10: 36	2,702: 67
	Summa tillgångar kronor	156,860: 05

Inkomster:

Behållning från år 1917		91,653: 55
Statsanslag	2,000: —	
Skogsvårdsavgifter	200,105: 40	
Upplupna räntor	8,808: 40	
Återbetalda synekostnader	1,608: 11	
Ersättning för av styrelsen erhållet biträde	3,824: 12	
Försålt skogsfrö	4,239: 40	
Försålda plantor	1,396: 65	
Återbetalda skogsodlingskostnader	10,802: 22	
Inbetalda utestående fordringar	2,806: 37	
Återbetalt å telefon	10: 00	
Inbetalda lönemedel för personalens arbete hos bränslekommissionen	13,399: 90	
Hyra för kottmagasinet	402: 50	249,403: 07
	Summa kronor	341,056: 62

Utgifter:

Avlöningar för arbete hos styrelsen...	58,869: 92		
» » » » bränslekommissionen	13,399: 90	72,269: 82	
Annonser		308: 10	
Diverse omkostnader såsom hyra, brandförsäkring, lotsningar, blanketter och skrivmaterialier, revision m. m.		5,266: 53	
Kostnader för fastigheten		422: 97	
Inventarier		1,027: 31	
Omkostnader för plantskolorna		4,418: 85	
För premiering		175: —	
Pensionsmedel		3,429: 44	
Resekostnader för styrelsen		1,247: 30	
» » styrelsens personal		12,202: 99	
Kostnader för analysering och assurans av frö		142: 04	
Syneförrättningar och rättegångar		1,594: 95	
Återbetalda skogsvårdsavgifter		190: 32	
Förskjutna kostnader för skogsodlingar		7,918: 56	
Skogsindelningar		30: —	
Bidrag till skogsvårdsarbeten		49,782: 64	
Kostnader för taxering till skogsvårdsavgifter		5,355: 72	
Telefonkostnader		1,552: 56	
Skogsvårdsarbeten		28,885: 56	
Kostnader för undervisning vid skolor m. m. samt litteratur		10,332: 22	204,752: 88
Behållning till år 1919			136,303: 74
		Summa kronor	341,056: 62

Tillgångar den 31 december 1918.

Å kapitalräkning i Stockholms Handelsbank		133,158: 99	
Å deposition i »		3,814: 49	
Uteliggande förskotter		400: 00	
Kontant i kassan		52: 44	136,425: 92
Förskjutna synekostnader		1,339: 65	
Inventarier		5,564: 37	
Fastigheten »Skogsskydd»		30,000: —	
Plantskolorna		3,000: —	
Skogsfrö		5,788: 50	
Utestående fordran å skogsodlingsarbeten		3,569: —	
Utlovat anslag av Järnkontoret		574: 45	49,835: 97
		Kronor	186,261: 89

Skulder.

Enskildes depositioner för fullgörandet av åtagna förbindelser		2,814: 49	
	Transport	2,814: 49	186,261: 89

Transport	2,814: 49	186,261: 80
Av bränslekommissionen deponerade medel för utförande av skogsvårdsarbeten	4,000: —	6,814: 49
Summa tillgångar kronor		179,447: 40

Under året hava följande avskrivningar ägt rum.

Inventarier	1,128: 15	
Fastigheten »Skogsskydd»	4,368: 87	5,497: 02

Till förestående redogörelse för skogsvårdsstyrelsens finanser under berättelseåret får styrelsen foga följande förklaringar:

Från »Syneförrättningars konto» till »Synekostnaders konto» överfört belopp, 581 kronor 63 öre, utgöres av utav styrelsen för syne- och rättegångsförfarande utgivna medel, som sedermera antingen icke blivit av domstol utdömda eller av gäldenär i saknad av tillgångar lämnats obetalda.

De företagna avskrivningarna utgöra:

1,128 kronor 15 öre å »Inventariers konto», varigenom det bokförda värdet bringats i överensstämmelse med värdet enligt verkställd inventering, samt 4,368 kronor 87 öre å fastigheten »Skogsskydd», utgörande amortering enligt plan.

I särskilda räkenskaper äro redovisade följande medel, avsedda att bereda pension åt styrelsens befattningshavare:

Behållning från 1917		12,021: 76
Inkomster.		
Styrelsens inbetalningar	3,429: 44	
Befattningshavarnas inbetalningar	2,286: 32	
Räntemedel	825: 88	6,541: 64
Summa kronor		18,563: 40
Utgifter.		
Återbetalning av avgifter till under året entledigade befattningshavare	473: 04	
Ränta å inköpta obligationer	6: —	479: 04
Behållning till år 1919		18,084: 36
Summa kronor		18,563: 40

Behållningen, som utgöres av Stockholms stads 5 % obligationer för år 1917 till ett bokfört värde av 9,855 kronor, Stockholms stads 6 % obligationer för år 1918, till ett nominellt värde av 8,000 kronor samt ett å kapitalräkning i Stockholms Handelsbank innestående belopp av 229 kronor 36 öre, är fördelad sålunda:

Styrelsens andelar	9,489: 19	
Befattningshavarnas andelar	6,326: 13	
Pensionsöverskotts konto	2,269: 04	18,084: 36

Kapitalökningen under året uppgår sålunda till 6,062 kronor 60 öre.

Med hänsyn till penningevärdets fall hava brandförsäkringsbeloppen höjts för klängstugan till 35,000 kronor och för kottmagasinet till 5,000 kronor.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

Trots den långa torkperiod, som inträffade under våren och försommaren förra året, har årsväxten i skogarna varit tillfredsställande. Den rikliga nederbörd, som föll vid midsommartiden, kom väl till pass och gynnade de på våren företagna skogsodlingarna. Endast under den svåraste torkperioden utförda kulturerna samt i undantagsfall äldre sådder och planteringar hava gått ut till följd av brist på nederbörd.

Ehuruväl snö- och väderleksförhållandena varit gynnsamma för virkets utdrivning ur skogarna, hava dock av kristiden betingade, svåra proviantförhållanden varit synnerligen besvärande för dessa liksom vid övriga skogsarbeten.

Flottningarna, som vid midsommartiden hotades av vattenbrist, hava i allmänhet slutförts på ett tillfredsställande sätt tack vare rikligt regn under högsommaren.

De egentliga skogsvårdsarbetena hava tyvärr under berättelseåret i avsevärd utsträckning måst inskränkas med hänsyn ej mindre till gällande höga dagsverkspriser än även till de livsmedelssvårigheter, som varit rådande. Styrelsen kan emellertid med tillfredsställelse meddela, att det i årsberättelsen för 1916 omförmälda arbetet med avdikning av den s. k. Landsflon i Tåsjö socken under året tagit fastare former och att planläggningen av företaget redan hunnit slutföras till avsevärda delar av detta stora myrkomplex, sedan samarbete i detta hänseende ordnats med Kungl. Lantbruksstyrelsen.

På grund av starkt prisfall å skogskol hava på samma sätt kolningsarbetena under berättelseåret bedrivits i mindre omfattning än under närmast föregående år, ofta till icke ringa men för hyggenas skötsel.

Intresset för skogens vård synes i allt fall vara i stigande inom länet. Som ett påtagligt uttryck härför må andragas det förhållandet, att de mindre skogsägarna i allt större utsträckning börja anlita skogsvårdsstyrelsens bistånd för att utföra beståndsvårdande gallringar och upprätta hushållningsplaner för driften å sina skogar.

Skogsträdens frösättning under berättelseåret belyses av följande tabell:

Skogsvårdsdistrikt	Grankott	Tallkott	
		1-årig	2-årig
Sundsvall	0—1	0—1	1
Borgsjö	0	2	1
Torp	0	1	1
Indal	0	1	1
Härnösand	0—1	1	0
Sollefteå	0	2	1
Fjällsjö	1	2	1
Anundsjö	0—1	1	0—1
Ullånger	0	0	2
Björna	0	1—2	1
Själevad	0—1	0—1	0—1
Junsele	0—1	2	1

Förklaringar: 0 = ingen tillgång, 1 = ringa tillgång, 2 = god tillgång, 3 = riklig tillgång.

Över skador av olika slag, som under berättelseåret övergått länets skogar lämnas följande uppgifter:

Skogsvårdsdistrikt	Insekter	Husdjur	Svamppar	Storm	Snötryck	Skogseld	Frost
Sundsvall	0	0	0	0	0	0	0
Borgsjö	0	0	1	0	0	0	0
Torp	0	1	0	0	0	0	0
Indal	1	1	0	0	0	0	0
Härnösand	0	0	0	0	2	0	0
Sollefteå	0	0	2	0	0	1	0
Fjällsjö	0	0	0	0	0	1	0
Anundsjö	1	2	0	0	0	1	0
Ullånger	0	1	0	0	0	0	0
Björna	0	1	0	0	0	0—1	0
Själevad	0	1	0	0	0	0	0
Junsele	0	1	2	0	0	0	0

Förklaringar: Skadans omfattning: ingen = 0.
» » » ringa, å mindre enstaka områden = 1.
» » » avsevärd, å större sammanhängande områden = 2.
» » » mycket omfattande, allmänt förekommande = 3.

Särskilt anmärkningsvärd är den skada, som förorsakats i plantskolorna vid Sollefteå och Junsele genom skyttesvampen.

Detaljerad redogörelse för skogsskadar, som härjat länets skogar, lämnas i särskild tablå. (Tab. XI.)

Betesdjuren åstadkomma allt fortfarande stor skadegörelse i plant- och ungskogar genom bett och tramp. Skogsvårdsstyrelsen förväntar emeller-

tid, att det förslag i förevarande avseende, som skogslagstiftningskommittén framlagt, skall kunna avhjälpa de sålunda anmärkta olägenheterna.

Under berättelseåret hava följande skogsvårdsarbeten blivit verkställda inom länet.

A. *Skogskulturarbeten*

Sådd				Plantering				Summa				Kulturhägnad			Summa kostnad	
Areal		Kostnad		Areal		Kostnad		Areal		Kostnad		Antal meter	Kostnad			
har	ar	Kr.	öre	har	ar	Kr.	öre	har	ar	Kr.	öre		Kr.	öre	Kr.	öre
2,810	61	57,642	42	1,208	22	78,564	54	3,972	83	136,206	96	—	14	—	136,220	96

B. *Torrläggningsarbeten*

Dikning			Bäckrensning			Underhåll av äldre diken			Summa kostnad	
Antal meter	Kostnad		Antal meter	Kostnad		Antal meter	Kostnad			
	Kr.	öre		Kr.	öre		Kr.	öre	Kr.	öre
207,753	81,876	87	54,683	12,615	93	373,337	22,575	91	124,668	71

C. *Övriga skogsvårdsåtgärder*

Hyggesrensning och markberedning				Beståndsvårdande gallringar				Diverse skogsvårdsarbeten		Summa kostnad	
Areal		Kostnad		Areal		Kostnad		Kostnad			
har	ar	Kr.	öre	har	ar	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
1,875	33	31,880	71	2,402	39	63,879	—	18,297	96	114,057	67

Kostnaderna för dessa arbeten uppgå alltså för året till sammanlagt 374,347 kronor 34 öre.

Dagsverksprisen för skogssysslor hava under berättelseåret i allmänhet belöpt sig till för karl 10—14 kronor, för kördagsverke 20—30 kronor och understundom därutöver, allt beroende på arbetets art och beskaffenhet samt arbetsplatsens belägenhet på större eller mindre avstånd från industricentra eller andra större samhällen.

Skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Genom den provisoriska lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo av den 28 juni 1918, som

trädde i kraft den 11 därpå följande juli, har skogsvårdsstyrelsens verksamhet blivit i väsentlig mån förändrad, enär de fiskaliska uppgifterna, som tidigare lagligen skolat stå efter för upplysningsarbetet, därigenom trätt mera i förgrunden. Såsom allmänt omdöme om verkningarna av denna författning torde på goda skäl kunna sägas, att den väl fyllt sitt ändamål såsom provisorium, särskilt såsom ett verksamt skydd för den växande ungskogen.

Kristiden har även under nästförflutna år satt sin särskilda prägel på skogsvårdsstyrelsens verksamhet. Sålunda hava de sedvanliga kurserna i beståndsvård, dikning eller skogskolning måst inställas på grund av svårigheterna med proviantering, varjämte mera omfattande företag ställts på framtiden med tanke på de höga arbetsprisen. Den s. k. spanska sjukan har givetvis också i viss mån bidragit till att öka betänkligheterna emot att sammanföra ett större antal unga människor i för sådana kurser tillfälligt anordnade logement, som givetvis icke kunna fylla större anspråk på hygieniska anordningar.

För att lämna ovana skogskolare erforderligt bistånd i arbetet har skogsvårdsstyrelsen under året liksom tidigare låtit anställa en vandringskolare, vilken dels under försommaren lämnat råd och anvisningar rörande upptagandet av kolbottnar och tillredning av kolved samt dels under hösten och vintern meddelat praktisk undervisning i skogskolning. På detta sätt hava 24 länsbor kommit i åtnjutande av kostnadsfri undervisning i milkolning, därvid tillhopa 25 milor av skilda typer kolats ned.

Rörande kolningsarbetet och därav vunna resultat hänvisas till särskild tabell n:r V. Uppmärksamheten torde här särskilt fästas vid den avsevärda vedbesparing, som kan vinnas genom rationell kolning, vilket belyses vid en jämförelse av kolningsresultaten från tvenne E. Johansson i Uttersjön tillhöriga milor av samma sorts ved, kolade under olika förutsättningar.

För att uppmuntra till skogsodlingsarbeten i större omfattning än hittills, har skogsvårdsstyrelsen nu medgivit, att bidrag in natura må utgå till mindre skogsägare vid sådd med intill 5 kg frö per år.

De försök med flottning av buntat småvirke, som påbörjades under förra året, hava ännu ej kunnat helt slutföras, varför icke heller slutgiltiga resultat ännu kunna framläggas. I Ångermanälvens Flottningsförenings styrelseberättelse för år 1918 återfinnes emellertid följande sakkunniga utlåtande över försöken, vilka synas inge goda förhoppningar för framtiden.

»Detta år har för första gången försökts, churu i liten skala, flottning av småvirkesbuntar, hoplagda enligt f. d. flottningschefen Löfs metod.

Skogsvårdsstyrelsen har nämligen tillsläppt 201 sådana buntar å Fjäll-

sjöälvens 7:e, Åseleälvens 7:e och Faxälvens 6:e distrikt till ett antal av sammanlagt 201 st. Av dessa hava framkommit till sorteringen i Sandslån, fullkomligt hela 166 st., utgörande nära 84 procent av antalet. Omöjligt är ej att även några av buntarna kunna nedkomma nästa vår, varigenom resultatet skulle visa sig ännu bättre.

Härav framgår, att denna slags flottning mycket väl kan bedrivas i härvarande vattendrag. En förutsättning härför är dock att buntarna få ligga i land, tills högfloden kulminerar, men då överallt utrullas i flottleden. Man undviker på sådant sätt, att något betydligare antal inklämmes i de av högfloden hårt hopklämda ledbrötarna och därav taga skada. Buntarnas diameter får på grund av sorteringsverkens konstruktion ej överskrida 0,4 meter.»

Buntarna synas alltså väl tåla vid påfrestningar i större forsar och fall. Däremot visar erfarenheten från andra älvar inom länet och särskilt sådana med bäddar av fin sand, att vid grundstötning sanden har benägenhet att tränga in emellan de hopfogade slanorna, ökar buntarnas tyngd och kommer dem i många fall att sjunka, sedan de åter blivit flott.

Faran för skogseld har under den torra försommaren varit synnerligen överhängande. För att i möjligaste mån möta olyckor av detta slag, avtalade skogsvårdsstyrelsen med föreståndarna för de telefonstationer inom länet, som ansågos vara av betydelse för ett snabbt ingripande i händelse av utbruten skogseld, att vid ihållande torka mot särskild ersättning hålla ledningarna öppna dygnet om. Denna organisation kom emellertid i bruk endast under kortare tid i slutet av juni och början av juli månader, enär den därpå följande regnperioden uteslöt alla farhågor i ifrågavarande hänseende.

I likhet med föregående år har skogsvårdsstyrelsen låtit sig representera vid företagna taxeringar till skogsvårdsavgift inom länet. Anledning till besvär från styrelsens sida har icke förekommit i något fall.

Skogsvårdsstyrelsen har under berättelseåret avgivit utlåtande av mera allmänt intresse icke blott över sakkunniges förslag till det statsunderstödda pensionsväsendets centralisering utan även rörande en inom riksdagens andra kammare väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående överflyttande av bränslekommissionens verksamhet till skogsvårdsstyrelserna samt sakkunniges förslag till »lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo».

Skogsvårdsstyrelsens verksamhet under berättelseåret åskådliggöres i övrigt genom följande tabellariska sammandrag jämte därvid fogade förklarande anmärkningar.

Tab. I.

Av skogsvårdsstyrelsen lämnat

A. **Skogs-**

Antal förrättningar		Sådd											
Med bidrag ur skogsvårdskassan	Utan bidrag ur skogsvårdskassan	Areal i har	Använt frö i kilogram		Kostnad för frö		Arbetskostnad		Summa kostnad		Bidrag i penningar	
			Tall	Gran	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
44	—	79.6	27.450	9.550	330	45	1,707	55	2,038	00	853	77
—	102	499.87	247.000	157.000	3,188	00	11,459	65	14,647	65	—	—
44	102	578.87	274.450	166.550	3,518	45	13,167	20	16,685	65	853	77

B. **Övriga skogs-**

Hyggesrensning och markberedning							Stämpling för hjälpgallring						Stämpling för slutavverkning	
Antal förrättningar		Areal i har	Kostnad		Bidrag i penningar		Antal avverkningar	Areal i har	Antal utstämplade träd	Kostnad		Bidrag i penningar	Antal förrättningar	Antal utstämplade träd
med bidrag ur skogsv.-kassan	utan bidrag ur skogsv.-kassan		Kr.	öre	Kr.	öre				Kr.	öre	Kr. ö.		
3	—	30.—	633	—	312	50	6	27.—	10,460	762	30	381 15	—	—
—	6	51.—	962	—	—	—	78	582.—	188,316	16,296	—	— —	350	1,254,840
3	6	81.—	1,595	—	312	50	84	609.—	198,776	17,058	30	381 15	350	1,254,840

biträde vid skogens skötsel och vård.

odling.

Areal i har	Planter ing: Antal använda plantor		Kostnad för plantor		Arbetskostnad		Summa kostnad		Bidrag i penningar		Summa bidrag i penningar	
	Tall	Gran	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
26,6	72,500	16,200	266	10	1,685	75	1,951	85	842	87	1,696	64
362,92	612,200	409,200	3,064	20	20,051	09	23,115	29	—	—	—	—
389,52	684,700	425,400	3,330	30	21,736	84	25,067	14	842	87	1,696	64

vårdsarbeten.

Areal i har	Torrläggningsarbeten: Dikning: Dikenas längd i meter	Kostnad		Bidrag i penningar		Bäckrensning: Bäckarnas längd i meter	Kostnad		Bidrag i penningar		Summa bidrag i penningar	
		Kr.	öre	Kr.	öre		Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
99	56,193	23,152	33	11,576	09	8,635	2,203	64	1,101	81	15,072	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
99	56,193	23,152	33	11,576	09	8,635	2,203	64	1,101	81	15,072	19

Tab. I.

Uppgift å under skogsägarens egen ledning verkställda

(Större skogsägares

Landskapets namn	Antal sökande	Skogsodlingsarbeten: Sådd: Areal i har	Sådd: Använt frö i kg: Tall	Sådd: Använt frö i kg: Gran	Sådd: Kostnad inberäkn. frö: Kr.	Sådd: Kostnad inberäkn. frö: ö.	Plantering: Areal i har	Plantering: Antal använda plantor: Tall	Plantering: Antal använda plantor: Gran	Plantering: Kostnad inberäkn. plantor: Kr.	Plantering: Kostnad inberäkn. plantor: ö	Hyggesrensning och markberedn.: Areal i har	Hyggesrensning och markberedn.: Kostnad: Kr.	Hyggesrensning och markberedn.: Kostnad: ö	Gallr.: Areal i har
Ångermanland	13	1,902.[illegible]	771.[illegible]	506.[illegible]	23,476	07	794.40	886,800	1.071,376	51,749	73	1,228,97	15,283	80	885,7[illegible]
Medelpad	5	332.[illegible]	141.[illegible]	42.[illegible]	17,480	70	24.[illegible]	91,549	—	1,747	67	565,36	15,001	91	907,6[illegible]
Summa	18	2,235.[illegible]	913,17	638.[illegible]	40,956	77	818.[illegible]	978,349	1,071,376	53,497	40	1,794,33	30,285	71	1,793,3[illegible]

Tab. III.

Beviljade bidrag ur skogs

	Kontanta bidrag: Skogsodling: Kr	Skogsodling: öre	Kulturhägnadsarbeten: Kr.	Kulturhägnadsarbeten: öre	Hyggesrensning och markberedning: Kr.	Hyggesrensning och markberedning: öre	Beståndsvårdsarbeten: Kr.	Beståndsvårdsarbeten: öre	Torrläggningsarbeten: Kr.	Torrläggningsarbeten: öre	Diverse skogsvårdsarbeten: Kr.	Diverse skogsvårdsarbeten: öre	Summa kontanta bidrag för skogsvårdsarbeten: Kr.	Summa kontanta bidrag för skogsvårdsarbeten: öre
Åt mindre skogsägare	1,696	64			316	15	381	15	12,677	90	—	—	15,072	19
» större »	11.739	22	24	—	2.757	81	1,569	15	18,412	62	207	65	34,710	45
Summa	13.435	86	24	—	3,073	96	1,950	30	31,190	52	207	65	49,782	64

De kontanta bidragen ur skogsvårdskassan hava i allmänhet utgått

till mindre skogsägare med 50 % och

» större » » 30 % å kostnadsbeloppen.

och med bidrag ur skogsvårdskassan understödda arbeten.

skogsvårdsarbeten.)

arbeten		Hägn.-arbeten		Torrläggningsarbeten								Kostnad för arbetenas planläggning		Kostnad för diverse arbeten		Summa kostnad		Förbättrad mark genom torrläggningsarbeten
				Dikning		Dikesrensning		Bäckrensning										
Kostnad		Kostn.		Längd i meter	Kostnad		Längd i meter	Kostnad		Längd i meter	Kostnad							
Kr.	ö.	Kr.	ö.		Kr.	ö.		Kr.	ö.		Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	har ar
30,110	89	14	—	129,858	53,108	57	369,106	22,160	64	36,821	7,248	88	4,597	91	13,194	10	220,944	59	182 58
16,709	81	—	—	21,702	12,615	97	4,231	415	27	9,227	3,163	41	27	—	478	95	67,640	69	195 00
46,820	70	14	—	151,560	65,724	54	373,337	22,575	91	46,048	10,412	29	4,624	91	13,673	05	288,585	28	377 58

vårdskassan år 1918.

Bidrag i form av arbete och materiel												Summa bidrag ur skogsvårdskassan	
Arbetsledning			Utan ersättning utlämnad kulturmateriel						Meddelad undervisning och utlämnad litteratur		Summa		
			Frö			Plantor							
Antal rese- och arbetsdagar	Kostnad		Kilogr.	Värde		Antal	Värde						
	Kr.	öre		Kr.	öre		Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
1,776	19,997	30	228,350	1,637	45	661,800	2,647	20	9,091	40	33,373	35	48,445	54
353	3,971	25	—	—	—	—	—	—	—	—	3,971	25	38,681	70
2,129	23,968	55	228,350	1,637	45	661,800	2,647	20	9,091	40	37,344	60	87,127	24

Tab. IV. **Undervisning i skogsskötsel.**

Läroanstaltens namn	Fullständiga kurser i skogsvård: Föreläsningstimmar	Exkursioner	Elevantal	Enstaka föreläsningar över skilda ämnen i skogsvårdsläran	Specialkurser: Ändamål m. m.	Antal deltagare	Samlingstid	Planteringsdagar vid folkskolor: Skolornas antal	Antal dagar	Antal deltagare	Spridning av skogslitteratur
Nordviks lantbruksskola ...	36	1	17	6				78	78	1,365	Skogsvårdsförening:s folkskrifter, häftade, 196 ex.
Norra Ångermanlands folkhög- och lantmannaskola	36	2	30								Tidskriften »Skogen» 280 ex.
Ålsta folkhögskola	20	1	17								Om släckning av skogseld, 20 ex.
Hussborgs lantmannaskola..	36	1	9								Om milkolning, 25 ex.
Hola »	30	2	21								
Folkskoleseminariet i Härnösand	30	1	26								

Under året hava inga specialkurser hållits.

Tab. V. **Undervisning i skogskolning.**

Rekvirent	Kolningsort	Antal milor	Volym kbm l. m.	Kol-utbyte i stigar	Vedåt-gång pr stig i kbm	Anteckningar
Alb. Westin	Resele	2	203	65	3.1	Torr barrved, rötskadad.
V. Bolin	Boteå	4	248	55	4.5	Rå småved.
Mäja Aktiebolag	Ullånger	2	314	70	4.5	Asp- och björkved, sura bottnar.
J. A. Söderlind	Vibyggerå	3	426	75	5.6	Grov asp- och björkved.
»	»	1	—	—	—	Ej kolad.
A. Westerberg	Nätra	1	10	3	3,3	Torr, god ved.
V. Gidlund	Gideå	2	242	53	4.6	Barr- och lövved.
A. Westrin	Björna	2	225	51	4,4	God barrved, gamla bottnar.
»	»	3	321	69	4.7	Björkved.
E. Johansson	»	1	202	30	6,7	Dålig botten, anlagd utan tillsyn, rå ved.
»	»	1	80	16	5.0	Bottnen omlagd, ved sorterad vid inresning.
Ångermanälvens Flottningsförening	Junsele	3	48	10	4.8	
F. Lindkvist	Björna	—	—	—	–	Endast biträde vid kolbottnarnas iordningställande.
J. Berggren	Själevad	—	—	—	—	» » »

Tab. VI. **Kottredogörelse.**

	Tall hl	Gran hl	Tall hl	Gran hl		Tall hl	Gran hl	Tall hl	Gran hl
Behållning från år 1917		—	—	—	Avgång under året genom klängning		—	—	—
Tillkomst under året	—	—		—	Behållning till år 1919	—	—	—	—
Summa		—	—		Summa	—	—	—	—

Varken inköp eller klängning av kott för styrelsens räkning har under året ägt rum.

Tab. VII. **Fröredogörelse.**

	Tall kg	Gran kg	Tall kg	Gran kg		Tall kg	Gran kg	Tall kg	Gran kg
Behållning från år 1917	—	—	991,300	501,100	Avgång under året:				
Tillkomst under året gen. köp eller byte	—	—	—	—	utlämnad mot ersättning	307,300	233,450	—	
» » » » klängning	—	—	—		» utan »	133,500	102,800	—	—
					» till plantskolor	25,000	162,000	—	—
					» » provytor	—	—	465,650	498,250
					Behållning till år 1919	—	—	525,450	2,850
Summa	—	—	991,300	501,100	Summa	—	—	991,300	501,100

Fröpris: Ersättning för tallfrö har vid försäljning under året till enskilda skogsägare inom länet med rätt enligt lag till understöd av skogsmedel utgått efter 11 kronor pr kg. Priset å granfrö har under enahanda förhållanden belöpt sig till 3 kronor pr kg.

Tab. VIII.

Plantredogörelse.

	Tall		Gran	
	1-årig	Äldre	1 årig	Äldre
Behållning från år 1917	—	3,500,000	—	2,500,000
Tillkomna under året gen. köp	—	—	—	—
» från egna plantskolor	50,000	—	100,000	—
Summa	50,000	3,500,000	100,000	2,500,000

	Tall		Gran	
	1-årig	Äldre	1-årig	Äldre
Avgångna under året:				
utlämnade mot ersättning ...	—	394,000	—	139,500
» utan » ...	—	390,800	—	271,000
Utgångna under året.....	—	1,715,200	—	1,189,500
Behållning till år 1919	50,000	950,000	100,000	900,000
Summa	50,000	3,500,000	100,000	2,500,000

Tab. IX.

Vidtagna åtgärder med anledning av i strid med gällande skogslagar verkställda avverkningar.

Enligt 1903 års skogslag				Enligt 1918 års provisoriska skogslag		Rättegångar			
Syner enligt § 2	Anmaningsskrivelser	Avverkningsförbud	Träffade överenskommelser	Avverkningsförbud enligt § 4	Tillstånd till avverkning oavsett förbud	Balanserade mål	Anhängiggjorda mål	Slutdömda mål	Oavgjorda mål
9	40		6	3	2	1		—	1

Tab. X. **Administration och tjänstepersonal.**

Styrelsen		Länsjägmästare				Expeditionspersonal		Tillsyningsmän			Antal skogsvårdskommittéer	Antal socknar inom länet	Brevdiarium			Ansökningsdiarium		
Antal sammanträden	Antal besiktningsresor	Ordinarie	Rese- och förrättningsdagar	Biträdande	Rese- och förrättningsdagar	Kamrerare	Expeditionsbiträde	Ordinarie	Extra	Rese- och förrättningsdagar			Antal nummer	Inkomna skrivelser	Avsända skrivelser	Antal nummer	Inkomna skrivelser	Avsända skrivelser
6	—	1	121	1	93	1	1	12	10	2,886	18	63	510	1,362	1,326	1,106	2,161	1,463

Tab. XI. **Uppgift å skogseldar under år 1918 inom Västernorrlands län.**

Plats där skogselden pågick		Brandställets avstånd i km till närmaste by med angivande av dess namn	Tid då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag, angivna i tiondedelar, där elden uppkom	Areal skogsmark som övergicks av elden, i har	Den brunna skogens medelålder	Beräknad brandskada i kr. å hela skogsbeståndet, om sådan anses kunna fastställas	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar o. dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad i kr.	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad i kr.	Med anledning av skogseldens uppkomst vidtagna rättsliga eller andra åtgärder
Socken	By											
Tåsjö	Tåsjö v. by	I omedelbar närhet till Viken	16/6	Risbränning å odling	0,7 gr, 0,3 l	8.0	30—40	-	Genom släckningsmanskap	—	—	Inga
»	Kroknäset	4 km fr. Tåsjö ö. by	10/8	Okänd	1,0 tall	1.5	100	—	D:o	—	—	—
Bodum	Bölen	3 » » Bölen	15/6	Vedhuggare	0,8 gr, 0,2 l	4.0	80	—	D:o	—	-	Rättegång o. bötfälln
Fjällsjö	Silsjönäs	1,5 km fr. Norredsta	26/5	Flottningsarb.	0,8 t, 0,2 gr	1.0	100	—	D:o	60.—	—	Inga
Gideå	Flyggsjö	Strax n. om Flyggsjö	19/7	Trol. gen. barn	0,7 gr. 0,3 t	0.5	30	75.—	D:o	—	75.—	»
Anundsjö	Krpk. i Norra Solbergs och Skedoms byar	2,5 km fr. Skedom	8/6	Gen. vallhjon	1,0 barrsk.	150.0[1]	30—70	10,000.-	D:o	200.—	10.200.—	Undersökning
Helgum	Ledinge	2 » » Ledinge	18/6	Obekant	0,9 gr, 0,1 t	2,0	100	—	D:o	—	—	Inga

[1] Av det brunna området kommer c:a 50 har på kronoparken Norra Solberg och det övriga på Mo & Domsjö A.-B:s hemman.

Tab. XII.

Sammandrag över arbeten verkställda av skogsvårdsstyrelsens personal år 1918.

Skogsvårdsdistrikt och socken	Skogsodling: Sådd: Antal förrättn.	Sådd: Areal i har	Sådd: Kostnad Kr.	Sådd: Kostnad ö.	Plantering: Antal förrättn.	Plantering: Areal i har	Plantering: Kostnad Kr.	Plantering: Kostnad ö.	Planerade torrläggningsarbeten: Antal förrättningar	Dikenas längd i meter	Beräknad kostnad Kr.	Beräknad kostnad ö.	Bäckarnas längd i meter	Beräknad kostnad Kr.	Beräknad kostnad ö.	Stämpling för beståndsvård: Antal förrättn.	Ungefärlig areal i har	Antal utstämplade träd
Sundsvalls distrikt:																		
Njurunda socken	2	4.8	205	—					1							—	—	—
Attmars »	5	7,72	298		—	—										—	—	—
Tuna »	5	4.42	236		—	—			—	—	—	—	—	—	—	1	2,0	3,20
Selångers »																1	4,0	3,65
Skönsmons »	1	1.5	77	50												—	—	—
Timrå »	1	0.14	5		1	1,5	97	75								—	—	—
Häsel »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tynderö »	4	0.7	30	—	—	—	—		4	810	379	46	54	10	80	1	5,0	96
Alnö »	—	—	—		—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sundsvalls stad	—	—	—		—	—			—	—	—	—	—	—	—	1	10,0	1,77
Torps distrikt:																		
Torps socken	9	16.2	337	20		—	—	—	5	1,615	1,185	70	215	96	75	16	103,5	65,05
Stöde »	6	10.2	372		3	4.3	188	80	4	2,796	1,782	27	457	240	13	3	36,0	14,50
Holms »	1	3.0	102		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borgsjö distrikt:																		
Borgsjö socken	6	19.5	954	—	2	5.0	527	—	6	3,340	794	16	80	12	—	3	7,0	8,6
Haverö »	4	6.47	239	—	1	4.0	693	25	2	1,348	344	56	48	5	76	2	3,5	4,7
Indals distrikt:																		
Indalslidens socken	1	1.5	69						—	—	—	—	—	—	—	3	4,0	8,3
Indals »	1	0.4	27	50	1	18.0	1,022		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljustorps »	1	0.2	8	—	1	5,0	350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sättna »	3	0.8	24	—	—	—	—		1	141	68	80	240	57	60	—	—	
Fjällsjö distrikt:																		
Täsjö socken	1	10.0	487		2	10.0	743		6	8,851	3,834	52	305	81	50	2	12,0	2,3
Bodums »	5	2.7	118		—	—			1	639	278	06	535	96	50	—	—	
Fjällsjö »	6	2,65	94	50	—	—			7	1,579	698	36	1,199	631	24	—	—	
Ramsele »	7	1.45	56		1	10.0	629	—	11	9,433	3,906	32	116	22	40	—	—	
Ansele distrikt:																		
Junsele socken	9	3.25	76	66	5	17.75	1,190	—	25	23,480	7,869	14	3,012	725	65	7	94,0	16,5
Adalsliden »	3	92.0	—		1	8,0	946	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Resele »	10	29.0	744	—	—	—	—		1	1,037	401	86	—	—	—	—	—	—
Ollefteå distrikt:																		
Eds socken	1	0.5	5		—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Edsele »	7	13.25	337	—	1	4.0	344		5	2,122	1,199	96	498	166	56	2	16,0	2,0
Helgums »	1	0.4	5	—	—	—			3	2.153	910	16	507	145	96	—	—	
Graninge »	1	0.25	4	—				—	1	838	338	36	—	—	—	—	—	
Långsele »	2	0.4	10				—	—		—	—	—	—	—	—	2	40,0	2,9
Sollefteå »	3	0.6	10	—	1	0.2	10	—	3	2,641	1,134	06	1,206	493	60	1	5,0	7
Multrå —	—	—	—		1	10,0	833	—			—	—	—	—	—	1	17,0	9

ling			Råd för hyggesrensning o. markberedning				Antal avverkningsbesiktningar	Avsynade arbeten, utförda												Diverse förrättningar	Summa			
för slutavverkning			Gallring		Ungefärlig areal i har	Beräknad kostnad		med bidrag ur skogsvårdskassan						enligt överenskommelse				Bäckrensning i meter		Förrättningar	Liggedagar	Reselagar	Förrättningsdagar
								Gallring		Hyggesrensning o. markber.		Torrläggningsarbeten											
Antal förrättn.	Ungefärlig areal i har	Antal utstämplade träd	Med bidrag	Utan bidrag		Kr.	ö.	Antal	Har	Antal	Har	Antal förrättn.	Ung. areal torrlagd mark i har	Dikning i meter		Antal	Har	Antal	Har				
1	10,0	1,948	—	—	—	—	—	3	—	—	1	15,0	1	20,0	204	—	4	13,0	4	14.5	3	19	—	1	17
8	90,0	34,684	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2.5	1	5,0	4	22	2	2	40
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10	—	—	13
1	5,0	780	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	13	—	—	11
2	13,0	2,551	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	7	1	—	9
2	18,0	5,576	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	11	—	1	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4,0	—	2	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14	5	2	18
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	5,0	922	—	—	—	—	—	—	3	7	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	5
14	193.0	38,493	—	2	17,0	180	—	26	—	—	—	1	3.0	347	—	1	3,0	1	3,0	7	82	1	9	113
4	42.0	17,555	1	—	2,0	45	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	—	7	47
2	20,5	7,469	—	—	—	—	—	5	—	—	1	2.0	3	14.0	1,084	640	—	—	—	—	—	12	—	8	1
6	171,5	22,829	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	2	4,0	1,003	—	—	—	—	—	9	56	1	2	8
3	137,0	15,454	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	26	4	17	46
11	162,0	17,227	—	—	—	—	—	42	2	4,0	—	—	—	—	—	—	2	7,0	—	—	7	68	—	—	5
8	193,0	24,549	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3,0	—	—	5	28	1	4	3
1	12,0	1,500	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	1	5.0	884	468	9	38,0	1	5,0	3	24	—	3	1
1	57,0	28,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6.0	—	—	4	11	1	2	1
7	114,0	18,604	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	1	2,0	405	—	1	57,0	1	57,0	9	41	2	14	4
5	590,0	105,777	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12	5	5	5
2	20,0	3,989	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	4	9.0	4	5.0	4	33	—	1	2
1	300,0	19,352	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	3	25,0	2,988	750	—	—	—	—	9	44	7	5	5
25	632,0	93,194	—	—	—	—	—	36	—	—	—	—	11	53,0	5,755	458	—	—	—	—	12	134	5	19	19
—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	1	4.0	558	—	—	—	—	—	1	13	1	2	
2	50,0	9,025	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	2	16,0	2,270	667	—	—	—	—	4	37	4	14	3
—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	
11	102,0	21,954	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	2	14,0	1,218	685	1	12,0	1	8,0	1	36	2	16	3
3	68,0	12,131	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1,0	3	18	1	8	2
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	1	
2	40,0	10,429	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	13	—	3	1
1	10,0	2,000	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	3.0	324	—	—	—	—	—	4	17	—	—	2
5	95,0	21,548	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16	—	—	4

Skogsvårdsdistrikt och socken	Skogsodling: Sådd: Antal förrättn.	Sådd: Areal i har	Sådd: Kostnad Kr. ö.	Plantering: Antal förrättn.	Plantering: Areal i har	Plantering: Kostnad Kr. ö.	Planerade torrläggningsarbeten: Antal förrättningar	Dikenas längd i meter	Beräknad kostnad Kr. ö.	Bäckarnas längd i meter	Beräknad kostnad Kr. ö.	Stämp för beståndsvård: Antal förrättn.	Ungefärlig areal i har	Antal utstampade träd
Sånga socken	—	—	— —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	1	15,0	2,8
Överlännäs »	—	—	— —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	1	10,0	1,3
Boteå »	—	—	— —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Dals »	1	0,3	4 —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Torsåkers »	1	8.0	172 —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Järnäsands distrikt:														
Ytterlännäs socken	1	2.0	57 —	—	—	— —	1	1,600	815 85	—	— —	2	4.0	9,0
Gudmundrå »	1	3.0	75 —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	1	3.0	5,0
Hägsjö »	—	—	— —	1	3.0	246 —	5	1,705	923 95	—	— —	1	1.0	2,0
Hemsö »	—	—	— —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Viksjö »	3	39.0	1,706 75	1	5.0	391 —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Stigsjö »	1	2.0	72 —	—	—	— —	2	785	433 60	—	— —	1	2.0	4,5
Säbrå »	5	3.5	118 —	3	3.7	208 —	—	—	— —	—	— —	1	3,0	3,0
Häggdångers »	—	—	— —	1	0,8	67 50	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Härnön »	1	1.0	15 —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Ullångers distrikt:														
Vibyggerå socken	1	4.0	140 —	1	2.0	185 —	—	—	— —	—	— —	2	12.0	1,2
Ullångers »	6	15.5	180 —	2	2.25	143 50	8	4,282	1,298 10	328	86 75	1	6,0	1,3
Nordingrå »	2	5.0	126 30	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Nora »	—	—	— —	2	2,0	148 —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Skogs »	—	—	— —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Bjärtrå »	—	—	— —	—	—	— —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Styrnäs »	—	—	— —	1	15.0	990 —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Själevads distrikt:														
Själevads socken	3	6.7	94 70	—	—	— —	10	4,229	1,573 02	—	— —	3	23,5	3,4
Mo »	2	0,35	12 —	1	18.0	507 —	5	2,399	911 72	—	— —	3	15,5	1,5
Sidensjö »	—	—	— —	5	1,9	50 —	3	2,068	826 70	—	— —	2	9,0	1,3
Nätra »	5	8.7	135 —	—	—	— —	3	2,431	651 38	—	— —	8	58,0	11,6
Anundsjö distrikt:														
Anundsjö socken	26	230.57	8,337 74	11	210.07	12,281 24	33	18,566	7,340 03	1,763	411 01	10	62,0	10,0
Skorped- »	—	—	— —	—	—	— —	4	652	420 24	1,535	427 60	1	26,0	4,0
Björna distrikt:														
Björna socken	—	—	— —	—	—	— —	3	1,033	377 04	75	15 —	—	—	—
Trehörningsjö »	—	—	— —	1	2,0	138 —	2	581	203 11	—	— —	—	—	—
Gideå »	5	8,4	328 —	1	2,0	143 —	7	2,742	1,311 47	328	109 76	—	—	—
Grundsunda »	4	4.0	181 —	9	22,2	1,772 60	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Arnäs »	—	—	— —	1	2,0	222 —	—	—	— —	—	— —	—	—	—
Summa	174	578.07	16,685 65	62	389.52	25,067 14	171	105,890	42,211 96	12,500	3,836 57	84	609,0	198,7

ing för slutavverkning		Råd för hyggesrensning o. markberedning				Antal avverkningsbesiktningar	Avsynade arbeten, utförda														Summa			
		Gallring		Ungefärlig areal i har	Beräknad kostnad		med bidrag ur skogsvårdskassan							enligt överenskommelse				Diverse förrättningar	Förrättningar	Liggedagar	Resedagar	Förrättningsdagar
							Gallring		Hygges-rensning o. markber.		Torrläggningsarbeten				Hygges-rensning o. markber.		Skogs-odling						
Ungefärlig areal i har	Antal utstämplade träd	Med bidrag	Utan bidrag				Antal	Har	Antal	Har	Antal förrätn	Ung. areal torrlagd mark i har	Dikning i meter	Bäckrensning i meter	Antal	Har	Antal	Har					
					Kr. ö.																			
20,0	5,185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	6
65,0	15,093	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6,0	—	10	1	3	18
—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4,0	1	7	—	—	5
70,0	2,353	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8,0	—	12	—	—	11
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	7.0	1	6	—	—	4
291,0	44,910	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2,0	2	2,0	3	39	8	10	59
—	—	—	1	2.0	62	17	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2,0	4	4.0	1	26	1	1	14
272,0	35,800	1	—	5.0	125	25	—	—	—	—	1	3,0	384	—	2	6,0	2	2,0	1	48	3	5	34
—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	—	1	3
170,0	19,537	—	1	25.0	550	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	1	9	30
11,0	3,786	—	—	—	—	5	1	2,0	—	—	—	—	—	—	1	4,0	6	7,0	3	22	2	4	21
173,0	11,078	—	—	—	—	46	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6,0	9	8.0	1	72	—	—	46
—	—	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4,0	2	2,0	2	33	—	—	11
65,0	3,886	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	8
12,0	6,235	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3.0	3	14	—	6	11
269,0	33,271	—	—	—	—	8	—	—	—	—	9	49,0	5,701	1,081	—	—	7	19.0	—	61	2	6	67
—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10,0	2	20	—	6	7
—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	23,0	1	23	1	6	9
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5,0	1	5	—	4	2
27,0	4,955	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	20.0	1	14	1	5	13
15,0	6,002	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	45.0	—	21	2	—	16
220,0	26,059	—	—	—	—	27	1	3,5	1	3,5	5	11.0	2,254	34	—	—	—	—	11	69	5	5	67
23,0	25,588	—	—	—	—	13	—	—	—	—	1	5.0	137	—	—	—	—	—	2	34	5	4	47
103,0	19,635	—	—	—	—	3	—	—	—	—	2	2,0	445	—	—	—	—	—	2	21	—	6	32
100.0	20,214	—	—	—	—	3	—	—	—	—	4	5,0	776	—	—	—	—	—	8	38	3	5	50
1,297,0	209,156	—	—	—	—	64	—	—	—	—	23	96,7	11,787	1,448	13	69,0	9	25,0	22	303	30	64	340
115,0	27,705	—	—	—	—	17	—	—	—	—	1	1,3	227	—	—	—	—	—	4	36	4	7	36
185,0	64,558	—	—	—	—	16	—	—	—	—	1	3,0	682	—	—	—	1	2.0	4	40	1	12	46
—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	1	1,0	77	—	—	—	5	10.5	3	23	—	2	17
189,0	32,474	—	—	—	—	4	—	—	—	—	3	7.0	1,572	150	—	—	1	4,0	1	31	3	11	38
—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	4	11.0	2,590	—	—	—	4	7.0	2	29	—	8	12
108,0	6,467	—	—	—	—	9	—	—	1	3.0	3	10.0	1,425	—	1	2.0	0	30,5	7	37	—	10	25
357,029.0	1,254,840	2	4	51.0	962	661	4	9.5	4	23.5	89	355,0	46,069	6,381	49	245.5	133	366,5	210	1,997	117	365	2,153

Den af skogsvårdsstyrelsen förrättade undersökningen rörande förbrukningen av virke till husbehov inom länet föreligger nu färdig. Av denna utredning, omfattande tillhopa 364 gårdar, som tillsvidare torde vara enastående i sitt slag, framgår bland annat, att av hela den för detta ändamål avsedda årsavverkningen 63,9 % åtgår till bränsle, 22,8 % till byggnad och underhåll av hus, 7,6 % till stängsel samt återstoden, 5,7 % till slöjd, hässjor och täckdikning. Årligen förbrukas inom länet i medeltal för olika husbehovsändamål:

12,2 kbm fast mått pr person,
11,9 » » » eldstad,
6,1 » » » » tiotal hektar.

Den genomsnittliga omfattningen av husbehovsförbrukningen av virke för skilda ändamål vid varje gård inom länet framgår av följande tablå:

Ändamål	Årlig förbrukning i kbm fast mått	Värde
Bränsle	52,30	209: 20
Byggnader	18,63	394: 38
Stängsel	6,16	27: 00
Slöjd	1,00	24: 00
Hässjor	2,44	29: 28
Täckdikning	0,78	3: 12
Summa för gård	81,31	686,98

Då länet upptager sammanlagt 23,333 brukningsdelar, skulle alltså den årliga husbehovsavverkningen för hela länet kunna skattas till sammanlagt 1,897,206 kbm, motsvarande ett värde av 16,029,304 kr. 34 öre.

Måhända äro dessa siffror med hänsyn till utredningens begränsade omfattning i någon mån missvisande. Men de antydningar rörande virkesförbrukningens omfattning till husbehov, som kunna utläsas ur det tillgängliga undersökningsmaterialet, äro i alla fall värda all uppmärksamhet och ställa en maning till envar inom länet att iakttaga sparsamhet i förevarande hänseende.

Sollefteå den 30 april 1919.

Å Skogsvårdsstyrelsens vägnar:

J. O. Högberg.

Per Ödman.

Undertecknade, utsedda revisorer, hava granskat skogsvårdsstyrelsens inom Västernorrlands läns landstingsområde räkenskaper och förvaltning för år 1918 och få däröver avgiva följande

Revisionsberättelse.

Räkenskaperna utvisa:

Tillgångar den 1 januari 1918:

Å kapitalräkning i Stockholms Handelsbank	85,000: —	
» depositionsräkning i d:o	2,692: 31	
Uteliggande förskotter	200: —	
Kontant i kassan	3,761: 24	91,653: 55
Förskjutna synekostnader	1,944: 80	
Inventarier	5,665: 21	
Fastigheten »Skogsskydd»	34,348: 40	
Plantskolorna	9,000: —	
Skogsfrö	12,407: 60	
Utestående fordran å skogsodlingsarbeten samt å kolarekursen	4,543: 16	67,909: 17
	Kronor	159,562: 72

Skulder:

Enskildes depositioner för fullgörandet av åtagna förbindelser	2,692: 31	
Innestående å syneförrättningars konto	10: 36	2,702: 67
	Summa tillgångar Kronor	156,860: 05

Inkomster:

Behållning från år 1917		91,653: 55
Statsanslag	2,000: —	
Skogsvårdsavgifter	200,105: 40	
Upplupna räntor	8,808: 40	
Återbetalda synekostnader	1,608: 11	
Ersättning för av styrelsen erhållet biträde	3,824: 12	
Försålt skogsfrö	4,239: 40	
Försålda plantor	1,396: 65	
Återbetalda skogsodlingskostnader	10,802: 22	
Inbetalda utestående fordringar	2,806: 37	
Återbetalat å telefon	10: —	
Inbetalda lönemedel för personalens arbete hos Bränslekommissionen	13,399: 90	
Hyra för kottmagasinet	402: 50	249,403: 07
	Summa Kronor	341,056: 62

Utgifter:

Avlöningar för arbete hos styrelsen	58,869: 92	
» » » Bränslekommissionen	13,399: 90	72,269: 82
Annonser		308: 10
Diverse omkostnader såsom hyra, brandförsäkring, skrivmaterialier, revision m. m.		5,466: 53
Kostnader för fastigheten		422: 97
Inventarier		1,027: 31
Omkostnader för plantskolorna		4,418: 85
För premiering		175: —
Pensionsmedel		3,429: 44
Resekostnader för styrelsen		1,247: 30
» » styrelsens personal		12,202: 99
Kostnader för analysering och assurans av frö		142: 04
Syneförrättningar och rättegångar		1,594: 95
Återbetalda skogsvårdsavgifter		190: 32
Förskjutna kostnader för skogsodlingar		7,918: 56
Skogsindelningar		30: —
Bidrag till skogsvårdsarbeten		49,782: 64
Kostnader för taxering till skogsvårdsavgifter		5,355: 72
Telefonkostnader		1,552: 56
Skogsvårdsarbeten		26,885: 56
Kostnader för undervisning vid skolor m. m. samt litteratur		10,332: 22 204,752: 88
Behållning till år 1919		136,303: 74
	Summa Kronor	341,056: 62

Tillgångar den 31 dec. 1918:

A kapitalräkning i Stockholms Handelsbank	133,158: 99	
A deposition i » »	2,814: 49	
Uteliggande förskotter	400: —	
Kontant i kassan	52: 44	136,425: 92
Förskjutna synekostnader	1,339: 65	
Inventarier	5,564: 37	
Fastigheten »Skogsskydd»	30,000: —	
Plantskolorna	3,000: —	
Skogsfrö	5,788: 50	
Utestående fordran å skogsodlingsarbeten	3,569: —	
Utlovat anslag av Jernkontoret	574: 45	49,833: 97
	Kronor	186,261: 89

Skulder:

Enskildes depositioner för fullgörandet av åtagna förbindelser	2,814: 49	
Av Bränslekommissionen deponerade medel för utförande av skogsvårdsarbeten	4 000: —	6,814: 49
	Summa tillgångar Kronor	179,447: 40

Under året hava följande avskrivningar ägt rum:

Inventarier	1,128: 15	
Fastigheten »Skogsskydd»	4,368: 87	5,497: 02

Vi hava även granskat räkenskaperna för de medel, som avsatts för beredandet av pensioner åt befattningshavande hos styrelsen (s. k. pensionskassan), och utgjorde dessa medel vid 1918 års slut kronor 18,084: 36, insatta i bank och i obligationer. Härav belöpa sig befattningshavandenas andelar till 6,326: 13, styrelsens andelar till 9,489: 19 samt pensionsöverskottsmedlen till 2,269: 04.

Vid den av undertecknade verkställda granskningen av styrelsens räkenskaper hava dessa, oavsett några mindre sifferfel, som rättats, varit behörigen verificerade och rätt förda, och de gjorda avskrivningarna synas oss vara befogade. Fastigheten, lager och inventarier hava likaledes befunnits i god ordning och mot brandskada försäkrade, plantskolan i Sollefteå är väl skött och omsedd, varjämte kassan, som under den 8 innevarande juli inventerats, befunnits överensstämma med räkenskaperna för dagen.

Af Jernkontoret har skogsvårdsstyrelsen erhållit ett bidrag av 2,000 kronor till kolareskolan vid Hoting, varjämte Jernkontoret beviljat 789: 82 kr. till vandringskolare under februari—april.

Medlen för beredandet av pension åt befattningshavande hos styrelsen hava under året förvaltats och redovisats i överensstämmelse med gällande stadgar, och hava samtliga bidrag influtit. Under året har en befattningshavande entledigats ur styrelsens tjänst, och har denne återbekommit erlagda bidrag kr. 473: 04, häri föreskriven ränta inberäknad.

Åtminstone i två fall synas tillsyningsmännen, som av skogsägarne anlitats för utstämpling av skog, såsom ombud för skogsägaren i tidningarna utbjudit skogen till salu. Enär dylikt ombudsskap synes oss mindre lämpligt, vänta vi, att från styrelsens sida åtgärder vidtagas för att för framtiden förhindra ett upprepande härav.

För att kontrollera skogsvårdsstyrelsens arbeten ute i skogarna hava vi besökt några trakter inom Skorpeds, Arnäs, Nätra och Ullångers socknar, där styrelsen dels skall verkställa en del markberedningsåtgärder, dels redan utfört sådana i form av sådd, plantering, torrläggning av försumpad skogsmark, gallring och stämpling. Arbetena synas oss vara praktiskt planerade och väl utförda.

Då någon anmärkning mot räkenskaperna eller förvaltningen ej förekommit, tillstyrka vi ansvarsfrihet för räkenskapsåret 1918.

Sollefteå den 13 juli 1919.

Rob. Karlsson.
Förordnad av Kungl. Maj:t.

Vilhelm Smitt.
Utsedd av Västernorrlands läns landsting.

Z. Åslund.
Utsedd av Kungl. Hushållningssällskapet.

Skogsvårdsstyrelsens inom Jämtlands läns landstingsområde berättelse för år 1918.

Styrelsens sammansättning.

Styrelsens sammansättning har under året varit densamma som under näst föregående år. Såsom styrelse under år 1918 har således fungerat:

Av Kungl. Maj:t förordnad ordförande, f. d. disponenten m. m. O. Björklund, Rörön, *Månsåsen*. (Telef. Månsåsen 2.)

Övriga ledamöter: Av landstinget vald, landstingsmannen, direktör O. E. Fladvad, *Östersund*. (Telef. 283), samt av hushållningssällskapets förvaltningsutskott utsedd, landstingsfullmäktigen m. m. A. J. Hansson, Bringåsen, *Kyrkås*. (Telef. Bringåsen 5.)

Suppleanter: Tillsatt av landstinget, landstingsmannen Erik Svensson i Mälgåsen, *Stavre*, samt av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, hemmansägaren Olof Persson, Landsom, *Täng*.

Skogsvårdsstyrelsens personal.

Som länsjägmästare och sekreterare har fortfarande varit anställd e. jägmästaren O. Hj. Humble, *Östersund*, (Telef.: exp. 292, bostad 432) samt som biträdande länsjägmästare e. jägmästaren C. V. A. Rydbeck, *Östersund*, vilken tillika under året varit anställd som distriktschef hos Statens Bränslekommissions länsavdelning.

Som kanslist å styrelsens expedition har tjänstgjort herr Axel Grafström, *Östersund*. (Telef. exp. och bostad 292). Å expeditionen har dessutom som extra biträde tjänstgjort under vintermånaderna e. länsskogvaktaren John Elfwing.

Expeditionen.

Styrelsens expedition har som förut varit förlagd till norra flygeln i rådhuset samt hållits öppen för allmänheten alla söckendagar kl. 10 fm. —3 em. samt kl. 5—7 em. Under sommarmånaderna har dock expeditionstiden varit begränsad till i allmänhet endast lördagar.

Distriktsindelning.

Styrelsens verksamhetsområde, den del av landstingsområdet varå lag angående vård av enskildes skogar av den 24 juli 1903 haft tillämpning, har liksom vid 1917 års utgång varit i bevakningshänseende indelat i 12 distrikt, vari under året ingen ändring skett. Dessa distrikt voro:

1. *Norra distriktet* omfattande socknarna Alanäs, Gåxsjö och Ström. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare Per Jacobsson, *Strömsund*. (Telef. 46 b).

2. *Föllinge distrikt* omfattande socknarna Föllinge, Hotagen, Laxsjö och Offerdal. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare A. E. Fregelin, *Föllinge*. (Telef. 8).

3. *Västra distriktet* omfattande socknarna Alsen, Kall, Mattmar, Mörsil, Undersåker och Åre. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare A. G. Eriksson, *Mattmar*. (Telef. 10).

4. *Ås distrikt* omfattande socknarna Aspås, Brunflo, Frösön, Kyrkås, Harieby, Näskott, Rödön, Sunne (östra delen) och Ås. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare Marcus Eriksson, *Östersund*. (Telef. 1265).

5. *Lits distrikt* omfattande socknarna Häggenås och Lit. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare And. Johansson, *Lit*. (Telef. 11).

6. *Hammerdals distrikt* omfattande socknarna Borgvattnet, Hammerdal och Stugun. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare Rich. W. Henriksson, *Hammerdal*. (Telef. 56).

7. *Östra distriktet* omfattande socknarna Fors, Håsjö, Hällesjö, Nyhem och Ragunda. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare Emil J. Engström, *Bispgården* (Telef. 38).

8. *Revsunds distrikt* omfattande socknarna Bodsjö, Bräcke, Lockne, Näs, Revsund och Sundsjö. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare J. E. Damgren, *Brunflo*, (Telef. 18) vilken även varit föreståndare för frökläningsanstalten i Brunflo.

9. *Bergs distrikt* omfattande socknarna Berg, Hackås, Rätan och Åsarne. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare Emil Lindblad, *Svenstavik*. (Telef. 2).

10. *Ovikens distrikt* omfattande socknarna Hallen, Marby, Myssjö, Norderön, Oviken och Sunne (västra delen). Tjänsteinnehavare länsskogvaktare J. O. Nilsson, *Månsåsen*. (Telef. 5).

11. *Hede distrikt* omfattande socknarna Hede, Klövsjö, Linsell, Storsjö och Vemdalen. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare Otto Fladvad, *Vemdalen*. (Telef. 11.)

12. *Svegs distrikt* omfattande socknarna Elvros, Lillherrdal, Sveg, Ytterhogdal och Överhogdal. Tjänsteinnehavare länsskogvaktare S. O. Bragée, *Sveg*. (Telef. 31).

Som extra länsskogvaktare hava dessutom varit antagna under år 1917 tillsatte extra länsskogvaktarne J. Elfwing och P. G. Glad samt under berättelseåret nyantagna utexaminerade skogslärlingarna Gustaf Edlund och Jac. Jacobsson, av vilka den förre tidigare varit skogstaxator å skogsbyrå i Stockholm och den senare faktor hos Kramfors Aktie-

bolag. Som extra biträden under kulturtiden hava dessutom varit anställda 26 st. s. k. plantörer.

Den 16 december avled länsskogvaktaren i Hammerdals distrikt Rich. Henriksson, och fick hans tjänst stå vakant till årets slut.

Länsskogvaktarne i Föllinge och Östra distrikten, vilka vid berättelseårets början voro anställda hos Statens Bränslekommissions länsavdelning, hava återinträtt i skogsvårdsstyrelsens tjänst, den förre från 1 maj och den senare från 1 juni.

Sammandrag över personalens tjänsteförrättningar.

Av vidfogat sammandrag framgår länsjägmästarnes, länsskogvaktarnes samt de extra biträdenas antal förrättningar och förrättningsdagar fördelade på de olika grenarna av styrelsens arbeten.

Torrläggningsarbeten i försumpad skogsmark.

Kostnadsförslag hava under året tillställts 29 st. enskilda skogsägare för under år 1917 genom styrelsens personal å marken planlagda torrläggningsarbeten i försumpad skogsmark, upptagande grävning av skogsdiken och upprensning av bäckar till en sammanlagd längd av 39,407 meter med en beräknad arbetskostnad enligt normala priser av 28,196: 21 kr., och hava skogsägarne lämnats tillfälle att begära bidrag ur skogsvårdskassan för arbetenas utförande, vilka bidrag styrelsen beviljar i tur och ordning i mån av tillgång. För att emellertid de för den jämtländska skogsvården så betydelsefulla torrläggningsarbetena i försumpad skogsmark ej skola allt för mycket försummas under nu rådande dyrtid, beslöt styrelsen, att de kostnadsförslag för dikningsplaner, vartill styrelsen beviljat anslag intill 1918 års utgång, och som ännu icke blivit utförda, skulle höjas med 50 %, och att anslaget skulle beräknas efter denna gjorda förhöjning med det förbehåll, att arbetena bleve fullbordade och kunde avsynas under år 1919.

De dikningsbidrag, som styrelsen under året beviljat med i allmänhet 50 % av kostnadsförslagen voro:

till	25	vilande	ansökningar	av	1909	års	dikningsplaner	kr. 4,671: —
»	1	»	»	»	1914	»	»	» 247: —
»	7	»	»	»	1916	»	»	» 1,420: —
»	25	»	»	»	1917	»	»	12,147: —
S:ma	58	ansökningar	från	åren	1909,	1914,	1916, 1917	kr. 18,485: —

Så kallade premier för utförda torrläggningsarbeten, vartill planer icke upprättats av styrelsens personal, hava dessutom beviljats med 15 % av de direkta kostnaderna till 10 st. trävarubolag med kr. 6,379: 64.

Talet av beviljade och lyftade dikningsanslag.

Vid 1918 års början beviljade men icke lyftade anslag kr. 176,300: —. Under året beviljade anslag kr. 18,485: —. Under året beviljade premier till trävarubolag kr. 6,379: 64. Summa beviljade bidrag kr. 201,164: 64. *Avgår: Under året utbetalda bidrag kr. 13,303: 08.* Återstående beviljade men icke lyftade bidrag kr. 187,861: 56.

Genom sin personal har styrelsen under berättelseåret låtit upprätta 120 st. dikningsplaner (Tab. 2) varvid utstakats 128,916 meter diken och för upprensning uppmätts 33,380 meter bäckar. Kostnaden för dessa dikningsplaners utförande har beräknats till kr. 126,164: 86 efter före kristiden gällande priser.

Avverkningsbesiktningar.

Under året hava av länsskogvaktarna besiktigats 255 st. pågående och 325 st. avslutade avverkningar. Av dessa hava 27 st. varit av den beskaffenhet, att de ansetts böra bliva föremål för ytterligare besiktning framdeles eller å bar mark. I 61 fall hava förbindelser att verkställa kulturåtgärder frivilligt lämnats.

Besiktning av fullgjorda kulturförbindelser och överenskommelser att verkställa kultur.

De besiktningar, som av styrelsens personal under året blivit verkställda å avverkningstrakter, för vilka till styrelsen lämnats förbindelser eller med styrelsen träffats överenskommelser att verkställa kulturåtgärder till återväxtens betryggande, hava medfört, att 66 st. sådana lämnade förbindelser och överenskommelser kunnat avskrivas såsom fullgjorda, då det funnits betryggad återväxt å de områden, som förpliktelserna avsett.

Lagaundersökningar.

Sådan undersökning, som omförmäles i 2 § av lag angående vård av enskildes skogar den 24 juli 1903, har under året blivit hållen å 17 skogsskiften, nämligen å 2 i Aspås, 3 i Föllinge, 2 i Hammerdals, 1 i Ovikens, 8 i Ströms och 1 i Överhogdals socken. I ett av dessa fall har styrelsen under året uttagit stämning inför domstol, vilket mål är vilande i häradsrätten. I 10 fall har överenskommelse träffats och i övriga fall pågår uppgörelse därom.

Skogskulturer.

I vilken omfattning skogsodling verkställts under året med bidrag eller biträde av skogsvårdsstyrelsen och dess personal framgår av tab. 3 till denna berättelse. Den skogsodlade arealen belöper sig enligt denna uppställning till 540,69 har.

I tab. 4 lämnas uppgift å de genom folkskolebarn under året utförda kulturerna.

Planlagda avverkningar.

Av tab. 1 framgår, att de genom skogsvårdsstyrelsens personal planlagda avverkningarna voro under året 319 st. med utstämplade träd till ett antal av 2,062,182 st. och i övrigt för avverkning utsynad vedskog och gallringsvirke till en kubikmassa av 3,020 kbm. varvid 720,00 har kalytor blivit utlagda till framtida kultur.

Någon kottinsamling eller klängning av frö har ej under året förekommit, beroende dels på bristande tillgång på kott inom länet, dels på att befintligt lager av frö ansetts först böra förbrukas. *Kottinsamling och frökläng-ning.*

Som frökläng-ningsanstalten vid Brunflo i sitt befintliga skick var mindre tidsenlig, och anstalten före ett återupptagande av klängningen skulle tarva en genomgripande modernisering, vilken komme att medföra betydande kostnader, och som klängningen, även med beräkning av betydligt större fröbehov i framtiden, endast behövde försiggå några månader åt gången för att sedan ligga nere under mångahanda flera år, vilket komme att medföra oskäligt fördyrande av fröet, och då tillfälle funnes att lejklänga på annat håll, vilket komme att ställa sig betydligt billigare, blev anstalten till förmånligt pris försåld för att tagas i bruk för annat ändamål.

Som behovet allt mer och mer gjort sig gällande att inom länet kunna förfoga över tillräckligt antal dugliga plantörer för ledande av kulturarbetena, lät styrelsen under tiden 5—16 maj anordna en teoretisk och praktisk undervisningskurs i skogsodling, vilken kurs leddes av länsjägmästaren och kanslisten. Till denna kurs voro antagna 25 elever, utvalda företrädesvis bland sådana personer, som genomgått lantmannaskola. Kursen, som var kostnadsfri för eleverna, hade förlagts till lantmannaskolan å Frösön, och fingo kursdeltagarna förbinda sig att efter kursens avslutning mot skälig ersättning tjänstgöra som plantörer under den stundande kulturperioden. *Skogsodlings-kurs.*

I ändamål att sprida kunskap i skogsskötsel har styrelsen under detta likasom under föregående år lämnat anslag för uppehållande av undervisning i detta ämne vid länets folkhögskola samt vid dess lantmannaskola. Till folkhögskolan å Birka lämnades sålunda ett anslag av 350 kr. och till lantmannaskolan å Frösön 500 kr. *Anslag till undervisning i skogsskötsel.*

För spridande av skogslitteratur har under året prenumererats på 100 ex. av tidskriften »Skogvaktaren» att tillsändas folkskolorna samt på 57 ex. av »Skogsvännen» att tillställas skogsvårdskommittéerna. Ävenledes har inköpts 1000 ex. av »Kort handledning i folkskolornas undervisning i skogssådd m. m.» att utdelas vid kulturerna med folkskolorna. *Skogslitteratur.*

För att bereda jämtländska skogsägare tillfälle att studera skogsskötsel inom och utom länet har styrelsen även under detta år bekostat en studieresa, vilken under länsjägmästarens ledning företogs den 17—22 juni. I resan deltogo två av länsskogvaktarne samt 13 skogsägare från skilda delar av länet. Början gjordes första dagen med att bese en skogskultur i Ytterocke samt en gallring i Överocke, Mattmars socken, utförda genom länsskogvaktaren i distriktet, samt *Studieresa.*

skogsvårdsstyrelsens kulturfält i Mörsil. Andra dagen styrdes färden till Bräcke, varest studerades Sunds Aktiebolags gallringar och kulturer vid Stensmyran samt skogsvårdsstyrelsens gallringsyta och kulturfält i samma trakt. Även skogsvårdsstyrelsens kulturfält i Nyhem besöktes samma dag. Därefter utsträcktes färden utom länet till Hamrånge i Gästrikland, varest Bergvik & Ala Nya Aktiebolags välskötta skogar under Axmars bruk med dess kulturer, gallringar, provytor m. m. voro föremål för stipendiaternas synnerliga intresse. Till sist, som avslutning utsträcktes resan genom Gävle, vars vackra stadspark beskådades, till Älvkarleö i norra Uppland, där Söderfors Bruks skogsmarker med dess genom så väl kultur som genom självsådd uppdragna, vackra ungskogar blevo föremål för deltagarnas iakttagelser.

Kolningskurs. Den till hösten tillämnade kolningskursen inom länet, vartill nödiga förberedelser voro iakttagna, kunde icke, på grund av att ej tillräckligt antal lämpliga sökande anmält sig, komma till stånd.

Jordregister. I anslutning till det kartverk över länet, vilket under förra berättelseåret blev fullbordat, har styrelsen under detta år börjat låta verkställa utdrag ur länets under utarbetning varande jordregister för att efter hand komplettera dessa utdrag med anteckningar rörande de arbeten, skogsodlingar, dikningar, avverkningar m. m., vilka genom styrelsens medverkan utföras å de olika hemmansdelarna. Härigenom vinnas de stora fördelarne, att styrelsen, när så påfordras, kan få kännedom om dels olika hemmans rätta skattetal, beteckning, ägare och areal, dels ock å de samma utförda skogsvårdsarbeten m. m.

Provisorisk skogslag. Den 11 juli trädde i kraft den nya, provisoriska skogslagen utfärdad den 28 juni 1918 och avsedd att gälla till den 1 juli 1919. Denna lags allmänna ändamal framgår av dess benämning: »Lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo». Närmare bestämt vill lagen skydda ungskogen för oändamålsenlig avverkning samt hindra jobberiet med skogsfastigheter för exploaterande av skogskapitalet. Skogsvårdsstyrelsen lät sig genast angeläget vara att genom kungörelse i ortstidningarna bekantgöra lagens tillvaro och innebörd genom återgivande av dess två första paragrafer samt uppmanade skogsägarne att vända sig till skogsvårdsstyrelsen för erhållande av råd och upplysningar om avverknings rätta bedrivande. Samtidigt utfärdades cirkulär till skogsvårdskommittéerna att lämna styrelsen upplysningar om tillämnade eller pågående avverkningar, vilka kunde misstänkas strida mot nämnda lag. Styrelsen hade även beslutat, att de skogsägare, vilka för efterlevnad av nämnda lag *före påbörjad avverkning* vände sig till styrelsen för erhållande av »Plan» för lagenlig avverkning, skulle erhålla det erfordrade biträdet utan någon som helst

kostnad för rekvirenten. Emellertid har det icke fullständigt kunnat förebyggas, att överträdelser mot lagen inträffat, och har styrelsen under året i 1 fall nödgats utfärda avverkningsförbud, vilket gällde överträdelse av 1 § i lagen. Någon hemställan om avverkningens fortsättande på lagenligt sätt har icke i detta fall blivit till styrelsen gjord.

Repetitionskurs.

Till en repetitionskurs för länsjägmästare, vilken avhölls vid Skogshögskolan den 25/8—1/9, lämnade styrelsen ett anslag av 100 kr., och bevistades kursen av länsjägmästaren.

Behandlade, remitterade ärenden.

Bland ärenden, vilka styrelsen under året haft att behandla, märkas:

Skrivelse från andra kammarens tredje tillfälliga utskott rörande av herr Vennerström m. fl. väckt motion n:r 283 angående överflyttande av Statens Bränslekommissions arbete på skogsvårdsstyrelserna;

Järnkontorets »Utlåtande och förslag» angående anslags- och undervisningsplan för av Järnkontoret understödda kolareskolor;

Skrivelse med anledning av av särskilda sakkunniga utarbetat förslag för centralisering av det statsunderstödda pensionsväsendet;

Skogstaxeringssakkunniges skrivelse med blankett för deklaration till ledning vid virkestaxering;

Skrivelse från Jordbruksdepartementet med anmodan om yttrande rörande styrelsens åtgärder med anledning av lag den 28/6 1918 till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo samt huru styrelsen funnit att lagen verkat.

Sammanträden.

Styrelsen har under året hållit 18 sammanträden.

Förvaltningen

Översikt över förvaltningen av skogsvårdskassan återfinnes under Bil. B.

Inkomst- och utgiftsstat.

Skogsvårdsstyrelsens Inkomst- och Utgiftsstat för år 1919 angives i Bil. C.

Mottagna och expedierade skrivelser.

Under året handlades 740 st. nytillkomna ärenden, och har från expeditionen utgått 2,650 st. diarieförda skrivelser förutom ej diarieförda brevkort, cirkulär, korsband m. m.

Att de genom skogsvårdsstyrelsens bemedling verkställda arbetena till främjande av skogsvården inom länet ävensom av skogsägarne i övrigt vidtagna åtgärder ej kunnat få den omfattning, som varit önskvärd, har sin förklaring i den rådande kristiden med sina abnormt uppdrivna priser.

De enskilda skogarnas tillstånd och skötsel.

Rörande de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel under berättelseåret hänvisas till länsjägmästarens under Bil A. lämnade redogörelse.

Östersund i april 1919.

På skogsvårdsstyrelsens vägnar:

Olof Björklund.

O. Hj. Humble.

Sammandrag av länsjägmästarnes, länsskogvaktarnes

Förrättningsman	Besiktn. av avverkningar				Upprättande av avverkningsplaner		Kulturförrättningar			
	Slutförda		Pågående				Besiktning av verkst. kultur.		Utförande av kulturer	
	antal	förrättningsdagar	antal	förrättningsdagar	antal	förrättningsdagar	antal	förrättningsdagar	antal	förrättningsdagar
Länsjägmästaren ...	50	52	20	23	—	—	35	33	1	1
Bitr. länsjägmästaren	58	46	—		—	—	4	2	—	—
Bergs distrikt ...	5	4	21	19	37	125	3	4	6	10
Extra biträden ...	—	—	—	—	1	5	—	—	6	18
Föllinge distrikt	44	31	11	14	19	77	7	4	3	14
Extra biträden ...	1	2	1	1	5	69	—	—	13	53
Hammerdals distrikt	30	23	24	16	26	84	3	3	10	16
Extra biträden ...		—	—	—	1	9	—	—	11	36
Hede distrikt ...	14	13	—	—	11	53	—	—	8	10
Extra biträden ...	4	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Lits distrikt	12	20	3	5	21	88	11	17	—	—
Extra biträden ...	12	12	1	1	24	188	4	4	14	71
Norra distriktet .	64	58	67	39	9	43	4	3	10	23
Extra biträden ...			—	—	—	—	—	—	8	50
Ovikens distrikt .	20	13	43	20	22	113	6	7	13	28
Extra biträden ...	—	—	—	—	3	108	—	—	3	49
Refsunds distrikt	34	25	2	4	30	67	24	22	7	16
Extra biträden ...	—	—	—	—	—	—	—	—	7	30
Svegs distrikt ...	18	34	13	17	12	49	12	20	2	11
Extra biträden ...	5	15	—	—	2	109			1	8
Västra distriktet	40	30	58	48	20	111	1	1	6	13
Extra biträden ...	—	—	—	—	20	119	—	—	13	51
Ås distrikt.....	18	14	8	8	21	111	2	2	10	25
Extra biträden ...	1	1	2	1	12	49	—	—	17	62
Östra distriktet .	3	4	1	3	23	77	19	27	9	17
Extra biträden ...	—	—	—	—	—	—	—	—	11	29
Summa av länsskogvaktare med biträden utgjorda förrättningar och förrättningsdagar ...	325	306	255	196	319	1654	96	114	188	640

samt de extra biträdenas förrättningar år 1918.

Dikningsförrättningar						Diverse förrättningar		Summa		Utförd summa	
Besiktning av verkst. dikn.		Avsyning av verkst. dikn.		Dikes-stakningar							
antal	förrätt-nings-dagar	antal	förrätt-nings-dagar	antal	förrätt-nings-dagar	antal	förrätt-nings-dagar	förrätt-ningar	dagar	förrätt ningar	dagar
1	1	1	1	—	—	11	27	119	138	119	138
—	—	—	—	—	—	—	—	62	48	62	48
—	—	3	3	4	4	19	27	98	196		
—	—	—	—	—	—	—	—	7	23	105	219
—	—	4	7	4	3	9	20	101	170		
—	—	—	—	—	—	1	2	21	127	122	297
—	—	4	4	13	16	14	19	124	181		
—	—	—	—	—	—	—	—	12	45	136	226
—	—	6	5	23	32	6	12	68	125		
—	—	—	—	—	—	—	—	4	7	72	132
4	3	1	1	10	24	7	22	69	180		
—	—	—	—	11	15	1	1	67	292	136	472
2	2	3	3	3	2	3	9	165	182		
—	—	—	—	—	—	—	—	8	50	173	232
—	—	5	2	2	1	4	7	115	191		
—	—	—	—	—	—	—	—	6	157	121	348
—	—	—	—	24	17	8	20	129	171		
—	—	—	—	—	—	—	—	7	30	136	201
—	—	2	5	3	7	3	14	65	157		
—	—	—	—	—	—	2	8	10	140	75	297
—	—	3	3	15	17	14	28	157	251		
—	—	—	—	—	—	2	6	35	176	192	427
—	—	1	1	6	8	1	16	67	185		
—	—	1	1	—	—	2	2	35	116	102	301
—	—	2	3	2	4	3	8	62	143		
—	—	—	—	—	—	1	6	12	35	74	178
6	5	35	38	120	150	100	227	1444	3330	1444	3330

Bil. A.

Kortfattad redogörelse över de enskilda skogarnas inom Jämtlands län tillstånd och skötsel år 1918.

Under årets första månader, till fram i slutet av mars, gynnades skogsdrivningen av lämplig snömängd samt väl tillfrusen mark. Emellertid inträffade i slutet av nyssnämnda månad så starkt töväder, att föret förstördes, och så väl timmer- som kolkörning måste inställas. Endast där s. k. släpkörning förekom, kunde drivningarna fortsätta till fram i slutet av april.

Även under årets sista månader, förjulsvintern, hämmades skogskörslorna i betydlig grad av snöbrist. Någon nämnvärd snömängd kom ej förr än i medio av december, och myr- och sumpmarker blevo ovanligt starkt tillfrusna.

Den rådande bristen på föda för folk och dragare var även till stort hinder för avverkningarnas sedvanliga och normala bedrivande. Särskilt blevo timmeravverkningarna ej av så stor omfattning, som man kunnat vänta av de goda priserna, men skogskolningen bedrevs däremot i anmärkningsvärt stor utsträckning, vartill kom Statens Bränslekommissions stora vedavverkningar.

Som en sammanfattning kan sägas, att avverkningarnas storlek i kubikmassa räknat icke torde stå så långt efter det föregående året, 1917, som var ett rekordår i nämnda hänseende.

Beträffande Bränslekommissionens avverkningar torde följande tablå hava sådan betydelse att här böra angivas:

1917 avverkades inom	Jämtland	725,228	kbm	löst mått[1])
»	Härjedalen	93,960	»	»	»
	Summa	819,188	kbm	löst mått.
1918 avverkades inom	Jämtland	831,776	kbm	löst mått[2])
»	Härjedalen	14,837	»	»	»[3])
	Summa	846,613	kbm	löst mått.

[1]) Inberäknat från statskogar 883 lmt.
[2]) » » » 12,661 »
[3]) » » » 1,752 »

Reducerat till fast mått med $^2/_3$ som reduktionstal blir således 1917 års ovannämnda avverkning 546,126 kbm och 1918 års avverkning 564,408 kbm. Dessa uppgifter innefatta så väl de av B. K. själv bedrivna avverkningarna som ock de till B. K. gjorda leveranserna.

De höga priserna å skogsprodukterna voro en allt för stark frestelse för mången hemmansägare, för att nu icke tala om dem, vilka tagit till livsuppgift att skapa sig rikedom ur skogen, och därav blev följden, att åtskilliga avverkningar ej blevo utförda på för skogskapitalets sparande och för dess vårdande önskvärt sätt. Den nya lagen av den $^{28}/_6$ 1918 mot skövling av skog å fastighet i enskild ägo må därför hälsas med tillfredsställelse, synnerligast som 1903 års återväxtlag lidit av den betänkliga bristen att ej skänka ungskogarna det för dem så väl behövliga skyddet. Så stor betydelse har dock denna lag icke kunnat hava för detta län under kalenderåret 1918, emedan avverkningssäsongen inträffar huvudsakligen under eftervintern, men år 1919 torde dess inverkan komma att göra sig mera gällande. En prolongering av lagen med sådan ändring, att möjlighet beredes ingripa, redan då avverkning planerats i strid mot lagens bestämmelser, kan anses önskvärd.

Kulturerna togo sin början redan den 6 maj (mot den 24 maj året förut), men till följd av de höga dagsverkspriserna kommo skogsodlingarna även detta år icke till sin fulla rätt, utan mången skogskultur, som annars skolat utföras, blev uppskjuten.

Även blevo skogsdikningarna detta år i synnerlig grad tillbakasatta, vilket ej heller var annat än att vänta, emedan skogsägarna hellre dröja något år med dikningen, än de betala de rådande orimligt uppskruvade priserna.

Beträffande barrträdens blomning kan antecknas, att densamma för gran var högst obetydlig, men för fristående tall bättre, ehuru ej riklig, så att fröbar tallkott för kulturbehov kan påräknas kunna erhållas våren 1920.

Högsommaren, eftersommaren och hösten utmärkte sig för ovanligt riklig nederbörd, vilket torde verket förmånligt för hämmande av skadeinsekternas förökande. Barkborrhärjningar ha dock förekommit å vissa därför lämpliga trakter.

Tager man anlitandet av skogsvårdsstyrelsen som barometer för tillämnade avverkningar, vilket det också mer och mer visat sig bliva, finner man, att då genom styrelsens personal år 1917 upprättades 137 avverkningsplaner och enligt dessa utstämplades 681,956 st. träd, siffrorna för 1918 äro 319 avverkningsplaner och 2,062,182 st. stämplade träd, det största antal träd, som något år utstämplats genom skogsvårdsstyrelsen försorg. Man får vid denna jämförelse dock icke glömma den

störande inverkan, som utövats på skogsvårdsstyrelsens målmedvetna arbetssätt genom B. K:s förutnämnda avverkningar.

I redogörelsen för 1917 angavs skogsvärdet samt skogsaccisen för de bedrivna avverkningarna, oberäknat avverkningar till husbehov samt försäljningar under 150 kronors skogsvärde under år 1917 och antecknas nu här, att *skogsvärdet* av avverkningar för år 1918 utgör inom länet 36,862,461: — kr. mot 16,940,477: 87 kr. år 1917 samt den beräknade skogsaccisen kr. 737,249: 22 mot 338,703: 54 kr. året förut. Debiterade skogsvårdsavgifter utgöra kr. 479,211: 99.

De åtgärder, som trävarubolagen och större skogsägare enligt till skogsvårdsstyrelsen överlämnade uppgifter verkställt år 1918 å sina ägande skogsmarker till skogsvårdens befrämjande, finnas närmare angivna i tab. 5. De nedlagda kostnaderna under året, enligt dessa uppgifter, belöpa sig till 135,697: 35 kr. utom skyddsskogsområdet samt till 1,369: 65 kr. inom detsamma.

Angående skogseldarna, vilka inträffade under tiden 2 maj—19 juni, inhämtas närmare detaljer av tab. 6. Deras antal var detta år 16, fördelade på 21 hemmansdelar, och den härjade arealen fast skogsmark 451,44 har. Skadegörelsen har uppskattats till 45,406 kr. samt släckningskostnaderna till 10,785 kr.

Östersund i april 1919.

O. Hj. Humble.

Bil. B.

Översikt över förvaltningen av skogsvårdskassan år 1918.

Kapitalräkning.

Debet.

Balansräkning från år 1917	30,714: 72
Bevaknings räkning	27,362: 81
Utsyningars räkning	34,076: 47
Skogsdikningars räkning	19,195: 46
Skogskulturers räkning	18,299: 44
Undervisnings räkning	9,202: 59
Jordregistrets räkning	2,398: 25
Avskrivnings räkning	671: 70
Förvaltningskostnaders räkning	15,448: 35
Avsatta medels räkning	10,000: —
Balansräkning till år 1919	476,404: 75
Kronor	643,774: 54

Kredit.

Balansräkning från år 1917	323,080: 28
Sockenkartors räkning	798: 69
Skogsvårdsavgifters räkning	204,377: 14
Statskontorets räkning	9,775: —
Räntors räkning	22,716: 11
Balansräkning till år 1919	83,027: 32
Kronor	643,774: 54

Balansräkning.

Debet.

Inventariers räkning	4,358: —
Plantskolans i Strömsund räkning	833: 20
Skogsfrös räkning	6,410: —
Syneförrättningars m. fl. räkning	934: 86
Utställnings räkning	6,109: 58
Diverse Debitorers räkning	1,138: 9 5
Jonsson & Falks räkning	16,793: 72
Kapitalräkning i Jämtlands Folkbank	413,293: 70
» i Sv. Lantmännens Bank	25,049: 25
Giroräkning i Jämtlands Folkbank	1,139: 38
Länsskogv. J. E. Damgren	50: 55
Gårdsägare O. Gabrielsson	91: 98
Kulturens å Halasjölandet räkning	201: 58
Kapitalräkning (motstående skulder)	83,027: 32
Kronor	559,432: 07

Kredit.

Fröklängningsanstaltens räkning	41,741: 56
Utställningsräkning	8,000: —
Olof Björklund	1,285: 14
Märta Wikström	200: —
Avsatta medels räkning	31,800: 62
Motstående tillgångar	476,404: 75
Kronor	559,432: 07

Förvaltningskostnaders räkning.

Debet.

Avlöningars räkning	8,528: 33
Omkostnaders räkning	6,920: 02
Kronor	15,448: 35

Kredit.

Kapitalräkning	Kronor 15,448: 35

Bil. C.

Skogsvårdsstyrelsens Inkomst- och Utgiftsstat år 1919.

Inkomster.

Behållning från år 1918:		
Å bankräkning innestående		439,482: 33
Lager av skogsfrö		6,410: —
Utestående fordringar		1,138: 95
Beräknade andel av reserverade 10 %		9,000: —
Statsanslaget för uppehållande av styrelsens verksamhet		1,600: —
Beräknad skogsvårdsavgifter		425,000: —
» räntor		20,000: —
Utställning: Skogshall m. m.		5,810: 23
	Kronor	908,441: 51

Utgifter.

Löner:		
Länsjägmästaren med dyrtidstillägg	8,500: —	
Bitr. d:o » »	5,000: —	
Kanslisten med hyresbidrag och dyrtidstillägg	6,545: —	
1 länsskogvaktare med dyrtidstillägg	4,545: —	
1 » »	4,485: —	
1 » »	4,365: —	
1 » »	4,591: 67	
1 » »	4,651: 67	
1 » »	4,211: 67	
1 » »	4,091: 67	
1 » »	4,031: 67	
1 » »	3,758: 32	
4 » » »	14,793: 28	73,569: 95
4 extra länsskogvaktare under 6 månader à 200 kr. pr m.		4,800: —
Resekostnader och dagarvoden:		
Styrelsens inspektionsresor	3,000: —	
Länsjägmästarnas bevakningsresor	5,000: —	
Länsskogvaktarnas »	10,000: —	
Skogsvårdskommitteerna	500: —	18,500: —
Hyra och övriga utgifter för expeditionslokalen		1,800: —
Telefonavgifter		1,500: —
Annonser, skrivmaterial och expenser		3,000: —
Beräknade utgifter för jordregistret samt komplettering av sockenkartorna		4,000: —
Beräknade utgifter för insamling av kott		10,000: —
	Transport	117,169: 95

	Transport	117,169: 95
Såddredskap och inventarier		1,000: —
Bidrag till skogsodlingar, skogsdikningar samt skogsvårdsarbeten i övrigt		400,000: —
Resekostnader och dagarvoden för styrelsens personal vid ledande av frivilliga kulturer, dikningsundersökningar o. d.		10,000: —
Beräknade utgifter för försöksfälten		500: —
Anslag till undervisning:		
Lantmannaskolan	600: —	
Folkhögskolan	500: —	
Studieresa för skogsägare	3,000: —	
Föredrag i skogsvård	500: —	
Gallringskurser	4,000: —	
Kolningskurs	5,100: —	
Plantörskurs	2,000: —	
Prenumeration och inköp av litteratur	700: —	16,400: —
Beräknade utgifter för taxering till skogsaccis		5,000: —
Anslag till skogsutställning 1916 års	5,000: —	
» » » 1917 »	3,000: —	8,000: —
Ännu ej lyftade anslag för skogsdikningar:		
För 1906 års dikningar	700: —	
» 1907 » »	364: —	
» 1908 »	2,556: —	
» 1909 » »	10,749: —	
» 1910 »	7,632: —	
» 1911 » »	4,672: —	
» 1912 » »	16,944: —	
» 1913 » »	26,450: —	
» 1914 » »	35,988: —	
» 1915 » »	58,695: —	
» 1916 » »	11,238: —	
» 1917 »	11,608: —	187,596: —
Reserverat för eventuell pensionering av personalen		31,800: 63
Reserverat för diverse ändamål		123,079: 79
Behållning av frö		6,410: —
Skulder till div. personer		1,485: 14
	Kronor	908,441: 51

Tab. 1.

Genom skogsvårdsstyrelsens personal år 1918 upprättade planer för rationell avverkning och beståndsvård.

Länsskogvaktaredistrikt	Antal upprättade planer	Åtgärder i enlighet med dessa planer											
		Stämpling			Gallring			Kalytor				Hyggesrensning och markberedn.	
		enligt antal planer	räknade träd st.	ej räknade träd kbm.	enligt antal planer	ej räknade stammar kbm.	Areal har	varå kultur skall utföras		varå beräknas självåterväxt		enligt antal planer	Areal har
								e. antal planer	areal har	e. antal planer	areal har		
Bergs	38	34	188,554	—	—	—	—	27	98,25	—	—	37	—
Föllinge	24	24	259,775	—	—	—	—	11	116,50	—	—	—	—
Hammerdal	27	26	124,354	1,140	—	—	—	11	64,50	—	—	—	—
Hede	11	11	67,202	—	1	500	10	—	—	—	—	3	44,00
Lit	45	44	326,588	50	5	1,180	47	16	164,45	—	—	—	—
Norra	9	6	71,465	—	—	—	—	4	26,00	—	—	—	—
Ovikens	25	24	251,274	—	—	—	—	10	39,45	—	—	2	—
Revsunds	30	17	54,700	—	—	—	—	19	36,00	—	—	—	—
Svegs	14	14	123,074	—	—	—	—	6	40,50	—	—	—	—
Västra	40	40	329,629	—	—	—	—	6	44,00	—	—	—	—
Ås	33	31	189,149	—	3	150	29	17	44,35	2	79,00	—	—
Östra	23	18	76,418	—	—	—	—	11	46,20	—	—	—	—
Summa	319	289	2,062,182	1,190	9	1,830	86	138	720,20	2	79,00	42	44,00

Tab. 2.

Genom skogsvårdsstyrelsens personal planlagda torrläggningsarbeten år 1918.

Länsskogvaktaredistrikt	Antal hemman	Sträckmeter			Beräknad dikningskostnad kronor	
		Diken	Bäckar	Summa		
Bergs	4	1,619	308	1,927	1,638	60
Föllinge	3	2,985	350	3,335	2,265	50
Hammerdals	14	21,312	3.235	24.547	17,673	84
Hede	23	14,746	14,542	29,288	21,841	14
Lits	21	33,816	5,523	39.339	37,439	15
Norra	2	2,890	240	3,130	2,208	39
Ovikens	2	1,436	—	1,436	1,137	50
Revsunds	24	28,135	2,285	30,420	22,921	95
Svegs	4	3,290	2,525	5,815	3.974	25
Västra	15	12,274	4,372	16,646	11,195	65
Ås	6	5,135	—	5,135	3,004	30
Östra	2	1,278	—	1,278	864	59
Summa	120	128,916	33,380	162,296	126,164	86

Tab. 3.

Med bidrag eller biträde av skogsvårdsstyrelsen verkställda kulturer år 1918.

Länsskogvaktaredistrikt	Kultur enl. förbindelse, överenskommelse eller domstols utslag								Kultur enligt Plan								Övrig (frivillig) kultur							
	Frö		Plantor		Areal		Hantl. dagsverken		Frö		Plantor		Areal		Hantl. dagsverken		Frö		Plantor		Areal		Hantl. dagsverken	
	tl. kg.	gr. kg.	tl. st.	gr. st.	har	ar	st.	à kr.	tl. kg.	gr. kg.	tl. st.	gr. st.	har	ar	st.	à kr.	tl. kg.	gr. kg.	tl. st.	gr. st.	har	ar	st.	à kr.
Bergs	—	—	—	—	—	—	—	—	4,80		14,200	—	10	30	—	—	5,50	2,00	500	—	5	—	—	—
Föllinge	1,20	16,40	59,500	—	35	70	—	—	1,50	0,80	62,100	—	18	47	—	—			4,900	—	1	18	—	—
Hammerdals	23,10	2,00		500	27	50	—	—	30,65	—	1,000	—	36	55	—	—	[1]116,40	36,00	—	—	—	—	—	—
Hede	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[2]60,70	—	3,550	—	20	77	—	—
Lits	21,20	1,80	1,000	—	24	50	—	—	22,70	—	—	—	21	60	—	—	1,80	—	1,450	—	2	05	—	—
Norra	1,40	—	—	—	2	—	14	—	55,50	2,00	2,500	—	30	80	116	—	[3]40,10	6,00	15,400	800	35	—	202	—
Ovikens	0,65	—	65,700	—	20	—	—	—	9,50	—	1,500	—	10	70	74	—	[4]23,10	—	5,300	—	13	55	—	—
Revsunds	7,00	—	—	—	16	—	73	—	11,25	—	3,500	—	12	50	70	—	[5]27,10	14,00	—	—	17	12	—	—
Svegs	—	—	—	—	—	—	—	—	8,70	—	—	—	9	50	58	—	[6]22,00	—	—	—	16	—	—	—
Västra	10,85	12,65	2,600	1,650	41	40	26	—	4,70	3,30	—	—	13	20	87	—	[7]21,70	14,90	—	—	18	70	106	—
Ås	8,50	—	13,100	—	13	30	—	—	11,00	—	—	—	17	—	—	—	[8]20,70	7,00	12,000	—	18	10	—	—
Östra	—	—	—	—	—	—	—	—	22,00	—	6,500	—	25	70	150	—	[9]5,10	1,00	1,000	—	6	50	—	—
Summa	74,80	32,04	141,900	2,150	180	40	—	—	182,30	6,10	91,300	—	206	32	—	—	343,90	80,90	44,100	800	53	97	—	—

[1] Härav bredsådd å skare på 4 förrättningsställen = 24 har med 114 kg frö. — [2] Härav bredsådd å skare på 2 förrättningsställen = 20 har med 60,7 kg frö. De övriga skolbarnskulturer. — [3] Härav bredsådd å skare på 4 förrättningsställen = 21,5 har med 71 kg frö. — [4] Härav bredsådd å skare på 2 förrättningsställen = 11,5 har med 22 kg frö. — [5] Härav bredsådd å skare på 4 förrättningsställen = 15 har med 41 kg frö. — [6] Härav bredsådd å skare = 22 har med 16 kg frö. — [7] Härav bredsådd å skare = 10 har med 31 kg frö. — [8] Härav bredsådd å dikad myr på 5 förrättningsställen = 8,10 har med 23 kg frö. — [9] Härav bredsådd å skare = 2,30 har med 6 kg frö.

Plantskolor: Plantskolan i Berg 1,3 kg tall; plantskolan i Vemdalen 1,0 kg tall; plantskolan i Strömsund 1,3 kg tall, 0,4 kg gran; plantskolan i Brunflo 0,5 kg tall; plantskolan i Sveg 0,6 kg tall; plantskolan i Mattmar 0,4 kg tall, 0,1 kg gran; plantskolan i Häggenås 0,1 kg tall. Summa 5,2 kg tall, 0,5 kg gran.

Mönsterkulturer: Kulturfältet i Häggen, Oviken 2,800 st. tallplantor. Kulturfältet i Ås 500 st. plantor, Larix sibirica.

Tab. 4.

Sammandrag av skogskulturer med folkskolorna år 1918.

Länsskogvaktaredistrikt	Socken och skola	Antal deltagande barn	Frö		Plantor		Kultiverad areal
			Tall kg.	Gran kg.	Tall st.	Gran st.	Har
Bergs	Bergs 2 skolor	67	0,4		500	—	0,50
»	Hackås 1 »	42	1,0			—	1,50
Hede	Hede 2 »	52	—	—	1,200	—	0,25
»	Vemdalens 1 »	55	—	—	1,200	—	0,30
»	Linsells 1 »	25	—	—	600	—	0,11
»	Klövsjö 1 »	55	—		550		0,11
Lits	Häggenäs 2 »	20	0,1		1,450		0,35
Norra	Ströms 2 »	54	0,3	—	1,300	—	0,65
Ovikens	Hallens 3 »	78	3,6		—		3,20
Ås	Rödöns 2 »	43	0,6	—		—	0,60
»	Ås 1 »	32	—	—	—	[1] 500	0,10
Östra	Fors 1 »	34	2,0	—	—	—	2,00
	Summa	566	8,0	—	6,800	500	9,67

[1] Lärkplantering å skogsvårdsstyrelsens kulturfällt i Ås.

Lib. 5. Till Bil. A.

Sammanfattning av kulturåtgärder och torrläggningsarbeten, verkställda av nedan angivna arbeten icke planlagts ge-

Skogsägarens namn	Kulturåtgär- Hyggesrensning [1] och markberedning		Sådd och plantering		
	Areal Hektar	Summa kronor	Fullständig skogsodling Har [2]	Hjälp kultur Har [3]	Kostnad för arbete inb. frö i kronor
Utom skyddsskogsområdet:					
Avesta Järnverks A. B.	—			—	—
Bergvik & Ala Nya A. B.	—		—	—	—
Graningeverkens A. B.	21 50	86	26 —		862 50
J. A. Enhörnings Trävaru A. B.	2 50	350	—	—	—
Kramfors A. B.	—	—	70 50	—	8,438 —
Lars Lithanders Trävaru A. B.	155 —	3,122 85	1 50	—	257 32
Lessebo Voxna A. B.	18 —	1,338 50	143 50	4 —	8,883 90
Långnors A. B.	37 —	245 —	—	82 50	2,436 —
Marma Sågverks A. B.	3 —	45 —	—	2 —	54 —
Ramviks Sågverks A. B.	—	—	—	5 —	180 —
Salsåkers Angsågs A. B.	—	—	—	—	—
Sandö Sågverks A. B.	9 30	143 25	— 60	—	16 —
Skönviks A. B.	1,146 37	24,670 34	268 41	1 50	12,943 —
Sunds A. B.	6 60	186 25	34 90	—	3,441 90
Sundsvalls Cellulosa A. B.	8 —	1,016 —	—	—	—
Svano A. B.	8 —	230 —	—	4 —	12 —
Sven Rinman	53 —	1,002 40	30		71 25
Trävarubolaget Svartvik	—	—	—	—	—
Vifsta Varfs A. B.	11 33	1,288 —	—	2 50	280 10
Summa	1,479 60	33,723 59	545 71	101 50	37,875 97
Inom skyddsskogsområdet:					
Bergvik & Ala Nya A. B.	—	—	10 —	—	154 —
Kramfors A. B.	—	—	20 —	—	548 28
Summa	—	—	30 —	—	702 28
Summa Sum	1,479 60	33,723 59	575 71	101 50	38,578 25

Av 25 st. tillskrivna bolag och större skogsägare ha svar ankommit från 3 st. att nas här ovan.

[1]) Ungefärlig beräkning 8 har. [2]) Tillkommer på plantskolarbeten 198 kr. — [3]) Tillkommer på plant-

trävarubolag och större skogsägare år 1918 å deras egendomar inom Jämtlands län, vilka nom Skogsvårdsstyrelsen,

der	Torrläggningsarbeten							Summa kostnad för samtliga arbeten kronor
Total kostnad Summa kronor	Bäckrensning		Nyupptagna diken		Underhåll av äldre diken		Kostnad för torrläggningsarbetet kronor	
	Längd i meter	Summa kronor	Längd i meter	Summa kronor	Längd i meter	Summa kronor		
— —	205	71 50	130	112 55	—	— —	184 05	184 05
— —	18,572	8,409 02	5,750	4,258 —	—	— —	12,667 02	12,667 02
948 50	—	— —	—	— —	—	— —	— —	948 50
350 —	860	214 —	931	799 85	—	— —	1,013 85	1,363 85
8,438 —	3,544	770 74	2,355	1,175 74	1,500	91 —	2,037 48	[2]) 10,475 92
3,380 17	—	— —	—	— —	—	— —	— —	3,380 17
10,222 40	3,868	2,038 52	4,801	6,306 75	—	— —	8,345 27	18,567 67
2,681 —	14,616	8,824 55	7,057	6,802 95	—	— —	15,627 50	18,308 50
99 —	2,178	856 45	612	666 95	—	— —	1 523 40	1,622 40
180 —	—	— —	—	— —	—	— —	— —	180 —
— —	369	60 —	1,059	290 —	—	— —	350 —	350 —
159 25	—	— —	3,195	2,353 84	—	— —	2,353 84	2,513 09
37,613 34	250	286 —	8,568	4,971 36	—	— —	5,257 36	42,870 70
3,628 15	—	— —	1,430	995 40	—	— —	995 40	4,623 55
1,016 —	6,661	3,283 35	6,763	4,686 71	—	— —	7,970 06	[2]) 8,986 06
242 —	1,800	270 —	2,785	1,144 —	—	— —	1,414 —	1,656 —
1,073 65	3,672	1,020 67	1,676	1,216 40	—	— —	2,237 07	3,310 72
— —	1,134	567 —	1,402	1,038 50	—	— —	1,605 50	1,605 50
1,568 10	401	102 30	107	413 25	—	— —	515 55	[4]) 2,083 65
71,599 56	58,130	26,774 10	48,621	37,232 25	1,500	91 —	64,097 35	135,697 35
154 —	3,119	667 37	—	— —	—	— —	667 37	821 37
548 28	—	— —	—	— —	—	— —	— —	548 28
702 28	3,119	667 37	—	— —	—	— —	667 37	1,369 65
72,301 84	61,249	27,441 47	48,621	37,232 25	1,500	91 —	64,764 72	137,067 —

ga åtgärder vidtagits, 3 st. hava underlåtit att lämna svar och övriga 19 st. återfin-

olarbeten 155 kr. — [4]) Tillkommer på plantskolarbeten 32 kr.

Tab. 6. Till bil. A.

Skogseldar inom Jämt-

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag, angivna i tiondedelar, där elden uppkom	Areal skogsmark, som övergicks av elden Har	Den brunna skogens medelålder År
Socken	By	Kilometer					
Berg.	Galhammar.	3 km till Galhammar.	30—31 maj.	Hyggesvedning å Galhammars krp.	Gran 0,9 Tall 0,1	2,00	200
Berg.	Tossasen litt. Ad.	5 km fr. Tossasen och Rörön.	28 maj.	Vårdslöshet vid rivning av kolmilor.	Gran 1,0	1,00	200
Strom.	Tullingsås	3 km fr. Bredkälen mellan Bredkälsflon och Djupån.	6 juni 3—11 em.	Risbränning å nyodling.	Gran 0,9 Löv 0,1	8,00	180
Strom.	Tullingsås	1 km fr. Tullingsås söder om Lillsjön, efter gamla landsvägen, 5 km fr. Stamsele.	6 juni 12 m. 6 em.	Kaffeeld av arbetare.	Gran 0,7 Tall 0,2 Löv 0,1	7,5	65
Strom.	Strom.	5 km. fr. Storön o. Stamsele.	7 juni fr. kl. 1 em. till natten mot 8 juni.	En skogskoja antändes (sedan arbetarne ätit middag) och nedbrann, varefter skogen antändes.	Gran 0,8 Tall 0,1 Löv 0,1	32	110
Ytterhogdal.	Djupsöberg.	0,5 km fr. Djupsöberg	18—19 juni.	Oförsiktighet vid stubbrytning och sprängningsarbete.	Tall 0,7 Gran 0,2 Löv 0,1	15	60
Do.	Viken.	10 km fr. Viken.	6—7 juni.	Åskeld.	Tall 1,0	82	30—4

lands län år 1918.

Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet Kronor	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar o. dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad Kronor	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad Kronor	Anteckningar
—	Raskt ingripande av manskap.	C:a 300 dagar utan ersättning men beräkn. efter 10 kr. pr dag till 3,000 kronor.	—	Långvarig torka, stark storm under branden. Då stor del av skogen var avverkningsbar, och den övriga nyligen avverkad, anses den erhållna markberedningens värde uppväga skadan.
—	D:o	30 dagar utan ersättning, men beräkn. till 10 kr. pr dagsv. till 300 kr.	—	D:o d:o.
320: —	D:o.	40: —	360: —	Långvarig torka. Ingen avverkning under flera år tillbaka. Ingen nämnvärd skada å marken. Övergick 5 särskilda skiften.
400: —	Släckningsmanskap och begränsning av myrar.	50: —	450: —	Långvarig torka. Ingen avverkning under flera år tillbaka. Obetydlig skada å marken. Övergick 2 hemman.
560: —	Släckningsmanskap.	70: —	630: —	Långvarig torka. Svag blädning för 3 år sedan. Ingen nämnvärd markskada. Kojan med inventarier extra skada till 800 kronors värde.
—	Släckningsmanskap och begränsning genom brandgator.	140 dagar à 10 kr. = 1,400.	—	Långvarig torka före branden. Marken har ej tagit nämnvärd skada.
—	Släckningsmanskap och begränsning genom brandgator.	200 dagar à 10 kr. = 2,000.	—	Långvarig torka före branden. Markskadan betydlig.

Plats, där skogselden pågick		Brandställets avstånd till närmaste by med angivande av dess namn	Tid, då skogselden pågick	Orsak till eldens uppkomst	Befintliga trädslag, angivna i tiondedelar, där elden uppkom	Areal skogsmark, som övergicks av elden	Den brunna skogens medelålder
Socken	By	Kilometer				Har	År
Lillherrdal.	Ostansjö.	15 km fr. Ostansjö	7—9 juni.	Åskeld.	Tall 0,5 Gran 0,5	40,00	170
Mattmar	Norrgård	1 km fr. Mattmar station	1 juni.	Genom gnistor från järnvägståg.	Tall 0,4 Gran 0,6	0,21	—
Mörsil	Överocke	1 km fr. Ocke by	6 juni.	D:o.	Tall 0,7 Gran 0,3	0,07	45
D:o	Uppland	2 km fr. Upplands by	10 juni.	D:o	Tall 0,3 Gran 0,3 Löv 0,4	0,01	40
Aspås	Gläfte	Vid vägen Krokom—Lundsjön, 1 km fr. Kallhällan	8 juni	Oförsiktighet av någon rökare.	Tall 0,6 Gran 0,4	0,25	30
D:o	Österlångan. N:o 4 litt. F	2 km fr. Slättänget.	7 juni på e. m.	Genom barn på fiske.	Tall 1,0	1,20	80
Ås	Nifsåsen	C:a 3 km fr. Lugnet	2 maj 2,30—9 e. m.	Av skogsarbetare, som ej ordentligt släckt uppgjord eld.	Gran 1,0	1,70	150
Klövsjö	Klövsjöbyn	7 km fr. Klövsjöbyn.	12 maj.	Risbränning vid röjning av hyggen.	Gran 0,6 Tall 0,4	0,5	150
Vemdalen	Kyrkbyn	6 km fr. Kyrkbyn.	6—7 juni.	Risbränning vid odling.	Gran 0,2 Tall 0,8	260,00	100

Beräknad brandskada å hela skogsbeståndet Kronor	Medel, varigenom elden begränsats, t. ex. naturlig begränsning mot myrar o. dyl., inträffande regn, ingripande av släckningsmanskap m. m.	Beräknad släckningskostnad Kronor	Summan av beräknad brandskada och släckningskostnad Kronor	Anteckningar
—	Släckningsmanskap och begränsning av myrar.	80 dagar à 10 kr. = 800	—	Mycket betydande skada å marken, som gjorts improduktiv för lång framtid.
38	Släckningsmanskap.	170: —	208: —	Branden övergick en 10-årig skolkultur.
32	D:o.	250: —	282: —	
6	D:o.	30: —	36: —	
—	Släckningsmanskap och begränsning av myrar		—	Någon nämnvärd skada har ej uppkommit.
—	D:o		—	D:o D:o
—	—	—	—	Branden till nytta för den kultur, som i varje fall måste verkställas.
—	Släckningsmanskap	75: —	75: —	All den brunna skogen i avverkningsbara dimensioner; därför ingen brandskada.
—	Släckningsmanskap och begränsning mot en bäck och myrar	2,000: —	28,300: —	I den beräknade brandskadan ingår värdet av 12 famnar kastved men ej värdet av uppbrunna hölador och störhus.

Revisionsberättelse.

I enlighet med oss lämnat uppdrag hava undertecknade verkställt granskning av *Skogsvårdsstyrelsens inom Jämtlands läns landstingsområde* redovisning för dess förvaltning under år 1918 och i anslutning härtill genomgått skogsvårdsstyrelsens protokoll, räkenskaper och verifikationer för nämnda år ävensom en del andra förvaltningen berörande handlingar; och få vi över granskningen avgiva följande berättelse:

De i skogsvårdsstyrelsens berättelse och redovisning antecknade uppgifter hava befunnits i överensstämmelse med för revisionen tillgängliga bokföringar och rapporter. Vid redovisningen, såsom bilaga B, fogad »Översikt över förvaltningen av skogsvårdskassan år 1918» återgiver riktigt huvudbokens kapitalbehållning, utgående balansräkning och förvaltningskostnaders räkning för sagda år.

För eventuell pensionering av skogsvårdsstyrelsens personal har styrelsen under räkenskapsåret, liksom under de två nästföregående åren, avsatt ett belopp av 10,000 kronor, varigenom den för ändamålet avsatta fonden, inklusive upplupna räntor, vid årsskiftet balanserar med ett belopp av kr. 31,800: 62.

Den i skogsvårdsstyrelsens berättelse omnämnda försäljningen av fröklängningsanstaltens fastighet i Brunflo, taxerad till 25,000 kr. och i räkenskapen efter avskrivningar upptagen med kr. 10,000: —, betingade en köpeskilling av kr. 52,000: —, varav under räkenskapsåret guldits kr. 35,000: —, samt återstående kr. 17,000: — inbetalts i början av 1919.

På av skogsvårdsstyrelsen i dess berättelse anförda skäl anse revisorna den gjorda försäljningen av fröklängningsanstalten motiverad; men då styrelsen sålunda icke längre är i stånd att genom egen klängning fullgöra sin skyldighet att tillhandahålla länets skogsägare skogsfrö, samt skogsvårdsstyrelsen genom legoklängning torde bliva i alltför hög grad beroende av annan anstalt, samt vid stigande behov av frö egen klängningsstuga bör vara behövlig i ett så stort och skogrikt län, anse sig revisorerna böra uttala önskvärdheten av att en ny och mindre men fullt modern klängningsanstalt uppföres.

I Kungl. förordningen av den 24 juli 1903 angående skogsvårdsstyrelser stadgas i 4 § såsom styrelses uppgift i första rummet att befrämja den enskilda skogshushållningen genom utbredande av kunskap i skogsskötsel. Denna uppgift har ock styrelsen sökt fullgöra bl. a. genom beviljande av bidrag till skogsundervisning vid länets folkhögskola och

lantmannaskola, anordnande av gallringskurser och en studieresa för ett begränsat antal deltagare under länsjägmästarens ledning å välskötta skogar utom länet samt genom spridande av litteratur. Revisorerna hålla dock före, att det vore önskvärt att detta upplysningsarbete utsträcktes att omfatta även föredrag och exkursioner för skogsägare å skilda ställen inom länet, i likhet med vad som även varit fallet under skogsvårdsstyrelsens tidigare verksamhetsår.

Beträffande den skogsvårdsstyrelsen enligt § 4 mom. b. av ovannämnda Kungl. förordning åliggande uppgiften att utöva uppsikt och vidtaga de åtgärder, som påkallas av lagen angående vård av enskildes skogar hava, såvitt revisorerna funnit av hos skogsvårdsstyrelsen förda liggare över tvångskulturer m. m., i några fall av styrelsen under åren 1906—1909 föreskrivna betryggande kulturåtgärder ännu under berättelseåret icke slutförts; varför revisorerna vilja framhålla behovet av att dessa arbeten och besiktningar över deras resultat påskyndas så långt tillgängliga arbetskrafter medgiva.

Vid av revisorerna under den 16 juni d. å. förrättad inventering av de under skogsvårdsstyrelsens förvaltning hörande medel befunnos dessa, i enlighet med kassaräkenskapen för dagen och erhållna bankbesked, utgöra:

kontant, inkl. kapitalbehållningen å en sparkassebok	1,022: 25
å kapitalräkning	800,342: 95
å giroräkning	3,038: 24
Kronor	804,403: 44

Då vid revisionen ingen anledning till anmärkning förekommit mot de med reda förda och behörigen verifierade räkenskaperna eller mot de i styrelsens protokoll antecknade åtgärder, få revisorerna härmed tillstyrka ansvarsfrihet åt skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands läns landstingsområde för dess förvaltning under år 1918.

Östersund den 12 juli 1919.

E. Flodmark.
Av Kungl. Maj:t förordnad revisor.

P. O. Welander.
Av landstinget utsedd revisor.

N. Zetterström.
Av hushållningssällskapets förvaltningsutskott utsedd revisor.

TABELLSAMMANDRAG

ÖVER

SKOGSVÅRDSSTYRELSERNAS VERKSAMHET ÅR 1918

Anm. Vid 1911 års skogsvårdsstyrelsemöte fastställdes vissa formulär för uppgörande av sammandrag i tabellform av skogsvårdsstyrelsernas berättelser, och ha sedan dessa formulär alltjämt följts. Under årens lopp har emellertid alltmer behovet framträtt av någon förändring av dessa tabeller, och vid länsjägmästarnas förenings årsmöte under 1919 års skogsvecka togs initiativet till nya formulär, som försöksvis använts för efterföljande sammandrag. Samtliga länsjägmästare har benäget själva ifyllt formulären; endast i ett par fall, där uppenbart skrivfel förelegat, har red. för Skogsvårdsf. tidskr. ansett sig befogad rätta någon siffra. På grund av tryckningstekniska skäl har tabell 10 måst insättas mellan tabell 7 och 8.

Uppgifter från Gottlands län ingå ej i tabellerna på grund av skogsvårdsstyrelsens i länet begäran härom.

Tabell 1. **Enskilda skogarnas areal samt skogsvårdsstyrelsernas tjänstepersonal och skogsvårdskommittéer.**

Landstingsområde	Enskildas utmarker inom respektive skogsvårdsstyrelsers verksamhetsområden: Total areal hektar	Procent av områdets hela utmarksareal	Produktiv skogsmark hektar	Länsjägmästare och sekreterare	Biträdande länsjägmästare	Enbart sekreterare	Enbart länsjägmästare	Kontorschef eller kamrer	Kassör	Övrig kontorspersonal	1:ste länsskogvaktare	Länsskogvaktare: ordinarie	extra	Enbart fröklängningseller plantskoleförestandare	Övriga tillfälliga biträden	Antal skogsvårdskommittéer	Antal socknar
Stockholms läns	300,120	95		1	—	—	—	—		1	—	4	4	—	15	101	111
Uppsala »	278,896	84,7	239,596	1		—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	81	86
Södermanlands »	354,314	84	261,417	1	1	—	—	1	—	1	—	5	—	1	—	61	89
Östergötlands »	539,000	88,3	530,000	1	1	—	—	—	1	2	—	8	5	1	70	32	149
Jönköpings »	731,543	—	541,342	1	1[1]	—		—	1	2	—	7	1 + 7	1	102	126	126
Kronobergs »	665,748	—	485,748	1	1	—	—	1	—	—	—	5	2	—	5	52	84
Kalmar läns norra	391,120	67,7	386,000	1	—	—	—	—	—	1	—	5	2	—	9	35	35
» » södra	283,000	91,5	268,000	1	—	—	—	—	1	1	—	5	2[2]	—	14	—	33
» » Öland	—	—	7,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
Blekinge läns	202,808	—	134,197	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	13	—	—
Kristianstads »	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	3	—	—	28	144
Malmöhus »	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	8	—	—
Hallands »	292,277	omkr. 93	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	39	13	86
Göteborgs och Bohus län	339,000	—	213,000	1	—	—		—	1	1	—	4	1[3]	—	86	78	78
Älvsborgs läns	928,264		829,521	1	—	—	—	—	—	1	1[4]	7	7	—	152	146	222
Skaraborgs »	337,000	84,3	318,500	1	1		—	—	—	1	—	6	1	—	144	55	269
Värmlands »	1,390,960[5]	95,3	1,210,565	1	1		—		—	—	—	8	1[6]		44		87
Örebro »	579,227	90	434,420	1	—	—	—	1	—	1[7]	—	5	2	—	23	22	50
Västmanlands »	406,768	87,5	313,534	1	1[8]	—	—	—	1	1	—	5	2	1[9]	25	53	68
Kopparbergs »	1,840,250	84	1,370,409	1	1				—	2	1	13	14	1	61	33	46
Gävleborgs	1,494,388		1,346,132	—		1	1	—	1	1	—	9 + 1	—	—	27	38	49
Västernorrlands »	2,186,285	92	1,792,754	1	1	—	—	1		1	—	12	10	1	—	18	63
Jämtlands »	2,135,958	74	1,800,000	1	1	—	—	1[10]	—	—	—	12	3		24	56	59

[1] dessutom 1 forstmästare som assistent, [2] ordinarie plantörer, [3] under 4 mån., [4] tjänstgör även som kontorschef, [5] utmark enl. Värmlandstaxeringens terminologi (skogs-, hag- och mossmark, men ej berg, vägar och vatten. [6] anställd fr. o. m. okt. månad, [7] tillfällig, [8] tjänstgör under större delen av året, [9] tjänstgöring ute juli—december [10] kanslist.

Tabell 2. **Skogsodlingar utförda under ledning av skogsvårdsstyrelsernas plantörer.**

Landstingsområde	Antal jord-ägare	Använt skogsfrö			Använda skogsplantor					Skogsodlad areal		
					Oomskolade		Omskolade				Hjälpkultur	
		Tall	Gran	Div.	Tall	Gran	Tall	Gran	Div.	Ny-kultur	Hela arealen	Reducerad areal
		kg	kg	kg	st.	st.	st.	st.	st.	har		
Stockholms läns	53	138,5	80	—	154,000	9,000	204,500	167,500	—	292,15	—	26,15
Uppsala »	157	111,85	107,85		194,600	151,450	72,250	61,300	30,910	258,47	213,92	114,92
Södermanlands »	177	48	41	—	893,500	665,300	101,300	104,000	6,600	251	—	35
Östergötlands »	484	427	423	—	1,036,800	256,400	175,400	329,400	12,000	958,79	517,45	—
Jönköpings »	1,326	230,70	161,40	—	3,438,150	3,829,300	—	—	9,000	1,848,71	459,91	—
Kronobergs »	609 [3]	425	850	—	640,000	360,000		10,000	—	1,422,65	130	85
Kalmar läns norra	75	53,3	17,7	—	40,000	105,900	246,300	—	100	137,15	91,33	54,8
» » södra	204	54,6	23,85	—	944,350	160,850	—	—	14,100	126,58	—	81,68
Blekinge läns	168	8,3	28,8	—	618,200 [1]	1,096,800 [1]	—	—	—	324	—	88
Kristianstads »	19	—		—	525,000	4,000		245,000	15,000	54,5	266,5	116,6
Malmöhus »	94	4	—	—	192,200	45,000	—	603,600	256,000	187,9	—	1,21
Hallands »	96	202,3	21,5	3	1,140,000	620,500	—	—	7,067	431,7	74,3	25
Göteborgs och Bohus läns	760 [2]	124	133	—	3,911,000	9,297,000	—	—	85,000	2,463	—	—
Älvsborgs läns	1,925	980,55	1,599,85	—	763,800	701,100	—	—	2,500	2,747,2	—	212,5
Skaraborgs »	218	294	219	—	411,000	628,000	—	50,000		619		130
Värmlands »	162	285,4	252	—	131,300 [1]	175,150 [1]	—	—		574,6		12,1
Örebro »	150	298,1	285,05	—	21,250	23,250	—	—	—	644,65		63,35
Västmanlands »	108	281,5	218,6	—	349,000	134,300	—	1,000	15,700	486,1	204,8	150
Kopparbergs »	369	572,15	119,73	—	529,900	107,500	—	—	—	1,155,78	191,85	—
Gävleborgs »	197	397,55	248,60	—	8,800	400	—	—	—	738,66	—	—
Västernorrlands läns	236	274,45	166,50	—	684,700	125,500	—	—	—	968,39	—	—
Jämtlands »	189	601	119,9	—	277,300	2,950	—	—	—	540,69	—	—
Summa												

[1] Såväl oomskolade som omskolade, [2] en särskild arbetsdirektion fanns tillsatt. Arbetena bekostades till största delen av statsmedel. [3] under direkt ledning egentligen blott 1 jordägare om 50 har.

Tabell 3. **All till skogsvårdsstyrelsernas kännedom kommen å enskild mark utförd skogsodling.**

Landstingsområde	Under ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer				Utan ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer								Summa			
					Med skogsvårdsstyrelsens medverkan				Utan skogsvårdsstyrelsens medverkan							
			Hjälpkultur				Hjälpkultur			Hjälpkultur					Hjälpkultur	
	Antal jordägare	Nykultur har	Hela arealen har	Reducerad areal har	Antal jordägare	Nykultur har	Hela arealen har	Reducerad areal har	Antal jordägare	Nykultur har	Hela arealen har	Reducerad areal har	Antal jordägare	Nykultur har	Hela arealen har	Reducerad areal har
Stockholms läns	53	202.15		26.15	80	[1] 442,65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala »	157	258.47	213.02	114,02	96	759	—	—	13	710.08	111.10	53.30	266	1,728,45	325,02	168,22
Södermanlands »	177	251	—	35	57	400	—	—	—	445	—	130	—	1,096	—	165
Östergötlands »	484	958.79	517,45	—	—	—	—	—	25	512.75	186	—	509	1,471,54	703,45	—
Jönköpings »	1,326	1,848,71	459,90	—	156	354	147	—	—	—	—	—	1,482	2,202,71	606,91	—
Kronobergs »	609	1,422.65	130	85	11	250	40	27	9	900	120	84	629	2,572,65	290	196
Kalmar läns norra	75	137.15	91.53	54.8	15	235,13	182,92	111,55	—	—	—	—	90	372,28	277,05	166,35
» » södra	204	126.58		81.08	25	145.50	—	11,50	6	192,27	—	22,45	235	464,35	—	115,61
Blekinge läns	168	324	—	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads »	19	54,5	266,5	116.6	276	177,5	160	46	122	165,2	61	—	417	397,2	487.5	162,6
Malmöhus »	94	187,9	—	1,2	110	87,8	3	16	—	—	—	—	204	275,7	3	17.2
Hallands »	96	431,7	74,3	25	1,581	559,25	134,70	45	—	—	—	—	1,677	990,95	209	70
Göteborgs och Bohus läns	760	2,463	-	—	116	41	—	—	87	603[2]	—	—	963	3,107	—	—
Älvsborgs läns	1,925	2,747.2	—	212,5	—	262,9	—	47	19	611.3	—	—	1,944	3,621,4	—	259,5
Skaraborgs »	218	619	—	130	212	1,276	—	—	—	—	—	—	430	1,895	—	130
Värmlands »	162	574,6	—	12,1	28	304,7	—	—	—	1,795,7	—	—	190	2,675	—	21,1
Örebro »	150	644,65	—	63,35	32	715.50	—	—	—	—	—	—	182	1,360,15	—	63,35
Västmanlands »	108	486,10	204,8	150	4	190	—	—	28	532	160	100	140	1,208	364,8	250
Kopparbergs »	369	1,155,78	191.85	—	[3] 210	349,93	29,35	—	22	1172,39	194.2	—	601	2,678,10	415,49	—
Gävleborgs »	197	738,66	—	—	14	1261,04	—	—	—	—	—	—	211	1,999,70	—	—
Västernorrlands läns	236	968,39	—	—	18	3050,44	—	—	—	—	—	—	254	4,018,83	—	—
Jämtlands »	189	540,69	—	—	—	—	—	—	19	545,71	101,50	—	208	1,086,4	101,5	—
Summa																

[1] Innefattar även hjälpkulturer, [2] därav 548 har utförda genom skogssällskapets statsarbeten, [3] i 153 skolor.

Tabell 4.

Föredrag, kurser o. d. samt utdelad skogslitteratur.

Landstingsområde	Föredrag eller kurser för: större allmänhet eller småbrukare, Antal platser	Folkskollärare, Antal timmar	Seminarie elever, Antal timmar	Lantmanna- o. folkhögskolor, Antal timmar	Bevärings-män, Antal timmar	Plantörskurser, Antal	Plantörskurser, Dagar	Skogsvårdskurser, Antal	Skogsvårdskurser, Dagar	Kolarkurser, Antal	Kolarkurser, Dagar	Exkursioner, Antal	Exkursioner, Dagar	Spridning av skogslitteratur antal exempl. resp årgångar: Skogsvårdsföreningens folkskrifter	Skogen	Skogvaktaren	Annan litteratur
Stockholms läns	1	—	—	—	—	1	10								125	125	
Uppsala »	—	—				1	10										
Södermanlands »			—	26	—	16	6	29	6			—			100	100	100
Östergötlands »				20	—	2	12	—						200	200	—	—[1]
Jönköpings »	—			16				—						150	150	10	
Kronobergs »	5		5	—		2	4	2	12	1	49	1	3	st. ant.	8		m. ant.
Kalmar läns norra	12	—	—	10		1	12	—		—		1	3		150	150	—
» södra	—	—	24	8	—	1	4	—		—					200		400
Blekinge läns	—	—	—	15	—	1		—		—		2	2	—	6	10	500
Kristianstads »	—	—	20[2]	14		—	—	—		—		—	—		diverse		
Malmöhus »	—	—	—			—	—	—		—		—	—				—[3]
Hallands »	5	—	—		—	—	—	—		—		—	—			—	—
Göteborgs och Bohus läns	—	1 kurs		8 st	—	1[4]	3[4]	—		—		—	—	—	100		
Älvsborgs läns	4	—	—	—	—	1	13					—	—	300		—	[5]
Skaraborgs »	—	—	—	2	—	1	14		—			—	—	1,550	50 årg.	50 h.	300
Värmlands »	12		—	90	—	—	—	—				—	—	60	30 »	—	1,000
Orebro »			—	20	—	3	9	—		—		—	—		200 »	100	—
Västmanlands »	1	—	—	48[6]	—	—	—	—		—	—	1	2	100	20 »	20	200
Kopparbergs »			—	30	—	—		1	21					200	350 »	—	—
Gävleborgs »	1		—	60[7]	—	—	—			—	—			—	237	60	5,600[10]
Västernorrlands »	6		30	158	—	—	—	—				—	—		100		2,000[8]
Jämtlands »	—	—	—	anslag	—	26	14	—	—	—	—	8	8	196	280		45 »
														200	18	100	30[9]

[1] Sam. Sylvan: Om skogsbruk; Om släckning av skogseld, moss- och ljungbrand; Dybeck: Skogsodling; [2] för skolbarn, [3] Om skogseld, [4] repetitionskurs, [5] Ungdomens skogsbok, [6] i 3 skolor, [7] i 3 skolor, dessutom 1,599 folkskolebarn i 23 skolor, [8] Skogsvårdsstyrelsens broschyr om skogslagen 28 juni 1918, [9] Norrlands skogsvårdsförb. Handledning samt 57 ex. Skogsvännen [10] Kort handledning av Dybeck.

Tabell 5. **Åtgärder på grund av skogsavverkningar.**

Landstingsområde	Undersökningar enl. § 2 i 1903 års lag	Undersökningar enl. § 5 i 1918 års lag	Upprättade hyggesbeskrivningar eller kulturplaner	Upprättade förbindelser	Avverkningsförbud på grund av 1903 års lag	Avverkningsförbud på grund av 1918 års lag	Rättegångar: Pågående sedan föregående år	Rättegångar: Anhänggjorda under året	Rättegångar: Avslutade under året
Stockholms läns	1		460	74	—	1	5	2	2
Uppsala »	—	—	374	23	—		—	—	—
Södermanlands »	7	—	204	49	1	7	—	2	3
Östergötlands »	4	—	418	23	-	7	—	—	—
Jönköpings »	16	—	2,174	87	—	26	—	—	—
Kronobergs »	-	—	644	252	-	3	-	—	
Kalmar läns norra	4	—	26	39	2	1	—	2	—
» » södra	—	—	52	3 [1]	-	5		1	
Blekinge läns	—	-	28	2		2	2		2
Kristianstads »	42	—	376	74	3	9	—	3	—
Malmöhus »	13	—	62	26	6	3	—	6	1
Hallands »	1	—	333	128	—	55	—	—	—
Göteborgs och Bohus läns	1	—	—	9	—	7	—	—	—
Älvsborgs läns	19	—	489	507	—	75	1	1	—
Skaraborgs »	—	-	351	5	—	1	—	—	—
Värmlands »	—	—	124	—	—	2	—	2	2
Örebro »	5	-	67	28+3	—	—	-	—	—
Västmanlands »	5	—	162	114	—	—		—	—
Kopparbergs »	1	-	456	103	—	15	4	—	—
Gävleborgs »	22	18	37	2	8	—	3	11	9
Västernorrlands »	9	—	-	6	—	3	1	—	1
Jämtlands »	17	-	—	61	-	1	-	1	—

[1] I regel tages numera ej förbindelse annat än i undantagsfall. Alternativet »antingen syn- eller kulturrekvisition» brukar hjälpa.

Tabell 6. **Bäckränsning, dikning, markberedning och beteskultur.**

Landstingsområde	Torrläggningsarbeten										Markberedning för erhållande av självväxt				
	Med bidrag av skogsvårdsstyrelsen					Utan bidrag av skogsvårdsstyrelsen					Med bidrag av skogsv.-styrelsen		Utan bidrag av skogsv.-styrelsen		
	Antal jordägare	Längd		Kostnad		Antal jordägare	Längd		Kostnad		Antal jordägare	Areal	Kostnad	Antal jordägare	Areal	Kostnad
		Dikning m.	Bäckrensning m.	Dikning Kr.	Bäckrensning Kr.		Dikning m.	Bäckrensning m.	Dikning Kr.	Bäckrensning Kr.		har	Kr.		har	Kr.
Uppsala läns	1	1,020	—	275.98		13	10,815	31,169		—	—		—	13	1,018.95	—
Södermanlands »	1	375	—	165		—	16,620	—			—	—	—	—	76	—
Östergötlands »	1	1,191	—	776	—	—		—			—	—	—	—		—
Kronobergs »	6	2,464		1,201.20	—	—	—	—	—	—	—			—		
Kalmar läns norra	4	3,718	—	1,986.94		—		—	—		—	—		—		
» » södra	3	1,944	—	607	—	—				—	—	—		—		
Älvsborgs läns	58	35,025	4,192	15,534.72	1,266.19	—	3,357	3,705	1,616.07	478.50	—	—		—		
Skaraborgs »	5	5,358	—	6,228		—					—			—		
Värmlands »	—	—	—	—	—	—	122,602	167,569	55,756.76	42,083.04	—			—		
Örebro »	47	95,705	—	13,175.30		—			—		—			—		—
Västmanlands »	—	—		—	—	10	42,126	1,684			—	—		51	97	—
Kopparbergs »	52	61,877	8,018	33,573.61	2,673.75	22	38,445.5	31,556	obekant					22	3,934.85	obekant
Gävleborgs »	48	37,715	7,320	24,614.77	4,191.05	—		—		—	—					
Västernorrlands »	115	207,753	54,683	81,876.87	12615.03	—			—		21	1,824.33	30,018.71	6	51	062
Jämtlands »	136	177,537	91,510	190,171.23		—				—	—		—	13	1,479.[illegible]	33,723.50

Tabell 7. **Fröklängning.**

Landstingsområde	Antal fröklängningsanstalter	Behållning av kottar från föregående år		Under året inköpta kottar				Under året utklängt frö		Medelutbyte av 1 hl kott		Behållning av kottar till följande år	
						Medelpris pr hl f.b.v. i ink.orten							
		Tall	Gran	Tall	Gran	Tall	Gran	Tall	Gran	Tall	Gran	Tall	Gran
		hl	hl	hl	hl	Kr.	Kr.	kg	kg	kg	kg	hl	hl
Stockholms läns	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands »	1 [1]	—	—	73	—	7	—	49.5	—	0.68	—	—	—
Östergötlands »	1	10	—	512	—	6	—	410	—	0.75	—	—	—
Jönköpings »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar läns norra »	1	25	—	—	—	—	—	15	—	0.6	—	—	—
» » södra »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge läns	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus läns	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs läns	2	51.15	—	85.9	237.35	8	1.75	—	—	—	—	137.4	237.35
Skaraborgs »	1 [2]	28.25	1,390	93.4	—	6.45	—	259	460	0,56	0.70	121.35	1,390
Värmlands »	1	—	—	102.8	—	6.10	—	—	—	—	—	102.8	—
Örebro »	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Västmanlands »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs »	1	712.11	—	—	—	—	—	350	—	—	—	—	—
Gävleborgs »	1	860.51	44.00	37.71	—	5.50	—	313	— [3]	0.36	—	37.71	—
Västernorrlands »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1] Klängstugan inköpt under året. [2] Ej någon egen fröklängningsanstalt, men uppgörelse om klängning vid Helliden av all utav styrelsen uppköpt kott. [3] granfröet odugligt.

Tabell 10. **Länsskogvaktarnas tjänstgöring.**

Landstingsområde	Antal förrättningsdagar								Antal förrättningsställen
	Skogsvårdskurser o. d.	Ledande av plantskole- och andra skogsodl.-arbeten	Besiktningar	Anvisning angående avverknings bedrivande	Dikning	Betes-kultur	Diverse	Summa	
Stockholms läns	—	273	249	400	1	—	199	1,122	460
Uppsala »	28	173	247	397	12	—	—	857	563
Södermanlands »	3	145	238	322	27	—	233	968	—
Östergötlands »	18	218	803	642	28	—	66	1,775	2,904
Jönköpings »	—	619	527	696	—	—	522	2,364	2,046
Kronobergs »	48	159	200	550	15	—	10	982	1,130
Kalmar läns norra	33	91,5	141,5	440	41	—	225	972	509
» » södra	—	76	124	235	12	—	159	606	524
Blekinge läns	—	113	92	142	—	—	52	399	—
Kristianstads »	6	282	309	89	—	—	158	844	588
Malmöhus »	—	216	471	12	—	—	—	—	113
Hallands »		502	271	108	—	—	57	938	—
Göteborgs och Bohus läns		258	76	117		—	109	560	—
Älvsborgs läns	—	—	—	—				—	—
Skaraborgs »	23	49	304	108	5	—	39	528	310
Värmlands [1] »	—	74	311	515	—	—	61	961	690
Örebro »	—	144	104	282	133	—	—	663	443
Västmanlands »	—	105	342	396	8	—	69	920	423
Kopparbergs »	77	188	1,048,5	2,705,5	330	—	377,5	4,726,5	—
Gävleborgs »	—	227	723	614	102,5	—	52,5	1,719	651
Västernorrlands »		378	720	1,477	254	—	29	2,858	1,997
Jämtlands »	—	754	502	1,654	193	—	227	3,330	1,444

[1] Avser endast förrättningsdagar, för vilka dagtraktamente utgått.

Tabell 8. **Skogs-**

Landsting-område	Behållning från föregående år			Utklängt frö i egen ria			Inköpt frö					Använt frö till plantskolor		
	kg			kg								kg		
	Tall	Gran	Diverse	Tall	Gran	Diverse	Tall kg	Medelpris pr kg kr.	Gran kg	Medelpris pr kg kr.	Diverse kg	Tall	Gran	Diverse
Stockholms läns..	—		—	—	—	—	423,5	15	278	6	—	43	50	—
Uppsala	807.33	1.630.12		56,12 [1]	497.23 [1]	—	300	10	250	4	180	76,5	83,5	180
Södermanlands	11	3	—	49,5			253	14	219	5,5	4	38	49	3.5
Östergötlands	1.125	2.203		410	—	—	11	12	—	—		76	76	—
Jönköpings »	1.299	2.938	0.2		—	—	15	7	22	2,50	—	211,5	241	—
Kronobergs »	845	1.700		—	—	—	1.8		101,5	—	—	55	35	—
Kalmar läns norra	655.9	137.1	–	15	—	—	—	—	—	—	50	17	10	2
» södra	193.38	38.11	—	—	—		10	13	50	4,5	—	30,5	8	—
Blekinge läns	140	108	—	—	—	—	100	13,5	100	4,5	—	101	102	—
Kristianstads	40.5	12	—				40,5	11	175	3,5	32	86	132,5	32
Malmöhus »			—			—	27	—	50	—	71	1.5	50	71
Hallands	702.28	1,477.5	70.45	—		105	—	—	—		—	162	255,2	3.5
Göteborgs o. Bohus läns	48	24		—	—	—	241	12,5	337	3,5	200	120	205	200
Älvsborgs »	758.6	3,347.57	—		—	—	1,077	13	400	2,44	419	198	74	389
Skaraborgs	408,3	2,290	—	259	460	—	—	—	—		—	60	76	—
Värmlands »	1,205,1	2,092.6		—	—	—	100	13	40	5	—	31	108.5	—
Örebro »	414,21	2,504,1	—			—	200	15	—	—	—	15,9	15,7	—
Västmanlands	1.003	678	—	—	—	—	—		—	—	36,7	73	31	36,7
Kopparbergs	1,661.51	1,272.34	—	350	—	—	2		—	—		30,7	6,9	—
Gävleborgs »	1.477.8	1.168.09	—	313	—		88,6	16	0,60	6	—	23,6	11,20	—
Västernorrlands »	901..	501.1	—		—	—	—		—	—	—	25	162	—
Jämtlands »	1.284	645	—		—	—	-	—	—	—	—	5.2	0,5	—

[1] omrensat (klängt 1915). [2] avgiftsfritt och till nedsatt pris. [3] 998,8 kg granfrö försålda på grund av nedsatt [4] till annan skogsvårdsstyrelse har försålts 351 kg granfrö. [5] häraf en del mindervärdigt frö.

frö.

Utlämnat frö till skogsodling å enskildas marker inom landstingsområdet (med eller utan ledning av skogsvårdsstyrelsens plantörer)												Behållning till följande år		
Avgiftsfritt			Till nedsatt pris				Till självkostnadspris					kg		
Tall kg	Gran kg	Diverse kg	Tall kg	Medelpris pr kg kr.	Gran kg	Medelpris pr kg kr.	Diverse kg	Tall kg	Medelpris pr kg kr.	Gran kg	Medelpris pr kg kr.	Diverse kg	Tall	Gran	Diverse
2	2	—	147.75	11.25	129,25	4,50	—	273,75	15	146,75	6	—	—	—	—
29.85	28.3	—	39,5	6	37.8	2	—	276,1	12	170,45	4	—	33.5	33.8	—
—	—	—	98	10	86	4	—	107	20	87	8	0,5	70,5	—	—
19	14	—	1,011	6	679	1.75	—	—	—	—	—	—	436	1,451	—
122	102,4	—	2,035	8	159.6	2	—	714	12	665	3,5	—	63	1,792	0,2
500	845	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	291.8	921,5	—
218,8	125	48	—	—	—	—	—	365,7	10	2	4	—	69,4	—	—
130,50[2]	72,75[2]	—		10	—	4.5	—	—	—	—	—	—	42.38	7.36	—
—	—	—	—	—	—	—	—	8.3	13,5	28,8	4.5	—	130.7	77.2	—
—		—	57	—	74	—	—	15	—	7	—	—	42	10	30
—	—	—	5.5	—	6,7	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—
193	33.5	3	—	—	—	—	—	225.4	7	1.130.2[3]	2,25	24	112,1	58	144,95
124	133	—	—	—	—	—	—	45	12,5	23	3,5	—	—	—	—
126	200,8	—	758.88[4]	1	1240.92[4]	1	—	178.5	12	159.05	3	—	412,2	1,815,3	30
140.7[5]	95[5]	—	—	—	—	—	—	430	14	324,2	5	—	30.6	1,903.8[6]	5
—	—	—	500.5	1.20	754	0,5	—	208	12	426.4	5	—	626	1,914,7[7]	—
410.6	646.85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	214,8	1,745	
136,5	121	—	—	—	—	—	—	373.5	12	319,6	6	—	585	185	—
539,17	104.45	—	97.33	—	37,02	—	—	268,76	—	267.30	—	—	1,077,95	856,69	
124,9	136.50	—	1,140,3	6	553,4	2	—	55.75	16	46,20	6		534.94	422.29	—
133.55	102.8	—	—	—	—	—	—	307.3	11	233.45	3	—	525.45	2,85	—
538,4	71	—	—	—	—	—	—	67.4	32,9	32,9	—	—	560	324	—

grobarhet till oljeslageri, [4] utdelas blandat tall- och granfrö, [5] till skolor, plantörskurs. frökontroll och enskilda

Tabell 6. **Skogs-**

Landstingsområde	Plantskolor			Utlämnade plantor till skogs- (med eller utan ledning								
		Areal		Avgiftsfritt					Till ned-			
				Oomskolade		Omskolade			Oomskolade			
	Antal	total har	effektiv har	Tall	Gran	Tall	Gran	Diverse	Tall	Medel-pris Kr.	Gran	Medel-pris Kr.
Stockholms läns	3	—		168	52	145	86				—	
Uppsala läns	5	5,24	5,24	132	69	113	40	57	1	1,3	3	1,5
Södermanlands läns	2	2,76		1,224	915	87	80	4	—			—
Östergötlands läns	1	9,80	7,01	163	34	22	57		925	1,2	307	1,2
Jönköpings läns	7	—		1,979	1,855			9	2,255	1,5	2,081	2
Kronobergs läns	3	3	2	730	590		10			—		—
Kalmar läns norra	5	2	0,8	436	303	40	—		82	3	20	3
Kalmar läns södra	11[1]		0,22	1,050	2,201	—	—	18	94	2	5	3
Blekinge läns	2	4,3			1,274					—		—
Kristianstads läns	13	9,35			—				1,341		997	
Malmöhus läns	8	5,02		150			362	53	71,5	—	45	
Hallands läns	5			1,140	540	—		7	1,379		2,982	
Göteborgs och Bohus läns	3[2]	5,07	—	4,191	9,803			96			—	—
Älvsborgs läns	9	4	—	1,361	1,483			6				
Skaraborgs läns	8		—	260	391		1,2	1,9	997	0,5	5,423	0,50
Värmlands läns	3		1,3	262	303[3]					—	—	—
Örebro läns	4	—		212	446						—	
Västmanlands läns	1	2,5	2	43	6	—	1	11,3				
Kopparbergs läns	4	—		627	185	—		—	—		—	
Gävleborgs läns	1	2	1,5	25,6	11,4		—	2,5[5]	—	—	—	
Västernorrlands läns	3	—	—	390	271			—	—	—	—	
Jämtlands läns	11	0,1	—	150	0,8			—				

[1] tillhöra plantleverantörerna, [2] samt en tillfällig plantskola för björkplantor, [3] häri ingår jämväl en del $^{3}/_{4}$,

plantor.

odling å enskildes marker inom landstingsområdet av skogsvårdsstyrelsens plantörer) i 1,000-tal

satt pris					Till självkostnadspris								Behållning av plantor till följande år				
Omskolade				Diverse	Oomskolade				Omskolade				Diverse	Oomskolade		Omskolade		Diverse
Tall	Medelpris Kr.	Gran	Medelpris Kr.		Tall	Medelpris Kr.	Gran	Medelpris Kr.	Tall	Medelpris Kr	Gran	Medelpris Kr.		Tall	Gran	Tall	Gran	
—	—	—	—	—	273	3,5	80	3	249	6	146	10	5	—		—	—	—
19	2	12	3	5	213	3	231	4	36	6	39	6	9	2,900	69	55	192	92
—	—	—	—	—	103	3	439	3	4	6	—	—	4	1,757	1,154	110	63	6
253	3	557	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,872	4,400	621	771	111
—	—	—	—	—	381	2	249	3			—		—	7,102	4,477		1,978	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,330	1,000	—	15	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	436	351	70	94	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,246[1]	145	—	—	—
—	—	—	—	—			925					1,50	—	—	—	—		—
—	—	802	—	28	—	—	—	—	—		—	—	—	3,484	6,509	—	2,776	70
—	—	458	—	256	—	—	—	—	—	—	—	—	—	435	826	—	1,428	82
—	—	—	—	82	493	1,5	1,823	2,8	—	—	41	12	72	3,693	8,472	—	352	88
—	—	—	—	—	754	1,7	1,214	3	—	—	—	—	210	4,045	9,428	—	80	76
—	—	—	—		2,908	1,8	499	1,8	—	—	—	—	—	11,908	16,789	—	86	701
—	4	32,3	4	0,7	—		—	—	—	—	—	—	—	1,295	2,455	—	77,5	0,7
—	—	—	—		12,5	—	36[3]	—	—	—	—	—	—	1,240	283	—	73	1,7
—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	1,468	4,248	—	—	18[4]
—	—	—	—	—	410	3,5	—	3,5	—	—	6,2	17,50	8,2	800	750	—	75	26
—	—	—	—	—	31,5	—	12,5		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	100	—	—	—
—	—	—	—	—	394	3	139	3	—	—	—	—	—	1,000	1,000	—		
—	—	—	—	—	102,7	2,5	2,1	2,5	2,5	—	—	—	—	100	5	—	—	—

[4] prydnadstelningar, [5] Larix sibirica.

Tabell 11. **Skogsvårdsstyrelsernas**

Inkomster.

Landstingsområde	Behållning från föregående år	Bidrag av			Skogsvårdsavgiftsmedel, under året utdelade	Försäljning av frö och plantor	Ersättning för biträde av skogsvårdsstyrelsernas personal	Räntor och diverse	Summa
		Staten	Landsting	Hushållningssällskap					
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Stockholms län	53,171,12	7,400		3,500	58,802,42	11.116,95	—	6,445,02	140,444,51
Uppsala län	25.930,62	3,974	—	1,000	56,337,33	9,126,63	2,399,30	9,534,24	108,308,12
Södermanlands län	95,033,72	6,622	2,500	500	101,665,59	4,082 14	1,415,—	6,683,39	219,103,85
Östergötlands län	156,095,74	7,470			6,150,—	10,223,29	5,619,65	8,270.90	193,829,58
Jönköpings län	44,731,13	11,240	5.000	5.000	102,873,68	27,973,82	3,075,—	31,719,18	231,612,81
Kronobergs län	91,063,77	2,600	—		112,924,33	—	—	12,695,70	219,283,80
Kalmar läns norra	53,441,76	4,800	—	—	60,444,70	3,280,90		6,021,12	126,988,48
» södra	19,951,10	4,174		1,000	51,053,17	2,276,95		3,177,83	81,633,05
Blekinge län	32.172,40	7,486	2,000	2,400	23,486,14	1.818,85	405,—	3,293 37	73,061,26
Kristianstads läns	831,98	7,944	3,000	3,000	47,462,05	8,766,35	140,—	180,50	85.747,38
Malmöhus läns	7,167,83	6,922	2,000	1,000	21,087,60	515,40	4,909[1]	229,59	43,831,42
Hallands läns	37,518,68	16 611	10,000	5,000	31,289,05	12,970,40	[3]	3,158,87	—
Göteborgs och Bohus läns	58.730,07	18,259	2,000	15,000	24,288,82	7,807,62	—	1,102,52	68.457,96
Älvsborgs läns	32,760,10	11,240	10,000	—	97,335,79	13,109.20	631,36	11,046,56	176.123,01
Skaraborgs läns	58.412,10	7,296	4.000	—	44,853,07	2,952,87	—	2,859,39	120.373,13
Värmlands läns	102,030,80	8,450	—	—	224,228,15	7,514,25	1,219,46	9,239,49	352,682,15
Örebro läns	204,491,30	11,800	—	—	98,190,93	—		11,405,87	121,396.80
Västmanlands läns	34,349,57	7,644	5,000	1,000	35,159,56	12,549,19		18,231,87	114,934,19
Kopparbergs läns	148,678,42	13,299	500	500	189,865,01	6,608,19	78,25	14.399,65	373.928,52
Gävleborgs läns	20,354,39	2,300	—	—	184,538,67	9,515,36	1,284,—	10,328,59	228,321,01
Västernorrlands läns	91.653 55	2,000	—	—	240,105,40	5,636,05	3,824,12	37,737,50	341,056,62
Jämtlands läns	323.080,28	2,600	—	—	214,884,17	3,088,46	8.371,43	23,754,23	575.778,57

[1] för skogsodling, [2] avdrages å reseräkningarna, [3] ingår i skogsodling och dikning.

Tabell 12. **Skogsvårdsstyrelsernas tillgångar**

Tillgångar.

Landstingsområde	Kontant eller på bank	Fordringar		Inventarier	Fastigheter	Skogsfrö och outklängda kottar
		Diverse personer	Outdelade skogsvårdsmedel			
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Stockholms län	56,093,01	2,389,42	—	6,582,44		—
Uppsala län	48,220,95	1,282,63	—	7,186,20	12,000,-	2.530,50
Södermanlands län	121,591,33	2,948,95	—	3,990,25	9,880,48	1,759,15
Östergötlands län	63,642,82	5,759,50	—	8,000,—	8,500,—	7,095,57
Jönköpings län	109,617,49	2,133,10	—	6,796,51	1,000,—	5,050,—
Kronobergs län	150,947,08	920,63	—	1,223,44	—	—
Kalmar läns norra	63,577,85	1,120,56	—	6,405,16	16,600,—	1,249,20
» södra	50,842,43	1,028,60	—	2,823,88	3,800,—	483,24[2]
Blekinge län	36.011,94	355,50	—	3,981,49	3.510.—	—
Kristianstads läns	2,217,09	—	—	—	—	—
Malmöhus läns	—	—	—	—	—	—
Hallands läns	35,219,78	2,929,43	—	2,280,71	11,729,23	1,583,65
Göteborgs och Bohus läns	8,004,26	45,812,93[1]	—	1,398,—	—	—
Älvsborgs läns	45,861,01	995,02	—	6,497,15	104,500,—	11,051,15
Skaraborgs läns	53,825,62	2,342,50	—	5,113,23	—	15,736,55
Värmlands läns	262,786,52	14,139,55	—	—	38,000,—	20 000,—
Örebro läns	200,777,80	576,87	359,62	5,886,10	44,686,39	11,957,45
Västmanlands läns	17,206,39	1,094,87	—	200,—	40,000,—	4,960,—
Kopparbergs läns	145,509,84	5,117,52	—	14,440,14	465,26	—
Gävleborgs läns	84,468,80	1,721,50	—	20,966,33	36,800,—	11,437,90
Västernorrlands läns	136,425,92	5,483,10	—	5,564,37	30,00),—	5,788,50
Jämtlands läns	439,482,33	25,321,22	—	4,358,—	833,20	6,410,—

[1] häri ingår pensionskassan, [2] till staten, [3] även plantor.

inkomster och utgifter.

Utgifter över inkomsterna	Summa	Utgifter. Skogsodling och plantskolor	Dikning och bäckrensning	Bidrag för skogsvårdsåtgärder	Avlöningar och reseersättningar (utom skogsodlingen)	Litteratur och undervisning	Övriga omkostnader	Summa	Inkomster över utgifterna	Summa
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
—	140,444,51	24,300,54	—	—	35,756,61	—	15,322,49	75,379,64	65.064,87	140 444,51
—	108,308,12	22,961,50	275,98	—	21,913,31	1,534,24	17,977,93	64,662,97	17,708,53	82,371,50
—	219,103,85	22,930,52	165,	—	34,915,98	3,456,75	12,248,20	73,716,45	145,387,40	219,103,85
—	193,829,58	47,625,06	388,—	—	56,391,97	2,918,53	22,862,20	130,185,76	63,642,82	193,829,58
—	231,612,81	50,367,28	—	—	41,918,77	5,284,93	24,424,34	121,995,32	109,617,49	231,612,81
—	219,283,80	11,790,30	1,201,20	—	34,324,39	1,656,37	18,220,39	66,192,65	153,091,15	219,283,80
—	126,988,48	14,267,56	1,491,91	—	35,468,68	390,10	11,792,38	63,410,63	63,577,85	126 988,48
—	81,633,05	6,976,63	139,78		21,391,94	665,65	5,866,62	35,040,62	46,592,43	81,633,05
—	73,061,26	15,435,15	—	—	9,903,68	429,—	4,472,03	30,239,86	42,821,40	73,061,26
—	85,747,38	41,963,91	—	—	23,090,64	—	18,475,74	83,530,29	2,217,09	85,747,38
52,99	43,884,41	27,632,93	—	—	11,561,66	—	4,689,82	43,884,41	—	43,884,41
—	116,328,—	42,548,26	—	—	26,428,58	895,90	8,006,65	78,378,79	38,149,21	116,568,—
—	68,457,96	28,774,90	—	200,—	25,672,—	1,390,04	6,445,18	62,482,12	5,975,89	68,457,96
—	176,123,01	49,914,84	7,407,88	—[3]	36,135,79	5,865,—	28,070,11	127,393,62	48,729,39	176,123,01
—	120,373,13	9,133,40	2,314,45	4,731,16	18,752,24	7,642,67	881,08	43,655,—	18,306,03	61,961,03
—	352,682,15	16,317,06	—	—	30,315,44	3,410,—	39,853,13	89,895,63	262,786,52	352,682,15
—	121,396,80	10,211,68	13,175,30	—	27,677,67	2,781,71	8,897,77	62,744,03	58,652,77	121,396,80
—	114,934,19	16,465,87	—	—	36,403,50	2,102,19	42,756,74	97,727,80	17,206,39	114,934,19
—	373,928,52	44,448,08	17,142,56	26,869,15	74,921,87	7,282,89	35,027,30	205,692,25	188,236,27	393,923,53
—	228,321,01	2,687,71	13,662,96	31,220,67	62,818,02	5,029,27	28,433,88	143,852,21	84,468,80	228,321,01
—	341,056,62	14,042,—	2,052,77	49,782,64	85,516,79	10,332,22	43,026,46	204,752,88	136,303,74	341,056,62
—	575,778,57	18,474,78	15,999,30	—	50,643,99	9,202,59	10,925,52	105,246,18	470,532,39	575,778,57

och skulder den 31 december 1918.

Plantor	Summa	Skulder över tillgångarna	Summa	Skulder. Till bank	Till diverse personer	Summa	Tillgångar över skulderna	Summa
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
—	65,064,87	—	—	—	—	—	65,064,87	
11,273,61	82,492,96	—	82,492,96	—	2,000,—	2,000,—	80,492,96	82,492,96
6,674,—	146,844,16	—	146,844,16	—	—	—	—	—
9,793,75	102,791,64	—	102,791,64	—	—	—	102,791,64	102,791,64
12,155,—	136,752,10	—	136,752,10	—	18,300,—	18,300,—	118,452,10	136,752,10
—	153,091,15	—	153,091,15	—	—	153,091,15	—	153,091,15
3,745,25	92,698,02	—	92,698,02	—	13,500,—	13,500,—	79,198,02	92,698,02
—	64,977,65	—	64,977,65	—	12,605,—	12,605,—	52,372,65	64,977,65
—	43,858,93	—	43,858,93	—	1,037,53	—	—	1,037,53
—	2,217,09	—	—	10,000,—	—	10,000,—	—	—
—	—	52,99	52,99	—	—	—	—	—
17,080,80	70,823,60	—	70,823,60	—	1,777,62	—	69,045,68	70,823,60
—	55,215,19	40,737,49	95,952,68	95,906,41[2]	3,627,—	95,952,68	—	95,952,68
29,319,20	198,223,53	—	198,223,53	—	—	—	198,223,53	198,223,53
	77,017,96	299,83	76,718,13	—	299,83	299,83	76,718,13	77,017,96
	384,926,07	—	—	—	—	—	384,926,07	384,926,07
7,071,70	271,215,93	—	271,315,93	—	8,171,86	8,171,86	263,144,07	271,315,93
3,800,—	67,261,26	—	67,261,26	26,500,—	10,593,18	37,093,18	30,168,08	67,261,26
2,023,—	167,555,76	—	167,555,76	—	9,661,50	9,661,50	157,894,26	167,555,96
—	155,394,33	—	155,394,33	—	—	—	155,394,33	155,394,33
3,000,—	186,261,89	—	186,261,89	—	6,814,49	6,814,49	179,447,40	186,261,89
—	476,404,75	—	476,404,75	—	83,027,82	83,027,82	393,377,43	476,404,75

Tab. 13.

Skogseldar.

Landstingsområde	Antal skogseldar	Orsak till eldens uppkomst: Gnistor från lokomotiv	Gnistor fr. skorst å byggn.	Eldsvåda å byggnad	Åskslag	Risbranning	Svedning o. ljungbranning	Odling	Mossbranning	Gardesstängning	Stensprängning	Skogsarbetare	Flottningsmanskap	Fiskare	Vallhjon	Minderåriga	Hogspanningsledning	Kanonskjutning	Skjutvapen	Utrökning av rav ur gryt	Tobaksrökning	Lustresande	Tattare	Vårdslöshet	Anlagd	Obekant	Ej uppgiven	Areal skogsmark, som overgatts av eld	Beräknad brandskada å hela skogs beståndet	Beräknad släckningskostnad	Summa kostnader
																												hektar	kronor	kronor	kronor
Stockholms läns	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	98		—	
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	4	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1[1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	4,225.—	5,800.—	10,025.—
Östergötlands	10	2	—	—	2	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	93	—	—	—
Jönköpings	10	3	3	—	—	—	—	—	—	—	1[1]	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	254.7[2]	83,033.32	21,100.—	104 133.32
Kronobergs	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	50,000.	2,000.—	52,000.—
Kalmar läns norra	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	117	47,000.		—
» » södra	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2[2]	—	—	—	35	600.—	700.—	1,300.—
Blekinge läns	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kristianstads	3	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	20,435.—		
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Hallands	10	2	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	572.5			
Göteborgs och Bohus läns	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	1,200.		1,200.
Älvsborgs läns	4	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	69	11,500.	6,550.	18,050.
Skaraborgs	1	—	—	—	—	—	1[4]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	61,650.—	2,000.—	63,650.
Värmlands	17	2	—	—	8	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	182.88	25,055.—	12,280.05	37,335.05
Örebro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Västmanlands	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20			
Kopparbergs	13	—	—	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1,706.5	314,100.	29,800.	343,900.
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Västernorrlands	7	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	167.—	15,000,—	260.	15,260.
Jämtlands	16	3	—	1	2	1	1	1	1	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	451.44	45,406.	10,785.	56,191.

[1] stubbsprängning, [2] vid kolning, [3] släckning av ortens befolkning och värnpliktige utan kostnad, [4] vid vägarbeten.

PLATSNOTISER FÖR SKOGSTJÄNSTEMÄN

15 OKTOBER 1919.

Skogsstaten.

Med anledning av verkställd omreglering och nybildning av överjägmästaredistrikt har K. Maj:t den 17 oktober 1919 dels förklarat att från och med 1920, överjägmästaren i Bergslagsdistriktet Uno Wallmo skall innehava Stockholms—Gävle distrikt, och överjägmästaren i Gävle—Dala distrikt Wilhelm Ferdinand Tedén Dalarnas distrikt, dels utnämnt och förordnat jägmästaren i Karlsby revir Gustaf Adolf Welander att från och med den 1 januari 1920 vara överjägmästare i Bergslagsdistriktet.

Kungl. Maj:t har förklarat, att från och med ingången av år 1920 nedannämnda jägmästare skola i stället för de av dem nu förvaltade revir innehava följande revir, nämligen:

jägmästaren i Piteå revir Curt Adolf Maria Fougberg Norra Piteå revir,
» i Malå revir Fredrik Vilhelm Liljeberg Norra Malå revir,
» i Jörns revir Bernhard August Johan Wallmark Östra Jörns revir,
» i Östra Stensele revir Jakob Olof Mathias Estberg Mellersta Stensele revir,
» i Bjurholms revir Karl Henrik Berggren Vännäs revir,
» i Anundsjö revir Jules Leonard Asker Örnsköldsviks revir,
» i Junsele revir August Edvard Sucksdorff Sollefteå revir,
» i Täsjö revir Gustaf Einar Gran Junsele revir,
» i Sollefteå revir Wilhelm Wagner Rudolf Carl Smitt Härnö revir,
» i Transtrands revir Carl Axel Magnus Sylvén Västerdalarnas revir,
» i Idre revir Erik Axelsson Geete Idre Östra revir,
» i Västerdalarnas revir Carl Öjermark Grangärde revir,
» i Västbo revir Carl Arvid Stahre Värnamo revir.

K. Maj:t har den 1 oktober utnämnt och förordnat e. jägmästaren Erik H. Mählén till jägmästare i Blekinge revir; assistenten hos överjägmästaren i Södra distriktet e. jägmästaren T. F. A. Bergman till föreståndare för Kolleberga skogsskola samt den 10 okt. till föreståndare vid Baggå skogsskola assistenten hos överjägmästaren i Västra distriktet John Kristian Söderström.

Hos Kungl. Maj:t anhåller jägmästaren i Gästriklands revir Hj. Landberg om avsked från den 2 november.

Kungl. Maj:t har beviljat jägmästaren i Sunnerbo revir C. B. Christoffersson avsked fr. o. m. $^{1}/_{10}$ 1919.

Tjänstledighet har beviljats:

Överjägmästaren i Södra distriktet C. Björkbom för fullgörande av allmänt uppdrag under oktober med jägmästaren i S. Skånes revir C. von Schönberg som vikarie;

jägmästaren i Storbackens revir John Schenström för studieresa 9—29 oktober med skogstaxatorn I. D:son Carlsson som vikarie:

jägmästaren i S. Arvidsjaurs revir H. Stahre för enskilda angelägenheter 8—22 oktober med assistenten i reviret G. Lindqvist som vikarie;

jägmästaren i Sikå revir U. Lindhé för sjukdom 3—9 oktober med assistenten i reviret H. Montell som vikarie;

jägmästaren i Storlandets revir A. Engman för att i K. Domänstyrelsen biträda med vissa utredningar rörande flottledsarbeten och flottningkostnader under 2 månader från den $^{27}/_{10}$ med assistenten i reviret G. Ridderstråle som vikarie;

jägmästaren i Åre revir N. K. Berlin för enskilda angelägenheter 27—30 oktober med assistenten i Östersunds revir Ragnar Berglund som vikarie;

jägmästaren i Blekinge revir E. Måhlén för enskilda angelägenheter 1—30 oktober med assistenten i reviret W. Sjögren som vikarie;

överjägmästarassistenten i Bergslagsdistriktet G. Wiström för sjukdom under oktober och november med assistenten i Örebro revir A. Carlberg som vikarie;

assistenten i Haparanda revir Allan Petre för enskilda angelägenheter 12—14 oktober;

assistenten i Bräcke revir O. Lindblad för fullgörande av militärtjänstgöring $^{9}/_{9}$—$^{16}/_{10}$;

assistenten i Aspelands m. fl. revir B. Elof Andersson för sjukdom 1—10 oktober och för enskilda angelägenheter 11—18 oktober;

assistenten i Kolleberga skolrevir E. Sökjer-Petersen för sjukdom $^{1}/_{10}$—$^{30}/_{11}$;

e. skogsingenjören i Vindelns skogsvårdsområde R. Sköld för tjänstgöring hos kolonisationskommittén under november och december månader;

skogsindelningsassistenten i Västra distriktet Gösta T:son Bergendal för tjänstgöring vid skogshögskolan $^{27}/_{8}$ tillsvidare till dess tjänsten blir besatt.

Till **t. f. jägmästare** ha förordnats:

e. jägmästaren Nils Högbom i Transtrands revir från $^{1}/_{10}$ intill dess annorlunda förordnas;

assistenten i Dalslands och Uddevalla revir B. Påhlson i S. Skånes revir under oktober.

Till **t. f. överjägmästareassistent** har förordnats:

e. jägmästaren Malte Thees i Västra distriktet från $^{10}/_{10}$ till dess tjänsten blir återbesatt.

Till **revirassistenter** ha förordnats:

e. jägmästare F. Nicolin i Alvsby revir $^{1}/_{10}$—$^{31}/_{12}$;
Gustaf Ridderstråle i Bodens revir $^{1}/_{11}$ t. v. 1919;
A. Carlberg i Örebro revir under oktober och november med upphävande under samma tid av hans förordnande såsom skogsindelningsassistent i Bergslagsdistriktet;
B. Elof Andersson i Aspelands m. fl. revir $^{1}/_{10}$ tillsvidare under året med upphävande av hans förordnande såsom revirassistent i Jönköpings och Västbo revir.

Enskilda uppdrag. Tillstånd har medgivits:

jägmästaren i Idre revir E. Geete att vara ordförande i Idre sockens skogsvårdsnämnd samt

jägmästaren i Särna revir Nils Bellander att vara ordförande i Särna sockens skogsvårdsnämnd, ledamot av taxeringsnämnd och vägkommitté samt kommunalfullmäktige inom Särna socken.

Nadevedermälen åt vissa kronojägare m. fl.:

Kungl. Maj:t har för mångårig plikttrogen verksamhet i det allmännas tjänst tilldelat en var av följande personer medaljen i silver av åttonde storleken med inskrift »för nit och redlighet i rikets tjänst» att i högblått band med gula kanter bäras å bröstet, nämligen:

kronojägaren i Pilkåns bevakningstrakt av Haparanda revir Jakob Nilsson, f. d. extra kronojägaren i förutvarande Kalix nuvarande Bönälvens revir Theodor Falk, kronojägaren i Kvällåns bevakningstrakt av Östra Åsele revir Erik Andreas Nordin, kronojägaren i Ströms bevakningstrakt av Frostvikens revir Per Olofsson Ström, kronojägaren i Hamra bevakningstrakt av Hamra revir Jonas Halfvarsson, kronojägaren i Södra Fjätens bevakningstrakt av Särna revir Germund Pettersson, kronoskogsvaktaren å Svedvi häradsallmänning i Köpings revir Anders Victor Tall, kronoskogvaktaren å Håbo häradsallmänning i Enköpings revir Per Adolf Eriksson, kronoskogvaktaren i Östra bevakningstrakten av Norunda häradsallmänning i Örbyhus revir Emil Gottfrid Johanzon, kronojägaren i Högskogens bevakningstrakt av Örbyhus revir Johan Erik Mård, kronoskogvaktaren å skogar tillhörande Semminghundra, Erlinghundra och Langhundra häradsallmänningar i Stockholms revir Gustaf Antonius Mard, kronoskogvaktaren å delar av häradsallmänningarna Långhundra och Erlinghundra i Stockholms revir Johan E. Jansson, kronojägaren i Hammarsebo bevakningstrakt av Hammarsebo skolrevir Carl Oscar Nilsson, kronojägaren i Stengårdsholma bevakningstrakt av Kosta revir Karl Enoch Helin samt f. d. extra kronojägaren å kronoparken Lövestad i Södra Skånes revir Nils Persson.

Tjänstledighet har beviljats:

kronojägaren i Hammarskärs bevakningstrakt av Finspångs revir J. Berndtsson för sjukdom ytterligare ett år fr. o. m. $^{1}/_{10}$ med e. kronojägaren C. Eklund som vikare;

e. kronojägaren i Lycksele revir O. Gärdin för sjukdom $^{1}/_{10}$—$^{31}/_{12}$;

skogsrättaren vid Hammarsebo skogsskola J. A. R. Carlsson för genomgående av Klotens fortsättningsskola $^{1}/_{11}$ 1919—$^{15}/_{10}$ 1920.

Till t. f. **kronojägare** har förordnats:

e. kronojägaren Reimert Olsson i Kroppefjälls bevakningstrakt av Dalslands revir under vakans.

Till t. f. **skogsrättare** har förordnats:

e. kronojägaren Erik Dahlin vid Grönsinka skogsskola från $^{16}/_{10}$ tillsvidare under året.

Till **extra kronojägare med arvode** har förordnats:

e. kronojägaren C. A. Tufvesson i Västra distriktet $^{1}/_{10}$ tillsvidare 1919.

Enskilda tjänster.

Till **skogschef** vid A.-B. Iggesunds Bruk efter forstmästaren K. Nilsson-Hiort har antagits inspektoren Erik Brolin i Sveg.

Till **skogsförvaltare** vid Billeruds Aktiebolag, Charlottenbergs revir, med tillträde 1 jan. 1920, har antagits forstmästaren Wilh. Törnblom, förut anställd vid Ljusne-Woxne Aktiebolag såsom skogsförvaltare för Härjeådalsdistriktet.

Till **inspektor** i Salsåkers ångsågsaktiebolag har bland ett 100-tal sökande antagits kronojägare I. S. Hedman, Umeå.

LEDIGA TJÄNSTER.

Till erhållande av förordnanden att från och med 1 januari 1920 och tillsvidare under året bestrida en **domänkamrerare-** och en **domänstatistikerbefattning** hos Kungl. domänstyrelsen äga kompetenta sökande att **senast den 14 november** 1919 före klockan 3 e. m. till Kungl. domänstyrelsen ingiva sina till Kungl. Maj:t ställda ansökningar, åtföljda av behörigen styrkta meritförteckningar.

Sedan genom Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut från och med den 1 januari 1920 inrättats dels **11 nya revir** dels **2 revirdelar** benämnda Sala och Södertälje revirdelar och efter det att Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 10 dennes förordnat, att vissa jägmästare i nuvarande revir skola från och med ingången av nästa år förvalta vissa delar av desamma under andra benämningar, kungöres härmed till ansökan dels **jägmästaretjänsterna i följande revir** nämligen: Södra Piteå, Södra Malå, Västra Jörns, Östra Stensele, Bjurholms, Anundsjö, Ragunda, Täsjö, Idre Västra, Fryksdals och Nässjö dels **förordnandena såsom biträdande jägmästare** under år 1920 i Sala och Södertälje revirdelar, och äga kompetenta sökande att **före** klockan 3 på dagen torsdagen **den 13 nästkommande november** till Kungl. domänstyrelsens ingiva sina underdåniga ansökningar med bifogande av tjänsteförteckningar och betyg

Som **jägmästaretjänsten i Transtrands (från och med den 1 januari 1920 Västerdalarnas) revir** av Kopparbergs län genom förre innehavarens utnämning till annan tjänst blivit ledig, äga kompetenta sökande att **före den 26 nästkommande november** klockan 3 på dagen till Kungl. domänstyrelsen ingiva sina underdåniga ansökningar med bifogade tjänsteförteckningar och betyg.

Som **jägmästarebefattningen i Karlsby revir** av Östergötlands län genom förre innehavarens befordran blivit ledig från och med den 1 januari 1920 äga kompetenta sökande att **före den 18 nästkommande november** klockan 3 på dagen till Kungl. domänstyrelsen ingiva sina underdåniga ansökningar med bifogade tjänsteförteckningar och betyg.

Den **nyinrättade skogstaxatorstjänsten i Stockholm-Gävle distrikt** från och med den 1 januari 1920 kungöres härmed till ansökan. Kompetenta sökande äga att **före den 17 nästkommande november klockan 3 på dagen** ingiva sina till Kungl. domänstyrelsen ställda ansökningar med bifogade tjänsteförteckningar och betyg.

Överjägmästareassistenttjänsten i Övre Norrbottens distrikt kungöres härmed till ansökan ledig för tillträde den 1 januari 1920 och äga kompetenta sökande att **före den 26 nästkommande november** klockan 3 på dagen till Kungl. domänstyrelsen ingiva sina ansökningar med bifogade tjänsteförteckningar och betyg.

Den **nyinrättade överjägmästareassistenttjänsten i Stockholm-Gävle distrikt** från och med den 1 januari 1920 kungöres härmed till ansökan. Kompetenta sökande äga att **före den 15 nästkommande november klockan 3 på dagen** ingiva sina till Kungl. domänstyrelsen ställda ansökningar med bifogade tjänsteförteckningar och betyg.

Befattningen som **assistent hos överjägmästaren i Västra distriktet** kungöres härmed till ansökan hos Kungl. domänstyrelsen före **klockan 3 på dagen den 17 nästkommande november.**
Ansökan skall vara åtföljd av vederbörligen styrkt tjänsteförteckning och betyg.

Befattningarne såsom **underlärare (assistenter) från och med den 1 nästkommande januari** tillsvidare under år 1920 vid **Hällnäs, Bispgården, Grönsinka, Bjurfors, Ombergs, Hammarsebo och Kolleberga skogsskolor** kungöras härmed till ansökan. Sökande äga att före lördagen den **15 nästinstundande november klockan 3 på dagen** till Kungl. domänstyrelsen inkomma på sätt föreskrives i § 26 av stadgarne för statens skogsskolor den 12 september 1919 med sina till Kungl. styrelsen ställda ansökningar.

Befattningen som **assistent i Bodens revir** kungöres härmed till ansökan ledig hos Kungl. domänstyrelsen **före** klockan 3 på dagen **den 5 november** 1919.
Ansökan skall vara åtföljd av vederbörligen styrkt tjänsteförteckning och betyg.

Befattningen som **assistent i Haparanda revir** kungöres härmed till ansökan ledig hos Kungl. domänstyrelsen **före** klockan 3 på dagen **den 5 november.**
Ansökan skall vara åtföljd av vederbörligen styrkt tjänsteförteckning och betyg.

Sedan **assistentbefattningen i Transtrands revir** genom förre innehavarens utnämning till annan tjänst blivit ledig kungöres härmed densamma till ansökan hos Kungl domänstyrelsen **före klockan 3** på dagen **måndagen den 3 november.** Ansökan skall åtföljas av styrkt tjänsteförteckning och betyg.

Befattningarna **såsom extra skogsrättare** från och med den 1 nästkommande januari tills vidare under år 1920 vid **Hällnäs, Bispgårdens, Grönsinka, Bjurfors, Ombergs, Hammarsebo och Kolleberga skogsskolor** kungöras härmed till ansökan. Sökande äga att **före lördagen den 15 nästinstundande november klockan 3 på dagen** till Kungl. domänstyrelsen inkomma med sina till Kungl. styrelsen ställda ansökningar; skolande sökande därvid foga meritförteckning jämte intyg om ålder, hälsotillstånd, avlagda examina och praktisk tjänstgöring ävensom vad övrigt sökanden vill åberopa till stöd för ansökningen.

Skogschefsassistent-

tjänsten vid Hellefors Bruks A.-B. är till ansökan ledig för tillträde i januari. Förfrågningar besvaras och ansökningar mottagas av

HELLEFORS SKOGSKONTOR, **GRYTHYTTEHED.**

HERRAR SKOGSÄGARE,

som önska fast anställa eller för tillfällig hjälp anlita skogsmän, som genomgått K. Skogsinstitutets kurs för utbildande av privata skogstjänstemän eller Skogshögskolans forstmästarekurs, erhålla kostnadsfritt anvisning å platssökande sådana genom Svenska Forstmästareförbundets ombudsman,

Skogsförvaltaren, Forstmästare
Frank Lyon, Gimo.

A.-B. OTTO HELLSTRÖM
STOCKHOLM

Konsulterande inom träförädlingsindustrien och skogsbruket.

Kontor: **Kungsgatan 56, uppg. A, 3 tr.** Postadr.: **Stockholm 1.**
Telegramadr.: **Trärådgivare.** R. T. **228 13, 228 14.**

Handlägger tekniska och ekonomiska utredningar för företag inom träförädlingsindustrien o. skogsbruket. Upprättar planer för nyanläggning o. ombyggnad av sågverk, brädgårdar, lådfabriker o. andra arbetsföretag inom träförädlingsindustr. Åtager sig kontroll över utförandet av omförmälda byggnader o. anordningar, ävensom skogsförvaltning samt kontroll över arbetsföretag inom skogsbruket.

Smålands Skogsbyrå

utför skogsindelningar, skogsräkningar, taxeringar och skyndsamma överslagsvärderingar. Upprättar avverkningsplaner och verkställer utstämplingar i enlighet med gällande skogslag. Förvaltar skogar. Anskaffar köpare till avverkningsrätter och skogsegendomar.

Uppdrag mottagas över hela landet.

Forstmästare Frih. Carl Rappe
Kontor: Östra Storgatan 11
JÖNKÖPING. Riks 10 50.

UPPFORDRINGSVERK

med alla tillbehör för 1 mtr. kastved säljes på grund av arbetets avslutande till billigt pris. Kan även användas till massaved. Verket lägger veden på järnvägsvagn eller på strand. Avverkningsförmåga 500 lm³ per dygn. Under sommaren har uppfordrats 18000 lm³ och garanteras verket oklanderligt. Dessutom försäljes decauville växlar, vändskiva, rallvagnar, allt nytt, samt räls.

Flottningschef G. **Eisen, Strömsberg.**

Påminnelse om jaktlagarna och jaktvården samt *jakttidtabell* jämte almanack för år 1919. Fickformat. Pris häftad 75 öre + porto. Säljes från **Sv. Skogsvårdsföreningens expedition, Jakobsbergsgatan 9, Stockholm.**

METALLFABRIKSAKTIEBOLAGET
C. C. SPORRONG & C:o
STOCKHOLM

KNAPPAR
EMBLEM
FÖRENINGSMÄRKEN
MEDALJER

·CEDERQUISTS·GRAFISKA·AKTIEBOLAG·
··GRAFISK ANSTALT··
·LJUSTRYCKERI·BOKTRYCKERI·
15 KOMMENDÖRSGATAN 15
STOCKHOLM Ö.

TELEFONER:
·RIKS· 27 51·
·ALLM· 7921·
KLICHÉER FÖR
TRE-&FYRFÄRGS-
TRYCK·AUTOTYPI·
···FOTOTYPI···

GULDMEDALJ:
HELSINGBORG 1903
NORRKÖPING 1906
···LUND 1907···
SILFVERMEDALJ
STOCKHOLM 1897
···LUND 1907···
DRESDEN 1909

SKOGSINSTRUMENT
CHRISTENS HÖJDMÄTARE - KOMPASSTAVLOR
STÅNG- & DIAMETERKLOVAR - TILLVÄXTBORRAR
Märkpåsen »KLAPPA LÄTT»
GEODETISKA INSTRUMENT
INSTRUMENTFABRIKS A.-B.
LYTH
STOCKHOLM

Herrar Skogsmän!

Reproducera edra kartor medelst Rokotryck!

Billigaste sätt att framställa krympfria kopior å väv och papper från original i punkt- och streckmanér.

Direktören för Kungl. Skogsinstitutet skriver härom:

Aktiebolaget Kopia har genom Herr Ingeniör J. Lindh med begäran om utlåtande för mig uppvisat ett antal genom Bolagets s. k. Rokotryck reproducerade större och mindre skogskartor å såväl vanligt slätt kartpapper som kalkerväv. Mitt intryck av dessa reproduktioner har varit det allra bästa. Trycket har överallt varit synnerligen jämnt och även de finaste prick- eller strecklinjer hava framträtt fullt tydligt och markerat t. o. m. vid stark nedtransportering av originalen. Jag anser, att man genom denna kopieringsmetod funnit ett i hög grad användbart och billigt sätt att mångfaldiga icke färglagda konceptkartor och torde dess användande för varje skogsman bliva av stor fördel.

Stockholm å Kungl. Skogsinstitutet den 7 febr. 1912.

A. WAHLOREN.
T. f. direktör för Kungl. Skogsinstitutet.

Jägmästare Ringstrand skriver:

Aktiebolaget Kopia har begärt mitt omdöme om Rokotryck, som bolaget åt mig utfört, i anledning varav jag får meddela, att jag sedan hösten 1910 hos bolaget låtit utföra ett stort antal kopieringar av kartor, somliga av stort format. Bolaget har vidare verkställt en del förminskningar från de i skalan 1 : 10000 utförda originalen till skalan 1 : 30000. Alla dessa arbeten äro utförda på ett synnerligen omsorgsfullt sätt och därjämte snabbt, vadan jag har all anledning att uttala min belåtenhet med Aktiebolaget Kopias både arbete och affärsmetoder.

Stockholm den 29 januari 1912.

NILS G. RINGSTRAND.
Jägmästare
Aktiebolaget Norrlandsbankens skogsinspektör.

Vi utföra f. n. medelst Rokotryck kartreproduktionerna för Domänstyrelsen och Statens övriga Verk, Stadsplanekartor för ett stort antal Svenska städer samt för ett flertal större Skogsbolag, Jägmästare, Ingeniörer och Lantmätare.

Originalen till de av oss utförda *kartreproduktionerna för Domänstyrelsen och Skogsbolagen* hava i regel varit utförda å kalkerväv (ej färglagda), men kan vår direkta reproduktionsmetod även tillämpas för olaverade originalkartor utförda å ritpapper. Tryckningen utföres i regel å lavérbart ritpapper.

AKTIEBOLAGET KOPIA STOCKHOLM
RIKSTEL. 138 60 ALLM. TEL. 5 70
KORNHAMNSTORG 47.

CENTRALTRYCKERIET STOCKHOLM 1919